

Vājenāmeve
Pārsi

NEGĀRESHE NOU

Zāgros Āryān

Vājenāmeye
Pārsi

NEGĀRESHE NOU
(LĀTIN)

Zāgros Āryān

Vājenāmeye Pārsi
Negāreshe Nou

Zāgros Āryān

Chāpe awal: 1389 Khorshidi, 2010 Milādi

**Be Ferdousi,
zende konandeye zabāne Pārsi**

Pishgoftār

Hammihanān va hamzabānāne gerāmi,

Donyā dārad bā shetāb be pish miravad. Donyāye konuni bā donyāye sad sāle pish ke degargunihā dar ān be ārāmi anjām migereft, tafāvohāye bonyādin dārad.

Degargunihāye chand daheye akhir peyāmāde pishrafthāye bozorgi ast ke raveshe peyvand va erbebāte ādamhā bā yekdigar rā be guneyi shegeftangiz taghyir dāde va dar āyande niz taghyir khāhad dād.

In degargunihā be sababe pishrafthāye bozorgi ast ke dar dāneshe elektronik va be peyravi az ān dar donyāye erbebātāt rokh dāde ast. Internet kāre dastrasi be ettelāāt rā besyār āsāntar karde ast. Shabakehāye goruhi dar internet, in emkān rā be kārbarān midahand tā didgāhhāye khod rā be guneye gostardeyi paksh karde va be āgāhiye digarān berasānand. Dar ketābkhānehāye interneti nāyābtarin ketābhā rā niz mitavānid peydā konid. Kontorol va sānsure shahrvandān āngune ke dar gozashte dide mishod, digar emkān nadārad. Ruznāme hāye interneti bāzār rā az daste ruznāme hāye chāpi gerefteand. In ruznāme hā dar moqāyese bā ruznāme hāye chāpi na tanhā arzāntarand, balke be āsāni niz beruz mishavand va hame ja dar dastras hastand. Kār be rādio niz keshide shode va televizion ham dar amān namānde ast. Televizionhāye interneti dārand kam kam jāye kānālhāye sonnati rā migirand. Albatte bāzār niz bikār naneshaste va kharid va forushe kālā az rāhe internet, ruz be ruz gostaresh miyābad. Hattā doulathā ham pey bordeand ke kenār keshidan az internet na āsān ast va na shodani. Be hamin dalil dast be kār shode va dādane khadamāte interneti be shahrvandān rā āghāz kardeand.

Inhā hame neshānehāyi hastand az inke donyā bāshetāb be suye elektroniki shodan gām barmidārad va istādān dar barābare in pishraft va degargunihā bifāyede ast.

Degargunihāyi ke che bekhāhim va che nakhāhim bar zendegiye mā taasire bozorgi khāhand dāsht. Bāyad bā in jonbesh hamrāh shod. Keshvarhāyi ke bedune barnāme, dar kenāri istāde va be tamāshāye digarān sargarmand, dar āyande bā moshkelāte bozorgi ruberu khāhand shod va tāvāne in sahlengāri rā do chandān khāhand pardākht.

Shurbakhtāne jāygāhe keshvaremān dar in degarguni va pishrafthā, chandān rezāyatbakhsh nist. Keshvari be in bozorgi va dārāye inhame niruye javān, sezāvāre jāygāhi behtar az in ast. Albatte naqshe javānāne Irān dar in zamine na tanhā manfi

nist, ke andak pishrafti ke dar keshvaremān dar in zamine mibinin rā madyune ānhā hastim. Bāyad be ānhā etfekhār kard.

Vali dar in ke che avāmeli sabab shode ast tā mā dar jāygehe shāyestemān nabāshim, mitavān az mavāredi mānande sharāyete siāsiye keshvar va bibarnāmegi rā nām bord. Dar kenāre inhā, avāmele digari niz hastand ke naqshe bozorgi rā dar in zamine bāzi mikonand vali kamtar be chashm miāyand. Yeki az in avāmel, alefbāye nāqes va nārasāyi ast ke mā be kār mibarim. Zamāne ān raside ast tā naqshe bāzdārānde ye in alefbā va moshkelāte bozorgi ke in negāreshe nārasā barāye mā be armaghān āvarde ast rā, ru karde va barāye in dard, dāruyi beyābim. Alefbāyi ke hich peyvand va hamkhāni bā zabāne shirin va porbāre Pārsi nadārad. Alefbāyi ke zabāne Pārsi rā dar nārasāyiye khod zendāni karde ast va az shokufāyiye ān jelougiri mikonad.

Albatte jāye shegefti ham nist va nabāyad bish az in ham entezār dāsht. Chun in alefbā, alefbāye Tāzi ast va barāye zabāne Tāzi padid āmade ast. Daste ruzgār ān rā be mā tahmil kard va sahlengāri va tanbaliye niākānemān, ān rā jā andākht va kār rā be jāyi rasānd ke emruz mibinin.

In alefbā dārāye nārasāyihāye besyāri ast ke barkhi az ānhā dar zir miāyand:

- Yeki az bozorgtarin nārasāyihāye in alefbā, nadāshtane harfe āvādār (sedādār) ast. In kambud, kāre yādgiri va khāndane vājehā rā besyār doshvār mikonad. Albatte in moshkel be chand hezār sāl pish barmigardad.

Āngune ke dāneshmandān va pejuheshgarān miguyand, alefbāye Finiqi, nokhostin alefbāyi ke nazdik be se hezār sāl pish padid āmad, mādare besyāri az alefbāhāye konuni mibāshad va alefbāye Tāzi, Yunāni, Ebri va chandin alefbāye digar az ān padid āmadeand. Zamāni ke Tāzihā in alefbā rā be kār gereftand, irāde bozorge ān, ke hamin nadāshtane horufe āvādār ast rā, yā nadidand va yā didand va natavānestand chāreyi barāye ān beyāband. Zmāni bas derāz gozasht tā ānhā be fekr oftadand bā bekārgiriye zebar, zir va pish (fathe, kasre va zamme) in moshkel rā bartaraf sāzand. Vali in ham talāshe bihudeyi bish nabud va na tanhā moshkel rā chāre nashod, balke in alefbā va negāresh rā zesht va pichidetar ham kard. Hanuz pas az se hezār sāl in irād va kambud bartaraf nashode ast.

Dorost bar akse ān, Yunānihā dar hamān āghāze bekārgiriye alefbāye Finiqi, be kambude bozorge ān pey borde va besyār zud barāye ān chāreyi yāftand. Ānhā bā afzudane horufe āvādār, irād va kambude alefbāye Finiqi rā bartaraf karde va bedin gune yādgiri va khāndane vājehā rā āsān nemudand.

In alefbā bā taghyirāti ke dar Yunān yāft, be vasileye bāzargānān va mohājērān be Itāliā rāh peydā kard. Dar ānjā niz banā bar niāze zamān, taghyirāti dar ān dāde shod va saranjām alefbāye Lātin rā padid āvard. Piruziye emperāturiye Rum, sababe gostareshe harche bishtare alefbāye Lātin dar Urupā gardid va chenān ke emruz mibinin alefbāye Lātin be sheklhāye gunāgun dar Urupā va Āmrikā be kār miravad va vasileye neveshtane in mellathā shode ast. Alefbāye Lātin be mānande alefbāye Yunāni dārāye horufe āvādār bude va hattā az ān pishraftetar ast. Be hamin sabab gostareshe besyār yāfte va az Urupā tā Āmrikā rā zire pusheshe khod gerefte ast. Zamāni ke barāye khāndane vājeye “sr” tardid dāshtid ke āyā manzur “sar” be maaniye bālā ast, yā “serr” be maaniye rāz, yā “sor” be maaniye liz, va az nārasāyiye in vāje kalāfe shodid, na be Finiqihā nāsezā beguyid, va na hattā be Tāzihā. Be jāye ān bāyad neshast va kherad rā be kār gereft va did chegune in dard

rā mitavān darmān kard. Gonāh, gonāhe Finiqihā nist ke in alefbā rā padid āvardand. Hattā gonāhe Tāzihā ham nist ke in alefbā rā barāye zabāne khodeshān be kār gereftand va be mā ham chapāndand. Gonāh, gonāhe khode māst ke bedune kherad, zabāne shivāye Pārsi rā dar zendāne in alefbā andākhteim va hanuz ham bar ān pāfeshāri mikonim.

- Alefbāye Tāzi barāye yek harf, do yā chand neshāneye gunāgun dārad ke be hangāme bar zabān rāndan, hich tafāvoti bā ham nadārand. In alefbā ānjā ke bāyad harfe āvādār dāshte bāshad, nadārad vali jāyi ke bāyad barāye āsāni tanhā yek harf dāshte bāshad, neshānehāye gunāguni dārad ke tanhā, kāre yādgiri rā doshvārtar mikonad va hich khāsiyate digari nadārad.

In alefbā chahār harfe Z, se harfe S, do harfe T va gheyre dārad. Albatte in list be hamin jā pāyān namiyābad vali agar be hamin nemuneye kuchak ham negāh konim, be jarfāye nārasāyiye in alefbā pey khāhim bord. In ke miāne chahār Z va se S va nemunehāyi az in dast, dar zabāne Tāzi tafāvot hast, che rabti be zabāne Pārsi dārad? Cherā kudake Irāni bāyad tāvān ān rā bepardāzad ke barāye yādgiriye dikteye doroste vājehā, sālhā bāyad talāsh konad? Ānham talāshi barāye hich! Boz rā “بظ” benevisand yā “بض” farqi namikonad va be har hāl boz khānde mishavad.

Dar bāreye hamze va hāye guyā va gong (malfuz va nāmalfuz) ke khod dāstāne khandedāre digari ast, saretān rā dard namiāvaram.

- In alefbā bā fanāvārihāye pishrafte mānande rāyāne va internet hamkhāni nadārad. Be kār bordane in alefbā dar internet va rāyāne, besyār doshvārtar az alefbāye Lātin ast va dardesare besyāri be hamrāh dārad. Tāze ānham bedune kam va kāsti nist. Dalile ān ham in ast ke pāyeye zabāne barnāmenevisi dar rāyāne bar alefbāye Lātin gozāshte shode ast. Dar injā niz alefbāye nārasāye Tāzi, sokhani barāye goftan nadārad. In alefbāye nārasā jelouye pishrafte javānāne bāhushe Irāni va Pārsi zabān rā, dar zamīneye barnāmenevisi va digar kārkhāye kāmputeri gerefte ast. Harchand barāye bartaraf kardane in nārasāyi, talāshhāyi shode ast va sherkathāyi mānande Google barnāme hāyi sākhteand, vali in gune barnāme hā tanhā gusheyi az moshkel ra hall mikonand va qāder be halle bonyādine moshkel nistand. Moshkelāti az in dast rā bāyad bonyādi va yek bār va barāye hamishe hall kard. Risheye moshkel, alefbāye kharāb va nārasāye Tāzi ast va rāhe halle ān, tanhā dast keshidan az in alefbāye nārasā va peydā nemudane jāygozini monāseb barāye ān ast.

- Be dalile kārborde in alefbā tavassote Irānihā, besyāri az mardome keshvarhāye digar, Irān rā yeki az keshvarhāye Tāzi be hesāb miāvarand. Az ān badtar ham ān ke, sherkathāyi mānande Microsoft be zāher tafāvoti miāne zabāne Pārsi va Tāzi namibinand. Besyāri az barnāme hāye rāyāneyi, noskheye Pārsi nadārand va yā agar ham dārand, dastopā shekaste va nimi Tāzi, nimi Pārsi hastand. Bish az yeksd milion Pārsizabān dar donyā vojūd dārand va vaqte ān raside ast ke in gune sherkathā ānhā rā jeddi begirand. Alefbāye Tāzi dar in zamīne niz kārshakani mikonad. Bā bekārgiriye yek alefbāye qānunmand, sherkathāyi mānande Microsoft va Apple majbur mishavand be zabāne Pārsi, tavajjohe darkhor va shāyesteye ān benamāyand. Bāyad khod dast be kār shod vagarna, āb az āb takān nakhāhad khord va pas az Windows 10 niz, āsh hamān va kāse hamān khāhad bud, ke hast.

- In alefbāye bedune hesāb va ketāb, mardome keshvarhāye digar rā ham, ke qasde yādgiriye zabāne Pārsi rā dārand, tarsānde va barāye hamishe nesbat be in zabāne shirin delbard mikonad. Kasāne besyāri budeand ke bā khāndane tārikh va farhange Irānzamin yā be dalile tamās bā Pārsizabānān tasmim be yādgiriye zabāne Pārsi gerefte, vali bā nokhostin barkhord bā in negāreshe pichide va zesht, shur va shouqeq khod rā az dast dādeand.

- Sharāyete siāsiye mantaqe va jahān be guneyi degargun shode ast ke niāz be yekpārchegiye keshvarhāye Pārsizabān rā har ruz bishtar mikonad. In yek mourede rāhbordi va besyār mohem ast. Mouredi ke niāz be ān rā, hattā mardome kuche va bāzār niz, ehsās mikonand. Mā bāyad siāsatemān rā dar masire hambastegi va yekpārchegiye keshvarhāye Pārsizabān tanzim konim. Peydāst ke yek alefbāye qānunmand va dorost, az mohemtarin pāyehāye in barnāme khāhad bud. Alefbāyi ke mā rā be hamzabānānemān dar Doshanbe, Samarqand, Bokhārā, Harāt, kābol va digar manāteqe Pārsizabān peyvand dahad. Alefbāyi ke sababe gostaresh va yeksān shodane zabāne Pārsi gashte va bā ijāde yek farhangestāne zabān, kāre pālāyeshe zabāne Pārsi rā pishraft va shetāb bakhshad. Zabāne Pārsi, niāzmande yek farhangestāne tavānā va kushā ast ke az hameye keshvarhāye Pārsizabān namāyande dāshte bāshad. Chonin sāzmāni barāye mā, hattā az vezārāte defā niz mohemtar va vājebtar ast. Budjeye in sāzmān rā bāyad pish az har sāzmān va edāreye digar farāham nemud. Hattā agar puli barāye sākht yā kharide jangafzār barāyemān bejā namānde bāshad. Jangafzāre zabāne Pārsi kārātār az har selāhe digari ast. Arzeshe ān rā bedānim va pish az ān ke dir shode bāshad, dast be kāre gostareshe ān shavim. Nokhostin gām dar in rāh, jāygoziniye alefbāye konuni ast.

- Ānche dar bālā āvarde shod, tanhā chand nemune az dalāyele nārasāyiye in alefbā mibāshad. In ke yādgiriye in alefbāye doshvār va nārasā, sālīāne che hazineye hangofti bar mellate Irān tahmil mikonad va asare manfiye ān bar zabāne Pārsi dar reshtehāye gunāgun tā che andāze ast rā, tanhā yek pejuheshe daqiq va elmi mitavānad roushan konad. Vali ānche marā bish az har chiz vādār be in kār kard, haqiqate talkhi ast ke mā chashm bar ān basteim.

Dar si sāle gozashte āngune ke gofte mishavad, nazdik be panj milion Irāni, mihane khod rā tark gofte va dar khārej az keshvar zendegi mikonand. Farzandāne bishtare in hammihanān mitavānand be Pārsi sokhan beguyand vali neveshtan be Pārsi barāye ānhā doshvār va gāh nāmomken ast. Dalile ān ham hamin alefbāye nāāshnāye Tāzi ast ke dar injā niz be zarare zabāne Pārsi kār mikonad. In sabab mishavad ke hammihanāne javāne mā ruz be ruz bishtar, az zabāne Pārsi fāsele begirand. In khatar va tahdide bozorgi ast ke bāyad jeddi gerefte shavad. Agar ānhā zabāne Pārsi rā az dast bedahand, mā in sarmāyehāye gerānbahā va bozorg rā barāye hamishe az dast dādeim. In javānān sarmāyehāye gerānbahāye Irān hastand ke māme mihan dar āyande sākht be ānhā niāz dārad. Agar emruz sahlengāri karde va barāye in sarmāyeye bozorg, barnāmerizi nakonim, ānhā rā barāye hamishe az dast dādeim va dar āyande niz nakhāhim tavānest in eshtebāh rā jobrān konim. Fardā dir ast. Hamin emruz bāyad dast be kār shod. Bāyad bā jābejā kardane alefbāye Tāzi bā alefbāyi ke āshnā, āsān va qābele dastrasi bāshad, poli miāne in javānān va mādare mihan barqarār nemud.

Dāstāne zabāne Pārsi va alefbāye Tāzi, be in mimānad ke bāri gerānbahā az sim va zar rā, bāre yek gāriye farsude va kohne kardeand va dārand be sakhti be pish mibarand. In ke in gāriye farsude, har ruz yek jāyash kharāb mishavad va az kārvān pas oftāde ast, chizi az arzeshe bār namikāhad, vali negarāniye bozorg in ast ke in bāre gerānbahā bā in raveshe, hargez be sarmanzele maqsud narasad. Tāze rāhhāye sakhttari niz dar pish ast va zemestan ham dārad nazdik mishavad.

Hammihanān, hamzabānān, bā in gāriye farsudeye amānati, be jāyi nakhāhim rasid! Bāyad dar andisheye bekārgiriye vasileyi modern va pishrafte bud ke arzeshe in bāre gerānbahā rā dāshte bāshad va betavānad rahhāye doshvāri rā ke dar pish ast, be āsāni begozarānad.

Sahlangāriye niākānemān dar in rābete, mā rā bā moshkelāte bozorgi ruberu kard. Sahlangāriye mā, doshvārihāyi do chandān bozorgtar barāye nasle āyandeye in sarzamin be ers khāhad gozāshd ke sababe pas oftādane Irān va sarzamine Pārsi az kārvāne tamaddon khāhad shod. Mā be niākānemān dar in rābete irād migirim va ānhā rā be sahlengāri mottāham mikonim. Behush bāshim ke khod niz bā tanbali va sahlengāriyemān, nasle āyande rā vādār be nāsezāguyi nakonim.

Chegune tā injā rā tāb āvardeim, dāstāne digari ast vali bāyad bedānim ke edāmeye in rāhe kaḡ, zabāne Pārsi rā tahdid karde va sababe nābudiye farhangemān mishavad. Digar zamāni barāye sahlengāri bejā namānde ast.

Pas che bāyad kard? Pāsokhe in porsesh besyār āsān ast. Harche zudtar bāyad alefbāye Tāzi rā kenār gozāshd va alefbāye digari rā jāygozine ān nemud. Alefbāyi ke kambudhaye alefbāye Tāzi rā nadāshte bāshad va āsāntar, āshnātār va qānunmandtar az ān bāshad. Ham aknun tanhā alefbāyi ke betavānad chonin vījehihāyi dāshte bāshad, alefbāye Lātin ast. In alefbā be dalile jahāni budane zabāne Engilisi farāgir, āshnā va āsān ast va bekārgiriye ān kamtarin hazine va bishtarin bāzdeh rā dārad. Ham barāye mā āsān ast ke negāreshemān rā bar pāyeye ān qarār dahim va ham barāye bigānegān āsān ast tā bā ān zabāne Pārsi rā farā girand. Zemne inke chāreyye moshkelāte Irāniāne khārej az keshvar niz hast.

Bedune tardid khāhid goft ke in raveshe tāzeyi nist va in gune negāresh pishtar niz, bā nāmihāye penglish va fenglish tajrobe shode va shekast khorde ast. Dorost ast! In ideye tāzeyi nist. Ānche tāze ast raveshe kārbord va negāresh be ān ast.

Dar in moured bāyad bishtar touzih daham. Hamān gune ke midānid, pas az farāgir shodane rāyāne va internet kārbarān, besyār zud pey be nārasāyihāye alefbāye Tāzi borde va dar sadade peydā kardane chāreyi barāye ān shodand. Bedin tartib kārborde alefbāye Lātin barāye zabāne Pārsi āghāz shod. Ānhā monāsebtarin rāh rā bargozidand. Vali goruhaye gunāguni ke har kodām dalile vijeye khod rā dārand, bā in kār be mokhālefāt barkhāsteand.

Goruhi az in mitarsand ke in taghyire alefbā, pāyeye din rā sost konad va goruhe digari be dorosti daryāfte ast ke in kār mitavānad sakkuye jaheshi barāye Irāniān va Pārsizabānān shode va sababe pishrafte ānhā gardad va be hamin dalil, hameye talāshe khod rā be kār gerefteand tā ān rā az kār biandāzand.

Barkhi niz bekārgiriye alefbāye Lātin rā talāshi barāye nazdiki be Urupā, va khod rā Urupāyi neshān dādan midānand. Dar hāli ke in alefbā, ke sarchashmeye ān az Khāvare Miāne āghāz shode ast, hamchun besyāri az dāneshhāye digar, natijeye kāre mellathāye gunāguni ast ke har kodām be sahm khod dar takmil ān naqsh

dāshteand. In hich rabti be Urupāyi shodan nadārad. In ke keshvarhāyi mikushand tā khod rā be zur be Urupā peyvand bezanand, be dalile ān ast ke ānhā, pishine va farhange barjasteyi nadārand. Vali Irān bā in farhang va pishineye bāshokuh, magar divāne ast ke bekhāhad khod rā be digarān bechasbānad. Mā hamishe be pishine va farhange khod etfekhār kardeim va ān rā yeki az dalāyele pābarjā māndane in mellat va keshvar midānim. Mā Irāni bude, hastim va khāhim bud.

Goruhi niz migoftand, bekārgiriye in alefbā, peyvande mā rā bā gozashte va niākānemān az miān khāhad bord. Gomān namikonam ke khode ānān niz be in sokhan bāvar dāshtand. Vali be har hāl sharāyet be guneyi pish raft ke har kas be saliqeye khod noskheye jadidi az negāreshe Lātin rā dorost kard va be kār bord. Hamin binazmihā sabab gasht tā khāndan va neveshtan bā alefbāye Lātin besyār āzār dahande va biarzesh gardad. Nāme zesht va nāashnāye penglish va fenglish rā ham bar ān gozāshtand tā ān rā dar chashme kārbarān siāhtar konand. Dar in kār movaffaq ham shodand. Chun kasi peydā nashod ke shekaste in ravesh rā risheyābi konad va beguyad ke na alefbāye Lātin, balke biqānuni va binazmi dalile shekaste in negāresh bude ast.

Shāyad kamtar be ān andishide bāshim vali be hangāme khāndane yek vāje, be tak take harfhāye ān vāje negāh namikonim, balke yek dide kolli be vāje miandāzim. Hamān gune ke bā didane yek shakhs niz, be jāye daqiq shodan dar pushāk yā kafshe ān shakhs, negāhe nokhostine mā be u, yek negāhe kolli ast. Vājehā mānande ādamhā hastand. Riz, dorosht, boland, kutāh, zesht va zibā rā niz mitavān dar vājehā yāft. Barāye roushan shodane sokhan, be in neveshte negāh konid:

Aoccdrnig to a rscheearch at Cmabrigde Uinervtisy, it deosn't mittaer in waht oredr the ltteers in a wrod are, the olny iprmoetnt tihng is taht the frist and lsat ltteer be at the rghit pclae. The rset can be a total mses and you can stlll raed it wouthit a porbelm. Tihs is bcuseae the huamn mnid deos not raed ervey lteter by istllef, but the wrod as a wlohe.

Hamān gune ke mitavān did, bishtare vājehāye in neveshte eshtebāh hastand. Bā vojude in, mitavān ān rā be āsāni khānd. Dalile ān in ast ke maghze ādami be hangāme khāndane yek vāje, hameye harfhāye ān rā namikhānad balke bā yek negāhe kolli be vāje, mikushad ān rā beshenāsad. Be in mimānad ke shomā aksi rā negāh karde va mikushid ādamhāye darune aks rā shenāsāyi konid. Harche bishtar yek shakhs rā dide bāshid, āsāntar mitavānid u rā shenāsāyi konid. Dar mourede vājehā niz be hamin gune ast. Agar vājeyi rā besyār dide yā neveshte bāshid, be āsāni mitavānid ān rā shenāsāyi karde va bekhānid. Mohem in ast ke vāje rā hamishe be yek surat va bar pāyeye dasture moshakhasi benevisid. Vagarna shenāsāyiye ān doshvār khāhad bud. Shenāsāyiye kasi ke muhāyash rā besyār motafāvet ārāyesh karde bāshad niz, dar negāhe awal moshkel ast vali kam kam be ān ādat karde va pas az chand ruz mitavānim u rā be āsāni shenāsāyi konim. Dalile in ke neveshtan bā alefbāye Lātin saranjāmi nadāsht in bud ke barāye vājehā, tasvire dorost va sābeti nadāshtim ke betavānim ān rā dar maghze khod sabt konim. Barāye yek vāje, har bār, bā tasviri motafāvet ruberu mishodim. In sababe nāhanjāri va sardargomiye mā mishod. Barāye āshnāyi bā andak vājehāyi ke yeksān neveshte mishodand niz, zamāne kami gozāshte budim. In be har hāl hich rabti be alefbāye

Lātin nadārad va tardidi dar bartariye alefbāye Lātin bar alefbāye Tāzi va monāsebtar budane ān barāye zabāne Pārsi, nist.

Shāyad bepersid agar alefbāye Lātin barāye zabāne Pārsi monāsebtar ast, pas cherā khāndane yek neveshte bā alefbāye Lātin doshvārtar az khāndane hamān neveshte bā alefbāye Tāzi ast. Pāsokh in ast ke mā sālḥā ruye alefbāye Tāzi kār karde va barāye yādgiriye ān, az zamāne dabestān zahmat keshideim. Agar hamin enerjī va kār rā ruye alefbāye Lātin begozārim, bāzdehe ān be marāteb bishtar khāhad bud. Albatte nasle āyande va kudakāni ke āmuzeshe zabāne Pārsi rā bā alefbāye Lātin āghāz konand, in moshkel rā nakhāhand dāsht.

Dar rābete bā nasle konuni niz, moshkel kuchaktar az ān ast ke dar negāhe awal be nazar mirasad. In nasl niz be tadrīj bā vājehāye Pārsi ke dar qālebe Lātin neveshte shodeand, āshnā shode va saranjām be ānhā khu khāhand gereft. Be guneyi ke bā yek negāh mitavānand vājehā rā shenākhte va ānhā rā bekhānand. In Kār bedune tardid dardesar niz dārad va zamān mibarad. Har kārī dar āghāz daesar va zahmat dārad. Bāyad in talāsh va zahmat rā, barāye gostarash va shokufāyiye zabāne Pārsi, barāye behruziye nasle āyandeye in keshvar, barāye sarbolandi va pishrafte Irān va dīgar sarzaminḥāye Pārsizabān, be jān kharid.

Bāyad zamāni rā pish chashm āvard ke in alefbā dar internet, ruznāmeḥā, ketābhā, televizion va sinamā, bar sardare forushgāhhā, bar pelāke nāme khiābānhā, ruye daftare nouāmuzān, bar pāyānnāmeye dāneshjuyān, bar pirāhane varzeshkārān, ruye yuniforime sarbāzān va dar kenāre parchame se rangi ke bar lebāse keyhānnavardāne Irāni naqsh baste ast, be kār borde mishavad. Ān zamān khāhad rasid. Tardidi nadāshte bāshid.

Barkhi shāyad andisheye kārborde alefbāye Lātin barāye zabān Pārsi va ānche ke dar injā gofte shod rā, kamī sāde va khiāli bedānand. Vali be yād dāshte bāshim ke hattā bozorgtarin kārḥā va pishrafthā niz, az yek khiāl va andisheye sāde sarchashme gerefte ast. Zamāni ke dar yek havāpeymāye ghulpeykar neshaste va dar chand sāat az yek qārre be qārre dīgar parvāz mikonim, be in namiandishim ke in fanāvāriye pichide va pishrafte, az yek andishe va khiāle sāde āghāz shode ast. Gāme nokhost dar sākhte in havāpeymāye pishrafte zamāni bardāshte shod, ke shakhsi bar pāyeye khiāle kudakāneash, mikhāst parvāze parandegān rā taqlid konad.

Saranjām bāyad ruzi gāme nokhst rā bardāsh.

Ahurāmazdā Irānzamin rā az doshman, dorugh va khoshksāli negāh dārad.

3 Espand 1388

Zāgros Āryān

Zagros.aryan@gmail.com

Peynevesht: Yādemān bāshad ke nāme zabāne mā “Pārsi” ast va na Fārsi. Vājeye zeshte “Fārsi” rā Tāziḥā, be dalile ān ke alefbāye Tāzi harfe P rā namishenāsad, dorost kardand. Shāyeste nist, nāme khod rā be zabāne bigāne bekhānim. Dar in vājenāme tanhā vājeye “Pārsi” be kār borde mishavad.

Dastur va raveshe negāreshe Pārsi bā alefbāye nou

Dar in bakhsh, raveshe neveshtane vājehāye Pārsi bā alefbāye Lātin touzih dāde mishavad. Az in pas in negāresh rā, negāreshe nou mināmim.

Alefbāye negāreshe nou be in qarār ast:

A	a	abr, mard	ابر، مرد
Ā	ā	ārām, bād	آرام، باد
B	b	bārān, sabad	باران، سبد
C	c	chāh, parcham	چاه، پرچم
D	d	dast, mādar	دست، مادر
E	e	emruz, kāve	امروز، کاه
F	f	farhād, āftāb	فرهاد، آفتاب
G	g	gām, barg	گام، برگ
H	h	hushang, bahār	هوشنگ، بهار
I	i	irān, bid	ایران، بید
J	j	jegar, tajrish	جگر، تجریش
Ĵ	ĵ	ĵāle, moĵde	ژاله، مژده
K	k	kuh, pāk	کوه، پاک
L	l	limu, bolbol	لیمو، بلبل
M	m	mādar, nām	مادر، نام
N	n	nasrin, mihan	نسرین، میهن
O	o	olgu, bostān	الگو، بوستان
P	p	pārs, tup	پارس، توپ
Q	q	qānun, barq	قانون، برق
R	r	rostan, parivash	رستم، پریش
S	s	sabz, magas	سبز، مگس
T	t	tavān, mitrā	توان، میترا
U	u	urmazd, gur	اورمزد، گور
V	v	vandidād, gāv	وندیداد، گاو
W	w	awal, sewom	اول، سوم
X	x	tāxi, oxyĵen	تاکسی، اکسیژن
Y	y	yār, jāygāh	یار، جایگاه
Z	z	zang, bāzi	زنگ، بازی

Alefbāye Pārsi dar negāreshe nou

Negāreshe nou dārāye 28 harf ast. Az in bisto hasht harf, do harf tāze va nou hastand ke ebāratand az: harfe Ā ke barāye "ā" be kār miravad va harfe Ĵ ke barābare harfe "j" mišāhad.

Yeki az dalāyeli ke khāndane vājehāye Pārsi dar qālebe Lātin rā sakht va kond mikard, in bud ke harfhāye āvādāre "ā" va "ā" rā tanhā bā yek harf neshān midādand. Barāye in do harf ke dar vājehāye Pārsi besyār pish miāyand va kārborde fārāvāni niz dārānd, tanhā harfe A rā be kār mibordand. In sababe moshkelāte besyāri mishod. Dar negāreshe nou in do harf dārāye barābarhāye jodāgāne va moshakhasi hastand ke khāndane vājehā rā besyār āsāntar kardē ast. Dar in moured

do gozineye Ā va Â wujud dāsht ke saranjām harfe Ā be dalile zibāyi va āsān neveshte shodan, bargozide shod. Afzun bar ān, harfe Ā dar kamtar jāyi be kār miravad va in emtiāz rā dārad ke bā yek negāh be neveshteyi, mitavān tashkhis dād ke be zabāne Pārsi neveshte shode ast.

Harfe Ĵ rā mishod bā J neshān dād. Vali hamān gunē ke midānid in harf yeki az chahār harfe nābe Pārsi ast ke dar alefbāye Tāzi be kār namiravad. Afzun bar ān, in harf dar zabāne hammihanāne Kord, kārborde farāvān dārad. Be hamin dalil barāye in harf, barābare vijeyi (Ĵ) dar nazar gerefte shode ast.

Harfhāye digar, hame āshnā hastand va dar zabāne Engeliši be kār miravand. Harfhāye bātashdid rā bā do bār neveshtan neshān midahand. Harfe W barāye tashdide harfe V be kār miravad. Tā ānjā ke emkān dārad, bevije dar harfhāye dotāyi, bāyad az be kār bordane tashdid khoddāri kard. Mānande:

farrār, awal	فرار، اول
batche	بچه

Dar negāreshe nou, chahār harfe biāvā (bisedā) wujud dārand ke az tarkibe do harfe digar be dast āmadeand. Dar jadvale zir horufe biāvāye tarkibi (dotāyi) rā mibinid:

CH	ch	chub, parcham	چوب، پرچم
KH	kh	khodā, sakht	خدا، سخت
SH	sh	shāh, chashm	شاه، چشم
GH	gh	ghuk, mogh	غوک، مغ

Horufe biāvāye tarkibi

Negāreshe nou dārāye shesh harfe āvādār a, ā, e, i, o, u mibāshad. Hamchonin az tarkibe barkhi az in horuf, harfhāye āvādāre digari sākhte mishavand ke dar jadvale zir mibinid:

ĀY	āy	nāy, hāy	نای، های
EY	ey	meydān, peymān	میدان، پیمان
OU	ou	goud, khodrou	گود، خودرو

Āvāhāye tarkibi

Dar negāreshe nou be mouredhāye digari niz bāyad tavajjoh dāsht ke dar zir miāyand:

- Pāyeye negāreshe nou, bar manteqi va āsān budan gozāshte shode ast. Be hamin dalil tā ānjā ke emkān dāshte az vāred kardane harfhāye tāze khoddāri shode ast. Be jāye vāred kardane harfhāye nāāshnā, barāye harfhāye **ch, kh, sh, gh**, barābarhāye āshnāye ānhā be kār gerefte shodeand.

- Vijeyiye moheme yek negāreshe khub ān ast ke, ān rā betavān bā kamtarin zahmat va dar kutāhtarin zamān farā gereft. Kushide shode ast ke negāreshe nou, in vijegi rā dāshte bāshad.

- Mohemtarin emtiāze negāreshe nou in ast ke dar in negāresh vāje rā hamān gunē minevisand, ke ān rā mikhānand. Be hamin sabab niāzi be rāhnamāye talaffoz

barāye vājehā nist va hamān güne ke mibinid dar in vājenāme niz, chonin bakhshi dar jelouye vājehā vojud nadārad. In vījegi, yādgiriye negāreshe nou rā besyār āsān karde ast. Zemne in ke, be alāqemandāne yādgiriye zabāne Pārsi niz komake bozorgi khāhad nemud.

- Be hangāme neveshtane vājehāye Pārsi, nabāyad be shekl va shamāyele ān vāje dar negāreshe kohne va alefbāye Tāzi andishid. Agar dar neveshtane vājeji moshkel dāshtid, behtar ast ān rā bar zabān biāvarid va ān güne ke ān rā mikhānid, benevisid.

- Harfe **c** hamishe bā **h** miāyad va barābar bā harfe "**چ**" mibāshad. Mānande: chābok.

- Harfe **e** ke mousuf va sefat rā be ham peyvand midahad, be pāyāne vājeje nokhost michasbad. Mānande: barge sabz. In ravesh dar mavārede digar az in güne niz, be kār gerefte mishavad. Mānande: daftare Parvin yā khāneye Ārash.

- Neveshtane vājehāyi ke be "**ع**" pāyān miyāband dar negāreshe nou āsān nist. In vājehā hamegi tāzi hastand va tā ānjā ke emkān dārad, barābarhāye Pārsiye ānhā rā bāyad be kār gereft. Dar surati ke majbur bāshim ānhā rā be kār bebarim, bāyad vāje rā ān güne ke khānde mishavad, benevisim. Mānande: vezārate defā.

- Vājehāye bigāne mānande rādioloji ke be zabāne Pārsi rāh yāfteand niz, bar pāyeye dasture negāreshe nou va ān güne ke khānde mishavand, bāyad neveshte shavand. In kār mā rā vādār khāhad kard tā dar āyande barāye vājehāye nou, zud va behangām, barābare Pārsi beyābim. Dar mourede in vāje, dikteye dorost, **rādioloji** ast va na **radiology**. Vali behtar ān ast ke vājeje partoushenāsi rā be kār bebarim.

- Dar negāreshe kohne, vājehāyi ke bā "**ش**" pāyān miyāband bar do güne hastand: Yek daste vājehāyi hastnad ke "**ه**" dar pāyāne ānhā khānde mishavad mānande shāh, māh, rāh, bāshgāh. Peydāst ke in "**ه**" neveshte niz mishavad.

Dasteye digar vājehāyi hastand ke "**ه**" dar pāyāne ānhā bar zabān rānde namishavad mānande: khāne, vāje, nāme, pune. Harfe pāyāniye in güne vājehā dar asl "**ه**" mibāshad. Vali chun dar negāreshe kohne emkāne neveshtane "**ه**" dar pāyāne in vājehā vojud nadārad, be jāye ān "**ه**" rā minevisand. Albatte ān rā "**ه**" bāyad khānd! Dar vājehāye goruhe nokhost, be in harf, "hāye" malfuz yā guyā va dar vājehāye goruhe dowom, "hāye" nāmalfuz yā gong gofte mishavad. In yeki digar az nārasāyihāye negāreshe kohne ast ke tanhā, yādgiriye zabāne Pārsi rā doshvārtar karde ast va khāsiyate digari nadārad.

Dar negāreshe nou, in moshkel be āsāni bartaraf shode ast. Be in güne ke agar "**ه**" khānde shavad, neveshte niz mishavad va agar khānde nashavad, neveshte niz, namishavad. Be hamin āsāni! Nemune:

shāh, māh, rāh, bāshgāh	شاه، ماه، راه، باشگاه
khāne, vāje, nāme, pune	خانه، واژه، نامه، پونه

Vājehāye in do goruh be hangāme gereftane "**ه**" yā "**ی**" niz bā ham tafāvothāyi dārand. Be in nemunehā tavajjoh konid:

shāhe bozorg	شاه بزرگ
nāme ^{ye} Kurosh	نامه کوروش
Shāhī delir	شاهی دلیر
nāme ^{yi} kutāh	نامه ای کوتاه

Dar goruhe awal "ه" be hamān āvā niz, khānde mishavad, dar surati ke dar goruhe dowom "و" sedāye "ی" midahad. In tafāvot rā dar negāreshe kohne, az zāhere vāje namitavān daryāft chun har do be yek shekl neveshte mishavand. Neshāne^{ye} hamze niz ke barāye in kār dar nazar gerefte shode ast, moshkel rā bartaraf namikonad. Vali dar negāreshe nou, in tafāvot be āsāni dide mishavad va vājehā rā mitavān bedune tardid va doshvāri nevesht va khānd.

In tafāvot mitavānad mā rā niz dar neveshtane in gune vājehā yāri dahad. Agar dar in ke yek vāje dārāye "hāy" guyā yā gong ast dodel hastid, mitavānid yek "و" be ān ezāfe konid va bebinid "و" che sedāyi migirad. Agar āvāye "ه" taghyir peydā nakonad, vāje dārāye "hāye" guyā ast va chenānche "ه" āvāye "ی" begirad, vāje dārāye "hāye" gong ast. Dar negāreshe nou in vājehā bejāye e yā i tarkibe ye yā yi migirand chun be hamān surat niz khānde mishavand. In dastur dar mourede vājehāyi ke bā "i" va "ی" pāyān miyāband niz dorost ast. Mānande:

navā	navā ^{ye} ney	نوا یی
bāzi	bāzi ^{ye} kudakāne	بازی کودکانه

Nāgofte peydāst ke kudakān va nashhāye āyande ke yādgiriye zabāne Pārsi rā bā negāreshe nou āghāz mikonand chonin moshkeli nakhāhand dāsht. Tā ān hangām bāyad dasture pāye dar negāreshe nou rā hamishe be yād dāsht, ke miguyad:

Vājehā, hamān gune neveshte mishavand, ke khānde mishavand.

- Sareham yā savā neveshtane vājehāye tarkibi:

Dar neveshtane vājehāye tarkibi, tā ānjā ke emkān dārad bāyad ānhā rā sareham nevesht, magar in ke in kār sababe nākhānā shodan va yā bish az andāze bozorg shodane vāje gardad. Dar in bāre bāyad be mavārede zir niz tavajjoh dāsht:

Pishvand va pasvandhāyi mānānde bi, bā, dār va por rā bāyad sareham nevesht. Manānde:

bāhonar, bigonāh, goldār, porzur	باهنر، بیگناه، گلدار، پرزور
----------------------------------	-----------------------------

Chenānche in vājehā barāye manzure digari be kār ravand, savā neveshte mishavand. Mānande:

Parvin bā Ārash hamsāye ast.	پروین با آرش همسایه است.
------------------------------	--------------------------

- Negāreshe vājehāyi ke be vasileye "o" bā ham tarkib shodeand:

Vājehāyi mānānde āmadoraft yā dādo setad, vājehāye tarkibi hastand ke "v" dar miāne ānhā āvāye "o" migirad.

Dar neveshtane in gune vājehā bāyad tavajjoh dāsht ke vāje, nākhānā va bish az andāze bozorg nashavad. Afzun bar ān, bāyad az neveshtane "o" be surate yek vāje^{ye} tak harfī khoddāri kard. Barāye in kār se hālat dar nazar gerefte shode ast:

1- Har kodām az do vājeje tarkibi, kamtar az panj harf dārand. Dar in hālat ānhā rā sareham minevisim. Manand: jostoju

2- Dastekam yeki az do vājeje tarkibi panj harf yā bishtar dārad. Dar in surat ānhā rā savā minevisim. Harfe "o" be pāyāne vājeje awal michasbad. Mānande vājeje rāho ravesh ke dar ān vājeje ravesh bish az panj harf dārad.

3- Dar neveshtane shomārehā, hamishe ānhā rā savā minevisim. Harfe "o" be pāyāne vājeje awal michasbad. Mānande: hezāro devisto navado noh.

1- jostoju, bālopar, khārobār	جستجو، بال و پر، خواروبار
2- rāho ravesh, dādo setad	راه و روش، دادوستد
3- hezāro devisto navado noh	هزار و دویست و نود و نه

-Dar zabāne Pārsi, vājehāyi vojūd dārand ke be raveshhāye gunāgun khānde mishavand. Mānande vājeje Zedudan, ke ham bā "e" va ham ba "o" (Zedudan va Zodudan) khānde mishavad. Harchand har doye ānhā dorost hastand, vali barāye yeksānsāziye zabāne Pārsi, bāyad talāsh kard ke in vājehā be yek gune neveshte va khānde shavand. Dar in gune vājehā "e" bar "o" va "a" bartari dārad. Dar zir be chand mourede digar ke kārborde farāvān dārand eshāre mishavad.

Nemuneyi az Zamirhā:

man	mā
to	shomā
u	ānhā

Nemuneyi az Kār vājehā:

raftam	raftim
rafti	raftid
raft	raftand

miravam	miravim
miravi	miravid
miravad	miravand

khāham raft	khāhim raft
khāhi raft	khāhid raft
khāhad raft	khāhand raft

rafteam	rafteim
rafteyi	rafteid
rafte ast	rafteand

rafte budam	rafte budim
rafte budi	rafte budid
raete bud	rafte budand

Shomārehā:

1	yek	26	bisto shesh
2	do	27	bisto haft
3	se	28	bisto hasht
4	chahār	29	bisto noh
5	panj	30	si
6	shesh	40	chehel
7	haft	50	panjāh
8	hasht	60	shast
9	noh	70	haftād
10	dah	80	hashtād
11	yāzdah	90	navad
12	davāzdah	100	sad
13	sizdah	122	sado bisto do
14	chahārdah	200	devist
15	pānzdah	300	sisad
16	shānzdah	400	chahārsad
17	hefdah	500	pānsad
18	hejdah	600	sheshsad
19	nuzdah	700	haftsad
20	bist	800	hashtsad
21	bisto yek	900	nohsad
22	bisto do	1000	hezār
23	bisto se	1032	hezāro sio do
24	bisto chahār	1299	hezāro devisto navado noh
25	bisto panj	1000000	milion

Fashhāye sāl:

Bahār	بهار
Tābestān	تابستان
Pāyız	پاییز
Zemestān	زمستان

Māhhāye sāl:

Farvardin	Far	فروردین
Ordibehesht	Ord	اردیبهشت
Khordād	Kho	خرداد
Tir	Tir	تیر
Mordād	Mor	مرداد
Shahrivar	Sha	شهریور
Mehr	Meh	مهر
Ābān	Ābā	آبان
Āzar	Āza	آذر
Dey	Dey	دی
Bahman	Bah	بهمن
Espand	Esp	اسپند

Ruzhāye hafte:

Shanbe	Sh	شنبه
Yekshanbe	Ye	یکشنبه
Doshanbe	Do	دوشنبه
Seshanbe	Se	سه شنبه
Chahārshanbe	Ch	چهارشنبه
Panjshanbe	Pa	پنجشنبه
Ādine	Ād	آدینه

Hamin jā eshāre konam ke in dasturhā az āsmān ferestāde nashodeand va taghyir pazir hastand. Hamān gune ke zabān, khod rā dar derāzāye zamān eslāh mikonad, negāresh niz khod rā bā niāz va sharāyete moujud, sāzgār misāzad. Negāresh tanhā yek vasile ast. Hadaf rā bebinim!

Dar neveshtane in vājenāme az loghatnāme Dehkhodā, fārhanje Moyin va fārhanje Kherd yāri gereftam.

Tardidi nadāram ke eshtebāhhāye in ketāb, az chashmāne tizbine shomā dur nakhāhand mānd. Didgāh va pishnahādhāye khod rā mitavānid be ādrese zir beferestid:

zagros.aryan@gmail.com

Sepāsgozāram,
Zāgros Āryān

Aa

aa-dād adadhā
aa-lā bartar, khub, marghub
aa-lam dānātar
aa-māq goudihā
aa-qāb bāzmāndegān, farzandān, donbālehā
aa-sāb asbhā, peyhā
aa-sār zamānhā, dourānhā
aa-shā-ri dahdahi
aa-zam bozorgtar
a-bad peyvaste, hamishe
a-bir maddeye khoshbu
ab-lah nādān
abr bokhāre ābi ke tabdil be bārān mishavad
ab-ru muye bālāye chashm
a-bus akhmu, badakhm, torshruy
a-dā nāz, kereshme, ghamze, taqlid kardan
a-dab farhang, tarbiyat
a-dad shomār, shomāre
a-dam nisti, nābudi
a-da-me sa-lā-hi-yat sezāvār nabudan, shāyeste nabudan
a-das az hobubāt
a-da-si abzāri az shishe ke do ruyeye ān goudidār ast, bakhshi az durbin
a-da-vāt ālāt va abzār
a-dā-vat doshmani, kinetuzi
a-dib bāfarhang, bāsavād, nevisande
a-did farāvān, besyār
a-di-de besyār, farāvān
adl dād, dādrasi, dādgari
ad-li-ye dādgostari
a-du doshman
ad-vi-ye dāruhā, giāhe khoshk
ad-yān dinhā
af-āāl karhā, kerdārhā
a-fāf parhizgāri, pākdamani

a-fā-zel dāneshmandān, bartarhā
a-fen gandide, badbu
af-ghān nāle, faryād
a-fif pārsā, pākdamān, parhizgār
a-fi-fe zane pākdamān
af-kan biandāz
af-kan-dan andākhtan
af-kār andishehā
af-kham bozorgvārtar
af-lāk āsmānhā
af-rā az derakhthā
af-rākh-tan boland kardan
af-rāsh-tan boland sākhtan
af-rāz bolandi, bālā
af-rukhtan roushan kardan
af-sā-ne dāstān
af-sār band va rismāni ke be gardane chārpāyān mibandand
af-sar tāj, darajedār dar artesh
af-shān parākande, nāmi barāye dokhtarān
af-shān-dan parākandan
af-shin nāmi barāye pesarān
af-shor-dan feshordan
af-shore shire, osāre
af-sor-dan ghamgin shodan
af-sor-de deltang, ghamgin, anduhgin
af-sun neyrang, jādu
af-sun-gar jādugar, hilegar
af-sus darigh, hasrat
afv bakhshāyesh, nādide gereftan, dar gozashtan az gonāh
af-vāh dahānhā, asnāf
af-yun taryāk
af-zā ziād konande
af-zal bartar
af-zā-yesh ziādi, ziād shodan
af-zudan ziād kardan
af-zun bishtar
af-zu-ni farāvāni
agh-niā tavāngarān
agh-rāz maqāsed, neshānehā
agh-yār bigānegān
a-hā-dis hadishā

a-amm mohemtar
ahd peymān, dourān, zamān
ah-le del dānā
ah-maq nādān, bikherad, ablah
aham-mi-yat bāyeste budan, mohem budan
ah-ri-man badmanesh, sheytān
ahu-rā-maz-dā khodāye khubi va niki, dānāye bozorg, khodā dar dine zartosht
ah-vāl ouzā, chegunegi, sargozasht
a-jab shegeft, shegefti
a-jal hangāme marg
a-ja-le shetāb kardan
a-jam gong, lāl budan, gheyre tāzi, tāzihā mellathāye eslām āvardeyi rā ke zabāne tāzi namidānestand yā namikhāstand bedānand beviĵe Pārsiān rā ājam jekhāndand, yā bāyad zabāne tāzi midānesti yā gong khānde mishodi!
ajā-neb bigānegān
ajā-yeb shegeftihā
ajib shegeftāvar, shegeftangiz
ajin sereshte, tarkib yāfte
ajir mozdur, mozdvar
aj-na.bi bigāne
aj-nās kālāhā
ajr mozd, pādāsh
ajsām chizhā, jeshmā
a-jul shetāb zade
a-juz pir, fartut, pirzan, pirmard, kohansāl
ajz darmāndegi, nātāvāni
a-kā-ber sālmandān
a-kā-zib dorughhā, nārāstihā
ak-bar bozorgtar
akh-bār khabarhā
akh-gar ātashpāre
a-khir vāpasin
akh-te tokhm keshide, khāje
ak-kās aksbardār, kasi ke aks migirad
ak-nāf kenārnhā, pirāmun, dourobar
ak-nun konun, hālā

aks fartur, fartour, tasvir, vāĵgune, vārune
ak-sar bishtar
aks-bar-dā-ri aks gereftan
ak-sol-a-mal vākonesh
ak-vān hastihā
a-laf giāh, sabzi va giāhi ke chārpāyān mikhorand
a-laf-zār sabzezār, charāgāh
a-lam parcham, neshāne, beyraq, dard, ranj
a-lā-mat neshāni
a-la-ni āshkār, peydā, namāyān
a-lā-qe delbastegi
a-lā-raghm bar khalāfe meyl va khāhesh, be nākhāst
a-lā-ve fozuni, bishi
al-ba-se pushākhā, lebāshā
al-bat-te bigomān
a-lil ranjur, bimār, dardmand
a-lim dardnāk
al-kol māyeyi ke dar pezeshki be kār miravad, mashrubi ke mast konande bāshad
al-mās sange gerānbahā
al-qāb fārnāmhā, laqabhā
al-tāf mehrbānihā
al-vān ranghā
al-vār takhteye bozorg
a-mā-ken jāhā, makānhā
a-mal kār, konesh, kerdār, kār kard
a-ma-le kārgar, kārgare sākhtemāni
a-mān āsāyesh, dar panāh, panāh dādan
a-mā-nat dorostkāri, seporde
amd khodkard, dāneste, qasd, erāde, bā erādeye khod kārī rā anjām dādan
a-mid bozorg, sarvar
a-min dorostkār
a-miq ĵarf, goud
a-mir fārnānravā, hokmrān
am-jad bozorgtar
am-lāh namakhā
amm amu, barādare pedar
am-me khāhare pedar

amn āsāyesh
amr farmān, dastur
am-rad birish, marde badkār
am-rāz bimārihā
am-rud golābi, az mivehā
am-sāl mānandhā, mesālhā
a-mud rāstā, rāst, sotun
am-vāt mordegān
an-āām mojdegāni
a-nā-hi-tā pāk, biālāyesh, izadi dar
dine zartosht, nāmi barāye dokhtarān
a-nār az mivehā
an-bāgh havu, sharik, anbāz
an-bān kiseye charmī
an-bār jāye negahdāriye kālāhā
an-bar māddeye khoshbu
an-bāsh-tan por kardan
an-bāz sharik, dust, anbāgh
an-bā-zi dusti, hamkāri, hamdasti
an-buh farāvāni
an-dak kam
an-da-lib bolbol, hezārdastān, az
parandegān
an-dām tan, badan
an-dar dar, darun, miān
an-dar-khor darkhor, shāyeste,
sezāvār
an-da-run darun, dākhel, tu
an-darz pand
an-dā-ze mizān, qadr
an-di-she fekr, khiāl
an-di-shi-dan fekr kardan
an-dish-nāk motafakker, harāsān,
tarsān
an-du-dan mālidan
an-duh delgiri, gham
an-duh-gin delgir, ghamgin
an-dukh-tan pasandāz kardan
an-gikh-tan jonbāndan, be jonbesh
darāvardan
an-gi-ze dastāviz, sabab, ellat
an-gosht az andāme badan, bakhshi
az dast
an-gosht be da-hān shegeft zade
an-gosht-na-mā nāmāvar, mashhur

an-hā raveshhā
a-ni-rān gheyre āryāyi, gheyre irāni,
bigāne
a-nis yār, dust
a-ni-sān dorugh, nārāsti
an-jām pāyān
an-jo-man goruh, daste
an-ka-but tārtan, az hasharāt
an-qā simorgh, morghe afsāneyi,
kenāye az har chize nāyāb
an-qa-rib be zudi
an-sāj bāftehā
an-sār yāri dahandegān
a-nush nāmi barāye pesarān
a-nu-she jāvidān, nāmi barāye
dokhtarān
a-nu-shir-vān az pādshāhāne Pārsi,
nāmi barāye pesarān
an-vā gunehā, jurhā, aqšām
an-vār nurhā, partouhā
a-qab posht, pas, donbāl, farzand
aqā-lim sarzaminhā
aqā-reb nazdikān
aqā-rir eqrār hā, eeterāfhā
aqā-yed didgāhhā, nazarhā, aqidehā
aqd bastan, gereh zadan
aq-dam kohantar, pishtar
aq-das pāktar
aqi-de didgāh, ray, nazar, andishe
a-qim nāzā, satarvan
a-qiq az sanghā
aqI kherad
aq-mār māhhā
aq-rab kajdom
aq-ra-be neshān dahandeye sāat,
daqiqe va sāniye bar ruye sāat
aq-rān nazdikān, khishān, bastegān,
fāmil
aq-sā durtar
aq-sām gunehā, jurhā
aq-sāt bahrehā
aq-vāl goftehā
aq-vām khishān, nazdikān
ar agar
a-rab tāzi

a-rā-jif gazāf, bihude
a-raq qatrehāye āb ke bar asare garma az surākhhāye rize puste badan birun miāyad, shire
a-raq.chin kolāhi bāfte shode az nakh, araqgir
ar-ar sedāye khar, az derakhtān
a-rā-yez dādkhāsthā, arizehā
a-rā-zel forumāyegān, pasthā, oubāsh
a-rā-zi zaminhā
ar-bāb dārande, mālek
ar-ba-de badmasti, faryād, badkhuyi
ar-da-lān nāmi barāye pesarān
ar-da-vān nāmi dar shāhnāme, nāmi barāye pesarān
ar-de-shir az pādshāhāne sāsāni
ar-gha-nun az abzāre āhangsāzi, vasileye navākhtan
ar-gha-vān range sorkhe tond
a-ri-ke takht
a-riz pahn, gostarde, pahnāvar, goshāde
arj arzesh, bahā
ar-jang nāmi dar shāhnāme
arj-mand gerāmi, bozorgvār
ar-kān roknhā, pāyehā
ar-ma-ghān soughāt
ar-qām shomārthā, shomārehā, reqamhā
ar-rā-be gāri
ar-rā-de charkh, az abzāre jangi dar gozashte
ar-re abzāre boridane chub yā āhan
ar-se meydān, pahne, fazā, nāhiye
arsh takhte shāhi, saqf
ar-shad bozorgtar
ar-she bālāye kashti
a-rus dokhtari ke tāze shouhar karde bāshad, nāme yeki az ganjhāye khosrou parviz sāsāni
a-ru-sak bāziche
ar-vāh jānhā, fravarhā, ravānhā, ruhā
ar-vand nāme Pārsiye rude dajle

ar-vand-rud rude arvand
arz pahnā, pule bigāne
ar-zan az dānehāye khordani
ar-zān kambahā
ar-zāq khārobār
ar-ze pishnahād, namāyesh, neshān dādan, namāyesh dādane kālā
ar-ze kar-dan pishnahād kardan, neshān dādan
ar-ze va ta-qā-zā pishnahād va darkhāst dar kharid va forushe kālā
ar-zesh bahā, qeymat
asā chubdasti
a-sab pey, reshteyi ke jāndārān bā ān pirāmune khod rā daryāft mikonand
a-sa-bā-ni parkhāshgar, tondkhu
asā-ker sarbāzān, jangjuyān
a-sal angabin, shahd
a-sa-li be range asal, zarde kamrang
asā-mi nāmhā, esmhā
a-sar neshān, neshāne, radd
a-sas pāsbān
a-sās pāye, bonyān, vasilehā
a-sās-nā-me matālebi ke barāye tashkile yek sherkat minevisand
asā-tir afsānehā
asb az chārpāyāne savāri
as-bāb vasilehā, asās
as-baq pishin
as-ghar kuchaktar
ashā āghāze shab
as-hāb yārān, hamrāhān
a-shadd sakhttar
a-sha-qe az rostanihā, pichak
ashā-yer khāndānhā, tirehā, tāyefehā, ilāt
ashi-re khāndān, tāyefe
ash-jār derakhtthā
ashk ābe chashm
ash-kāf dulābche
ash-kāl negārehā, sheklhā
ash-kān nāmi barāye pesarān
ashr yek dahom
ash-rāf puldārān, tavāngarān

ash-yā chizhā
asir gereftār, darband, zendāni
as-kar sepāhi, sarbāz
asl rishe, bon, pāye
as-lāb pedarān, niākān
as-lāf pishiniān
as-lah behtar
as-la-he jangafzār, jangabzār
as-lan hargez
as-nāf dastehā, pishevarān
asr pas az nimruz, zamān, ruzgār, zamāne
as-raa zudtarin
as-rār rāzhā, pushidehā
as-tar qāter, az chārpāyān
as-vāt āvāhā, āhanghā, bānghā, sedāhā
atā bakhshesh, dehesh
a-tash teshnegi
atā-yā bakhsheshhā
ateb-bā pezeshkān
atf bāzgasht, bastegi, peyvastan
atf-āl kudakhā, kudakān
at-hār pākān, pākhā
a-tiq kohan, bāstāni, kohne
a-ti-qe kohne, marbut be zamānhāye gozashte
at-las parniān, abrisham, parand, ketābe naqshe
atr buye khosh, khoshbu
at-rāf pirāmun, suhā, kenārkhā
at-se shanusak, shanuse, shanushe, havāyi ke be tonde az bini birun āyad
at-tār atrforush, ānke dāruhāye khoshbu forushad
at-vār raveshhā
a-vām mardomān, hamegān
avā-mel kārkonān, kārgozārān, kārgerān, angizehā, sababhā
avā-mer dasturhā, hokmhā
avā-tef delbastegihā, mehrbānihā, mehrvarzihā
avā-yel āghāz, dar āghāz
aves-tā ketābe diniye zartosht ke dārāye bisto yek nask bude va

shāmel panj bakhshesh yasnā, vispard, vandidād, yashtā va khorde avestā mibāshad
a-yāl zan va farzand
a-yān āshkār, peydā, namāyān
a-yār nesbate vazne feleze gerānbahā be vazne āliāij
a-yāz nasime bāmdādi
ay-yār zirak, rāhzan, faribkār, douregard
ay-yāsh khoshgozarān
azā sugvāri
a-zāb āzār, shekanje
a-zab bihamsar, marde bizan, zane bimard
azā-dā-ri sugvāri kardan
azal hamishegi
a-za-mat bozorgi, bozorgvāri
a-zān bange namāz
az-dād pādihā, nāsāzhā, nāsāzgārkhā, zeddihā
az-har āshkārtaar, namāyāntar, peydātar
az-hār golhā
a-zim bozorg, bozorgvār
a-zi-mat erāde kardan, āhang dāshtan, qasd kardan, raftan, safar kardan
azi-yat āzār, āsib
a-ziz gerāmi, arjmand
azl barkenāri
azl kar-dan barkenār nemudan az kār
az-lā pahluhā, kenārehā
azm erāde, qasd, āhang
azo.lāt māhichehā
azo.le māhiche
az-raq kabudrang
az-rār ziānhā

Ā ā

ā āy, biā

āb kar-dan jesme sakhti rā bā garmā māye kardan

āb māyeyi tashkil shode az hydrojen va oxyjen

ā-bād sākhte

ā-bā-dān sākhte, nāme shahri dar jonube Irān

ā-bā-di rustā

ā-bān māhe haftome Pārsi

āb-dān ābgir, ābanbār, jāye āb, kāse

āb-di-de āzmude, bātajrobe, jalā yāfte, chizi ke āb ān rā khrāb karde bāshad

ā-be di-de ashk

ā-be maa-dani ābi ke mijushad va az chashme va dahāneye kuh birun miāyad

ā-bed ānke khodā rā beparastad, pārsā

ā-ber rahgozar, gozarande

ā-be-ru nāmus, ehterām, eetebār

ā-bes-tan bārdār, zan yā jānevare mādeyi ke bache dar shekam dārad

āb-gir estakhr, ābanbār

āb-gusht az khorākihāye pokhtani

ābi az ranghā, jāndāri ke dar āb zendegi konad, az mivehā

āb-jou nushābeye alkoli

āb-kesh chelousāfkon

āb-le az bimārihāye vāgir

āb-shār jāyi ke āb az bolandi be pāyin mirizad

āb-tin nāmi dar shāhnāme, nāmi barāye pesarān

ā-bu-ne hambast, moshtarak

ā-bu-ne-mān hambasti, eshterāk

āb-yā-ri rasāndane āb be keshtzār

ā-chār abzāri ke pich va mohre rā bā ān bāz mikonand, torshi, chāshni,

zamine dārāye sarāshib, dar ham āmikhte

ā-chār-dan dar ham āmikhtan, chāshni be khorāk zadan

āch-maz vājeyi ke dar bāziye shatranj be kār miravad

ā-dāb ravesh, raftār

ā-dam ensan

ā-dat ravesh, khuy, raftār, khu gereftan be chizi yā kāri

ād-di sāzgār bā ādat, ānche ādami be ān khu gerefte bāshad

ā-del dādgar, dādvar

ā-e-le khānevāde, zan va farzand

ā-fa-ri-de-gār parvardgār, khodā

ā-fa-rin shādbāsh, shādzi, anushe, ābād, bahbah, vājeye tashviq

ā-fa-ri-nesh sākhtan

ā-fiat tandorosti, rastgāri

āf-tāb tābeshe khorshid

āf-tā-be zarfi dārāye daste

āf-tāb-gar-dān az golhā

āf-tāb-pa-rast az jānevārān

ā-gāh bākhbar

ā-ga-hi neveshte yā gofteyi ke khabar yā dasturi novin dahad, tablighāt dar ruznāme, rādio va televizion

ā-gā-hi shenākht, dānesh, khabar, bakhshi dar shahrbāni

ā-ghāz ebtedā, dar awal, shoru

ā-ghā-zi-dan shoru be kāri kardan

ā-ghesh-tan khis kardan, nam kardan, āludan

ā-ghush baghal

ā-gin por, anbāshte ,ālude

āh nāle

ā-han felezi sakht

ā-hang navā, sedā, qasd, azm, erāde

ā-ha-nin sakht, sākhte shode az āhan

ā-han-ro-bā jesmi ke āhan, nikel va pulād rā be khod bekeshad

ā-hes-te ārām

ā-hes-te-gi ārāmi

ā.hu jānevare shekāri bā chashmāni zibā

āhu.rā ahurā, ahurāmazdā, khodāye khubi va niki, dānāye bozorg, khodā dar dine zartosht

āj az derakhthā, dandāne pil, ostokhāne pil, māddeye sepide ruye dandān

ā.jān ājān, pāsbān

ā.jān ājān, pāsbān, namāyande, kārgozār

ā.jāns namāyandegi

ā.jel biderang, fouri, shetābande

ā.jez nātavān, darmānde

ā.ji.dan suzan zadan, bakhīye zadan, khalānidan

ā.ji.de khalānide, suzan foru borde, nāhamvārihā dar sath va ruyeye chizi

ā.jil makhluti az peste, bādām, miveye khosk va gheyre

ā.jin ājide, ājde

ā.jir sute khatar, zirak, tavānā, āmāde

ā.jor tāzi shodeye āgor, āgur, kheshte pokhte shode dar kure ke dar sākhtemānsāzi be kār miravad

ā.ju.dān afsari ke dar khedmate afsare ālirotbe bāshad, ājān, maamure polis

ā.kan.dan por kardan

ā.kh vājeye dard va afsus

ā.khar digar, digari

ā.kher pāyān, saranjām, vāpasin

ā.khund mollā

ā.lā.chiq kolbe

ā.lā.le az golhā

ā.lam giti, jahān, donyā

ā.lāt abzār

ā.lat abzār, vasile, sabab, māye, ozv, andām, zin va barge asb

ā.lā.yesh āludegi

āl.bā.lu miveyi sorkh va sharābi

āl.bum ketābcheye aks

ā.lem dānā, dāneshmand

ā.li boland, bozorgvār, bāarzesh, bolandmartabe

ā.li.āj felezi be dast āmade az chand feleze digar

ā.lu miveyi dārāye haste

ā.lu.dan palid kardan, nāpāk kardan

ā.lu.de.gi nāpāki, palid shodan

ā.lu.mi.ni.om felezi ast sepid va sabok

ā.lu.nak kolbeye kuchak

ām hamegāni

ā.mā.de hāzer

ā.ma.do.shod āmadan va raftan, āmadoraft

ā.māj neshān, neshāne, hadaf

ā.māl ārezuhā, omidhā

ā.mār shomār, shomāresh, dāneshi dar hesāb

ā.mās āmāz, varam, barāmadegi

ā.mā.tor kasi ke kāri rā tanhā az ruye sargarmi va na barāye darāmad anjām dahad, gheyre herfeyi

ām.bu.lāns otomobile vijeye bordane bimārān

ā.med qasd konande, az ruye qasd kāri anjām dādan

ā.mel kārgozār, namāyandeye sherkat

ā.mi mansub be hamegān, nādān, bisavād

ā.mikh.tan darham kardan, darham shodan

ā.mi.zesh āmikhtegi, hamneshini, hamkhābi

ā.mor.zesh bakhshidan

ā.mor.zi.dan bakhshidane gonāh

ām.pul sorang

ā.mukh.tan yād dādan, yād gereftan

ā.mu.zesh yād dādan

ā.mu.zesh.gāh jāye āmukhtan

ā.muz.gār moallem, yād dahande

ā.ni biderang, fouri, bāshetāb

ān.ten borje taqviate ferestandeye rādioyi yā televizioni

ā-pān-dist varame rudeye kur ke besyār dardnāk ast

āpār-te-mān sākhtemāni ke dārāye tamāme vasāyel bāshad

ā-qe-bat saranjām

ā-qel kheradmand, dānā

ār nang, eyb, rosvāyi, vāhede sath

ārā rayhā, andishehā, kutāh shodeye ārāyande, ārāyesh dahande, nāmi barāye dokhtarān

ārād nāmi barāye pesarān

ārām qarār, sāken budan

ārām-bakhsh ārām konande, ārāmesh dahande

ārā-mesh ārāmidan, āramidan, āsāyesh, āшти, sokun

ārām-gāh gur, jāye āramidan

ārā-mi-dan aramidān, khābidān, khoftān, ārām shodan

ārā-mi-dan khābidān, ārām shodan

ārānj ārang, jāye peyvande sāed va bāzu

ārāsh pahlavāne mihanparaste Irāni

ārās-te zibā, monazzam, morattab

ārās-te-gi zibāyi, monazzam budan

ārā-yesh zib va zinat

ārā-yesh-gāh jāye ārāyesh kardan

ārā-yesh-gar ānke ārāyesh konad

ārāzm razm, jang, peykār, nabard

ārd gandome pudr shode

ārēf shenāsā, dānande, dānā, āgāh, sorudgu

ārēsh cham, maani, mafhum

ārēz rokhsār, chehre, peydā shavande

ārēze pishāmad, ruydād, hāddese

ārēzu khāste, khāhesh, kām, omid, chashmdāsht, shouq, eshtiāq

ārī āre, balī, bale, zedde na, bedune, berahne, lokht, fāqed

ārīat amānat, ānche ke be sharte bāzgardāndan dāde yā gerefte shavad, nāpāydār, movaqqat

ārm neshāne

ār-mān ārezu, hadaf

ār-min nāmi dar shāhnāme, nāmi barāye pesarān

ār-she chubi ke be vasileye ān violon minavāzand

ār-shiv bāygāni, jāye negahdāriye parvandehe

ār-ugh bāde sedādāri ke az galu birun miāyad, bāde galu

ār-yā az nejdādhā, khorāsāne khāvari va sistān, nāmi barāye pesarān

ās takkhāl, sange āsiāb

āsā mānand, nāmi barāye dokhtarān

āsān sahl, sāde, dar barābare sakht

āsān-sor dastgāhe bālā barande dar sāktemānhā, bālābar

āsā-yesh-gāh jāye āsāyesh

āsh khorāki ke az berenj va sabzi dorost mishavad

āshā-midan nushidan

āshēq delbākhte, dustdār

āshī-āne lāne

āsh-kār namāyān, peydā

āsh-nā khodi, shenāsā

āshof-tan be khashm āmadan, khashmgin shodan

āshof-te-gi parishāni, sargardāni

āsh-paz ānke kārash pokhtane

khorāki ast, pazandeye khorāk

āsh-paz-khā-ne jāye pokhtane khorāk

ās-hti dusti, ārāmesh, pāyān dādan be dargiri

ās-shub be ham khordegi, shuresh, fetne, harjomarj

ās-si gonāhkār, nāfarmān

ās-siāb vasileye ārd kardan gandom

ās-iā-bān āsiāb konande

ās-sib āzār, zakhm, balā, ziān, ranj

ās-si-me āshofte, parishān, jūlide, sargashte, tarside

ās-mān sepehr, ruze bisto haftom az har māhe khorshidi

ās.mān.kha.rāsh sākhtemāne
boland
ās.tān dargāh
ās.tar pārcheye zire lebās
ās.tin bakhshi az jāme ke az shāne
tā moche dast rā mīpushānād
ā-su.dan āramidan, ārām gereftan,
khoftan, khābidan, derang kardan
ā-su.de.gi āsāyesh, ārāmesh
ā-tash āzar, akhgar
ā-tash.bas khoddāri az tirandāzi
ā-tash.dān jāye ātash, ojāq,
manqal, zarfe vijeyi dar ātashkade ke
dar ān ātash varjāvand afrozand
ā-tā.she vābaste be sefārat
ā-tash.fe.shān ānche ātash
feshānād, kuhi ke az dahāneye ān
mavāde ātashin va ravān birun jahad
ā-tash.ka.de jāyi ke zartoshtiān
ātash varjāvand rā dar ān negahdāri
mikonand, niāyeshgāhe zartostihā,
āzarkade, ātashgāh
ā-tash.ne.shān maamure khāmush
kardane ātash
ā-tash.su.zi ātash gereftan
ā-tash.za.ne sange chakhmāq
ā.te.fe delbastegi, mehr
ā.tel bihude, bikār, yāve
ā.ti āyande
ātu.sā az shāhzādegāne Irāni, nāmi
barāye dokhtarān
ā.vā bāng, āvāz
ā.vang pāndul
ā.vār gard va ghoḃār, khāk, kharābe
ā.vard nabard, jang, peykār
ā.vā.re sargardān
ā.vā.re.gi bikhānomāni, sargardāni
ā.vāz bāng, āvā
ā.vā.ze shohrat
ā.vikh.tan āvizān kardan
ā.viz āvizande, gushvāre, az golhā
āy biā
ā.yā vājeje porsesh
ā.ya.nde zamāni ke khāhad āmad
ā.yāt āyehā, neshānehā

ā.yed darāmad, sud
ā.ye.ne jān, shisheyi ke poshte ān
rā bā jive pushāndeand va mitavān
khod rā dar ān did
ā.yeq bāzdārānde, zedde hādi
ā.yin kish, ravesh
āz afzunkhāhi, hers va tama, ārezu
ā.zād rahā, vāraste
ā.zā.di rahāyi
ā.zakh zegil, vāju
ā.zar ātash, māhe nohom az sāle
khorshidi
ā.zār aziyat, āsib
ā.za.rakhsh saeqe, raadobarq
ā.zar.bāy.gān bakhshi az khāke
Irānzamin dar shemāle bākhtariye
mihan ke zādgāhe besyāri az delirān
va mihanparastāne Pārsi mibāshad
ā.zar.gosh.asp āzargoshnasp, yeki
az se ātashkadeye bozorge sāsāni
ā.zar.gosh.nasp āzargoshasp, yeki
az se ātashkadeye bozorge dourāne
sāsāni ke dar āzarbāy.gān jāy dāst
ā.za.ri ātashī, qoume Pārsi ke be
mihanparasti mashhur ast
ā.za.rin ātashin
ā.zar.kish āzarparast
ā.zarm sharm, dād, mehrbāni,
rudarbāyesti
ā.zem erāde konande
ā.zin ārāyesh, zinat, rasm va qānun
āzi.tā az shāhzādegāne Irāni, nāmi
barāye dokhtarān
āz.mand afzunkhāh, haris
āz.mā.yesh sanjesh
āz.mā.yesh.gāh jāye anjām
dādane āzmāyeshhāye elmi
āz.mu.dan sanjidan
āz.mun āzmāyesh
ā.zu.qe khorāke ruzāne, khārobār

Bb

bā hamrāhi, āsh

baad pas az

baaz barhki

bā-bā pedar

bā-bak pāpak, dorostkār, pādshāhe Irāni ke ardeshir dokhtarzādeye u bud va be hamin sabab u rā ardeshire pāpakān mikhāndand, mihanparaste nāmiye irānzamin ke az āzarbāygān mobāreze dar barābare setamgarāne palide tāzi rā āghāz nemud va jānash rā dar rāhe āzādiye mihan nahād

bā-bat shāyeste, sezāvār,

darkhordar bāreye, dar mourede

babr jānevare darrande

bā-bu-ne giāhi khoshbu

ba-che kudak, farzand

bād ā-var-de rāygān

bād bādā, bāshad, jaryāne havā

bad nāpasand

ba-dal jāneshin

bā-dām az derakhthā

bā-dām za-mi-ni az giāhān

bad-an-dish baddel

ba-da-vi biābangard

ba-dā-yat āghāze kār

ba-dāye shegeftihā

bād.bā-dak kaghazi ke bā nakh be havā miferestand

bād-bān pārcheyi ke be dakale

kashti mibandand tā kashti rā bā

vazeshe bād be jelou bebarad

bā-de mey, sharāb

bā-de sa-bā bāde shemāl

bā-den-jān az giāhāne khordani, az

sabzihā

bad-go-har badgouhar, badnahād

bad-go-mān bieetemād, hasud

badi-hi peydā, āshkār, namāyān

ba-dil jāneshin

bā-di-ye biābān

bād-kesh bādgir

bad-khu tondkhu, khashmgin

bad-ko-nesh badkār, badkerdār

bad-le-gām asbe sarkesh

bad-na-hād badseresht

bad-nām biāberu, kasi ke namash

be badi borde shavad

bād-na-mā vasileye sanjesh va

neshān dādane samt va suye bād

bad-ne-hād badnahād, badseresht

bād-pā tondrou

bad-ra-qe hamrāhi kardane

mosāfer, rāhnamā

bad-se-gāl badandish, badkhāh

bad-se-resht badnahād, badjens

bā-es sabab, ellat

bā-fan-de kasi ke bebāfad

bāf-tan sākhtane pārche

bāgh bustān, zamine porderakht

bagh khodā, āfaridgār, izad

ba-ghal āghush, pāhlu, kenār

bāgh-bān parvaresh dahandeye gol

va giāh

bāgh-che bāghe kuchak

bagh-dād khodādād, az shahrhā

bah khub, niku

ba-hā arzesh, qeymat, nerkh

ba-hā-dār bāarzesh, bāqeymat

ba-hā-min bahār, nāmi barāye

dokhtarān

ba-hā-ne dastāviz

ba-hār fasle awale sāle khorshidi ke

se māhe farvardin, ordibehesht va

khordād rā dar bar migirad

ba-hā-rak nāmi barāye dokhtarān

ba-hā-rān fasle bahār

ba-hā-re ja-vā-ni āghāze javāni

ba-hā-re nāmi barāye dokhtarān

ba-hā-res-tān gostān

bah-man māhe yazdahom az sāle

khorshidi

bahr daryā

bah-rām pīruzmand, az pādshāhāne

Pārsi

bah-ra-mān bahrāman, yākande sorkh, yāqute sorkh
bah-re qesmat, hāsel, sud
bah-re-bar-dā-ri estefāde az sude chizi, bardāshte keshtzār
bah-re-var bahremand
bah-reyn ostāne chahārdahome keshvar ke ān rā az peykare mihan jodā kardand
bahr-mand bahremand, barkhordār, kāmyāb
bahs goftogu, jostār
bāj bāj, vāj, māliāt, doāye kutāhe zartoshtiān
bāj bāj, vāj, māliāt, pule zur
bā-je gishe
bā-je-nāq bājenāgh, hamrīsh, shouharāne do khāhar
bāj-gun vājgun, vārune, sarnegun
bā-ji khāhar
bāj-rang pestānbande zanān, sinebande kudakān
bāk parvā, bim, tars, negarāni, jāye sukhte otomobil
bā-kere dushize
bā-kha-bar āgāh
ba-khil chashmtang, kenes, khasis, hasud
ba-khi-ye dukhtan pust
bakhsh pāre, qesmat
bakh-shā-yesh bozorgi, gozashtan az gonāh
bakh-shi-dan dādan, gozashtan
bakht bar-gash-te badbakht
bakht shāns, eqbāl
bakh-tak kābus
bākh-tan az dast dādan
bākh-tar gharb, maghreb
bākh-te shekast khorde, az dast dāde
bakh-tiār khoshbakht
bak-tāsh bozorge il, bozorge tāyefe va khāndān
bāl ozvi az badane parandegān ke be yāriye ān parvāz mikonand

ba-lā pishāmad, ruydāde nāgovār
bā-lā zebār, bālande, nemov konande, bolandi, derāzā, poshte, tappe, qad, qāmat
bā-lā-bo-land bolandqāmat
ba-lā-gar-dān separe balā
bā-lā-khā-ne otāqe tabaqeye dowom
ba-lāl zorrāte bereshte
bā-lā-push pāltou
ba-le balī, āri
bā-legh rasā, be javāni raside
bā-lesh nemov, bālidan, motakkā
bā-lesh-tak bāleshe kuchak
balg barg
bal-gham khelte sine
bal-ghur āshi az gandome nimkufte
bā-li-dan eftekhār kardan
bā-lin sar, bālesh
ba-luch az tirehāye Pārsi ke be deliri va mihandusti mashhurand
ba-lut az derakhtān
bal-vā āshub, shuresh
bām bālāye khāne, qesmate biruniye saqf
bā-maz-ze bāmāze, khoshmazze
bām-dād sepidedam, sobhe zud
bām-shād nāmi barāye pesarān
ba-nā sākhtemān
ba-nafsh kabudrang
ba-naf-she az giāhān, nāmi barāye dokhtarān, az golhā
ba-nā-gush bikhe gush
band rismān, mafsal
ban-dar jāye bārgiriye kashtihā
band-bāz kasi ke ruye band bāzi mikonad va namāyesh midahad, akrobāt
ban-de barde, noukar, gholām
ban-de-gi farmānbordāri
band-ke-shi por kardane miāne ājorhā
bang bangdāne, hashish
bāng faryād, āvāye boland
bā-ni sāzande, bonyāngozār

bānk jāye dādo setade pul va arz
bā-nu khānom, zan, nāmi barāye dokhtarān

bā-qā-yā be jā māndehā, bāqi māndehā

bā-qi bāzmānde

bā-qi-ye be jā mānde, donbāle

baq-qāl khārobārforush

bar bād dā-dan az dast dādan

bār baste, kālā, meykhāne

bar ruy, bālā, mive

bar-rā-at pāki, duri jostan

bar-rā-bar yeksān, hamsang, mosāvi

bar-rā-bari yeksān budan

bar-rā-dar dādāsh

bar-af-rāsh-tan boland sākhtan

bar-af-rāsh-te boland shode

bar-af-shān-dan pāshidan

bar-ā-hikh-tan keshidane shamshir

barā-hin dalilhā

ba-ra-hut jāye gonāhkārān

ba-ra-kat khojastegi, nemov kardan, afzāyesh, nikbakhti

bar-ā-ma-dan peydā shodan, bālā āmadan

bā-rān abri ke be surate qatarāte āb be zamin bebārad

bar-an-dākh-tan nābud kardan

bār-an-dāz jāye khāli kardane kālā

bar-an-di-shi-dan fekr kardan

bar-an-gikh-tan tahrir kardan

bar-an.gi-zān-dan vādār kardan

bā-rā-ni lebāsi boland ke āb dar ān nofuz namikonad

bar-ā-shof-tan khashmgin shodan

bar-ā-su-dan āsude shodan, ārām gereftan

bar-rāt havāle

bar-ā-vard kar-dan sanjidan

bar-rāz zinat

bar-rā-zan-de zibā, shāyeste

bar-rā-zan-de-gi sezāvāri, shāyestegi

bar-rā-zesh barāzandegi, shāyestegi

bār-bar bārbardār, bār barande

bar-bat az sāzhā

barc-hasb etiket

bar-chi-dan dāne chidan,

bargozidan, pāyān dadan

bar-chi-de az miān rafte

bārdār ābestan

bar-dā-sh-tan boland kardan

bar-de asir, kaniz, gholām

bar-diā pesare kuroshe bozorg va barādare kambujiye

bā-re-gi asb, az chārpāyāne savāri

bā-re-qe akhgar, derakhshande

bā-resh bāridan

bā-rez āshkār, namāyān, peydā

barf dānehāye sepidi ke dar

zestān mibārad

barf-pāk.kon vasileye pāk kardane barf

barf balg, andāmi az giāh, varaq, tushe, āzuqe, asbābe zendegi, meyl, ārezu

bār-gāh darbār va kākhe shāhān

bar-go-shu-dan bāz kardan

bar-go-zār barpā, anjām

bar-go-zi-dan entekhāb kardan

bar-go-zi-de entekhāb shode

bar-ham za-dan āshofte kardan

bar-ha-zar bu-dan hoshyār budan

bā-ri be har hāl, nāchār, albatte

bā-ri ta-ā-lā az nāmhāye khodā

bar-rid post, nāmerasān, peyk, chāpār

bā-ri-dan rizeshe bārān

bā-rik nāzok, kampahnā

bā-rik-bi-ni konjkāvi, deqqat

bar-rin bālātarin

bar-jas-tan paridan

bar-jas-te bozorg, barāmade

bar-jas-tegi barāmadegi

barkh pāre, bahre, qesmat, bakhsh

bar-khān-dan kasi rā khāstan

bar-khās-tan boland shodan

bar-khi pāreyi, qesmati, baazi

bar-khor-dār bahremand

bar-khor-dāri kāmāyābi, bahremandi

bār-nā-me sanade bār, madrake bār

bar-pāy dāsh-tan barpā kardan
barq elektrisite, derakhshesh
barr biābān
bar-rāq derakhshande
bar-re nouzāde guspanđ
bar-re-si bāzrasi, rasidegi, porsoju
bar-sho-dan bālā āmadan
bā-ru divār, hesār
bā-rut māddeye enfejāri
bār-var bārāvar, mivedār, mive dahande
bar-zakh miāne do chiz, miāne behesht va duzakh
bar-zan kuy, kuche
barz-gar keshāvarz, dehgān
bar-zin barzan, kuy, kuche
barz-kār keshāvarz, dehgān, dehqān
bas kāfi, besyār
ba-sā che besyār
ba-san-de shāyeste, kāfi, bas
bā-se-re bināyi, did
bash bande āhanin barāye bastane chamedān, band va zanjre āhanin
ba-shar ādami, ensān
ba-shā-shat khoshruyi
ba-shir mojde dahande
ba-si besyār, kheyli
ba-sij farāham āvardan, āmāde kardan, āmādegi
ba-sir binande, dānā, roushanbin
ba-si-rat binesh, bināyi, dānāyi, roushanbini
bast panāhgāh, sadd
bas-tan band kardan
bās-tān gozashte, kohan
bas-ta-ni khordaniye khoshmaze ke az shir va shakare yakh baste dorost mishavad
bās-tān-she-nās kasi ke kārash pājuhesh va peydā kardane āsār va banāhāye bāstāni ast
bās-tān-she-nā-si dāneshe pājuhesh va peydā kardane āsār bāstāni
bā-tel bihude, nādorost

bā-ten penhān, darune chizi, seresht
bāt-lāq lajanzār
bāt-ri toulid konandeye barq, anbāreye niruye elektrisite
bā-var paziroftane sokhan, yaqin
bāz-ari bāyest, bāyesti, lāzem ast, zaruri ast
ba-yā-ni-ye neveshteyi ke az suye sāzmān yā hezb birun āyad, mānifest
ba-yā-te es-fa-hān az āhanghāye Pārsi
bā-yer zamine bihāsel, kharāb
bā-yest bāyad, mourede lozum
bā-yes-te shāyeste, darkhor, sezāvār
bāy-gān kasi ke parvande hā va asnād rā negahdāri mikonad
bāy-gā-ni negahdāri az parvande hā, jāyi ke parvande hā va asnād rā dar ān negahdāri mikonand
ba-yid dur, bigāne
bāz az nou, dobāre, goshude, dar barābare baste, parandeye shekāri
ba-zak ārāyesh
bāz-ā-ma-dan bargashtan
bā-zan-de shekast khorde
bā-zār jāye dādo setad
bā-zar-gān bāzārgān, tājer
bā-zā-ri mansub be bāzār
bāz-ā-var-dan pas āvardan
bāz-dā-dan pas dādan
bāz-dāsht jelougiri, touqif kardan, dastgiri kardan
bāz-dāsht-gān zendān
bāz-deh natijeye kār, rāndemān
bāz-did didār kardan, didan
bāz-gasht bargasht
bāz-gash-tan bargashtan
bāz-gof-tan dobāre goftan
bā-zi sargarmi, varzesh
bā-zi-che asbābbāzi
bā-zi-gush harfnashnou, bacheyi ke bishtar dar andisheye bāzi bāshad
bāz-is-tā-dan az kār māndan
bāz-ju porsesh konande, maamure barresi

bāz-khāst porsesh, ehzār kardan
bāzi bakhshesh, dādan
bāzm mihmāni, jashn
bāz-mān-dan be hadaf narasidan, pas oftādan
bāzm-gāh majlese mihmāni va shādmāni
bāz-ne-shas-te kārmandi ke dourāne khedmate khod rā be pāyān rasānde bāshad
bāz-pas aqabneshini, vāpas, az pas
bāz-pa-sin ākherin, vāpasin
bāz-pors dādrasi ke kārash porsesh az mottaham va pajuhesh dar ruydād ast
bāz-rak tokhme katān
bā-zu az shāne tā āranj, az andām
bāz-zāz pārcheforush
be chang ā-var-dan be dast āvardan
be jā ā-var-dan anjām dādan, bāzshenākhtan, daryāftan
be jān ā-ma-dan be tang āmadan, khaste shodan
be kār ā-ma-dan be dard khordan, mofid budan
be kār bor-dan estefāde kardan
be kār khor-dan be dard khordan
be se-tuh ā-ma-dan be tang āmadan
bed-aat rasme nou
be-de-hi ānche bedehkār bāyad be bestānkār bepardāzad, qarz, vām
be-deh-kār vāmdār, dārāye bedehi
bed-rud khodāhāfezi
bee-sat barangikhtan, ferestādan
beh-bud tandorosti, khub shodan, az bimāri rahāyi yāftan
beh-dā-ri edāre yā vezārati ke kārash rasidegi be behdāst va tandorostiye mardome keshvar ast
beh-dāst negāhdāriye tandorosti va behbudi
be-hesht pardis, jāye nikukārān
be-hi khubi, nikuyi

be-hin behtarin
be-hi-zak vahizak, har yek az māhhāye khorshidi dar irāne bāstān dārāye si ruz bud va panj ruze ākhere sāl rā behizak yā panjeve dozdide mikhāndand
beh-jat bahjat, shādmāni
beh-nām khoshnām, nāmi barāye pesarān
beh-nāz nāmi barāye dokhtarān
beh-rād nāmi barāye pesarān
beh-rang khoshrang, nāmi barāye pesarān
beh-rokh khubru, khoshru, zibā, nāmi barāye dokhtarān
beh-ruz khoshbakht, ruze shādi, nāmi barāye pesarān
beh-ru-zi khoshbakhti
beh-tar khubtar, nikutar
beh-ta-rin khubtarin
beh-zād niktābār, niktād, nāmi barāye pesarān
be-jā-ye dar barābare, dar avaze
be-joz magari, gheyr az
be-kām bu-dan kāmyāb budan
be-kām kāmyāb
bekā-rat dushizegi
bekh-rad kheradmand, bāhush
bekr dast nakhorde
be-lā-a-vaz rāygan, moft
be-lād shahrhā, sarzaminhā
bel-der-chin az parandegān
be-lit vorudi, kārt
be-rah-ne lokht, padidār
berān-kār vasileye bordane bimārān
be-renj giāhi dārāye dānehāye khorāki, bereng, az felezhā
be-renj-zār keshtzāre berenj
be-resh-te sorkh va beryān shode
ber-yān ruye ātash kabāb karde
be-sar ā-ma-dan pāyān yāftan
be-sar ā-var-dan pāyān dādan
be-sar bor-dan ruzgār gozarānidan
besht zahr, sam

be-shā-rat mojde
bes-tān-kār talabkār
bes-tar bestar, rakhtekhāb
bes-ta-ri bestari, bimār
be-su-dan mālidan
be-su-de dast zade, mālide
be-yār farāvān, kheyli, ziād
bey-aat peymān
beyn miān
beyn-on-nah-reyn miānrudān, bakhshi az āsiāye jonube bākhtari miāne do rude arvand va fālād
bey-raq parcham
beyt do lenge az chakāme
bey-tol-māl khazāneye keshvar
bey-zi az sheklhāye hendesi
be-zā-at sarmāye, dārāyi
be-zeh gonāh, jorm
be-zeh-kār gonāhkār, tabahkār, mojrem
bi bedune
biā-bān dashte bialaf
biā-su-dan āsāyesh yāftan
bi-bāk bitars, natars, delir, delāvar, gostākh
bi-barg bedune barg, binavā
bi-bi mādarbozorg
bid az derakhtā
bi-dād setam
bi-dād-ga-ri setamkāri, sakhtdeli
bi-dār āgāh, hoshyār
bi-dā-ri hoshyāri, hushyāri, āgāhi
bi-dar-mān bedune darmān, bialāj
bi-das-tar az jānevarān, sage ābi
bi-de-rang fouri, fouran, zud, bedune tardid
bid-meshk az derakhtān
bi-dokht sayyāreye nāhid
bi-gā-ne nāāshnā, khāreji
bi-gā-ne-gi nāāshnā budan
bi-gā-ri kāre moft kardan, kāre bimozd anjām dādan
bi-ghu-le konj, gush, virāne, kharābe, beyghule
bi-ho-de bihude, puch, yāve

bi-hu-de puch, yāve
bi-hush bihess, kondfahm, kondzehn
bi-ĵan nāmi dar shāhnāme, nāmi barāye pesarān
bi-ĵe vĵe, bighash, khāles
bi-ka-rān pahnāvar, gostar-de
bi-kas tanhā, binavā
bikh bon, pāye, asās, rishe
bi-khe-rad bidānesh, nādān
bi-khish-tan bikhod, biektiār
bi-khod bihude, bihush, biektiār
bi-kh-tan alak kardan, gharbāl kardan
bil vasileye bardāstane khāk
bi-lān tarāznāme
bi-li-on miliārd
bim tars, harās
bi-mār nākhosh
bi-mā-res-tān jāye darmāne bimārān
bi-mā-ri nākhoshi
bi-mā-ye bimeqdār
bi-me qarārdādi ke bar pāyeye ān bimegar khesārate bemegozār rā pardākht mikonad
bi-me-gar bime konande
bi-me-go-zār bime shavande
bim-nāk tarsnāk, harāsnāk
bi-nā binande, āgāh, hushyār, dārāye tavānāyiye didan
bi-nan-de negāh konande
bi-na-vā nātāvān, darmānde, bichiz
bi-nā-yi binandegi, az havāse panjgāne
bi-ne rakhtkane hammām
bi-nesh bināyi, āgāhi
bi-ni damāgh
bi-ni-āz tavāngar, dārā
bi-par-vā bibāk, natars, delir, gostākh
bi-pā-yān bedune pāyān, hamishegi
bi-qadr biarzesh
bi-rag bedune rag, bidel, bigheytrat
bi-rāh gomrāh, kajrāh, kajrou

bi-run borun, khārej
bi-sa-ro-pā velgard, past, forumāye
bish ziād, afzun
bi-she neyzār
bi-shi fozuni, ziādi
bish-tar ziādtar, afzuntar
bi-so-tun kuhi dar nazdikiye
 kermānshāh ke nāme bāstāniye ān
 baghstān be chame jāye khodā bude
 va kandekrihāyi az dourāne dāriushe
 bozorg dar ān be jā mānde ast ke be
 katibeye bisotun mashhur ast,
 bedune sotun, bedune pāye, kenāye
 az āsmān
bi-tā bimānand, yegāne, nāmi
 barāye dokhtarān
bi-tāb biqarār, nāārām, nāshakibā,
 nātavān
bi-ta-raf ānke jānebdāri nakonad
bi-ta-ra-fi jānebdāri nakardan
bi-tu-te shab rā dar jāyi besar
 bordan
bi-ve zane bedune shouhar
bi-zār be sotuh āmade, bimeyl
blok goruh, daste
bogh-che jāmedān
bogh-ranj sakht, pichide, doshvār,
 moshkel
boghz doshmani, kine
boh-bu-he miān, hangām
boh-rān āshoftegi, binazmi
boht shegefti
boh-tān dorugh bastan, nesbate
 dorugh dādan be kasi
bo-khār gāz
bo-khā-ri ātashdān
bokhl tangchashmi, hasad
bo-land afrāshte, derāz, keshide
bo-land-gu dastgāhi ke sedā rā
 taqviat va boland mikond
bo-land-nā-mi nāmdāri, āvāze,
 shohrat
bol-bol hezārdastān, az parandegān
bol-ha-vas havasbāz, porhavas

bo-lur guneyi shishe, kristāl, nāmi
 barāye dokhtarān
bomb māddeye enfejāri, jangabzāre
 enfejāri
bomb-af-kan bombardāz
bom-bā-rān bomb afkandan
bon pāye, asās
bo-nak-dār omdeforush
bon-bast kucheye yektarafe
bon-dād pāye va bonyāde har chiz
bo-ne bār, dārāyi, tushe, rakht va
 pushāk, āshiāne, khāne
bo-ne bas-tan kuch kardan
bon-gāh jāye dādo setad, sāzmān,
 sarā, moassese, jāye sāzobarge sepāh
bon-yād pāye, rishe
bon-yān pāye nahādan
bor barham zadan
bord-bār shakibā
bord-bā-ri shakibāyi
bo-resh boridan
bor-hān daliil, sabab, jahat
bo-ri-dan pāre kardan, jodā kardan
borj sākhtemāne boland, dej, jāye
 didabānhā
bor-nā javān, nāmi barāye pesarān
bo-ron-shit az bimārihā
bo-ronz āliāje mes va ruy, mefragh
bo-ru-mand barumand, bārvar,
 bārdār, mivedār, kāmyāb, shādāb
bo-run birun
bo-ruz namāyān shodan, birun
 āmadan, peydā shodan, āshkār
 gashtan
borz bālābolandi, shokuh
bor-zu nāmi barāye pesarān
bosh muye gardane asb, yāl
bosh-ke zarfe bozorge ostovāneyi
 barāye negahdāriye naft va māyeāti
 mānande ān
bost golzār, jāyi ke mivehāye
 khoshbu dar ān ruyad, sange āsiā,
 gandome beryān
bos-tān bāgh, golzār
bot tandis

bot-ka-de botkhāne
bot-ri shisheye nushābe va māyeāte digar
bo-vad bāshad
box moshtzani, az varzeshhā
boz guspande shākhdār va bidonbe ke pusheshi az mu dārad
bo-zāq ābe dahān
boz-del tarsu
boz-ghā-le boze kuchak
boz-ma-je bozmaje, susmār
bo-zorg-dāsht gerāmidāsht
bo-zorg-mehr nāme vazire anushirvān
brā-vo āfarin
bu ānche bā bini daryāft mishavad, daryāftan, buy
bu bor-dan āgāhi yāftan
bu-bak hodhod, az parandegān
bu-bor hodhod, az parandegān
bud gozashteye hast
bu-dan vojūd dāshtan, hasti
bu-dār dārāye bu, sokhani ke gushe va kenāye dar ān nohofte bāshad
bud-je darāmad va hazinehāye yek keshvar
buf bum, joghd, az parandegān
bu-gan-du dārāye buye besyār bad
buĵ gerdāb, sanginiye hāl va tabe badan
bu-jā-ri pāk kardane ghalle
buĵ-ne shekufeye derakht, ghonche
bul pishāb, shāsh
bul-vār khiābāne pahni ke dar miāne ān sabzekāri shode ast
bum sarzamin, joghd, az parandegān, pārcheye naqqāshi
bu-mo-bar sarzamin
bun bachedān, zehdān, rahem
bu-qa-la-mun az morghāne khānegi
bur talāyirang, sorkhe kamrang, asbe sorkhrang
bu-rān bāde sakt hamrāh bā barf va bārān
bu-riā hasire bāfte shode az ney

burĵ-vā sarmāyedār, dārandeye sarmāye va abzāre toulid
burs jāye dādo setade sanadhāye bāzargāni, kharid va forushe ourāqe bahādār, komakhazineye pardākhti be dāneshju
bus buse, māch
bu-se māch, nāmi barāye dokhtarān
bu-si-dan māch kardan
bus-tān bostān, bāgh, golzār
bu-tān az gāzhā
bu-te giāhe kutāhi ke shākho barge besyār dārad, zarfi ke talā va noqre dar ān āb mikonand
bu-ti-mār ghamkhārak, az morghāne māhikhār
buy bu, ānche bā bini daryāft mishavad
bu-yā khoshbu, budār, dārāye bu
buy-dān atrpāsh
buy-fo-rush atrforush
bu-yi-dan bu kardan
buy-nāk gandide
bu-zi-ne meymun

ch

chā-bok chost, zerang, chālāk
chā-bok-adā hāzerjavāb
chā-bok-dast tondkār
chā-bo-ki chālāki
chā-bok-sa-vār savārkāre zebardast
chā-dor sāyebān
chā-dor-ne-shin kasi ke dar chādor zendegi mikonad
chāh goudāl
chā-hak chāhe kuchak
cha-hār az shomārehā
cha-hār-gāh yeki az haft dastgāhe musiqiye Pārsi
cha-hār-gush chārgush, cahārpahlu
cha-hār-pā chārpā, har jānevare dārāye do pā va do dast, bishtar brāye asb, khar, astar va shotor be kār miravad
cha-hār-shan-be az ruzhāye hafte
cha-hār-shan-be su-ri chārshanbe suri, az jashnhāye Pārsi
cha-hār-su chahārrāh
chah-cha-he āvāze bolbol
chāh-kan kasi ke chāh mikanad
chāk az ham bāz shode, shekāf, tarak, pāre, sepidiye bāmdād
chāk chāk pāre pāre
chak silī, tapānche
cha-kā-me sorude, chāme, sheer
cha-kā-me-sa-rā sarāyandeye chakāme, shāer
cha-kān-dan chekke chekke āb yā māyeyi digar rā rikhtan, keshidane māsheye tofang va tīr andākhtan
cha-kā-vak az parandegān
chā-ker noukar
chā-khān dorughgu, shārlātān
cha-khin cherkin
chakh-māq sange ātashzane
chak-me putin, kafshe sāqboland

cha-kosh az abzāre āhangari
chāl goudāl, goud, chāhe kuchak
chal sadd va bandi az chub, sang, alaf va gel ke dar gozashte jelouye rudkhāne mibastand
chā-lāk chābok, zerang
chā-lesh mobāreze, dargiri, jang, zado khord
chā-lesh-gar mobārez, jangju, kasi ke az ruye ghorur mikharāmad
cha-li-pā salib, neshāneye dine tarsāyi
chal-pā-se susmār, az jānevārāne khazande
chal-tuk shaltuk, berenji ke pustash rā hanuz nakande bāshand
chā-lus az shahrhāye kenāre daryāye māzandarān
cham maani, sharh, rāh raftan bā nāz, pichokhame rāh, sine, lāf, sākhte, ārāste, andukhte
chām pich va kham, pichokham
cha-ma-dān jāmedān
cha-man alafzār, golzār, marghzār
cha-man-zār zamīni ke chaman dar ān kāshte shode bāshad
chā-me chakāme, sorud, sheer
chā-me-gu sarāyandeye chāme, sorudsāz, shāer
chā-me-sa-rā āvāzkhān, sarāyandeye chāme, shāer
chā-mi-dan shāshidan, kharāmidan
cham-pā az golhā
cha-mush sarkesh, lagadzan, rām nashodani
cha-nbar dāyere, halqe, charkh
chand cheqadr, tā key
chan-dān ānqadr, tā ān zamān
chan-di moddati, meqdāri, chand zamāni
chan-din in hame, in andāze, in qadr, meqdāre bishtar az dah
chā-ne qesmate pāyine chehre, goluleye khamir, chune, chāme, sorude, chkāme

chā-ne za-dan ziād sokhan goftan, porharfi kardan

chang az sāzhāye simi, panje

chan-gak mileye fēleziye sarkaj

chan-gāl panje, vasileye khordane khorāk

chan-te tushedān, kife bozorg

chap az samthā dar barābare rāst, kaj, nārāst, vājgun, luch, dobin, chapdast

chāp naqsh kardane neveshte va tasvir bar ruye kāghaz be vasileye māshine chāp

chap of-tā-dan bā kasi doshman shodan

chāp za-dan chāp kardan

cha-pān-dan bā zur chizi rā jāy dādan

cha-par kapar, khāneyi ke az shākho barge derakhtān misāzand

chā-pār peyk, nāmebar, nāmerasān

chā-pār-chi peyke nāmebar

cha-pa-ri zud, biderang

chā-pār-khā-ne post

cha-pā-vol ghārat, yaghmā

chāp-chi kārgare chāpkhāne

cha-pesh bozghāleye yek sāle

chā-pgar dastgāhe chāp

chā-pi-dan ghārat kardan

cha-pi-dan jā gereftan chizi bā zur va feshār

chāp-khā-ne jāyi ke dar ān ketāb, nask, ruznāme va gheyre chāp mishavad

chāp-lus charbzabān, motamalleq

chāp-lu-si charbzabāni

chap-rou gomrāh, tondrou

chāq farbeh, tanumand

chā-qi farbehi

chā-qu kārd, vasileye boridan

chār kutāh shodeye chahār

cha-rā charidan

cha-rā-gāh jāye charidan, marghzār

cha-rā-gar charā konande

cha-rā-khor charāgāh

cha-rand yāve, bihude

cha-rān-dan alaf dādan

cha-rān-de alaf dāde

cha-ran-de charā konande

cha-ras band, zendān, shekanje, āzār

charb roughandār, roughani

char-bān-dan bā roughan mālidan

char-bā-ni-dan roughanmāli kardan

charb-dast tardast, khoshsokhan

char-bi roughan

char-bi-dan ziādtar shodan, sangintar shodan, chire shodane kasi bar kase digar

charb-za-bā-ni chāplusi

chā-re goriz, darmān, tadbir, andishe, hile

chā-re-ju chārepardāz

chā-re-par-dāz chāresāz, darmān

konande, chāre konande

chā-re-sāz darmān konande

chār-gush chahārgush,

chahārpahlu, dārāye chahār gushe

cha-ri-dan alaf khordane heyvānāt

charkh har chize dāyerevār ke be doure mehvarē khod begardad mānande charkhe khodrōu, kenāye az āsmān

charkh za-dan gashtan

charkh-āb gerdāb

char-khe bo-land āsmān

char-khe gar-dun ruzgār

char-khi-dan charkh zadan, gashtan

charm puste gāv yā shotor ke dabbāghi shode bāshad

chār-pā jānevarāne ahli mānande

asb, astar va khar ke barāye savāri be kār gerfte mishavand

chār-pā-ye korsi

chār-qad parcheye nazoki ke zanān be sar mikonand

chars bang, shāhdāne, charāgāhe chārpāyān

chār-shan-be chahārshanbe, az ruzhāye hafte

chār-shan-be suri az jashnhye Pārsi ke dar shabe ākhein chārshanbeye sāl gerefte mishavad va dar ān shab haft buteye ātash dorost karde va be tartib az ruye ān miparand va miguyand: zardiye man az to, sorkhiye to az man

chār-shā-ne tanumand, dārāye shānehāye pahn

chār-vā heyvāne bārکش

chār-zā-nu hālatai az neshastan

chasb māddeyi ke chizhā rā bā ān be ham michasbānand

chas-bān-dan be ham peyvastan

chas-ban-de chasbnāk

chas-bi-dan be ham peyvastan

chashm andāme didan, andāme bināyi, negāh

chashm be rāh montazer

chashm da-ri-de bisharm, porru

chashm dāsh-tan entezār dāshtan, omid dāshtan

chashm fo-ru bas-tan mordan, chashm bar ham nahādan

chashm go-shā-dan chashm bāz kardan, āgāh shodan

chash-mak eshāre kardan bā chashm

chashm-an-dāz didgāh

chashm-ban-dī tardasti, neyrang

chash-me jāyi ke āb az zamin mijushad va birun miāyad

chash-me-sār zamini ke dar ān chashmehāye besyār bāshad, sarchashme

chashm-khā-ne khāneye chashm, kāseye chashm

chashm-pe-zesk doktore chashm

chashm-pu-shi gozasht, nādide gereftan

chashm-rou-sha-ni mojde dādan

chāsh-ni kami az khorāki ke barāye maze becheshand

chāsht ghazāye pish az nimruz

chatr sāyebān barāye jelougiri az bārān va āftāb

chatr-bāz kasi ke bā chatr az havāpeymā beparad

chā-vosh pishrou, rāhnāmā

chāy az nushidanihā

chā-yi-dan sarmā khordan

che vājeye porsesh

che-gu-ne chetour, chejur

che-gu-ne-gi hālat, keyfiyat

che-hel az shomārehā

chehr chehre, ruy, rokh, surat

cheh-re ruy, rokh, surat

chek barāt, bargeyi ke bā ān mitavān az bānk pul gereft

che-ki-dan chekke chekke āmadane āb

chek-ke qatre, qatreye āb

che-lān-dan feshordan

chel-che-le parastu, az parandegān

chel-che-rāgh cherāghhāye be ham peyvaste

chel-le chehel ruz

che-lou cholou, berenje ābkesh shode

che-lou-ka-bāb khorāki az berenj va gushte kabāb karde

che-nān chonān, ānsān, āngune, mānande ān

che-nān-che agar, hargāh

che-nān-ke be guneyi ke, hargāh

che-nār az derakhtān

che-rā barāye che, vājeye porsesh

che-rāgh vasileye roushanāyi

che-rā-ghā-ni nurāni kardan

cherik jangjuye janghāye nāmonazzam

cherk nāpāk, nāpāki, rim, palidi

cher-kin palid, nāpāk

che-sān chegune

che-shā-yi hesse cheshidan

che-shi-dan maze kardan

chi che, vājeye porsesh

chi-dan boridan, jodā kardan

chi-de boride shode

chin shekan, az keshvarhā
chi-ne dāne, khorāke morghān
chi-ni zarfi ke az khāke vije sākhte shode ast, shahrvande keshvare chin
chin-khor-de-gi taghyirāt dar lāyehāye zamin
chir chire, piruz, ghāleb
chi-re piruz, ghāleb
chi-re sho-dan piruz shodan
chi-re-dast zebardast, māher
chi-re-das-ti zebardasti dar kār, mahārat
chi-re-gi zebardasti, piruzi
chi-re-za-bān sokhangu, sokhanrān
chist che hast, che chiz ast, vājeye porsesh
chis-tān moammā, porsesh, sokhane sar baste
chit pārcheye nakhi
chiz har che vojud dāshte bāshad, budani
cho chun, mānand
cho-dan āhane tasfīye nashode
cho-ghā-le bādāme nāras
cho-ghon-dar az giāhān
chok kir, nare, ālate mard
cho-lāq lang, nātavān
chom jānevar, heyvāne bārکش
cho-māq chubdastiye bozorg
chom-bāt-me ruye do pā neshastan
cho-nān chenān, ānsān, āngune, mānande ān
cho-nin ingune, intour
cho-nin va che-nān ingune va āngune, intour va āntour
chor chol, chul, kir, ālate mard
chort hālāti miāne khāb va bidāri
chort-ke vasileye hesāb kardan dar gozashte
cho-ruk chin va shekan
chost chālāk, zerang, chābok
chou-gān az varzeshhāye Pārsi dar gozashte
chub taneye derakht, takhte
chu-bak chube kuchak

chub-bast dārbast
chub-dā-ne az derakhtān
chu-bin sākhte shode az chub, az parandegān
chub-khār kerme derakht
chub-pan-be darpushe chubiye botri
chu-chu-le bakhshi az andāme zanāne
chul khamide, ālate mard, kir
chu-le nāhamvār
chun zirā, bedin sabab, chonān, mānand, hangāmi ke
chu-nān āngune, āntour, mānande ān
chu-ne meqdār khamiri ke barāye pokhtane yek nān be kār miravad
chu-pān galledār, negāhbāne galleye gāv va guspan
chu-pā-ni galledāri, gusheyi az musiqiye Pārsi
chur tazarv, az parandegān
chu-ze juje

D d

da

daa-vā parkhāsh, doşmani, dargiri, jang, dādkhāhi

daa-vat be mihmāni khāndan

daa-vat-nā-me nāmeysi ke bā ān kasi rā daavat konand

dab-bāgh ānke pisheash pirāstane pust ast

dab-be dar-ā-var-dan az qarār va gofeye khod bāzgashtan

da-bes-tān āmuzeshgāhe nouāmuzān, madreseye ebtedāyi

da-bir nevisande, monshi, kasi ke

dar dabirestān āmuzesh dahad

da-bi-res-tān āmuzeshgāhe dāneshāmuzāne bālātar az dabestān

va pāyintar az dāneshgāh, madreseye motavassete

dād adl, ensāf, bakhshesh

dad jānevare darrande, jānevare vahshi

dā-do se-tad dādan va gereftan, kharid va forush

dā-dā kaniz, khedmatkār

dā-dā-fa-rid parvardgār, khodā

dā-dan bakhshesh, bakhshidan

dā-da-ni darkhore dādan

dā-dār parvardgār, khodā

dā-dāsh barādar

dād-bakhsh dādgostar, dādgar, ādel, edālatpishe

dā-de ānche dāde shode, ānche bakhshide shode

da-de kanize pir

dād-gāh jāye dādrasi

dād-gar dādgostar, ādel, edālatpishe

dād-ga-ri edālat

dād-gos-tar dādgar

dād-gos-ta-ri vezāratkhāne yā edāreyi ke be kārkhāye hoquqi va jazāyi rasidegi mikonad

dād-khāh dād khāhande, kasi ke be u setam shode va khāhāne edālat ast

dād-khā-hi dād khāstan

dād-khāst nāmeysi ke dādkhāh be dādgāh minevisad

dād-nā-me bargi ke dasture dādgāh bar ān neveshte shode ast

dād-pors dādkhāh, khāhāne edālat

dād-ras faryādras, qāzi

dād-ra-si be faryāde kasi rasidan, mohākeme

dād-sa-rā bakhshi az edāreye dādgostari

dād-se-tān namāyandeye doulat dar dādgāh

dād-var dādgar

dād-yār moāvene dādsētān

dā-em hamishe, hamvāre

dā-e-man hamvāre, peyvaste

dā-e-mi hamishegi, jāvdāni

dā-er dāyer, barpā, barqarār, ābād

daf az sāzhāye zarbi

da-fā-ter daftarhā

da-fi-ne ganjine

dafn be khāk sepordan

daf-tar ketābche

daf-tar-che daftare kuchak

daf-tar-dār ānke kārash neveshtan

va tartibe daftare edāre bāshad

daf-tar-khā-ne daftare asnāde

rasmī, mahzar, edāreyi vābaste be edāreye sabte asnād

da-gal dakal, zomokht, gonde,

amradi ke rishash dar nayāmāde va dastopāye gonde dāshte bāshad

dāgh besyār garm

dagh dāgh, zamine khosk va sakht

dāgh di-dan dochāre nāgovari

shodan

dāgh sho-dan besyār garm shodan

da-ghā nārāst, dorughgu, daghal

da-ghal nārāst, dorughgu, faribkār

da-ghal za-dan nārāsti, khiānat

kardan

da-ghal-bāz faribkār, nādorost

da-ghal-dust duste nārāst
da-gha-li nārāsti
da-ghā-pi-she faribkār, nādorost
dagh-da-ghē negarāni, bim, tashvish
dāgh-dār dārāye neshāniye sukh-tegi, neshāndār, dochāre nāgovāri shode
dāgh-di-de ānke farzandash rā az dast dāde bāshad
dā-ghē del afsus va hasrate del, anduhe besyār
dah az shomārehā
da-hān az andāme chehre ke bā ān khorāk khorde mishavad
da-han dahān
da-hān da-ri-de nasezāgu
da-han-band dahānband, puzband
da-hān-band puzband
da-hān-bin ānke bā sokhane digarān taghyire nazar dahad
da-han-da-re khamyāze
da-hān-da-re khamyāze
da-han-de kasi ke chizi be digari midahad, bakhshāyande
da-han-de-gi bakhshesh
da-ha-ne dahāne
da-hā-ne surākh, vorudi, legāme asb
da-hā-qin dehgānhā, keshāvarzān
da-hār ghār, shekāfe kuh
da-hāz bāng, faryād
dah-da-hi dahgān, sistemi bar pāyeye dah
da-hom ānke yā ānche dar martabeye dah jāy dārad
dahr ruzgār, zamāne, doure
dah.yek yek az dah, yek dahom
dak dast be sar, virān kardane divār, hamvār kardan, jim
dak kar-dan dast be sar kardan, kasi rā bā tarafand az jāyi rāndan
dak sho-dan jim shodan, bisarosedā az jāyi birun raftan, dast be sar shodan

da-kal tire bolandi dar arsheye kashti ke bād-bān rā be ān mibandand
dā-khel darun, andarun
dā-khel sho-dan vāred shodan
dā-khe-le darune keshvar
dā-khe-li daruni, zedde biruni
da-khil ānke dar kāri dekhālat konad
dakhl darāmad, sud
dakh-me sardābeyi ke mordegān rā dar ān migozāshtand
dāl parandeye bozorge shekāri, lāshkhor
dā-lān rāhrou, kucheye sar pushide
da-lā-yel dalilhā
da-le shekamu, chashmcharān
da-lil borhān, rāhnāmā
dal-lāk sartarāsh
dal-lāl miānji miāne kharidār va forushande
dal-qak maskhare, kasi ke bā kārhāyash mardom rā bekhandānad
dam ān, lahze, hangām, zamān, kenāre, khun
dam bar-ā-var-dan nafas kashidan
dam bas-te khāmush, sāket
dam dāsh-tan bokhār dāshtane havā
dam ge-ref-tan āvāz khāndan
dām heyvane ahli, tale
dam kar-dan bā ātashe molāyem pokhtan mānande chāy dam kardan
dam za-dan nafas kashidan, lab be sokhan goshudan
da-mā garmi
dā-mād shouhare dokhtar, shouhare khāhar
da-mā-dam dam be dam, peyvaste
da-māgh bini, andāme buyāyi
da-māgh ge-ref-tan bini rā pāk kardan
da-magh sarshekaste, sharmsār
da-māgh sukh-tan khit shodan
da-māgh sukh-te khit
dā-man ā-lu-de nangin, badkār

dā-man dāmān, pushāke zanāne
da-mān damande, dar hāle
damidan, jushande, khorushān,
khashmnāk
dā-mān qesmate pāyine pushāk,
ādashkadeyi dar shahri be hamin nām
dar hendustān ke zartoshtiāne Pārsi
ān rā sākhtand
dā-ma-ne qesmate pāyine chizi,
pāykuh, kenāre
dā-man-gir dochār, gereftār
konande
da-mār dar-ā-var-dan koshtan,
nābud kardan
da-mar ruye sine va shekam derāz
keshide
dām-bārik anbore kuchak, az abāre
kare simkeshān va taamirkārān
dam-da-mi ānke hālash zud be zud
taghyir konad
dām-dār ānke dām parvaresh
dahad, forushandeye dām
dam-dār havāye bokhārālud
dām-dā-ri kāre negahdāriye dām
da-me ālate damidan ke āhangarān
be kār mibarand
da-mi dampokht, az khorākhā,
lahzeyi, zamāni kutāh
da-mi-dan dam zadan, shekoftan
da-mi-de-gi shekoftegi, boruz
dam-pahn chakoshe sarpahn
dām-par-va-ri negahdāri va
parvareshe dām
dām-pe-zeshk pezeshke dām
dām-pe-zesh-ki dāneshe va pisheye
pezeshkiye dām
dam-pokht berenji ke ābe ān rā
nakeshide bāshand
dam-sāz hamdam, sāzgār, movāfeq,
hamāhang, dust, hamsokhan
dam-sā-zi hamdami, sāzgāri,
movāfeqat, dusti, hamsobhati
dan bāng va faryāde hamrāh bā
shādi
dān dāne, tokhm, hasteye mive

dā-nā dārāye dānesh, dāneshmand,
kheradmand
dā-nā-yi dānā budan, kherad
dāshstan, kheradmandi
dan-dān ostokhānhāye kuchake
darune dahān ke bā ān khorāk rā
mijavand
dan-dān tiz kar-dan āzmandi
kardan, afzunkhāhi kardan
dan-dān za-dan dandān gereftan,
gāz zadan, gazidan
dan-dā-ne zabāne, har chiz be
mānande dandān
dan-dā-ne-dār dārāye dandāne
dan-dān-gerd āzmand, afzunkhāh
dan-dān-gir delchasb
dan-dān-pe-zeshk doktore dandān
dan-dān-pe-zesh-ki pishe va kāre
dandānpezeshk
dan-dān-sāz ānke dandān misāzad
dan-dān-she-kan sokhane va
pāsokhe manteqi
dan-dān-shu mesvāk
dan-de ostokhāne pahlū
dā-ne tokhm, haste
dā-ne dā-ne tak tak
dā-ne-dār tokhmdār, hastedār
dā-ne-kesh dāne keshande
dā-nesh shenākht, kherad
dā-nesh-ā-muz ānke dānesh
miāmuzad, shāgerd
dā-nesh-gāh jāyi ke dāneshjuyān
dar ān āmuzesh mibinand
dā-nesh-gar dāneshvar
dā-nesh-ju juyandeye dānesh, ānke
dar dāneshgāh dānesh miāmuzad
dā-nesh-ka-de āmuzeshgāhe bartar
va āli
dā-nesh-mand dāneshgar, dānā,
āgāh, pejuheshgar, kheradmand
dā-nesh-nā-me pāyānnāme
dā-nesh-pe-ju dāneshpaju,
jostojugare dānesh
dā-nesh-sa-rā jāyi ke dar ān
āmuzgārān rā dānesh midahand

dā-nesh-var dāneshmand
dā-nes-tan shenākht dāshtan, dānā budan, āgāhi dāshtan
dāng yek sheshom
da-qi-q bādeqqat, bārikbin
da-qi-qe shast sāniye, yek shastome sāat
dār chub, hizom, derakht
dar dākhel, andar, vorudi, darvāze
dar kar-dan birun kardan
dar su-ra-ti ke hangāmi ke, dar hālāti ke, vaqti ke, chenānche
dar za-dan zadane halqe be dar
dā-rā dārānde, tavāngar, az nāmhāye Pārsi barāye pesarān
da-rā darāy, zang
dā-rāb dārā, dāriush, az shahrhā
dā-rā-bi az mivehā
da-ra-je pāye, martabe
dar-ā-mad āyedi, dastmozd, sud, āghāz, ebtedā
dar-ā-ma-dan vāred shodan
dā-ran-de ānke chizi dāshte bāshad
da-ran-de darrānde, pāre konānde, jānevare vahshi
dā-ran-de-gi dārā budan, dāshtan
da-ran-de-gi darānde budan
dar-ā-var-dan birun āvardan, birun keshidan
dar-ā-vikh-tan galāviz shodan, jang kardan
da-rāy zang
da-rā-yat danestan, dānesh
dā-rā-yi tavān, servat, māl
dar-bān negahbān
dar-band darre, gozargāh
dar-bār bārgāh
dar-bā-ri mansub be darbār
dār-bast chubbast
dar-bā-yest zarurat, lozum
dar-be-dar bikhānomān, āvāre
dār-bor dār-kub, az parandegān
dār-chin az adviyehā
dard ranj, āzār
dar-dā afsus, darighā

dar-de-del ranj va rāze dele khod ke dar pishe digari gofte shavad
dar-de-sar moshkel, zahmat
dard-mand bimār, nākhosh
dard-man-di bimāri, nākhoshi
dard-nāk pordard, dardāvar
dar-gāh āstāne, bārgāh, pishgāh
dar-gah dargāh, pishgāh
dar-gir sho-dan galāviz shodan, jang kardan
dar-ham parishān, āshofte, bedume nazm va tartib, bedune disiplin
da-ri zabāne Pārsi ke dar khāvarān be kār borde mishavad
da-ri-che dare kuchak, panjare
da-ri-dan pāre kardan, chāk dādan, shekāftan
da-ri-de pāre shode, shekāfte, chāk khorde, porru
da-ri-de-da-han nāsezāgu, porru, badzabān
da-ri-de-gi pāregi, chāk, shekāf
da-righ afsus
da-righ dāsh-tan khoddāri kardan az yāri be kasi
da-righ khor-dan afsus khordan
da-ri-ghā ey darigh, afsus
dār-iush pādshāhe bozorge hakhāmaneshi
darj neveshtan
dark daryāftan, fahmidan
dar-khāh darkhāst, khāhesh
dar-khāst khāhesh, taqāzā
dar-khās-tan khāhesh kardan, taqāzā kardan
dar-khor sezāvār, shāyeste
dār-kub dārbor, az parandegān
dar-mān chāre, davā, dāru
dar-mān-dan bichāre shodan
dar-mān-de tangdast, bichāre
dar-mān-de-gi bichāregi, tangdasti
dar-mān-gāh jāye darmāne bimārān
dar-mān-pa-zir darmān shodani
dar-na-var-di-dan peymudan

dar-of-tā-dan dargir shodan, jang kardan

dar-raf-tan gorikhtan, farār kardan

dar-ran-de darande, pāre konande, jānevare vahshi

dar-ra-si-dan farā rasidan

dar-re goshādegiye miāne do kuh

dars ānche āmuzgār be shāgerd yād midahad

dar-sad yek dar sad vāhed

dars-khān kasi ke dars mikhānad

dars-khān-de tahsil karde

dā-ru darmān, chāre, davā

dā-ru-fo-rush forushandeye dāru

dā-ru-gar dārusāz, dāruforush

dā-ru-ghe negahbāne shahr

dā-ru-khā-ne jāye forushe dāru

dar-run andarun, miān, tu, dākhel

da-ru-ni dākheli

dā-ru-she-nās kārshenās dar

dāneshe dāruhā, dārusāz

dar-vā-ze dare bozorg, gol dar

bāziye futbāl

dar-vā-ze-bān negahbāne darvāze

dar bāziye futbāl

dar-vish tohidast, bichiz

dar-yā bakhshi az koreye zamin ke

āb ān rā farā gerefte ast, oqiānus

dar-yā-bān darajeyi dar niruye

daryāyi

dar-yā-che daryāye kuchak

dar-yā-dār darajeyi dar niruye

daryāyi

dar-yā-del delir, bibāk, natars

dar-yāft gereftan, fāhm, dark

dar-yāft kar-dan gereftan

dar-yāf-tan fahmidan, āgāh shodan,

dark kardan

dar-yāf-ta-ni fahmidani, dark

kardani

dar-yā-gush gushmāhi, sadaf

dar-yā-ke-nār labe daryā, sāhele

daryā

dar-yā-na-ward daryāpeymā,

nākhodā

dar-yā-na-var-di kashtirāni,

daryāpeymāyi, mosāferat dar daryā

dar-yā-sā-lār darajeyi dar niruye

daryāyi

dar-yā-yi marbute be daryā

dar-yush darvish, gedā, gadā

dar-yu-ze gedāyi, gadāyi

darz chāk, shekāf

darz ge-ref-tan shekāfe pārche rā dukhtan

darz kar-dan birun āmadan, āshkār shodan

dar-zan kasi ke dar rā mizand

dās vasileye derou kardane ghalhe

dā-sar sikkhāye nāzok va derāze

jou va gandom

dāsh khodārāyi, khodnamāyi

dāsh kure, tanur, kureye ājorpazi,

kutāh shodeye dādāsh

dā-shād pādāsh, dehesh, doā

dasht hāmun, zamine hamvār va

sāf, sahrā

dāsh-tan dārā budan

dasht-bān negahbāne dasht

dash-tes-tān jāye pordasht, az

shahrhāye jonubi

dash-ti nāme āvāzi dar musiqi

dast az andāme badan shāmele

angoshtān, kafē dast, moch, āranj va

bāzu

dast bar-dāsh-tan rahā kardan,

chashmpushi, gozasht

dast ba-ste gereftār

dast be ye-ki kar-dan hamnazar

shodan va hambastegi dar kārī

dast dāsh-tan dekhālat dāshtan,

nofuz dāshtan

dast ga-zi-dan afsus khordan

dast go-shā-dan bakhshesh kardan

dast ke-shi-dan dast mālidan,

pāyān dādane kār

dast khor-de dast zade, chizi ke

dast dar ān rafte ast

dast ne-shān-de rām, farmānbar,

farmānbordār

dast ne-vesh-te noskheye neveshte shode bā dast
dast shos-tan nāomid shodan, noumid shodan az chizi yā kāri
dast yāf-tan piruz shodan
dast-af-shār ānche bā dast afshorand mānande āblimuye dastafshār
das-tak dasteye kuchak, zadane dasthā be ham
dast-ā-muz parvaresh yāfte be dast, rām, farmānbordār
dās-tān sargozasht, afsāne, hekāyat
das-tān sorud, naghme, gul, farib, neyrang, nāmi ke simorgh be zāl pedare rostam dāde ast, kutāh shodeye dāstān
dast-an-bu az mivehāye khoshbu, mive yā har chize khoshbu ke dar dast girand
dast-an-dāz nāhamvāri dar rāh va khiābān
dast-an-dā-zi ghārat, tajāvoz
dās-tān-sa-rā sarāyandeye dāstān, dāstāngu
dās-tān-sa-rā-yi dāstānguyi, afsānepardāzi
das-tān-zan afsungar, neyrangkār, faribkār
dās-tār dāsār, semsār, dallāl
das-tār dastmāli ke be doure sar mipichand
das-tār-che dastāre kuchak
das-ta-re dāse kuchake dandānedār, arreye dasti
das-tās āsiābe kuchak
das-tā-sang falākhan, vasileyi barāye partābe sang
das-tā-viz bahāne
dast-bāf bāfte shode bā dast
dast-band halqeye zinati ke bar dast bandand
dast-bāz javānmard
dast.bord dozdi
dast.bus buse zadan bar dast

dast-bu-si daste kasi rā busidan
dast-de-rā-zi tajāvoz
dast-duz ānche bā dast dukhte shode ast
das-te goruh, tim, dastgire, dastak
das-te-dār dārāye daste
das-te-kam kamtarin, lāaqaal
dast-fo-rush pilevar, douregard
dast-fo-ru-shi pilevari
dast-gāh abzār, vasile
dast-gar-dān dast be dast kardan
dast-gir gereftār
dast-gi-ri gereftār kardan, kasi rā yāri kardan
dast-go-zin golchin, behgozin, bargozide
das-ti bā dast, vasileyi ke bā dast kār mikonad, dastāmuz
das-ti-ne dastbande zanān
dast-kār chizi ke bā dast dorost shode bāshad
dast-kesh pusheshi barāye dast
dast-khatt nāme, bā dast neveshte shode, dastnevesht
dast-lāf puli ke az awalin forushe kālā be dast āyad, dasht
dast-māl pārcheyi ke bā ān dast va bini rā pāk mikonand
dast-mā-li bā dast chizi rā mālidan
dast-mā-ye sarmāye
dast-mozd pādāsh, mozd
dast-ne-shān farmānbordār, rām
dast-ne-vesht ānche bā dast negāresh shode ast, dastkhatt
dast-pā-che shetāb zade, houl shode, houlaki
dast-pā-che-gi shetāb zadegi, houl shodan
dast-pokht khorāki ke bā daste khod pokhte bāshand
dast-ranj pādāsh, mozd
dast-ras nazdik, āsān, momken, tavānāyi, tavānmandi
dast-ra-si emkān, nazdiki
dast-shuy dast shuyande

dast.shu.yi jāyi ke dar ān dast va ruy rā shuyand, tovālet

dast.tang tohidast, nādār, bichiz

dast.tan.gi tohidasti, nādāri

das.tur farmān, parvāne, raveshe kār

da

dast.vān dastband, bāzuband

dast.vār dastyār, hamkār, chubdasti

dast.varz kasi ke kārḥāye dasti mikonad

dast.yāb kāmyāb, piruz, dast yābande, be dast āmade

dast.yār yāri konande, moāven, madadkār

dast.yā-ri komak, yāri

dast.yā-zi dastderāzi

da.vā darmān, dāru

da.vā.khā-ne dārukhāne

da.vāl charm, kamarband

da.vāl.bāz hilegar, faribkār

da.vām pāydāri, hamishegi

da.vān davande, dar ḥāle davidan

da.vān.dan davānidan, be davidan vādāshtan

da.van.de ānke midavad, kasi ke be varzeshe dou mipardāzad

da.van.de.gi talāsh, kushesh

dā.var ānke miāne khub va bad hokm konad, qāzi

da.vār sargije

da.va.rān gardesh, sargije

da.vā.sāz dārusāz

da.vāt jāye morakkab va jouhar

da.vāz.dah az shomārehā

da.vāz.dah rokh az jangḥāye miāne irān va turān

da.vi.dan dou zadan, shetābān raftan, tond raftan

dāv.ta.lab khāhān, ānke be meyle khod ḥāzer be anjāme kāri mishavad

dā.vu.di az golhā

da.wār charkhande, gardande, dar ḥāle charkhesh

da.wā.re pargār

dā.ye zani ke kudake digari rā shir dahad yā parastāri konad

dā.ye.ra.tol.ma.ā.ref farhangnāme

dā.ye.re az sheklḥāye hendesi, az ālāte musiqi

dā.ye.re.chi dāyerezan, ānke dāyere minavāzad

dāy.gān dāye, zani ke kudake digari rā shir dahad

dā.yi barādare mādar

day.yus jākesh, bigheyrat

debsh gas, mazeyi ke dahān rā be ham mikashad

de.fā jelouye doshman rā gereftan, doshman rā pas rāndan

de.gar digar

de.gar.gun tabdil shode, taghyir yāfte

de.gar.gu.ni tabdil, taghyir

deh ābādi, rustā

de.hāt rustāhā, ābādihā

deh.dār kadkhodā, raise deh

de.hesh bakhshesh, dādan

de.hes.tān chand dehe nazdik be yekdigar

deh.gān keshāvarz, dehqān

deh.ka.de deh, rustā

deh.kho.dā bozorge deh

deh.ki.ā dehkhodā, bozorge deh

deh.liz jāye sar pushide, rāhrou, dālān

deh.qān keshāvarz, dehgān

deh.shat harās, tars, bim

deh.shat za.de tarside

deh.shat.an.giz tarsnāk

deh.shat.nāk tarsnāk

dej divāre doure shahr

dej.bān entezāmāte personele artesh, negabhāne dej

de.khā.lat dar kāri dast dāshtan

de.kor zinat, ārāyesh

del af.sor.de anduhgin, ghamgin

del andāmi ke khun rā dar badan be gardesh dar miāvarad, qalb, ravān

del bākh-tan āsheq shodan, del dādan
del bākh-te āsheq, del dāde, shifte, farifte
del bākh-te-gi shiftegi, del dādegi
del bas-tan alāqemand shodan
del bas-te āsheq
del bas-te-gi mahabbat, alāqe
del be dar-yā za-dan biparvā āghāz be kāri kardan
del dā-dan āsheq shodan
del dā-de del bākhte
del dā-de-gi shiftegi, del bākhtegi
del dāsh-tan delir budan, biparvā budan
del khās-te delkhāh
del she-kas-tan āzordan, ranjāndan, anduhnāk sākhtan
del she-kas-te ranjide, anduhgin, ghamgin
del sukh-te setamdide, āzorde
del-af-ruz afrozandeye del, shād konandeye del
de-lā-lat rāhnāmāyi, estedlāl, rāh nemudan
del-an-giz ānche del rā be hayajān āvarad
del-ā-rā negār
del-ā-var delir, jangju, bibāk
del-ā-va-ri bibāki
del-ā-viz delpasand, delkhāh
del-ā-zār ānche sababe āzordegiegi del shavad, setamgar, birahm
del-band gerāmi, aziz
del-bar negār, ānke del rā mibarad, delrobā
del-ba-ri delrobāyi
del-bāz del bākhte, shifte
del-be-khāh delkhāh
del-bo-zorg delir, delāvar
del-chasb delpazir, govārā
del-dard darde shekam
del-dā-ri delnavāzi
del-fa-rib delrobā
del-garm omidvār

del-gir deltang, āzorde
del-gi-ri azordegī, ranjidegi
del-go-shā shādiāvar
del-ho-re tars, bim
de-lir delāvar, pordel, gostākh
de-li-rā-ne delāvarāne
del-ju ānke dele kasī rā be dast āvarad
del-ju-yi be dast āvardane dele kasī
del-kash delpazir, khoshāyand
del-kha-rāsh ghamangiz
del-khas-te anduhgin
del-khor ranjide, āzorde
del-kho-ri āzordegī, ranjidegi
del-khosh shādmān, khoshhāl
del-khun ranjide, ghamin
del-mor-de afsorde
del-na-vāz ānche del rā navāzesh dahad
del-ne-ga-rān chashm be rāh
del-ne-shin khoshāyand
del-pa-sand pasandide
del-pa-zir govārā, pasandide, delpasand
del-pich delpiche, az bimārihā
del-rahm bakhshande, mehrbān
del-rish delkhaste, ranjide, ghamgin, deltang
del-ro-bā negār, delbar
del-ro-bā-yi delbari, delfaribi
del-sard biraghat, bishouq
del-se-tān delrobā, delbar
del-shād shādmān, khoshhāl
del-suz mehrbān
del-su-zi mehrbāni
del-tang anduhgin, ghamgin
del-tan-gi ghamgini, azordegī
del-vā-pas negarān, parishān
del-vā-pa-si negarāni
del-zen-de shād, khosh, hushyār
de-mok-rā-si mardomsālāri, hokumate mardom bar mardom, hokumati ke dar ān doulatmardān be vasileye mardom yā namāyandegāne mardom bargozide mishavand

de-mok-rā-tik vābaste va mansub be demokrāsi, hokumati ke bar pāyeye andishehāye demokrāsi barpā shode ast
denj jāye khalvat va ārām
deq az bimārihā
deq kar-dan az anduh ranjur shodan va mordan
deq-qat tavajjoh, bārikbini, noktebini
de-rafsh parcham
de-raf-shān derakhshān, tābande, pornur
de-raf-shi-dan derakhshidan
de-rakhsh roushani, partou, tāb
de-rakh-shān derakhshande, tābān
de-rakh-shan-de tābande, derakhshān, partouafkan
de-rakh-shan-de-gi tābandegi
de-rakh-shesh roushani, partou, tabandegi
de-rakh-shi-dan tābidan, partou afkandan
de-rakht dār, giāhe bozorg va setabr ke dārāye rishe, sāqe va shākhe bāshad
de-rakht-kār anke darakht mikārad
de-rakht-kā-ri kāshtane derakht
deram pul va zari ke dar gozashte be kār mirafte ast
de-rang diri, dir kard, kondi, ārāmi, āhestegi
de-rāz ke-shi-dan khod rā ruye zamin gostardan
de-rāz keshide, tulāni
de-rā-zā derāzi, tul
de-rāz-gush dārāye gushhāye derāz, khar, olāgh
de-rāz-nā derāzi
de-rāz-qad dārāye qāmate boland
de-rou chidan va boridane ghalle
de-rou-gar ānke derou mikonad
de-sāmbr ākherin māhe sāle milādi
de-ser mive yā shirini ke dar pāyāne ghazā khorde mishavad

desh-ne kārd, vasileye boridan
de-si-gram yek dahome gram
de-si-metr yek dahome metr
de-vist az adadhā, do barābare sad
dey māhe dahom az sāle khorshidi
dey-lāq farde bolandqad va bitanāsob
deym keshāvarzi bedune āb va tanhā bā ābe bārān, khoshk va biāb
deyn vām, qarz
dez deḡ, divāre doure shahr
diā-bet bimāriye qand
diā-nat dindāri
di-ār sarzamin
di-bā az pārchehā
di-bā-che pishgoftār
did negāh
di-do bāz-did didār, molāqāt
did za-dan negāh kardan
di-dan kar-dan didār, ziārat kardan, molāqāt kardan
di-dan negāh kardan
di-da-ni darkhore didan, jāleb
di-dār didan, molāqāt
did-bān negahbān
did-bā-ni negahbāni
di-de chashm, andāme bināyi
di-de-gān chashmān
did-gāh chashmandāz
dig zarfi barāye pokhtane khorāk
di-gar bigāne, gheyr, bāz, hanuz
di-gar-rān sāyerin, ashkhāse digar
di-gar-gun degargun, taghyir yāfte
di-gar-gu-ne degargune
di-gar-gu-ni degarguni, tabdil, taghyir
di-ga-ri kase digar
dig-che dige kuchak
dig-dān zarfe dig, digpāye, sepāye
dig-jush az khorākihā
dik-tā-tor setamgar, khodray, khodsar, zedde āzādi
dik-tā-tori rejīme khodsari ke āzādi rā az mardom gerefte va be ānhā setam mikonad

dik-te emlā
din kish, āyin
di-nār vāhede pul
di-na-var az ārāmghāye doureye hakhāmaneshi, az shahrhāye bāstāni
din-dār dārāye din
din-dā-ri din dāshtan, diānt
di-ne diruz, diruzi, diruzin
di-ni marbut be din
dip-lom govāhināme
dir zamāne derāz, dar barābare zud, gozashte, dur, derang
dir zis-tan zendegāniye derāz dāshtan
di-rak sotune chubiye chādor
dir-bāz pishin, zamāne derāz
dir-gāh dirvaqt
di-ri dir budan, derang
di-rin pishin, qadim, kohan, kohne
di-ri-ne pishin, qadim
di-ri-ne-gi kohnegi
dir-kard pas oftādegi
dir-pāy pāydār, pāyande
dir-pā-yi pāydāri, pāyandegi
dir-ranj shakibā, sabur
di-ruz ruze gozashte
di-shab shabe gozashte
di-sip-lin nazm, tartib
div ghul, ahriman
di-vak divche, dive kuchak
di-vān daftar, jāye hesāb, ketābe sorudehā
di-vā-ne balkh dādghāe balkh
di-va-ne majnun, nābekhrad
di-vā-ne-gi jonun, nābekhradi
di-vā-ne-khā-ne timārestān
di-vā-ni darbāri, mansub be divān
di-vān-khā-ne bārgāh, sarāye hokumat
di-vār badaneye doure otāq yā sākhtemān
di-vā-re har chize divār mānand
di-vār-kub kubide be divār, ānche bar divār āvizand mānande qāliche
div-bād gerdbād, bāde tond va sakht

div-band ānke div rā gereftār sāzad
div-che divak, dive kuchak, az hasharāt, bid
div-dār az sarvhā, derakhti boland va tanumand
div-del delir, delāvar, sangdel
di-ve se-pid sarkardeye divān dar shāhnāme
div-lākh biābān, kharābe
div-pā divpāy, kārtan, ankabut
div-rakhsh az āhanghāye musiqi
div-sār div mānand, zesht, badkhu
div-zād farzande div
div-za-de divāne
di-ye pule khun, khunbahā
diz dez, dej, rang, range siāh māyel be khākestari
di-zi zarfe gelin barāye ābgusht
do az shomārehā, adade pas az yek
do be do dotā dotā
do-ā niāyesh, darkhāste āmorzesh
do-as-be chālāk va tond
do-bā-lā ziādtar
do-bā-re az nou, dochandān
do-bey-ti sorude, chakāme
do-chār gereftār
do-char-khe vasileye āmadoshod dārāye do charkh
do-da-me dārāye do labe
do-del kasi ke tardid konad
do-di-gar dowom
do-gā-ne dogune
dog-me dokme, guye geribān
do-hol tabl, az abzāre musiqi
do-hol za-dan dohol navākhtan
doj dosh, bad, zesht
doj-ā-gāh dojāgah, khashmālud, sahmgin, badandish, khashmgin
doj-ā-hang badandish, khashmgin
doj-ā-lud khashmālud, khashmgin
do-jam āshofte, afsorde, pejmān, anduhgin
do-jam-bakht badbakht
do-jam-nāk ghamgin, anduhnāk
do-jan badmazze, tondmazze

doj.kām badkhāh
doj.khim badkhu, setamkār, jallād
doj.pa.sand badpasand
do.khā.ni.yāt giāhāni ke barāye
 dud keshidan be kār miravand
 mānand tutun va tanbāku, az
 vezāratkhānehā
dokht dokhtar
dokh.tan.dar dokhtarandar,
 nādokhtari
dokh.tar farzande mādine
dokh.tar khān.de dokhtari ke kasi
 u rā be farzandi pazirofte bāshad
dokh.ta.ra.gi dushizegi
dokh.ta.rak dokhtare kuchak
dokh.ta.ran.dar nādokhtari
dokh.ta.ri dushizegi, bekārat
dokh.ul vāred shodan
dok.kān jāye dādo setad, maghāze
dok.kān.dār maghāzedār
dok.kān.dā.ri maghāzedāri
dok.tor pezeshk
dok.to.rā daraje va pāyeye doktori
do.lā dotā, kham, khamide
dol.me az khorākihiā
dom bo.ride zerang, rend
dom donbāle, donb
do.mal zakhme cherkin
donb dom, donbāle
don.bak az ālāte āhangsāzi, tonbak
don.bāl az pas, posht
don.ba.lān khāyeye guspand
don.ba.lā.ne ku.hi az rostanihā ke
 be sibzamini mimānad
don.bā.le dom, pas, posht, edāme
don.bā.le.dār domdār
don.be charbi, donbāleye guspand
don.be na.hā.dan gul zadan, farib
 dādan
don.yā giti, jahān
do.qo.lu hamzād
do.ra.ge āmikhte az do nejād
do.rang doru, nārāst
do.ran.gi doruyi, nārāsti
dord tahneshine har chiz, rosuh

dor.dā.ne morvārid, gerāmi
dor.nā az parandegān
do.rosh.ke gāri va kaleskeyi ke bā
 asb keshide mishavad
do.rosh.ke.chi ānke doroshke rā
 mirānad
do.roshd bozorg, nāhamvār,
 zomokht
do.rosh.ti bozorgi, nāhamvāri
do.rosht.khuy tondkhu
do.rost rāst, kāmél, sālem
do.rost.gu rāstgu
do.ros.ti rāsti
do.rost.kār ānke kārḥāyash az ruye
 rāsti bāshad
do.rost.kā.ri dorosti dar kār, rāsti
do.rost.ker.dār dorostkār
dorr morvārid, gohar, gouhar
dor.rāj az parandegān
do.ru dorang, nārāst
dorud setāyesh, niāyesh, salām
do.rud.gar ānke pisheash sākhtane
 asbāb va ālāt az chub ast, najjār
do.rud.ga.ri pisheye dorudgar
do.rugh sokhane nārāst, gul, farib
do.rugh.gu.yi dorughpardāzi,
 nārāsti
do.rugh.par.dāz dorughgu
do.rugh.zan dorughgu
dosh bad, zesht, zedd
do.shak toshak, rakhtekhāb
do.shan.be az ruzḥāye hafte,
 pāytakhte tājikestān
dosh.khār doshvār, sakht
dosh.man mokhālef
dosh.ma.ni mokhālefāt
dosh.nām nāsezā, sokhane bad
dosh.vār sakht, moshkel
dosh.vā.ri sakhti, moshkel budan
dou tond rāh raftan, davidan
dou va mey.dā.ni az reshtehāye
 varzeshi
dou.lat hokumat, māl, dārāyi
dou.la.ti marbut be doulat, vābaste
 be doulat, hokumati

dour doure, gerdāgerd, pirāmun, gardeshe sāl, zamān, ruzgār
dou-rā-dour gerdāgerd, pirāmun
dou-rān doure, zamān, ruzgār
dou-re dourān, zamān, ruzgār
dou-re kar-dan gerdāgerde kasi yā chizi rā gereftan
dou-re-gard forushandeyi ke jāye sābet nadāshte bāshad
dou-ri boshqābe ghazā
do-val doulathā
do-wom ānke yā ānche dar pāyeye do jāy dārad
do-yun vāmhā
doy-yom dowom
dozd ānke māle digari rā penhāni mibarad, sāreq, rāhzan
doz-dā-ne dozdaki, betoure dozdi, penhāni
dozd-gir dastgāhi barāye dastgiriye dozdān
doz-di robudan, serqat
doz-di-dan dozdi kardan, robudan, serqat kardan
doz-di-de robude shode
dud bokhāre tirerangi ke az sukhtan padid āyad
dud ge-ref-te chizi ke buye dud gerefte ast
dud kar-dan sigār keshidan, nābud kardan
dud-kesh rouzan yā luleyi ke dud rā bālā mikeshad
dud-mān khāndān
dugh māsti ke bā āb āmikhte shode bāshad
dugh-āb gache ābaki, ābe āhak
duk abzāre risandegi
duk-tan be ham peyvastan
dul zarfe keshidane āb az chāh
dul-āb charkhe chāh
dul-che dule kuchak
dun past, forumāye
dun-se-fat past, forumāye

dur ānche faseleash ziād bāshad, dar barābare nazdik
dur-ā-dur az kheyli dur
dur-an-dish ānke be saranjāme kār miandishad, kheradmānd
dur-bin vasileyi ke bā ān chizhāye dur rā negāh mikonand
dur-bi-ni pāyāne kār rā didan
dur-dast besyār dur
du-ri kar-dan khoddāri kardan, duri jostan
dur-na-mā chashmandāz, namāyesh az dur
dush dishab, shabe gozashte, kul, shāne, ketf
dush-āb shireye angur yā khormā
dush-ā-dush shāne be shāne, dush be dush
du-shan-de ānke midushad
du-she zarfe dushidane shir
du-shi-dan shir az pestān birun keshidan
du-shi-ze dokhtar, bākere
du-shi-ze-gi dokhtaragi, bekārat
dust yār, hamdam, rafiq
dus-tā-ne az ruye dusti
dus-tār dustdār, dust, hamdam
dust-dār dust, yār
dus-ti yāri, refāqat
duz beduz, az bāzihā dar gozashte, az pasvandhā
du-zakh jahannam
du-zan-de ānke dukhto duz konad, ānke miduzad
du-zan-de-gi suzankāri, dukhtan, pisheye duzande

E e

eā

e-ā-de bargardāndan, bargasht, bāzgoftan
e-ā-ne yāri kardan, komak
e-bā az kāri khoddāri kardan, sarpichi kardan, sar bāz zadan, nāfarmāni
e-bā dāsh-tan khoddāri kardan
e-bā-dat parastidane parvardgār, parastesh
e-bā-rat tarkibi az chand vāje yā chand jomle ke matlabi rā berasānad
eb-dā nouāvari kardan
eb-hām pushidegi, tārīki, pushide sokhan goftan, angoshte bozorg, shast
eb.lāgh rasānidan, āgāh kardan, āgahi
eb-lis ahriman
eb-qā bejā gozāshtan, zende dāshtan, bāqi gozāshtan
eb-rām pāfeshāri dar kār, esrār
eb-rā-ni yahudi, kalimi
eb-rat pand, pand gereftan, dars gereftan
eb-rāz birun āvardan, āshkār kardan, namāyān kardan, boruz dādan
eb-ri ebrāni, yahudi, zabāne yahudi
eb-tāl bihude kardan, nāchiz kardan, bātel kardan, laghv kardan
eb-te-dā āghāz, nokhost
eb-te-dā-yi āghāzin, awalin
eb-te-hāj shād shodan
eb-te-kār nouāvari
eb-te-lā dochār shodan, dar balā oftādan, gereftāri
eb-te-zāl pasti, biarzeshi
eb-tiā kharid kardan, kharidan
e-dād shomār, shomāre, radif, hamtā, rade

e-dā-me peyvastegi, donbāl kardane kār, pāydar kardane kār
e-dā-re bakhshi az har vezāratkhāne, gardāndane kār
e-dā-ri vābaste be edāre, ānke dar edāre kār konad
ed-de-ā moddayi shodan
ed-ghām darham kardan
ed-rāk daryāftan, fahmidan
ed-rār shāsh, pishāb, ravān sākhtan
ee-dām nist va nābud kardan
ee-jāb shegefti, be shegeft āvardan
ee-jāz nātavān kardan, anjām dādane kāri ke digarān natavānand
ee-lām āgāhi, āgahi, āgāh kardan, hoshdār dādan
ee-lā-mi-ye āgahi, ettelāiye
ee-lān āgahi, āgāhi
ee-māl be kār bastan
ee-te-bār āberu, poshtvāne, arzesh
ee-te-dāl miāneravi
ee-te-lā bālā raftan, bolandpāye shodan
ee-te-mād etminān, takye kardan, vāgozārdane kāri be kasi
ee-te-nā tavajjoh dāshtan be kasi yā kāri
ee-te-qād bāvar, gerāyesh, bāvar dāshtan, geravidan be din yā andisheyi
ee-te-rāf eqrā kardan, boruz dādan, shenākhtan
ee-te-rāz irād gereftan, noktegi kardan, vākhāst
ee-ti-ād ādat kardan be chizi
ee-zām ferestādan
efā-de khodbini, fis, bozorgi forukhtan, sud dādan
ef-fat pāki, pākdāmani, bigonāhi
ef-lās varshekast shodan, tangdasti, bichizi
ef-lij zamingir, kasi ke andāmi az badanash az kār oftāde bāshad
ef-rāt ziāderavi dar kār hā
ef-rit efrite, zesht

ef-ri-te zesht, badnahād, palid
ef-sād fāsed kardan, tabāh kardan, gomrāh kardan
ef-shā āshkār kardan, fāsh nemudan
ef-tekhār sarbolandi, bālidan be mihan, nejād, niākān, va mānande ān
ef-te-rā tohmat zadan
ef-te-rāq az ham jodā shodan
ef-te-tāh goshudan, bāz kardan, āghāz kardan, bāzgoshāyi
ef-te-zāh rosvāyi, badnāmi, biāberuyi
egh-fāl gul zadan, farib dādan
egh-mā bihushi, bihush shodan
egh-māz chashmpushi kardan, nādide gereftan, gozasht
egh-rāq gazāfguyi, ziādguyi, ziāderavi kardan
egh-te-shāsh āshoftegi, āshofte shodan, beham khordane ārāmesh
egh-vā gomrāh kardan, az rāh bedar bordan
eg-ze-mā az bimārihāye pusti
eg-zoz luleyi dar zire otomobil ke dud az ān birun miāyad
e-hā-nat khār kardan, kuchak shemordan
e-hā-te gerdāgerde chizi rā gereftan, daryāftan, farā gereftan
eh-dā pishkesh kardan, hadiye dādan, taqdim kardan
eh-dās sākhtan, barqarār kardan, chizi nou bevojud āvardan
e-hen-no to-lop hartopurt
eh-māl sahlengāri, sosti dar kār
eh-rāz bedast āvardan
eh-sān niki kardan
eh-sās daryāftan, dark kardan
eh-te-kār anbār kardane kālā be qasde gerān forukhtane ān
eh-te-māl gomān bordan
eh-te-mā-lan shāyad
eh-te-mām kushesh, kushidan, tavajjoh dāshtan
eh-te-rām bozorgdāsht

eh-te-rā-man az ruye ehterām va bozorgdāsht
eh-te-rāq sukhtan, ātash gereftan
eh-te-rāz parhiz kardan, duri nemudan, khishtandāri kardan
eh-te-sāb shemordan, shemordan
eh-te-zāz jonbidan, be jonbesh darāmadan, shādi
eh-ti-āj niāz, niāzmandi
eh-ti-āt durandishi kardan, kārī rā bā hushyāri anjām dādan
eh-yā zende kardan, ābād kardan
eh-yā-nan gāhgāhi, ettefāqan, hich, hargez
eh-zār farākhāndan, be hozur khāstan
e-jā-bat pāsokh dādan, paziroftan
e-jā-lat dur gardānidane chizi
e-jā-la-tan biderang, aknun
e-jā-re kerāye, be mozd gereftan
e-jā-re-ba-hā puli ke dar barābare ejāre kardane jāyi be dārandeye ān mipardāzand
e-jā-re-ne-shin kasi ke dar jāye ejāreyi zendegi mikonad
e-jā-ze ravā dāshtan, dastur, farmān, rokhsat
e-jā-ze-nā-me parvāne, javāz
ej-bār bezur vādāshtan be kārī
ej-hāf setam kardan, kār bar kasi tang gereftan
ej-lās neshaste rasmi
ej-mā gerd āmadan
ej-māl kutāh sokhan goftan
ej-te-mā gerde ham āmadan, hamegān
ej-te-mā-yi hamegāni
ej-te-nāb parhiz kardan, duri jostan, khoddāri kardan
ekh-fā penhān kardan, nahān dāshtan
ekh-lāl ziān rasāndan
ekh-lās dustiye pāk va biriā, pāk kardan
ekh-rāj birun kardan

ekh-tār hoshdār, āgahi va eblāghe khatar

ekh-te-fā penhān shodan

ekh-te-lāf sāzgar nabudan

ekh-te-lāl be ham rikhtegi, parākande shodan, darham va barham shodan

ekh-te-lās robudan, dozdi

ekh-te-lāt āmikhtan, āmikhte shodan

ekh-te-nāq gir kardane galu, khaffe shodan, khaffegi

ekh-te-rā āfaridan, padid āvardan, chizi nou sākhtan

ekh-te-sār kutāh, kutāh kardan

ekh-te-sās vīje kardan, vījegi, bargozide shodan

ekh-te-sā-si vīje

ekhtetām be pāyān rasāndan, pāyān

ekh-ti-ār āzād budan dar anjāme kāri, gozidan, entekhāb kardan

ekh-vān barādarān, dustān

e-kip daste, goruh

e-krāh nāpasand dāshtan, be zur be kāri vādāshtan

e-krām bozorg dāshtan

e-ksir māddeyi ke jense jesmi rā taghyir dahad, har chize kamyāb, dāruyi ke be bāvare gozashtegān har bimāriyi rā behbudi mibakhshad

ek-te-fā basande kardan, bas kardan

ek-te-sāb be dast āvardan

ek-te-shāf chize tāzeyi padid āvardan, peydā kardan, hoveydā kardan

e-lā-he nāmi barāye dokhtarān

e-lāj darmān, chāre, behbudi

e-lal ellathā, sababhā, angizehā

e-lek-tri-ki vābaste be elektrisite, chizi ke bā barq va elektrisite kār konad

e-lek-tri-si-te guneyi enerjī, barq

e-lek-tron zarrāte bonyādine har chiz

el-ghā bihude shemordan, laghv

kardan, bātel kardan, afkandan

el-hām dar del afkandan

el-hāq peyvastan

el-lat sabab, angize

elm dānesh, āgāhi, shenāsāyi, shenākht

el-nāz nāmi barāye dokhtarān

el-qā afkandan, yād dādan, chizi rā be zehne kasi andākhtan

el-sāq chasbāndan

el-te-fāt tavajjoh dāshtan,

negaristan, mehrbāni

el-te-hāb barafrukhte shodane ātash, zabāne keshidan, barafrukhtegi

el-te-jā panāh bordan, panāh

el-te-mās khāhesh kardan, khāhesh, darkhāst

el-ti-ām behbud yāftan

el-zām lāzem gardānidan, vājeb kardan, pāband kardan

e-mād takyegāh, banāye boland

e-mām pishvā, pishrou

e-mā-rat sākhtemān, ābādi, kāk

em-dād yāri rasāndan, komak kardan

em-kān momken budan, dast yāftan, tavānāyi

em-lā dikte

em-pe-rā-tur shāhanshāh,

fārmānravāyāne rum dar gozashte

em-rār gozarāndan

em-rā-re ma-āsh zendegāni rā gozarāndan

em-ruz ruze konuni, ruzi ke dar ān hastim

em-ru-ze in zamān, in doure

em-sāk khoddāri kardan az khorāk va kharj, kenesk budan, khasis budan

em-sāl sāle konuni

em-shab shabe konuni, shabi ke dar ān hastim

em-shi vasileyi barāye az miān bordane hasharāt

em-te-dād keshide shodan, keshesh, derāzā

em-te-hān āzmāyesh kardan, āzmudan, āzmun

em-te-nā khoddāri kardan, sar bāz zadan

em-te-nān sepās dāshtan

em-te-zāj āmikhte shodan, āmizesh, āmikhtegi, darham shodan

em-ti-āz bartari, parvāne

em-zā dastine, nāme khod rā dar zire neveshteyi gozāshtan

e-nād setize, doshmani, gomrāhi

e-nān afsār, legām, dahane

e-nān go-shā-dan tākhtan

e-nān go-shā-de tond, shetābān

e-nān tāf-tan darmāndan, bargashtan

e-nā-yat tavajjoh

en-be-sāt bāz shodan, gostarde shodan, goshāderuyi

en-e-kās bāztābāndan, partou afkandan

e-ner-ji niru, tavān, kārmāye, tavānāyiye anjāme kār, qodrat

e-ner-ji-ye has-te-yi enerjiye atomi, guneyi enerji ke az vākoneshhāye

hasteyi be dast miāyad

en-e-tāf khamidegi, kham shodan, māyel shodan

en-fe-āl anjām shodane kāri, asar paziroftan, sharmande shodan

en-fe-jār be tondi tarakidan va bāz shodan hamrāh bā sedāye boland, az ham pāshidane bomb va nāranjak

en-fe-rād tanhā shodan, tanhāyi, yegānegi

en-fe-sāl jodā shodan, bikār shodan

en-gār gomān, pendār

en-gār-dan pendāshtan

en-gā-re pendār, gomān

en-gāsh-tan engārdan, pendāshtan

en-gāsh-te pendāshtan

en-he-dām virān shodan, foru rikhtan

en-he-lāl az ham pāshidan, sosti

en-he-nā kham shodan, kaj gardidan

en-he-rāf kaj shodan, kaj raftan, pich khordane rāh

en-he-sār vije budane kāri be kasi yā sherhati, mahdud budan

en-he-sār-ta-lab ānke mikhāhad hameye emtiāzhā rā be tanhāyi dar ekhtiār dāshte bāshad

en-he-tāt pasti, past shodan

en-he-zām virān shodan, shekast

khordan, farār kardan

en-ji ketābe peyravāne isā, ketābe tarsāyān, ketābe masihihā

en-kār napaziroftan, bāvar nakardan

en-ke-sār shekastegi

en-qe-bāz baste shodan, gerefte shodan, gereftegi

en-qe-lāb degarguni, degargun shodan

en-qe-rāz az miān raftan, barchide shodan, nābudī

en-qe-zā besar āmadan, separi shodan

en-qi-ād farmānbordāri, rām shodan

en-sāf rāsti nemudan, dād dādan

en-sā-fan az ruye dād va dorosti

en-sān ādam, ādami

en-sā-ni-yat ensān budan, ādam budan

en-se-dād baste shodan

en-se-jām ravān budan

en-se-rāf khoddāri kardan az chizi, bāzgashtan

en-shā az khod chizi goftan yā neveshtan, neveshte, sokhanpardāzi

en-te-bāh āgāhi, bidāri

en-te-bāq yeksāni, barābar shodan

en-te-fā sud bordan, bahre bordan, nābud shodan

en-te-hār khodkoshi

en-te-khāb bargozidan

en-te-qād khordegiri, khorde

gereftan, jodā kardane khub az bad

en-te-qāl jābejā shodan, kuch kardan
en-te-qām khunkhāhi, kinetuzi
en-te-sāb be kār gomāshtan, nesbat dāshtan, peyvastegi dāshtan
en-te-shār parākande shodan, parākandegi
en-te-zā jodā kardan, gereftan, chizi rā be zur az daste kasi birun āvardan
en-te-zā-mi niruhāyi ke negahdāri az ārāmeshe keshvar rā be dast dārānd mānande shahrbāni va jāndārmeri
en-te-zār chashmdāsh, chashm be rāh budan, negarāni
en-ze-bāt ārāstegi, disiplin, nazm, sāmān gereftan, nazm va tartib dāshtan, disiplin dāshtan
en-ze-jār bizāri, duri kardan
en-ze-mām peyvastegi
en-ze-vā gushegiri
e-pār āvishane kuhi, az giāhān
e-pi-de-mi bimāriyi ke hamegir shode ast
e-pi-lā-si-on az miān bordane muhāye ziādiye badan
ep-si-lon panjomīn harf az alefbāye yunāni, besyār nāchiz va kam
e-qāb bādāfrāh, shekanje dādan, āzār dādan, sezāye kāre bad
e-qā-mat jāy gozidan, zistan, māndan dar jāyi
eq-bāl bakht, shāns, pish āmadan, ruy kardan
eq-dām āghāz kardan be kāri, dast be kāri zadan, deliri kardan
eq-lim sarzamin, keshvar, mamlekat
eq-rār boruz dādan, āshkār kardan, eeterāf kardan
eq-te-bās gereftan
eq-te-dār tavānāyi
eq-te-sād bāzargāni, tarāzdāri, miāneravi dar har kār
eq-te-zā khāstan, darkhāst, lozum
e-rā-dat dustiye pāk va biriā

e-rā-dat-mand duste biriā
e-rā-de khāstan, khāst, āhang, azm
e-rā-ye neshān dādan
er-fāq be narmi bā kasi raftār kardan
er-jā bāzgardānidan
ers ānche az morde be jā mimānad
er-sāl ferestādan, ravāne sākhtan
er-shād rāhnāmāyi kardan
er-te-āsh larzidan, jonbidan
er-te-bāt peyvande chizi be chize digar, bastegi, peyvastegi, peyvaste budan
er-te-dād az din bargashtan
er-te-fā bolandi, barkhāstan, boland shodan, bālā raftan
er-te-hāl kuch kardan, mordan
er-te-jā kohneparasti, pasoftādegi
er-te-jā-yi andishe va kerdāre kohneparastāne, vābaste be kohneparasti, ānke yā ānche bā pishraft sāzgār nabāshad
er-te-kāb kāre nādorosti anjām dādan
er-te-qā barāmadan, bolandpāye shodan
er-te-shā roshve gereftan
er-te-zāq ruzi khordan
er-zā khoshnud kardan
es-ābat be hadaf rasidane tir
e-sā-lat dārāye tabār va nejāde khub budan
e-sā-rat bardegi, dar band kardan, dar band budan, āzād nabudan
es-bāt sābet kardan
es-best asbest, yunje
es-fand espand, ākherin māhe sāle khorshidi, nāme ruze panjom az har māhe khorshidi, az giāhān
es-fan-dān khardal
es-fan-di-ār nāmi dar shāhnāme, nāmi barāye pesarān
es-fanj jānevari daryāyi ke be giāh mimānad, abr, vāsileyi ke barāye shosto shuye zoruf be kār miravad

es-fe-nāj espenāj, espānākh, az giāhāne khordani
e-shā shab, shāmghāh
es-hāl shekamraves, abaki budane goh, az bimārihāye shekam
e-shā-re neshān dādane chizi bā dast yā chashm
esh-bā por, sir kardan
esh-ghāl jāyi rā gereftan
esh-ghāl-gar kasi yā arteshi ke be zur jāyi rā begirad
esh-kāl doshvāri, sakhtiye kār, khordegiri
eshq besyār dust dāshtan, shiftegi, delbākhtegi, deldādegi
eshq-bā-zi eshqvarzi, rābeteye jensi
esh-rāq roushani, derakhshesh
esh-rat khoshgozarāni, kām-rāni
esh-te-bāh nādorost, chizi rā bejāye chize digar engāshtan
esh-te-ghāl sargarm shodan be kār
esh-te-hā meyl dāshtan be ghazā, ārezu kardan
esh-te-hār nāmi budan, bolandāvāze budan, shohrat
esh-te-rāk hamvandi, hamsuyi, sherkat kardan, anbāzi
esh-ti-āq ārezumandi, besyār māyel budan
esh-ve nāz, kereshme, kāre pushide va penhān
es-kān jāy dādan, ārām kardan
es-kan-dān qofl va kelid, keliddān
es-kan-dar eskandare gojastak, sardāre maqduni ke Pārise pāytakhte bāstaniye Pārs rā be ātash keshid
es-ke-le bandar, bārandāze kashti, kenāre daryā
es-ke-let dārbast, chārchube badan, ostokhānbandi
es-ke-nās pule kāghazi
es-lāh dorost kardan, āshti dādan, saro sāmān dādan
es-lām farmān bordan, taslim shodan, az dinhā

esm nām
esm-at pākdāmani, bigonāhi, bigonāh budan
esm-ne-vi-si nāmnevisi
es-nād nesbat dādan
es-pah sepah, sepāh
es-pak asbe chubin ke kudakān bā ān bāzi mikonand, chādore bozorg
es-pand esfand, māhe davāzdahom az sāle khorshidi
es-pan-dān khardal
es-pan-dār-jashn az jashnhāye Pārsi, jashni ke dar ān zanān rā sepās miguyand, ruze panjom az har māhe khorshidi, dar Irāne bāstān har ruze az māj nāmi dāsht va hangāmi ke nāme ruz va māj bā ham barābar mishod ānruz rā jashn migereftand, jashne ruze sepandārmaz az māhe sepandārmaz
es-pan-dār-maz expandār, expand, ākherin māj az sāle khorshidi, nāme ruze panjom az har māhe khorshidi
es-par separ
es-pa-rak az giāhān
es-pa-ram giāhi khoshbu
es-par-gham aspargham, giāhi ast khoshbu
es-pa-ri separi, pāyān yāfte
es-par-lus kāk, sarāye pādshāhān
es-pās sepās
es-pent-mad espentmaz, kherade varjāvand, bakhshesewom az panj bakhshes gāthā
es-pe-res az giāhān
es-pid sepid
es-pi-dār derakhte sepidār
es-pid-bā āshe sepid, āshe māst
es-pi-de sepide, sepidiye chashm, sepideye tokhme morgh
es-pir-o-jir jolbak, az giāhāne risedār
es-por-dan sepordan
es-pukh-tan espukhtan, sepuzidan, neshāndan va foru kardan

es-qāt afkandan, andākhtan, farsudegi
es-rāf ziāderavi dar maraf, bihude kharj kardan, goshādbāzi
es-rār pāfeshāri kardan
es-tabl jāye negahdāriye chārpāyān, ākhor
es-tabr setabr, koloft, tanumand
es-tā-di-om varzeshgāh, zamine varzesh
es-takhr ābgir, tālāb, jāye shenā kardan
es-tām sikhi ke dar tanure nānvāyi be kār mibarand, kafcheye ātashdān
es-tān kasi ke be posht khābide bāshad
es-tān-dārd nemuneye tasvib shode
es-tā-re setāre
es-teb-dād khodsari, khodray budan, setam, diktātori
es-ted-ā khāhesh
es-ted-lāl dalil khāstan, dalil āvardan
es-te-fā kenāregiri
es-te-fā-de sud bordan
es-tef-hām porsidan barāye daryāftane chizi, porsesh
es-tef-rāgh bālā āvardan, qey kardan
es-tef-sār porsidan, juyā shodan
es-teh-kām ostovār shodan, ostovār kardan, ostovāri
es-teh-lāk farsude shodan va az miān raftan, nābud shodan
es-teh-mām shosto shu kardan
es-teh-qāq shāyeste budan, sezāvār budan, shāyestegi
es-teh-zā be kasi khandidan, kasi rā maskhare kardan, shukhi
es-teh-zār yād āvardan, yādāvari kardan, be hozur khāstan
es-te-kāk mālesh, be ham mālidan, be ham sāyidan
es-te-kān zarfe kuchake shisheyi barāye nushidane chāy

es.tek.bār ghorur, khodnamāyi kardan
es.tekh.dām be kār gomāshtan, be kārmandi paziroftan
es.tekh.rāj birun āvardan
es.te.lāh vājeyi ke goruhi barāye khod besāzad
es.te.mā-lat deljuyi kardan
es.tem.dād yāri khāstan
es.tem.rār peyvastegi
es.te.nād sanad qarār dādan, takye kardan
es.ten.bāt daryāftan, fahmidan, dark kardan
es.ten.kāf khoddāri az anjāme kāri
es.ten.tāj natijegiri
es.ten.tāq bāzporsi
es.tep jolgeye pahnāvar va bedune derakht, alafzār
es.te.qā-mat pāydāri, istādegi
es.teq.bāl be pishvāze kasi raftan
es.teq.lāl āzād budan az dekhālate bigānegān
es.teq.rār barqarār kardan
es.teq.rāz vām gereftan
es.te.rā-hat āsudegi, ārāmesh gozidan
es.te.rāq dozdidan, dozdkī kāri rā anjām dādan
es.ter.dād pas gereftan
es.tesh.hād govāhi khāstan
es.tesh.mām bu kardan, buyidan, daryāftan
es.tes.mār bahrekeshi, bahrebardāri kardan az dastranje digarān
es.tes.nā jodā, jodā kardan, birun āvardan
es.tes.nā-yi bimānand, bihamtā
es.te.tā-at tavānāyi, sarmāye dāshtan
es.te.tār penhān shodan
es.te.vā barābar shodan, khatte farzi ke koreye zamin rā be do nimeye shemāli va jonubi taqsim mikonad

es-ti-lā chiregi, dast yāftan
es-tim cherk va gandidegiye zakhm
es-ti-nāf rasidegi va barrasiye
 dobāreye parvande
es-ti-sāl az rishe kandan, bichāregi,
 darmāndegi
es-ti-zāh touzih khāstan, kāvosh,
 bāzkhāst
es-trā-te-ji rāhbord, naqshe, tarfand,
 razmārāyi, naqshe va hedāyate
 amaliyāte jangi
es-trā-te-jik rāhbordi, vābaste be
 razmārāyi
es-yān nāfarmāni, sarpichi, sarkeshi
e-tā-at farmān bordan, gardan
 nahādan, farmānbari, farmānbordāri
e-tāb sarzanesh, gele, khashm
e-tā-le derāz kardan, be derāzā
 keshidan
e-ter dāruye bihushi
et-fā khāmush kardane ātash
e-ti-ket barchasb, āyinhā, tashrifāt
e-ti-len gāzi ast birang
et-lāf nābud kardan, talaf kardan
et-lāq āzād kardan, rahā kardan,
 rahāyi, āzādi, be kār bordane
 vājehāyi be maanāye vīje
et-mām be pāyān rasānidan, pāyān
 dādan
et-mi-nān ārāmesh, ārāmesh yāftan
e-tod tarrahiye āghāzin, medāde
 nouki, barrasi
et-rat farzandān, khishāne nazdik
et-ta-hād hambastegi, yeki shodan,
 yegānegi kardan, sāzgāri
et-ta-hā-di-ye anjoman, sendikā
et-ta-hām badnām kardan, tohmat
 zadan
et-te-fāq pishāmad, ruydād, bā ham
 yeki shodan
et-te-fā-qi nāgahāni
et-te-kā takye kardan, posht dādan,
 takyegāh
et-te-khāz gereftan, bargereftan,
 farāgereftan

et-te-lā āgāh shodan, āgāhi yāftan,
 bākhābar shodan
et-te-lā-āt āgāhihā, āgāhihā, az
 ruznānehāye Irāni
et-te-sā goshād shodan, farākh
 shodan
et-te-sāl peyvastan, peyvastegi
e-vaz jāneshin
ey vājeye nedā mānande ey Irān
e-yā-dat didāre bimār, rasidegiye
 bimār
e-yān ayān, āshkār
e-yār ayār, sanjesh
eyb badi, kāsti, naqs
eyd jashn, shādmāni
ey-di ānche dar eyd be kasi pishkesh
 konand
ey-nak vasileyi ke barāye ziād
 kardane bināyi bar chashm zanand
eysh khoshgozarāni
e-zā barābar
e-zā-fe afzāyesh
e-zā-le az miān bordan, bartaraf
 kardan, dur kardan
e-zār gune, rokhsār, shalvār, dastār
ez-de-hām anbuḥ shodan, anbuhi az
 mardom
ez-de-vāj zan gereftan, shouhar
 kardan, gozidane hamsar
ez-di-ād afzun shodan
ez-hār bayān dāshtan, āgāh kardan,
 goftār
ez-meh-lāl nābud kardan, nābudi,
 nist shodan, az ham pāshidan
ezn ejāze, rokhsat
ez-o-jez kar-dan ezochez kardan,
 bā nāle va zāri darkhāste yāri kardan
ez-te-rāb parishāni, tars, āshoftegi,
 bitābi
ez-te-rār bichāre shodan, bichāregi,
 darmādegi
ez-te-rā-ri zaruri, elzāmi, biderang
ezz arjmandi, bozorgvāri

F f

fā bā, be, sharmgin, besuye, note chahārom az haft note musiqi
fa-dā fedā, sarbahā, bahāye sar
fad-rang chube bozorgi ke poshte dar migozāshand tā dar bāz

fā

nashavad, kenāye az ādame palid

fad-re buriā, hasir

fad-vand fadrang, ādame palid

fād-zahr pādzahr, ānche barāye darmāne zahr be kār miravad

fā-el konandeye kār

fā-eq piruz, chire

fā-ez kāmyāb, bahremand, rastgār

fā-fā har chize tāze, shegeftāvar, niku

fa-gā-ne āfgāne, bacheye nāraside, janine morde

fa-gār āzorde, khaste, ranjūr

fagh bot, dust, yār, rafiq, javāne khoshru

fa-ghāk nādān, bikherad, ablah

fa-ghān faryād, bāng

fa-ghand jastan, az jāy paridan

fā-gher az golhā

fā-ghere buye khosh

fagh-es-tān botkhāne, botkade, hamsarā

fagh-fur pesare bot, farnāme pādshāhāne chin

fagh-yāz baghyāz, mojde, novid, bakhshesh

fagh-yā-zi mojdegāni

fah feh, chube pahni ke kashtibānān

bā ān kashti rā mirānand, vasileye

chubi va āhani ke keshāvarzān bā ān

zamin rā hamvār misākhtand

fā-hesh zesht, besyār, ziād, āshkār, namāyān

fā-he-she ruspi, zane badkār

fah-hā-shi nāsezāgui

fa-him daryābande, dānā, zirak, bāhush, hushyār

fahl goshād, farāk

fahm daryāftan, dark kardan

fah-mān-dan hāli kardan, be daryāftane sokhan yā neveshteyi vādāshant

fah-mi-dan daryāftane sokhan, dark

kardan, hāli shodan, dānestan

fah-mi-de dānā, daryāfte, dark karde, nikraftār

fah-shā kāre bad va zesht, gonāh, zenā

fah-vā mazmun, maani, maqsud az sokhan

faj cherk, rim,

fāj fāje, khamyāze, dahandare

faj rāhe goshāde miāne do kuh

fa-jā bāzmāndeye angur yā khormā bar derakht pas az bahrebardāri

fa-jā-gan fajāgin, palid

fa-jā-gin fazāk, pajāgan, farqe sare, bālāye sar, palid

fa-jāk fazāk, farqe sare, bālāye sar, palid

fa-jā-ye pishāmadhāye dardnāk, nāgovārihā

fa-je ādame palid va cherkin, dandāneye kelid

fā-je fāj, khamyāze, sāyebān

fā-jer badkār, nābekār

fāj-ghand fajghande, cherkin, palid, giāhe pichak

fā-ji-dan khamyāze keshidan

fa-ju-li-dan afjulidan, parishān

sākhtan, parākande kardan

fak chāne, ārvāre

fa-kā-ne fagāne, āfgāne, bacheye nāraside, janine morde

fakh tale, dām, shekār, shekārgāh, khor khor be hangāme khāb

fa-khan darune bāgh

fā-kher gerānbahā, besyār niku

fakh-fa-re ārde sabusdār, gandom, jou

fa-khim bozorgvār
fakhm bozorgvāri
fakh-mi-dan farakhmidan, panbe rā az ghuze jodā kardan
fakhr nāzidan, bar digarān bartari jostan, bālidan
fakh-rez farbeh, chāq, tanumand, jāye namnāk
fā-khte guneyi kabutar, morghe kuku
fā-ktur siāhe, surathesāb
fa-lād falāde, bihude
fā-lād nāme pārsiye rude forāt
fa-lā-fel az khorākihā ke be kotlet mimānad
fa-lā-hat keshāvarzi, barzgari
fa-laj kaj budane pā, zamingir, kasi ke andāmi az badanash az kār oftāde bāshad
fa-lak sepehr, āsmān, gardun, chubi barāye bastan va zadan bar pāye gonāhkār
fa-lak za-de badbakht, tohidast
fa-lā-kat bichāregi, khāri, badbakhti
fa-la-ke meydān
fa-lakh āghāze kār
fa-la-kham falakhme, sangandāz, fālākhan
fa-lā-khan fālākhān, vasileye partābe sang
fa-la-ki āsmāni
fa-lak-na-vāz khoshbakht
fa-lan-ji-dan andukhtan, gerd āvardan
fa-laq sepisedam, shekāfe kuh
fa-larz meqdāri az khorākiye mihmāni ke kasi bardārad va bā khod bebarad
fa-lar-zang dastār yā pārcheyi ke dar ān khorāki yā sim va zar mipichand
fa-las-mān fālākhan, sangandāz
fa-lāt sarzamine nāhamvār
fa-lā-ve sargashte, sargardān
fāl-bāz fālgir

fa-le aghuz, shire gāv yā guspandi ke tāze zāyide bāshad, māsti ke zud baste shavad
fal-ghand parchin, khārbast, divāre bāgh ke az shākho barge derakhtān sākhte shode ast, gerdābe daryā
fālj qofl, zanjire poshte dar
falkh panbeye jodā shode az ghuze, panbe rā az ghuze jodā kadran
fal-kham falkhame, dakhmeyi ke zartoshtihā mordegān rā dar ān migozārand, qofle chamadān, vasileyi dar pāk kardane panbe
fal-kha-mi-dan jodā kardan, jodā kardane panbe az ghuze
fal-khi-dan falkhudan, jodā kardane panbe az ghuze, pāk kardan
fal-khi-de pāk shode az har ghalo ghashh
fal-khud panbedāne, ghuze, kasi ke banbe rā az ghuze jodā konad
fal-lāh keshāvarz, dehgān
fal-le kālāyi ke bastebandi nashode va be surate kiluyi forukhte shavad
fal-mā-khan fālākhan, sangandāz
falq shekāftan, shekāf
fals pulakhāye ruye puste māhi, pule siāh, pashiz
fal-sa-fe dāneshi dar bāreye hasti va pejuhesh dar ān, angize, dalil, ellat
fā-lu-de pālude, khordaniye shirin va yakhzade, pāk shode, sāf shode
fām rang, mānand
fā-mil tire, khānevāde, dudmān
fann shive, ravesh, sanaat, honar
fa-nā nisti, nābudi, nābud shodan, az giāhāne dāruyi
fa-nak jānevāri ast bemānande rubāh ke pustash sorkhrang va gerānbahā mibāshad
fa-nar abzāre feleziye pich dar pich ke tavānāyiye bargasht dārad
fa-nā-tik kohneparast, kasi ke kurkurāne az marāmi peyravi konad, pāyband

fa-nā-tism kohneparasti, peyraviye kurkurāne az yek marām
fa-nā-va-ri teknik, teknoloji, dāneshe sanāye va herfehā
fand neyrang, hile, sokhane puch va bihude, nāsepāsi, khāl
fan-dak abzāre ātashzane
fan-doq derakhti ast dārāye miveyi khordani be hamin nām
fan-doq she-kas-tan buse dādan va buse gereftan
fan-doq za-dan beshkan zadan
fan-do-qi kar-dan dast rā hanā bastan, be range fandoq darāvardan
fā-ne mikhe chubi ke dorudgar be kār mibarad, chube zabānedāri ke kaffāshān barāye goshād kardane qāleb be kār mibarand, zabāneye ātash, zabāneye tarāzu
fang zālu, az kermhā
fā-ni nābud shodani, az miān raftani
fā-niz pānid, az shirinihā, guneyi halvā, qande sepid
fanj fonj, kasi ke bimāriye varame beyze dārad, fatq, ghor, zesht, māre bizahr
fan-jā larze pish az tab, barf
fan-ni vābaste be fan, tekniki, sanaati
fa-nou farib, ghorur, farifte, maghrur
fān-te-zi khiāl, khiālpardāzi
fā-nus cherāgh, roushanāyi
faq az derakhtān
fāq shekāfe sare qalam, miāne chelleye kamān, derāzāye shalvār az kheshtak tā kamar
fa-qa-rāt mohrehāye poshte ādami va jānevar
fa-qat tanhā, yektā, pas
fā-qed bedun, az dast dāde, gom karde, nist va nābud
fa-qid az dast rafte, gom shode, morde, mordeye bozorgvār
fa-qih dānā dar din

fa-qir nādār, tohidast, bichiz
faqr nādāri, tohidasti
fār cherāghe daryāyi
farr shokuh, bozorgi, barāzandegi, zibandegi, seylāb, pare morgh
fa-rā ge-ref-tan gostarde shodan, bālā āmadane āb
fa-rā suy, taraf, kenār, pish, nazdik
fa-rā-chang ā-var-dan bedast āvardan
fa-rāgh āsāyesh, āsudegi, khalvat
fa-rā-ghat āsudegi, āsāyesh
fa-rah shādmāni, shādi, khoshi
fa-rā-ham āmāde, gerd āmade
fa-rā-ham ā-ma-de gerd āmade, āmāde shode
fa-rā-hat shādmāni
fa-rā-hekh-tan farāhikhtan, āvikhtan, adab kardan, parvareh dādan
fa-rā-hikh-tan āvikhtan, parvareh dādan
fa-rah-mand farhamand, kheradmand, dānā, nazdik
fa-raj goshāyesh dar kār
fa-rāk lebāse rasmi, lebāse mihmānihāye rasmi
fa-rākh goshād, pahn, gostarde
fa-rākh raf-tan bāshetāb raftan
fa-rākh-ās-tin javānmard
fa-rākh-da-han besyārguy, badzabān
fa-rākh-dast javānmard, bakhshande
fa-rā-khi goshādi, farāvāniye ruzi, farāvāni
fa-rā-khi-dan rāst shodane mu bar andām, az ham jodā shodan yā jodā kardan
fa-rakh-ji zeshti, palashti, zabuni
fa-rākh-nā farākhā, farākhi, goshādegī, pahnā
fa-rākh-nān bu-dan dārāye ruziye farāvān budan

fa-rā-khor darkhor, lāyeq, shāyeste, sezāvār

fa-rākh-ra-vi ziāderavi, goshādbāzi, bish az andāze kharj kardan

fa-rā-kh-tan afrākhtan, afrāshstan, bālā bordane parcham va mānande ān

fa-ram gham, anduh, deltangi

fa-ram-gen faramgin, tangdel, foru mānde, ghamgin, anduhnāk

fa-ram-gin faramgen, anduhnāk

fa-rā-mush farāmosh, az yād rafte, kasi yā chizi ke az yād rafte bāshad

fa-rā-mush ka-rdan az yād bordan

fa-rā-mu-shi az yād raftan, az yād bordan

fa-rā-mush-kār kasi ke chizi rā zud az yād bebarad, farāmushgār

fa-rā-mush-khā-ne zendāne tarsnāk barāye shekanjeje zendāniāne siāsi, ferāmāsoneri

fa-rā-nak mādare feridun dar shāhnāme, nāmi barāye dokhtarān

fa-rang urupā

fa-ran-gis nāmi dar shāhnāme, nāmi barāye dokhtarān

fa-ran-jak kābus, bakhtak

fa-ranj-moshk az giāhāne dāruyi

fa-rār gorikhtan, dar raftan, goriz

fa-rā-run pishrou, pākdāman,

nikukār, parhizgār, dorost, dorostkār

fa-ras na-hā-dan shekast khordan, darmāndan

fa-rasb farasp, shāhtire saqfe khāne, parchehāye rangārang ke mardom dar jashnhā be khāne miāvizand

fa-rā-shā larzeshe bimār pish az tab, dar ham keshide shodane azolāt, rāst shodane mu bar tan

fa-rā-shi-dan larzidane bimār pish az tab, dar ham keshide shodane

azolāt, rāst shodane mu bar andām

fa-rā-shi-un farāsiun, az giāhān

fa-rāsh-tan afrāshstan, bālā bordan, boland kardan

fa-rash-tuk farāstuk, farāshtok, parastu, az parandegān

fa-rā-siun az giāhān, gandanāye

kuhi ke golphāye banafshrangi dārad

fa-rast jādugari

fa-ra-stu farastuk, parastu

fa-rā-tun qapān, tarāzuye bozorg

fa-rā-su-de fārsude, kohne, sāyide, mondares

fa-rā-tar nazdiktar, pishtar, kenārtar, bolandtar

fa-rā-vān besyār, ziād

fa-rā-var-de mahsul, be dast āmade, sākhte shode

fa-rā-yush bihush, az hush rafte

fa-rāz bālā, bolandi, bāz, goshāde, pahn, paksh, nazdik, pish, bāz kardan, goshudane dar

fa-rāz ā-ma-dan bālā āmadan, boland shodan, pish āmadan

fa-rāz ra-si-dan sar rasidan, bālā rasidan

fa-rā-zi-dan afrāshstan, afrākhtan

fa-bāl farbāle, khāneye tābestāni

fa-beh gushtālu, chāq

fa-be-hi chāqi, gushtālu budan

fa-bod nāmi barāye pesarān

fard tak, tanhā, yek, yegāne, shakhs

fa-r-dā ruze āyande, ruzi ke pas az emruz khāhad āmad

fa-r-dād nāmi barāye pesarān

fa-r-dar chube bozorgi ke barāye bastane dar be poshte ān gozārānd

fa-r-din farvadin, kutāh shodeye farvardin, nāmi barāye pesarān

fā-regh āsude, rāhat, bikār

fa-fahn parpahn, az rostanihāye dāruyi

fa-fa-khir tokhme giāhi dāruyi

fa-far shetāb va tondi, tond

neveshtan, tond sokhan goftan

fa-fa-ruk ferefereye chubi

fa-fe az giāhāne dāruyi

fa-fir tihu, guspande parvār

fa-fi-un shirshang, az giāhān

far-fur tihu, gonjeshk, shotore
 farbeh, guspande parvār
far-gāh vājeje Pārsi bejāye hazrat,
 pishgāh
fargh jujeje morgh
far-ghan kārize āb, juye āb, zamini
 ke seyl ān rā kande karde bāshad
far-ghā-naj gāve māddeye gushti,
 khare māddeye farbeh
far-ghand farghande, palid,
 gandide, badbu, giāhe pichak
far-ghā-ne az reshtehāye musiqiye
 kohan ke ān rā nahāvandak niz
 miguyand
far-ghār khiside, khis, tar shode,
 sereshte
far-ghar tālāb, goudāle āb, ābgir
far-gha-rdan khisānidan, tar
 kardan, sereshtan, āghoshtan
far-ghā-ri-dan khisānidan, tar
 kardan, sereshtan, āghoshtan
far-ghish kohne, farsude, puside,
 tanbali dar kār
far-ghul derang dar kār
far-ghur tihu, vazagh
far-hād nāmi dar shāhnāme, nāmi
 barāye pesarān
far.hakh-tan farhikhtan, parvareshtan
 dādan, adab āmukhtan, tarbiat
 kardan, āvikhtan
far-ha-mand farahmand, dānā,
 kherdmand, nazdik
far-hang dānesh, kherad, adab,
 zabān, vājenāme, āsāre adabi va
 elmiye yek mellat
far-han-ges-tān anjomane āliye
 nevisandegān va dāneshmandān
far-han-ges-tā-ne ir-ān anjomani
 ke barāye pirāstan va negāhdāri az
 zabāne Pārsi pāyerizi shod va dar in
 rāh gāmhāye dorosti bardāshst ke
 shurbākhhtāne edāme nayāft
far-hanj farhang
far-han-je bāadab, niksirat,
 khoshruy

far-han-ji-dan adab āmukhtan,
 parvareshtan dādan
far-hast farhist, besyār, ziād, jādu,
 sehr
far-hat shoukat, bozorgi
far-hikh-tan parvareshtan dādan, adab
 āmukhtan, tarbiat kardan, āvikhtan
far-hu-di kasi ke dar raveshe khod
 rāst va dorost bāshad
far-hu-mand farahmand, dānā,
 kheradmand, pākize, khoshbakht
far-rib neyrang, gul, dorugh, nāz
far-ri-bā faribande
far-ri-ban-de faribā, farib dahande
far-ri-borz khoshqāmat, bolandbālā,
 nāmi dar shāhnāme
far-rid gouhare dorosht dar mināne
 gardanband, bihamtā, yegāne
far-ri-de bihamtā, yegāne, maghrur
far-rif-tan gul zadan, farib dādan
far-rif-te gul khorde, del dāde
far-rij fariz, faris, , giāhi besyār sabz,
 tarāshidane muye sar yā badan
far-ri-r az giāhāne khoshbu, gusāle
far-ri-run farārun, pishrou,
 pākdāman, nikukār, parhizkār,
 dorost, dorostkār
far-ri-s giāhe khoshbu, gushte
 khoshke bereshte, chanbar, halqeye
 chubi
far-rish tākhto tāz, āfarin, gushte
 beryān karde, puze, pirāmune dahān,
 parishān, parākande
far-rish-te fereshte, izad
far-ri-var rāst va dorost dar din,
 dindār, ostovār dar din, giāhi
 khoshbu
far-riz farij, farze, giāhi besyār sabz,
 giāhi ke hamishe sabz ast va ruye āb
 miruyad, kenāreyye lebās, tarāshidane
 muye sar yā badan, setordane mu va
 pashm, gushte khoshke bereshte
far-ri-ze kāre lāzem va zaruri
far-jād dāneshmand
far-jām pāyāne kār, saranjām, pāyān

far-jām khās-tan darkhāste rasidegiye dobāre dar dādgāhe bālātar

far-jām-khāh kasi ke hokme dādgāh rā napazirad va darkhāste rasidegiye dobāre konad

far-kan farkand, gozargāhe āb, tālāb, ābgir, zamine seyl zade, har chize kohne va puside

far-kan-dan farsudan, kohne kardan

far-khā farākhi, goshādi

far-khād chire, piruz

far-khāg abgushti ke tokhme morgh be ān biafzāyand

far-khaj farkhach, kapale asb va digar chārpāyān, zesht, palid, nāpāk

far-khāl gisu va muye sāf va foru oftāde, muye sāf va bedune chin va shekan

far-kha-mi-dan panbe rā az ghuze jodā kardan

far-khanj bihude, nāz, kereshme, bahre, nasib

far-khār deyr, botkhāne, ārāstegi

far-khash kapale asb va astar, farkhach

far-khāsh parkhāsh, tondi, tongdugyi

far-khash-te farkhashe, kolucheyi ke darune ān az maghze bādām, peste va mānande ān anbāshte ast, buzine

far-khas-te khaste

far-kha-vi-dan pāk kardane kesht az alafhāye harz, pirāstane derakht

far-kho-jas-te farkhonde, niku

far-khon-de khojaste, niku, nāmi barāye dokhtarān

far-khu parkhu, pirāstane derakht, pāk kardane kesht va bāgh, vejīn

far-khuy khuy

far-mān dastur, vasileye rāndane otomobil

far-mān-bar rām, etāat konande, farmānbordār

far-mān-ba-ri farmānbordāri

far-mān-bor-dār rām, etāat konande

far-mān-bor-dā-ri farmānbari, etāat kardan

far-mand farremand, ārāste, bāshokuh, nurāni, khoshbakht

far-mān-dār kasi ke az suye vezārate keshvar edāreye shahrestān rā be ohde dārad

far-mān-deh kasi ke farmān dahad, afsare artesh, afsari ke meydāne jang rā edāre konad

far-mān-de-he kol-le ni-ru afsare arshadi ke bar tamāme niruhāye arteshi farmān dahad

far-mān-de-hi-ye koll riāsate āliye artesh

far-mān-pa-zi-ri farmānbordāri, rām budan

far-mān-ra-vā pādshāh, hākem, hokumat konande, raise keshvar

far-mān-ra-vā-yi hokumat kardan

far-ma-rost kasi ke be sababe kamkhorāki lāghar va ranjur shode bāshad

far-mā-yesh farmudan, farmude, farmān shode

far-me banafshe

far-mosh kutāh shodeye farāmush

far-mu-dan goftan, farmān dādan

far-mu-de farmān shode, dastur dāde, gofte

far-muk rismāni ke bar duk pichide shode bāshad, ferefere, asbābbāziye kudakān, bāziche

far-nād pāyāb, pāyān

far-nām nāmi ke be kasi dāde shavad, laqāb

far-nās nādān, bikhabar, nāgāh, khābālud

far-nūz nāmi barāye dokhtarān

far-nūd borhān, dalil

far-pa-rak shabparak, parandeyi ke dar shab miparad, shabpare

farq miāne sar, tafāvot, jodāyi

far-ra-hi shokuh, bozorgi, bartari

far-rār gorizande, zud ravande

far-rāsh pishkhedmat, otāqdār

far-rokh khojaste, nik, zibāruy, tābān, partouafkan, khoshbakht

far-rokh-ruz āvāzi az si āvāze

bārbad āhangsāze nāmiye Pārsi

far-rokh-zād khojaste, nāmi barāye pesarān

far-sā farsāyande, sāyande, kāhande

far-sād dāneshmand, dānā

far-sakh farsang, vāhede derāzā barābar bā shesh kilometr

far-sang farsakh, vāhede derāzā barābar bā shesh kilometr

far-sang-sār tāblouyi ke masāfat rā dar rāhhā neshān midahad

far-sā-yi-dan farsudan, sāyide shodan, sudan

farsh har chize gostardani mānande qāli va gelim, gostarānidan, pahn kardan, keshtzāre sabz shode, gāv va guspande parvār, dorugh, anduhe sakht

far-shād nāmi barāye pesarān

far-shid nāmi barāye pesarān

far-shid-var az nāmhā dar shāhnāme

far-shim gune, qesm, jur

fār-si pārsi, vājeye pārsi ke tāziān ān rā degargun karde va fārsi nāmidand chun namitavānestand harfe P rā bar zabān rānand, doroste ān Pārsi ast va goftan fārs va fārsi nāpasand mibāshad

far-su-dan sudan, mālidan, zodudan, sāyide shodan, kohne shodan, pir shodan, pusidan, nātāvān shodan, fartut gardidan

far-su-de sude, mālide, zodude, az kār oftāde, afsorde, nātāvān, pir, fartut

fart ziāderavi, besyāri, farāvāni, tār va nakhe jāme va pushāk

far-tāsh hasti, vojud

far-tud fartut, pir, sālkhorde, az kār oftāde

far-tut pir, sālkhorde, az kār oftāde

fa-ru-hi-de kheradmand, dānā

far-ruk morghe javān ke hanuz tokhm nagozāshte bāshad

far-ru-she afrushe, az shirinihā

far-ru pustin, pushākī ke az puste jānevarān sākhte shode bāshad

far-vad farifte, faribande, maghrur, chube poshte dar

far-va-de farvad, chube poshte dar

far-va-din kutāh shodeye farvardin

far-va-har foruhar, fravahr

far-vand yek kashti yā havāpeymā, chubi ke poshte dar gozārand tā bāz nashavad

far-vār farvāl, bālākhāne, khāneye tābestāni

far-var farvard, farvahr, jodāyi, jodā shodan

far-ward farvar, jodāyi, gozashteye farvardan be chame parvardan va parvaresh dādan

far-ward-gān parvardgān, nāme do jashne bozorge Pārsē bāstān, jashne panj ruze pāyāne sāl va jashne ruze nuzdahom az māhe farvardin, farvardiān

far-var-di-ān farvardgān, az jāshnhāye Pārsi

far-var-din nokhostin māj az sālē khorshidi, farvartin, foruharhāye pākān, frahvarhāye pārsāyān

far-vish forugozāsht, derang, tanbali, farāmushi, bikāri, beryān, bereshte

far-viz kenāre jāme va pushāk va mānande ān

far-yād bange boland

far-yād-ras dādras, kasi ke setamdidegān rā yāri konad

far-yāl bālākhāne

farz pendāshtan, gomān, pendār, bakhshi az yek qaziye ke dāneste va

āshkār ast, bozorg, zedde kuchak, sabze ye tar va tāze, kenāre daryā
far-zad giāhi ābi ke hamishe sabz ast, sabze ye tarotāze
far-zād khojaste, nāmi barāye pesarān
far-zām sezāvār, darkhor, shāyeste, nāmi barāye pesarān
far-zān dānā, dāneshmand, ostovāri, nāmi barāye pesarān
far-zand zāde, pesar yā dokhtar
far-zā-ne dāneshmand, dānā, nāmi barāye dokhtarān
far-zā-ne-gi dāneshmandi, dānāyi
farze giāhi ke ruye āb miruyad va hamishe sabz ast, langargāhe kashti
far-zin vazir, az mohrehāye shatranj ke mitavānad har harakati gheyr az harakate asb anjām dahad, nāmi barāye pesarān
far-zi-ye gomān, gomān dar bāre ye yek mourede elmi, bayāne mouzuāte elmi pish az esbāt
fa-sā-hat ravān budane kalām, tizzabāni
fa-sān fasāne, afsāne, vasileyi ke bā ān kārđ va shamshir rā tiz mikardand
fa-sā-ne afsāne, dāstān
fa-sā-ni-dan mālidan, afsāne goftan, dāstānsarāyi
fa-sār afsāre asb
fa-sāy afsungar, rām konande
fasd rag zadan, nishtar zadan
fā-sed gandide, kharāb shode, az miān rafte
fā-sel jodā konande
fā-se-le duri, masāfat
fā-seq badkār, gonāhkār
fāsh āshkār, namāyan, peydā, parākande
fāsh kar-dan āshkār kardan, goftane rāz
fash parishān, kākole asb, yāl, pasvandi be chame mānand
fa-shan gorz

fā-shar-sin espand, khardal, az giāhāne dāruyi
fāsh-rā fāshri, az giāhān
fa-sih zabānāvar, kasi ke be ravāni sokhan guyard
faskh barham zadane peymān
fasl jodā kardan, boridan, har gesmat va pāre az ketāb, har yek az chahār pāre ye sāl ke faslhāye bahār, tābestān, pāyiz va zemestān
fāshand mibāshand
fās-tu-ni pārcheyi barāye dukhtane pushāk
fa-tāl pichidegi, az ham gosastegi, parākandegi
fa-tā-nat ziraki, hushyāri
fa-tar-dan daridan, pāre kardan
fā-teh goshāyande, piruz
fā-te-he āghāz, ebtedā
fā-ten shifte konande, fetneangiz, gomrah konande
fā-ter sost, zabun, āfarinande, āghāz konande
fath piruzi, goshudan, bāz kardan, goshudane shahr
fa-tir nāni ke khamire ān nareside bāshad
fatq bimāriye varame beyze, birun āmadan va jābejā shodane andāmi az badan
fa-ta-ri-dan fatardan, pāre kardan, daridan, parākande kardan
fat-tāh goshāyande, kārgoshā
fat-tān delrobā, delangiz, dozđ, rāhzan, fetneangiz
fā-tu-li-dan fāturidan, faturidan, dur shodan, duri gozidan, ramidan
fa-tu-ri-dan dur shodan, durtar raftan, āramidan
fā-tu-sin fātarsin, esepand, khardal
fā-vā sharamande, rosvā, rosvāyi, sharamandegi
fa-vā-hesh ruspihā, zanāne badkāre, zeshtkārihā, palidihā
fā-vā-niā az giāhāne dāruyi

fa.va-rān jushesh, jahesh, jushidan
yā jahidane āb az chashme
fa.vā-sel fāselehā
fa.vā-yed sudhā, bahrehā
fa.wā-re ābfeshān
fā.ye-de sud, bahre, sokhane
sudmand
fa.yi-dan badgomān shodan az kasi
yā chizi, del bad kardan
fāy.tun kāleskeye sabok, doroshke
fay.yāz bakhshande, javānmard
faz cherk, rim
fa.zā keyhān, kaykān, arse, pahne,
fazāyande, afzāyesh dahande, biafzā,
afzāyesh bedeh, khamyāze
fa.zā-hat rosvāyi, badnāmi
fa.zāk fajāk, fajākan, pajāgan, farqe
sar, bālāye sar, palid, mordār,
palasht
fa.zā-na.vard ānke bā safīneye
fazāyi be keyhān miravad,
keyhānpeymā, keyhānnavard
fa.zār afzār, abzāre kār
fa.zā.yan-de afzāyande, afzun
konande, ziād konande
fa.zā-yel bartarihā dar dānesh va
elm, dāneshhā
fā.zel dāneshmand, bartar, ziādtar,
afzuntar
fa.zi-hat nang, rosvāyi, eyb,
badnāmi
fa.zi-lat bartari, dānesh, dānāyi,
bozorgi
fazl fozuni, bartari, dānesh
faz-le sergin, pasmāndeye jānevarān
fe.dā gozasht az khod barāye digari
fe-de.rā-si-on ettehāde chand
keshvar yā ostān
feh fah, chube pahni ke kashtibānān
bā ān kashti rā mirānand, vasileye
chubi va āhani ke keshāvarzān bā ān
zamin rā hamvār misāzand
fe-he pāruye kashti yā qāyeq
feh-rest rāhnāmāye ketāb, liste
nāmā va jāhā

fej foj, kasi ke lab va loucheye
āvikhte dāshte bāshad, dārāye labe
koloft va bargashte
fe.jeh zesht, palid, dorosht, cherkin,
cherkālud
fe.ju-li-dan pejulidan, pajmorde
shodan, parishāni
fe.kan-dan afkandan, andākhtan
fekr andishe
fe.lāsk zarfī dārāye do jedāre ke
barāye khonak negahdāshtane āb yā
garm negahdāshtane chāy be kār
miravad
fe.leng pālhang, afsār, mahār,
kamand, kafsh, goriz, farār
fe.leng rā bas-tan gorikhtan, farār
kardan, pā be farār gozāshtan
fe.leshk kuzeyi ke barāye kudakān
naqqāshi karde va rangāmizi konand
fe.lez jesme sakhte kāni mānande
āhan va sorb ke mitavān ān rā be
sheklhāye gunāgun darāvard
fe.le-zāt felezhā
fe.lez.yāb dastgāhi ka barāye
jostoju va yāftane felezāt be kār
miravad
fel.fel giāhi ast dārāye miveyi tond
va suzande
fel.four biderang, hamāndam
fell zamine khoshk va bigiāh
fel.ma.sal bārāye nemune, mānande
fel.vā.qe berāsti
fen.jān tāzi shodeye pangān,
piāleye kuchake chini yā boluri
barāye nushidane chāy
fe.o.dāl zamidāre bozorg, arbāb
fe.o.dā.lism hokumate khānkhāni
fe.rāgh bāde khonake tābestāni,
zarfe bozorg
fe.rāk-si-on goruhe hamray va
hamandishe dar yek hezb yā sāzmān
fe.rā-mā-so-ne-ri farāmushkhāne,
az kohantarin sāzmānhāye poshte
parde va marmuze siāsi dar giti ke
bā bekārgiriye afrād dar keshvarhāye

gunāgun talāsh mikonad kontorole
jahān rā bedast girand
fe-raq ferqehā, goruhhā, dastehā
fe-rāq jodāyi, duri
fe-rā-sat ziraki, bāhushi, zud
daryāftan, zud fahmidan
fe-rāsh gostardani, rakhtekhāb,
hamsar
fe-che qalmmu barāye mālidane
sābun be hangāme tarāshidane rish
fer-dous behesht, pardis, bāgh
fer-dou-si sarāyandeye shāhnāme
ke bā ān zabāne Pārsi rā dubāre
zende kard
fe-resh-te az moujudāte minovi
fe-resk shaftālu
fe-res-nāf feresnāfe, shabe awale
sāle khorshidi, shabe jashne nouruz
fe-res-tā-dan ravāne kardan, rāhi
kardan, ersāl dāshtan
fe-res-tā-de payāambar, ravāne karde
fe-res-te ferestāde
fer-fe-re shetāb, tondi, bāzicheye
kudakān
fer-fir banafshe
fer-ri zeh, āfarin, khoshā, dust
fer-ri-dun nāmi dar shāhnāme, nāmi
barāye pesarān
fer-nās rais va bozorge dehgānān,
shire tanumand
fer-ri az khorākihā
fer-oun pādshāhāne mesre bāstān
ferq galleye guspan, goruh, daste
fer-qe goruh, daste
fer-ru-hi-de āshkār, peydā
ferz chast, chābok, chālāk, zamine
nāhamvār, az mohrehāye shatranj
fer-zān mohreye shatranj ke jāye
vazir rā begirad
fe-sād gomrāhi, az miān raftan,
tabāh shodan, nābudi, nādorosti
fe-sen-jān khoreshi az gusht,
maghze gerdu va roughan
fe-shān rizande, rizān, feshānande

fe-shān-dan afshāndan,
parākandan, parākande sākhtan
fe-shang golule va chāshniye
tofang
fe-shār feshordan, zur, sangini,
āzār, ranj, dard
fe-shār-dan afshārdan, afshordan,
shire gerftan, seft kardan
fe-shor-dan feshār dādan, dar ham
pichidan
fe-sor-dan afsorde shodan, deltang
shodan, parishān shodan, baste
shodan, ranjide gashtan
fe-sor-de afsorde, deltang, parishān
fe-tā-dan oftādan
fe-tāl kandan, boridan, shekastan, az
ham gosastan
fe-tā-li-dan fatālidan, rikhtan,
daridan, shekāftan, parākande
sākhtan, az ham gosastan
fe-tan fetnehā, āshubhā, setizehā,
gonāhhā
fe-tār kande, rikhte, daride,
shekāfte, parākande
fe-tā-ri-dan kandan va rikhtan,
daridan, shekāftan, parākandan
fe-ti-le fatile, tāzi shodeye palite,
afruz, panbe yā rismāne tābide shode
barāye cherāgh
fet-ne āshub, setize, gonāh, āzmun,
shiftegi, balā
fet-ne-an-gi-zi āshubgari
fetr goshāyeshe ruze
fet-rat seresht, nahād, sosti, kondi,
zamāne miāne do jang, zamāne
miāne do noubate tab
fev-ri-ye dowomin māh az sāle
milādi
feyd kharāmidan, muye derāze
badane asb
fey-dār pishe, shoghl, honar, sanaat
feyj peyk, qāsed
fey-sa-le dā-dan pāyān dādan
fi nerkh, bahāye kālā dar bāzār

fi-āl zamini ke barāye bāre awal dar ān kesht konand, tiri ke peykāne doshākhe dārad

fi-ār viār, shoghl, pishe, kār, khāhesh, havas

fiā-vār biāvār, fiāvar, pishe, shoghl, kār, honar, sanaat

fibr moqawāye kolofti ke dar dorudgari be kār miravad

fil pil, az jānevarāne bozorg

fi-lak bilak, tiri ke peykāne doshākh dāshte bāshad

fi-las-te pilaste, pilās, ostokhāne pil, dandāne pil, rokhsāre, ruy

fi-lbān pilbān, rānande pil, kasi ke az pil negahdāri mikonad

fi-le rāste, gushte gāv yā guspad ke barāye kabāb kardan be kār miravad

fi-lush pilgush, az golhā, az giāhāne dāruyi, guneyi nānshirini

fi-li pili, vābaste be fil, range khākestari māyel be ābi

film navāre vijeye aksbardāri, namāyesh sinamāyi

film-bar-dā-ri kāre gereftane film bā durbine vijeye ān

film-nā-me dāstān yā neveshteyi ke film bar pāyeye ān sākhte mishavad, senārio

fi-suf dāneshmande falsafe

fi-ter pālāye, sāfi

fin ābe bini, mof

fin kar-dan pāk va khāli kardane bini az āb

fi-naf-se be khish, be khodiye khod

fi-nāl pāyāni, mosābeqe va bāziye pāyāni

fi-nā-list kasi ke be pāyānitān marhāleye mosābeqe rāh yāfte ast

fi-ne kolāhe pashmiye sorkhi ke mesriān va hendiān bar sar migozārand

fin-gi kasi ke ābe biniash peyvaste ravān bāshad

fir afsus, rishkhand, lāgh

fi-ran-de kharāmande, kasi ke bā nāz rāh miravad

fi-ruz piruz, barande, kāmyāb, chire, nāme kuchake delāvare Irāni ke omar khalifeye tāzi rā be nisti ferestād

fi-ru-ze piruze, sange kāni berange ābiye āsmāni ke bishtar dar khorāsān bedast miāyad

fi-ru-zi piruzi, kāmyābi

fis ghorur, nāz, efāde

fish barge, zabāne, barge kāghazi ke ruye ān nām va ettelāate digar dar bāreye yek ketāb neveshte shode bāshad, bargeye dastmozd yā māliāt

fi-su kasi ke fis mikonad

fi-uz abzāri barāye jelougiri az gozashtane bish az andāzeye jaryāne elektriki

fi-zik az dāneshhā

fi-zik-dān kasi ke az dāneshe fizik āgāhiye besyār dāshte bāshad

fi-zi-o-lo-ji dāneshe dastgāhe badane jānevarān, andāmshenāsi

fi-zi-o-lo-jist dānesmandi ke dāneshe fizioloji midānad

fohsh nāsezā, sokhane zesht

foj bosh, posh, fosh, yāle asb

foj kasi ke labe zirinash foru oftāde bāshad

fo-ju-li-dan darkhāst kardan, vādār be kāri kardan, be jang barangikhtan, rāndan, takān dādan

fo-kol yakheye pirāhan ke jodā az ān dukhte shavad va bevasileye dogme be pirāhan vasl mishavad

fol nilufar

fo-lān kase nāmaalum, jāneshine vājeye zeshti ke nakhāhand az ān nām bebarand

fo-lā-no bah-mān folankas, kase nāmaalum, folāno bisār

fo-lā-ni vābaste be folān, kase nāmaalum

fo-lil roughane giāhiye khoshbu

folk-lor farhange mardom
fo-lus az giāhāne dāruyi
fo-lut az sāzhāye bādi, az abzāre āhangsāzi ke be ney mimānad
fon-doq mehmānsarā, kārvānsarā, mehmānkhāne
fo-nu-dan farifte shodan, maghrur shodan
fo-nu-de farifte, maghrur, ārām
fo-nun shivehā, raveshhā
fo-nur jodāyi, az ham dur oftādan
foqd gom kardan, az dast dādan
foq-dān az dast dādan, gom kardan, gom shodan, nadāshstan
fo-rāgh forugh, roushanāyi
fo-rā-te guneyi shirini
for-hud kudake gushtālu, bacheshir, barre, kudake zibāru
form rikht, chegunegi, shekl, surat, pushāke hamshekl, barge
form-band kasi ke dar chāpkhāne formhā rā barāye chāp āmade mikonad
for-mul nemune, dastur, oslub, sarmashq, ramz, neshān dādane yek asl bā namādhāye riāzi
for-onj pirāmuneh dahān, gerdāgerde dahān, puze, khortum
for-qat duri, jodāyi, az ham dur budan
for-sat majāl, noubat, vaqte monāseb barāye anjāme kāri
forsh āghuz, āghoz, shiri ke pas az zāymān az pestāne gāv yā guspanid tarāvosh mikonad
for-she āghuz, āghoz
fo-ru forud, pāyin, zir
fo-ru go-zāsh-tan foru gozārdan, rahā kardan, sosti kardan, kutāhi kardan
fo-ru hesh-tan foru gozāshtan, kāri rā nātāmām gozāshtan, rahā kardan, kutāhi kardan
fo-ru māt-dan darmāndan, nātavān shodan

fo-ru ne-shān-dan khāmush kardan, pāyin āvardan, ārām kardan
fo-ru raf-tan zir raftan, zire āb raftan
fo-ru raf-te be zir rafte, anduhgin, ghamgin, ghamnāk
fo-ru sho-dan be zir raftan, pāyin raftan, nāpadid shodan
fo-rud ā-ma-dan be zir āmadan, pāyin āmadan
fo-rud pāyin, zir, bereshte, beryān, gusheyi az musiqiye Pārsi, nāmi dar shāhnāme, nāmi barāye pesarān
fo-ru-dāsh-t be pāyān rasānidane kār
fo-ru-dast zirdast, nātavān, forumāye
fo-ru-de bereshte, beryān karde, chubi ke dar poshte dare khāne gozārand, pasti, zabuni
fo-rud-gāh jāye neshastane havāpeymā ke dārāye bāndhāye parvāz va āshīāneye havāpeymā ast
fo-ru-din zirin, pāyini, chahārchub, āstāneye dar
fo-ru-gh roushanāyi, tābesh, derakhshesh, partou
fo-ru-gh-de forughne, forukhte, kālāyi ke be forush reside bāshad, afrukht, derakhashān
fo-ru-gh-ne forughde, forukhte, afrukhte, derakshshān
fo-ru-han-de khubru, nikusirat, pari, fereshte
fo-ru-har farvahar, fravahr, fravashi, fravarti, dar Avestā panjomin niruye minovi az niruhāye panjgāneyi ke ādami az ān sākhte shode ast be chame poshtibān va negabhāne ādamiān va āfaridegāne nike Ahurāmazdā. Foruhare har moujud pish az āfarineshe ān dar jahāne minovi jāy dārad va pas az afarineshe ān moujud forud āmade va bā ān hamrāh mishavad. Pas az marge har moujud foruhare ān

dobāre be jahāne minovi
barmigardad.

fo-rukht gozashteye forukhtan,
forush

fo-rukht-tan vāgozār kardane chizi
be kasi digar dar barābare bahāye ān,
kutāh shodeye afrukhtan be chame
roushan kardan

fo-rukht-tār forushande

fo-ru-mān-de darmānde, nātavān

fo **fo-ru-mān-de-gi** darmāndegi,
nātavāni

fo-ru-mā-ye past, zabun, kenes,
khasis, nādān, bihonar

fo-ru-mā-ye-gi pasti, zabuni

fo-ru-raf-te-gi jāyi ke az pirāmune
khod pashtar va goudtar bāshad

fo-rush kāre forukhtan

fo-ru-shān-dan dur kardan, be yek
su rāndan, barandākhtan

fo-ru-shan-de kasi ke kālāyi rā
beforushad

fo-ru-tan oftāde, motavāze,
bitakabbor

fo-ru-ta-ni oftādegi, maghrur
nabudan

fo-ru-tar pāyintar, zirdastar

fo-ruz tābesh, partou, roushanāyi,
derakhshandegi, forugh

fo-ru-zān derakhshān, tābān,
roushan, tābnāk, nāmi barāye
dokhtarān

fo-ru-zan-de derakhshān, roushan,
tābnāk

fo-ru-zesh nur, roushanāyi, tābesh

fo-ru-zi-dan derakhshidan, tābidan,
roushani dādan

fo-ru-zine ātashzane, khār va
hizome khoshki ke bā ān ātash
roushan konand, ātashgire

forz sabzeye tāze, fozuni, kenāreye
daryā ke langargāhe kashti bāshad

fos-for jesmi be range zarde
roushan

fosh yāle va dome ash

fo-sil sangvāre, bāzmāndeye
jāndārān az दौरāne kohan

fo-sun afsun, neyrang, jādu, sehr

fo-sun-gar afsungar, jādugar

fo-sus afsus, darigh, rishkhand,
maskhare kardan, sehr, lāgh, bāzi

fo-su-si-dan afsus khordan,
rishkhand kardan, az rāhe rāst bedar
shodan

fo-to-wat javānmardi

fo-tur sosti, nātavāni, kondi

fouj daste, goruh, goruhān

fouq bālā, zebar, behtar

fou-qā-ni bālāyi

fou-qol-ā-de bish az andāze, puli ke
afzun bar mozd be kārmand dāde
mishavad

fou-ri biderang

fou-ri-at hālāti ke niāzmande
eqdāme biderang ast

fout mordan, dargozashtan, marg,
nisti

fout sho-dan mordan,
dargozashtan

fouz chiregi, piruzi

foz yāle asb

fo-za-lā dānāyān, dāneshmandān

fo-zu-dan ziād kardan

fo-zu-li kāre bijā, bihude dar kāre
digarān dekhālat kardan

fo-zu-ni afzun, besyār, ziād

fo-zu-ni afzuni, ziādi, besyāri

fo-zu-ni jos-tan bartari jostan

fo-zu-ni yāf-tan bartari bedast
āvardan, bartar shodan

fra-vahr foruhar, farvahar

fub fut, bādi ke az dahān birun
konand, damidan bā dahān bar chize
garm, damidan be ātash, ārugh

fud pud, nakhhāye ofoqiye pārche

fu-de khamire khoshk ke bā ān āsh
dorost konand

fu-fel az derakhtāne garmsiri ke
dārāye chubi siāh va gerānbahā
mibāshad

fu-gān ābjou, sharābe jou
fu-jān faryād va bānge boland
fu-lād pulād, āliāje āhan va karbon
fu-lā-din pulādin, sakht, sākhte
 shode az pulād
fur bur, sorkhe kamrang
fut fub, bādi ke az dahān birun
 konand
fu-tak neylabak, neye kuchak
fut-bāl az varzeshhāye goruhi
fut-bāl-das-ti az bāzihā ke bā dast
 va ruye mize bozorgi anjām
 mishavad
fut-bā-list bāzikone futbāl
fu-te dastār, houle, longe garmābe
 va hammām
fut-o-fan chamokhame kār,
 rāzoramze kār
fut-sāl futbāle sāloni, guneyi futbāl
 ke dar sālone sarpushide bāzi
 mishavad
fuz puz, pirāmune dahāne ādami yā
 jānevar, āruḡh
fu-ze puze, pirāmune dahān

Gg

gab za-dan gap zadan, sokhan goftan, goftogu kardan

ga-bar sangi ke az ân dig, kâse va mânande ân misâzand, châdori ke be yek sotun barpâ bâshad

gâ-bâ-re gâpâre, ghâr, shekâfe kuh, galleye gāv va guspanđ

gab-be shisheye khungiri, guneyi farshe bâftani

gabr âtashparast, vâjeyi ke nâdânân barâye behdinâne zartoshti be kâr mibordand, vâjeyi ke tâzihâye chapâvolar va bâzmândegâne ânân barâye Pârsihâ va zartoshtiân be kâr mibordand, in vâje dar sorudehâyi ke bishtar tavassote châplusân va nâdânân sorude shode be chame bidin va barâye zartoshtiân be kâr rafte ast, pusheshe jangi, zereh

gab-rak vâjeye nâpasandi ke bâzmândegâne tâzihâye ghâratgar va châplusâne ânâ be zartoshtiâne Pârsi dâde budand

gab-ri gabr, gusheyi az âhanghâye Pârsi

gabz setabr, tanumand, zurmand, porzur

gach az sanghâ ke dar pudre ân sâkhtemânsâzi be kâr miravad

gach-bo-ri sâkhtane naqsh va negâr ruye divâr va saqf bâ gach

ga-che nâdân, kasi ke natavânad khub va ravân sokhan beguyad

gad gadâyi, khâhesh kardan, khâstan

ga-dâ gedâ, kasi ke khâhesh konad, ânke az digarân pul, khorâki yâ pushidani bekhâhad, nâdâr, binavâ, bichiz

ga-dak az khorâkihâ

ga-da-rak selâhe jangi

ga-duk gardaneyeye kuh, bâlâye kuh ke barfgir ast

gad-ye gedâyi kardan, dast derâz kardan jelouye digaran barâye komak

gâ-gâ shirini va miveye khoshk, khoshkbâr

gah gâh, pasvande zamân va jâ, buteye zargari ke talâ va noqreye godâkhte râ dar ân rizand

gâ-ho bi-gâh gâhgâhi, har az chand vaqti

gâh sepideye bâmdâd, jâ, makân, pasvande jâ, zamân, vaqt, buteyi ke talâ va noqre râ pas az godâkhtan va pâk kardan dar ân rizand, âhang, âvâz, takhte shâhi, sarir

ga-hân jahân, donyâ, giti

ga-han-bâr gâhbâr, gahbâr, az jashnhâ dar Pârsê bâstân

gah-bad khazânedâr, dâneshtmande bozorg

gah-bâr gâhbâr, gâhanbâr, hanbâr, gohanbâr, har yek az jashnhâye sheshgâneye sâl

gâh-bâr gahbâr, gâhanbâr, hanbâr, gohanbâr, jashne Pârsi, har yek az jashnhâye sheshgâneye sâl, jashnhâye ruze chehelo panjom, sado panjom, sado hashtâdom, devisto dahom, devisto navadom va sisado shasto panjom az sâl

gâh-gir gahgir, ghâfelgir, asbi ke ram konad

gah-gir gâhgir, heyvâne ghâfelgir, asbi ke ram konad

gâh-nâ-me neveshteyi ke zamân va ruz va mâhe sâl râ benamâyanad, sâlnâme

gâh-vâ-re gahvâre, gâvâre, takhte kudak

gah-vâ-re gâhvâre, khâbgâhe kudak

gah-zan az abzâre kafshduzi

gaj kaj, kaj, khamide, nârâst

gaĵ-bāl gharbāl
gaĵ-dom aqrab, az hasharāt
gaĵf qir, shireye derakht
gā-jo-me guneyi gāvāhan ke dar berenjkāri be kār miravad
gaĵ-pā az mivehā
gāl duri, ghuzeye panbe, kutāh shodeye shogāl, shoghāl, faryāde boland, novid, khorus, az bimārihāye pusti
ga-lan-ga-dan vasileyi dar tofang ke feshang rā dar makhzan vāred yā khārej mikonad
galast siāhmast
ga-lā-viz sarshākh shodan, be yekdigar āvikhtan, dargir shodan
gāl-bang az giāhān
gā-le dur, panbeye zade shode, jovāl, kiseye bozorge bāfte shode az pashm va mu
gā-le-ri jāye namāyesh dādane kārḥāye honari
gā-lesh gālush, pāpush, kafshe lāstiki
gā-li-dan gorikhtan, dur shodan, khorushidan, faryād kardan
galin arus
gal-le rameye gāv yā guspan
gal-le-bā-ni charānidane galle, chupāni kardan, shabāni kardan
gal-le-dāri dāmdāri
ga-lu gozargāhe ghazā va havā, qesmate jelouye gardan, halq
ga-lu-band zinati ke zanān be gardan āvizand
ga-lu-ban-de shekamparast, porkhor
ga-lu-gir ānche rāhe galu rā begirad, loqmeye bozorg ke dar galu foru naravad
gal-vand galuband, hadiye
gal-yun pārcheye hafrang, buqalamun
gām qadam, fāseleye miāne do pā be hangāme rāh raftan

ga-mān gomān, andishe, hads, ray, rāy, tardid, khiāl
ga-mast az sanghāye maadani
gā-mish gāvmish, az jānevarān
gām-zan ravande, rāh ravande, qadamzan
gān pasvande nesbat va shāyestegi
gand buye bad, palid
gan-dā gandide, gand zade, bu karde, dārāye buye bad
gan-dāb ābe gandide, ābe istāde va badbu
gan-da-nā tare, az sabzihāye khordani
gan-de gandide, badbu
gan-de-magh-zi kenāye az khodparasti va sokhanāne dorosht
gan-de-pir pir, sālkhorde, fartut
gan-desh gugerd
gand-gi-āh khersgiāh, az giāhān
gan-di-dan fāsed shodan, badbu shodan
gan-dom giāhi ast az tireye ghallāt ke besurate ābi va deym kesht mishavad va yeki az sudmandtarin kālāhāye khorāki mibāshad
gan-dom-bā āshe gandom, halim
gan-do-me zegil, ghodde va gerehi ke dar badane ādami padid miāyad
gan-dom-gun sabzrang, range gandom, ānke chehreash kami tire bāshad
gand-zo-dā-yi az beyn bordane buye bad, pāk kardane chizi az palidi va gandi, nābud kardane angali ke buye bad rā padid miāvarad
gang guĵposht, kasi ke qāmate khamide dārad, az bimārihāye mu, zibā, khubruy, niku, jāygāhe ātashkadeye āzargoshasb
gan-gal shukhi, maskharegi
ganj andukhteye zar va sim, dārāyiyeye besyār ziād
gan-ja-fe ās, az bāzihāye Pārsi ke bā kārṭ va barge anjām mishavad

gan-jār ganjāre, sorkhāb ke barāye ārāyeshe zanān be kār miravad

gan-je bād-ā-ward az āhanghāye Pārsi, nāme yeki az ganjhāye khosrou parviz, ganji ke bedune ranj bedast āyad

gan-je fe-ri-dun yeki az āhanghāye kohane Pārsi

gan-je komod, dulāb, qafase

gan-je sukh-te yeki az āhanghāye kohane Pārsi

gan-ji-ne mansube be ganj, khāzāne, jāye negahdāriye chizhāye gerānbahā

gan-jvar negahbāne ganj, khazānedāre ganj

gap sokhan, goftogu

gap za-dan sokhan goftan

gar agar, vājeye shart, pasvande shoghil mānande kuzegar va kārgar, az bimārihāye pusti

gār pasvandi ke konandeye kārī rā neshān midahad

gā-rāj āshiāneye otomobil, jāye taamire otomobil

ga-rang lashkargāh, ordugāhe jangi, meydāne jang

ga-rās tekke, loqme

ga-rā-shi-dan kharāshidan,

parishān kardan, parishān shodan

ga-rast siāhmast, maste kāmēl

ga-rā-yi-dan gerāyidan, meyl kardan, reghbat nemudan, āhang kardan

ga-raz-mān garzamān, āsmān

gar-bāl gharbāl, vasileye pālāyesh va jodā kardan, sāfi, az abzāre kārgarāne sākhtemāni

garch garche, agar che

gard bar-ā-var-dan pāymāl kardan, nābud kardan

gārd goruhe nezāmi barāye pāsdāri yā kārhiye tashrifāti, negāhbān

gard khāk, ghobār, khāke besyār narmi ke dar havā pakhsh bāshad,

gardidan va charkh zadan, gardande, gardān, begard, pārcheye abrishami, fāyede va sud

gar-dā gardān, gardande, dar hāle gardidan

gar-dā-gard hamishe dar gardesh

gar-dān andāme miāne sar va

shānehā, porzur, tanumand

gar-dan khā-ri-dan derang kardan,

bahāne āvardan

gar-dān sho-dan charkh khordan,

charkhidan

gar-dan-af-rā-zi sarbolandi,

sarafrazi

gar-da-nān gardanhā, bozorgān,

sarān

gar-dan-band zinati ke zanān be

gardane khod āvizān konand,

galuband

gar-da-ne kotale kuh, gozargāhe

kuhestāni, chubi ke bā ān khamir rā

pahn konand

gar-dan-fa-rāz sarboland, sarafraz,

sarfaraž, moftakhar

gar-dang nādān, dayyus

gar-dan-gal nādān, dayyus

gar-dā-ni-dan gardesh dādan,

charkhāndan, taghyir dādan

gar-dan-kash gardankesh, sarkash,

sarkesh, nāfarmān, yāghi

gar-dan-ka-shi yāghigari,

nāfarmāni, sarpichi

gar-dan-pich nāfarmān, sarkesh

gar-dan-pi-chi nāfarmāni

gar-dar zamine sakht dar dāmaneye

kuh, zamine nāhamvār, kuh va darre,

shahr va deh

gar-de danehāye besyār riz dar

giāhān, tarhe āghāzine har naqqāshi

gar-de shab siāhiye shab

gar-desh charkhidan, gardidan,

charkh khordan, taghyir kardan,

āheste va barāye sargarmi rāh raftan

gar-desh-gāh jāye gardesh

gar-di-dan gashtan, dour zadan, charkhidan, shodan, bargashtan, taghyir kardan, sarnegun shodan
gard-nā gardnāy, sikhe kabāb, sikhi ke bā ān nān rā az tanur birun āvarand, guneyi kabāb
gard-nāk gardālud, por az gard va khāk
gar-dun charch, āsmān, charkhande
gar-gar garogar, khodā, parvardgār, takhte pādshāhi, bakhshi az rude kārūn
gar-gin kasi ke be bimāriye gari dochār ast
ga-ri bimāriye pusti, peymāne
gā-ri vasileye charkhdāri ke barāye bārkeshi be kār miravad, arrābe, nāpāydār, az pasvandhā
ga-ri-sang ghār, goudāl
ga-ri-ve poshteye boland, kuhi ke besyār boland nabāshad
garm dārāye garmā, dar barābare sard, zedde sard
garm kar-dan garmā dādan, shetāb kardane besyār, barangikhtan
gar-mā garmi, harārat
gar-mā-bān hammāmi
gar-mā-be hammām, jāye shostoshuye badan
gar-mak miveye jālizi az guneye kharboze
gār-mān gārmun, az abzāre āhangsāzi
gar-mā-sanj vasileye sanjeshe garmā
gar-me garmak, miveye zudras
gar-me-biz garmevij, garmeviz, gharbāl
garm-gāh miāne ruz ke garmā bishtarin andāze rā dārad
gar-mi garmā, garm budan
garm-khā-ne khāneye garm, jāye garm
garm-sir jāyi ke āb va havāye garm dārad, jāygāhe zemestāni, qeshlāq

garm-so-khan kasi ke niku sokhan guyard
ga-ro-gar parvardgār, khodāvand
gar-rā bande, gholām, sartarāsh
gār-sak dānehāye riz va seft ke dar berenj va gandom miruyad
gār-son pishkhedmat dar resturān
gar-zan tāje pādshāh, az golhā
gar-ze märe bozorgi ke dārāye zahre koshande ast
gar-zesh dādkhāhi
gas mazeye miveye nāras ke dahān rā beham āvarad
gash kash, khub, khosh, niku, nāzanin, khoshraftār
gā-shāk dolmeyī ke az gushte guspanid va sabzijāt sākhte mishavad
ga-shan anbuh, besyār
gasht gardid, shod, gashtan, tamāshā
gāsh-tan bargardāndan, gardāndan, bargashtan
gash-tan gardidan, dour zadan, charkhidan, tamāshā kardan, shodan, bāzāmadan
gash-te gardide, shode, kasi ke chashmash chap ast, luch, dobin
gast zesht, nāzibā
gas-te palid, zesht, nāzibā, sergine chārpāyān
gas-ti zeshti, nāzibāyi, palidi
gat bozorg, gonde
gāt gātā, sorud, sorude dini dar dine zartosht
gāt-hā sorudehāye zartosht, kohantarin bakhshes avestā
gāv az jānevarāne rām ke shir, gusht va puste ān be kār borde mishavad
gav delir, pahlavān, delāvar, shojā, bibāk, natars
gāv zā-dan kenāye az mirās va sudi ast ke nāgahān be kasi beresad
gā-vāb qurbāghe, vazagh
gā-vā-han vasileye shokhm zadane zamin

ga-vāj gavāje, shukhi, maskharegi, sarzanesht

ga-vaj shireye derakht

gā-vak kane, jānevari ke bar gāv, asb va digar chārpāyān chasbad va khun ānhā rā bemakad

ga-vān gavhā, delirān, pahlavānān

ga-van giāhi ast bā buteye khārdār

ga-vān-ji gavanji, delir, pahlavān, rais va bozorg

gā-var az giāhān

gā-vā-re gābare, galleye gāv va

guspond, kutāh shodeye gāhvāre

ga-vā-re gāhvāre, gāhvāre, galleye

gāv va gāvmish, lāneye zanbur

gā-var-shir shireye giāhe gāvar

ga-vāz gavāze, chubdasti barāye rāndane chārpāyān

ga-vaz kutāh shodeye gavazn

ga-vā-ze-dār chubdār, kasi ke

guspond barāye forush be bāzār

āvarad

ga-vazn guneyi gāve kuhi ke shākhkhāye boland va chand shākhe dārad

gāv-chashm chashme dorosht, goli

zard be mānande gole shabbu

gāv-chehr gāvpeykar, gorzi ke sare

ān be sare gāvmish mimānad

gāv-dam guneyi karnā, nafir

gāv-dā-ru gāvzahre

gāv-del baddel, nādān

gāv-dush gāvdushe, zarfi ke shire

gāv rā dar ān midushand

gā-ve kār gāve tanumandi ke

barāye shokhm zadan be kār

miravad

gā-ve zar gāve zarrin, zarfe talāyi

ke be mānande sare gāv sākhte

shode ast

ga-vish gāvdush, zarfe vijeye

dushidane gāv

gā-vi-zan gāvzahre, gāvdāru

gāv-mish az jānevarāne pestāndār

gāv-pa-lang zarrāfe, az jānevarān

gāv-pa-rast ānke gāv rā beparastad

gāv-pey-kar gāvsar, gāvsār, gāvruy,

gāvchehr, gāvvang, gorzi ke sare ān

be sare gāvmish mimānad

gāv-pi-se gāvi ke be range siāh va sepid bāshad

gāv-rang gāvpeykar, gorze feridun

ke dārāye sari be mānande sare

gāvmish bude ast

gā-vars giāhi ast bā dānehāyi talkh

gāv-rish nādān, khām, zudbāvar,

sāde

gāv-sār gāvsar, gāvpeykar, gorzi ke

sare ān be sare gāvmish mimānad

gāv-shang chubi ke khar va gāv rā

bedān rānand

gāv-shir shireye giāhi ast ke dārāye

sāqeye kutāh va barghāyi mānande

anjir ast

gāv-tāzi khod rā bar doshman piruz

vānemud kardan

gāv-za-bān giāhi ast ke gole ān

kārborde pezeshki dārad

gāv-zah-re gāvsang, sangi ke dar

zahre yā shirdāne gāv padid āyad va

kārborde dāruiy dārad, gāvdāru

gaz guneyi shirini, derakhti dārāye

chubi sakht, peymāneye derāzā,

guneyi tir bedune par va peykān

gāz yeki az se hālate mādde,

bokhār, ture nāzoki ke barāye

bastane zakhm be kār miravad,

pedāli dar otomobil, dandān, qeychi,

alafe chārvā, gāj, gāh

ga-zā gazand rasānande, āsib

rasānande

ga-zak noqteye zaaf, mazeye

sharāb, khorāki ke be hangāme

nushidane sharāb bekorand,

sarmāzadegi, āb kashidane zakhm,

noubat, bār, bahāne, dastāviz,

larzidan, larzesh

ga-zak za-de zakhme āb kashide

ga-zan abzāre āhaniye nouktiz ke

dar boridane charm be kār miravad

gā-zan-bor az abzāre kāre āhangarān va taamirkārān
ga-zand āzār, āsib, chasmzakhm
ga-zan-ga-bin farāvardeye derakhte balut ke bar asare nish zadane zanbur be derakht bedast miāyad va bā ān shiriniye gaz rā dorost mikonand
ga-zar zardak, havij
ga-zā-ve kajāve
ga-zāy gazand va āzār rasānande
ga-zā-yi-dan gazidan, āsib rasāndan, zahr rikhtan
ga-zesh gazidan
gazf kazf, kajf, kashf, qir, shireye siāhrang
ga-zi-dan nish zadan, āzār rasānidan, dandān gereftan
ga-zi-de nish zade shode, āsib raside
ga-zi-ne chakosh va potke derāz, ganjine, karbāse khashen va zomokht
ga-zit māliāt, bāj va kharāji ke peyravāne dinhāye digar bāyad be khalifeye eslāmi mipardākhtand
gazm derakhte gaz
gaz-me pāsbān, negahbān, shabgard
gaz-ne giāhi ast ke dast zadan be ān suzesh va dard be hamrāh dārad
gā-zi-lin az farāvardehāye naft
gā-zor gāzar, rakhtshu, ānke kārash rakhtshuyi ast
gā-zo-rak gāzarak, rakhtshuye kuchak, az parandegāne kuchak
gā-zor-gāh rakhtshuykhāne
gā-zor-shost besyār pāk
gā-zo-yil az farāvardehāye naft, sukhte motorhāye dizeli
gebr az derakhtān
ge-chak sāzi ast ke be kamānche mimānad
ge-dar gadar, selāhe jangi
gel khāke āb dide va tar, khāke khiside
ge-lā-be gel va lāy

ge-le ar-ma-ni khāki ast sorkhrang māyel be siāh
ge-le sar-shur geli ke muye sar rā bā ān mishuyand
ge-le se-pid guneyi sange āhak be range sepid, zard yā khākestari
ge-le shekve, shekāyat
ge-le-mand shekve va shekāyat dāshtan, shekāyat konande
gel-ghar gelgar, gelkār, bannā
gel-gir pusheshe ruye charkhe otomobil
ge-li-gar gelkār, bannā
gelim guneyi farsh, qāliye khashen va doroshtbāft
ge-lin geli, mansube be gel, sākhte shode az gel
ge-liz ābe dahāne ādami va jānevar
ge-li-ze kuze, sabu
gel-kār bannā, kārgare sākhtemāni
gel-moh-re mohre va goluleye geli
ge-miz pishāb, shāsh
ge-ne-ge-ne az derakhtān ke puste ān dārāye karborde dāruyi ast
ge-rach gach, pudri ke dar sākhtane khāne be kār miravad
ge-rāh meyl, qasd, āhang, raghbat, mānānd
ge-rā-hi-dan meyl kardan, mānand budan
ge-ram vāhede sangini
ge-rā-mā-fo dastgāhi barāye pakhshe āvāze ruye safhe
ge-rā-mer dasture zabān
ge-rā-mi bozorg, arjmand
ge-rā-mi-dāsht bozorgdāsht, gerāmi dāshtan
ge-rān ā-ma-dan sangin āmadan, sakt āmadan
ge-rān porbahā, sangin
ge-rān-ba-hā bāarzesh, kamyāb
ge-rān-bār sangin, ābestan
ge-rā-ni-gāh markaze seql
ge-rān-jān saktjān, dārāye tāb va tavāne besyār

ge-rān-mā-ye gerāmi
ge-rān-sang khodkhāh
ge-rān-sar khodkhāh, dārāye
 lashkar va sepāhe sangin
ge-rān-se-resht gerānsang,
 gerānsar, khodkhāh
ge-ra-vi-dan peyvastan, māyel
 shodan, bāvar kardan, imān āvardan
ge-rāy gerāh, meyl, qasd, āhang,
 begarā, ruy biāvar, motamāyel shou,
 yuresh
ge-rā-yesh qasd, āhang, meyl,
 khāhesh, nāfarmāni, sarpichi
ge-rā-yes-tan āhang kardan, qasd
 kardan, meyl, khāhesh, nāfarmāni,
 sarpichi
ge-rā-yi-dan garāyidan, raghbat
 kardan, āhang kardan, motamāyel
 shodan
gerd dāyerevār, dour va karāneye
 har chiz, anbu
gerd ā-ma-dan be ham rasidan,
 jam shodan, farāham āmadan
gerd ā-ma-de farāham shode, jam
 shode
gerd ā-var-dan jam kardan, be ham
 āvardan
gerd ā-var-de jam karde, be ham
 āvarde, farāham āvarde
ger-dāb jāye goud dar rudkhāne yā
 daryā ke āb dar ān becharkhad
ger-dā-gerd dour, karāne, pirāmun
ger-dak khargāh, chādore bozorg,
 hajleye arus, chistān, nān kolucheyi
 ke dar ān shirini, bādām va peste
 bāshad
ger-dā-va-ri jamāvāri
gerd-bād sotune bozorgi az gard va
 khāk ke bā vazeshe bād be bālā
 ravad
gerd-bā-de gerdbād
ger-de nān qorse nān
ger-de qorse nān, nāne gerd va
 koloft, har chize dāyerevār, bāleshe
 gerd

ger-de-kān gerdu, jouz
gerd-nā sikhe kabāb, kāseye zānu,
 gole sorkh
gerd-nāj kabābi ke gushte ān az
 pish dar āb nimpaz shode bāshad,
 jujekabāb
gerd-nā-me barge kāghaze lule
 shodeyi ke bar ān doā nevisand,
 sekke
gerd-pā gerdpāy, pirāmune takht,
 jāye neshastan
gerd-rān rāne porgusht, bikhe rān,
 kenāye az rafāh va āsāyesh
ger-du az derakhtān
ge-reft gozashteye gereftan, neyze
 zadan, nekuhesh, sezāye khiānat,
 negāh dāshtan, tāvān, gonāh,
 jenāyat, jorm
ge-ref-tan bedast āvardan, daryāft
 kardan, setāndan, dastgir kardan,
 zendāni kardan, bāzdāsht kardan,
 taskhir kardan
ge-ref-tār dastgir shode, bāzdāsht
 shode, dar sakhti va badbakhti
 oftāde, zendāni
ge-ref-tā-ri sakhti, badbakhti
ge-ref-te gereftār va dastgir shode,
 darband, zadane neyze, sokhane
 hamrāh bā nekuhesh, hasud, kenesk,
 rāhe baste shode, dastmozde az pish
 pardākht shode
ge-ref-te za-dan neyze zadan,
 sarzanesh kardan, gazāfeguyi, lāf
 zadan
ge-reh az vāhedhāye tul va derāzā,
 peyvastegi, pichidegi, bastane
 peymāne zanāshuyi, pichidegiye
 nakh va rismān va mānande ān,
 barāmadegi dar puste derakht, az
 farāvardehāye derakhte balut ke dar
 charmsāzi be kār miravad, kenāye az
 moshkel va sakht, kuzeye āb
ge-reh bar ab-ru za-dan akhm
 kardan, abru dar ham keshidan
ge-reh bar ge-reh pich dar pich

ge-reh za-dan bastan, anbār kardan, māle donyā gerd āvardan
ge-reh-bor jibbor, doz
ge-reh-che gerehe kuchak, mafsal, band va bast
ge-re-he gerehe kuchak
ge-reh-go-shā bāz konandeye gereh, goshāyandeye moshkel, rāhnāmā
ge-re-nak dastmāl, dastār
ge-reng dar ham shekaste shode
ge-res-tan geristan, gerye kardan
ger-ger guneyi ghalleye siāhrang, guneyi bāqelā
ge-ri gereh, gerye kardan, geristan, gardan
ge-ri-bān gerivān, qesmati az jāme ke doure gardan qarār girad, yaqeye lebās, yakheye pushāk
ge-ri-bā-ni pirāhan, pāreyi pust ke bar yakheye pushāk dukhte shavad
ge-ris piye, roughan, charbi
ge-ris-tan gerye kardan, rikhtane ashk az chashm
ge-ris-ta-ne ha-vā kenāye az bārān
ge-ri-vā-re gerivāze, shāyesteye bastan be gardan mānande gardanbande morvārid
ge-rou ānche ke vām girande pishe vām dahande bogzārad, rahn
ge-rou bākh-tan chizi rā ke bar ān gerou basteand rā bākh-tan
ge-rou bas-tan shart bastan
ge-rou bor-dan chizi rā ke bar ān gerou basteand rā bordan
ge-rou-gān rahine, chizi ke nazde kasi dar barābare vām gozārand, gerou shode
ger-yān gerye konān, dar hāle gerye kardan
ger-yān-dan be gerye darāvardan, be gerye vādāshtan
ger-ye geristan, ashk rikhtan
ger-yi-dan gerye kardan, geristan
ger-ze mush

ger-zin tāje kiāni
gesh del, qalb
gesh-nij geshniz, giāhi ast dārāye barghāye khordani, az sabzihā
gey parandeyi ast ke pare ān rā bar sare tir nasb konand tā soraate partābe ān bishtar shavad
gey-bor zerehbor, tiri ke bar peykāne ān pare parandeye gey nasb shode bāshad
gey-hān keyhān, giti, jahān, gahān, donyā
ge-zāf gozāf, gazāf, bihude, besyār, biandāze
ge-zā-fe gezāf, gozāf
ge-zā-fe-gu-yi porguyi, bihudeguyi
ge-zāf-guy besyārguy, bihudeguy, porgu, kasi ke sokhane bihude rānad
ge-zāf-kā-ri ziāderavi
ge-zek tamāshā, seyr
ge-zir negahbān, pahlavān, sarhang
gez-lek gezlik, kārde kuchaki ke dārāye dasteye derāzi ast
gha-bab ghablab, ghabghab, gushte āvizan dar zire galu
ghā-bā-nak az dārūhāye giāhi
gha-bāz chubdasti, chubi ke bā ān chārpāyān rā berānand
ghā-besh az derakhtān
ghab-ghab gushte zire chāne
ghab-te ghebbe, rashk, ārezu bordan bar hāle kasi
gha-da-ghan qadaghan, sefāresh kardan, bāzdāshtan
gha-dang nādān, biqarār, nāārām, badandām
ghad-dār bimehr, peymān shekan, nājāvānmard
ghad-dā-re shamshire pahn
gha-dir tālāb, goudāle porāb, ābgir
ghadr hile, nājāvānmardi, khiānat kardan
ghā-e-le pishāmde bad ke nāghān ruy dahad, fetne, sakhti
ghaf muye porpichotāb

ghā-fat az giāhān
ghā-fel nāāgāh, bikhabar
ghaf-lat nāāgāhi, bikhabari, farāmushi
gha-fur bakhshāyande, āmorzande
ghā-ghe pune, giāhi khoshbu
ghāj az parandegān, zāghe kuchak, zāghche
ghāj kar-de panbe yā pashme zade va āmāde barāye reshtan
gha-jak az vasāyele āhangsāzi ke be kamānche mimānad
ghāj-dan ghāj kardan, panbe yā pashm rā barāye risidan āmāde kardan
ghaj-ghā ghajghāv, gāve vahshi, yāk
gha-ji-dan khazidan, soridan, neshaste harakat kardan, rāh raftan
ghāk bānge kalāgh, āshub, fetne
ghak ghok, ādame kutāhqad va chāq
ghāl be pahlū ghaltidan, āshiāneye zanbur, ghār, shekāfe kuh
gha-lat nādorost
gha-lat-gi-ri gereftane nādorostihā az yek neveshte yā kār
gha-la-yān jush āmadane āb bar asare garmā, khorushidan
ghal-che rustāyi, dehāti, rend va bisaropā
gha-le bitābi, biqarāri
ghā-leb chire, pīruz, bishtar
ghā-le-ban bishtar
ghal-fach zanbure sorkh, zanbure asal, zālu
ghā-li-dan ghaltidan, mālidan, barangikhtan
ghā-li-un giāhi ast bā barghāye derāz
gha-li-vāj ghalivāj, lāshkhor, parandeye gushtkhār
gha-liz pormāye, dorosht, setabr, nāhamvār, koloft, tire, nāgovār

gha-li-zan ghalijan, gelolāye tahe tālāb va estakhr
ghall daste kasi rā be gardan bastan, band bar dastopā va gardane kasi gozāshtan
ghal-lāt ghallehā, jou va gandom va mānande ān
ghal-le jou, gandom, arzan va mānande ān
ghalt ruye zamin az in pahlū be ān pahlū shodan, ruye zamin dar hāle derāzkesh charkh zadan
ghal-tak sang yā feleze ostovāneyi ke barāye kubidan va sāf kardane zamin be kār miravad, charkhe arrābe, māshini dar rāhsāzi
ghal-tān kasi ke dar hāle ghal zadan bāshad, chizi ke ruye zamin galt bezanad
ghal-tān-dan ruye zamin charkhāndan
ghal-ti-dan az in pahlū be ān pahlū charkhidan
ghal-luk golule
gham anduh, deltangi
gham di-de ghamgin, anduhnāk
gham za-de anduhgin
gha-mān anduhgin
gha-man-de ghamnāk
gha-man-giz anduhnāk
gham-bād bimāriyi ke dar asare anduhe ziād be ān dochār mishavand
ghā-mez doshvār, sakht
gham-gin anduhnāk
gham-go-sār zodāyandeye anduh, ghamkhār, dust, yār
ghā-mi nātavān, ranjur
gha-min anduhnāk, ghamnāk
gham-khār delsuz
gham-kho-rak butimār, az parandegān
gham-mā-zi bā chashm eshāre kardan, sokhanchini
gham-nāk ghamgin, anduhgin

ghamz chashmpushi, dargozashtan az gonāh, eshāreye chashm va abru, nāz, sokhanchini kardan

gham-ze nāz va kereshme, chashmak zadan, bā chashm va abru eshāre kardan

gham-ze-dā ghamzodā, az beyn barandeye anduh

gham-ze-ye akh-tar chashmake setāregān, kenāye az bāmdād

gham-ze-ye gol shekoftane gol

ghan sangi ke barāye khord kardane dānehāye roughani be kār mibordand

gha-nā biniāzi, tavāngari

gha-nā-ye-me jan-gi ānche dar jang bedast āyad

gha-ni biniāz, tavāngar

gha-ni-mat chizi ke dar jang bedast biāyad, bahre, sud

gha-ni-ne kanduye zانبure asal, lāneye zانبure asal

ghanj khorjin, nāz va kereshme, sorkhāb, khosh, niku

ghan-jāl miveye torshmaze

ghan-jar ghanjarsh, ghuk, qurbāghe

ghan-jār sorkhāb, nāz, ghamze

ghan-ja-re sorkhābe zanān

ghan-jush ghuk, qurbāghe

ghan-vand peymān, ahd

ghar ruspi, zane badkār, ādame baddel

ghār shekāf, shekāf dar sineye kuh yā tappe, az derakhtān

gha-rā-che nāpāk, palid

gha-rā-ez khāheshhā

gha-rā-mat khesārat, ziān gereftan

gha-ran bāng, geristan bā sedāye boland

gha-rang bānge shekaste dar galu be hangāme geristan, gerye va zāri kardan

gha-rāsh kharāsh, kharāshidegi, zakhm

gha-rā-shi-dan khashm gereftan, kharāshidan

gha-rā-shide kharāshide, zakhm shode, khashmnāk

ghā-rat tārāj, chapāvol, zadan va bordan

ghā-rat-gar chapāvolgar, tārājgar, dozđ, rāhzan

gha-rā-yeb shegeftihā

gha-raz maqsud, manzur, ārezu, hadaf

gharb bākhtar, samte neshastane khorshid

ghar-bāl vasileyi ke bā ān ārd va mānande ān rā mibizand va pāk mikonand

ghar-che nājavānmard, palid, nāpāk

ghard khāneye tābestāni

ghar-del nāmard, tarsu, binnāk

ghā-re sharābe bāmdādi

ghā-rej sharābe bāmdādi, sharābi ke dar bāmdād nushand

ghar-ghāb gharqāb, pāyāb

ghar-ghar galu, āghāze galu az suye dahān

ghar-gha-re gardāndane āb dar dahān va galu

ghar-gha-she janjāl bepā kardan, ghoughā

gha-rib dur az sarzamine mādari, bigāne, nāashnā

gha-ri-chi sarmāye sakht

gha-ri-faj gharifaj, gel va lāye tahe tālāb yā ābanbār, lajane chasbnāk

gha-ri-ĵang gharivaj, gel va lāyi ke dar tahe ābanbār yā tālāb anbāshte shode ast

gha-riq kasi ke dar hāle gharq shodan ast

ghā-ri-qun risheye barkhi az ĵāhān ke barāye dāru va darmān be kār miravad

gha-riv bang, khorush, faryād, ghoughā

gha-ri-vān bāngzanān, faryādkonān, dar hāle faryād zadan

gha-ri-vi-dan bang barāvardan, faryād zadan
gha-ri-zān gharvizan, gharbāl
gha-ri-ze serest, nahād
ghar-maj gharmej, siāhdāne, khorāki az arzane va gushte pokhte
ghar-mān khashmgin
ghar-mi-dan khashmnāk shodan
gharq foru raftan dar āb, khafe shodan dar āb
ghar-qāb jāyi az āb ke goud bāshad va shakhs rā gharq konad, pāyāb
ghar-rā zibā, niku, sepid, roushan
ghar-re gul zadan, farifte shodan, farifte, nāāgāh, khodpasand, gostākh
ghar-re sho-dan be khod bālidan, farifte shodan
ghars barāshoftegi, neshāndane derakht va nehāl dar zamin, kāshtane derakht
ghar-sā dāruyi giāhi
gharsh kharāsh, khashm, bānge shir, āvāze tarsnāk
ghar-shi-dan khashmnāk shodan
gharv neye miāntohi, qalamney
ghar-vi-zan gharbāl
ghar-zan ruspi, zane badkār
gha-sāk ghashāk, az giāhān, buye badi ke az dahāne kasi barāyad
gha-sak sās
ghasb be zur yā tazvir dārāyiye digari rā gereftan
ghā-seb kasi ke chizi rā be zur az kasi digar begirad
ghash bihushi, az hāl raftan, kine
ghāsh shifte, āsheq, ghure, khusheye angure nāras, khiāre bozorgi ke barāye tokhm negāh dārand, koudan, kinevarz, kinetuz
gha-shi kasi ke bihush shavad, bihushi
ghash-te āghoshte, ālude, āmikhte
ghasi az golhā
ghat ghot, nādān, koudan
ghat-far nādān, palid

ghav bānge boland, āvāye sheypur va karnā
ghāv gāv, āghole guspandān
gha-vak zamine kande, goudāl, jarf
gha-wās shenāgari ke dar jarfāye āb shenā mikonad
ghā-yat pāyān, saranjām
ghā-yeb nāpadid, nāpeydā
gha-yur gheytratmand, javānmard, mihanparast
gha-yu-rā-ne az ruye gheytrat, javānmardāne
ghāz az parandegāne ābi, chāk, shekāf, pāregiye pushāk, niāz, kuchaktarin vāhede pul dar doureye qājār
ghāz kar-dan ghāj kardan, panbe yā pashm rā barāye risidan āmāde kardan
gha-zā khorāk, khordani
gha-zab khashm
gha-zab-nāk khashmgin
gha-zāl āhu, az jānevarāne zibā va tondrou
gha-zal sorudeye āsheqāne
gha-zal-sa-rā sarāyandeye ghāzal
ghā-ze sorkhābi ke zanān barāye ārāyesh be kār mibarand, āvāz, āvā, bāng, sedā
gheb-te ghabte, rashk, hesādat
ghe-lāf ghalāf, pushesh, puste har chiz, jāye shamshir
ghe-lef-ti puste chizi rā yekpārche jodā kardan
ghel-ghe-lak zire baghal yā pāye kasi rā bā sarangosht khārāndan va u rā be khande darāvardan
ghe-li-ghar gheligar, ostād, gelkār, sākhtemānsāz, bannā
ghelj ghelch, gerehe bāz nashodani
ghel-mach ghalmach, ghelghelak
ghemd niām, ghelāfe shamshir
ghe-nā khānandegi, āvāz, sorud, khoshāyand
ghe-shā rupush, pushesh

gheshāve pushāndan, parde
ghe-she barge ney
gheyb penhān, pushide, nāpadid
gheyr bejoz, savāye, digar, bigāne
ghey-rat jānebdāri, javānmardi
ghey-ra-ti nāmusparast
gheyz qahr, tonđi, khashm
ghi-āb nāpadidi, penhān budan
ghi-ās faryādras
ghi-jān khizande, dar hāle khizidan
ghi-ji-dan khazidan, laghzidan, chārdastopā rāh taftan
ghir jushhāye sorkhe zire puste badan
ghish gham va anduhe besyār, bishe va jangale anbu
ghi-she neye buriā, az giāhān, jovāle kākhesi
ghiv āvāze boland
ghi-ye faryād, āvāze boland, jigh va dād
gho-bād har chize nou va tāze, nouāvāri
gho-bār garde khāk, khāke narm
ghod-de pāregushte sakhti ke dar zire pust peydā shavad, ozve gerdi dar badan ke māyeye mourede niāze badan rā tarāvosh mikonad
ghofch ghofj, jāye goud, tālāb, ābgir, sendane āhangari, shamshire ābdār
gho-fe pustine narm, pustine barre
ghojb dāneye angure tāze, khusheye khormā, khashm
ghojm ghobj, dāneye angure tāze, khusheye khormā, khashm
gho-lām barde, noukar
ghol-ghol gholghole, ghoughā, jonbojush, khorush, faryād, shur
ghol-lak qollak, kuzeye sofāli barāye pasandāze pul
ghol-le kuzeye kuchak, luleye āftābe, teshnegiye sakht, pushāki ke dar zire zereh mipushidand

gho-lon-be gholombe, qolonbe, chize dorosht va nāhamvār
gho-lov ziāderavi
ghon-be az ruye qahr bāng barāvārdan, doshnām dādan, nāsezā goftan
ghon-che gole nāshekofte, shokufeye gol
ghon-che sho-dan gerd shodan
ghond gerdāvāri shode, farāham āmade
ghon-de goluleye panbe, goluleye khamire nān, roteyl, ankabut, karnāye kuchak
ghon-desh goluleye panbe
ghong nāleye anduhnāk, sangi ke barāye gereftane roughan az dānehāye roughani be kār miravad
gho-nu khāb
gho-nu-dan āramidan, khābidan
gho-nu-de āramide, khābide
gho-nuy-dan ghonudan, āramidan, khābidan
ghor kasi ke varame beyze dārad, kasi ke bimārye fatq dārad
gho-rā har chize sepid va roushan
ghor-bat duri az sarzamine mādari
ghor-fe jāygāh, bām, neshimangāhe boland
ghor-ghor zire lab va āheste sokhan goftan
ghor-gho-ru kasi ke besyār ghorghor va ezhāre nārezāyati konad
ghorm mishe kuhi, tāvān
gho-ron-be bāng, faryād, shur, velvele, khorush
gho-ron-bi-dan bāng va faryād barāvārdan
ghor-ra āghāze har chiz, māhe nou, pishāni
ghor-rān faryādzanān
ghor-ran-de khashmnāk
ghor-re ghorresh, tondar, faryāde sahnāk

ghor-resh bange boland, faryāde sahm-nāk, bānge shir, sedāye ton-dar

ghor-ri-dan faryāde boland barāvardan

gho-rub pāyin raftane khorshid, nāpadid shodan

gho-rur sarbolandi, etfekhār, khodpasandi, be khod bālidan

ghosl shostane badan bā āb

ghosn shākheye derakht

ghos-se anduh, gham

ghot ghat, nādān, koudan

ghou-ghā sarosedā, janjāl, hamhame

ghoz-ruf ostokhāne narm va sost

ghu qu, az parandegāne ābi

ghuch quch, guspande nar

ghu-je ghoncheye gol, ghuzeye panbe

ghuk qurbāghe, vazagh, ghuk

ghul moujude afsāneyi, div, jen, besyār bozorg, āghole guspand, ghār, gush

ghu-lin sabu va kuzeye dastedār

ghul-tāsh khude āhani, kolākhkud

ghur-bā-ghe qurbāghe, ghuk

ghu-re angure nāras va torsh

ghu-ri quri, zarfi barāye dam kardane chāy

ghush gush, asbe yadak, sergin, chube khadang, berahne, lokht, az derakhtān

ghu-shā khusheye an-gur, khormā va mānande ān, āghol, sergine heyvānāt

ghu-shād ghushāk, kārvānsarā, āghole chārpāyān, derakhte boland, sergin

ghu-shāk ghushād, ghushāy, kārvānsarā, āghole chārpāyān, derakhte boland, sergin

ghu-she ghushne, az giāhān, az sabzihā

ghush-ne az giāhān

ghusht lokhte mādarzād, sarāpā berahne

ghu-te dar āb foru raftan, sar dar āb foru bordan

ghu-te-var shenāvar

ghuz barāmadegiye posht, guj

ghu-ze golule va ghalāfe panbe, guye noqre

gi goh, sergin, palidi

gi-ā kutāh shodeye giāh

gi-āgh giāh, rostani, ānche az zamin beruyad

gi-āh giā, rostani, ānche az zamin beruyad

gi-ah giāh, rostani

gi-āh-she-nās dāneshmandi ke be pejūhesh va shenākhte giāhān bepardāzad

gi-āh-she-nā-si daneshe shenākht va pejūheshe giāhān

giā-shir shireye giāh

gid az parandegān

gi-di nāmardi, nāmard

gij gije, parishān, nādān, parākande

gi-je gj, parishān, āshofte, sargashte

gi-ji-dan parishān shodan, sargashte shodan, sargije gereftan

gil mardome gilān

gi-lak gil, mardome gilān, rustāyi, bumi

gi-la-ki zabāne mardome gilān az zabānhāye Pārsi ke be khānevādeye hend va urupāyi vābaste ast, gusheyi dar āvāze dashti

gi-lās livān, fenjān, az derakhtāne mivedār, az mivehā

gin pasvande dāshtan mānande anduhgin

gi-ne ābgine, āyene

gi-pā az khorākihā

gir ā-ma-dan peydā shodan, bedast āmadan

gir an-dākh-tan be dām andākhtan, gereftār kardan

gir ânke gereftâr ast, asir, darband, gereftegi, doshvâri dar kâr, eshkâl, pasvandi be chame girande

gir â-var-dan dast yâftan, bedast âvardan

gir dâsh-tan dar kâr doshvâri dâsh-tan

gir of-tâ-dan gereftâr shodan, be dâm oftâdan

gi-râ girande, zibâ, niku, jâleb, faribande, asargozâr, sorfe

gi-râ-yi zibâyî, nikuyî, jâleb budan, delrobâyî

gi-re anbore kuchak, abzâri barâye gereftan va negahdâstane chizi, sabade kuchak

gi-ro-dâr hangâme, jang va âshub

gis gisu, muye bolande sar

gi-she bâje, dariche

gi-so-vân muye bolande sar ke az poshte âvikhte bâshad

gi-su muye bâfte shode, muye bolande zanân

gi-tâ nâmi barâye dokhtarân

gi-ti gahân, jahân, donyâ, hasti, ruzgâr

gi-ti-na-vard jahângard

giv az pahlavânâne shâhnâme

gi-ve kafshe tâbestâni ke az nakh yâ abrisham bâfte mishavad

go-dâkh-tan garmâ dâdan be felez tâ sorkh yâ âb shavad, godâzidan, sorkh yâ âb kardane felez, âb kardane har chize sakht

go-dâkh-te feleze sorkh yâ âb shode

go-dâkh-te sho-dan âb shodan, sorkh shodane felez be sababe garmâ

go-dâr jâye gozastane az rudkhâne ke âbe kamtari dârad

go-dâz godâkhte shodan, begodâz

go-dâ-zi-dan godâkhtan

gof-tan sokhan rândan, harf zadan, bayân kardan

gof-târ sokhan, sokhan goftan

gof-to-gu bâ ham sokhan goftan

goh sergin, palidi

go-har gouhar, sange gerânbahâ

go-jâr chinedâne morgh

go-jas-tak gojaste, palid, nâpâk, badkâr

gol ghonche, shekufe, akhgar, pâreye âtash, range sorkh, andâmi az giâh ke be mive tabdil mishavad

gol kar-dan âshkâr shodan, namâyân shodan, peydâ shodan

gol sho-dan âshkâr shodan, jâ gereftane tup dar darvâze dar bâziye futbâl

go-lâb âbe gol, araqe gol

go-lâ-ba-tun golhâye barjaste ke bâ reshtehâyi az felezâte gerânbahâ ruye pârche miduzand, nâmi barâye zanân

go-lâb-gir golâbsâz, kasi ke az gol golâb begirad

go-lâ-bi amrud, az mivehâ

go-lâb-pâsh zarfi kuchak va luledâr barâye pâshidane golâb

gol-af-shân golrizân, afshânandeye gol, sorkhak, âbleye morghân

go-lâj gulâj, kutâh shodeye gulânj, nâni ast besyâr nâzok, guneyi shirini

go-lak gole kuchak, sokhane sarzaneshâmiz, shireye giâhi

go-lâ-le pirâhan, zolf

go-lân nâni ast puk va shirin, takân, afshân

go-lan-ga-bin khorâki ke az barge gol va angabin dorost mikonand

go-lâ-ni-dan takânidan, ghaltânidan

go-lâ-zin ârâyesh va chegunegiye qarâr gereftane gol bar ruye sâqe, nâmi barâye dokhtarân

gol-ba-hâr nâmi barâye dokhtarân

gol-bâm golbâng, âvâze boland, âvâze naqâre

gol-bâng golbâm, âvâze bolnd, âvâze bolbol

gol-barg barge rangine gol

gol-bon derakht yā buteye gol, derakhtcheye goldār
gol-cheh-re khoshgel, zibā, khubru, golrokh, qashang
gol-dān zarfe sofāli barāye kāshtane buteye gol
gol-le sāyebān, dasteye mu, zolfē zanān
gol-le bah-man giāhi ke dar zemestān gol midahad
gol-le gan-dom risheye giāhi ast sammi ke be gandom mimānad
gol-le khat-mi az golhā ke kārborde dāruyi dārad
gol-le ku-ze gole nasrin, gole narges
gol-le mar-yam az golhā
gol-le mey-mun az golhā
gol-le mi-nā goli ke dar miān berange zard va gerdāgerde ān berange sepid yā ābi ast
gol-le pārsi gole sadbag
gol-le pi-ā-de goli rā guyand ke az bute barmiāyad va derakht nadārad mānande gole narges, susan, banafshe va lāle
gol-le sar-sa-bad gerāmi, aziz va dordāne, kasi ke bishtar az dīgarān mourede tavajjoh qarār girad
gol-le sorkh goli ast bā golbarghāye sorkhrang
gol-le yakh derakhti ast kutāh bā golhāye zard
gol-le zard az golhā
gol-les-tān golzār, golshan, ānjā ke gol besyār bāshad
gol-fah-shang ābi ke bar asare sarmāye sakt be hangāme foru rikhtan az bolandi yakh baste bāshad mānande yakhe zire nāvdān
gol-fām be range gol
gol-gasht gashtan dar golzār
gol-ghan-de golghunde, goluleye panbeye āmāde barāye reshtan, kenāye az ādame sost va tanbal

gol-ghar kork va pashme narmi ke az muye boz bedast miāyad va bā ān shāl mibāfand
gol-ghi-che golgheche, ghelghelak, khārāndane kafe pā yā zire baghale kasi ke u rā be khande darāvarad
gol-ghu-ne golgune, sorkhābi ke zanān barāye ārāyeshe khod be kār mibarand
gol-gun be mānande gol, sorkhrang, golfām
gol-gu-ne be mānande gol, berange gol, sorkhāb, az vasāyele ārāyeshe bānovān
gol-li be range gol, sorkh, nāmi barāye dokhtarān
gol-li-che jastane galu, sekseke, qorse āftāb va māh, koluche
gol-kār bāghbān, ānke kārash kāshtane gol ast
gol-khaj goluleye khamir
gol-khan ātashkhāne, ātashdāne garmābe
gol-khā-ne jāye negahdāri va parvareshē golhā
gol-ku-bi gasht va gozār dar āghāze bahār dar bāghhā va sabzezārkhā
gol-mar goli ast khoshbu, guneyi peykān
gol-mikh mikhe dorosht va sarpahn
gol-mo-je kurake kuchaki ke ruye pelke chashm padid miāyad
gol-mush bidmeshk
gol-nār gole anār, nāmi barāye dokhtarān
gol-nāz nāmi barāye dokhtarān
gol-ne-sā nāmi barāye dokhtarān
gol-nush az āhanghāye kohan Pārsi
gol-lo-bul guyche, sellulhāyi ke khun az ānhā sākhte shode ast
gol-par az giāhān
gol-pa-ri nāmi barāye dokhtarān
gol-pi-rā golkār, parvaresh dahandeye gol

gol-qah-be gole raanā, goli ke darune golbarghāyash sorkh va birune ān zard ast

gol-rang be range gol, golfām

gol-ri-zān rasme gol rikhtane bar sare arus va dāmād dar shabe arusi

gol-rokh zibārui, khoshgel

gol-sang giāhi ast be mānande qārch va jolbak

gol-sha-kar āmikhteyi az barge gol va shakar

gol-shan bāgh, golestān, bāghe porgol

gol-lu-le pāreyi az sorb ke dar pukeye feshang jāy dārad, goruheye nakh va rismān

gol-ve golbe, surākḥ va dudkeshe tanure nānpazi

gol-zār golestān, jāye ruyidane gol, az āhanghāye kohane Pārsi

gom az dast dāde, nāpadid shode, nāpeydā, āvāre, sargashte

gom gash-te gom shode, nāpadid shode

gom kar-dan chizi rā az dast dādan

gom sho-dan nāpadid shodan, az dast raftan, birāḥ shodan

gom sho-de nāpadid, nāpeydā

go-mān gamān, andishe, pendār, hads, tardaid, ray, khiāl

go-mā-ne gomān, āzmāyesh, chāhi ke barāye dastyābi be āb mikanand

go-mā-ni-dan gomān kardan, andishidan, pendāshtan

go-mār-dan gomāshtan, neshāndan, be kāri barqarār kardan, ferestādan, ejāze dādan, sefāresh kardan

go-māsh-tan gomārdan, kasi rā bar sare kāri gozāshtan

go-māsh-te noukar, maamur, ferestāde

gom-mikh-tan dar ham āmikhtan, dar ham kardan, makhlut kardan, pishāb rikhtan, shāsh kardan

gom-nām binām, bineshān, nāshenās

gom-rāḥ sargashte, birāḥ, badkār

gom-rok sāzmāni ke gereftane māliāt va avārez az kālāhāye vāredāti va sāderāti dar marzhāye keshvar rā be ohde dārad

gon gond, khāye, tokhme ādami yā jānevar

go-nah gonāḥ, kāre bad

go-nāḥ kāre bad, kāre zesht, jorm, bezeh

go-nah-kār gonāḥkār, badkār

go-nāḥ-kār kasi ke kāre bad anjām dahad, bezehkār, mojrem

gon-bad sākhtemāne dāyere mānandi ke bar farāze ārāmgāḥ sākhte mishavad, ghoncheye gol, jāstokhiz, piāle

gon-ba-de gonbad, ghoncheye gol, piāle, kāse, jāstokhiz

gon-ba-de āb hobābe ruye āb

gon-ba-de gol ghoncheye gol

gon-ba-de ka-bud kenāye az āsmān

gon-ba-di be mānande gonbad, jāstokhiz

gond khāye, tokhm

gon-dā-var delāvar, bibāk, natars, delir, sho jā

gon-de setabr, bozorg, chāq, kufteye bozorg, goluleye khamir barāye nān

gong lāl, bizabān, kasi ke tavānāyiye sokhan goftan nadārad, luleye sofāli ke barāye sākhtane rāhāb be kār miravad

gon-gār māri ke tāze pust andākhte bāshad

gon-go-lāj kasi ke zabānash behangāme sokhan goftan begirad

gonj gonjāyesh, gonjā

gon-jān jā gerefte

gon-jān-dan jāy dādane chizi dar jāyi

gon-jā-ni-dan gonjāndan, jāy dādan
chizi dar jāyi

gon-jeshk az parandegāne kuchak

gon-ji-dan jā gereftan

gon-ji-de jā gerefte

gor zabāneye ātash

gor za-dan zabāne keshidane ātash

go-rān dasteye be ham baste az

gandom yā jou pas az derou

go-ran-jār keshtzāre berenj, shālizār

go-rāz khuke vahshi, bā nāz rāh

raftan, bile vījeye keshāvarzān,

go kenāye az mardom, delir, bozorg

shodan, bālidan, kuze

go-rā-zān kharāmān

go-rā-zan-de kharāmande, bā nāz

rāh ravande

go-rā-ze khuke nar, az pahlavānāne
shāhnāme

go-rā-zi-dan kharāmīdan, bā nāz
rāh raftan

go-rba-ku gorbebid, bidmeshk

gor-be az ba-ghal af-kan-dan

kenār gozāshtane dorugh va neyrang

gor-be az jānevarāne khānegi

gor-be-bid gorbaku, bidmeshk

gor-be-sān hilegar, neyrangbāz

gor-be-shān gorbeshāne, gorbeshān,

hilegar, neyrangbāz, dorughgu

gor-be-shā-ne-gi hilegari

gor-boz zirak, dānā, delir

gord pahlavān, delir

gor-dān dasteye nezāmi tashkil

shode az chahār goruhān, har se

gordān yek hang rā misāzad

gor-dās setamgar

gor-de kolye, az ozvhāye darune

badan, shāne va posht

go-rekh-tan gorikhtan, farār kardan

go-renj chin va shekan, konj va

bighuleye khāne, bāze shekāri,

berenje khorāki

gorg az jānevarāne gushtkhār

gor-gāv guneyi kafsh ke peykhā va

qāsedāne piāde mipushīdan

gorg-band gereftār, asir, zabun,
besyār tarside, kasi ke az tars
najonbad

gor-gin gandome nāras ke beryān
shode va khordani ast

gor-gi-ne pustin

gor-gor ghorghor, ghorolond, zire
lab bā khod sokhan goftan

go-rich tālār, khāneye kuchak,
gushe va bighule, zirzamin, chāh

go-ri-che gorich, tālār, khāneye
kuchak, chāh, koluche, shirini

go-righ goriz, farār, duri gozīdan,
dur raftan

go-rikh-tan farār kardan, be ton-di
dur shodan, darraftan

go-rikh-te farār karde

go-riz farār, gorikhtan az barābare
kasi yā chizi

go-riz za-dan be hangāme sokhan
goftan az yek shākhe be shākheye
digar parīdan

go-ri-zān dar hāle gorikhtan, dar
hāle farār, farāri

go-ri-zān-dan farāri dādan, be farār
vādāshtan, vādār sākhtane sepāhe
doshman be farār

go-ri-zan-de farāri

go-riz-gāh rāhe farār, jāye
gorikhtan

go-ri-zi-dan gorikhtan, farār kardan

go-riz-pā farāri, besyār farār
konande, kasi ke shāne az zire bār
khāli konad

gorm gham va anduh, gereftane
qesmati az talab, ranginkamān

gor-mikh golmikh, mikhche bozorge
āhani yā chubi

go-ro-he goruhe, golule, goluleye
nakh yā har chize digar, goruhe
mardom

go-ros-ne ānke ehsāse niāz be
ghazā va khorāki dārad, goshne

go-ros-ne chashm gadā, nādār,
binavā, hasud, kenesk

gor-ro-gor poshte sare ham, payāpey
gors gorsne, gorosne, goshne, gorosnegi, cherk va rime jāme va badan, muye pichide
go-ruh daste, dasteyi az mardom
go-ru-hān yek daste sarbāz ke az 140 tā 170 nafar tashkil mishavad
go-ru-he golule, goluleye panbe yā khamir
gor-yān ātashdāne garmābe
gorz az jangafzārhiye bāstān, kupāl
gor-ze ge-rān kupāle sangin
gor-ze gorz, māre bozorgi ke sari be mānande gorz dārad
go-sa-lā-ni-dan boridan, pāre kardan
go-sa-li-dan pāre shodan, pāre kardan, boridan, boride shodan, rahā kardan
go-sā-ran-de gozārānde, meygosār, nushānde
go-sār-dan gozāshtan, nahādan, gozarāndan, separi kardan, khordan, āshāmidane mey, anduhnāk budan, gham khordan
go-sas-tan pāre kardan, boridan, az ham jodā kardan, pāre shodan, rahā shodan
go-sel dāsh-tan gosil dāshtan, ferestādan, ravāne kardan
gosh har yek az chahār khelte safrā, balgham, khun va soudā
go-shād farākh, piruzi, khoshi, rahā kardane tir
go-shā-dan bāz kardan, goshudan, rahā kardan, āshkār sākhtan
go-shā-de bāz, āshkār
go-shā-de dāsh-tan bāz kardan, āshkār kardan
go-shā-de-del rād, javānmard, bakhshānde, khoshhāl, shād
go-shā-de-za-bān kasi ke ravān va shirin sokhan guyard

go-shād-nā-me farmāne pādshāh, manshur
go-shā-yesh bāz shodan, āghāz shodan, gusheyi az āhange Pārsi
goshn jānevare nar, bārvar shodane derakhte khormā, bārdār shodane jānevare māde
gosh-ne gorosne
gosh-ne-gi gorosnegi
gosh-ni joftgiriye jānevarān, bārdār kardan, bārvar kardane derakhte khormā, afshāndane garde khormāye nar bar khormāye māde
gosh-tā goshtāy, behesht, pardis
gosh-tāsb pedare esfandiār dar shāhnāme, nāmi barāye pesarān
go-shu-dan goshādan, bāz kardan, rahā sākhtan, āshkār kardan
gosi kutāh shodeye gosil, bedrud goftan, ravāne sākhtan, ferestādan
go-sikh-tan gosastan, pāre kardan, pāre shodan
go-sil ferestādan, ravāne kardan, bedrud goftan
gos-tākh jasur, bibāk, natars, tond, chābok, biadab
gos-tā-khi jasuri, natarsi, bibāki, chāboki
gos-tar-dan pahn kardan, bāz kardan, gostarsh dādan
gos-tar-da-ni har chizi ke beshavad ān rā bāz va pahn kard
gos-ta-resh gostardan, parākandān
got-rom lāf va gazāf, sokhanāne bihude
gou-bā-re galleye gāv va gāvmish, estable chārpāyān
goud foru rafte, zamine past va maghāk, goudāl
gou-dāl zamine goud va foru rafte
gou-dar goudare, guneyi morghābi, gusāle, bache gavazn, puste gusāle, guneyi ghalleye khodru ke ān rā joudar niz mināmand

gou.har jouhar, morvārid, almās va yāqut, sange gerānbahā, asl va tabār

gou.har she.kas.tan az beyn raftane doulat va maqām

gou.har-re tar ashke chashm

gou.har-ri gouharforush, zargar, pāknejād, gouharshenās, kasi ke dārāye asl va nasabe niku bāshad

gou.har-ri-dan chizi rā bā chize dīgari avaz va badal kardan

gou.har.kesh dastband, alanguye dārāye gouhar

go

gou.har.zāy gouhar zāyande, nikukār, honarmand

gou-ri az āhngāye Pārsi dar dastgāhe chahārgāh

gouz gerdu, gerdekān

gou.zad sergingardānak, az hasharāt

gou.zā.gand shaftālu yā āluye khoshk shode ke darune ān rā bā maghze gerdu va shakar por karde bāshand

gouz.bon derakhte gerdu

gou.zi.ne jouzine, halvāye maghze gerdu

go.vā govāh, shāhed

go.vāch az derakhtāne jangali

go.vā.che govāchu, tābbāzi, tāb

go.vā.chu govāche, tābbāzi, tāb

go.vāh āgāh, shāhed, dalil, borhān

go.vah govāh, shāhed, dalil

go.vā.hi shāhed budan, shahādāt

go.vā.hi.nā.me kārte rānandegi, kārnamēyi ke dar pāyāne sāl be dāneshāmuzān dāde mishavad

go.vāl jovāl, kiseye bozorg

go.vā.li.dan andukhtan, bālidan, nomow kardan

go.vār govārā, delneshin, khoshmazze

go.vā.rā khoshmazze, delneshin, ghazāyi ke zud govāresh shavad

go.vā.rān delneshin

go.vār.dan hazm shodane ghazā dar shekam va meede

go.vā.re gahvāre, galleye gāv va gāvmish

go.vā.resh hazm shodan, taghyir yāftane mavāde ghazāyi be touri ke betavānad jazbe badan shavad

go.vā.resht govāresh, hazm shodan

go.vā.run asare bimāriye soudā ke be surate jush dar zire puste badan padid miāyad

go.vāsh govās, kovās, rang, seffāt

go.vātr bozorg shodane ghoddeye tiroiyid dar jelouye gardan

go.vāz hāvane sangi yā chubi, sāfi barāye gereftane shireye angur va mānande ān

go.ve pāre chubi ke dar dorudgari be kār miravad, az abzāre dorudgarān

go.vesh govesht, goftār, guyesh

go.zar jāye gozashtan

go.zar kar.dan gozashtan, obur kardan

go.zār pasvandi be chame gozārānde mānande peyghāmgozār, nishtare khungiri, tarhe naqqāshi, khorjine chupān

go.za.rān.dan gozar dādan, anjām dādane kārī, separi kardan

go.zā.ran.de ānke chizi rā dar jāyi bogzārād

go.zārd gozārdan, nahādan

go.zār.dan nahādan, gozāshtan, adā kardan, sharh dādan, touzih dādan

go.zār.de gozāshte, nahāde shode

go.zā.re taabire khāb, sharh, tafsir, gozāresh, masnad, gozargāh

go.zā.resh bayān va touzihe khabar

go.zā.resh dā.dan khabar rasāndan

go.zā.resh.gar khabarnegār, kasi ke gozāresh midahad

go.zar.gāh jāye gozashtan

go-zā-ri-dan gozārdan, adā kardan, sharh dādan, touzih dādan
go-zar-nā-me pasport, barge yā daftarcheye gozashtan az marz
go-zasht bakhshesh, gozar kardan
go-zasht dāsh-tan bakhshesh dāshtan, sarfenazar kardan
go-zasht kar-dan bakhshidan
go-zash-tan gozar kardan
go-zāsh-tan gozārdan, nahādan
go-zash-te gozar karde, rafte, sar āmade, pishin
go-zash-te-gān pishiniān, raftegān
go-zer gozīr, chāre
go-zer-dan chārejuyi kardan, darmān kardan
go-zi-dan entekhāb kardan, pasand kardan, pasandidan
go-zi-de entekhāb shode, pasandide
go-zin bargozide, entekhāb shode
go-zin kar-dan entekhāb kardan, pasandidan
go-zi-ne gozide, entekhāb shode
go-zi-nesh bargozidan, entekhāb kardan
go-zir chāre, rāhe darmān
go-zi-re gozīr, chāre, darmān
grā-fik nemudār
grā-fit zoghālī ke dar sākhtane medād be kār miravad
grā-nit sange khārā
gu guy, begu, tupe bāzi, dokme, khord va kuchak, az pasvandhā
gu-ba-shā gubashyā, angabin, asal
gud-āb dushāb, shireye angur, āshi ke az gusht, berenj, nokhod, maghze gerdu, serke va shire pokhte shavad
gu-dar dāmaneye kuh
gu-darz nāme pahlavāni dar shāhnāme, nāmi barāye pesarān
gug dokmeye geribān, guye geribān
gu-gār gukār, sergingardān
gu-gerd jesmi ast jāmed va zartrang
guh goh, sergin, palidi

guj barāmadegiye poshte ādami, khamidegi, zanbure asal, derakhte khormā
gu-je derakhti dārāye miveye torsh
gu-je fa-ran-gi az sbazijāte sorkhrang va ābdār, tamāte
guj-posht kasi ke poshtash khamide ast
guk gug, dokmeye geribān, gusāle, zegil, ājakh
gu-ke guge, gusāle, dokme, jushhāyi ke zire puste badan padid miāyad
gul farib, nādān, pakhme, koudan
gul za-dan farib dādan
gu-lānj az shirinihā
gun gune, qesm, jur, tarz, rang
gun-nā-gun gunagun, rangārang, rangberang, jurbejur, mokhtalef
gu-ne gun, qesm, jur, rokhsār, chehre, yek tarafe surat
gu-ni jovāl, kiseye bozorgi ke az kanaf bāfte mishavad
gu-ni-ā vasileyi segush ke dar naqshেকেsi va sākhtemānsāzi be kār miravad
gu-pān chupān, shabān
gur ārāmgāh, gurekhar, jāye khoshk va biāb
gu-rab jurāb, kafshe namadi
gu-rāb meydāne asbdavāni, bāzāre haftegi, sarāb, zamine shurezār, gonbade ruye ārāmgāh, jurāb
gu-rā-be gonbade ruye ārāmgāh
gu-rā-gur pey dar pey, peyāpey, zudzud, bāshetāb, be tondi
gu-re-khar khare vahshi
gu-res-tān jāyi ke dar ān gurrhāye ziādi kenāre ham vojūd dāshte bāshad
gur-gur gurāgur, peyāpey
gu-ri bāneshāt rāh raftan, be mānande gurekhar davidan
gu-ril meymune bozorg va pormu ke bā do pā be āsāni rāh miravad

gur-kan kasi ke kārash kandane gur bāshad

gur-māst māsti ke az shire gurekhar ya māste āb rafte va shire khām dorost mishavad

gurs gorosne

gur-she-kā-va-ne gur shekāfande, kafandozd

gu-sā-le gāve yek sāle, bachegāv

gush andāme shenavāyi, gushe, konj, dar Pārse bāstān nāme ruze chahārdahom az har māhe khorshidi va nāme fereshteye negahbāne ān

gush dā-sh-tan gush dādan, tavajjoh kardan, negāhdāri kardan

gush gash-tan gush shodan, sokhan rā bekhubi va tamāmi shenidan

gush kar-dan gush dādan, tavajjoh kardan

gu-shak louze ke dar galu qarār dārad

gu-shāsb khāb, khāb didan

gush-dār negahdārānde

gu-she gush, konj, kenār, kenāre

gu-she-dār ānche gushe va kenāre dārad, kenāye az sokhane āmikhte be taane

gu-she-gir gusheneshin, duri konande az mardom

gu-she-je-gar kenāye az farzand

gush-lab javāni ke muye sebilash nadamide bāshad

gush-mā-hi sadaf

gush-māl adab kardan, tanbih, gushtāb

gush-māl dā-dan tanbih kardan

gusht māddeye sorkhrang va narmi ke ostokhāne badan rā mipushānad

gush-tā-hang vasileyi ke bā ān

gusht rā az darune dig birun āvarand

gusht-khār jānevari ke ghazāyash

gushte jānevarāne digar bāshad

gusht-kub vasileyi ke bā ān gushte pokhte rā mikuband

gush-vār gushvāre

gush-vā-re zinati ke be gush āvizand

gush-zad yādāvāri, hoshdār

gus-pand az jānevarāne rām va ahli

guy tup, golule, beguy,

gu-yā sokhangu, guyānde, zabān, shāyad, guyi, sāze kuk shode

gu-yak dokmeye geribān

gu-yan-de sokhangu, ānke kārash guyāndegi dar rādio va televizion

ast, dāstānsarā, sāze kuk shode

gu-yā-yi sokhanguyi

guy-che yākhtehāye darune khun, golobul

gu-yi guyā, pendāri, engār, shāyad, be gomān

guz bāde sedādāri ke az ādami yā jānevar birun āyad, bad, zedde nik

gu-zak quzake pā, ostokhāne pā, moche pā

H h

hā har yek az haftādo do fasle ketābe yasnā, āri, bali, bale, che, chetour

ha-bad māleye chubi ke zamine shiār shode rā bā ān hamvār mikonand

ha-bāk hapāk, bālāye sar, nouke kuh, bālāye kuh

ha-bak kafe dast

ha-bar hapar, cherk va rime zakhm

habb har chize gerd va kuchak, qors

hab-be yek dāne, andaki, yek sheshome dāng

ha-bib dust, yār, hamdam

habs zendāni kardan

hab-yun hapyun, afyun, taryāk

hach afrāshwane parcham va neyze va mānande ān, rāst istādane chizi bar ruye zamin

ha-chal dardesar, gereftāri, bur, sorkh

hā-che chubi ke sare ān doshākhe ast

ha-da-be az hasharāt

ha-daf āmāj, neshāne, ārmān

ha-dam virān kardan, kharāb kardan

ha-da-qe kāseye chashm

ha-dar az miān taftan, nābud shodan, talaf shodan

ha-dā-yā hadiyehā, pishkeshhā, armaghānhā

hadd andāze, marz

hādd tiz, tond, borrande, suzān, khatarnāk

hād-de hād, tiz, tond, zāviyeyi ke az 90 daraje kuchaktar ast

hā-des sho-dan pish āmadan, ruy dādan, ettefāq oftādan

hā-des tāze, nou

hā-de-se pishāmad, ruydād, ettefāq

hā-di hedāyat konande, rāhnāmā, rasānā, jesmi ke elektrisite yā garmā rā az khod obur dahad

ha-di-ne nardabān, nardabām

ha-di-ye pishkesh, armaghān

hads gomān

hads za-dan gomān kardan

hā-ez dārā, farāhem āvarande

haf kārgāhe bāfandegi

hā-fez yād girande, hefz konande, az bar konande, negabhān

hā-fe-ze tavānāyi va qodrate be khāter seporidan

haf-fār kasi ke zamin rā mikanad va

ān rā mikāvad, chāhkan, gurkan

haf-fā-ri kāvosh, kandane zamin

haf-haf sedāye sag

ha-fiz negāhbān, pāsbān

hafr kandane zamin

haft az shomārehā

haft khā-ne ros-tam haft doshvāri va kāre sakht barāye rostan be hangāme rahāyi va nejāte keykāvus zamāni ke dar māzandarān dar band bud, kenāye az kāre doshvār va sakht

haf-te haft ruz be nāmhāye shanbe, yekshanbe, doshanbe, seshanbe, chahārshanbe, panjshanbe va ādine

haf-te-gi har hafte

haf-tir aslaheye kuchak

haft-khān sarfasle yeki az dāstānhāye shāhnāme

haft-sin sofreye shabe jashne nouroz ke dar ān haft chiz rā ke bā harfe S āghāz mishavad michinand

haf-vash berenji ke bā bokhāre āb pokhte shavad

hāg tokhm, tokhme giāh

ha-gerz hagarz, hargez, hichgāh

haj hach, afrākhtan, afrāshwan, rāst istādan bar ruye zamin

hāj sargashte, darmānde

hāj zesht, darmānde, sargashte

hajand espenāje khodru, az rostanihā, barghast
hā-jat niāz, khāst, khāhesh, ārezu
hā-jāt niāzhā, khāsthā, khāheshhā
hā-jat-mand niāzmand, tohidast
hā-jā-var goruhe mardom
hā-jez jedā konandeye do chiz, hāyel, māne, pardeye miāne sine va shekam
hā-ji-dan hājuyidan, sargashte shodan, darmāndan
hā-ji-fi-ruz kasi ke az chand ruz mānde be nouruz chehreye khod rā siāh karde va lebāse sorkh mipushad
ha va bā shādi āmadane nouruz va sāle nou rā yādāvari mikonad
hajim dārāye gonjāyesh, bozorg
hajir hājir, khub, niku
hā-jir niku, khub, bargozide, pasandide, zirak, hushyār
haj-jā-ri sangtarāshi
hajm gonjāyesh
hā-jo-vāj sargashte, darmānde
hā-ju zesht, sargashte, darmānde
hajv bad goftan
hāk dahāndare, khamyāze
hāk kar-dan garm kardane dast bā garmāye dam va nafas
ha-kam dāvar, miānji
hā-kem farmāndār, dāvar, qāzi, edāre konande, hokumat konande
hā-ke-mi-yat farmānravāyi
hā-ki bayān konande
ha-kim dāneshmand
ha-ki-mā-ne az ruye dānesh
hakk kharāshidan, kandan
hak-kāk hakk konande, kandegar
hāl aknun, chegunegi, rāhrou, sarsarā
hāl ā-ma-dan niru gereftan
hāl kar-dan khoshgozarāni kardan
hāl-lā aknun, konun
hā-lā alā, vājeye āgāhi va nedā
ha-la hazyān, sokhane
 bihude**ha-lā-ha-lā** āsān

ha-lā-hel zahre koshande, guneyi māre zahrdār
ha-lāk nābud shodan, nist shodan, mordan
ha-lak sekseke
ha-lāk-ka mordan, nābud shodan, az beyn raftan
hā-lāl ravā, shāyeste
hā-lāl zā-de pākzād, dorostkār
hā-lā-lush shur, ghoughā
hā-lāl-zā-de-gi pāknejādi
ha-la-nand mardome bikār, tanbal
ha-lan-duz az giāhāne dāruyi
hā-lā-sham zabun, past, bad, zesht
hā-lat chegunegi
hā-lā-vat shirini
ha-la-zun kerme darune sadafe pich dar pich, az narmtānān
hā-le kharmane māh
hal-ha-le bānge shādi
hā-li kar-dan fahmāndan, āgāh kardan, yād dādan
hā-li sho-dan āgāh shodan, daryāftan, fahmidan
hā-li-ā aknun, hālā
ha-li-le az deraktān ke miveye ān kārborde dāruyi dārad
ha-lim bordbār, az khordanihā
hall goshudan, bartarf kardane moshkel, chārejuyi
hal-lāj panbezan
hal-lāl chāresāz, goshāyande, chāreju, chāresāz
halq galu
hal-qe gerd, dāyerevār, angoshtar, zereh
halsh halish, lāshkhor, parandeyi ke khorākash gushte mordār ast
hal-tāk halnāk, barf
hāl-ter vasileyi dar varzeshe vaznebardāri
hā-lu sādedel, khoshbāvar
hal-vā khordaniye shirin
hal-vā-yi halvāforush
hal-yā-ne giāhe dāruyi

ham niz, hamchonin, pishvande
 eshterāk dar vājehāyi mānande
 hamkār, hamdam, hampeymān
ha-mād hame, hamegi, koll, tamām
ha-māhang yeknavākht, sāzgār
hā-māl hamāl, hamtā, sharik, anbāz,
 mānand
ha-māl hamtā, barābar, mānand,
 mesl
ha-mān ham ān, niz ān
ha-mā-nā guyi, pendāri
ha-mā-nand barābar, mānand,
 shabih, mesl
ha-mār āmār, shomāre, adad,
 andāze, shemordan
ha-mā-rā hamvāre, peyvaste
ha-mā-re hamishe, hamvāre,
 peyvaste
ham-arz yeksān, dārāye yek nerkh,
 darāye arzeshe yeksān
ha-mā-se deliri, delāvāri, ruydād va
 kāre barjaste
ha-mā-se-sa-rā sarāyandeye
 sorudhāye delāvāri
hā-mā-va-rān nāme keshvare
 yaman
ham-ā-ward hamnabard
ha-mā-vāz hamāhang
ha-mā-viz hamāvārd, hamnabard,
 hamtā, harif
ham-bar hamrāh, hamtā, mānand
ham-bas-te hamjush, āliāj
ham-bāz anbāz, sharik, rafīq
ham-bā-zi ānke bā digari bāzi
 konad
ham-bes-tar zan va mardi ke dar
 yek bestar bekhāband
ham-chand barābar
ham-chashm raqib
ham-cho chonin, hamānand, intour
ham-cho-nān hamāntour, mānande
 ān, niz chonān
ham-cho-nin niz chonin, ingune
hamd setāyesh
ham-dam yār, hamneshin

ham-dard ghamkhār, do kas ke be
 yek dard dochār bāshand
ham-dast yār, hamkār
ham-dās-tān hamandishe,
 movāfeq, hamfekr, hamray, rāzi,
 khorsand
ham-dās-tā-ni movāfeqat, hamfekri
ham-dush barābar, hamsar,
 hamgām
ha-me hamegi, tamām, kāmēl
hā-med setāyande, setāyeshgar
ha-me-gān hame, hamegi
ha-me-gi hame, hamegān, tamāmi
ha-me-kā-re kasi ke har kāri az
 dastash barāyad
hā-mel bardārānde, bārbardār, bār
 barānde
hā-me-le ābestan, bārdār
hā-me-le sho-dan ābestan shodan,
 bārdār shodan
hā-mesh hāshiyeye ketāb yā nāme
ham-gām hamqadam
ham-gar bāfānde, rofugar
ham-gen hamgin, yeknavākht,
 hamtā, hamānand, anbāz, sharik
ham-ge-nān hamginān, hame,
 hamegi
ham-go-ruh hamdaste, chand nafar
 ke dar yek daste bāshand
ham-ha-me sedāye darham, janjāl,
 ghoughā
ha-mi hamchonin, hamishe
hā-mi poshtibān, yāri konānde,
 sargardān, heyrān
hā-mi-ān hamyān, kiseye pul ke bar
 kamar bandand
ha-mi-dun aknun, hamin dam,
 hamin jā, hamchonin
ha-min niz in, ham in
ha-mi-shak ja-vān hamishe javān,
 giāhi ke hamishe sabz va shādāb ast
ha-mi-she ba-hār az golhā
ha-mi-she peyvaste, modāvem
ha-mi-she-gi peyvastegi,
 modāvemāt

ha-mi-yat javānmardi
ham-ja-vār hamsāye
ham-jush āliāj
ham-kām hamārezu
ham-kār hampishe
ham-kā-ri yāri, komak
ham-kā-se anbāz, sharik dar ghazā
ham-khā-be kasi ke bā digari dar yek bestar bekhābad, hamsar
ham-kish hamdin, hammazhab
haml bordane bār, jābejā kardan
ham-lakht kafsh, pāyafzāre charmin, charme zire kafsh
ham-le yuresh, tākht va tāz
ham-māl bārbar
ham-mām garmābe
ham-nām hamesm, dārāye nāme hamānand
ham-ne-shin hamdam
hā-mon hāmun, dasht, zamine hamvār
ham-pā hamrāh
ham-pā-ye barābar, do kas ke dārāye maqāme yeksān bāshand
ham-pey-mān ānke bā digari peymān bandad
ham-pi-ā-le hamneshin, dust, yār
ham-posht yār, yāvar
ham-posh-ti yekdigar rā yāri kardan
ham-qa-tār hamkār, hampishe
ham-ra-dif hamdaraje, barābar, dārāye yek pāye va maqām
hām-rāh hamrāh
ham-rāh hamsafar, bāham
ham-rā-hi hamsafari, yāri
ham-rang hamānand, hamtā, be yek rang
ham-rāz do kas ke yek rāz dāshte bāshand, mahrame asrār
ham-rish bājenāgh, hamsen, hamsāl
ham-sang yeksān, barābar, hamvazn
ham-sar zan, shouhar
ham-sāz hamāhang, sāzgār

ham-shah-ri do kas ke az yek shahr bāshand
ham-shir do kudak ke yek dāye be ānhā shir dāde bāshad
ham-shi-re khāhar
ham-tā mānand, barābar
ham-tak rafiq, hamrāh
ham-ta-rāz barābar
hā-mun dasht, sahrā, zamine hamvār
hām-vār hamvār, barābar, yeksān
ham-vār sāf, bedune pasti va bolandī, barābar, yeksān
hām-vā-re hamvāre, hamishe, peyvaste
ham-vā-re peyvaste, modāvem, hamishe
ham-va-tan hammihan
ham-yān kiseye charmiye bolandi ke pul dar ān mirikhtand va bar kamar mibastand, kamar, miān
ham-zād hamsāl, bāham be donyā āmade
ham-zā-di bāham be donyā āmadan
ham-zis-ti bā ham zendegi kardan
ham-zolf hamrish, do mard ke do khāhar rā be hamsari gerefte bāshand
hān ey, vājeyi barāye āgāh kardan, be hush bāsh
ha-nā henā, derakhti ke barghāyash barāye rang kardane mu be kār miravad
ha-nā-ban-dān jashne pish az arusi
ha-nā-se nafas nafas zadan, negarāni, tashvish, ezterāb
ha-nā-yesh taasir, asar dāde shode
ha-nā-yi henāyi, be range hanā
ha-nā-yi-dan asar kardan, taasir
han-bāz hambāz, anbāz, sharik
hand and, hastand, rāh, ravesh, dastur
hand.bāl az varzeshhā
hang vāhedi az ārtesh shāmele se gordān, vazn, sangini, zur, tavānāyi,

khāst, erāde, hush, dānāyi, tushe, zakhire

han-gām hengām, zamān, vaqt, fāsl, anjoman, ābkhasti dar shākhābe Pārs

han-gā-me hengāme, goruhe, daste, mardom, shur, ghoughā, dād, faryād

han-gā-me-ju jangju, mājarāju

han-gār hangārd, tondi, tizi, shetāb

han-goft gerān, gonde, setabr, koloft, besyār, farāvān

ha-ni ānche bedune ranj bedast āyad, govārā

ha-niz hanuz, niz, hamchonin

han-jām bikār, tanbal

han-jār rāh, ravesh, dastur

han-ja-re nāye galu

han-ji-dan barkeshidan, birun keshidan, pust kandan

ha-nuz tā konun, tā in hangām, bāz, aknun, dobāre, pas

ha-pāk bālāye sar

ha-par cherk va rime zakhm

ha-pa-rut donyāye khiāli

hap-yun afyun, taryāk

haq adl, ensāf, rāst, dorost, rāsti, dorosti, bahre

haq be jā-neb dārāye haq, zāhere ārāste

ha-qā-yeq rāstihā

ha-qe ve-kā-lat mozdi ke vakil dar barābare kāre khod migirad

haq-gu rāstgu, dorostgu

ha-qi-qat rāsti, dorosti

ha-qi-qa-tan az ruye rāsti

ha-qi-qi rāst, asli, vāqeyi

ha-qir kuchak, past, khār, zabun

haq-nash-nās nāsepās

haq-she-nās pāsdārandeye haq, khodāshenās, nik, dorostkār

har hame, hamegi, tamām, har kas

hār sage darrande ke dochāre bimāriye hāri shode bāshad

ha-rad hard, zardchube, az adviyehā

ha-rāj mozāyede

ha-rak nādān

ha-ra-kat jonbesh

ha-ra-kāt jonbeshhā

ha-ram gerdāgerde ziāratgāh, andarune khāne, az sheklhāye hendesi

ha-rām narāvā, nāpāk, nāshāyest

ha-rām zā-de nāpāk zāde, farzandi ke az rāhe nādorost bevojud āmde bāshad

ha-rā-mi dozd, rāhzan, harām zāde

ha-ram-sa-rā andarune sarāye shāhān va kholafā

ha-rā-rat garmā, garmi

ha-rās bim, tars, delhore

ha-ras pirāstane derakht az shākhehāye ziādi, boridane

shākhehāye fārtute derakhte angur

ha-rā-sān binnāk, tarside

ha-rā-sān-dan tarsāndan

ha-rā-se ānche digarān rā bedān betarsānand, matarsak

ha-rāsh bālā āvarde, qey, estefrāgh, barangikhtane saghā barāye jangidan bā yekdigar

ha-rāsh ha-rāsh pāre pāre, chāk chāk

ha-rā-si-dan tarsidan

ha-rās-nāk tarsnāk, binnāk

ha-ra-vi harāti, vābaste be harāt

ha-rā-ye-ne hargāh, agar

harb jang, nabard, setiz

har-bāsp sayyāre

har-bās-pān sayyārāt, sayyārehā

har-be selāh, ālate jang

har-chand agarche

har-che har che, har chiz

har-chiz har chiz, harche, hame chiz

hā-reb jangande, razm konande

ha-rem pir, kohansāl

hā-res barzgar, keshāvarz, pāsdār, pāsbān

harf pārehāye yek vāje, har yek az vāhedhāye alefbā, sokhan

harf za-dan sokhan goftan, goftogu kardan

har-gāh agar, harvaqt, harzaman

har-gez hichgāh, hichvaqt

har-ge-zi hamishegi

har-haft ārāyeshe zanān

har-haft kar-dan ārāyesh kardan

hā-ri az bimārihā, kasi ke khāk va khāshāke khāne rā rubad

ha-rif doshman, tarafe moqābel

ha-rim gerdāgerde khāne, pirāmun

ha-ri-man ahriman

ha-riq ātashsuzi

ha

ha-ri abrisham, pārcheye abrishami

ha-ris āzmand, fozunkhāh

harj āshub, fetne

har-jā har jā, hame jā

har-jān guneyi bādāme kuhi

har-jā-yi āvāre, douregard, ruspi, zane badkāre

har-jo-marj āshub, fetne, binazmi

har-kā-re kasi ke be har kārī dast zanad, peyk, jāsus, diġe sangi

har-kas har kas, harke, hame kas

har-ke harkas, har kas

hā-ro-hur sakht gorosne

har-rā az dānehāye dāruyi, saz va barge asb, guyhāye talā va noqre ke barāye zinate zine asb be kār mibarand

har-rāf porgu, zabānāvar

hār-re garm, suzān

hars chube bolandi ke dar saqfe khāne be kār miravad, shire zani ke tāze zāyide bāshad

har-she changāl, giāhi az guneye pichak

hā-rto-purt lāf va gazāf

hā-run peyk, qāsed, negabhān, darmāndegi, heyrat

hā-ru-ni-dan foru māndan, darmāndan, heyrān gashtan

harv delir, delāvar

har-vā-ne harvāngah, bimārestān, shekanje

harz bifāyede, angal, bihude

harz raf-tan az miān raftan

har-ze puch, velgard, bihude, bikār, ruspi

har-ze-gard velgard

har-ze-gi velgardi, bihudegi

har-ze-gu bihudegu

hās harās, bim, diġar, niz, hargez

ha-sad rashk

ha-sak vasileye bād dādan va jodā kardane ghalle az kāh

ha-sa-nāt karhāye nik

ha-sa-ne kāre nik

hasb shemordan

has-band kar-dan kasi rā bā pāfeshāri va khāhesh vādār be kārī kardan

has-band sho-dan shifteye kasi shodan

hā-seb shomārgar

hā-sed badkhāh, rashk barande

hā-sel darāmad, natije, sud, mahsule mive va ghalle

hā-sel sho-dan bedast āmadan

hā-se-le-zarb natijeje zarbe do adad

hā-sel-khiz bārvar, borumand, zamine khub va marghub

hā-shā hargez, mabādā, dur bād, pāk bād, na chenini ast

hā-shā kar-dan enkār kardan

hā-shā za-dan enkār kardan

ha-shal-haf darham, bedune nazm va tartib, bihude

ha-sham khishān, bastegān

ha-shang bisaropā, past, tanbal

ha-sha-rāt hasharehā, bozorgtarin goruh az bandpāyān ke dārāye shesh pā mibāshand

ha-sha-re jānevare kuchaki ke be goruhe bandpāyān vābaste ast va dārāye shesh pā mibāshad

ha-sha-ri shahvatrān, sakht māyēl be āmizeshe jensi

ha-shfi-fol zardake biābāni

ha-shish bang, barg va sāqeýe giāhe shāhdāne
hā-shi-ye pirāmun, kenār
hā-shi-ye-dār dārāye labe va kenāre
hasht az shomārehā
hash-tād az shomārehā
hash-ti rāhrouye saqfdāre jelouye sākhtemān ke hasht pahlu dārad
hasht-pā okhtāpus, az jānevarāne daryāyi
hā-shur hāshiyē, raveshi dar naqqāshi barāye neshān dādane sāye roushan
hā-si-dan harāsīdan, bim dāshtan, tarsīdan
ha-sir buriā, farshi ke az ney yā barge khormā bāfte shode bāshad
ha-sir-bāf bāfandeye buriā, kasi ke kārash bāftane hasir ast
hāsir vāhede masāfat dar Pārse bāstān barābar bā yek farsang
has-rat darigh, afsus
has-sās zud daryābande
has-sā-si-yat hassās budan
hast moujud, bude, vojūd dārad, hasti, dārāyi
has-tam awal shakhse mofrad az budan
has-tan vojūd dāshtan, budan
has-ta-re vasīleye chubi ke bar poshte chārpāyān gozārānd va bā ān khesht va khāk jābejā konānd
has-te dāneye sefte darune mivehā, markaz
has-ti vojūd, dārāyi, servat
has-to-nist budo nabud
has-tu khastu, haste, hasteye mive
hatk pardedari, ros-vā kardan
hatm yaqin, lāzem, bāyeste
hat-man bigomān, bishak, az ruye yaqin
hat-mi az ruye yaqin, bāyeste, lāzem, zaruri
hat-she yakh, ābe yakh zade
hat-tā tā, tā ān ke

hat-tāk badzabān, ānke pardedari konad, palid, bisharm
hat-tal-em-kān tā ānjā ke mishavad, tā dast dahad, tā ānjā ke emkān dārad
hat-tal-maq-dur tā mishavad, tā betavān
hā-tul keder, tire
ha-vā gāze gerdāgerde zamin ke ān rā nafas mikashim, ārezu, khāst, havas, khāhesh
ha-vā-bord sāz va bargi ke az rāhe havā jābejā mishavad, qesmati az artesh
ha-vā-des sargozashthā, ruydādhā, mājārāhā
ha-vā-khāh havādār, tarafdār, dust
ha-vā-khā-hi tarafdāri, havādāri kardan, poshtibāni kardan
ha-vā-kho-ri gardesh
ha-vā-le barāt
ha-vā-li pirāmun, gerdāgerd
hā-van sangi miāntoхи ke dar ān chiz misāyānd
hā-va-nān yeki az hasht maqāme diniye dar dine zartosht
ha-vā-na-ward khalabān, rānandeye havāpeymā
ha-vā-pa-rast kasi ke peyrouye khākhesh darune khod ast
ha-vā-pey-mā vasīleye tarābariye havāyi, vasīleye āmadorafte havāyi
ha-vār dād va faryād, ānche az saqf yā divār foru rizad, āvāye foru rikhtane sākhtemān
ha-vā-ri chādore bozorg, khargāh, bārgāhe pādshāhān
ha-vās heshhā, tavānāyihā mānānde didan, shenīdan, cheshīdan, buyīdan va pasudan
ha-vas khāhesh, meyl, ārezu, tamāyole besyār be chizi
ha-vā-sanj vasīleye sanjeshē havā
ha-vas-bāz kasi ke peyrouye khāhesh va havase daruni bāshad

ha-vā-she-nā-si dāneshe shenākht
va pishbiniye havā

ha-vā-shi kenārnhā

ha-vā-si-dan khoshk shodan

ha-vā-si-de labe birang va khosk
shode

ha-vā-sil az parandegān

ha-vā-yej niāzhā, kārkhāye lāzem

ha-vā-zi nāgāh, nagahān, moujudi
ke barāye edāmeye zendegi be havā
niāz dāshte bāshad

hā-vi dārā, dar bar dārānde, shāmel

ha-vid namadi ke bar kouhāne
shotor gozārānd, pālān, zin

ha

ha-vij zrdak

hā-vosh hāvosh, peyravān har
payāambar

ha-vu habu, vasni, vosni, do zan
dārāye yek shouhar

hāy faryād, ey, vāy, hayāhu

ha-yā sharm, sharmsāri

ha-yā-hu dād, faryād, shur, ghoughā

ha-ya-jān āshofte shodan,
barangikhte shodan, ezterāb,

khashm, tahrik, ehsāse khoshi

ha-yāt zendegāni, zamine kenāre
sākhtemān ke doure ān divār bāshad

hay-dakh heydakh, asbe tond va
tiz, asbe bur, asbe javān va sarkesh

hāy-de nāmi barāye dokhtarān

hā-yel jodā konānde

hā-yez dārā, darkhor, gerd āvarānde

hāy-hāy gerye va zāri

hā-yo-huy faryād, ghoughā

ha-yu-lā ghul, heykal

ha-yun shotor, shotore tondrou

ha-zad bidastar, sage ābi

ha-zad-gond khāyeeye sag

ha-zar duri gereftan, parhiz kardan

hā-zem durandish, hushyār, hazm
konānde, govāresh konānde

hā-ze-me dastgāhe govāresh

hā-zeq ostād, māher dar kār, dānā

hā-zer āmāde, moujud

hā-zer-bāsh āmādebāsh

hā-zer-ja-vāb kasi ke zud pāsokh
dahad, tizhush

hazf andākhtan, dur kardan

hā-zi-dan negaristan, morāqeb
budan

ha-zi-mat farār kardan, shekast
khordan

ha-zin anduhgin, ghamgin

ha-zi-ne kharj

hazl shukhi, maskharegi

hazm durandishi, hushyāri dar kār,
govāreshe khorāk, shekast dādan

haz-mān kutāh shodeye har zamān

haz-rat dargāh, pishgāh

haz-yān sokhane bihude, partopalā,
charāndo parand

hazz lezzat, khoshi

he-dā-yat rāhnāmāyi

hed-dat tondi, tizi, sakhti, khashm

he-fā-zat negahdāri, pāsbanī

hefz kar-dan az bar kardan,
negahdāri kardan

hefz negahbāni, negahdāri

he-jāb pushande, chādor

hej-dah hijdah, hījdah, az
shomārehā

hej-dah hijdah, hījdah, hej dah, az
aadād va shomārehā

hej-le otāqe ārāste barāye arus va
dāmād

hejr duri, jodāyi

hej-rān jodāyi, duri

hej-rat az mihan kuch kardan

he-kam hekmathā, pandhā,
andarzhā, dāneshhā

he-kā-yat dāstān, sargozasht

he-kā-yāt dāstānhā

hek-mat dānesh, dānāyi, pand,
andarz

hek-tār dah hezār metre morabba

hek-to sad

hek-to-litr sad litr

hek-to-metr sad metr

hel bogzār, foru gozār, dāneye siāhe
khoshbu

he-lad bogzārad, foru gozārad, dast bardārad

he-lāl māhe nou

he-li-dan heshtan, nahādan, gozāshtan, foru gozāshtan, dast bardāshtan

he-li-kop-ter bālgard, az vasāyele tarābariye havāyi

he-li-om az gāzhā

he-mā-qat nādāni

he-mā-yat poshtibāni va pāsdāri kardan

hem-mat khāst, erāde, kushesh, azm, deliri, bolandnazari

hen-da-vā-ne giāhi az tireye kaduyān ke mivehāye dorosht va shirin dārad

hen-del abzāre felezi ke bā charkhāndane ān otomobil rā roushan mikardand

hen-de-se az dāneshhā

hen-de-si vābaste be dāneshe hendese

hen-di shahrvande hend, zabāne mardome hend

hen-do-bār hendustān, keshvare hend

hen-du ahle hend, siāh az har chiz, bande, negahbān, kenāye az zolf va khāle yār

heng picheshhe shekam, darde shekam, shekamraveshe

he-qā-rat khāri, pasti, zabuni, kuchak shemordan

heq-heq sedāye gerye

her vājeji ke chupānān be hangāme rāndane guspandān be kār mibarand

he-rā foru rikhtan, āvāye foru rikhtan

he-raf pishehā, shoghlhā, sanaathā, sanāye

he-rā-kash zud kāshtane kesht va zerāat

he-ram haram, az sheklhāye hendesi

he-rā-sat negahbāni, negāhbāni, pāsbāni kardan

he-rā-vol harāvōl, pishtāzāne sepāh

her-bad harbad, hirbad, pishvāye zartoshti, negahbāne ātashkade

her-fe pishe, kār

her-her āvāye khande

he-ri-ve talāye mansub be shahre harāt ke khāles va bighash bude ast

her-mān nāomidi, noumidi, bibahregi

her-mās shire darrande

he-ro-in garde mokhadder

hers āz, āzmandi, tama

herf bedume nazm va qānun

her-vol harvol, dāneyi ast be mānande māsh

he-sāb shemordan, az dāneshhā

he-sāb-dār kasi ke dar edāre yā sherkat hesābdāri konad

he-sāb-gar kasi ke hameye javānebe kār rā besanjad

he-sāb-ras kasi ke kārash rasidegi be hesābhāye yek edāre yā sāzmān ast

he-sā-dat rashk bordan

he-sār divāre doure bāgh va khāne

he-shām bakhshesh, javānmardi

he-shi-dan heshtan, nahādan, gozāshtan, rahā kardan

hesh-mat bozorgi, jāh va jalāl, shokuh, shoukat

hesh-tan nahādan, rahā kardan, gozāshtan

hesh-te gozāshte, rahā karde

hess daryāftan, niruye daryāft va darke chizhā

hey nahib, vājeji barāye āgāh kardane yā nahib zadan

hey-at goruh, dasteyi az mardom, shekl, surat, hāl, keyfiyat, dāneshe setāreshenāsi

hey-a-te mo-di-re edāre konande-gāne yek sherkat yā bongāh

hey-bat bozorgi, shokuh, tars

heyf afsus, darihg
hey-gar asbe sorkh māyel be siāh
hey-hāt darighā, afsus
hey-hey shegeftā, che shegeft
hey-kal peykar, rikht, surat, setabr
 va dorosht, ādam yā jānevare
 tanumand
hey-lā bāshe, bashu, parandeye
 shekāri
hey-lāj chashmeye zendegāni
hey-ma-ne bozorgi, vaqār, shokuh
heyn hangām
hey-rān sargardān, sargashte
hey-rat sargashtegi, shegefti
hey-rat za-de sargardān
hey-rat-an-giz shegeftāvar
heys jahat, lahāz
hey-si-yat āberu
hey-vān jānevar
hey-vā-ni vābaste be heyvān va
 jānevar
heyz khun āmadane māhiāneye
 zanān
he-zā-nat dāyegi va parvaresh,
 parastāri
he-zār az shomārehā
he-zār-ā-vā bolbol
he-zār-das-tān bolbol
he-zār-re hezāromin sāl
he-zār-pā az hasharāt
he-zār-pi-she guneyi chamedān
he-zār-tuy hezār-lā, qesmati az
 shekanbe ke tu dar tu mibāshad
hezb daste, goruh, sāzmān
hich nist, nābud, puch
hich-gāh haichvaqt, hargez
hich-kā-re bikāre, ānke barāye hich
 kāri shāyeste nist
hich-vajh hichgune
hid-ro-jen az gāzhā
hid-ro-lik dāneshi dar bāreye
 kārborde māyeāt dar kārhāye
 mekāniki
hij-dah hejdah, hejdah, az
 shomārehā

hikh-tan barkeshidan, birun
 keshidane shamshir az niām
hi-le dorugh, farib, neyrang, chāre,
 tadbir
hi-le-bāz hilegar, faribkār
hi-le-gar hilebāz, faribkār
hi-me hizom, chubi ke barāye
 sukhtan be kār miravad
hin in, inak, zud bāsh, beshetāb,
 seyl, seylāb
hi-nā-hin shetābzadegi, shetāb
hip-no-tizm dāneshi dar bāreye
 khābe meghnātisi
hi-rād khoshru, khandān, tāzeru
hi-rak bozghāle, boze kuchak
hir-bad pishvāye zartoshti,
 negabhāne ātashkade
hir-ba-dān hir-bad herbade bozorg
hiz badkār, bisharm
hi-zom hime, chubi ke barāye
 sukhtan be kār miravad
ho-bāb ābsavār, rupushe shisheyi
 ke bar ruye cherāgh gozārand
hobb dust dāshtan
ho-dā rastgāri, gusheyi az
 āhanghāye Pārsi dar dastgāhe
 chahārgāh
hod-hod shānebesar, az parandegān
ho-dud marzhā, karānehā, andāzehā
ho-du-dan be andāzeye, dar hodude
hof-re goudāl, surākh
hoft ān andāze az āb yā
 āshāmidaniye digar ke be yek bār
 qurt dahand
ho-ḡabr chābok, delir, delāvar, shire
 darrande
ho-jabr hojabr, delāvar, chābok
hojb kamruyi, sharm, hayā
hoj-jat dalil, borhān
hoj-re otāqe kuchak
ho-jum yuresh, hamle
ho-kak hokche, sekseke, jastane
 galu
ho-kal qārch
ho-ka-mā dāneshmandān

hok-che hokak, hoke, hokhak, sekseke, jastane galu
ho-ke hokhak, hokak, sekseke, jastane galu
hok-kām hākemān, dāvarān
hokm farmān dādan, farmān, dastur, manshur
hokm-far-mā hokmrān
hokm-rān farmānravā
hokm-rā-ni hokumat, farmānravāyi
hok-ri keshtzāri ke bā ābe bārān hāsel dahad, deym
ho-ku-mat farmānravāyi
hol nāghāni kasi rā be jelou part kardan
hol-qum galu
ho-lu az mivehā
ho-lul namāyān shodan
ho-mā homāy, parandeye afsāneyi, nāmi barāye dokhtarān
ho-mās sharik, anbāz, hamtā, rafiq, dust
ho-māy homā, parandeye afsāneyi, khojaste, farkhonde, derafshe oqāb neshān, oqābe zarrin ke neshāneye derfshe Irān dar pish az eslām bud
ho-mā-yun khojaste, yeki az haft dastgāhe musiqiye Pārsi
ho-mey-rā nāmi barāye dokhtarān
ho-nar pische, kāre barjaste
ho-na-rā-muz dāneshāmuze honarestān
ho-na-res-tān āmuzeshgāhe honar
ho-na-ri vābaste be honar
ho-nar-ka-de dāneshkadeye honar
ho-nar-mand bāhonar
ho-nar-par-dāz honarvar
ho-nar-par-var ānke be tashviqe honarmandān pardāzad
ho-nar-pi-she honarmand va bāzigare sinemā yā taātr
ho-nar-sa-rā āmuzeshgāhe honar
hoq-qe hile, neyrang, zarfe kuchki barāye negahdāriye javāher va gouharhā

hoq-qe-bāz hilegar, tardast
hoq-qe-bā-zi hilegari, tardasti, zerangi
ho-quq dāneshe vābaste be dādgostari, dastmozd, rāstihā, dorostihā
ho-quq-dān ānke dāneshe hoquq midānad
hor az jāy darāmadan va tarsidan
ho-rā tars, bim, harās
ho-rin bānge tarsnāke jānevarān
hor-mās harmās, ahriman
hor-mat bozorgdāsht
hor-mos hormoz, urmazd
hor-moz hormos, hormozd, urmazd, hurmaz, ahurāmazdā, nāme ruze awal az har māhe khورشidi, nāme sayyāreye moštari, az harbāspān
horr āzāde
hor-rā āvāye tarsnāk, faryāde sahnāq
hor-ra surākhe kun, nāme giāhi sammi
ho-ruf harfhā
ho-ruf-chin kasi ke harfhā rā dar chāpkhāne kenāre ham migozāsh
hosh hush, ziraki, vājeyi barāye rāndane khar
ho-shi-vār hushmand, kheradmand
hosh-po-lak sut, sut zadan
ho-shu-mand hushmand
hosh-vār hushyār, bāhush
hosh-yār bāhush, hushyār
hosn khubi, nikuyi, zibāyi
ho-sul be dast āmadan, peydā shodan
ho-tel mehmānsarā
hou chou, āvā, āvāz, sedā, faryād, paksh kardane akhbāre bipāye
hou kar-dan maskhare kardan, biāberu kardan
hou-chi kasi ke hou konad, kasi ke akhbāre bipāye paksh konad
houl tars, bim, delhore, dastpāche, ajale

hou.lak ābleye chashm, ābleye dast
va pā, maviz, angure khoshk

hou.le dastmāl yā pārcheyi barāye
khosk kardane badan

hou.li korre asbi ke hanuz savāri
nadāde bāshad

hou.l-nāk tarsnāk, binnāk, tarsāvar

houn keshtzāri ke dar ān kolukh
ziād bāshad

hou.sa.le tāb, tavān, sabr

housh gerdāgerd, pirāmun

houz ābgir, estakhre kuchak

houz-che houze kuchak

hou.ze nāhiye

ho

ho.vey.dā āshkār, peydā, namāyān,
roushan

ho.vi.yat shenāse, shakhsiyat, zāt,
hasti,

ho.y vājeyi barāy āgāh kardane va
sedā zadane digarān

ho.zāk nādān, ānke zud gul

bekhorad, zesht, zabun

hozn anduh, deltangi

ho.zur hāzer shodan

hoz.vān zabān

hoz.zār hāzerin, hāzerān

hu u, ān, eshāre be khodā

hu.ba.re az parandegān

hu.be shāne, dush, ketf

hud ātashgire

hu.dar past, zesht, zabun

hu.de huda, rāst, dorost, sud, fāyede

hu.gu.yak parandeye shabāviz

hukh.tan birun keshidan,
barkeshidan, padidār shodan

hu.lak gerdubāzi, bāzi bā gerdekān

hum az derakhtān, giāhi ast dārāye
miveye sammi

hu.me pirāmun, dourobar, atrāf,
gerdāgerde shahr

hur khorshid, āftāb

hu.rā bānge shādi, zendebād goftan

hu.rakhsh hur, khorshid, āftāb

hu.ri fereshte, nāmi barāye
dokhtarān

hur.mazd hormoz, hormozd

hur.shid khorshid

hush ziraki, āgāhi, daryāft, jān,
ravān, ferāsāt

hu.shang nāmi dar shāhnāme,
nāmi barāye pesarān

hu.shāz teshnegi

hu.shā.zi.dan teshne shodan

hush.mand bāhush, hushyār, āgāh,
zirak

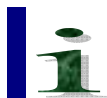
hush.man.di kheradmandi, ziraki,
āgāhi

hush.yār bāhush

hu.tokhsh pishevar, sanaatgar

huz āvā va āvāze tond va tiz

hu.zar past, zesht, zabun

i-ā-dat didār va ahvālporsiy az bimār
ich hich, puch, nisti
i-dar injā, aknun, inak
i-da-ri injāyi, in jahāni, donyavi
i-de andishe, fekr, nazar, ray, aqide, tasawor
i-de-āl ārmān, ārezuye āli, bālātārin khāste, monāseb, shāyeste
i-de-ā-list ārmānkhāh
i-di-o-log andishmand, nazariye padāz
i-di-o-lo-ji andishe, ravesh va sisteme andishe
i-dun inchonin, ingune, aknun, inak, injā
i-fā vafā kardan, be jā āvardan
i-fād ferestādan, ravāne kardan
ig-rek harfe Y
i-hām be gomān va tardid andākhtan, bā eshāre va nāāshkār sokhan goftan
i-jāb vājeb kardan, lāzem gardānidan, paziroftan, moujeb shodan
i-jād āfaridan, be vojūd āvardan, āfarinesh
i-jak sharāreyye ātash
i-jāz kutāh, mokhtasar
il tāyefe, qabile, hamrāh
i-lām be dard āvardan, az shahrhā
il-chi ferestādeyye vīje, safir
il-ghār yuresh, hojum, hamle
il-khān khāne il, bozorge qabile
il-khi rameyye asb
i-lul nāme davāzdahomin māh az sāle rumi
i-ma aknun, in dam
i-mā eshāre, kenāye, eshāre kardan
i-mān bāvar, paziroftan, bāvar kardan, geravidan

i-men āsude, sālem, dar salāmat, rastgār
i-mu-no-lo-ji dāneshi ke be barrasiyye vākoneshe imeniyye jāndārān dar barābare bimārihā mipardāzad
in zamire eshāre barāye nazdik
i-nak aknun, konun, hālā
i-nān inhā, dar barābare ānān
i-nand shomāreyi nāpeydā miāne se tā dah
i-nat in to rā, to rā in, zehi, bahbah
inch vāhede derāzā ke dar engelis be kār miravad
in-cho-nin ingune
in-gu-ne inchonin, intour
in-jā in makān, dar in hangām, eshāre be jāye nazdik dar barābare ānjā
in-jā-neb man
in-ter-net shabakeyye jahāniyye rāyānehā
in-tour ingune, chonin
i-qān bigomān dānestan, bāvar kardan, az ruye yaqin dānestan
ir jushhāye riz hamrāh bā khāresh, ālate narine, kir
i-rā azirā, zirā, barāye inke
i-rād bahāne, eshkāl, khorde gereftan, eeterāz kardan
i-rāh kenāre daryā, vājeyye Pārsi barāye pāreyye jonube bākhrtariyye Irān va ānche aknun keshvare erāq nāmide mishavad, tāziyhā vājeyye irāh rā be erāq taghyir dādande va ān rā arabi kardan
i-raj nāmi dar shāhnāme, nāmi barāye pesarān
i-rān erān, sarzamin va keshvare āryāyi, irān dar doureye hakhāmaneshiān airyā va doureye sāsāniān erānshatr khānde mishod, bigānegān irān rā bishtar bā nāme pārs yā persiā mishenākhtand, dar sāle 1935 nāme rasmiyye keshvar rā az persiā be irān taghyir dādand

i-rān-dokht dokhtare irāni, nāmi
barāye dokhtarān

ir-mān mihmān, mehmān yār, dust

ir-mān-sa-rā mehmānsarā, kenāye
az donyā

i-sā payāmbare tarsāyān

i-sāl peyvand dādan, vasl kardan,
rasānidan

i-sār fedākāri, bakhshidan, digari rā
bar khod bartari dādan, az khod
gozashtan

i-shān ānhā

ist dasture istādan, beist

is-tā-dan barkhāstan, ist kardan,
pāydāri kardan

iz **is-tā-de** barkhāste, barpā, boland
shode, maamur

is-tā-de-gi pāydāri, moqāvemāt

ist-gāh jāye istādan

i-te-lāf eetelāf, bā ham shodan, be
ham peyvastan, olfat yāftan,
peyvastegi

i-tuk mojde, novid, khabare khosh

i-vān eyvān, pishgāhe otāq, jāye sar
pushide ke dar jelou bāz bāshad,
kākh

i-vār hangāme asr, nazdike ghorube
āftāb, dar barābare shabgir

i-vāz ārāste, pirāste

i-zā āzār, asib, āzordan, āzār
rasānidan, aziyat kardan

i-zad fereshte, khodā, parvardgār,
āfaridgār

i-zāh roushan sākhtan, āshkār
kardan

i-zo-le āyeqbandi shode

i-zo-mer chand jesme shimiyāyi ke
tarkibe darsad va vazne molekuliye
yeksān dāshte bāshand vali sākhtāre
ānhā motafāvet bāshad, hampāre

J j

jā makān, mahal
jaa-be sanduqe kuchak, tirdān
jaad muye fer khorde
jaal bargardānidan, emzāye kasi ra sākhtan, az madārek nemuneye gheyre qānuni sākhtan
jab-bār setamgar
jā-ber zurgu, setamgar
ja-bin pishāni
jabr qesmati az riāziyāt, zur, setam, kasi rā be zur be kāri vādāshtan
ja-bun tarsu, bozdel
jadd pedarbozorg, niā
jād-de rāh, shāhrāh
ja-did nou, tāze
jā-du afsun, sehr
jā-du-gar afsungar
jā-du-yi shegeftāvar, afsun shode, vābaste be jādu va afsun
jad-val nemudār, juye āb
jā-el kasi ke madrake dorughin misāzad
jā-er setamgar, setamkār, bidādgar
jāf zane badkār, ruspi
ja-fā bimehri, āzordan, bivafāyi kardan
ja-fang bihude, yāve
ja-fā-pi-she setamkār
jaf-ras-te rismāne khām
jaf-te khamide, kaj
ja-gan jagan, gajān, az giāhān, pushāl
ja-gā-re andishehā, raveshhāye gunāgun, tadbirhā
jagh-ne az parandegān
jagh-res-te rismāne khām va natābide
jāh pāye, maqām
ja-hā-lat nādāni, bikhabari
ja-hān gahān, giti, donyā

ja-hān pah-la-vān pahlavāne bozorg
ja-hān-bān khodāvand
ja-hān-bā-ni pādshāhi
ja-hān-bin chashm, dide, donyādide
ja-hān-dan parāndan, khizāndan, tāzāndan
ja-hān-dār khodāvand, parvardgār
ja-han-de jast va khiz konande
ja-hān-di-de donyādide, jahāngard, bātajrobe
ja-hān-gard kasi ke ziād safar konad, turisti
ja-hān-gar-di donyāgardī, ziād safar kardan, turisti
ja-hān-gir piruz, kasi ke jahān rā gerefte ast, nāmi barāye pesarān
ja-hān-go-shā ānke keshvarhāye ziādi rā gerfte bāshad, keshvargoshā
ja-hā-ni-ān sākenine jahān
ja-hā-ni-dan jahāndan, parāndan, khizāndan, tāzāndan
ja-hān-juy keshvargoshā, piruz
ja-han-nam duzakh
ja-hān-na-mā naqsheye joghrāfiā
ja-hān-shāh shāhe jahān, nāmi barāye pesarān
ja-hat su, samt, taraf, ruy, karāne
jah-baz tāzi shodeye gahbad be chame dāneshmande bozorg
jahd kushesh, talāsh
jā-hed kushā, kushande, kushesh konande
jā-hel nādān, bikherad
jā-he-li-yat nādāni, bikheradi
ja-hesh jast va khiz, jastan, paresh
ja-hi jeh, ruspi, zane badkār
ja-hi-dan barjastan, paridan, jast zadan
ja-hiz asbāb va asāsi ke arus az khāneye pedar mibarad
jahl nādāni, bikhabari, bikheradi
jāh-ta-lab dustdāre maqām va daraje
ja-hul nādān, bikherad

jā-jim palās, az farshhā
jak dastgāhe bālābare shāsiye otomobil
ja-kā-she khārposht, az jānevarān
jā-kesh jākash, kasi ke barāye digarān ruspi biāvarad
jakhsh jakhj, gushti ke az zire galu barāyad va āvizān shavad
jal az parandegān, chakāvak
ja-lā kuch kardan, dur shodan az mihan, āvāregi, seyqal dādan
ja-lab zane nābekār, ruspi
ja-lā-dat sangdeli, chāboki
ja-lāl bozorgi, shokuh
ja-lā-lat bozorgvāri
ja-la-se neshast, anjoman
jalb keshidan, robudan, bāzdāshst kardan, dastgiri
jald chābok, zerang
jal-di chālāki, chāboki
jā-leb zibā, delrobā
ja-lil bozorgvār, bāshokuh
jā-liz keshtzāre hendavāne va kharboze
jal-lād dejkhim, sangdel, setamgar
jalq bā mālesh ābe mard yā zani rā āvardan
ja-lu ādame shukh va shang, sikhe kabāb
ja-viz jalbiz, kamand, mofsed, bargozide
jam pādshāhe bozorg, pāk, kutāh shodeye jamshid pesare tahmures, chahāromin pādshāhe pishdādi
jām piāle, sāghar
ja-mā-at goruh, goruhi az mardom
ja-mād moujude bijān
ja-mā-hir jomhurhā, tudehā
ja-māl zibāyi
ja-mand ādame bikāre va tanbal, asbe tanbal
ja-māsh shukh, mast, faribande, ārāyesh konande
ja-mast gamast, jamasht, az sanghāye maadani ke kambahā ast

jā-me jam jāme jahānnamā, jāmi ke jamshid pādshāhe pishdādi sākht
jā-me tanpush, pushāk
jā-med sakht
jā-me-dān chamedān, jāye negahdāriye pushāk
jā-me-kan rakhtkan
jā-me-ye khāb lebāse khāb, pijāme
ja-mil zibā, niku
ja-mi-le zane zibāru
jam-i-yat anbuhi, gerde ham āmadan, goruhe mardom
jam-shāk chamshāk, kafsh, pāyafzār
jam-shid nāmi dar shāhnāme, nāmi barāye pesarān
jān be-dar bor-dan nejāt yāftan, rāhāyi yāftan
jān ravān, ruh
jān se-por-dan mordan
jan suy, taraf, jāneb
ja-nāb dargāh, āstāne, vājeyi barāye bozorgdāshst
ja-nā-bat nāpak shodan bar asare āmizeshe jensi
ja-nāgh jenāgh, ostokhāne miāne qafaseye sine, shart va gerou, dāmaneye zine asb
ja-nāh bāzu, su, taraf, bāl
ja-nam seresht, zāt, surat, qiāfe, heykal
jā-nān delbar, mahbub
jā-nā-ne dorost va hesābi, sakht va kāmēl, delbar
janb pahlū, kenār, samt, su
jān-bāz natars, fedākār
jān-bā-zi fedākāri kardan
jan-be karāne, taraf, su, tāb, tavān, hālat, vijegi
jan-dar jandare, rakht, jāme, nāzibā, natarāshide
jān-dār zende, dārāye jān
jan-da-re natarāshide, har chize porchin va choruk, chubi ke bā ān farsh vā rakht rā māland

jā-neb pahlu, su, taraf
jā-neb-dār havādār, tarafdār
jā-neb-dā-ri havādāri, poshtibāni
jā-ne-shin jaygozin, badal
jā-ne-var jāndāri ke dārāye hess bāshad va betavānad yeki az ozvhāye badanash rā be jonbesh darāvarad, heyvān
jā-ne-var-she-nā-si dāneshe shenākhte jānevarān
jān-far-sā jān farsāyande, khaste konande, sakht
jān-fa-zā ānche bar jān afzāyad, ānche bāese shādi va neshāte ruh gardad
jang nabard, setiz, jedāl
jan-gal jāye porderakht
jan-gal.bān negahbāne jangal
jan-ga-li vābaste be jangal
jan-gan-de razm konande, ānke mijangad, delir, peykārju
jan-gār kharchang
jan-gā-var delir, jangju, sho jā, selahshur
jan-gā-va-ri deliri, jangjuyi, sho jāat
jān-ga-zā jānsuz, āsib rasānande
jan-gi vabaste be jang
jan-gi-dan nabard kardan, setiz kardan, peykār kardan
jang-ju jangāvar, delir, peykārju
jān-go-dāz doshvār, sakht
jan-gu-lak-bā-zi sholugh kardan
jā-ni tabahkār, koshande, bezehkār, vābaste be jān
jan-nin kudak darune shekame mādar, pushide, penhān
jan-jāl ghoughā, sarosedā, hamhame, āshub, faryād
jān-kāh besyār āzār dahande
jan-nat pardīs, behesht
jān-sakht pāydar dar barābare sakhtihā
jān-se-pār fedāyi
jār bāng, faryād
jar shekāf, rakhne, shekāfe zamin

jār za-dan bang zadan, faryād zadan, khabari rā bā āvāze boland be gushe mardom rasāndan
ja-rab gari, az bimārihāye pusti
ja-rā-be jurābe sāq kutāh
ja-rad zakhmi, zakhmdār, majruh
ja-rā-em jarāyam, jarimehā, gonāhā, tāvānhā, bezehkārīhā, tabahkārīhā
ja-rā-e-me ghey-re am-di gonāh va bezehkārīhāyi ke az ruye eshtebāh bāshad va gonāhkār az pish qasde anjāme ān rā nadāshte bāshad
ja-rang āvāze barkhorde do chize felezi be yekdigar
ja-ran-gi-dan barkhorde gorz va shamshir be yekdigar
ja-ras darā, darāy, zang
ja-rā-sak jirjirak
ja-rā-yed ruznāme hā, daftarhā
jār-chi kasi ke bā sedāye boland khabari rā be gushe mardom mirasānad
jard takht va ourange pādshāh, parandeyi kabudrang ke bishtar dar kenāre āb mineshinad, kharchāl
jar-de asbe zard rang, asbe akhte
jar-ge anbuhe mardom, shekāre goruhi
jarh zakhm
ja-ri gostākh, bibāk
jā-ri ravān, zane barādare shouhar
ja-rib vāhedi barāye andāzegiriye zamin
ja-ri-de ruznāme, daftar
ja-rih zakhmi
ja-ri-me tāvān
jar-rāh pezeshki ke be darmāne bimārihāyi mipardāzad ke dar ān niāz be shekāftane badan bāshad
jar-rā-hi reshteyi az dāneshe pezeshki ke be darmāne bimārihā bā shekāftane badan mipardāzad
jar-rār anbu, bishomār
jar-re sabu, khom, khomche, dām barāye shekār, kharmohre

jars sokhan goftan, naghme sorudan, āvāze narm va āheste
jar-sa-qil dastgāhi ke bā ān mitavān bārnhāye sangin rā jābejā kard
jā-ru abzāre ruftan va pāk kardane zamin yā farsh, jārūb
jā-ru bar-qi vasīleye barqi ke khāk va khāshāk rā darune khod mimakad
ja-ru har chize kuchak, bache shir, bache sag
jā-rub jāru
ja-rur chāhe jarf
jar-vand cherāgh
jar-vā-sak jarāsak, jirjirak, az hasharāt
jar-yān ravān shodan, dar hāle gardesh, ravān budan, ruy dādane kāri
ja az parandegān
jarz az parandegān
ja-sad kālbad, kālbad, tan, badan, lāsheye morde
ja-sā-rat gostākhi, bibāki, delir shodan
jāsh anbāre ghalleye pāk karde
jash mohreye shisheyi ke barāye jelougiri az chashm zakhm be pushāke kudakān midukhtand
ja-shān chubi ke duzandegān va bannāhā barāye andāzegiri be kār mibordand
ja-shan tab, bālā raftane garmāye badan
jashn shādi, khoshi, mehmāni
jashn-vā-re jashne farhangi
jā-shu kārgare kashti
ja-sim tanumand, tanāvar, setabr, bozorg
jask jask, yask, ranj, āzār, nākhoshi, āfat
jāst jāyi ke angur rā dar ān lagad zanand tā shireye ān barāyad
ja-tan khiz bardāshstan, paridan, jahidan, gorikhtan
ja-te gorikhte, paride
ja-to-khiz paresh, khizesh

ja-sur gostāk, bibāk, delir
jā-sus khabarchin
ja-vāb pāsokh
ja-vād bakhshande
ja-vā-ez javāyez, jāyezehā
ja-vā-her sanghāye gerānbahā
ja-vān bornā, nouraste
ja-van-de-gān dasteyi az pestāndārān mānande mush va sanjāb
ja-vā-ne nouras, shākhcheye tāzeye derakht
ja-vā-neb jānebhā, kenārehā
ja-vā-ni bornāyi, bahāre zendegāni
ja-vān-mard bakhshande, bozorgvār
ja-vān-mar-di bozorgvāri
ja-vār hamsāyegi
ja-vā-reh andāmhā, ozvhā
jā-vars gāvārs, az giāhān
ja-vāz parvāne, ejāzenāme
jāv-dān jāvidān, hamishegi, pāydār
jāv-dā-ni hamishegi, pāyande, pāydār
jā-vid pāyande, pāydār, nāmi barāye pesarān
jā-vi-dan javidan, narm kardane chizi dar dahān
ja-vi-dan khorāki yā har chize digar rā zire dandān leh va narm kardan
jā-vi-dān pāydār, hāmishegi
ja-vi-de zire dandān leh va narm shode
ja-vin jovin, sākhte shode az jou
jāv-shir gāvshir, guneyi shireye giāhi
jaw gerdāgerde koreye zamin
jāy ā-var-dan iāāvardan, anjām dādan
jāy jā, makān, maqām
jā-ya-khi qesmate bālāye yakhchāl ke āb dar ān yakh mizanaad, yakhdān
jāy-bāsh khāne, sarā, manzel, jāye eqāmat
jāy-ez ravā, shāyeste

jā-ye-ze pādāsh
jāy-gāh jā, mahal, makān
jay-go-zin jāneshin, ānke yā ānche
 ke dar jāyi esteqrār yābad
ja-zā sezā, pādāsh, mozd
ja-za-be keshesh, robāyesh
ja-zar gazar, havij, zardak
ja-zā-yer jazirehā, ābkhasthā
jazb be suye khod keshidan,
 robudan
jaz-dar donbeye bereshte karde
jā-zeb jazb konande, robāyande
jā-ze-be niruyi ke chizhā rā be
 samte khod mikeshad
ja-zil besyār, farāvān, ostovār,
 mohkam
ja-zi-re ābkhast, zamini ke
 gerdāgerde ān rā āb farā gerefte
 bāshad, khoshkiye miāne daryā
jazm tasmime bedune tardid
jazr bon, bikh, rishe, asl, pāyin
 raftane ābe daryā
jaz-zāb girā, robāyande, delrobā,
 zibā
jaz-zā-bi-yat delrobāyi, zibāyi
jeb-he qesmate jelouye meydāne
 jang, daste, goruh, mardom, jāye
 barkhorde do tudeye havā ke
 ekhtelāfe damāye ziād dāshte
 bāshand
je-dāl nabard, setiz, jang
je-dār divār
jedd kushesh, talāsh
jed-dan berāsti, bedune shukhi, bā
 talāsh va kushesh, bā pāfeshāri
je-gar kated, az ozvhāye dākheliye
 badane ādami va jānevarān
je-ga-rak az khorākīhā
je-ga-rā-var delir, delāvar, pordel
je-gar-gu-she farzand
jegh-je-ghe guneyi asbābbāzi
jeh jahi, ruspi, zane badkār
je-hād jangidan, kārzār kardan
je-hāt jahathā, suhā, samthā, tarafhā,
 karānehā

je-hāz jahāz, sāz va barg, asbāb va
 asāsi ke arus az khāneye pedar
 mibarad
je-lā sorme, pudri ke zanān barāye
 ārāyeshe chashm be kār mibarand
jeld pust, pusheshe daftar va ketāb
je-leng guneyi pārcheye abrishami,
 buteye jāliz
jelf saboksar, bikherad, nādān,
 biarzesh
je-lit-qe nimtaneye biāstin
je-lou pish, ruberu
je-lou-dār pishāpishe daste
je-lou-gi-ri pishgiri
je-lou-khān pishgāhe khāne
jel-ve namāyesh, khod rā neshān
 dādan, āshkār sākhtan
jel-ve-ga-ri chehrenamāyi
jen pari va div, moujude nāpeydā
jen za-de divāne
je-nāb gerou, shart, dāmaneye zin,
 tasmeye rekāb
je-nā-yat gonāh, bezeh, tabahkāri
je-nā-ze lāsheye morde, jasade
 morde
jen-de ruspi, zane badkār
jens kālā, daste, gune
jen-si mansub be jens, seksi
jen-si-yāt chegunegiye jens, zan yā
 mard budan
jer az ham daridan, pāre kardan,
 pāyin
jer khor-dan pāre shodan
jer za-dan dabbe darāvardan,
 lajbāzi kardan
je-rā-hat zakhm
je-ran-de ostokhāne narm, ghozruf
je-raq-qe ātashpāre
jerm jesm, dord, tahneshin
jerz pāyeye sākthemān, divār
jesm tan, peykar, badan
jes-mā-ni vābaste be jesm, jesmi
jeyb geribān, yakhe, sine, del
jey-hun rud, rudkhāne
jey-rān āhu, ghazāl

jeysh lashkar, sepāh
jez-ghāl jezzghāle, donbeye bereshte shode
jez-ghā-le sorkh va bereshte shode
jez-ye māliāti ke degardinān
 misbāyest be hukumat va khelāfate eslāmi bepardāzand
jib kiseyi ke be pushāk duzand tā chiz dar ān nahand
jib-bor dozd
ji-bi ānche dar jib jā migirad
ji-fe mordār, lāshe, past, nāpāydār
jigh dād va faryād
jigh za-dan faryād keshidan
ji-ghu ādame porsarosedā
jik yek jānebe qāb ke bā ān bāzi konand
jik za-dan sarsakhti va mokhālefāt kardan
jik-jik āvāye juje, sokhani ke fahmide nashavad
jim sho-dan gorikhtan, penhān shodan
jir guneyi charm, puste dabbāghi shode
ji-re khorāki yā pushāki ke be mozdurān va sarbāzān dahand, meqdāre ruzāne az khorāk
ji-re-khār kasi ke jire daryāft konad, noukar, mozdbeḡir, khedmatkār
jir-jir āvāze gonjeshk va susk
jir-ji-rak jarvāsak, jarāsak, az hasharāt
jir-ji-ru ādame porsarosedā
ji-ve simāb, māddeye shimiyāyi
jiz-gar rebākhār, nozulkhār
jobn tars, bim, bozdeli, baddeli
job-rān talāfi
jo-dā savā, dur az ham, tanhā
jo-dā-gā-ne tanhā
jo-dā-yi duri, tanhāyi
jo-do az varzeshhā
joft zouj, dotā az yek chiz, zan va shouhar, hamsar, hamtā, hamānand, hamdam

jof-tak lagad
jof-te lagad, joftak, sorin, kapal, gerehe rismān
joft-gi-ri āmizeshe jensi
jogh yugh, chubi ke bar gardane gāv nahand, chubi ke dugh rā bedān zanand
jo-ghā-le chāghāle, nāras, dasteye parandegān
joghd buf, bum, parandeye shum
jogh-rā-fi-ā dāneshe shenākhte sarzaminhā
johd tāb, tavān
jo-hud yahud, yahudi
jol pusheshi barāye chārpāyān
jol-bak khaze, giāhe sabzrange ruye āb
jo-leyl parde va pusheshe kajāve
jo-ge dasht, zamine hamvār
jol-le gereh, gerehe rismān, peshkel
jo-lo palās asbāb va vasāyele nāchiz va kambahā
jo-lon-bor jolombor, ādame jendepush va jūlide
jo-lus bar takht neshastan
jom takān, jonbesh
jom-hur goruhe mardom
jom-jo-me kāseye sar
jom-le hamegi, sarāsar, sokhani ke az chand vāje tashkil shode va dārāye maani va mafhum bāshad
jom-le sho-dan gerde ham āmadan
jom-le-gi hamegi, sarāsar
jo-mud baste shodan, yakh bastan
jon-bān-dan takān dādan
jon-ban-de ānke yā ānche mijonbad, motaharrek
jon-bā-ni-dan takān dādan
jon-besh takān, larzesh, rastākhhiz
jon-bi-dan takān khordan, larzidan, be jonbesh darāmadan
jond lashkar, sepāh
jo-de bi-das-tar gonde bidastar, gond va khāyeye sage ābi ke kārborde dārui dāshte ast

jong kashti, daftare yāddāshte
bozorg, barnāme
jon-he gonāhe kuchak
jo-nob kasi ke ābe mani az u birun
āmade bāshad
jo-nub az samthā, dar barābare
shemāl
jo-nud lashkarhā, sepahhā
jo-nun bimāriye ravāni, divānegi,
shiftegi, nādāni
jo-nu-nā-miz āmikhte be divānegi,
az ruye divānegi
jor zine asb, asb
jo-rab dorrāj, parandeyi ke be kabk
mimānad
jor-at deliri, pordeli
jo-rboz gorboz, korboz, zirak,
faribande
jo-rbo-ze ziraki, shāyestegi
jo-rde asbe akhte shode, berehnegi
jo-re noujavān
jorg dasht, sahrā
jorm gonāh, bezeh
jo-re narineye har jānevar, bāze
nar, chābok, delāvar
jo-rsum asl, rishe, angal
jo-su-me rishe va bikhe har chiz,
mādde, tokhm
jo-se lāshe, badan, tan
jo-tan yāftan, peydā kardan,
jostoju kardan
jo-tār pejuhesh, matlab, maqāle,
bahs, mabhas
jo-te yāfte, peydā karde
jo-to-ju kavosh
jou az ghallāt
jou-dān joudāne, chinedāne morgh,
guneyi derakhte bid, siāhiye lāye
dandāne asb va khar, guneyi az
miveye anār
jou-dar giāhi ast ke dar miāne jou
va gandom miruyad, gāvars, jāvars
jouf miān, darun, dākhele har chiz
jou-gan-do-mi muye sepid va siāh
jou-ghan hāvane sangi

jou-har zat va asle har chiz, ne jād,
sange gerānbahā
jou-lān tākht va tāz, asbtāzi kardan
jour setam, bidād
jour-pi-she setamkār, bidādgar,
setamgar
jou-saq jouse, kushk, kāk
jou-se kushk, kāk
jou-shan jushan, zerehe sine,
pushāke jang va razm
jouz az derakhtān, gouz, gerdu
jouz bar gon-bad eshāre be kāre
bihude
jou-zā-ghand gouzāgand, holuye
khoshk ke gerdu dar miāne ān
ākande bāshand
jou-zāk anduhnāk
jou-ze gouzare, gusāleye gavazn
jou-ze he-ndi nārgil
jou-zi-dan gham khordan, anduhgin
shodan
jo-vāl kiseye bozorg
jo-vāz hāvane sangin va chubin,
chubi ke soturān rā bā ān berānand
jo-vin javin, ānche az jou besāzand
mānande nāne jovin
joz magari, be gheyr az
jo-zām az bimārihāye pusti
joz-ve daftar, ketābche
joz-yi andak, kam
ju juy, jub, rude kuchak
jub ju, juy, rude kuchak
jud bakhshesh, javānmardi
ju-dat nikuyi, khubi
jugh ju, juye āb, yugh, chubi ke be
hangāme shokhm zadan bar gardane
gāv minahādand
juj taje khorus
ju-je jujak, juje, bacheye morgh va
parande
ju-je juje, bacheye morgh va
parande
ju-je deram, derham, vāhede pule
sarzamine Pārs pish az eslām
ju-je-ti-ghi az jānevarān

ju-khe daste, goruh, kuchaktarin
yegāne nezāmi

ju-lāh bāfande, ankabut

ju-le jole, sabze, chaman

ju-li-dan jūlidan, darham shodan,
parishān shodan

jur mānand, hanjār, monāseb bā
ham, gune, ravesht

ju-rāb pushāke pā

jush ghalayāne ābe besyār garm,
āshoftegi, hayajān, dānehāye rizi ke
bar puste badan padidār mishavand,
shur zadane del

ju-shāk qābele jush dādan va be
ham peyvastan

ju-shān dar hāle jushidan,
barāshofte, khashmgin

ju

ju-shān-dan garmā dādan va be
jush āvardan

ju-shān-de dāruyi ke ān rā dar āb
bejushānand

ju-shā-ni-dan jushāndan

ju-shesh jushidan, mehrbāni,
khungarmi, sāzesh, hamdami, bā
ham āmikhtan

ju-shi kasi ke zud khashmgin
shavad

ju-shi-dan be jush āmadan

jush-kār kasi ke kārash jush dādane
felezāt be yekdigar ast

jush-kā-ri jush dādane felezāt be
yekdigar

juj ju, jub, rude kuchak

ju-yā juyande, jostoju konande

ju-yan-de jostoju konande

juy-bār juye bozorgi ke az juyhāye
kuchak tashkil shode ast

jā-biz giāhe bumādarān, sharāreye ātash

jad māddeye chasbnāki ke az giāhān tarāvosh mishavad, shireye derakht

jad-vār jodvār, az dāruhā

jaf tar, namdār, khis

ja-fi-dan tar shodan, khis shodan, namdār shodan

ja-fi-de tar shode, khis shode, namdār

jafk jafkāb, āb va cherke gusheye chashm

ja-f-kāb jafk, āb va cherke gusheye chashm

ja-ghā-le nāne arzan, sorkhāb, nāfe jānevarān

ja-ghand faryāde bolande jnevarān, ghorreshe shir va palang, sakht va mohkam budan, ostovāri

jā-ghar chinedāne morgh, tāb, tavān

ja-ghār jakhār, giāhe rangi, ostovāri, sakhti, sost nabudan, āvāz va bānge boland, faryāde sahm-nāk

ja-ghā-re jaghāle, nāne arzan, sorkhāb barāye ārāyeshe zanān, nāfe jānevarān, fāryād va zāri

ja-ghāv zaghāv, zane badkār, ruspi, ruspi khāne

jagh-jagh sedāye be ham khordane dandānhā

jāj jāje, buteye khārdār, kangar ke giāhi tighdār va khordani ast, sokhane yāve va bihude

jāj-khā bihudegu, yāvegu, ānke sokhane bihude guyad

jāj-khā-yi yāvesarāyi, bihudeguyi

jā-jok jājomak, jājumak, lubiā

jā-jo-mak jājumak, jājok, lubiā

jak ghorolond, sokhani ke az ruye khashm zire lab guyand

ja-kān kasi ke az ruye khashm zire lab bā khod sokhan guyad, kasi ke ghorolond konad

ja-kā-re setizeju, lajbāz

ja-kas pargast, pargast, in vāje barāye duri jostan az gonāh yā kare badi gofte mishavad, panāh bar khodā

jā-ke nimtaneye bāfte shode, az pushidanihā

jak-far bordbār, shakibā

jak-fa-ri bordbāri, shakibāyi

jakh kutāh shodeye ājakh, ghoddeye bedune dardi ke zire puste badan padid āyad, āvāze anduhgin, nāle, zāri

ja-ki-dan az ruye khashm zire lab sokhan goftan, londidan, ghorolond kardan

ja-kur bakhil, past, doz, rāhzan

jā-lāp giāhi ast az tireye pichakhā

jā-le shabnam, tagarg, vasileyi barāye gozar az ābe rudkhāne

jāl-ke az giāhān

jam māmā, māmāche

jām-bon gushte dud dādeye khuk ke dar sāndevich ham be kār miravad

jan zesht, past

ja-nan zadan

jand kohne, pāre, farsude, ātashzane

jān-dārm negahbān va kasi ke dar pāsgāhe birun az shahr az rāhhā va rustāhā pāsbāni mikonad

jān-dār-me-ri sāzmāni ke az rāhhā va dehestānhāye birun az shahr negahbāni mikonad

jan-de pāre, kohne, farsude, daride, bozorg

jan-de-push kohnepush, darvish, binavā, bichiz, gedā

jan-de-pu-shi pushidane pushāke kohne va farsude

ja-ne ālate zadan, nische suzan, nische gazandegān

jang kutāh shodeye arjang ketābe māni pāyāmbari ke dar ruzgāre shāhpure awal pādshāhe sāsāni zendegi mikard, chin va shekane chehre, zangār, chekkeye bārān

jang-dān zang, zangule

jan-ge āfat va bimāriye gandom va jou ke dāne rā siāh mikonad

jan-go-le somi ke shekäfte bāshad mānande some gāv, guspad va āhu

jān-vi-ye māhe awal az sāle milādi

jarđ porkhori

jarf goud, amiq, kenāye az barikbini

jar-fā goudi va omqe chāh yā estakhr

jarf-an-dish kasi ke daqiq va barikbin ast

jarf-bin bārikbin, daqiq

jar-fi barikbini, omq

ja **jāv** khāles va kholāseye har chiz

je-de suzan zade, tiz kardane sange āsiā

je-khār bāng va faryāde boland, sakhti, ostovāri

jel māddeyi be zāher jāmed ke be hālate jele baste shode ast

je-lā-tin māddeyi lazej va laghzande ke az jushāndane ostokhān dar āb bedast miāyad

je-le larzānak, az deserhā, ābmiveye pokhte shode dar shakar ke dar yakhchāl sard va baste shode ast

jen āmele enteḡāl dahandeye sefāte ersi, sāzandeye kromozomhā

jen-dar-mā-ni darmāne bimāri bā bekārgiriye raveshhāye mohandesīye jenetik

je-ne-rāl afsare ālirotbe dar artesh

je-ne-rā-tor vasileye toulid konandeye barq, vasileyi ke enerjiye mekāniki rā be enerjiye elektriki tabdil mikonad

je-ne-rik hamegāni, kolli

je-ne-tik ersi, mourusi, dāneshe verāsat

je-ni ādame besyār bāhush

je-o zamin

je-o-fi-zik dāneshi ke be barrasiye niruhāye fiziki va jaryānāte daruniye zamin mipardāzad

je-o-lo-ji zaminshenāsi, dāneshi ke be barrasi va kāvoshe zamin va chegunegiye mavād va taghyirāte ān mipardāzad

je-o-po-li-tik joghrāfiāye siāsi

jer-man neḡāde mardome ālmān

jest hālate simā va raftār va harakāte shakhs

je-ton pulake felezi yā pelāstiki ke bejāye pul be kār miravad

ji ābgir, tālāb, ābdān

ji-ān darande, khashmgin

ji-ā-ni khashmnāk, tond

ji-gu-let dokhtari ke tanhā kārash khoshgozarāni bāshad

ji-gu-lu jāvāni ke ziād be ārāyeshe khod bepardāzad va khoshgozarān bāshad

ji-j mordār, palasht, palid, cherkin

jik chekkeye bārān

ji-lā nāmi barāye dokhtarān

ji-le nimtāneye biāstin

ji-let jile, nimtāneye biāstin

jim-nās-tik az varzeshhā

ji-r kutāh shodeye āḡir, ābgir, tālāb

ji-re zire, az giāhāne dāruiyi

ji-ve jive, simāb

jo-kāl jogāl, zoghāl, angesht

jo-r-jet guneyi pārche

jou daryā

ju-an māhe sheshom az sāle milādi

ju-bin zubin, neyzeye kuchaki ke sare ān doshākke bude va dar janghā be kār mirafte ast, nāmi dar shāhnāme

ju-hi-dan chekidane āb az saqfe khāne be sababe bāreshe bārān, chekke kardan

ju-i-ye māhe haftom az sāle milādi

juj juje, khārposht

ju-je khārposht
ju-l chin, shekan, nāhamvāri
ju-lak jurak, parandeyi sorkhrang
ju-lā-ni-dan parishān kardan,
 āshofte kardan
ju-le chakāvāk, parandeye
 khoshāvāz
ju-li-dan āshofte shodan, darham
 shodan, parishān shodan
ju-li-de āshofte, darham shode,
 parishān
ju-mi-de keshtzāre ābyāri shode
jun bot, sanam
ju-pi-ter sayyāreye moshtari, yeki az
 harbāspāne manzumeye khorshidi
ju-pon dāmāne kutāh, pāchin
ju-rak julak, parandeyi be range
 sorkh
ju-rā-sik az dourāne zaminshenāsi
ju-ri goruhe dāvarān
jur-nāl ruznāme, majalleye vijeye
 mod, akhbār
jur-nā-lism ruznāmenegāri
jur-nā-list ruznāmenegār

Kk

kab kap, dahān, darune dahān
ka-bāb kushte beryān shode ruye ātash

ka-bā-be miveye derakhti ast ke bishtar dar chin miruyad

ka-bā-bi kasi ke kārash pokhtane kabāb ast, jāye forushe kabāb

kā-bak kāvak, kāvāk, kāvuk, kābuk, lāneye morghāne khānegi, bāleshtaki ke khamire nān rā ruy ān pahn mikonand

ka-bal kaval, pustini ke az puste guspan dorost konand

ka-bāl rismāni ke az life khormā tābide mishavad

ka

ka-bar az giāhān

ka-bār kabāre, kavāre, sabadi ke bā ān chub va alaf az sahrā āvarand

kā-bā-re meykhāne, meykade

ka-bast az giāhāne talkh, zahr

kab-bā-de az vasāyele varzeshe bāstāni ke be kamān mimānad va az āhan sākhte shode va ān rā bā do dast bālāye sar gerefte va be chap va rāst takān midahand

kab-bi kappi, gappi, buzine, meymun

kabd kabid, lahim, har chizi ke bā ān do felez rā be ham jush dahand

ka-bed jegar, ozvi dar darune badan

kā-be-ne chashm, dide

kā-bi-dan kāvidan, shekāftan, kandan, kharāshidan

ka-bi-ke kabikej, az giāhān ke be geshniz mimānad

kā-bi-le hāvane sangi

kā-bin jāygāhe vijeye khalabān dar havāpeymā, har yek az otāqhāye darune kashti, mahriyeye arus

kā-bi-ne doulat, daftare kār

kā-bi-net qafase va ganjeje dardāri ke bishtar dar āshpazkhāne be kār miravad

ka-bir bozorg

ka-bi-re gonāhe bozorg

ka-bi-se sāli ke 366 ruz dārad

kabj khare dom boride, chin va shekan

kabk parandeyi ast ke be zibā rāh raftan mashhur ast

kab-ka-be shoukat, jāh va jalāl, goruhe mardom

kab-kan-jir az parandegān, dorraj, chakāvak, falākhan, sangandāz

kābl reshtehāye kolofiti az simhāye tābide shode bā rukeshe āyeq ke barāye enteqāle jaryāne barq, telefon, telegraf va mānande ān be kār miravad

kāb-lej angoshte kuchake dast va pā

kāb-lij angoshte kuchake pā

kabr gapr, khafaqān, lebāse razm

kab-re pusteye nāzok ruye zakhm, pineye dast

kab-sun kafsun, az giāhān

kabt zanbur, zانبure asal

kab-tar kaftar, kabutar

ka-bud nilirang, ābiye sir, banafshe porrang

ka-bu-dān siāhdāne

ka-bu-dar kerme kuchaki ke dar āb peydā mishavad

ka-bu-de derakhte boland va bibar mānande sepidār va bidmeshk

kā-buk kābak, āshīāneye morghāne khānegi, bāleshtaki ke khamire nān rā ruy ān pahn mikonand

ka-buk kapuk, chakāvak, az parandegān

kā-bus bakhtak

ka-bus kaj, nārāst, khamide

ka-bu-tar kabtar, kaftar, az parandegān

kāch kāj, kāsh, kāshki, pasgardani, shishe, ābgine, miāne sar, farqe sar

kā-chak farqe sar, miāne sar
kā-chāl kāchār, asbābe khāne, vasāyele zendegi
ka-chal kal, bimu, kasi ke muhāye sarash dar asare bimāriye kachali rikhte bāshad
ka-cha-li az bimārihā ke bar asare ān muhāye sar mirizand
kā-chār kāchāl, asbābe khāne, vasāyele zendegi
ka-che angoshtare binegin, chāne, zenakh
kā-che chāne, zanakh
kā-chi sofāle pokhte shode mānande ājor va kāshi, khorāki ke az ārd, roughan va shakar dorost mishavad
ka-chir sarkarde, pishvā, rahbar
kach-nār kachnāl, derakhti ast bā barghāye pahn va golhāye khoshbu
ka-chul kāchul, jonbāndane sorin va takān dādane kun be hangāme raqs
kā-chul raqse kamar va kapal
kād āz, hers, tama
kad kat, khāne, deh, rustā
kad.bā-nu zane khānedār, bānuye khāne
ka-de pasvandi ast ke dar pāyāne barkhi az vājehā miāyad va be chame jā va makān mibāshad mānande ātashkade, dāneshkade
ka-der tire, tiregi, siāh
kā-di az derakhtān
ka-din kodang, chubi ke gāzorān be hangāme shostane jāme va pushāk be kār mibordand
ka-di-var barzgar, keshāvarz, dehgān, kadkhodā
kad.kho-dā bozorge deh va rustā
kā-do pishkesh, hadiye
kādr chārchub, qābe aks, zamine, hodud, afrādi ke dar yek reshte khedmat konand
ka-du az giāhān, az sabzihā
ka-dukh garmābe, hammām, garmkhāne

ka-du-ni-me kaduye miāntohi va khoshk karde ke dar ān mey va sharāb rizand
kad.vā-de kadvād, bonyāde divār, peye sākhtemān
kā-en kāyen, bude, hasti, moujud, ānche vojud dārad
kā-e-nāt kāyenāt, hasti, hameye hasti
kaf hobābhāye sepidi ke dar asare mouj yā jushidane āb bar ruye ān padid miāyad, qesmate daruniye dast yā pā, az giāhāne dāruyi
kāf shekāf, tarak, az dāruhā
ka-fā ranj, sakhti, feshorde shodane galu
ka-fāf be andāzeze kāfi
ka-fak kafe āb yā sābun, kafe dahān, garde sepid yā sabzrangi ke ruye nān yā digar khorākihāye mānde padid miāyad, kapak
ka-fal kapal, sorin, barāmadegiye bālāye rān, neshimangāh, palāsi ke bar poshte soturān gozārand
ka-fā-lat jāneshini, bar ohde gereftane kāri
ka-fal-push guneyi pusheshe asb
ka-fan pusheshe sepidrange mordegān
ka-fān-dan kafānidan, shekāftan, tarakānidan
ka-fan-de kāfande, shekāfande
kā-fan-de shekāfande
ka-fā-ne bacheyi ke nāras az shekame mādar bioftad
kaf.chak dāmane zine asb
kaf.chal kapale asb, sorine asb
kaf.cha-liz chamche, kafgir, nouzāde qurbāghe, sagmāhi
kaf-che chamche, pich va tābe zolf, guneyi māre khatarnāk
ka-fe daf, dāyere, khushehāye kubide nashodeye jou va gandom
kā-fe jāyi ke dar ān qahve, chāy va mānande ān minushand

ka-fe mar-yam risheye giāhi dāruyi ke barāye bartaraf kardane samme gazandegān be kār miravad
kā-fe res-tu-rān jāyi ke dar ān khorāki, mashrub, chāy va qahve sarf konand, qahvekhāne
kā-fer nāsepās, bidin
kā-fe-ter-iā jāyi ke dar ān chāy, qahve, shirini va mānande ān mikhorand, chāysarā
kaf-fā-re chizi ke bā ān gonāh rā jobrān konand
kaf-fāsh kafshduz
kaf-fe qesmati az tarāzu ke dar ān chiz gozārand
kaf-gir kafche, vasileyi dar āshpazkhāne ke bā ān kafe ruye ghazā rā miگیراند
kaf-gi-rak az bimārihāye pusti
kā-fi bas, monāseb, biniāz, bas konande
kā-fi-dan kāvidan, shekāftan, jostoju kardan
ka-fi-dan tarakidan, shekāftan, az ham bāz shodan, az ham bāz kardan
ka-fi-de tarakide, shekāfte, shekofte, az ham bāz shode
ka-fil jāneshin, paziroftār
kā-fi-lu az giāhān
kā-fi-she kāfshe, kājire, kājire, az giāhān
ka-fit kafid, shekāft, tarakid, az ham bāz shod
ka-fiz qafiz, peymāneyi barāye sanjeshe sangini va vazn
kafj kafche, chamche, kafe sābun yā shir, kafak
kaf-liz kafchaliz, kavgir, sāfi
kaf-li-ze kavgir
kafn pushāndane badane morde bā kafan
kaf-no-dafn morde rā kafan pushānidan va be khāk sepordan
kaf-push pusheshi zinati yā behdāshti barāye kafe khāne

kafsh ānche barāye be pā kardan be kār miravad, pāypush, pāyafzār
kafsh khās-tan kenāye az āhange safar kardan
kafsh-duz kasi ke kafsh beduzad, az hasharāt
kafsh-du-zak az hasharāt
kāf-she kājire, kājire, az giāhān
kafsh-gar kasi ke pisheash dukhtane kafsh bāshad, kafshduz
kaf-shir be ham peyvastane shekastegi, lahim kardan, zarfi ke chand bār lahim shode bāshad
kaf-tan kāftan, az ham bāz shodan, az ham bāz kardan, shekāftan, tarakānidan, chāk zadan
kāf-tan shekāftan, kāvidan, jostoju kardan, tarakānidan
kaf-tār az jānevārāne mordārkhār
kaf-tar kabutar, az parandegān
kaf-ta-ri shāneye āhani ke bāfandegān be kār mibarand
kaf-te kāfte, shekāfte
kaf-te-gi kāftegi, shekāftegi, tarakidegi
kā-fur az dāruhāye sepid va khoshbu, az giāhān
kā-fur khor-dan kenāye az kam shodane niruye jensi
kā-fur-bār kenāye az har chize besyār sard va khoshbu
kā-fu-ri bābune, az giāhān
kāgh bāng, nāle, faryād, noshkhāre heyvānāt, āvāye kalāgh
kāgh kāgh bāng va āvāze kalāgh
kā-ghak khoshi, neshāt
kā-ghaz bargi sākhte shodeh az alyāfe giāhān ke ruye ān minevisand, nāme
kāgh-ne kerme shabtāb
kāh kāh, khorāke chārpāyān
kāh sāqeye khosk shodeye gandom yā jou ke ān rā kubide va narm karde bāshand, alafe khosk
ka-hā sharmande, khejel

ka-hāb kahtāb, kāhdudi ke barāye darmāne bimāriye asbān be kār miravad, dāruye garm va jushānideyi ke bar jāye varam karde migozārand tā darde ān ārām begirad

ka-han-bār anbāre kāk

ka-har asbe sorkhrang bā dome siāh

kah-bad kahbod, khazānedār, sarrāf

kah-bol kohbal, nādān, koudan

kāh-dān anbāre kāk, jāye

anbāshtane kāk

kāh-dozd kasi ke chizhāye

kambahā va biarzesh bedozdad

ka-heb nang, ār

kā-hel tanbāl, pir, sosti, tanparvar,

poshte gardan, bālāye shāne tā zire garadn

kāhe-li tanbālī, sosti

kā-hen marde rouhāni dar nazde

mesriāne bāstān va masihiān va

yahudiāh

kā-hesh kam shodan, kāstan, kāste shodan

kahf ghār, panāh

kāh-gel geli ke bā kāk makhlut

shode bāshad va barāye andud

kardane bām va divār be kār miravad

kah-hāl chashmpezeshk

kā-hi mansub be kāk, be range kāk

kā-hi-dan kāstan, kam shodan,

lāghar shodan

kā-hi-de kāste, kam shode, lāghar

ka-hir az bimārihā ke az nāpākiye

khun be ān dochār mishavand, az

bimārihāye pusti

kah-ka-shān rāhe shiri, navāre

nurāni va sepīdrangi ke shabhāye sāf

dar āsmān peydāst va az hezārān

milion setāre tashkil shode ast

kah-le rizehāye sim va zar, zare

sepid

kah-re bozghāleye shirkhār

kah-ro-bā maddeyi ke bar asare

mālesh kāk rā mirobāyad

kah-sa-le nādān

kah-tāb kahtāb, kāhdudi ke barāye darmāne bimāriye asbān be kār miravad, dāruye garm va jushānideyi ke bar jāye varam karde nahand tā darde ān ārām girad

kā-hu az sabzihāye khordani, az sabzihā ke khām khorde mishavad

ka-hur az derakhtchehā

kāj az derakhtān, luch, kāksh, kākshki, sili, pasgardani

kaj kaj, khamide, nārāst, abrishame khām va natābide

kāj kāk, ālāchiqi ke az ney va

shākho barge derakht sākhte

mishavad, ghāri ke dar kuh barāye

panāh dādane gāv va guspandān be

kār miravad, luch, kasi ke har chiz rā

dotā mibinad, derakhte kāj

kāj khor-dan pasgardani khordan,

sili khordan

kaj nārāst, nādorost, abrishame kāk

nashode, rishe va bikhe derakht va giāh

kā-ja khāne, kolbe, kamingāh

ka-jā-be kajāve

ka-jā-ghand kajāgand, nimitaneyi

ke darune ān rā az abrishame

natābide por karde va ān rā zire

zerehe jangi mipushidand

kajak kajak, kaje, chub yā mileye

sarkaj, mileye āhaniye sarkaji ke

pilbānān barāye rāndane pil be kār

mibarand

ka-jak mileye āhaniye sarkaji ke

pilbānān barāye rāndane pil be kār

mibarand

ka-jā-te kajāne, pileye abrisham

ka-jā-ve kajābe, sanduqe chubiye

rubāzi ke dar do suye astar yā shotor

nahand va bar ān savār shavand

ka-jāz dorughgu, hilegar, makkār,

neyrangbāz

kaj-bil bile sarkaj

kāj-bin luch, badkhāh, nābekār

kaj-dom aqrab

kaj-do-me aqrabak, varami ke dar kenāre nākhone dast yā pā padid āyad va sorkh va dardnāk bāshad
kā-je kajāk, qollābi ke bar ān gusht biāvizand
kā-ji kaj budan, nārāsti, dorugh
kaj-jim kajin, jāmeysi ke dar ān kaj yā abrisham be kār rafte bāshad
kaj-jin jāmeysi vijeye ruze jang ke savārān bar khod va asbe khish mipushānidand
kā-ji-re kājire, kāfshē, az giāhān
kaj-maj kaj va koule, kaj va khamidegiye nāhamvār, nārāst, pichide
kaj-raf az giāhān ke besyār badbu mibāshad
kaj-va-j bādi ke kaj bevazad, bāde mokhālef
kaj-vāj khamide, nārāst
ka **kak** kāk, nāne roughani, az giāhān, hashareye kuchaki ke be hangāme rāh raftan mijahad
kāk mard, mardomake chashm, har chize khoshkide va lāghar, tukhāli, nān shirini
kā-kā barādare bozorg, miveye khoshk va ājil
kā-kal qalamneye miāntohti
kā-kā-u miveye derakhti ast ke dar jāhāye garmsir miruyad
kak-che panbedāne
ka-ke goh, sergin, pasmānde
ka-kej kakesh, tartizak, az sabzihāye khordani
kākh bārgāh, kushk, qasr
kakh lulu, suratake tarsnāki ke barāye tarsāndane bachehā be kār miravad
kā-khar kākhe, bārān, yaraqān, bimāriye zardiye gandom
kā-khe ā-pā-dā-nā az kākhhāye dourāne hakhāmaneshi dar pārse
kā-khe bārān, bimāriye yaraqān, zardi

kak-mak lakkehāye rize siāh yā qahveyi ke bar puste chehre yā badan padid āyad, māhgereftegi
kāk-ne kākna-j, az giāhāne dāruyi
kā-kol muye bālāye sar, muye bālāye pishāniye asb yā astar, guneyi gandom
kā-ko-li parandeyi kuchak
kāk-tus giāhi ast khārdār
kā-ku barādare mādar, dāyi, dar shirāz barādār rā ham kākū mikhānand
kā-kul kākol, muye bālāye sar, muye bālāye pishāniye asb yā astar
kā-kush gole banafshe
kā-ku-ti āvishan, az giāhān
kā-ku-ye barādare mādar, dāyi, khālu
kal kachal va bimu, gāvmishe nar, boze kuhiye nar, narineye gāv va guspan
kāl kham va khamide, kaj, jāygāh, goudāl, zamine shekāfte va seyl borde, jūlide, darham, khām, nāras, tare, guneyi gol, goriz va farār
kā-lā asbāb, vasāyele khāne, bāng, fāryād
ka-lā ghuk, vazagh, qurbāghe
ka-lab dahān, gerde dahān, puze, menqāre morgh
ka-lā-be kalāfe nakh, goluleye nakh
ka-lāf kalāfe, nakh yā abrishami ke doure charkhe pichide bāshand
ka-lā-fe goluleye nakhe be ham pichide, kalāfe nakh, dar ham pichide, sarāsime, sargashte, gij
ka-lā-fe sho-dan sarāsime shodan, sargashte shodan, gij shodan
ka-laft menqār, nouke parandegāne shekāri
ka-lāgh az parandegān
ka-lāgh ge-ref-tan rishkhand kardan
ka-lāgh-par paridane kalāgh, guneyi tamrine varzeshi

ka-lāgh-pi-se kalāghe siāh va sepid
ka-lāj kalāgh
ka-lā-ja-ke qollāb
ka-lā-jā-re kalāgh, kalāghpise
ka-lā-je kalāze, luch, kasi ke chizhā
 rā dotā bebinad, kalāgh, kalāghpise
ka-lak hile, dorugh, gul, nishtari ke
 bā ān rag mizanand, ātashdāne geli
 yā sofāli, anjoman, kachale kuchak,
 guspanđ va gāve nar, kālak,
 kharbozeye nāras, vasileye gozar az
 āb ke az beham peyvastane chand
 mashk sākhte shode va be mānande
 qāyeq ast
kā-lak kharbozeye nāras
ka-lāk zamini ke dar ān kesht
 nashode bāshad
ka-lakhj kalakhch, cherk, cherke
 badan
ka-lāk-mush mushe biābāniy
ka-lāl darmāndegi, khire shodane
 chashm, khastegi, tārake sar, bālāye
 pishāni
ka-lal pari ke pādshāhān va
 delāvarān dar bazm va razm bar
 dastāre khod mizadand
ka-lam az giāhāne khordani
ka-lām goftār, sokhan
kā-lam zane bive, zane bedune
 shouhar
ka-la-māt vājehā, sokhanhā
ka-la-mā-te qe-sār sokhanān kutāh
 va pandāmuz
ka-la-me vāje, sokhan, goftār
ka-lam-sang kalamqomri, guneyi
 kalam ke dārāye risheyi dorosht va
 khordani ast
ka-lān bozorg, mehtar, boland va
 gonde
ka-land kolang, vasileye kandane
 zamin, abzāre kandan
ka-lan-dar konde, ādame khashen
 va dorosht, chube gondeyi poshte
 dar gozārānd

kā-lan-de bāshetāb ravande, jim
 shavande
ka-lan-de chubi ke dar sange āsiāb
 be kār miravad
ka-lan-di zamine sakht va nāhamvār
ka-lan-di-dan kandan, shekāftan,
 kāftane zamin
kā-lanj derakhti ast ke be derakhte
 konār mimānad
ka-lan-jār keshmakeš bā kasi yā
 chizi, barkhorde hamrāh bā talāsh
ka-lan-jār raf-tan var raftan,
 sarshākh shodan, sar be sare kasi
 gozāsh-tan
ka-lān-tar bozorgtar, rishsepid, raise
 polis
ka-lān-ta-ri komiseri, daftar va
 jāygāhe polis dar bakhshhāye shahr
ka-lā-pi-se pichidegiye chashm
kā-lār ābkand va shiāre goudi ke
 seylāb dar zamin kande bāshad,
 takhtesange nāzoki ke juye āb rā bā
 ān bepushānand
ka-lār ghuk, vazagh
ka-lā-sang falāsang, falākhan,
 sangandāz
ka-lāsh ankabut
kā-lā-she-kan kalāshekan, guneyi
 halvā va shirini
ka-lāt kalāte, dej yā dehkadeyi ke
 bar farāze kuh yā tappeye boland
 sākhte shode bāshad
ka-lāv mushe biābāniye bozorg
ka-lā-ve kalāfe nakh, sarāsime, gij,
 sargashte
ka-lāz kalāze, luch, kasi ke har chiz
 rā dotā mibinad, kalāgh
kāl-bad kālbod, qāleb, tan va
 badane ādami, jesm
kāl-bās gusht va charbiye pokhte
 shode ke bishtar be surat sard masraf
 mishavd
kal-bā-su karbāsu, chalpāse, guneyi
 susmār

kal.ba.teyn anboraki ke dar gozashte bā ān dandān mikeshidand, anbore āhangarān

kāl.bod kālbad, qālebe har chiz, tan va badane ādami, sarmashq, nemune

kāl.bod.she.kā.fi bāz kardan va jostoju dar badane ādami yā jānevar

kāl.bod.she.nā.si dāneshe barrasi va shenākhte sākhtemāne andāme jānevarān va giāhān, ānātomi

kāl.bu sargashte, sarāsime, heyrān

kalch kelj, cherk, rim, khodsetāyi

kald kalde, zamine sakht va nāhamvār

kal.de zamine sakht va nāhamvār

kā.le kālā, asbābe khāne, kaduye miāntohi, miveye nāras, zamini ke āmādeye kesht bāshad

ka-le kala, ruy, rokhsār, chehre, barjastegihāyi ke be hangāme khandidan bar gunehā padid āyad, gerdāgerde dahān az darun, kamān, foru bordan va barāvardane suzan

dar jāme, foru bordan va barāvardan be hangāme nazdiki, bakhiye zadan, digdān, gorze āhanin, jāy, mahal

kā.leb qāleb, tan, jesm

kā.lej āmuzeshgāh

ka-le-k shum, bum, buf

kā.len.je fākhte, kuku, az parandegān

kā.le-ri vāhede andāzegiriye garmā

kā.le-ri-metr dastgāhe andāzegiriye kāleri

kā.le-ri-met-ri raveshe andāzegiriye meqdār enerji ke badane ādami dar shabāneruz toulid mikonad

kā.les.ke vasileye āmadoshod dārāye chahār charkh ke bā asb keshide mishavad, vasileye charkhdāri ke barāye jābejāyiye kudak be kār miravad

kal.fah.shang galfahshang, yakhi ke dar zemestān dar sare nāvān

mibandad va āvizān mishavad, estālāktit

kal.hu derakhti ast az rasteye khormālu

ka-li kachali, mu nadāshtane sar

ka-li-che kolune chubiye dare bāgh yā establ

kā-li-dan darham shodan, darham kardan, gorikhtan

ka-li-dān kondeyi rā guyand ke bar pāye gonāhkārān nahand

kā-li-de khākālud, shuride, āshofte, parishān

ka-lij kalich, kalach, khodsetā, cherk, rim, palidi

ka-lik tokhme gol, joghd, bum, buf, parandeye shum, luch

ka-lim pākdest, pākizedast, hamsokhan

ka-li-mi yahudi, musavi, peyrouye musā

kā-lis jām, piāle, halqeye gol

ka-li-vāj kalivāj, zāgh, az parandegān

ka-li-vāj zāgh, az parandegān

kā-li-ve sargashte, nādān, kar, nāshenavā

ka-liz zanbur, khāneye zanbur

ka-li-ze kuze, sabuye āb

kāl-jār kārzār, keshtzāre berenj

kāl-jush az khorākihā

kalk āghush, baghal

ka-kal bihudeguyi, yāveguyi

ka-kam ranginkamān

ka-lāsh mofikhor, velgard

ka-li-sar sar, bālāye sar, bivafā, har chize gerd

ka-mā-sang kalāsang, falākhan, sangandāz

ka-morgh guneyi karkas ke sarash par nadārād, guneyi lāshkhor

kā-lo-fe kālofte, parishān

kā-lof-tan āshoftan, sheydā va divāne shodan

kā-lof-te kālofe, āshofte, sheydā, parishān

kal-pat-re sokhanāne yāve va bihude

kal-si-om felezi ast narmtar az sorb ke dar sākhtemāne ostokhānhāye jānevarān be surate karbonāte kalsiom vojūd dārad

kal-ta-bān ghaltabān, zanforush, bigheyrat

kal-te jānevare pir va farsude, kutāh, past, az kār oftāde, jānevare dom boride, kasi ke natavānad ravān sokhan guyad, chubdastiye setabr va gonde

ka-luch nānshirini

kā-luj kāluch, kabutar, angoshte kuchake dast va pā

ka-luj nāne tanuri

ka-luk pesarbache

kā-lukh gandanā, giāhi ast khorāki va badbu

kā-lus nādān, nāāgāh

kā-lush kālushe, dige ghazāpazi, guneyi āsh

kā-lusk bāqelā

kal-vā dukhtane darze pārche va jāme, peyvastane do chiz be yekdigar

kal-vand mivehāye khoshk karde va be reshte keshide mānande anjir va gerdu, guneyi khiār

kal-van-de guneyi khiāre kuchak va bārik, kharbozeye nāras, kālak

kal-yā qalyā, māddeyi ke dar sābun be kār miravad, guspan

kal-yā-ve kar, nāshenavā, nādān, gij

kam andak, kāhesh

kam kam andak andak, be ārāmi, andak andak

kām qesmate daruniye dahān, saqfe dahān, morād, maqsud

ka-mā hamchonān, mānande inke

ka-mā-bish kam va bish, kamobish

ka-māl tamām va kāmél budan, ārāstegi

ka-mal-kān juye kuchak, qatreye āb

ka-mān vasileye tirandāzi, qous

ka-mān-che az sāzhāye simi

ka-mān-che-kash kasi ke

kamānche minavāzad

ka-mand tanāb va rismāni ke barāye be dām andākhtane ādami yā jānevare be kār miravad, tanābi ke barāye bālā raftan az divār yā kuh be kār miravad

ka-mān-dār tirandāz

ka-mā-ne ros-tam kenāye az ranginkamān

ka-mā-ne vasileye chubi barāye navākhtane kamānche, ārshe, har chiz be shekle kamān

ka-mān-gar ānke kamān misāzad

ka-mān-gir kamāndāre āzmude, farnāme ārash mihanparast va pahlavāne Pārsi

ka-mar ānche bar miān bandand, qesmate miāniye andāme ādami yā jānevare, miān, posht

ka-mar bas-tan āmāde shodan barāye anjāme kārī

ka-mar bas-te āmāde barāye anjāme kār

ka-mar go-shā-dan kamar goshudan, bāzmāndan az kār, derang kardan

ka-mar-band tasmeye charmi ke doure kamar bandand

ka-mar-chin nimtaneysi chindār

ka-mar-dār khedmatkār, noukar

ka-mar-dun ranginkamān

ka-ma-re kamare kuh, miāne kuh

ka-mar-kesh kamarkash, delāvar, pahlavān, kamare kuh, bālāye kuh

ka-mar-she-kan doshvār, sangin, sakht

ka-mās kamāse, kamāsh, guneyi tonge sofāli, kāseye chubine gedāyān, kam, andak

ka-mā-shir shireye kerafse kuhi
ka-mā-si kami, andaki, kāhesh
ka-mast guneyi sange kambahā
kam-bār rismāni ke az khormā
 bāfte shavad
kām-biz az pādshāhāne Pārsi, nāmi
 barāye pesarān
kam-bud kam budan, kam dāshtan,
 nadāshtan
kam-del tarsu, bozdel
kā-me kām, morād, maqsud,
 marjāne daryāyi, dughe jushideyi ke
 dar mashk zade bāshand, legāme asb
kā-mel tamām, bedune kami va
 kāsti
kā-me-lan betoure kāmēl, tamāman
kā-me-li-ā giāhi ast dārāye golhāye
 zibā
kām-gār kām-kār, khoshbakht,
 parandeye shekāriye bolandparvāz
kam-hou-sa-le bitāb
ka-mi kāsti, andak budan
ka-mi-che kamānche, kamāne
 kuchak, kerme shabtāb
ka-min penhān shodan barāye
 shekār, kamtarin, kuchak
ka-min go-shu-dan az kamingāh
 bar sare doshman tākhtan
ka-mi-ne past, kamtarin
kā-mi-on otomobile bāri, otomobili
 ke barāy bārbari be kār miravad
kā-mi-o-net otomobile bāriye
 kuchak
kām-ju khoshgozarān
kam-kām az farāvardehāy derakhte
 balut ke kārborde dāruyi dārad
kām-kār kām-gār, piruz, khoshbakht
kam-kā-se past, bakhil, hasud,
 khasis, kenesk
kam-khu-ni az bimārihā
kam-mi-yat ānche qābele afzāyesh
 yā kāhesh bāshad mānānde zamān,
 derāzā, garmā, vazn va feshār
kā-mo-rīj rījokām, rījokām, morād va
 maqsud, havā va havas, kām

ka

kamp ordugāh, ordu, jāye barpā
 kardane chādor
kam-pir pir, sālkhorde, kohansāl,
 fārtut
kām-pi-u-ter rāyāne, dastgāhe
 elektroni ke dārāye hāfeze va
 soraate bālāye pardāzeshe dādehā
 mibāshad
kam-rā āghol, jāygāhe shabāneye
 chārpāyān, ivān, dargāh, kamarbandi
 ke zartoshtiān bar kamar mibandand
kām-rān khoshbakht
kām-rā-ni khoshbakhti, khoshi,
 khoshgozarāni
kam-ru bāsharm, khejālāti
kām-ru-zi khoshbakhti
kām-shād nāmi barāye pesarān
kam-vā kānvā, guneyi nakh ke az
 kork yā abrisham mirisand va bā ān
 pushāke zemestāni mibāfand
kām-yāb kasi ke be morād va
 maqsude khod reside bāshad, kām
 yāfte
kam-yāb nāder, nāyāb, ānche kam
 be dast āyad, gerānbahā
kām-yār piruz, nāmi barāye pesarān
kam-za-de kamshāns, khār, past,
 kasi ke dar qomār kam bāzi
 mikonad, āvāre
kam-zan bāandishe, forutan
kān jāye ke az ān sang va felezāt
 estekhrāj mikonand, maadan
kā-nā nādān, koudan
ka-nab kanaf, alyāfe giāhi ke barāye
 bāftane tanāb va sākhtane kāghaz be
 kār miravad
ka-naf kanab, giāhi ast az tireye
 panirak ke az sāqeye ān alyāfi bedast
 miāyad ke dar bāftane guni va tanāb
 be kār miravad, jāneb, karāne, sāye,
 bāle morgh
ka-nāk delpiche, darde shekam
ka-nak gerduyi ke maghze ān
 besakhti jodā shavad, kenes, kenesk,
 bakhil

ka-nakht âbdâr mânande shamshire
kanakht ke be chame shamshire
âbdâr ast

kā-nāl kārīz, rāhe ābi miāne do
daryā, istgāhe ferestandeye rādioyi
yā televizioni

ka-nand kolange dastekutāh, bile
sarkaje keshāvarzān

ka-nā-ne kohne, farsude

kā-nā-pe nimkati ke dar ān fanar yā
pushāl be kār borde va dārāye ruyeyi
az pārche ast

ka-nash-tu ghure, angure nāras,
giāhi ke mânande chubak barāye
shostane lebās be kār miraft

ka-nash-tuk giāhi ke dar gozashte
be mânande chubak barāye shostane
lebās be kār miraft

kā-nāz kanāz, bone khusheye
khormā

ka-nāz kanaz, kāfāz, bon va bikhe
khusheye khormā

kan-be rismāne khāmva natābide

kan-bi-dan keshidan va
barāvardane chizi az jāyi

kan-bur kanbure, fārib, dorugh,
dastān, kasi rā bāzi dādan

kan-bu-ri-dan fārifitan, fārib dādan,
gul zadan

kand shakar, qand, zakhm, goriz

kan-da-lān guneyi chādor

kan-dan kāvidan, az bikh va rishe
darāvardan, az jāye barāvardan, jodā
kardan

kan-dar shahr

kan-dā-vā-le kondvāle, marde
bolandbālā va tanumand

kan-de birun keshide shode, az bikh
darāvarde, goudāl, goudāli ke
gerdāgerde divāre shahr misākhtand
tā jelouye doshmanān rā begirad

kan-de-gar kande-kār, kasi ke bā
kandan va goud andākhtan ruye
felez yā chub bar ānhā naqsh va
negār andāzad

kan-de-kā-ri naqqāshiye barjaste
ruye chub yā felez

kān-did kānidā, namzad, kasi ke
barāye namāyandegiye mardom dar
pārlemān yā riāsate jomhuri nāmzad
shode bāshad

kand-mand sākhtemāne virān
shode va kharāb

kan-du sanduqe chubi barāye
negehdāriye zambure asal, zarfe
bozorge geli barāye ārd va ghallāt

kan-duk kanduye kuchak,
khomreya sofāli

kan-du-re kanduri, sofreye charmin,
dastmāle sofre

ka-ne jānevare rizi ke be puste
badan michasbad va khun rā
mimakad

kang sarangosht tā dush, bāle
morgh, shākheye derakht

kan-gāj kankāsh, chāreandishi,
tadbir, mashvarat

kan-gar az giāhāne khordani ke
dārāye barghāyi khārdār ast

kan-gar kan-dan kenāye az kāre
sakht va bāzdeye kam, ranje
bifāyede

kan-gār māri ke pust andākhte
bāshad

kan-ga-ri shireye kangar, az sāzhā
barāye navākhtan

kan-gar-zad kangarjad, shireye
giāhe kangar

kan-gāsh kankāsh, mashvarat

kan-ghāl kanghāle, kangāl, khāstan,
khāstgāri, zane badkār, kenes,
kenesk, bakhil, hasud

kān-gu-ru jānevare alafkhār dārāye
pāhāyi boland va dastāni kutāh ke
bishtar dar ostorāliā peydā misavad

kā-ni vābaste be kān, maadani,
mavādi ke az maadan estekhrāj
mishavand

ka-nis kanise, kenise, parasteshgāhe
yahudiān

ka-ni-se kenise, kanis, parasteshgâhe yahudiân
ka-niz zane khedmatkâr, zane barde, bone khusheye khormâ
ka-ni-zak kanize kuchak, dokhtaraki ke be bardegi gerefte bâshad
kanj zabâne kuchak ke dar tahe galu âvikhte ast, nâdân, khodsetâ
kan-jak az derakhtân
kan-kâsh kangâsh, kankâj, tadbir, chârejuyi, hamfekri, mashvarat
kan-nâs roftgar, kasi ke châhe fâzelâb râ khâli va pâk mikonad
kan-ne paliteye cherâgh, fetileye cherâgh
kan-sel laghv, fâskh, az miân bordan, bâtel kardan
kân-she-nâ-si dâneshe shenâkhte maâden, maadanshenâsi
kan-shu ghure, angure nâras ke torshmazze mibâshad
ka-nu kanav, kanab, kanaf, hashishi
ka-nu-dân kanavdân, shâhdâne, tokhme bang
kâ-nun âtashdân, kureye âtashkhâne, markaz, anjoman, bâshgâh
ka-nur zarfe bozorge geli vijeye gandom va jou, gul, dorugh, farib
ka-nu-re faribande, gul zanande
ka-nu-ri-dan fariiftane mardom
ka-nu-ze panbeye zade shode, panbeye narm
kân-vâ kâmvâ, guneyi nakh ke az pashm yâ kork mirisand
kanz ganj, andukhte
kap kab, dahân, darune dahân
ka-pak kafak, garde sepid yâ sabzrangi ke ruye nân yâ digar khorâkihâye mânde padid miâyad
ka-pal kafal, sorin
ka-pân qapân, vasileye vaznkeshi
ka-pa-nak pusheshe kolofî az namad yâ pashm ke savârkârân dar gozashte be tan mikardand

ka-par âlunak, kolbeyi az ney va hasir
ka-pe zarfe chubi ke dar kârhâye sâkhtemâni be kâr miravad
ka-pi-dan khâbidan, khoftan
kâ-pi-tâl sarmâye, dârâyi
kâ-pi-tâ-lism sarmâyedâri
kâ-pi-tân farmânde, khalabân, nâkhodâ, rahbare time varzeshi
kâ-pi-to-lâ-si-on haqe qazâvate konsuli barâye bigânegân dar yek keshvar, mahdudiyat
kâp-shan az pushâkhâ
kap-sul pushine, pusheshi barâye dâru ke be lule mimânad, châshniye tofang, tokhmdâne giâh
ka-pur guneyi mâhiye bozorg ke dar daryâye mâzandarân peydâ mishavad va ân râ mâhi sim niz miguyand
kâ-put pushesh, rupushe feleziye motore otomobil, pusheshe lâstikiye besyâr nâzoki ke be hangâme âmizeshe jensi be kâr miravad, kâdom
kâr amal, pishe, fann, sanaat, kesht, zerâat
kâr âz-mu-de bătajrobe
kâr bas-tan anjâm dâdan, bejâ âvardan, ejrâ kardan, amal kardan be dastur
kâr far-mu-dan dasture kâr dâdan
kâr kar-de kâr âzmude, bătajrobe, kohne, farsude
kar nâshenavâ, kasi ke gushash nâshnavad, zur, tâb, tavân
kâ-râb meykharêgi, ziâderavi dar nushidane mey
ka-rafs kalafs, karasb, karasf, giâhi az tireye chatrîân ke barge sabz va sâqeye sevide ân khordani ast
kâ-râ-gâh kârâgâh, dânâ
kâ-râ-gâh polis makhfî, polisi jenâyî, jâsus, dânâ
ka-râh kenâre, karân, karâne

ka-râ-hat nâpasand dâshtan
ka-râ-ji-dan karâchidan, karâkhdan,
 bânge morgh be hangâme tokhm
 gozâshtan
ka-râk belderchin, domjonbânak, az
 parandegân
ka-rak belderchin, parandeyi ast
 khoshgusht ke be tihu mimânad
ka-râ-kar korâkar, zâgh, kalâgh
ka-rakh kerekh, karakht, bedune
 hess, bihess, sost, bijân
ka-rakht kerekht, bedune hess,
 bihess, sost, bijân
ka-ram javânwardi, bakhshandegi
kâ-râ-mad shâyeste, kârdân,
 âzmude, bâtajrobe
ka-râ-mat bozorgi, bakhshandegi
kâ-râ-muz kâr âmuzande
kâ-râ-mu-zi shâgerdi kardan nazde
 ostâdkâr
ka-rân karâne, kenâr, kenâre
ka-ran-bâ âshe kalam
ka-râ-ne kenâr, kenâre, labe daryâ
kâ-rang charbzabân, zabânâvar,
 bânashât, khosh
ka-ranj siâhdâne ke ruye khamire
 nân pâshand
kâ-ran-jak khiâre sabzrange bozorg
ka-râ-nji kenâregir
ka-ran-ju bakhtak, kâbus
ka-rasb karafs, az giâhân
ka-rasf karasb, karafs, az giâhân
ka-rash karashe, farib, gul, neyrang,
 châplusi
ka-ra-shi-dan chaplusi kardan,
 forutani kardan, farib dâdan
ka-râ-shi-dan parishân shodan,
 tabâh shodan
ka-râ-shi-de pâshide, âshofte,
 parishân shode
ka-ras-ne az giâhâne dânedâr
ka-ras-tun qarastun, qapân,
 tarâzuye bozorg
ka-râ-vi-â karâviye, zire, tokhme
 giâhi ke talkhmazze mibâshad

kâ-râz-mâ-yi âzmâyesh, tajrobe
kâr-bân kârvân, kârvâne shotor,
 astar va mânande ân
kar-bâs guneyi pârche ke az nakhe
 panbe sâkhte mishavad
kar-bâ-se karbashe, karbasu,
 chalpâse, susmâr, mârmulak
kar-bâ-she susmâr, mârmulak
kâr-bid kârbit, tarkibe dotâyiye
 karbon va yek felez, jesmi be range
 siâh mâyel be khâkestari ke dar
 jushkâri be kâr miravad
kâr-bon kâghazi vîje barâye kopi
 bardâshtan, karbon
kar-bon maddeyi sakht va siâh ke
 dar zoghâlsang vojûd dârad
kâr-bo-rât kârborâtor, dastgâhi ke
 havâ va benzîn râ be nesbate
 moayyani âmikhte va barâye
 sukhtan va enfejâr dar silandrâ
 âmâde mikonad
karch korch, morghe khânegi ke az
 tokhm gozâshtan bâz istade va
 bekhâhad ruy tokhm bekhâbad va
 juje dorost konad
kar-chak az giâhâne roughani
kard anjâm dâd, kerdâr
kârd châqu, abzâri barâye boridane
 chizhâ
kâr-dân kheradmand, kâr azmude
kar-dan sâkhtan, pardâkhtan, anjâm
 dâdan, bejâ âvadradne kâri
kar-dang kardangal, dang, dangal,
 nâdân, koudan, badandâm
kâr-dâ-ni dânestane kâr, doureyi dar
 âmuzeshe dâneshgâhi
kar-dar gardar, zamine poshte,
 darre, biâbân
kâr-dâr maamure siâsi ke dar
 sefâratkhâne pas az safîr jây dârad
kâr-dar-mâ-ni raveshi ke bâ ân
 bimâr râ bâ kâr kardan darmân
 mikonand
kâr-das-ti chizi ke bâ dast va abzâre
 sâde sâkhte shode ast

kar-de anjām dāde, pardākhte, sākhte shode
kar-de-kār kār karde, kār azmude. bātajrobe
kār-di-nāl rouhāniye kātolik ke pas az pāp jāy dārad
kār-di-o-grā-fi sabte zarabāne qalb ruye navār
kar-du shākheyi ke be hangāme pirāstan az derakht boride mishavad, zamine bāghche
ka-re charbiyi ke az shir, māst yā dugh gerefte mishavad
kā-re poshteye kuchak az hizom va alaf, poshtvāre
karf kazf, kajf, qire sukhte ke zargarān barāye qālebgiri be kār mibarand
kar-faj giāhi ast nāzok ke dar afrukhtane ātash be kār miravad
ka **kār-far-mā** kasi ke ohdedāre dastgāhāye kār va edāreye kārgarān mibāshad va dasture kār midahad
karg kargadan, az jānevarāne bozorg
kar-ga-dan jānevare bozorg va tanumandi ke shākhi dar miāne pishāni dārad va dārāye puste kolofiti ast
kār-gāh jāye kār, kārkhāne, kārśān
kār-gar kasi ke kār konad, kār konande, anjām dahandeye kār
kār-gar sho-dan asar gozāshtan
kār-gar-dān anke kārī rā edāre konad, kasi ke sākhtane film rā edāre konad
kār-gi-ā kārkiā, kārfarmā, pādshāh, sālār
kār-go-shā chāreju, kasi ke kārkhāye mardom rā anjām dahad, bartaraf konandeye moshkelāt
kār-go-zār āmel, maamur, kasi ke miānjiye kharid va forushe kālā yā zamin ast

kār-go-zi-ni qesmati dar edārāt ke kārash negahdāriye sābeqeye kārmandān ast
kār-i besyār moasser, kārgar, sudmand, mofid, pahlavān va delāvare jangi
ka-ri kar budan, nāshenavā budan
ka-rich kariche, ālāchiq, khāneye kuchaki ke az ney va sabze sāzand
ka-rih zesht, nāpasand, nefratangiz
ka-rij karich, kume, khāneyi ke az ney va alaf dorost mikonand
kār-i-kā-tur keshidane tasvire khandedāre ashkhās beviye siāsatomadārān va afrāde mashhur
kār-i-kā-tu-rist kasi ke kārīkātūr mīkeshad
ka-ri-lā az giāhān
ka-rim bakhshande, javānmard
ka-ri-shak angoshte kuchak, juje
ka-ri-ve poshte, zamine boland, tappe
kār-iz qanāt, jāye jāri shodane ābe zirzamini, kānāl
karij dokme, guye geribān, chāke pirāhan
kar-ji garchi, kashtiyeye kuchak, zouraq, qāyeq
kark morghe khānegi, kabk, kharchang, mardomake chashm, shākheyeye derakht
kar-ka-fiz kafgir
kar-kam ranginkamān
kar-kām tavānāyi, morād, maqsud
kar-ka-mā karkarak, domjonbānak, az parandegān
kar-kan ghalleye nimrasi ke ān rā beryān konand va bekorand
kar-kand sangi ast be range sorkh ke be yāqut mimānad
kar-kar guneyi derakhte kāj, kām-kār, pādshāhe piruz, khodā
kar-ka-rak domjonbānak, az parandegān

kar-ka-râ-nak ostokhâne narm, ghozruf, karkari
kâr-kard mizâne kâre anjâm shode
kar-ka-re kerkere, pardeye chubi
kar-ka-ri karkarânak, ostokhâne narm, ghozruf
kar-kas az morghâne shekâri, lâshkhor
kâr-khâ-ne jâyi ke kârgarân dar ân kâr mikonand
kâr-ki-â-yi kârfarmâyi, sâlâri, pâdshâhi
kâr-kon kârgar, kushâ
kâr-kosh-te varzide, âzmude
kâr-kosh-te-gi varzidegi
kar-koz karkuz, neshâniye râh, râhnamâ, râhbar
kâr-ku az parandegân ke be tuti mimânad
karm nahâle angur, tâk, har giâhi ke dar kenâre âb beruyad
kar-mand châbok va tondkâr
kâr-mand kasi ke dar edâre yâ vezâratkhâne kâr mikonad
kar-man-di châboki, tondi dar kâr, shetâbzadegi
kâr-mozd mozdi ke dar barâbare anjâme kâr pardâkht mishavad
kar-nâ sheypure bozorg, nâye jangi
kar-nab kalam, az sabzihâye khordani
kâr-nâ-me kârnâmak, daftarcheyi ke arzeshe kâre dâneshâmuz dar ân neveshte mishavad, ketâbe kâr, târikh, târikhcheye zendegi va kâre ashkhâs
kâr-nâ-vâl kârvâne shâdi ke bishtar dar khiâbânâhâ râh mioftad
kâ-ro-bâ kâhrobâ, kahrobâ
kâ-ro-bâr hâlat va chegunegiye zendegi
kâ-ro-kar posht va panâh, manzur
kar-pân kasâni ke payâme zartosht râ namipaziroftand

kâr-par-dâz anjâm dahandeye kâr, kasi ke kârash kârpardâzi dar edâre yâ vezâratkhâne ast
kâr-par-dâ-zi edâreyi ke lavâzeme mourede niâze vezâratkhâne râ tahiye mikonad
kâr-pich daste va baste, boghcheye lebâs
karr yuresh, hamle
kar-rât bârhâ
kar-rat martabe, bâr
kâr-râ-tan karâtan, kârtan, kârtane, târtan, ankabut
kar-ro-farr jang va goriz, âviz va goriz, bozorgi, shoukat, jalâl
kâr-sân jâye kâr, kârgâh
kâr-sâz châreju, kâr dorost kon, moshkelgoshâ
kar-she farib, neyrang, châplusi, forutani, oftâdegi
kâr-she-kan kasi ke jelouye pishrafte kâr râ begirad
kâr-she-ka-ni eshkâltarâshi, kâr be ham zani, jelouye pishrafte kâr râ gereftan
kâr-she-nâs motakhasses, kasi ke dar kâri mahârat va shenâkht dârad
kâr-she-nâ-si doureyi dar âmuzeshe dâneshgâhi, shenâsâyiye kâr, khebregi
kârt barge, varaq, moqawâ, varaqe bâzi, naqshe
kart karte, kert, zamine kuchaki ke dar ân chizi kâshte bâshand, har yek az qesmathâye yek bâghche
kâr-tan kârtanak, kârtane, ankabut
kart-ban-di taqsimе bâghche be pârehâye barâbar
kar-te kâle, kart, korze, zamine kuchaki ke dar ân chizi kâshte bâshand
kâr-tel sherkathâye bozorge chand melliyati ke kontorole bâzâr va nerkhe yek kâlâ râ dar dast dârand

kār-ton jaabeye bozorgi ke az moqawā sākhte shode ast, pushe, jelde moqawāyi barāye negahdāriye bargehā

kārt-pos-tāl kārte kuchaki ke be manzure shādbāshguyi barāye digarān miferestand

ka-ru-ta-ne kārta-ne, ankabut

kar-vā pāregi rā dukhtan, peyvand dādane do chiz be ham

kār-va-jul kasi ke be kārgarān dasture kār midahad, kārfarmā, sarkārgar

kar-vān kār-vānak, parandeyi bā gardani derāz ke bishtar kenāre āb mineshinad

kār-vān qāfele, goruhi az mosāferān ke bā ham harakat mikonand

kār-vā-nak az parandegān

kār-vān-gāh jāye forud āmadane kār-vān

kā

kār-vān-kosh az derakhtān, setāreye shabāhang

kār-vān-sa-rā istgāhe kār-vān, jāyi ke kār-vān shab rā dar ānjā besar barad

kār-varz dāneshjuye pezeshki ke dar bimārestān zire nazare sarpezeshk kār mikonad

kar-za-mān garzamān, āsmān, sepehr

kār-zār peykār, jang, nabard

kās kus, naqāreye bozorg, table bozorg, khuk, khuke nar

kas shakhs, fard

ka-sā gelim, palās

ka-sa-be kāsebān

ka-sād birounaq shodan

ka-sak parandeyi ast be range siāh va sepid ke be kalāgh mimānad

ka-sā-lat sosti, bimāri, ranjuri, khastegi

ka-sān digarān

ka-san-dar nākas, nāahl, past, forumāye

kā-sā-ne az parandegāne khosrang, sabzqabā

kasb bedast āvardan, kharid va forush kardan, farāham āvardane chizi, pishe, kār

kās-barg birunitarin pusheshe gol ke bishtar sabzrang ast

ka-se kashe, āsāni

kā-se piāle, zarfi dārāye labehāye boland

kā-seb kasb konande, pishevar, forushande, bedast āvarande

kā-se-bi dād va setad, tejārat, kasb va kār kardan

kā-sed nāravā, birounaq

kā-se-gāh naqārehkāne

kā-se-gar sāzandeye kāse, naqārechi

kā-se-gar-dān gadāye douregard

kā-se-gol kās, kasbarg

ka-sel sost, ranjur, tanbal

kā-se-lis chāplus, porkhor, gadā, past, āzmand

kā-se-na-vāz naqārechi

kā-se-posht lākposht

kā-se-ye gar-dān kenāye az āsmān

kash khub, zibā, becash, sine, āghush, pahlu, bighuleye rān

kāsh vājeye ārezu, ey kāsh, kāshki

ka-shaf sangposht, kāseposht, lākposht, kuzeye ābkhori

ka-shaft parākande, parishān, sargashte

ka-shaf-tan kashoftan, shekāftan va parākandan, parishān kardan, pajmordan

ka-shā-kash az har su kashidan, gereftāri

ka-shakh tanābi ke khushehāye angur rā bedān miāvizand tā khoshk shavad

ka-shan gashan, anbu, por, fārāvān, besyār, porshākh

ka-shān guneyi chādor, chādore gonbad mānand, dar hāle kashidan

ka-shān-dan kashānidan, chizi yā kasi rā be suyi bordan
kā-shā-ne khāneye kuchak, āshīāneye parandegān
ka-shav kashaf, sangposht, kāseposht, lākposht
kā-she ālāchiq, chekkehāye ābe nāvān, yakhe nāzoki ke ruye āb mibandad
kā-shef kashf konande, āshkār konande, daryābande, peydā konande
kā-shem az giāhān
kashf peydā kardan, namāyān kardan, āshkār kardan
kā-shi kāchi, ājore pokhte dārāye pusheshi rangin, kutāh shodeye kāshki, ahle shahre kāshān
ka-shi khoshi, tandorosti, ghorur, khodsetāyi
ka-shi-dan keshidan, derāz kardan, be suye khod āvardan, bā khod bordan, nazdik āvardan, ranj bordan, sanjidan, vazn kardan, dud kardan
ka-shi-de keshide, darāz shode, vazn shode, ranj borde, sili, pasgardani
kā-shi-kār ānke kāshi dar sākhtemān kār migozārad
kashk az farāvardehāye shir, dughi ke ābe ān rā gerefte va khoshk karde bāshand
kashk bā-den-jān az khorākā
kash-kāb kashkāv, āshi ke az kashk va roughan mipazand, āshe jou
kash-kak ostokhāni segush ruye zānuye pā
kash-ka-le kafsh, guneyi pāyafzār ke peykāye piāde be pā mikardand
kash-ka-rak zāghe pise, az parandegān
kash-kāv kashkāv, āshe jou
kashk-bā kashkvā, āshe kashk
kash-khān kashikhān, bigheyrat
kāsh-ki kāsh, vājeye ārezu, ey kāsh

kash-kin kashkine, nāni ke az ārde jou, gandom, nokhod va bāqelā pokhte mishavad
kash-kou kashkāv, kashkāv, āshe jou, āshe kashk
kash-kul gedā, zarfe zanjirdāri ke gedāyān va darvishāne douregard va bikāre dar dast migereftand va bā ān gedāyi mikardand
ka-shof-te kashafte, parishān, parākande, pajmorde, afsorde
kasht derakhte gaz
kāsh keshāvarzi, zerāat, kāshtan
kāsh-tan barneshāndane nahāl, derakht va giāh, zerāat
kāsh-te neshānde, zerāat shode
kash-tu ghure, angure nāras
kash-tuk lākposht
ka-sif cherk, nāpāk, palid
ka-si-lā kasile, giāhe dāruyi ke be dārchin mimānad
ka-sir besyār, farāvan
kas-ki-ne parandeye khoshrang, sabzqabā
kas-me zolfe bālāye pishāni, muyi ke zanān bar rokhsār afkanand
kas-nāj giāhe kāsni
kās-ni az giāhāne dāruyi
kas-ni giāhe kāsni ke besyār talkh ast
kā-soj kāsjuj, khārposhte bozorg
ka-so-kār khishān va bastegān
kas-pa-raj morvārid
kasr shekastan, kāstan, nime kardan
kas-rā khosrou anushirvān, pādshāh, nāmi dar shāhnāme
kas-rat besyāri, farāvāni, ziād shodan, besyār shodan
kas-ra-vi mansub va vābaste be kasrā anushirvān, pādshāhi
kas-re harakate zire harf
kāst kami, kāhesh
kas-taj tāzi shodeye gashtag yeki az khatthāye dourāne sāsāni ke dārāye bisto hasht harf bude ast

kās-tan kam kardan
kas-tar guneyi buteye khār ke barāye suzāndan be kār miravad
kās-te kam karde, kam shode
kās-ti kami, kamkheradi, nādāni
kat shāne, takht, takhte pādshāhi
kat za-dan pey zadan, kandan
ka-tak guspande kuchaki ke dārāye dast va pāye kutāh mibāshad
ka-takh katagh, kashk
kā-tā-log fehreste chizhā, ketābcheyi ke dar ān be surate kutāh dar mourede yek vasile touzih dāde shode ast
ka-tām khāneye kuchake tābestāni ke az shākh va barge deraktān sākhte mishavad
ka-tān az giāhān
ka-tan-bar katanbal, tanbal, porkhor
ka-tar abzāri barāye gerd āvardane khāk
ka-tas kuchak, khord
ka-tā-yun nāmi dar shāhnāme, nāmi barāye dokhtarān
kat-bi neveshtāri, neveshte shode, dar barābare shafāhi
ka-te berenje pokhteye biroughan, dampokht
kā-te ka-bud sulfāte mes
kā-teb nevisande
kat-gar katkār, dorudgar
ka-ti-be dasteyi az lashkar, neveshte, neveshteyi bar bālāye dar yā divāre sākhtemānhā, sangnebeshte
ka-tir zamine shure, shurezār
ka-ti-rā shireyi ke az giāhe khārdāri be nāme gavan gerefte mishavad
kat-kan chāhkan, kārızkan
kat-kār kangār, katgar, dorudgar
katm penhān kardan
kā-tod elektrode mottasel be qotbe manfi
ka-tou guneyi bimāri dar asb, astar va khar

kat-rān katirān, az dārūhāye giāhi
ka-tu morghe sangkhāre, esparu, espirud
kā-tu-re sargashte, heyrān, heyrat, sargashtegi
kā-tu-zi khodāparast, parhizkār, pārsā
katv gāme kuchak bardāshtan, gāme khord nahādan
kāv jostoju kon
ka-vā-de kevāde, chube āstāneye dar, chube pāshneye dar
ka-vāj kāvāje, sarzanesh
ka-vā-je sarzanesh, shukhi, tokhme morghe nimpokhte
kā-vāk puch, miāntohi, bimaghz
ka-vā-keb setāregān
ka-val pustini ke az puste guspand sākhte mishavad, gelim va palase kohne, asbe kondrou va tanbal
ka-vā-li-dan kovālidan, govālidan, andukhtan, gerāvāri kardan, nemov kardan, roshd kardan
ka-van derakhti ast khārdār
kā-van-de jostoju konande
ka-van-de jovāle vījeye bordane kāh va sergin, ture kākeshi
kā-vanj khiārsabze bozorg
ka-var kabar, az sabzihā
ka-vār kavāre, kavārā, zانبile bozorg, sabadi bozorg vījeye mive, tare, sabziye khordani, abri ke shabhāye tābestān dar āsmān padid āyad
ka-vā-rā kavāre, chube āstāneye dar
ka-var-bā āshi ke bā sabziye kavār bepazand
ka-va-re zamine seyl zade va nāhamvār
ka-var-gi-āh nahāl va miveye giāhi ke be felfel mimānad
ka-var-vā kavārbā, āshi ke bā kavār mipazand
ka-vast kabast, az giāhān

kā-ve nāmi dar shāhnāme, kāveye āhangar delāvare irānzamin, nāmi barāye pesarān

ka-vesk baqelā, bāqāli, az giāhān

kā-vi-ān pādshāhi

kā-vi-ā-ni da-rafsh derafshe

kāviāni, in darafsh hamvāre neshāneye piruziye sepāhe irān bar doshmanānash bud tā inke tāzihā bar sepāhe Pārs piruz shode va in darafshe charmin ke be gouharhāye gerānbahā āraste bud rā dozdidе va ān rā pas az pāre pāre kardan miāne sepāhe eslām taqsim nemudand

kā-vi-ā-ni mansub be kāveye

āhangar delāvare irānzamin

kā-vi-dan kābidan, kāfīdan, kandane zamin, jostoju kardan, pejuhesh kardan

ka-vij peymāne, keyl

ka-vil shekufe va gole bābune

ka-vi-le kākol, muye miāne sar

kā-vin kābin

ka-vir shurezār, biābān, zamine bedune giāh va derakht

ka-vish kavishe, gavis, gavise, zarfe māst va dugh

kā-vish zarfe māst, zarfi ke dar ān shir rā midushand

ka-vi-she zarfe dugh va māst

ka-viz konj va gusheye khāne, peymāne

kā-vi-za-ne az āhanghāye kohan

kā-vosh kāvidan, jostoju kardan

kā-vus nāmi dar shāhnāme, nāmi barāye pesarān

kay pādshāhe bozorg, farmāndehe bozorg, pāk, pākize

ka-yā-gan mokhālef, dorosht, nāhamvār

ka-yā-jur dānā

ka-yā-khan āhestegi va narmi, sokhane charb va shirin

ka-yān pādshāhān bozorg

ka-yā-ni vābaste be kayān, shāhi

ka-yā-rā anduh, malāl, tiregiye rokhsār be sababe feshorde shodane galu, viār, meyle be khorāki dar zanāne ābestani

ka-yā-rang range pākize, sepidrang

ka-yā-rash nāmi barāye pesarān

ka-yā-yi pādshāhi, bozorgi, sarvari

kayk kak, hashareye khunkhār

kay-khos-ra-vi nāme yeki az āvāzhāye bārbad āhangsāz va navāzandeye bozorge Pārsi dar ruzgāre khosrou parviz

kay-khos-rou yeki az pādshāhāne bozorge Pārsi

kayl keyl, peymāne

kāyt vasileyi barāye parvāze enferādi bā komake bādbān yā bālhāye bozorg

ka-yu kāhu, az sabzihāye khordani

ka-yugh gel va lāy, lajan

ka-yu-mars awalin ādam, nāmi dar shāhnāme, nāmi barāye pesarān

ka-yus nāme barādare anushirvān

kaz kutāh shodeye ke az

ka-zā chonin, inchonin

ka-zā-be kajāve

ka-zā-ve kajāve

kaz-bā kazvā, giāhe khodru va khordani

kaz-bud kadhodā

kazd shākh va barge ziādi

kaz-di-dan pirāstane derakht va nahāl az shākh va barge ziādi

kā-zeb dorughgu

kazm sabzehāye kenāre juye āb

ka-zugh mohre, mohreye posht va gardan

kaz-zāb dorughgu, nādorost, neyrangbāz, hilegar

ke vājeyi ke do jomle rā be ham peyvand midahad

kebr khodnamāyi, khodbini, khodkhāhi

keb-ri-ā bozorgi

keb-rit vasileye ātashzane

kech-ri az khorākhā ke az berenj, māsh va roughan dorost mishavad va ruy ān kashk mirizand

ke-fā-yat bas budan, bas kardan, bas shodan

keft ketf, shāne, sardush, doroshti

keh kuchak, khord, che kasi, ki

ke-hā-nat setāreshenāsi

ke-hin kehtar, kuchaktar,

kuchaktarin, khordtarin

keh-tar kuchaktar

keh-ta-ri khordtari, kuchaki,

kuchaktari

kekh talkh, badmaze

ke-lāch pedāli dar otomobil

ke-lān qofl va kelide chubiye dare bāgh va establ

ke-lās radif, tabaqe, daraje, otāqe

dars, sāle tahsili, sāle āmuzeshi

ke-lā-se tabaqebandi, nomreyye poshte parvande

ke

ke-lāsh guneyi give ke bishtar dar kermānshāhān dukhte mishavad

ke-lā-sik ānche rāyej va bar dasturhāye kohne ostovār ast, az makātebe adabi

ke-lā-vi-ye shastiye org va piāno

ke-le bakhkiye zadane pushāk

ke-lek angoshte kuchak, luch, darde shekam

ke-len-jār kharchang

ke-lid vasileye goshudane qofl

ke-li-dān vasileye goshudan va bastane dare bāgh

ke-li-dā-ne qofl

ke-lid-dār darbān, kasi ke keide sākhtemāni dar daste ust, ānche dārāye kelid ast

ke-lij kelich, asbi ke har do pāyash kaj bāshad

ke-lik luch, angoshte kuchak

ke-lips vasileyi felezi yā pelāstiki barāye negahdāstane barghāye kāghaz

ke-li-sā parasteshgāhe masihīān

ke-li-she neveshte yā tasvire hakk shode ruye felez ke dar chāp be kār borde mishavad

kelj kalj, sabade vijeye keshidane zobāle va sergin

kel-jān jāye rikhtane zobāle

kelk ney, neye miāntohi, qalamney, dandānhāye tiz va darandeye jānevarān

kel-le pardeye pasheband, pardeyi ke be mānande otāq dukhte shode bāshad, rupush, sāyebān

kel-yās keryās, jelouye khāne, rāhrou, bālākhāne, dargāh

ken bakhkiye, bakhkiye zadan bar pushāk yā chize digar

ke-nā māhi

ke-nār āghush, pahlu, dāmān, sāhel

ke-nār ā-ma-dan sāzesh kardan

ke-nār ge-ref-tan dar āghush keshidan

ke-nār ke-shi-dan dast az kārī keshidan, kenāregiri kardan

ke-nār-re pahlu, karāne, gushe, sāhel, dāmāne, qollābe āhanin

ke-nār-re-gi-ri dast keshidan az kārī, gusheneshini

ke-nār-re-ju-yi gushegiri, dast az kār keshidan

ke-nā-ye sokhane pushide, manzur

ke-nā-ye za-dan manzure khod rā pushide bayān kardan

ke-neft sharmsār, khejel, cherkin

ke-nes kenesk, khasis

ke-nesht ātashkade, parasteshgāh

ke-nesk kenes, khasis, bakhil

keng marde setabr va tanumand, pesare amrad va dorosht, bichashmo ru, tangchashm, kenes

ken-ger az sāzhā

ke-ni-se kanise, parasteshgāhe yahudiān, kanis

kenj pile bozorg va tanumand

ken-jar pile tanumand

ken-je pāreyi az gusht ke bar sikh kashand
ke-rā kerāye, ejārebahāye khāne
ke-rām bakhshandehā, karimhā
ke-rā-vāt pārcheye bārik va bolandi ke be yakheye pirāhan gereh zanand va az jelouye sine āvizān konand
ke-rā-ye ejārebahāye khāne
ke-rā-ye-ne-shin kasi ke dar khāneye ejāreyi zendegi mikonad
kerd kard, kardu, shākheyi ke be hangāme pirāstan az derakht boride mishavad
ker-dār kār, ravesh
ker-de-gar kerdegār, khodā, konande
ker-de-gār khodā, besyār konande, dāneste
ke-reft cherk, palidi, ādame cherkin va palid
ke-rekht karakht, bedune hess, bihess, sost
ke-rem range roushan, sepide māyel be zardi, māddeyi khamiri barāye ārāyesh va morāqebat az pust
ke-rep atlas, guneyi pārche
ke-resh khornāse, khoropof
ke-resh-me gereshme, nāz, ghamze, gushheyi az musiqiye Pārsi
ke-resh-te khas va khāshāk
ker-fe käre nik, dar barābare gonāh
ker-fe-gar nikukār
ke-ris farib, dorugh, chāplusi
ke-ri-shak selahshur, jangi, goudāl, maghāk, jujeye morgh
ker-ke-re karkare, pardeye chubi
kerm az narntanān ke badane derāzi dārad va bedune pā mibāshad
ker-mak kerme kuchak
ker-me ab-ri-sham kermi ke az ān tārḥāye abrisham bedast miāyad
ker-me ka-du az bimārihā
ker-me shab-tāb kermi ke dar shab midarakhshad
ker-mu kermdār, kerm khorde

kers goruh, tudeye chizi
ker-te giāhi ast porkhār, khāroshtor, oshorkhār
ker-vas chistān, laghz
ker-yās darbār, āstān, āstāne, bālākḥāne
ke-sā-fat palidi, nāpāki
ke-sa-nak gāvdeane
kesh navāre lāstiki, ke u rā, keshidan
ke-shā-le donbāle
ke-shā-varz barzgar, dehqān, dehgān
ke-shā-var-zi keshtkārī, kesht va bardāsh
ke-she az giāhāne dāruyi, keshide, gedā, āsāni
ke-shesh keshidan, tavānāyiye keshidan, nāz, ghamze
ke-shi-dan kashidan, derāz kardan, be suye khod āvardan, bā khod bordan, nazdik āvardan, ranj bordan, sanjidan, vazn kardan, dud kardan
ke-shik negahbāni, pāsbāni
ke-shish pishvāye masihi
kesh-ma-kesh zado khord, dargiri
kesh-mān kutāh shodeye keshtmān, zamane kesht shode
kesh-mesh angure khosk shode
ke-shou qesmati az miz va komod ke mitavān ān rā be pas va pish bord yā bāz va baste kard
kesht keshtan, kāshtan, shokhm
kesh-tan kāshtan, bazr afshāndan, nahāl dar zamin neshāndan
kesht-bān keshtgar, keshāvarz, barzgar, dehgān, dehqān
kesh-te kāshte
kesh-ti kashti, vasileye peymudane daryā, vasileye tarābari dar daryā
kesh-ti sho-dan shenāvar shodan
kesh-ti-bān nākhodā, farmāndehe keshti
kesh-ti-kash keshtibān
kesht-kār barzgar, dehgān, dehqān

kesh-t-mand kāshte, keshāvarzi
kesh-t-zār zamine kāshte shode, jāye kesht
kesh-var sarzamin, mamlekat
kesh-var-kha-div padeshāh
kesh-varz kutāh shodeye keshāvarz
kes-vat pushāk, pusheshe tan, jāme, lebās
ke-tāb nask, neveshte, barghāye chāp shode va jeld gerefte
ke-tā-bat neveshtan
ke-tāb-che ketābe kuchak, daftarche, jozve
ke-tāb-dār kasi ke kārash negahdāri va fehrest kardane ketābhāye ketābkhāne ast
ke-tāb-dā-ri kāre negahdāri va fehrest kardane ketābhā
ke-tāb-fo-ru-shi kār va jāye forushe ketāb
ke-tāb-khā-ne naskkhāne, jāye negahdāriye ketāb
ketf shāne, sardush
ket-mān penhān dāshtan
ket-ri zarfe dastedāri ke barāye be jush āvardane āb be kār miravad
key che vaqt, che hangām, kutāh shodeye ke ey
key-al miveyi be mānande āluhe ke ān rā āluye kuhi niz miguyand, kiālak, zālzālak
key-a-lak āluye kuhi, kiālak
keyf shādi, khoshi
key-far sezāye niki yā badi, zarfe vijeye māst va shir
key-fa-ri jazāyi
key-far-khāst darkhāste dādsetān
key-fi-yat chegunegi, hālat
key-fur shād, shādmān, khoshhāl
key-hān kayhān, gahān, jahān, donyā, ruzgār
keyk nān shirini
key-khos-rou nāmi dar shāhnāme, nāmi barāye pesarān
key-lu tālāb, ābgir, estakhr

ke

key-mus mavāde ghazāyi pas az govāresh
key-qo-bād nāmi dar shāhnāme, nāmi barāye pesarān
key-vān az sayyārehā, az harbāspān, kamān, āsmān
kez dā-dan suzāndane mu
kez tangiye chizi, ādami yā jānevāri ke be konji khazide va dar khod foru rafte bāshad
kezb dorugh, hile
khāb hālati hamrāh bā āsāyesh va ārāmesh ke bar asare az kār bāzmāndane havās dar ādami va jānevārān padid miāyad, zedde bidāri, hālate ghaflat va bikhabari
khā-bā-lud kasi ke hanuz kāmelen bidār nashode ast
khāb-nash-dan khāb kardan, ārām kardan
kha-bar āgāhi, ettelā
kha-bar-gir khabar girande, jāsus
kha-bar-go-zā-ri edāreye khabar, ājāns
kha-bar-ne-gār kasi ke barāye rādio, ruznāme, majalle va mānande ān khabar āmāde mikonad
khāb-bāz nānvā
khāb-gāh jāye khāb
khā-bi-dan khoftan, be khāb raftan
kha-bis nāpāk, palid
kha-da-māt khedmathā
kha-da-me kārkonān, chākerān, noukarān
kha-dang az deraktān
khā-dem khedmat konande, khedmatkār
khā-dshe kharāb, tardid
khā-en khiānatkār, khiānat konande
kha-fā penhān, pushide, nahān
kha-fa-qān khafegi, gereftane galu va nafas
kha-fe khape, mordan bar asare feshordegiye galu, nadāshtane nafas

kha-fe-gi khapegi, gereftane galu, dar hālate khafe budan
kha-fif sabok, nāchiz
khāg tokhme morgh
khā-gi-ne az khorākīhā
khā-hān khāstār, ārezumand
khā-han-de ānke mikhāhad, khāhesh konande
khā-har dokhtari ke bā kasi az yek pedar yā madar bāshad
khā-har zā-de farzande khāhar
khā-har-zan khāzane, khāhare zan
khā-hesh darkhāst, meyl
khā-hesh-gar khāhesh konande
khā-hesh-mand khāhesh dārande
khā-je bozorg, kadkhodā, rais
khāk zamin, khoshki
khā-kar-re khāke bejā mānde az arre kardane chub
khā-kes-tar gard yā khāki ke az sukhtane chizi bejā mimānad
khā-kes-ta-ri be range khākestar
khā-ki be range khāk, az jense khāk
khāk-riz sangar
khāk-sār forutan
khāk-shir az giāhāne dāruyi
khāl noqteyi siāh bar ruye badan
kha-laf jāneshin
kha-lās rahāyi, āzādī, nejāt
kha-lā-yeq āfaridegān
khā-le khāhare mādar
khā-leq āfarinande, parvardgār, khodā
khā-les bedune āmikhtegi, pāk, bighash
khā-li tohi
kha-li-dan foru raftan
kha-li-fe jāneshin
kha-lij shākhāb, shākhābe, shākhāve, pishraftegiye daryā dar khoshki mānande shākhābe Pārs
kha-li-je fārs shākhābe Pārs
khalq āfaridan, āfarinesh
khal-se az khod bikhod shodan
khā-lu dāyi, barādare mādar

kha-lvat tanhāyi, jāye khāli
khām nāpokhte, nāras, bitajrobe
kham pichesh, tāb
kham-dār pichdār, tābdār
khā-mi nāpokhtegi, bitajrobegi
kha-mi-dan kham shodan
kha-mi-de kham shode, guj, kaj
kha-mi-de-gi pichesh, kham budan
kha-mir ārde āmikhte bā āb
kha-mi-re seresht, nahād
khā-mosh khāmush, ārām
khamr mey, sharāb
khā-mush ārām, sāket, tārik, bisedā
kha-mush khāmush, ārām
khā-mu-shi tāriki, ārāmi
khā-me charbiye shir
kham-yā-ze dahandare, fāj, fāje
khān bozorge il, sofreye khorāk, khāne, sarā
khā-nā qābele khāndan
khā-nan-de āvāzkhān
khā-nan-de-gi āvāzkhāni
khān-dan āmukhtan, yād gereftan, sedā zadan, āvāz khāndan
khan-dān dar hāle khandidan
khān-dān khānevāde, dudemān, tabār
khan-dān-dan be khande darāvardan
khān-da-ni darkhore khāndan
khān-daq tāzi shodeye kande, goudāle gerdāgerde shahr
khān-de farākhānde, khānde shode
khan-de hālati ke be sababe shādi dar ādami ruy midahad va labhā va dahān goshād migardand
khan-de-ā-var khandedār
khan-de-ru ānke khande bar lab dārad
khan-di-dan khande kardan
khā-ne ānjā ke dar ān zendegi mikonim, sarā, kāshāne
khā-ne bar-an-dāz nābud konande, az beyn barandeye dudmān
khā-ne be-dush āvāre

khā-ne-dār edāre konandeye khāne
khā-ne-dā-ri edāreye khāne
khā-ne-gi ahli, rām
khā-ne-kha-rāb badbakht, tohidast, binavā
khā-ne-mān khānmān, khānomān, khāne va zendegi
khā-ne-mān-suz nābud konandeye khāne va zendegi
khā-ne-vā-de afrāde khāne, khāndān, dudemān
khā-ne-vār ozvhāye yek khāne, shomāre afrāde yek khāne
khan-jar deshne, kārde bozorg
khā-nom bānu, dushize
khān-qāh khāngāh, jāygāhe darvishān
kha-pe khafe, feshordegiye galu
kha-pi-dan khape shodan, khafe shodan
kh jānevāri chahārpā dārāye gushhāye derāz, olāgh
khār tīgh, zalil, zabun
khā-rā sange sakht
kha-rāb virān
kha-rā-bāt meykhāne
kha-rā-bā-ti kasi ke be meykhāne ravād, darvish
kha-rā-be virāne
kha-rā-bi virānegi
kha-rāj bāj, māliāt
kha-rak khare kuchak, chārpāyeyi ke dar varzesh be kar mibarand
khā-rak khormāye nāras
kha-rā-mān dar hāle kharāmīdan
kha-rā-mi-dan bā nāz rāh raftan
khā-rān-dan kharesh dādan bā nākhon
kha-rāsh nākhon keshīdan, zakhm
kha-rā-shān-dan kharāsh dādan
khār-bon buteye khār
khār-bo-ze giāhi ast dārāye miveyi ābdār va shirin be hamīn nām
khar-chang az jānevārāne ābzi
khar-dal giāhe dāruyi

khā-re khārā, sange sakht
khā-rej birun, borun
khā-re-je keshvare bigāne
khā-re-ji bigāne
khā-re-qol-ā-de shegeftangiz
khā-resh khāridan
khā-res-tān jāye porkhār
khar-gah khargāh, sarāparde
khar-gāh sarāparde
khar-ghalt az in pahlu be ān pahlu ghaltīdan
khar-gush jānevāri ast ke gushhāyi boland dārad
khar-ham-mā-li kāre sakht va ziād bā mozde nāchiz
khā-ri zabuni, pasti, forumāyegi
kha-rid kharīdan
khā-ri-dan khāresh dādan
khā-ri-dār kharīd konande, kharande, moshtari
kha-ri-dā-ri kharīd kardan
kha-ri-de kharīd shode
kharj hazīne, darraft, be kār bordane pul va kharīdane chiz
khārk ābkhasti dar shākhābe Pārs, jazireyi dar khalīje Pārs
khar-ma-gas magase bozorg
khār-mā-hi az māhihā
khar-man tudeye ghalle
khar-man-gāh jāye kharman
khar-man-kub az abzāre keshāvāri, vāsileyi barāye kubīdane ghalle
khā-ro-bār āzuqe, khorāk, tushe
khār-posht az jānevārān
khar-rād nāmi dar shāhnāme, nāmi ke Pārsiāne kohan bar pesarāne khod minahādand, nāme ātashkadeyi dar zamāne ardeshire pāpakān, khorrād
khar-rāt chubtarāsh, tarāshandeye chub
khār-zi khordeforushi
khar-vār sad man, bāre yek khar
khar-zah-re az giāhān
khas khāshe, khāshāk

kha-sak khār, khāshāk
khā-shāk khas va khār āmikhte bā khāk, rizechub
kha-shā-yār az pādshāhāne Pārsi, nāmi barāye pesarān
kha-shen dorosht, nāhamvār, tondkhu
khash-khāsh az giāhān
khashm asabāniat, ghazab, qahr
khashm-ā-lud ghazabnāk, asabāni
khashm-gin dar hālate khashm, khashmnāk
khashm-nāk khashmgin, khashmālud
kha-si pasti, forumāyegi
kha-sis past, khoskdast, kenesk
khā-si-yat vījegi
khasm doshman
khas-mā-ne az ruye doshmani
khāss vije, bargozide, makhsus
khāst meyl, khāhesh, erāde
khās-tan khāhesh kardan, erāde kardan, dust dāshtan, boland shodan
khās-tār khāhān, khāstgār, khāhande
khās-te darkhāst shode
khas-te vāmānde, farsude, ranjide, kufte, haste
khas-te-del afsordedel, deltang, ghamgin, anduhgin
khas-te-gi vāmāndegi, kuftegi
khāst-gār besyār khāhān, khāhande, kasi ke darkhāste zanāshuyi konad
kha-tā nādorost, eshtebāh
kha-tā-kār gonāhkār, kasi ke kāre nādorsti rā anjām dāde ast
khā-tam-sāz khātamband
kha-tar ānche sabae nābudi shavad, tars va bime nābud shodan, kāre bozorg va doshvār, qadr, manzelat
kha-tar-nāk houlnāk, porkhatar
khā-tem be pāyān rasānande
khā-te-me pāyān, saranjām

khā-ter andishe, ānche dar del gozarad, zehn, hāfeze, zamir
khā-te-re yādbud, yādgār, andishe
khā-ter-jam āsude, bedune negarāni, motmaen
khā-ter-khāh āsheq, shifte, dustdār
khā-ti gonāhkār
kha-tib sokhanrān
kha-tir bozorg, porkhatar
khatm pāyān, saranjām
khatt neveshte, negāresh, neshāneye qalam bar kāghaz
khat-tāt khattnevis, khoshnevis
khatt-kesh abzāri barāye keshidane khatt
khā-tun zane bozorg, khānom
khā-var mashreq, sharq
khā-va-rān qesmati az khorāsān
khā-va-re dur keshvarhāye sharqe āsiā
khā-va-re mi-ā-ne sharqe miāne, sarzamine Pārs va keshvarhāye tāziye hamsāyeye ān
khā-va-re naz-dik āfriqā, sharqe nazdik
kha-vās afrāde vije, zedde avām
khā-vi-ār az māhihā, tokhme guneyi māhi ke besyār gerānbahā ast
khā-ye gond, tokhm
khā-yi-dan javidan va bā dandān narm kardan
khay-yām dāneshmand va sorāyandeye bozorge Pārsi
khay-yāt duzande
khay-yā-ti duzandegi
khay-yer nikukār
khaz az jānevarān
khā-zan khazānedār, anbārdār
kha-zān pāyiz
kha-zan-de ānke mikhazad, jānevāri ke hangāme rāh raftan khod rā bar zamin mikeshad
kha-zā-ne anbār, ganjine
kha-ze jolbak

kha-zi-dan khod rā ruye zamin
keshidan
kha-zi-ne khazāne, anbār
kheb-re kār āzmude, māher
khed-mat kār, parastāri, chākəri,
noukari
khed-mat-go-zār ānke khedmat
konad
khed-mat-kār parastār, chākər,
noukar
khef-fat khāri, pasti, zabuni
khe-jā-lat sharmsāri
khe-jel sharmande, sharmsār
kej-lat sharmandegi, sharmsāri
kej-lat za-de sharmsār
khe-lāf nāsāzgāri
khe-lā-fat jāneshini
khe-lāl miān, chube bāriki ke bā ān
miāne dandānhā rā pāk mikonand
khel-qat āfarinesh
kheng asbe sepid
khe-rad andishe, dānāyi, hush, aql,
dānesh, ziraki, daryāft, edrāk
khe-rad-mand dānā, hushyār
khe-rad-pi-she kheradmand
khe-ref pir, nādān, koudan
khe-reft nādān, koudan, kondzehn
kher-khe-re galu
kher-qe jāmeye darvishān
kher-qe-push darvish
khers az jānevarāne vahshi
khersak kherse kuchak
kher-to pert khordo riz
khe-sā-rat ziān, āsib, zarar
khe-sā-sat khasisi, khasis budan,
pasti, kenesk budan
khesht ājore napokhte
khesht-māl kheshtzan
khes-lat vijegi, khuy, seffat
khes-sat pasti, forumāyegi, khasis
budan, kenesk budan
khet-te nāhiye, mantaqe
khey goruhe mardom, sepāh,
lashkar
khey-li besyār, farāvan, ziād

khey-me chādor
khey-me za-dan chādor barpā
kardan
khey-me-duz chādorduz
khey-me-gāh jāye barafrašstane
chādor
khey-me-shab-bā-zi az honarhā,
namāyeshe arusaki
khey na, dar barābare āri, nakheyr,
niki, nikuyi, khubi
khey-an-dish nikandish
khey-rāt kārhiye khub va niku
barāye mardom
khey-re maq-dam khoshāmad
goftan
khe-zāb hanā, range mu
khi-ā-bān rāhe bozorg va pahni dar
shahr ke jāye gozare mardom va
otomobilhā ast va dar do tarafe ān
khene yā forushgāh sākhteand
khi-āl gomān, pendār, vahm
khi-ā-lā-ti vasvāsi
khi-āl-bāf khiālparvar, dar donyāye
khiāl, khiālpardāz
khi-ā-li tasawori, gomāni, pendāri
khi-ā-nat nādorosti, nārāsti, daghali
khi-ā-nat-pi-she nādorost, daghal
khi-ār az sabzihā
khi-ār chan-bar khiāre derāz va
khamide
khi-ār-shur khiāri ke dar ābnamak
negāh dāshte va shur karde bāshand
khi-de khamide, pashm va panbeye
zade shode
khik mashke pustin
khi-re sargashte, parishān, heyrān
khi-re-gi sargashtegi, gostākhi
khi-re-sar gostākhi
khis tar, dārāye nam
khi-sān-dan tar kardan, chizi rā dar
āb negah dāshtan
khish khod, gāvāhan barāye
shokhm zadane zamin
khi-shān fāmil, bastegān
khi-shā-vand fāmil, baste

khi-shā-van-di khishi, hamfāmil budan
khi-shi nesbat dāshtan, khishāvandi
khi-shtan khod, khish
khi-sh-tan-dār bordbār, shakibā
khit sho-dan sharmande shodan
khi-u tof, ābe dahān
khiz jonbesh, paresh
khi-zāb mouje āb
khi-zan-de khiz konande
khi-zi-dan paridan, jastan, laghzidan
khod khish, khishtan
kho-dā izad, āfarinande, parvardgār
kho-dā-dād ānche khodā dāde ast, nāmi barāye pesarān
kho-dā-hā-fez bedrud
kho-dā-nash-nās biimān, birahm, nādorost
kho-dā-pa-rast kasi ke khodā rā beparastad, pārsā
kho-dā-pa-ras-ti parasteshe khodā
kho-dā-she-nās ādame dorost, khodāparast, shenāsandeye khodā
kho-dā-vand khodā, parvardgār
kho-dā-van-di khodāyi
kho-dāy khodā, parvardgār
kho-dāy-gān khodāvandgār
khod-bin khodpasand
khod-bi-ni khodpasandi
khod-dār shakibā, bordbār
khod-dā-ri bordbāri, shakibāyi, tahammol
khod-fo-rush ruspi
khod-fo-ru-shi ruspigari
khod-kām khodsar, khodray, khodparast
khod-kā-me khodsar, khodparast
khod-kā-me-gi khodsari
khod-kā-mi khodsari, khodparasti
khod-kār dastgāhi ke be khodiye khod kār konad, guneyi qalam barāye neveshtan
khod-ko-shi khod rā koshtan
khod-na-mā anke khod rā khub jelve dahad

khod-na-mā-yi khod rā khub jelve dādan
khod-ne-vis az abzāre neveshtan, az qalamhā
khod-pa-rast khodkhāh, khodsetā
khod-pa-ras-ti khodkhāhi
khod-ray khodsar, khodkām
khod-ra-yi khodsari, khodkāmi
khod-rou ānche be khodiye khod rāh ravad, otomobil, mashin
khod-ru giāhi ke be khodiye khod miruyad
khod-ru-yi be khodiye khod rastan va ruyidan
khod-sar nāfarmān, bibāk, khodray
khod-sa-ri nāfarmāni
khod-se-tā ānke khod rā setāyesh konad
khod-se-tā-yi az khod setāyesh kardan
khof-fāsh shabpare, parandeyi ke dar shab miparad
khof-tan khābidan
khof-te khābide, be khāb rafte
kho-jand az shahrhā
kho-jas-te nik, khub, farkhonde, khosh, mobārak, gole hamishe bahār
kho-jas-te-gi farkhondegī, meymanat
kho-jas-te-pey khoshqadam
khol saboksar, divāne, nādān, khākestar, kham, khamide
kho-la-fā khalifehā, jānehinhā
kho-lā-se gozide, kutāh shode
kholq khu, khuy, seresht, ādat
khom kuzeye āb yā sharāb
kho-mār mey zade
khom-pā-re goluleye jangiye bozorg
khom-pā-re-an-dāz selāhi barāye partābe khompāre
khom-re kuzeye bozorg
kho-nak sard, khosh
kho-nāq difetri, az bimārihāye galu
kho-nok khoshā, āfarin

khon-yā sorud, āvāz
khon-yā-gar sorudkhān, navāzande
khor khorāk, khordani, khorande, khorshid
kho-rā-fāt khorāfehā, sokhanāne bihude, afsānehā
kho-rā-fe sokhane bihude, aqideye puch va dorugh, afsāne
kho-rāk khordani, ghazā
kho-rā-ki khordani
kho-rān-dan khorānidan, chizi rā be khorde kasi dādan
kho-ran-de ānke mikhordad
khord kuchak, riz, andak
khord kar-dan rize kardan
khord-dād māhe sewome khorshidi
khord-dan chizi rā dar dahān nahādan va dar galu foru bordan
khord-da-ni darkhore khordan
khord-de ānche khorde shode ast, rize, andak, kam
khord-de ge-ref-tan nokte gereftan, irād gereftan
khord-de-bin bārikbin, noktedān, daqiq
khord-de-bi-ni bārikbini, noktedāni, deqqat, tawajoh
khord-de-fo-ru-shi kār va pisheye khordeforush
khord-di kuchaki, kudaki
kho-re az bimārihā
kho-resh khorāk, ghazā
khord-mā derakhti ast dārāye miveyi shirin be hamin nām
khord-mā-bon derakhte khormā
khord-mā-lu az derakhtān
khord-nās sedāye khorkhor, khoropof
khord-rād kharrād, az pahlavānāne Pārsi, nāmi dar shāhnāme
khord-ram shādmān, khosh
khord-ram-din dine bābake khorrami
khord-ram-gāh jāye khorram va sabzezār
khord-ra-mi shādmāni, shādi, khoshi

khord-ram-ruz ruze hashtom az deymāh ke dar gozashte ān rā jashn migereftand
khord-sand shādmān, rāzi
khord-shid khor, mehr, āftāb
khord-tum biniye fil
khord-ruch khorush
khord-rus az mākiān
khord-ru-sak khoruse kuchak
khord-rush bāng, faryād
khord-ru-shān dar hāle khorush, faryādkonān
khord-ru-shān-dan be faryād darāvardan
khord-ru-shā-ni-dan be faryād darāvardan
khord-ru-shi-dan bāng kardan, faryād zadan
khord-bi-dan khābidan
khosh niku, khub, shād
khord-shāb tar va tāze, ābdār
khord-shā-mad dorud, tabrik
khord-shā-mad gof-tan dorud goftan
khord-shā-vāz ānke āvāze niku va khosh dārad
khord-shā-yand delpazir, pasandide
khosh-bakht ānke bakhte niku dārad, nimbakht
khosh-bu dārāye buye khosh
khosh-del shādmān, shād
khosh-gel zibā, qashang
khosh-gu khoshgoftār, zabānāvar
khosh-hāl shādmān, shād
khosh-hāli khoshi, shādmāni, shādi
khord-shi nikuyi, khubi, shādi, shādmāni, khoshhāli
khoshk bedune nam, paʼmorde, khashen va bedune narmi, khāli az sabze va giāh, biāb, ānche darunash āb nabāshad, dar barābare tar
khoshk-bār mivehāye khoshk karde mānande anjir, angur, tut, zardālu
khosh-kha-bar ānke payāmi niku āvarad

khosh-khān khoshāvāz
khosh-khatt ānke niku nevisad
khosh-kholq mehrbān, khoshkhu
khosh-khol-qj mehrbāni
khosh-kho-rāk bāeshtehā, kasi ke
 khub khorāk bekorad, khoshkhor
khosh-khuy niksirat, mehrbān
khosh-ki-dan khoshk shodan
khosh-ki-de khoshk shode
khosh-ko tar khoshk va tar, kenāye
 az bad va nik
khoshk-sāl sāle bibārān
khoshk-sā-li bibārandegi, sāli ke
 dar ān bārān nabārad
khoshk-sār zamine biāb
khosh-ma-ze govārā, laziz
khosh-ma-ze-gi govārā budan,
 lazizi
khosh-nām nikonām
khosh-na-vāz khonyāgar
khosh-ne-shin ānke harjā
 khoshash āyad beneshinad va
 eqāmat gozinad, chādorneshin,
 ejāreneshin
khosh-ne-vīs khoshkhatt, kasi ke
 niku nevisad
khosh-nud khorsand, shādmān,
 rāzi, khoshhāl
khosh-nu-di khorsandi, rezāyat,
 shādmāni
khosh-raf-tār dārāye raftāre niku
khosh-raf-tā-ri kerdār va raftāre
 niku dāshtan
khosh-rang dārāye range zibā
khosh-rikht khoshgel, zibā
khosh-ru khandān, zibā, khoshgel
khosh-ru-yi shādmāni, shādi
kho-shu-nat doroshti, tondkhuyi
 kardan, khashen budan
khosh-vaqt shād, khosh, shādmān
khosh-vaqt-ti shādi, shādmāni
khosh-rou pādshāh, nāmi dar
 shāhnāme, nāmi barāye pesarān
kho-suf gereftane māh
kho-su-mat doshmani

kho-su-san beviĵe
kho-su-si viĵe, maksus, dar
 barābare hamegāni
khouf tars, bim
khou-fā-var tarsnāk, tarsāvar,
 bimmnāk
khouf-nāk tarsnāk, bimmnāk
khu ge-ref-tan ādat kardan
khu kar-de ādat karde
khu khuy, ādat, seresht, nahād,
 mazāj, kholq
khub niku, zibā, pasandide
khu-bi niki, zibāyi
khub-ru khoshru, zibāru, khoshgel
khub-ru-yi khoshgeli
khud kolāhe āhanin
khuk az pestāndārān
khuk-dā-ni jāye negahdāriye
 khukhā
khun māyeye sorkhrange darune
 raghā
khu-nāb khune āmikhte bā āb
khu-nā-lud ālude be khun
khu-nā-shām khunkhār, khunriz,
 birahm
khun-ba-hā tāvān, bahāye khun
khun-bār khunfeshān, khunchekān
khu-ne del anduh, gham, ghosse
khu-ne si-ā-vo-shān az dāruhāye
 giāhi
khun-garm jānevāri ke garmāye
 badanash peyrouye pirāmunash nist,
 dar barābare khunsard, dārāye khune
 garm, mehrbān, hamsāz, hamdam
khun-in ālude be khun
khun-je-gar khuninjegar, āzorde
khun-khā-hi enteqām, kinejuyi
khun-khār khunāshām
khun-khā-re-gi khunāshāmi
khun-khā-ri khunāshāmi
khun-riz ādamkosh, koshande
khun-ri-zi riktane khun, koshtār
khun-sard bordbār, kasi ke zud
 khashmgin nashavad
khur hur, khorshid

khu-she dānehāye be ham peyvaste
mānande khusheye gandom
khu-she-chin chinandeye khushe
ki keh, che kasi
kiā pādshāhe bozorg, farmāndeh,
marzbān, marzdār, pahlavān, rais
kiā-biā shokuh
kiā-de rosvā, badnām
ki-āgh rostani, giāh
ki-ā-lak āluye kuhi, az giāhān
ki-ān setāre, markaze dāyere
ki-ā-nā har kodām az onsorhāye
chahārgāneye garmā, sarmā, tari va
khoshki, tabāye, asle har chiz
ki-ā-nush nāmi dar shāhnāme, nāmi
barāye pesarān
ki-ār tanbali, sosti
ki-ā-sat ziraki, hushyāri
ki-ā-zand pādshāhe bozorg
ki-bi-dan az rāh bargashtan, gomrāh
shodan, fariftan be eshq, keshidan va
gardānidan
ki-bi-de be yek su rafte, kenār
gerefte, farifte
ki-bu tihu, parandeye khoshgushti
ke be kabk mimānand
kich kam, andak, kuchak, āheste,
parishān, parākande, guneyi jāmeye
abrishami
kich kich kam kam, āheste āheste,
khord khord, andak andak
ki-che kuche, rāhe tang, khiābāne
bārik
kif kiseye charmi ke dar ān pul yā
asnāde bahādār migozārand, vasileye
negahdāriye ketāb va daftar
dāneshāmuzān
ki-fi chizi ke dar yek kif jāy begirad,
qābele gozāshtan dar kif
kigh kikh, cherke gusheye chashm
kij khare dom boride, chārpāyi ke
varame galu dāshte bāshad
ki-jā dar māzandarān be dokhtar
miguyand dar barābare rikā ke be
pesar gofte mishavad

kik mardomake chashm
kikh cherke gusheye chashm, cherk
va pineye dast va pā
ki-khā kutāh shodeye kadhodā,
bozorge rustā
ki-kiz kikish, tartizak, az sabzihā
kil khamide, kaj, arezumand, gelim,
palās
ki-le peymāneye ghalle va ārd,
peymāyesh, peymāne kardan
kil-kā az māhihāye kuchake
khordani
ki-lu hezār
ki-lu-ge-ram hezār geram
ki-lu-metr hezār metr
ki-māk tasmeye charmi ke ruye
pālāne chārpāyān mibandand, sarshir
ki-māl jānevare ke az puste ān pustin
misāzand
ki-mi-ā māddeyi ke be gomāne
gozashtegān mes rā be talā tabdil
mikonad, dāneshe shimi
ki-mi-ā-gar shimidān
ki-mokht puste khar va asb, puste
chruk oftāde
kin khās-tan doshmani jostan,
khunkhāhi, enteqām
kin kine, doshmani, kutāh shodeye
ke in
ki-ne ir-aj nāme āvāze nuzdahom az
si āvāze bārbad
ki-ne kin, doshmani
ki-ne si-ā-vosh nāme āvāze bistom
az si āvāze bārbad
ki-ne-tuz kintuz, enteqāmju
ki-ne-var doshmani konande,
kinetuz
kin-khā-hi enteqāmjuyi
kin-tu-zi kinkhāhi, khunkhāhi,
enteqāmjuyi
kip por, anbāshte, baste, gerefte
ki-pā gipā, az khorākihā
kir ālate mardāne, nare, narine
kis chin va shekan, kiseye sim va
zar

ki-sa-ne nakhi ke barāye reshtan be doureh duk pichide shavad

ki-se chizi ke az charm, karbās yā parche sākhte mishavad va pul yā chizhāye digar dar ān migozārand, tubre

ki-se-bor jibbor, doz

ki-se-dār dārandeye kise, kasi ke kālā rā be zamāne arzāni bekarhad va anbār konad tā dar zamāne gerāni befrushad

ki-se-kesh kasi ke dar garmābe tane moshtariān rā shostoshu midahad

kish din, āyin, ravesh, pari ke bar tir mibastand, tarkash va tirdān, jānevare ke az pustash pustin miduzand, derakhte shemshād, hālāti dar bāziye shatranj, guneyi pārche, vājeji barāye rāndane parandegān, ābkhasti dar shākhābe Pārs

ki-tu parandeye sangkhāre

ki-us kaj, kaj, nārāst

ki-usk gerefte shode az vājeje Pārsiye kushk, otāqaki ke har suye ān bāz bāshad, dakke, jāye forushe ruznāme va majalle

ki-vi derakhti ast dārāye miveyi be hamin nām ke bishtar dar niuzland yāft mishavad

kiz namad, zirandāzi ke az pashme shotor yā guspand mālīde va sākhteand

klā-sor jozvedāne bozorg va fanardār

kli-nik darmāngāh

klub klup, bāshgāh, anjoman, kānun

ko-bālt felezi ast sepidrang

kob-be koppe, qoppe, anbāshte va ruye ham rikhte

ko-bey-tak sonbe, ālati ke bā ān sange āsiā rā tiz mikonand

ko-bi-tā guneyi shirini

ko-rā bozorgtar, guneyi māre sammi

koch pulake māhi

ko-chu-le miveye derakhti ast ke bishtar dar hend peydā mishavad

kod shenāse, ramz

ko-dām az vājehāye porsesh, che chiz, che kasi

ko-dā-min kodām, kodāmyek

ko-dang kadang, kadīn, chubi ke gāzorān jāme rā hangāme shostan bā ān mikubidand

ko-de zabāne kuchaki ke dar bikhe galu jāy dārad, zabāneye qofl, dandāneye kelid

ko-de-yin az farāvaredehāye taryāk ke kārborde dāruyi dārad

ko-din kodine, chubi ke gāzorān jāme va lebās rā be hangāme shostan bā ān mikubidand

ko-du-rat tiregi, siāhi, deltangi

kod-ye sakhtiye ruzgār, gedāyi, gadāyi, bichāregi

kof-fār kāferān, bidinān

kofr nāsepāsi kardan

kof-rān nāsepāsi

kof-te shekofte

koh kuh, barāmadegiye ruye zamin

ko-han dirin, dirine, kohne

ko-han-bār khāne, bārgāh

ko-han-sāl pir, sālmand, dirin, sālkhorde

ko-hash-te kohaste, kuzeye porāb

koh-bal kahbol, nādān, koudan

koh-bod kuhbud, kuhneshtin, zāhed, gushagir

ko-he pas va pishe zine asb, mouje āb, barāmadegiye poshte shotor, kouhān

koh-go-zār kuhpeymā, kuhnavard

koh-kān kuhkan, kasi ke kuh rā bekind

koh-kā-ni kuhkani, kandane kuh

koh-kub kuhkub, kenāye az shotor va asb

kohl sormeye chashm

koh-ne kohan, dirin, sālkhorde, farsude, az kār oftāde, qadimi

koh-ne-kār āzmude, hoshiyār
koh-sār kuhsār, sarzamini ke kuhhāye besyār dāshte bāshad, kuhestān
ko-hu-lat piri, sālkhordegi
ko-jā vājeje porsesh, kodām jā, che jāyi
ko-jār chinedāne parande
kok korch, morghi ke az tokhm kardan bāzistad, az zoghālā ke karbone taqriban khāles ast
ko-kā derakhti ast ke bishtar dar āmrikāye jonubi miruyad va kokāyin az ān gerefte mishavad
ko-kā-yin fārāvardeye derakhte kokā, az mavāde mokhadder
kokh kerm, hashare, az giāhāne ābi
kok-tel āmikhteyi az mashrubāte gunāgun
kok-tel mo-lo-tof botriye por shode az tarkibāte ātashzā
kol khamidegi, kaji, kuji, gujposht, tiz nabudan
ko-la muye sar, muye kākol
ko-lah an-dākh-tan kolāh andākh-tan, kenāye az shādi va shādmāni kardan
ko-lah kolāh, jonbesh be hangāme āmizeshe jensi, kire mard
ko-lāh pusheshi barāye sar, tāj
ko-lāh she-kas-tan bargardāndane gusheye kolāh barāye ebrāze alāqe, kaj gozāshtane kolāh
ko-lā-hak kolāhe kuchak, sarpush, bakhshi az risheye giāhān
ko-lāh-bar-dā-ri gul zadan, farib dādan
ko-lah-dār kolāhdār, pādshāhe setamgar
ko-lāh-dā-ri pādshāhi kardan
ko-lāh-gis gisuye sākhtegi ke afrāde bimū bar sar migozārand
ko-lāh-khud khud, kolāhe zerehdāri ke sarbāzān bar sar migozārand
ko-lāh-zan-ge kolāhe zanguledār

ko-lāj honare chasbāndane pārehāye kāghaz, charm, pārche va mānande ān barāye sākhtane yek tasvir
ko-lāk tohi, miānkhāli, mouje bozorg, kulāk
ko-lāl kuzegar, sofālpaz
ko-lā-le muye pichide, kākol
ko-lan barāmadegiye gardan, varam, ghodde, goluleye panbeye zade shode
ko-land kolang, kolune dar, har chize natarāshide va nāhamvār
ko-lan-dan takānidan, afshāndan
ko-lang abzāri barāye kandane zamin, dornā, parandeyi bā pāhāye derāz
ko-lan-gi āzmand, khāneye qadimi va kohne, guneyi khoruse dorosht
ko-lan-jak kharchang
ko-lā-posht guneyi jāmeye pashmin
ko-lā-posh-te jāmeye kutāh va zomokhte pashmi
kol-be kume, khāne, khāneye rustāyi, khāneye tang va tārik
kolch koluche, nāne riz shode, guneyi pashm, chin va shekane mu, pich va tābe mu
kol-chang kalchang, kharchang
ko-le kutāh, nāqes, dom boride, bidaste
kol-fat ranj va sakhti, mostakhdeme khāne
ko-li rustāyi, dehkade, az ālāte āhangsāzi, daf, guneyi māhi, kouli, khore, az bimārihā, koluche
ko-li-che koluche, nāne roughani, kenāye az māj va āftāb, nimtaneye panbeduzi shode
ko-lij nāni ke dorost az tanur barnayāyad, koluche
ko-lik nastaran
kol pashme narm
kol-kom kalkam, manjaniq, abzāre jangi dar gozashte barāye partābe sang yā golulehāye ātash

koll hame, hamegi, tamami
kol-li vābaste be koll, hamegāni, ziād, omde
kol-li-ye tamāmi, hamegi, hame
ko-loft setabr, dorosht, nāhamvār
ko-lok luch, darde shekam
ko-lok-si-on daste, gerdāvare shode
ko-lon-be koluchehi ke darun ān rā bā halva va maghze bādām anbāshte bāshnd
ko-lu-nel sarhang, darajeyi dar artesh
ko-lo-ni sarzamini ke goruhi az jāyi digar be ānjā kuch konand, mohājerneshin, mostamare
ko-lor gāzi ast sabzrang bā buyi tond va zanande
ko-lo-rāt nāme hamegāni barāye namakhāye vābaste be asid kolorik mānande kolorāte potāsiom
ko-lo-ro-fil sabzine, māddeye sabzrangi dar giāhān
ko-lo-ro-form māyeyi birang va farrār ke dar bihushi be kār miravad
ko-lo-ru-re so-di-om namak, jesme sepidrang va shurmazze
ko-lu kalāntar, rishsepid, nāne roughaniye bozorg
ko-luch javidan, khāyidan
ko-lu-che nānshirini
ko-lu-chi-dan khāyidan, javidane chizhāyi ke zire dandān sedā konad
ko-luk gostākh, bisharm, biadab
ko-lukh gele khoshk va be ham chasbide
ko-lukh bar lab mā-li-dan kenāye az penhān negah dāshtane kārī
ko-lukh-an-dāz kasi ke be suye digari kolukh andāzad, surākhhāyi dar zire kongereye divāre dej ke az ānjā sang va kolukh be samte doshman miandākhtand, fālākhan, sangandāz, nabire, farzande nave
ko-lu-khe be mānande kolukh

ko-lun qofle chubi ke dar gozashte poshte dare hayāt kār migozāshtand
ko-lus asbi ke chashm va ru va puzeash sepid bāshad va ān rā shum midānēstand
ko-lu-te kolāhe panbeduzi shode, rusariye dokhtarān ke do sar ān rā zire galu mibandand
ko-luz koluze, ghuzeye panbeye shekofte shode
kol-ya-vi mansub be kolye
kol-ye gorde, qolve, ozvi az badan
kol-yun golyun, jāmeye haftrang
kom guneyi khār, shekam dar shirāzi va lori, lās, māde, dar barābare nar
ko-mā hālati az bihushi
ko-māj komāch, nāne shirini ke az ārd, berenj va shakar sākhte mishavad, chubi ke bar nouke dirak va sotune chādor gozāshte mishavad
ko-māj-dān zarfi ke nāne komāj dar ān gozārand, dige mesiye bozorg
ko-mak kumak, yāri, hamrāhi, dastyār, hamrāh
ko-mā-le kaj, kaj va koule, nārāst
ko-mān-do takāvar, dasteyi az sepāhiān ke āmuzeshhāye vīje dideand
ko-mās kuzeye sofāline dahān goshād, kashkul
ko-mā-se chāhkan, kārizkan, zane badkār, kasi ke har do ālate mardī va zani rā dāshte bāshad
ko-māy giāhi ast besyār badbu
kom-bāyn māshine keshāvarzi
kom-bi-ze kharbozeye nāras
kom-bo-ze kharbozeye nāras
ko-me-di khandedār, neveshte yā filme khandedār
ko-mi-sā-ri-ā kalāntari
ko-mi-ser kalāntar, mobāsher
ko-mi-si-on goruhi ke barāye anjām dādane kāre vijeyi gerde ham

āmadeand, heyat, dallāli, haqe
vāsetegari

ko-mi-si-o-ner miānji, dallāl
ko-mi-te edāreyi ke barāye pejuhesh
va rasidegi be kāri tashkil mishavad,
anjoman, goruhi ke dar yek sāzmān
edāreye ān rā dar dast dārad

ko-miz gomiz, shāsh
kom-kom sedāye kandane chāh va
mānnade ān, rige ravān

kom-le nādān, bikherad
ko-mod jāye negahdāriy va āvizān
kardane pushāk

kom-pā-ni sherkat
kom-pe-let hamegi, kāmel
kom-pe-re-si guneyi otomobil
barāye keshidane bār

kom-pres pārcheye khisi ke ruye
qesmate zakhm shode migozārand
kom-put miveye pokhte shode dar
sharbate shakar

ko **ko-mu-nism** az makātebe siāsi ke
az didgāhe eqtesādi bar mālekiyate
hamegāniye vasāyele toulid pāyerizi
shode ast

ko-mu-nist kasi ke peyruye
maktabe komonism bāshad

kon bekon, anjām bede, kutāh
shodeye kun, neshastgāh

ko-nā zamin, zamin barāye kesht

ko-nāgh kerme abrisham, kerme
pile, tāre abrisham, tāre ankabut,
taraf, su, kenār

ko-nām āshiāne, jāygāhe jānevarān,
charāgāh, bishe

ko-nār derakhte sedr

ko-nā-rang kenārang, marzbān,
farmānravā

kon-bi-dan barjastan, khiz
bardāshtan

kon-bi-ze kālak, kharbozeye nāras,
guneyi khiār

kond nāborrande, chizi ke tiz
nabāshad, ārām, āheste, yavāsh,
kondeye chubi ke bar pāye

zendāniān migozāshtand, dānā, delir,
shojā, jangju, pahlavān

kon-dā kondāgar, dānā, bādānesh,
kheradmand, hakim, delir, pahlavān

kon-dak pāre nān, nāne riz riz
shode, rize nān

kon-dā-muye muye mādarzād,
muyi ke be hangāme bedonyā
āmadane nouzād dar badane u
bāshad

kon-dā-var delir, pahlavān, dānā

kon-dā-va-ri pahlavāni, deliri,
dānāyi

kon-de hizom, hime, chube setabri
ke bar pāye zendāniān mibastand,
yeki az fonune koshti

kon-desh panbeye zade shode ke
barāye risidan golule shode ast

kon-dez kohandez, kohandēj, deje
kohne va qadimi, kushk, bālākhāne

kon-di sosti, nādāni, tiz nabudan

kon-do-le gondole, chize be ham
pichide va chasbide, golule shode,
mochāle shode

kon-dor shireye guneyi derakhte kāj

kon-dos az giāhāne sammi

kond-rou āheste ravande, ārām,
bishetāb

kond-vā-le tanumand, dorosht

kond-zehn koudan, kamhush, ānke
dir yād migirad

ko-nesh kerdār, kār, ātashkade,
parasteshgāh

ko-nesht kerdār, kār

kon-fed-rā-si-on ettehādiye,
hambastegi, goruhi az chand nāhiye
yā keshvar ke bā ham doulati vāhed
tashkil dahand vali dārāye
khodmokhtāri bāshand

kon-fe-rāns gerdehamāyi,
anjomane siāsi, sokhanrāni,
farāhamāyi, ejlās

kong mardo setabr va tanumand

kong-ge-re majles, anjoman, neshast,
dandānehāye bālāye divār

kon-gor gedāyi ke shākh va shāne dar dast gerefte va gedāyi konad, bum, buf, bisharm, shākhēye nouraste

konh seresht, haqiqat, zāt, bāten

ko-nish konesh, kerdār

ko-nit konid, anjām dahid

konj gushe, bighule, zāviye, chin va shekan

kon-jak har chize tāze va nou

kon-jāl konjāle, konjār, tofāle

kon-jār konjāre, konjāl, tofāleye dānehāye roughani

kon-je khari ke zire dahānash varam karde bāshad, khare dom boride

kon-jed az dānehāye roughani

kon-je-de pādzahr, khālhāye kuchake ruy puste badan, kakmak

kon-ji-de pasmāndeye dānehāye roughani, tofāleye konjed

konj-kāv kāvosh konande, jostoju konande

konj-kā-vi jostoju, barrasi, kāvosh, porsidan

kon-jol be ham pichide, porchin va shekan, mochāle shode

kon-kur mosābeqe, āzmune vorudiye dāneshgāh

kon-ne pusheshe bālāye dare khāne, sāyebāne bālāye dar

kon-ser-si-um sherkate bozorgi ke az chand sherkat va barāye enhesāre kālāyi be khod tashkil shavad

kon-sert barnāmeye musiqi ke bā orkestr navākhte shavad, hamāhangi, yegānegi

kon-serv ghazāye āmāde ke dar qutiye sarbaste va bedune havā negahdāri mishavad

kon-sul namāyandeye siāsiye keshvare bigāne dar yeki az shahrhā

kon-sul-gari jāye kāre konsul, edāreye konsul

kont farnāmi ashrāfi dar urupā

kon-tākt barkhord, be ham residan, tamās, mojāverat, qesmati az madāre elektriki

kon-tes farnāmi barāye zanāne ashrāfi dar urupā

kon-tor dastgāhi barāye sanjeshe masrafe āb va barq va mānande ān, dastgāhe shomāresh

kon-to-rāt peymān, qarārdād

kon-to-rol bāzbini, jostoju

kon-to-rol-chi kasi ke chizi rā bāzbini va kontorol konad

ko-nun aknun, inak, hālā, in zamān

ko-nur tondar

kon-vān-si-on peymān va ahdnāme miāne chand keshvar

kon-ye farnām, barnām, laqab

kop zarfe shisheyi barāye serke yā sharāb, darune dahān

kor goruhi az khānandegān ke āvāze goruhi mikhānand

ko-rād korāde, jāmeye kohne, pushāke farsude

ko-rak sare bimu va tās, sare kachal

ko-ran korān, korand, meydāne asbdavāni, asbi ke rangash miāne zard va bur bāshad

ko-rān korand, koran, korang, meydāne asbdavāni, asbi rā guyand ke rangash hanāyi yā qahveyi bāshad

ko-rand korān, meydāne asbdavāni, asbi ke rangash miāne zard va bur bāshad, gerd āmadane mardom, dige vijeje jushāndane rang

ko-rār chube zire dar, āstāneye dar

ko-rāse daftar, daftarche

ko-rāt korehā

ko-ra-vi gerd va be mānande kore

ko-rāz tong, kuzeye āb

kor-boz korboze, khiāre derāz

korch karach, qāch, qāsh, tekkeye boride shode az kharboze yā hendavāne

kor-che ālunak, kume, kolbe

kord täyefeye Pârsi ke be jangâvari va mihanparasti mashhur ast
ko-re guy, har chize guy mânand va gerd mânande koreye zamin
ko-ren-bâ vasileye dorudgari
ko-renj berenje khorâki
korgh az giâhâne dâruiy ke dar shekastebandiye ostokhânâ b ekâr miravad
ko-rich korij, koriz, par rikhtane parandegân beviye bâz va shâhin
ko-ri-dor dâlân, sarsarâ, râhrou
ko-righ korich, koriz, par rikhtane parandegân
ko-ri-shak maghâk, goudâl
ko-ri-shang ghâr, kuh
ko-riz korich, korize, khâneye kuchak, âlâchiq, par rikhtane parandegân, gusheye khâne
ko-ri-zi pir, fartut, bâz va shâhine par rikhte
kork korch, morghe khânegi ke az tokhm gozâshtan bâz istâde va barâye juje darâvardan ruye tokhm neshaste bâshad, pashme besyâr narm
kor-ki dornâ, parandeyi ast bâ pâhâye derâz
kor-kor guneyi pârcheye nakhi yâ abrishami
kor-ko-ri khân-dan rajaz khândan
korm anduh, gham, gereftegiye del, zakhm
kor-nab giâhe kalam, choghondar, az giâhân ke risheye ân khordani ast
kor-ner gushe, kenâr, hâlâti dar bâziye futbâl ke bar asare partâbe tub be poshte darvâzeze khod pish miâyad va monjar be zarbeye korner az suye time raqib az gusheye zamin mishavad
kor-nesh kham shodan dar barâbare digarân
ko-ro-no-metr vasileyi barâye sanjeshe zamâne kutâh, zamânsanj

ko-rosh rismâni ke az mu bâfte shode bâshad
kor-pâ korpe, shabdar, az giâhân, giâhe nâzok va kutâh, giâhi ke dir kâshte shavad va hâselash dir bedast âyad
ko-ri poli ke az ruye mordâb be daryâ vasl shavad
ko-re bacheye chârpâyâni mânande asb, astar va khar
kors korseh, kurs, cherk, cherke lebâs yâ badan
kor-set sinebande zanân, shekambande zanân
kor-si sarir, takht, chârpâyeyi ke bar ruye ân mineshinand
kor-te nimtane, pirâhan
ko-ruk sâyebâne otomobil, saqfe doroshke va kâleske
ko-ru-ki naqsheyi ke jâyi râ neshân bedahad, naqsheye râh yâ sâkhtemân
ko-rur pânsadhezâr, nim milion
ko-rush shekanbe
ko-rut châq, farbeh
ko-ruz koruj, shâdi, khoshi
kor-yân qorbâni, fedâyi, mâl yâ jâne kasi ke barâye rahâyiye digari dâde shavad
kor-ze korz, zamini ke bârâye kâshtan hamvâr karde bâshand, zamine kuchaki ke dar ân chizi kâshte bâshand
kos sharmgâhe zan, âlate zanânegi, andâme tanâsoliye zan, âbkhaste yunâni
kosh bekosh
kosh-kan-jir vasileyi ke dar jang bâ ân dejhâ râ migoshudand, az jangabzârhâ dar gozashte
ko-shof-tan kashaftan, shekâftan va parâkandan, parishân kardan, pajmordan, nist va nâbud shodan, az miân raftan
kosht koshtan

kosh-tan jān az jāndāri gereftan, bijān kardan, be qatl rasāndan, az miān bordan, khāmush kardan
kosh-tār koshtan, nābud kardan, az miān bardāshdan
kosh-tār-gāh jāye koshtan guspanđ va gāv, qassābkhāne
kosh-te be qatl raside
kosh-ti az varzeshhāye bāstāni, kamarbande vijeye koshtigirān, bandi ke zartoshtiān be doure kamar mibandand va az haftādo do nakhe pashmiye sepide bāfte shode ast chun yasnā, yeki az panj pāreye avestā niz dārāye haftādo do pāre mibāshad
kosh-ti-gir kasi ke koshti migirad, pahlavān
ko-si-nus nesbate pahluye nazdik be zāviyeye hādde dar mosallase qāemozāviye be vatar
kos-khol divāne, khol
kos-ma-shang khol, divāne
kos-tal hashareyi siāh va pardār
kos-tan kuftan, kubidan, gereftan, kamarband bastan
kos-te kufte, kubide shode, ghalleye kubide shode ke hanuz az kāh jodā nashode bāshad, az giāhān
kos-ti koshti, bandi ke zartoshtiān be doure kamar mibandand va az haftādo do nakhe pashmiye sepide bāfte shode ast chun yasnā, yeki az panj pāreye avestā niz dārāye haftādo do pāre mibāshad
ko-suf gereftegiye khorshid
ko-sur kasrihā, kambudhā, navāqes
kot nimtāneye āstindāre mardāne yā zanāne
ko-tak chubdasti, chubdastiye darvishān, chube setabri barāye zadan
ko-tak za-dan tanbihe badani kardan, zadane kasi bā chub
ko-tal tappeye boland, asbe yadak

ko-tān-jānt nesbate pahluye kenāre zāviyeye hādde be pahluye ruberuye ān dar mosallase qāemozāviye
kot-let az khorākihā ke az gushte charkh shode misāzand
ko-tob ketābhā
ko-tu ghuzeye panbe, ghalāfe panbeye nāraside
kou zirak, kheradmand, hushyār
kou-dan nādān, kondzehn, kasi ke dir yād begirad, asbe pir va kondrou
kou-hān zine asb, barāmadegiye poshte shotor va shāneye gāv
kouj nāne roughaniye bozorg
kou-kā ghoughā, sedāye boland, sarosedā, shamshir, garmā
kou-kab setāre
kou-ka-le hodhod, shānebesar, az parandegān
kou-le kaj, kaj, khamide
kou-li biābāngard, douregard, ruspi
koun hasti, vojud
koun va ma-kān giti va ānche dar ān ast, hasti
kou-ras pich va shekane mu
ko-va ghalāfe panbe, ghuzeye panbe, pileye abrisham
ko-vā-li-dan govālidān, andukhtan, gerdāvāri kardan, nemov kardan, roshd kardan
ko-van guneyi derakhte bid
ko-vān-tom kuchaktarin meqdāre har kamiyate fiziki ke mitavānad betoure mostaqel vojud dāshte bāshad
ko-vartz onsore asliye sanghāye āzarin ke besyār sakht mibāshad
ko-vās kovāsh, kovāse, kovāshe, gune, sefat, ravesh, tarz
ko-vāsh kovās, kovāse, gune, ravesh
ko-vis-tan kuftan, kuftane ghalle
ko-vis-te ghalleye kubide shode
ko-yān chādori ke be mānande gonbadi ast

ko-zāz az bimārihā
koz-bo-re geshniz
kozf korf, qir, shabe, sange siāhe barrāq
kris-tāl bolur, bolurin
ku zirak, dānā, hushyār, bāhush, kheradmand, delir, rāhe farākh va pahn, kutāh shodeye ke u, vājeje porsesh be chame kojāst
kub bekub, zarbe, āsib, hasiri ke az giāh sākhte mishavad
kub-al kupal, kupale, shokufe, bābune
ku-bān dar hāle kubidan
ku-ban kuben, chakoshe āhangarān
kube guneyi giāh, khiz va mouje āb, tonbak, mashke dughzani, abzāre kubidan mānande chakosh
ku-bi-dan kuftan, shekast dādan, gushmāli dādan
ku-bin vasileyi ke bā ān charbiye dānehāye roughani rā migereftand, chube kolofiti ke bā ān pārche rā be hangāme shostan mikubidand
ku-bism raveshi dar naqqāshi
kuch jābejā shodan, ravāne shodan, luch, bum, buf, joghd, khānevāde, khānevār, rāhzan, doz
kuch kar-dan az jāyi be jāye digar raftan va ravāne shodan, kenāye az gorikhtan
ku-chak khord, riz, zedde bozorg, har chiz kam va andak
ku-chān-dan az jāyi be jāye digar ravāne sākhtan
ku-che fe-tā-dan gharib shodan, be ghorbat oftādan
ku-che kuye kuchak, rāhe tang va bārik dar shahr yā rustā, barzan, mahalle
ku-chi-dan kuch kardan
ku-chu-lu har chize besyāre kuchak, bacheye kuchak
kud mavādi ke barāye roshd va taqviate giāh be kār miravand,

sergine heyvānāt yā zobāle barāye taqviate zamin
ku-dak khordsāl, kuchak, kutāh, dokhtar yā pesare kuchak
ku-da-kā-ne mānande kudakān
ku-da-kes-tān āmuzeshgāhe pish az dabestān barāye kudakān
ku-da-ki kudak budan, zamāne kudak budan
ku-da-re guneyi morghābi
ku-de-tā barandāktane doulat bevasileye niruye nezāmi va artesh
kuf buf, bum, joghd
kuf-jān qafase parandegān, jāye tang
kuf-shān kufshāne, bāfande
kuft asib, sadame, gham, anduh, az bimārihā
kuf-jān kubidan, āsib rasāndan, zadan
kuf-te āsib dide, besyār khaste, sāyide, az khorākihā
kuf-te-gi āsibdidegi, khastegiye sakht
kuh barāmadegiye ruye zamin ke dārāye bolandiye chashmgiri nesbat be pirāmune khod dārad
ku-he kouhāne shotor, barāmadegiye jelouye zin, kuhposhte, mouje āb, yuresh
ku-hej āluye kuhi, zālzālak, az derakhtān
ku-hes-tān jāyi ke dar ān yek reshtekuh yā chand kuhe nazdik be ham qarār dāshte bāshand
kuh-gin khodāvand, bozorg, bāsobāt be mānande kuh
kuh-kub kuhkan, kenāye az asb va shotore tanumand
kuh-na-vard kuhpeymā, kasi ke kuh rā darnavardad
kuh-pā-re pāreyi az kuh, kenāye az asb
kuh-pā-ye dāmaneye kuh, pāyine kuh

kuh-sār sarzamini ke kuhhāye besyār dāshte bāshad, kuhestān
kuh-yār nāmi barāye pesarān
kuj kuz, barāmadegiye posht, khamideposht
ku-jad shireye derakhti khārdār ke kārborde darmāni dārad
ku-je khare sepidrang
kuj-posht gujposht, kasi ke dārāye poshte khamide ast
kuk kamān, āvāze boland, kāhu, bakhīyeye pushāk barāye āzmāyesh va pish az dukhte kāmēl, tanzime ālate navāzandegi, sorfe, gonbad
kuk za-dan dukhtane pāregi, bakhīye zadan
ku-kab az giāhāne zinati dārāye golhāye zibā
kukh khāneyi az ney va alaf, ālāchiq, khāneye bedune panjare, kolbe, cherke gusheye chashm
ku-khak khusheye angur
ku-ki dārāye kuk barāye tanzim kardan
ku-ku āvāye morghe fākhte va hodhod, az khorākihiā
ku-kuz guneyi pārcheye abrishami
kul dush, ketf, shāne, tālāb, estakhr, ābgir, tappe, poshteye khāk
ku-lāb tālāb, ābgir, estakhr
ku-lāk rizeshe sakht va peydapeye barf, be ham khordegiye dāryā bar asare vazeshe shadide bād, mouje bozorg, tufāne daryā
ku-lak sabade vijeye panbe barāye reshtan, ghuzeye panbe
ku-lakh gulakh, ātashdān, jāye ātash, manqal
ku-lang hiz, amrad
ku-lanj qulanj, bimāriye darde kamar va shekam
ku-le bāri ke ruye dush bebarand, kamingāh, harām zāde, khārposht, nādān, koudan

ku-le-posht kif yā kiseyi ke barāye bordane chizhā bar posht nahand
ku-ler dastgāhe khonak konande
ku-lesh kandane zamin
ku-li savāri ruye kul va dush
ku-li-dan kandan va kāvidane zamin
kum sabzeye tar va tāze ke kenāre tālāb beruyad, rameye shotorān, geribān
ku-me ālunak, kolbe, ālāchiq, kolbeyi ke shālizbānān az ney va alaf misāzand
ku-mesh chāhkan, kasi ke kārash kandane chāh ast
kun neshimangāh, neshastgāh, sorin
ku-nas-te sorin va kapale ādami
kune kunaste, sorin, kapal, tahe chizi
ku-pāl gorze āhanin, setabr
ku-pal shekufeye derakht
ku-pa-le tāqnamāyi ke dar ruze shādi va jashn barpā konand, hobābe ruye āb, shekufeye derakht, qofle āhanine sanduq, muye bālāye sar, kākol
ku-pār kupāre, gupāre, galleye gāv va guspan
ku-pe ruye ham anbāshte, shisheye khungiri, otāqake teran
ku-pon kālābarg, boresh, sahm, har yek az pārehāye barghāye bahādār, bargeye jirebandiye khorāki va kālā
ku-po-ni vābaste be kupon, kālāyi ke bā kupon daryāft shavad
kur nābinā, kasi ke namitavānad bebinad
ku-rāb sarāb, shurezār
ku-rak barāmadegiye ruye pust ke cherk dar ān anbāshte shode bāshād
ku-rān ravān, jaryāne havā
kur-del kondzehn, dir yād girande
kur-di kurdin, jāmeye pashmin, gelim, palās

ku-re nāhiye, shahrestān, ātashdān, jāye afrukhtane ātash barāye pokhtane ājor, āhak, sofāl yā sanghāye digar

ku-re-rāh rāhe barik va porpich va kham

ku-ri nābināyi, bisavādi, bidāneshi

kur-kur kalāghe siāh, zāgh

kur-māl rāh raftan bā ehtiāt dar tāriki

kur-mār māre bizahri ke hasharāt rā mikhorad

kur-na-mak nāsepās

ku-ros kurosh be zabāne yunāni, nāmi barāye pesarān

ku-rosh kuroshe bozorg pādshāhe hakhāmaneshi bonyāngozāre Pārs, pedare Pārsihā

kurs muye pichide, cherk va rim, dou, davidan, mosābeqe, doure, asbdavāni

ku-su nure kam va andak

ku-r-tāj birun āvardane janin az rehame zan

kus dohol, table bozorg, az ālāte āhangsāzi, foru kuftan, shāne be shāne zadan, ārāyeshe jangi, guneyi bāzi be mānande shatranj, gusheyi az jāme yā gelim ke az gushehāye digar derāztar bāshad, imā va eshāre

ku-sān gusān, āhangsāz, khonyāgar, guneyi khānandegi va navāzandegi, nāme yek navāzandeye ney dar gozashte

ku-se az jānevarāne daryāyi, kasi ke rishe kammu dāshte bāshad

ku-se bar ne-shin nāme jashni ke pārsiān dar āghāze māhe āzar barpā mikardand

ku-se-mā-hi guneyi māhiye dārāye dandān

kush bekush, talāsh kon

ku-shā kushān, besyār kushande, kushesh konande, talāsh konande

ku-shāb dushāb, shireye pokhte shodeye angur

ku-shād risheye giāhi khoshrang ke kārborde dāruiyī dārad

ku-shān talāsh konande

ku-she kushk, qasr

ku-shesh kushidan, talāsh

ku-shi-dan talāsh kardan

kushk khāneye bozorgi dar miāne bāgh, kākhe tābestāni, qasr, emārate bāshokuh

kust kus, naqāre, naghāre, table bozorge jangi, āsibi ke bar asare shāne be shāne zadan bā kasi padid āyad

kus-tan āsib rasānidan, kuftan

kut sorin va kapale ādami, anbāshteye chizi mānande gandom, kud

ku-tāh dārāye derāzāye kam, dar barābare boland, kuchak

ku-tah kutāh, zedde boland

ku-tā-hi dārāye derāzāye kam budan, taqsir, sahlengāri

ku-tah-na-zar kutahandish, kenes, bakhil, kasi ke be pāyāne kār namiandishad

ku-tāh-pā kutahpā, guneyi gavazan dārāye pāhāye kutāh, khargush

ku-tāh-pā-che ādame kutāhqad

ku-tak kotak, chubdasti, dasteye hāvan

ku-tāl asbsavāri

ku-tar kabutar

ku-tār kucheye sar pushide, dālān

ku-tu-le ādame kutāhqad

kut-vāl farmāndehe dej

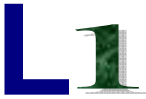
kuy barzan, gozar, rāhe farākh va goshād

kuz kuj, guj, khamideposht

ku-zar khusheye gandom yā jou ke hangāme kuftane kharman khord nashode bashad

kuz-band az raveshhāye kesht

ku-ze zarfe dastedāre sofāli barāye
āb yā sharāb

lā sheshomin not dar āhangsāzi, lāf va gazāf, harzeguyi, bihudeguyi, qeychi, tu, miān, tā, tāye pārche

laal lāl, az sanghāye gerānbahā

laa-nat nefrin, došnām

lā-a-qal dastekam

lab az andāme chehre, gerdāgerde dahān az birun, kenāreye har chizi, sili, pasgardani

lab dukh-tan khāmush shodan,

sokhan nagoftan, sāket shodan

lab se-pi-d kar-dan labkhand zadan

la-bā-che bālāpush

la-bād labāde, bālāpushe goshād va boland, bārāni

la-bakh derakhti ast be mānande chenār

la-bā-lab por, labriz, mālāmāl

la-bān labhā, shireye derakhte kondor

la-ban shir, shire gāv va guspan

la-ba-ni vābaste be shir, farāvardeye shir

la-ba-ni-yāt shir va farāvardehāye ān mānande māst va panir

lā-bar-lā lābelā, tudartu, guneyi shirini

lab-cha-rā labchare, miveye khoshk, noql, ājil, shabchare

la-be kenār, dame tigh va kārd

lā-be lāf zadan, niāz, charzbabāni, chāplusi, khāhesh, gul zadan

lā-be-lā tudartu, tuye

lā-bi sarsarāye bozorge vorudi, tālāre vorudi, rāhrou

la-bid sokhan va goftoguye lāf va gazāf, dāstānsarā, sokhangu

lā-bi-dan lābe kardan, harzeguyi, darkhāst kardan, khāstan, goftogu

kardan, khodsetāyi kardan, lāf va gazāf goftan

la-bi-dan sokhanāne gazāf goftan, lāf zadan, bihude goftan

lab-khand khandeye ruye lab

lab-la-bu labu, choghondare pokhte

lab-ne shapeshe jou va gandom, az bimārihāye ghallāt, az vasāyele setāreshenāsi

lā-bod nāgozir, nāchār

lāb-rā-to-vār āzmāyeshgāh

la-briz por, labālab, anbāshte

lab-sān az giāhān

lab-sha-ka-ri ānke labash shekāfte

bāshad, dārāye labe shekāfte

la-bu choghondare pokhte

lāch bāzi va farib, neyrang

lach chehre, rokhsār, gun

la-chak chārquade kuchak, pārcheyi ke zanān bar sar andāzand, dastmāle segush

la-char past, forumāye, palid

lā-chin shāhine shekāri

lād divār, chine, bon, pey, bonyād,

pāyeye har chiz, dibā va harire

nāzok, khāk va gel, lādan ke az

golhāye khoshbu ast, nāme shahre

lār dar gozashte, gol va shekufe,

ābādāni, dej

lā-dan az golhā, shireye derakhti ast az guneye pichak

lā-da-ne giāhi ast be mānande kanaf ke az alyāfe ān rismān va tanāb misāzand

lā-de nādān, sage māde

lāf gazāf, gazāfeguyi, ziādeguyi,

bihudeguyi, khodsetāyi

laf laf khor-dan bā hameye dahān khordan

laf pichidane chizi dar chize digar, darnavardidan

laf va nashr pichidan va parākandan

lāf za-dan sokhane bihude goftan, ziādeguyi kardan, khodsetāyi kardan

lafch lafj, labe koloft va setabr va āvikhte, gushte biostokhān, ruspi
laf-chan lafch, lafj, labe koloft va setabr, labe āvikhte, kasi ke labhāye koloft dārad, gushte biostokhān, ruspi
laf-che lafch, labe koloft, gushte biostokhān, sare beryān kardeye guspand
laf-fāf laffāfe, ānche ke chizi dar ān pichide shode ast
laf-fāz zabānbāz, porgu
lā-fi-dan lāf zadan, bihude goftan
lafj lafjen, lafch, labe koloft va setabr va āvikhte, gushte biostokhān, ruspi
laf-jān kasi ke az ruye khashm labhāye khod rā foru heshte bāshad
laf-jen lafj, lafch, labe koloft va setabr, labe āvikhte, kasi ke labe bozorg va koloft dārad, gushte biostokhān, ruspi
laf-ta-re ādame forumāye va past
lafz vāje, sokhan, kalame, harf, har sedāyi ke az dahān birun āyad
lag ranj, sakhti, band, zendān
la-gad zadan bā pā
la-gad za-dan lagad andākhtan, joftak andākhtan, sarkeshi kardan
la-gad-kub pāymāl kardan, bā pā kubidan, pāymāl shode
la-gan zarfe bozorge labedār, qesmati az badan dar bālāye rān
la-ga-ne bikhe rān tā sarangoshtāne pā, raveshi dar koshti
lāgh bāzi, shukhi, maskharegi, shākheyi az giāh
lagh sāf va bimuy, biābāne khoshk va bedune giāh, tokhme morghe gandide, khāge fāsed shode
lā-ghar kamvazn, bārik, nazār, zedde chāq
lā-gheyr na digari, na chize digar
lā-ghi-dan shukhi kardan, maskharegi kardan

laghn nān
lagh-sar kachal, kasi ke sarash mu nadāshte bāshad
la-ghu-ne zinat, ārāyesh
laghv bihude, bātel, ānche ke be hesāb va shomār nayāyad
laghv gof-tan yāveguyi, bihude goftan
laghv sho-dan bātel shodan, anjām nagereftan
laghz khazidan, soridan, az jā dar raftane pā va oftādan
lagh-zān liz, laghzande
lagh-zān-dan sor dādan, liz dādan
lagh-zan-de liz
lagh-zā-ni-dan laghzāndan, sor dādan, liz dādan
lagh-ze boreshi az mive mānande portoqāl va limu
lagh-zesh sor khordan, liz khordan, gonāh, eshtebāh
lagh-zi-dan sor khordan, soridan, liz khordan, az jā darāmadane pā va daroftādan, gonāh kardan
la-guri zane badkār, ruspi
lāh abrishame pāk nakarde va kambahā, lās, guneyi bāfteye abrishami
lah sharābe angur, mey, bu, buy, derakhte nāju, sanubar
la-hanj sangi ke dar gozashte ruye ān lebās mishostand
la-har meykhanē, ruspikhāne, shahre nou, mouje āb, mouje daryā
la-hā-shom nāzibā, zesht, past, bad
la-hib sholeye ātash, zabāneye ātash, garmāye sakht
lā-hi-ji lāhijāni, vābaste be shahre lāhijān
la-him jush dādane do felez be yekdigar
lah-je guyesh, zabān, ravesh va āhange sokhan goftan
lahn āhange sedā, āvāz
lah-ne nādān, sang

lā-hu-re yek qāch va boresh az kharboze yā hendavāne
lahv bāzi, sargarmi
lah-ze yek ān, zamāne yek chashm bar ham zadan, yek bār az gusheye chashm negaristan, yek dam
lāj berahne, lokht, roshve, pāre, sage māde
laj mokhālefāt va pāfeshāri, doshmani, lagad, tipā, setize
la-jā-jat setize kardan
la-jam lajan, gel va lāye tahe estakhr yā juye āb
la-jan lajam, gel va lāye siāhrange tahe estakhr yā tālāb
la-ĵan lajan, gel va lāy
la-jan-māl ānche yā ānke ālude be lajan shode bāshad, badnām shodan
laj-bāz lajuj, setiz konande, yekdande, khodray
lā-je-ram nāgozir, nāchār
la-juj laj konande, lajbāz, setiz konande, yekdande
lāj-ward lājvard, range ābiye āsmāni, az sanghāye kāni be range ābi
lāj-var-di vābaste be lājvard, be range lajvard
lāk kāse, kāseye chubin, pusheshe lākposht, shireye barkhi az giāhān, az vasāyele ārāyesh ke zanān be nākhone khod mizanand, zabun, past
lak nādān, past, sokhane bihude va harze, jāmeje sāde va kambahā, pushāke kohne, lakke va dāgh ruye lebās, sāf va bimū
lak sho-dan lakkedār shodan
lak za-dan be sakhti dar ārezuye chizi budan
la-kā kafsh, pāyafzār, timāj va charm, pāpushe rustāyihā, puste besyār narm va latif, gole sorkh
la-kā-ne rudeye gāv yā guspanh ke ān rā az gushte sorkh karde anbāshte bāshand, ālate tanāsol, andāme jensi

la-kā-ni range sorkh
la-kāt past, zabun, khār, zane badkār, ruspi
lā-ker-dār nājavānmard, nābekār, nādorost
lākh yek adad az har chize bārik va derāz mánande mu, tarke, pasvande jā mánande sanglākh
la-khā kafsh, pāpush, pāyafzār
lakh-che akhgare ātash
lā-khe pine, pāre, vasle
lā-khe-duz pineduz, kasi ke kafsh yā jāmeje pāre rā beduzad va vasle zanad
lā-khesh-te lākheshe, āshi ke az ārd bepazand
lā-khiz ānche az gel va lāy khizad, seylāb
lakhj lakhch, zāghe siāh ke rangrazān be kār mibarand
lakh-lakh lāghar, ranjur, nātavān, mordani
lakh-shak āshi ke az khamire gandom mipazand, sorsore, jāye laghzande
lakh-shān laghzān, hamvār
lakh-she akhgare ātash, āshi az khamire gandom, larze, jonbesh
lakh-shi-dan laghzidan, sor khordan, az jā darraftane pā va bar zamin oftādan, tābidan, derakhshidan
lakht gorz, kolākhkhide āhani, yāl va kupāl, kafsh, pāyafzār, kotak, shallāq zadan, setize kardan, pāre kardan, kārde qassābi, kharmagas, pāre, bakhsh, qesmat, gune
lakht lakht pāre pāre
lakh-te lakht, pāre, baste shodane khun
lakh-ti andaki, kami, pāreyi, bakhshi, lahzeyi, zamāne kutāhi
lā-ki be range lāke sorkh, sorkhrang
lak-kā-te ruspi, zane badkār, zane harjāyi

lak-ke asare āludegiye chizi, qesmati az yek chiz ke ālude shode va be range digar dar āmade bāshad
lak-lak parandeyi dārāye pāhāyi boland va gardani derāz, sokhanāne yāve va bihude
lak-ko-mak khālhāye bedune barāmadegi bar ruye pust
lak-ko-pak asbābe khāne, āmadoshod, bihonar, takāpu
lak-ko-pis lakkehāyi ke dar chehre va tane ādami peydā mishavad
lak-ko-pok har chize gonde va natarāshide
lāk-posht sangposht, az jānevarān
lāl gong, bizabān, kasi ke namitavānad sokhan beguyad, range sorkh, az sanghāye kāni, laal
lā-lā gholām, khedmatkār, noukar
lā-lak lālakā, pāyafzār, kafsh, lāleye gush, tāj, tāje khorus
lā-la-kā, lālak pāyafzār, kafsh, lāleye gush, tāj, tāje khorus
lā-lak-duz kafshduz
lā-lang nāne gedāyi, ānche gedāyān az sofreye mihmāni bā khod bebarand
lā-las guneyi pārcheye abrishami
lā-lā-yi āvāzi ke mādarān barāye khābāndane kudake khod mikhānand, khedamtkāri, gholāmi
lā-le az golhāye sorkhrang, guneyi cherāghe pāyedār
lā-le gash-tan sorkh shodan
la-le parastāre kudak
lā-le-zār zamini ke dar ān lāleye besyār ruyide bāshad, golestān
lam āsudan, hālāti miāne neshastan va derāz keshidan, por, labālab
lam dā-dan lam zadan, āsudan, derāz keshidan, lamidan, takye dādan
lām shisheye nāzoki ke zire mikroskop migozārand va mavāde ruye ān rā barrasi mikonand, lāf,

gazāf, khār, tigh, kamarband, jendeye darvish, zivar va zinat, ārāyesh, sudeyi ke barāye jelougiri az chashmzakhm bar pishāniye kudakān zanand
lad az giāhān
lā-mā az jānevarān, shotore bedune kouhān, pishvāye diniye lāmāyi
la-mā-lam labālab, mālāmāl, por
lā-mān lāf va gazāf
lā-mā-ni lāf, gazāf, dorugh, chāplus, lābe konande
lām-che sudeyi ke barāye jelougiri az chashmzakhm bar pishāniye kudakān naqsh mikardand
lā-me lāmak, zerehe jangi
lā-me-se besāvāyi, besāvesh, bebsāvesh, daryāftan az rāhe keshidane dast bar chizi, az havāse panjgāne, hesse lāmesse
lā-mesh-gar az derakhtān
lā-mi shireye derakhti khoshbu
la-mi-dan lam dādan, āsudan, derāz keshidan, takye dādan
lāmp vasileyi ke elektrisite rā be nur tabdil mikonad, hobābe cherāghe barq
lām-pā cherāghe naftsuz
lams besāvāyi, mālesh, sudan, dast mālidan, narm va sost, shol va oftāde
lams kar-dan besāvidan, besudan, dast keshidan bar chizi
lam-tor porgusht, chāq, gonde, nāhamvār, tanbal
lān goudāl, maghāk, bivafāyi, yekrang nabudan
lan-bān zane badkār, ruspi
lan-bar lonbak, gonde, nirumand, nāhamvār, kapal, sorin
lan-be har chize gerd va dāyere mānand
land pesar, kir, nare
lān-dan afshāndan, jonbāndan, takān dādan

la-nde-hur dorosht andām, marde bolandbālā va tanumand, pesare āftāb

lā-ne āshiāne, khāne, ādame bikāre va tanbal, daride shode, pāre shode, rānde va dur shode

lanf māyeyi ke az raghāye khuni tarāvosh mikonad va yākhtehāye badan dar ān shenāvarand va tanhā dārāye guycheye sepid ast

lang kasi ke natavānad dorost rāh beravad, dar rāh māndan

lan-gā charme narm, kafsh

lan-gān dar hāle langidan

lan-gar vazneye āhaniye sangini ke be zanjir va tanāb baste shode va be hangāme istādane kashti ān rā dar āb miandāzand, sangini

lan-gar-gāh jāye istādane kashti, jāye langar andākhtan

lan-ga-ri boshqābe bozorge ghazākhoori bā sarpush

la

lan-ge ālate narine, nare, kir

lan-gi-dan langān langān rāh raftan

lānidan afshānidan, jonbāndan, takān dādan

lanj lanje, kharām, rāh raftan az ruye nāz, birun keshidane chizi az jāyi, barkashidan va āvikhtan, lang, shal, sedr

lan-je lanj, kharām, rāh raftan az ruye nāz, birun keshidane chizi az jāyi

lan-ji-dan birun keshidan, birun bordan, kharāmidan

lān-jin taghār, kāseye bozorg

lan-kāk sokhane zesht va nāpasand

lan-kan langan, ruze va gorosnegi dar kishe hendu

lan-ken az mivehā

lā-o-bā-li sahlengār, tanbal, biqeyd, bibandobār

lāp lāf va gazāf

lap lap sedāye khordane āsh, sedāye āb āshāmidane sag

lap loqmeye bozorg

la-pā-che labāche, bālāpush, daridan, shekāftan, pāre kardan

lā-pe pāreye boride az chub yā alvār

lap-pe nimeye har dāne az nokhod, lubiā yā bāqelā

lā-pu-shā-ni bā neyrang chize nāpasandi rā pushāndan

laq lagh, sost, bibonyān, bipāye, nāostovār, bimuy

la-qab farnām, barnām, nāmi ke be ashkhās dāde shavad

la-qāh bārvar shodan, ābestan shodan, bārvar kardan

lā-qeyd biqeyd, sahlengār, tanbal

laq-ve bimāriye kajiye dahān, az kar oftādane dast va pā hamrāh bā

larzesh, zani ke bā awalin nazdiki ābestan shavad, oqābe māde

lar juye āb, majrāye āb, baghal, lāghar, nātavān

lard birun, meydān, meydāne asbdavāni

lā-ru-bi lāyrubi, pāk kardane gel va lāy

larz jonbesh, harakāte kuchak va nāmonazzame badan, larzesh, larzidan

lar-zān larzande, dar hāle larzidan

lar-zā-nak jele, az khordanihāye sard va shirin

lar-zān-dan be jonbesh darāvardan, be larze darāvardan, takān dādan

lar-zā-ni-dan larzāndan

lar-ze larz, takān, jonbesh

lar-zesh larzidan, jonbesh

lar-zi-dan larzesh, jonbīdan

lās abrishame kambahā, abrishame pāk nakarde, māde, dar barābare nar,

sage māde, chāhi ke āb dahad, eshqbāzi az rāhe busidan va dast mālidan

las pajmorde, sost, tanbal

lās za-dan lāsīdan, dar āghush kashidan va busidan

lā-sa-kuy az parandegāne kuchak
la-se gushte bone dandān ke risheye dandān dar ān jāy dārad
lāsh chapāvol, ghārat, tārāj, forumāye, past, chize kam va kuchak
lash lāshe, mordār, jasad, bikāre, tanbal
la-shāb bātlāq
la-shan chize narm va laghzande, sāde, hamvār
lash-bāzi harzegi, raftāre jelf va nāpasand, bihudegi
lā-she lash, mordār, jasad, past, zabun, tārāj, ghārat
lā-shi nāmarghub, ruspi
lashk pāre, daride, shabnam
lash-kar sepāh, sepah, vāhedi az artesh ke dārāye se tip ast va az 12 tā 16 hezār nafar tashkil shode ast
lash-kar-gāh meydāne jang, jāye lashkar dar kārzār va jang
lash-kar-go-shā piruz
lash-ka-ri mansube be lashkar, sepāhi, nezāmi
lash-kar-she-kuf lashkar shekāfande, sarbāze deliri ke bar miāne lashkare doshman bezanad, lashkarshekan, delāvār
lash-ke pāre, daride, pāregi, daridegi
lāsh-khor parandeye mordārkhōr, karkas
lash-tan tamāshā kardan
last khub, niku
lās-tik māddeye vijeyi ke az shireye barkhi giāhān mānande kāuchu gerefte mishavad va kārborde sanaati dārad mānande sākhte charkhe otomoil
lāt bisaropā, bichiz, nādār, velgard
lat chak, sili, zadan, kuftan, gorz, pāreye har chiz, yek barge kāghaz, shekam
lat lat pāre pāre
la-tā-ef latāyef, latifehā, نکتهā

la-tā-fat narmi, nāzoki, hamvār budan, mehrbāni, nikuyi, zibāyi
la-tan-bān shekamparast, porkhor, latanbār, shekamu
la-tan-bār latanbar, latanbān, porkhor, shekamu, shekamparast, tanbal, nādān
lā-tā-ri bakhtāzmāyi
la-tif narm, hamvār, nāzok, mehrbān, khoshkhu
la-ti-fe sokhane niku ke bāese khoshi shavad, shukhi, har chize niku
lā-tin az zabānhāye hend va urupāyi, zabāne bāstāniye mardome itālīā
lat-me āsib, sadame, sili
lat-me za-dan āzār rasāndan, āsib rasāndan, khesārat vāred kardan, sili zadan
la-to-pār pāre pāre
lat-re kohne, pāre pāre, daride, porgusht, farbeh, bikār, tanbal, past, razl
lat-te kohne, jāmeye pāre
lā-tu nardabān, pelle, chube vijeye bāziye kudakān, ferfere, tale, dām
lav guneyi shirini, poshte, bolandi, zardāb, safrā, lab
lāv khāke sepidi ke barāye sepidkāriye divār be kār miravad, alak dolak, bāziye kudakān, lābe kardan, chāplusi
la-vā derafsh, parcham, neshān
la-vā la-vā ādame sabok va jelf, past
lā-vak kāseye bozorgi ke ārd rā dar ān khamir konand, taghār, nāne lavāsh
la-vand eshvegar, zane badkār, ruspi, bikāre, tanbal, khoshgozarān
lā-var-shir lāvshir, shireye giāhi ke kārborde darmāni dārad
lā-vash guneyi nāne nāzok, narm va pahn
la-vā-shak afshoreye ālu pas az jushāndan be surate bargeye nāzok

la-vā-yeh lāyehehā, neveshtehā
la-vā-zem asbāb, chizhāye lāzem, zaruriāt, vasāyel
lā-ve charbazabāni, chāplusi, dorugh, bāzi dādan, bāziye alak dolak
lā-ve-gar lābegar, chāplus
la-vid dig yā pātīle bozorge mesi
la-vish lavishen, lavishe, dahanbande vijeysi ke be hangāme naal zadan bar dahāne asb yā astar gozārand
lāy gele narme tahneshin shode, miāne chizi, beguy, goftan mānande harzelāy be chame harzeguy, guneyi bāfteye abrishami, darreye miāne do kuh
la-yān derakhshān, tābān, roushan
lā-yan-de harzegu, nāle konande
lā-yan-fak jodā nashodani, jodāyi nāpazir
lā-yan-hall hall nashodani, goshude nashodani, nāgoshudani
lā-ya-zāl nisti nāpazir, pāydār, ānche marg va nisti napazirad, hamishegi
lā-ye chine, tabaqe
lā-ye-he neveshte, tarhe qānuni ke doulat be pārlēmān pishnahād mikonad
lā-yeq shāyeste, darkhor, sezāvār
lā-yi har ānche ke lāye chize digari bogzārand, pārcheyi ke miāne ruye va āstare pushāk duzand, pushide
la-yi-dan javidan, khāyidan
lā-yi-dan nālidan, nāle kardan, lāf zadan
la-yi-de javide, khāyide
lā-yik kasi ke din rā az siāsat jodā bedānad, gheyre mazhabī
la-zej liz, chasbande, laghzande
lā-zem zaruri, vājeb, ostovār, sābet, pābarjā
lā-ze-me zaruri, vājeb, pāydār, sābet, ostovār, hamrāh
laz-ge pāre, tekke, qāch

la-zir hushmand, dānā, zirak, bozorg, kārđān, parhizgār
la-ziz govārā, khoshmazze
laz-zāt khoshihā
le-ā-mat pasti, forumāyegi, bakhil budan, bokhl dāshtan
le-bās pushidani, pushāk, rakht, jāme
leb-yāb rudkhāneye bozorg
left dā-dan be derāzā keshāndane kārī
lef-to-lis kar-dan puli rā az rāhe nādorost bedast āvardan
le-gām afsār, logām, dahane, dahāne
le-gām dā-dan hamle kardan, motavajeh shodan
le-gām go-sikh-te sarkhod, bibandobār, laobālī, afsār gosikhte
le-gām khā-yi-dan sarkeshi kardan, nāfarmāni kardan
le-gām li-si-dan farmān bordan, farmānbordāri kardan
le-gām-riz logāmriz, shetāb kardan, be tonđi raftan
le-ghām legām, logām, dahaneyeye asb
le-ghā-yat tā pāyāne tārikhi tayin shode va moayyan
leh kubide, narm shode, az ham pāshide
leh sho-dan kubide shodan, az ham pāshidan
leh va la-var-de sakht kufte va khaste, sakht az ham pāshide
le-hāf pusheshe khāb, pusheshe bestar
le-hāz negaresh, did
le-hi ejāze, rokhsat
le-hi-dan kubide shodan, narm shodan, leh shodan, khord va rize shodan
le-hi-de kufte shode, narm shode, leh shode, kubide shode
le-jām legām, dahaneyeye asb

le-ji-on az taqsimāte artesh dar rume bāstān, vāhede bozorge jāndārmeri, hang

le-ji-o-ner har yek az afrāde leji-one rumi

lek hubare, kharchāl, az parandegān **le-kal** golābi, amrud, az mivehā

lek-lek chubi ke dar āsiābe gandom va jou be kār miravad

le-ko-lek kar-dan kāri rā āheste anjām dādan, bā sakhti va tohidasti ruzgār gozarānidan

le-mesk lemeshk, māsti ke dar ān shir va namak berizand va bekhorand, az khorākihiā

leng yek tā az bār, yek tā az har chiz, pā az bikhe rān tā sarangoshtān

le-nge yek tā az bār, yeki az do qesmate bār, yek tā az har chiz mānande lengeye kafsh va lengeye dar

lent navār, navārchasb

len-te tor-moz qesmati az tormoze otomobil be shekle nimdāyere

lenz adasi

lepān derakhshande, derakhshān, tābande, foruzān

le-qā be ham rasidan, didār, chehre

lesh-tan lisidan, lis zadan, zabān bar chizi mālidan

le-vāt āmizeshe jensiye do pesar yā mard bā yekdigar

leyk leykan, vali, amma

ley-lā nāmi barāye dokhtarān

ley-ley az bāzihiāye kudakāne

ley-li az āhanghiāye bāstāni, nāmi barāye dokhtarān

ley-li va maj-nun gusheyi az āhange Pārsi dar dastgāhe homāyun

leys shire nar, guneyi ankabut

ley-zer vasileyi barāye toulide partouhiāye nuri

lezā banābarin, bedin jahat, az in ru, bedin sabab

lez-zat khoshi, govārāyi

li-ā-qat shāyestegi, sezāvār budan **li-be-rāl** havādare āzādi, āzādikhāh

li-be-rā-lism az maktabhiāye siāsi, eqtesādi va farhangi

lich āb keshide, āb oftāde

lich of-tā-dan gandidan, āb āvardan va cherkin shodane zakhm

lich sho-dan khis shodan, tar shodan

li-chār lichāl, richāl, morabbāyi ke az shireye angur bepazand, az khordanihiā ke az shir, dugh va māsht bepazand

li-dā nāmi barāye dokhtarān

lif kiseye garmābe, kiseye sābun, chizi az pārche yā puste derakhte khormā ke barāye pāk kardan be kār miravad, puste derakhte khormā

li-fe jāye band yā kesh dar kamare shalvār

lif-trāk vasileyi barāye boland kardane chizhiāye sangin

lig goruhi az timhiāye varzeshi ke tebqe barnāme bā yekdigar

mosābeqe midahand

lik kharchāl, parandeyi be mānande morghābi, peymāneyi ke bedān ghalle va mānande ān rā peymāyand

li-kur nushidaniye alkoli ke dar ān mavāde khoshbu va shireye mive be kār borde bāshand

li-lāj qomārbāze varzide

li-li nāmi barāye dokhtarān

li-lu tālāb, estakhre āb

li-lu-far nilufār, az golhā

li-lu-par lilupal, lilufār, nilufār ke gole ān be range kabud, sepid yā sorkh ast

lim shukh, zarif, bazlegu

li-me cherk, rim, guneyi kafshe charmi

li-mu miveyi bā mazeye torsh

li-mu-dā-ru az giāhāne khodru

li-mun limu, az mivehā

li-mu-nād az nushidanihiā

li-mu-yi be range limu
li-qe nakh yā abrishame be ham pichide ke darune davāt gozāshte va ruye ān morakkab berizand
li-qe-dān davāte morakkab
lir balgham, ābi ke az gushehāye lab foru rizad
li-rat lirad, kolāhkhude āhani, guneyi jangabzār dar gozashte
lis lisidan, zabān bar jāyi keshidan, guneyi bāzi va qomār bā pul
li-sak halazun, az hasharāt
li-sāns dāneshnāme, parvāne, yeki az dourehāye āmuzeshi dar dāneshgāh
li-sān-si-ye ānke doureye āmuzeshiye lisāns rā be pāyān rasānde ast
li-se jānevare kuchaki ke ruye barge derakhtān mineshinad va ān rā nābud mikonad, āfate derakhtāni mānande sib, sangi ke chārpāyān namake ruye ān rā milisand, vasileye barge mānandi ke rangkārān be kār mibarand
li-si-dan zabān rā be jāyi yā chizi mālidan, leshtan
list fehrest, surate asāmi, siāhe, surat
li-tak bichiz va bisaropā, bikhabar, parishān, kaniz, khoshsimā, fārbeh, bāqi māndeye har chiz
li-te guneyi torshiyē bādenjān, bādenjāne pokhte
li-to-grā-fi kopi va muntāje film va zing dar kārhiye chāpi va chāpkhāne
litr peymāneyi barāye gonjāyesh barābar bā gonjāyeshe yek kilugeram ābe khāles
liv khorshid, āftāb
li-vak pesare dorosht, pesare amrad
li-vān zarfe vijeye nushidane āb, ābkhōr, gīlās, ābvand
li-ve faribande, faribkār, chāplus, nādān, harzegu, divāne, lus, nonor

liv-lang kashke siāh, tarf
liz āmikhte, narm va laghzande, sor, lazej, laghzān
liz khor-dan sor khordan, soridan, laghzidan
liz-bā-zi guneyi bāzi va qomār bā sekke, shir yā khatt bāzi
li-ze liz, sor, laghzān, āmikhte
li-zi-dan liz khordan, sor khordan, laghzidan, soridan, āmikhtan
li-zom kamāni ke barāye tamrine tirandāzi be kār miravad
lo-āb māyeye lazej va chasbnāk, ābe dahān, rukeshē vijeye sofāl va kāshi
lo-bād lobāde, yugh, yugh, chubi ke bar gardane gāv gozārānd
loch luch, kasi ke chashmānash chap ast, berahne, lokht
lo-gām legām, dahāneye asb, afsār
lo-gā-ritm namādi dar dāneshe hesāb
lo-gām logām, dahaneye asb
lo-ghat vāje, zabān
lo-ghāt vājehā
lo-ghat-nā-me vājenāme
lo-gha-vi mansub be loghat, ānke dāneshe vājeshenāsi dārad
lo-ghaz chistān, sokhane sarbaste, pichidegi, moshkel, moammā
lo-ghāz khorde, eyb, gushvāre divār
loh oqāb, parandeye shekāri
loh-rāsb nāmi barāye pesarān
loj durtarin jāygāhe tamāshāchiān nesbat be pardeye sinamā va nazdiktarin radif dar taātr
lok gonde, nāhamvār va nātarāshide, barāmadegi va ghodde dar badan, range sorkh, moche pā, guneyi shireye giāhi, zakhmi ke ruye shekam padid āyad va ān rā surākh konad
lo-kām bisharm, bihayā, biadab
lokħ az giāhān
lokħm gushte bedune charbi va ostokhān

lokht berahne, oryān
lo-kin namadi ke az pashme guspand mimāland
lok-lok kutāh, shotore chāq va kutāh, guneyi rāh raftane asb
lok-nat gereftegiye zabān
lo-ko-pok har chize gonde va nāhamvār, nātarāshide
lonb bozorg, sangin
lon-bak lanbar, lonbe, sorin
lon-bar kapal, sorin, rān
lon-be sorin, rān, lanbar, chāq, porgusht
lon-bus darune dahān, lab
lond sokhanāne bihude va gazāf, āheste zire lab sokhan goftan az ruye khashm
lon-di-dan bā khod az ruye khashm sokhan goftan, ghorolond kardan, sokhanāne gazāf goftan, londe dādan, londe zadan
long pārcheyi ke dar gārmābe be kamar mibandand
lonj lop, lab, darune dahān va pirāmune lab az dākhel, dast va pāye shol va az kār oftāde
lop har yek az do pāre gushte do suye dahān pāyintar az gune
loq gul zadan, bāzi dādan
loq-me meqdār khorāki ke dar har noubat dar dahān gozāshte mishavad
lor az aqvāme Pārsi ke be mihandusti va jangāvare zabānzad ast, kām va tavān, morād va matlab, sādedel, salim
lo-ri vābaste be tāyefeye lor ke az pārsiāne mihanparast mibāshand
lor-kosh guneyi keshmesh
losh lush, lajan, gele siāh va tīrerange tahe estakhr va tālāb
lotf mehrbāni, narmi, khoshraftāri, bakhshesh
lot-fan az ruye mehrbāni
lot-re zabāne ramz miāne do nafar, rānde va mardud

lou dā-dan āshkār kardan, rāze kasi rā fāsh kardan
lou-che lab, labe kuchak
lou-de sabadi bozorg barāye bordane mive, ādame bazlegu va shukh
lou-de-gi maskharegi, shukh budan
lou-der māshini dārāye bile bozorg ke dar rāhsāzi va khākbardāri be kār miravad
louh safhe, har chize pahn va gostarde
lou-he safheye tasvir
lou-lā vasileyi ke dar rā be chārclub peyvand midahad
lou-lā-gar ānke loulā misāzad, loulāsāz
lou-lou ādame sabok va past
loum nekuhesh, sarzanesh
loun rang, gune, qesm
lou-she louche, lab
louz bādām, guneyi shirini, chasb, amrad
lou-za-teyn louze, do ghodde dar tahe galu
lou-ze do ghodde dar tahe galu, har chize charb va shirin
lou-zi az sheklhāye hendesi
lou-zi-ne guneyi shirini
lou-zum lāzem shodan, zarurat dāshtan, lāzem budan, kamāne narmi ke barāye tamrine tirandāzi be kār miravad
lou-zu-man bigomān, zaruratan, hatman
lu-bi-ā az dānehāye giāhi, az hobubāt
luch kasi ke chashmash chap va pichide bāshad, dobin
lu-di luti, javānmard, bāgheyrat
luf az giāhān
lugh dushidan, āshāmidan, dushande, āshāmande, bedush
lu-ghi-dan dushidan, āshāmidan, rikhtan

luk shotore bārkash va kammuy, past va zabun, az giāhān, kasi ke chahār dastopā rāh beravad, ābe māst va dugh ke az ān kashk misāzand

lu-ke ārdi ke az gandom va nokhode beryān shode bedast miāyad, panbeye zade nashode, āvāye gorbe, nāleye sag

lukh giāhi ke az alyāfe ān hasir va tanāb misāzand, gujposht, khamide, quzdār

lu-khan māh, māhe āsmān

lu-ki-dan chahār dastopā rāh raftan, nāhamvār rāh raftane asb

lul bisharm, bihayā, sarmast, lule taryāk

lul sho-dan sarmast shodan

lu-lā-naj guneyi shirini

lu-lā-nak zarfe bozorge vijeye roughan

lu-le har chize ostovāneyi mānand va tukhāli, vasileyi ke barāye gozarāndane āb, naft, gāz va mānande ān be kār miravad, anbube, nāyje, māsure

lu-le-ke-shi keshidane lule barāye entqāle āb, naft, gāz va mānande ān

lul-hang zarfe sofāliye luledār be mānande āftābe

lu-li kouli, bisharm, bihayā, khoshandām, nāzokandām, sarmast

lu-li-dan dar jāye khod jonbidan va ghaltidan

lu-li-de dar jāye khod jonbide

lu-lu chizi ke kudakān rā bā ān betarsānand

lur seylāb, shiār va jāye ravān shodane seylāb, māste āb rafte, bisharmi, shukhi, kamāne panbezani

lu-rā panire tar va tāze, panire dolme

lu-rak panire tāze, kamāne panbezani

lu-rā-nak lurāvar, zarfe roughan

lu-rā-var lurānak, zarfe roughan

lu-re lurkand, shiār va jāye ravān shodan seylāb dar zamine seyl zade

lu-ri bisharm, kouli, ghorbati, chādorneshini ke jāye sābet nadārad, gedāye douregard, nāzokandām

lu-r-kand lure, zamini ke seylāb ān rā kande va goud karde bāshad, shiār va jāye ravān shodan seylāb

lus nonor, kasi ke khod rā bihude aziz namāyad, chāplus, charbzabān, lābe kardan, dahānkaj, gel va lāye chasbnāk ke pā dar ān foru ravad

lu-sā-ne chāplusi

lush gele siāh va tire dar tahe tālāb va estakhr, ādame dahankaj, bimāre jozāmi, pāre va daride shode, bihush va bikhabar, kharbozeye kharāb va fāsed

lush lush pāre pāre

lu-shā-be khordaniye charb va shirin, sokhane shirin va delkash

lu-shan gel va lāy

lu-sha-nāk ābe tire va gelālud

lu-shāne sokhane delchasb

lu-shāre zamine shiār va kande shode bevasileye seylāb

lu-si-dan gul zadan bā charbzabāni, chāplusi kardan

lut berahne, lokht, khorākiye khoshmazze ke dar nān pichide shode ast, loqmeye bozorg, dorosht va tanumand, az sāzhā

lu-ti ludi, javanmard, bāgheyarat, gholāmbāre

lu-ti-ga-ri javānmardi

lux shik, zibā, qashang, porshokuh, tajammoli

Mm

maa-bad parasteshgāh, jāye niāyesh
maa-bar gozargāh, jāye gozar
ma-ā-ber gozargāh
maa-bud parastide shode
maa-dan kân, jāyi dar zir yā ruye zamin ke dar ân felezât yâ sanghāye vījeyi anbāshte shodeand, markaze chizi
maa-dan-she-nās kânshenās, kasi ke dāneshe shenākhte maādene gunāgun rā dārad
maa-dan-she-nā-si kânshenāsi, dāneshe shenākhte maādene gunāgun
ma-ā-den maadanhā, kânhā
maa-dud andak, kam
maa-dum nābud shode, gom shode
maa-jun makhluti az chizhāye guāgun, sereshte, āmikhte, khamir sode
maa-khuz gerefte shode
maa-kus bargardān shode, vājgun
maa-lul bimār, nātāvān, natijeye be dast āmade az yek sabab
maa-lum āshkār shode, dāneste shode, padidār gashte, peydā
maa-mul rāyej, marsum
maa-mur kasi ke be u farmāne anjāme kārī dāde shavad, kārmande doulat, farmānbar
maa-mu-ri-yat khedamat, kārī ke anjāme ân rā az maamur bekhāhand
maa-nā mafhum, mazmun
maa-ni cham, ānche az yek vāje yā ebārat fahmide shavad
maa-nus khu karde, ons gerefte
maa-raz jāye neshān dādane chizi, namāyeshgāh
ma-ā-ref dāneshhā, dānestanihā
maa-re-fat shenāsāyi, dānesh

maa-re-ke razmgāh, meydāne nabard
maa-ruf shenākhte shode, mashur, nāmi
maa-ruz pishnahād shode, gofte shode
ma-āsh rāh va vasileye zendegi, zendegāni
maa-si-at gonāh, nāfarmāni
maa-sum bigonāh
maa-tuf māyel, mourede nazar, vābaste
maa-yub nāqes, dārāye eyb va naqs
maa-yus nāomid, noumid, sarkhorde
maa-zā-lek bā vojude in
maa-ze-rat puzesh, bahāne, ozrkhāhi
maa-zul barkenār shode, kenār gozāshte shode
maa-zur kasi ke puzeshe u pazirofte shode bāshad
ma-bā-legh mablaghhā
ma-bār rudeye guspanđ ke az gust va berenj por konand va bepazand
mā-beyn miān
mab-hut sargashte, sargardān, shegeft zade
mab-lagh andāze, meqdār
mab-ni pāyegozāri shode
mab-sut gostarde shode
mab-zul kharj shode, masraf shode, bakhshide shode
māch buse
māch kar-dan busidan
ma-chā-chang charmine, chizi charmi ke be mānande kir va nareye mard ast
ma-chak adas, māsh, az hobubāt
ma-chal kasi ke u rā dast miandāzand
ma-charg bigāri, kāre zuraki, kāre bimotozđ
ma-che lab, chāne
mā-che māde, dar barābare nar

ma-cher tokhmi ke dar jāyi nahnd
tā sepas morgh hamishe dar ānjā
tokhm gozārad, neshāne, fāl

mā-chi-dan māch kardan, busidan
ma-chi-dan rāh raftan az ruye nāz,
kharāmīdan

mā-cho-much busidan va lisidan
mānande māch kardane mādarān
farzand rā

ma-dad yāri, komak kardan,
faryādras, yār va yāvar

mā-dām tā waqti ke, tā zamāni ke,
tā hast, tā jāyi ke

mā-dan-dar mādarandar, zane
pedar, nāmādari

ma-dang kelide chubin

ma-da-ni shahri, shahrneshin

mā-dar mād, mār, zani ke zāyide
bāshad, zani ke farzand dāshte
bāshad

mā-dar bo-zorg mādare mādar,
mādare pedar

ma-dār jāy va masire gardesh

mā-dar khān-de nāmādari

ma mā-dar-an-dar mādandar, mādare

digar, zane pedar, nāmādari

mā-da-rā-ne mānande mādar, az
ruye mehr

ma-dā-rej pāyehā, pellehā

ma-dār-ek madrakhā, sanadhā,
dalilhā

ma-dā-res madresehā,
āmuzeshgāhā

mā-dar-zā mādarzād, hamān gune
ke az mādar zāyide shode

ma-dā-yen tisfun, shahre bāstāniye
Pārsi

madd keshesh, keshidan, bālā
āmadane ābe daryā

mad-dāh setāyeshgar

mād-de asle har chiz, jesm

mād-di mansub be mādde

mā-de mādineye har jānevar yā
giāh, zedde nar, jānevari ke bārdār
shavad yā tokhm gozārad

mā-de-gi mādde budan, mansub be
mādde, andāme māddeye gol, surākhe
pushāk ke dogme dar ān jāy migirad

mad-fan ārāmgāh, gur

mad-fun penhān va pushide dar zire
khāk, be khāk seporde

madh setāyesh kardan

mad-hush bihush, sargashte

mad-hu-shi bihushi, sargardāni

mā-di-ān asbe mādde

ma-did keshide shode, derāz

ma-di-he setāyesh

ma-di-he-sa-rā sorāyandeyi ke dar
setāyeshe digarān besorāyad

mā-di-ne jānevari ke ābestan shavad
yā tokhm gozārad

mad-khal rāhe rakhne kardan, rāhe
vāred shodan

mad-rak neveshte, sanad, dalil

mad-re-se āmuzeshgāh, jāye dars
dādan va yād gereftan

mā-dun zirdast, pāyintar, pasttar

mad-yun bedehkār

ma-fā-him mafhumhā

ma-fā-kher eftekhārāt

ma-farr rāhe goriz, jāye farār

ma-fā-sed tabāhihā

ma-fā-sel mafsalhā

ma-fā-tih kelidhā

maf-hum ānche az yek vāje yā
ebārat fahmide shavad, maani

mā-fi-ā goruhe sāzmān yāfte va

penhāniye jenāyatkarān

maf-luj bimāre mobtalā be falaj

maf-luk badbakht, tohidast, bichiz,
parishānhāl

mā-fouq bālātar, ānche dar bālā ast,
bālādast

maf-qud gom shode, nāpeydā

maf-raq khatti ke az do qesmat
shodane muye sar peydā shavad

maf-rash gostardani, farsh,

zirandāz

maf-rush bā farsh pushide shode

maf-ruz farz shode, vājeb, lāzem

maf.sa.de tabāhi, māyeye tabāhi va fesād

maf.sal jāye band shodane do ostokhān

maf.tuh goshude, bāz shode

maf.tul tābide shode, reshte sime be ham tāfte

maf.tun gereftār, shifte, delbākhte, āsheq

maf.uul karde shode, kāre ānjām yāfte

ma.gal ghuk, qurbāghe

ma.gar agar na, bāshad ke, shāyad ke, vājeye estesnā, bejoz, ellā

ma.gas az hasharāte bāldār

ma.gas pa.rā.ni.dan kenāye az kesādiye bāzār va kasb

ma.ga.sak neshāneyi dar nouke luleye aslahe barāye hadafgiri

ma.gas.gir ankabut

magh jarf, goud, goudāl

māgh morghābiye siāh, meh, bokhāre gerefte va tire

ma-ghāk goudāl

ma-ghāk-che goudāle kuchak

ma-ghār ghār, shekāfe kuh

ma-ghā-ze forushgāh

magh.bun gul khorde

magh.fe.rat āmorzesh, bakhshudegi

magh.fur āmorzide, bakhshide shode

maghl khāb, āsāyesh

magh-la.te ānche kasi rā be eshtebāh andāzad

magh.lub shekast khorde, gusheyi az āhanghāye Pārsi

magh.lut por az nādorosti

magh.mum anduhnāk, anduhgin, ghamdide, ghamzade, ghamgin

magh.reb bākhtar, jāye pāyin āmadan va neshastane khorshid

magh.rur khodpasand, be khod bālande, gul khorde

magh.shush parishān, āshofte, darham, āmikhte, nāsare

magh.sub be zur az kasi gerefte shode

maghz māddeyi ke dar sar jāy dārad va markaze andishidan van kontorole aasāb ast, miān va darune har chiz, chizi ke pusteyi ruye ān bāshad mānande gerdu yā peste

maghz bor.dan besyār sokhan goftan, porguyi kardan

maghz dar sar kar.dan sokut va khāmushi

maghz tar kar.dan sokhan goftan

magh.zub mourede khashm qarār gerefte

magu nāgoftani, serr, rāz

māh jesme āsmāni ke be doure zamin gashte az khorshid nur migirad va partouye khod rā be zamin bāz mitābānad, yek doure

gardeshe māh be doure zamin, har yek az davāzdah pāreye sāl, ruze

davāzdahom az har māhe khorshidi

mah māh, māhe āsmān

ma-hā sange sepide boluri

ma-hāb jāye vazeshe bād

ma-hā.bat bozorgi va shokuh

ma.hab.bat mehrbāni, dusti

ma.hak sangi ke felez rā barāye āzmāyesh bar ān besāyand,

āzmāyesh, shirinbayān, az giāhān, māhak, zegil, ājakh, āzakh

ma.hal jā, jāy, makān, kuy

mā-hā-ne dar har māh, māhiāne

ma-hā-nol mahānul, taryāke khāles, afyūn

ma-hār chubi ke dar biniye shotor gozārānd va ān rā be rismane afsār bandand, afsār

mā-hār mahāre shotor, chubi ke dar biniye shotor konand va tanāb be ān bandand

ma-hā.rat khebregi, varzidegi dar kār, zebardasti, chiredasti

ma-hā.sen nikuyihā, khubihā, vijegihāye nik

ma-has-ti bānuye bozorg, nāmi
barāye dokhtarān
mah-bas zendān
mah-bod nāmi barāye pesarān
mah-bub dust dāshtani
mah-bu-bi-yat dust dāshtani budan,
mourede tavajjoh
mah-bus gereftār, zendāni
mah-che mähche, chize talāyi yā
noqreyi ke bar sare parcham
mibandand, pāre chube gerd va
surākhdāri ke bar sare sotune chādor
nasb mikonand
māh-che sare parcham ke be
mānande mäh sākhte bāshand,
sanjāqe talā yā noqre ke yek sare ān
golule mānand bāshad
mahd gahvāre, jāye kudake nouzād,
bestar
mah-dokht nāmi barāye dokhtarān
mah-dom kabutare siāhi ke domash
sepīd bāshad
mah-dud ānche hadd va marz
dāshte bāshad
ma **mah-du-di-yat** dārāye marz va
andāze budan
mā-he āb mahāb, ābānmāh, māhe
dowome pāyiz
mā-he abzāre surākħ kardan, matte
mā-he nakh-shab māhi ke
moqanna pishvāye sepīd jāmegān az
simāb va chizhāye digar sākhte bud,
in mäh har shab az chāhi dar pāye
kuhe siām nazdike shahre nakhshab
barmiāmad va partouye ān tā chahār
fārsang bord dāsht
mā-he nou māhe shabe awal
mā-her varzide, zirak, dānā, ostād
dar kār, kārāzmude
mah-fa-ze jāye negahdāriye chizi,
sandoqche, kif, qafase
mah-fel anjoman, majles
mah-fuz negahdāri shode, pāsdari
shode, hefz shode
mā-hi jānevare ābzi

mā-hi-ā-be māhiāve, guneyi khorāki
ke az māhi dorost mishavad
mā-hi-ā-ne mähāne, har mäh
ma-hib sahmgin, binnāk, tarsāvar
mā-hi-che azole, pāreyi gusht ke
dārāye asab bāshad
mā-hi-gir ānke kārash mähigiri ast
mā-hi-khār morghi ke kenāre ābhā
mineshinad va māhi migirad
ma-hin vābaste be mäh, nāmi
barāye dokhtarān
ma-hir mäh, māhe āsmān
mā-hi-tā-be zarfe pahni ke dar ān
māhi yā khorākiye digar sorkħ
mikonand
mā-hi-yat asl va sereshte har chiz
mā-hi-ye khā-vi-ār guneyi māhi ke
mādeash tā se milion tokhm mirizad
va tokhmhāye ān rā khāviār guyand
mā-hi-ye qe-zel-ā-lā guneyi māhi
ke dar ābhāye shirin peydā mishavad
mā-hi-ye se-pid guneyi māhi ke
gushti sepīd dārad
mah-jub bāsharm, sharmgin
mah-jur dur ofāde, jodā mānde
mah-ka-me dādghāh
mah-kum farmān dāde shode,
hokm dāde shode
mah-la-ke jāye nist va nābud
shodan
mah-nā-ne buzine, meymun
mah-nā-vi sarbāze niruye daryāyi
mah-nāz nāmi barāye dokhtarān
mah-nush nāmi barāye dokhtarān
māh-pār māhpāre, zibā, khoshgel,
māhruy
mah-par-ras-tān deldādegān,
āsheqān
mah-pā-re khoshgel, zibā
māh-par-vin māparvin, risheye
giāhi ast vījeye az beyn bordane
zahre mār
mahr kābine zan, mahriye
mah-rab jāye goriz va farār
mah-ram khishāvand, hamrāz

mah-ra-mā-ne penhāni, serri
mah-ri-ye mahr, kābine zan
mah-rokh mährokh, mähru, zibā
mäh-rokh mähru, zibā, khoshgel,
 nāmi barāye dokhtarān
mah-rum bibahre, nāomid, binasib
mah-ru-mi-yat bibahre budan,
 mahrum budan
mah-sā mānānde mäh, nāmi barāye
 dokhtarān
mah-shid mahtāb, partouye mäh
mah-sub be shomār āmade, hesāb
 shode
mah-sul farāvarde, be dast āmade,
 natije
mah-sur hesār shode, zamine
 dārāye divār, dour gerfte shode
mah-sus hess shode, chizi ke
 vojudash daryāft va dārk shavad
mah-tā nāmi barāye dokhtarān
mäh-tāb mahtāb, partouye mäh,
 roushanāyiye mäh
mah-tāb māhtāb, patouye mäh,
 roushanāyiye mäh, tābeshe nure mäh
mah-tāb pey-mu-dan kenāye az
 kāre bihude kardan
mah-tā-bi rang paride, ivāne
 sākhtemān, bālkon, guneyi lāmp
mā-hu zinat, ārāyesh, chubdasti
mā-hub-dā-ne mähudāne, mive va
 dāneye giāhi ke kārborde dāruyi
 dārad
mā-hur nāhamvāriye zmin, pasti va
 bolandiye zamin, yeki az haft
 dastgāhe āhange Pārsi
mā-hut pak-kon vasileyi barāye
 pāk kardane pushāk va kolāh, boros
mā-hut pārcheye koloftē porzdār
mahv setordan, nābud kardan, az
 miān bordan, pāk kardan
mäh-vār mähāne, mānānde mäh,
 zibā, khoshgel
mah-vār mānānde mäh, zibā
mäh-vā-re dastgāhi ke barāye
 pākshē signālhāye rādioyi be

madāre zamin partāb mishavad
 mānānde mähvāreye omid
mah-vash be mānānde mäh, zibā,
 khubruy, khoshgel, nāmi barāye
 dokhtarān
mah-yār nāmi dar shāhnāme
mäh-yā-ve mäh-yābe, az khorākīhā
 ke az māhi dorost mikonand
mah-yā-ve mäh-yāve, az khorākīhā
 ke az māhi dorost mikonand
mah-ya-ve mäh-yāve, mäh-yābe, az
 khorākīhā
mahz nāb, khāles, bedune tarkib,
 sude vije
mah-zar jāye neveshtan va sabte
 madārek, daftare sabte asnād
mah-zun anduhgin, ghamgin
ma-i-shat zendegi, vasileye zendegi
māj khoshi, shādi
māj mäh, māhe āsmān
maj māj, guyandeye dāstān, mäh
māj nārāst, kaj, kaj
ma-jāl joulāngāh, forsate anjāme kār
ma-jā-les majleshā, gerdehamāyihā,
 neshasthā
ma-jal-le nashriyeye chāp shode ke
 bishtar be surate haftenāme yā
 mahnāme pāksh mishavad
ma-jāl-ta-lab forsattalab
ma-jang nākhoshi, bimāri, zeshti
mā-ja-rā sargozasht, pishāmad,
 ruydād
ma-ja-rā-ju āshubtalab
ma-jarg macharg, majrag, be bigāri
 vādāshtan, kāre bimozd, bedune
 mozd kasi rā be kārī vādāshtan
ma-jā-ri majrāhā, jāye gozashtane āb
 va mānānde ān
ma-jā-zi gheyre haqiqi
maj-bur nāchār, kasi ke nāgozir be
 anjāme kārī bāshad
majd bozorgvāri
māj-dar mārājdar, märe bozorg
maj-hul nāshenās, nāshenākhte,
 shenākhte nashode

ma-jid bozorgvār, gerāmi
mā-jik guneyi qalam be ranghāye
gunāgun barāye naqqāshi kardan
maj-jān majjāni, rāyḡān
maj-jā-ni rāyḡān, moft
maj-les pārlemān, jāye gerd
āmādane mardom, jāye neshastan,
neshastangāh
maj-nun divāne, delbākhteye leyli
mā-jor sargord, darajeyi dar artesh
maj-rā jāye gozashtane āb va
mānande ān
maj-ruh zakhmi, āsib dide
ma-jus nāmi ke tāzihāye biābāngard
be zartoshtiān dāde budand
maj-zub jazb shode, keshide shode
mak yek bār makidan, bemak
ma-kāb makāv, majuy, jostoju
nakon
ma-kān jā, jāy, jāyḡāh
mā-kā-ro-ni az khorākīhā
ma-kā-teb maktabhā
ma-kel zālu, kerme siāhrangi ke
khune badan rā mimakad
ma-ket nemuneye kuchak az har
chiz
makh ātash, khazande, legāme
sangin, zanbur, chasbidegi, gom
shode
mākh zare nāsare va nākhāles,
ādame pir va fartut, past, kenes
ma-khan-de khazande mānande
mār
ma-khā-rej hazinehā, kharjhā
ma-khā-zen ganjinehā, makhzanhā,
anbārhā
makh-dush khadshedār, kharāshide
shode
makh-fi pushide, penhān
makh-fi-ā-ne penhāni, dozdaki
ma-khi-dan khazidan, laghzidan,
jonbidan, jonbesh dāshtan,
chasbidan
ma-khi-de jonbide, khazide,
chasbide

ma-khiz mehmiz, āhani sartiz ke bar
pāshneye kafsh bebandand va bā ān
bar pahluye asb bezanand tā tonhtar
ravad
makh-luq āfaride shode, sākhte
shode, padid āvarde
makh-lut darham, āmikhte shode
makh-mal guneyi pārcheye narm
makh-ma-lak az bimārihā
makh-ma-se ranj, gereftāri
mā-khor meykhāne, meykade,
kharābāt
makh-raj dar, rāhe birun āmadan az
jāyi
makh-rut az sheklhāye hendesi
makh-sus vije
makh-su-san bevije
makh-tum pāyān pazirofte
ma-khuf tarsnāk, tarsāvar
mā-khu-li-ā mālīkhuliā, bimāriye
soudā, khiāle khām
makh-zan ganjine, anbār
mā-ki-ān morghe khānegi
ma-ki-dan mazidan, cheshidan,
keshidan va foru bordane āb yā
māyeye digar dar dahān
ma-ki-dat badandishi kardan
mak-kār hilegar, chāresāz
mak-kās rāhdār, rāhbān, maamure
gereftane avāreze rāh va darvāze
mak-nun pushide, penhān
makr hile, chāresāzi, neyrang
mak-ruh nāpasand, nāravā
maks derang, māliāti ke az
pishavarān gerefte mishod
mak-shuf āshkār shode, padid
āmāde, peydā shode
mak-tab jāye khāndan va
neveshtan, didḡāhe falsafi, honari va
adabi
mak-tub neveshte, nāme
mak-tum pushide, penhān
mā-ku dastabzāre bāfandegān
ma-ku māku, makuk, az abzāre
bāfandegi va duzandegi

ma-kuk maku, az abzāre bāfandegi va duzandegi
mā-kul mālul, galubande, marde nirumand, porkhor, shekamu, shekamparast
māl dārāyi, servat
ma-lā āshkār, peydā, roushan
ma-lā-fe rukeshē lehāf, toshak, bālesh va mānande ān
ma-lā-ghe malāqe, qāshoqe bozorgi barāye dar āvardane khorāki az dig
ma-lā-hat bānamak budan, girāyi, daryānavardi, keshtibāni
ma-lā-je malāze, malāz, malāj, kām, halq, zabāne kuchak, zabānak
ma-lak pari, fereshte, izad
ma-lāk pāye va asāse har chiz
ma-lakh hashareyi ast bāldār ke guneyi az ān āfate ghallāt mibāshad
ma-lākh nāme dasteyi az giāhāne shurmazze
ma-lakhch giāhi ast ke agar chārpāyān ān rā bekhorand mast shavand
ma-lāl malālat, bizāri, āzordegi, anduh, pajmordegi, afsordegi
ma-lā-lat deltangi, afsordegi, pajmordegi
mā-lā-māl por, labriz
ma-lā-mat sarzanesh, nekuhesh
ma-lān nayafshān, najonbān
mā-lā-nak shalil, shaftrang, miveyi be mānande shaftālu
ma-lang mast, sarkhosh, sarmast, madhush, shifte
ma-lā-qe malāghe, qāshoqe bozorgi barāye dar āvardane khorāki az dig
mā-lā-riā az bimārihā
ma-lās shireye choghondare qand
ma-las torsh va shirin
ma-lāt sereshteye āhak, khāk va māse ke dar sākhtane sākhtemān be kār miravad
ma-la-vān daryānavard, nāvi, kārgare keshti

ma-lāz molāz, zabāne kuchak ke dar halq va kām jāy dārad, kām, zabānak
ma-lā-ze malāz, kām, zabāne kuchak, zabānak
mā-le abzāre kāre bāfandegān, vasileye kāre kārgarāne sākhtemāni
mā-lek dārānde, sāheb
ma-lek pādshāh, farmānravā
ma-le-ke zane shāh, shahbānu
mā-le-ki-yat dārā budan, mālek budan
mā-lesh mālidan
mal-fuz gofte shode, bar zabān rānde shode
mal-huz dide shode, dar nazar gerefte shode
mā-liā deakhti ke az chube ān neyze va tir misākhtand
mā-li-āt puli ke sākenāne yek keshvar barāye anjāme kārhāye hamegāni be doulat mipardāzand, tax, bāj, kharāj
mā-li-dan mālesh dādan, māsāj dādan, sudan, besudan, besāvidan
mā-li-de mālesh dāde shode, sude, besude, moshto māl dāde shode
ma-lih bānamak, namakin
mā-li-khu-li-ā az bimārihāye ravāni
ma-li-le nakh va reshtehāye talāyi yā noqreyi ke be ham bāfte shode va bā ān ruye yakhe yā āstine pushāk zarduzi mikonand
mal-lāh daryānavard, keshtibān
mal-lāk zamindār, arbāb
mal-mal pārcheye nakhiye besyār narm va nāzok
mal-māz malmiz, rangi ke dar rangraziye pārche be kār miravad
mal-miz malmāz, rangi ke dar rangraziye pārche be kār miravad
mal-mus lams shodani
mālt jouye javāne zade, samanuye jou, az keshvarhā
ma-lul deltang, afsorde, pajmorde, anduhgin

mā-lul mākul, galubande, marde nirumand, porkhor, shekamu, shekamparast
ma-lus zibā, delrobā, khoshgel, qashang
mal-zum lāzem shode, vājeb
mām mādar
mā-mā kasi ke be hangāme zāyidane zanān nouzād rā negāh dārad, mādar
mā-mā-che māmā
mā-mak mādarak, mādar
ma-mā-lek keshvarhā, sarzaminhā
mā-mān mādar, chize zibā va dust dāshatani
mā-mā-zi awalin pasmānde va gohi ke az shekame nouzād birun miāyad va range ān siāh va tire ast
mam-duh setude shode
mā-mi-rān giāhe parastuhā, giāhe dāruyi, az adviyehā
mam-le-kat keshvar, sarzamin
mam-low por shode, anbāshte shode, ākande, labālab
mā **mam-nu** nāravā, bāzdāshte shode, qadeghan
mam-nun sepāsgozār
mā-mut guneyi pile besyār bozorg ke dar gozashte zendegi mikarde ast
mān khāne, asbāb va lavāzeme khāne, bemān, mānand
man zamire awal shakhse mofrad, surākhe miāne shāhine tarāzu, shireye baste shode bar derakht, vāhede vazn va sangini
ma-nā goshād, farākh
mā-nā māndani, pāydār, khodā, mānand, hamānā, guyi
ma-nā-at bolandnazar budan
ma-nā-ber menbarhā
mā-nāf māmānāf, māmā
ma-nā-fez manfāzhā, jāhāye rosukh
ma-nā-hi kārkhāye nāravā
ma-nāl sudāvar, sudbakshsh, māl, dārāyi, servat

mā-nand hamtā, shabih, mesl
ma-nā-seb mansabhā, jāyghāhā, darajehā, rotbehā
ma-nā-teq mantaqehā, navāhi
mā-na-vi mansub be māni, peyrouye āyine māni
ma-nā-zel manzelhā
ma-nā-zer manzarehā, didgāhā, chashmandāzhā
man-ba sarchashme, jāye padid āmadan, jāye anbāshtane āb
man-bal dāruyi barāye darmān kardane zakhm
mand pasvande dāshtan va dārāyi dar vājehāyi mānande dāneshmand va honarmand
man-dāb az giāhāne roughani
man-dak kesādiye bāzār va kālā
man-dal udī ast besyār khoshbu, dāyereyi ke afsungarān gerde khod mikeshand
mān-dan bāz istādan, derang kardan, entezār keshidan, dar jāyi budan, pas oftādan, khaste shodan, mānand budan, mānestan
mān-dā-nā nāmi barāye dokhtarān
mān-da-ni pāydār, māndegār
mā-nde derang karde, khaste az kār, bāzmānde, bāqi mānde
ma-nde kesādiye bāzār va kālā, kuze va sabuye bidaste
mān-de-gār māndani, pāydār
man-dish kutāh shodeye mayandish, andishe makon
man-dur badbakht, zār, anduhnāk, bibahre, kenesk
mā-ne bāzdārānde, jelougiri konānde, mān, asbāb va vasāyele khāne, khāne
ma-nesh khuy, nahād, ravesht
mā-nes-tan mānand budan, shabih budan
man-fa-at sud, bahre, fāyede
man-faz jāye rakhne, surākh, rouzane

ma-nfi zedde mosbat, nist shode, mokhālefāt, radd, enkār
ma-nfur mourede nefrat, nāpasand, past, bad
mang gij, madhush, qomār, lāf va gazāf, sokhane bihude, buteye giāhi ke az dāneye ān bang be dast miāyad, rivand, az giāhāne dāruyi
māng māh, mahe āsmān
man-ga-lat qomār va qomārbāzi, lāf va gazāf
man-ga-nez māddeyi ast sorkhrang ke sakhti va seftiye āliājhā rā sabab mishavad
man-ge-ne abzāri vijeye feshordan yā be ham peyvastane chizhā
man-ghor pashiz, pule khord va kambahā
man-giā qomār, qomārkhāne
man-giā-gar qomārbāz
man-gi-dan āheste zire lab sokan goftan az ruye nārezāyati, ghorolond kardan
man-gol jāye ravān shodane āb dar zire zamin, shotorgalu, dozđ, rāhzan
man-go-le tare va sabziye khodru, āvize abrishami yā nakhi, mangule
man-gu-le mangole, āvize abrishami yā nakhi, tare va sabziye khodru
man-hi-yāt kārhāye nāravā va nāshāyest
man-hus shum, nahs, nākhojaste, badakhtar, badbakht
ma-ni ghorur va khodbini, ābe mard, esperm
mā-nid gozāsht, nahād, rahā kard, gonāh
mā-ni-dan mānand budan, mānestan, gozāshtan, rahā kardan, māndan, bāqi gozāshtan
mā-ni-fest bayāniye
ma-ni-je nāmi dar shāhnāme, nāmi barāye dokhtarān
ma-nj mang, giāhe dāruyi, rivand

man-jak az kārhāyi ke tardastān anjām midahand va sababe shegeftiye tamāshāgarān mishavand
man-ja-lāb jāyi ke ābe ālude va badbu dar ān anbāshte shode bāshad
man-ja-niq abzāri ke dar jang barāye partābe sang be kār borde mishod, chubbast, chārpāyeye boland
man-juq neshāneyi ke bar sare parcham mibandand, parcham, chatre āftābi, sāyebān
man-kub ranj va balā dide, sar shekaste, badbakht
man-nān bakhshāyande, niki dahande
mā-novr tamrine amaliyāte jangi
man-qal ātashdān
man-qul gofte shode, chizi ke beshavad ān rā jābejā kard
man-qush negāshte
man-sab pāye, maqām, daraje
man-sha sarchashme, jāye padid āmadan, rishe va pāyeye har chiz
man-sha-āt neveshtehā, nāmeihā
man-shur farmān, dastur, neveshte, nāmeye sargoshāde, az sheklhāye hendesi
man-sub nesbat dāde shode, vābaste, khishāvand, barqarār shode, be kāri gomāshte shode
man-suj bāfte shode
man-sukh radd karde shode, az miān rafte
man-su-ri yeki az gushehāye chahārgāh
man-ta-qe nāhiye, sarzamin
man-tar afsun, jādu, afsuni ke barāye rām kardane jānevarān bekhānand
man-teq az dāneshhā, goftār, sokhan, andisheye dorost
man-te-qi az ruye andisheye dorost
mān-to rupush, jāmeye goshādi ke ruye pushāke digar mipushand,

shenel, bālāpush, pardeyi ke badane
narmtanān rā mipushānad
ma-nu-chehr nāmi dar shāhnāme
mā-nu-rak mānuk, chakāvak,
morghābiye tizpar, sorkhāb
ma-nut vābaste, baste be chizi
digar, be chizi āvikhte
man-ya-zi-um felezi ast sabok ke be
āsāni chakosh mikhord
man-zar manzare, chashmandāz,
didgāh, chehre, simā
man-za-re manzar, chashmandāz,
didgāh, durdast, jāye negaristan
man-zel sarā, khāne, jāye forud
āmadan va ārām gereftan
man-ze-lat pāye, qadr, maqām
man-zum sorude, chakāme, chāme,
be reshte keshide shode
ma-zur maqsud, morād, dar nazar
gerefte shode
maq-aad neshimangāh, surākhe
kun, pizi
mā-qabl pish, pishin, gozashte
ma-qā-dir meqdārḥā, andāzehā
ma-qā-le goftāri ke neveshte shode
bāshad, sokhan, neveshteyi ke dar
mourede khāssi neveshte va bishtar
dar ruznāme yā majalle chāp
mikonand
ma-qām pāye, jāygāh, daraje
ma-qarr qarārgāh, jāye māndan va
āramidan, pāygāh
ma-qā-sed maqsadhā, hadfḥā,
manzurhā
maq-ba-re gur, gurestān, ārāmgāh
maq-bul pazirofte shode
maq-dam az safar bāz āmadan
maq-dur dar hadde tavānāyi
maq-hur shekast khorde
maq-lub degargun shode, vājgun
maq-run nazdik, hamāhang,
peyvaste
maq-ruz bedehkār, vāmdār
maq-sad hadaf, jāyi ke be ān
mikhāhand beresand

maq-sud khāste shode, matlub,
manzur
maq-sum qesmat shode, adadi ke
bar digari taqsim shavad
maq-sum-a-leyh adadi ke digari
bar ān taqsim shavad, bakhshyāb
maq-sur kutāh shode
maq-tul koshte shode
mā-qut guneyi shirini
mār az khazandegān
mar bar shemordan, az bar khāndan,
shomār, shomāre, hesāb, peymāne
mār khor-dan kenāye az sakhti
keshidan
mā-raf-sā mārāfsāy, afsungar,
mārgir
ma-rā-ghe az shahrhā, jāye
ghaltidane soturān va chārpāyān
ma-rā-hel marhalehā, bārḥā
ma-rā-kez markazhā
ma-rakh-sha shum, nākhojaste,
nahs
ma-rāl guneyi āhu, ghazāl
ma-rām ravesh, rāh, manzur
ma-ram-mat bāzsāzi
ma-rān narān
mār-an-dar kutāh shodeye
mādarandar, nāmādari, zane pedar
ma-ran-gu khārposhte bozorg
ma-rā-ni-ye derakhti ast be
mānande yās
ma-rār guneyi khār ke dar āghāze
bahār miruyad
ma-rā-rat talkhi, talkhkāmi
ma-ras rismān, tanāb, miveye torsh
va shirin, chashm pezeshk
ma-rā-sem āyinhā, rasmhā
mā-rash botkhāneyi dar gozashte
ke nazdike sepāhān bude ast
ma-rā-teb pāyehā, martabehā,
darajehā
ma-raz bimāri, dard, nākhoshi
mar-but peyvaste, vābaste, dārāye
peyvand
mār-chu-be mārgiāh, az giāhān

mard ādame nar, delir, shoja,
shouhar, dar barābare zan
mar-daf-kan porzur, nirumand,
portavān
mar-dā-ne be mānande mard,
delirāne, delāvarāne, az ruye mardi
mar-dā-ne-gi mardi, delāvāri, deliri
mar-dan-gi fānuse bozorg
mar-di vābaste be mard, mardānegi,
deliri
mar-dom ādamhā, mardomake
chashm
mar-do-mā-hang az selāhhā,
mardomandāz, mardomkosh
mar-do-mak qesmate miāni chashm
mar-dom-ā-zār setamgar, badraftār
bā mardom, āzār rasānande
mar-dom-dār kasi ke bā mardom
modārā konad
mar-dom-ga-zā setamgar
mar-do-mi vābaste be mardom,
ādamiyat, ensāniyat
mar-dom-pa-sand mourede
pasande mardom
mar-dom-sā-lā-ri demokrāsi,
hokumate mardom bar mardom,
hokumati ke dar ān doulatmardān be
vasileye mardom yā namāyandegāne
mardom bargozide mishavand
mar-dom-she-nās kasi ke dāneshe
shenākhte mardome keshvarhāye
gunāgun rā dārad
mar-dou-ĵan delir, nirumand,
delāvar, porzur
mar-dud radd shode, rānde shode,
rofuze
mā-re āmār, mohāsebe, mohr,
mohre
mār-e do-za-bān ādame doru
mā-re za-ngi guneyi māre zahrdār
mā-re-di range sorkh va golgun, har
chize sorkhrang
ma-res kārāzmude, bātajrobe
mā-res-pand nāme ruze bisto
nohom az har māhe khorshidi

mā-res-pan-dān mārespand, nāme
ruze bisto nohom az har māhe
khorshidi
mā-res-tān bimārestān, darmāngāh
marg nisti, mordan, az beyn raftan,
az donyā raftan
mar-gā-marg balāye hamegāni ke
nisti va marge besyāri az mardom rā
bāes shavad
marg-bār marg bārande,
āvarandeye marg, ānche marg rā
sabab shavad
mar-ge-mush az dāruhā
margh sabze, chaman, zamine sabz
va khorram
mar-ghub khub, pasandide
mar-ghul pich va tāb, zolf va kākol
mar-ghu-le pich va tāb, zolf va
kākol, khoshi va shādi, muye pich
khorde ruye pishāni
margh-zār sabzezār, chamane sabz
va khorram
mār-gi-āh marchube, az giāhān
mār-gir ānke mār hā rā zende
migirad, mārāfsā
mar-go-mir mordane besyari az
mardom dar asare bimāri yā
gorosnegi
mar-ha-bā āfarin
mar-rha-le bār, noubat, jāye forud
āmadan, manzel
mar-ham dāru
mar-ha-mat bakhshāyesh, mehrbāni
mar-hum dargozashte, āmorzide
shode, bakhshude shode
mar-hu-me zane dargozashte, zane
morde
mar-hun gerou nahāde, gerouyi,
gerougān
mā-ri mansub be mār, koshte shode
ma-ri-dan yakh bastan
mā-ri-re nāmādari, zane pedar
mar-riz bimār, nākosh
mar-jān az jānevarāne daryāyi
mar-jā-ne nāmi barāye dokhtarān

mar-jo-mak adas

mar-kab vasileye savāri, har ānche ke bar ān savār shavand

mar-kaz miān, pāyghāh, kānun, pāytakht

mār-khār gāve kuhi, gavazn

mār-mā-hi guneyi māhi ke be mār mānand ast

mār-mā-lād morabbāye mive

mar-mar az sanghā ke dar sākhtemānsāzi be kār miravad

mār-mu-lak guneyi susmār, az khazandegān, chalpāse

mar-muz ramzdār, pushide

mār-pich pich dar pich

mar-qad gur, ārāmgāh, jāyi ke morde rā dar ān gozārand

mar-qum neveshte shode, darj shode

mar-qu-me nāme, dastkhatt

mars az mivehā, bā dast mālidanе chizi, khisāndane chizi dar āb

mārs māhe sewom az sāle tarsāyi

mār-sān mānande mār, be guneye mār

ma

mārsh ravesh, raftār, qadamrouye sarbāzān, āhangi ke barāye be jonbesh darāvardane sarbāzān

navākhte mishavad, āhange arteshi

mār-shāl sephabod, sardār

mar-si-ye sorude yā sokhani ke dar sugvāriye morde khānde mishavad

mar-sum rāyej, āyin va ravesh, neshān dāde shode, neveshte shode, farmān, dastur

mar-ta-be pāye, maqām, daraje, bār

mar-tub namnāk, tar, khis

ma-ru-san-de āmukhte, khu gerefte, ādat karde

ma-ru-si-dan ādat kardan be chizi, ranj bordan dar kāri, khu gereftan, chāre kardan

ma-ru-si-de-gi maruside budan, ādat kardan

mar-uub tarside, bimnāk

mar-uus kārmand

marv giāhi ast khoshbu, az shahrhā, sange ātashzane

mar-vas khu, ādat

mar-yam az golhā

mar-yi namāyān, peydā, āshkār

marz sarhadd, kenāre, ābād, ābādān, guneyi sharāb

mar-za-ghān marzaghan, duzakh, ātashdān, gurestān

mar-zan-gush marzanjush, az giāhāne dāruyi ke khoshbu ast

marz-bān negahbāne marz, pāsdāre marz, sarbāzi ke pāsdāri az marz rā be ohde dārad

marz-bā-ni negahbāni va pāsdāri az marzhā, edāreyi peyrouye vezārate defā ke marzhā rā pāsdāri mikonad

marz-dār maamure nezāmi dar marzhāye keshvar

marz-dā-ri edāreyi ke be kārkhāye marzdārān rasidegi mikonad

mar-ze māleye bannā, az sabzihāye khordani

mar-zi-dan mosht va māl dādan, mālesh dādan, mālidan

mar-zi-ye nāmi barāye dokhtarān

mar-zo-bum mihan, keshvar, khāne, mamlekat

mar-zu marzuy, keshtzāre sabz, zamini ke barāye kesht āmāde bāshad

marz-vān marzbān, negahbāne marz, pāsdāre sarhadd, farmāndāre marzi

mās āmās, varam, barāmādegi, almās, māl

mas bozorg

mas-aa-le porsesh, moshkel, doshvāri

mā-sa-baq gozashte, pishine

ma-sā-eb saktihā, ranjhā,

nāgovārihā

ma-sā-el porseshhā, doshvārihā

ma-sāf meydāne jang va kārzār, jāye nabard
ma-sā-fat derāzāye rāh, fāseleye miāne do chiz yā do jā
ma-sā-hat peymudane zamin, andāze gereftane zamin, peymāyesh
mā-sāj mālesh, moshto māl
ma-sā-jed masjedhā, mazgethā
mā-sā-jor kasi ke kārash māsāj dādane digarān ast
ma-sā-ken maskanhā, khānehā
ma-sā-kin binavāyān, bichizān
ma-sal pand, andarz, dāstān, sokhane mashhur, hamānand, hamtā
ma-sa-lan barāye nemune
ma-sā-leh nikihā, ānche bāese āsāyesh va sud shavad, lavāzeme mofid va sudmand
ma-sā-le-he sākht-te-mā-ni ānche dar sākhtan sākhtemān be kār miravad mānande gach, ājor, simān va mānande ān
ma-sā-ne ābdān, kiseyi dar badan ke shāsh dar ān anbāshte mishavad
ma-sār-ef hazinehā, makhārej
ma-sar-rat shādi, khoshi
mā-sāy mayāsāy, āsude mabāsh
ma-sā-yi talāshhā, kusheshhā
mas-buq sābeqe shode, gozashte
mas-dar jāye bāzgashtan, risheye vāje
mas-dud baste shode
mas-dum āsib dide, zakhmi
mā-se shene narm, sangrize
māsh az dānehāye khordani, az hobubāt
mash-aal nurafkān
mā-shād jāmeye pashmine
ma-shā-ghel shoghhlhā, kārhā
ma-shā-hir mardome mashhur va boland āvāze
ma-shām binī, vasileye bu keshidan
ma-shang doz, rāhzan, dar gilaki be chame divāne va nādān

ma-shaq-qat sakhti, ranj
mā-sha-rā āmāsi ke bar asare baste shodane khun dar badan padid āyad
mā-she anbor, ālati dar tofang ke chāshni rā ātash mikonad
mash-gha-le kār va kasb
mash-ghul sargarm, dar hāle anjām dādane kāri
mash-had az shahrhā
mash-hud dide shode
mash-hun anbāshte, por shode
mash-hur nāmi, nāmdār, nāmvar, porāvāze
mā-shi be range māsh, sabze tire, ravande
mā-shin dastgāhi ke bevasileye motor yā dinām be jonbesh darāmade va kārhāye gunāguni anjām dahad, khodrou, otomobil
mā-shi-ni vābaste be māshin, anjām shode bā māshin
ma-shi-yāt erāde, khāst
mashk mashg, khik, kiseyi ke az puste guspanid sākhte va barāye bordane āb be kār mibarand
mash-ki-che mashgiche, mashke kuchak, mashkize
mash-kuk ānche mourede shakk bāshad, kasi ke be u tardid shavad
mash-kul khigche, mashke kuchak
mash-ku-le mashkul, mashke kuchak
mash-mul dar bar gerefte shode, farā gerefte shode
mashq tamrin dar kār, varzesh, neveshtan
mash-rab ravesh, maslak, khu, ādat
mash-req khāvar, jāye barāmadane khorshid
mash-rub mey, sharāb, āshāmidani, nushidani, nushābe
mash-ruh sharh dāde shode, touzih dāde shode
mash-rut peymān karde shode, shart karde shode, molzam shode

mash-ru-te rejime hokumate qānuni, hokumate pārlemāni, hokumati ke diktātori nabāshad
mash-ru-ti-yat hokumate mashrute va pārlemāni, hokumate qānun
masht anbuḥ, besyār, por, labriz, setabr, gonde
mash-te forush bā dorugh va neyrang, sereshte, khamir
mā-shu gharbāl, guneyi bāfteye pashmi, gelim, palās
mā-shub gharbāl, ārdbiz
mā-shur chizhāye dar ham āmikhte
mas-hur jādu shode, farifte
mā-shu-re māsure, lule, neye bāriki ke bā ān āb yā āshāmidaniye digar bemakand
mash-va-rat kangāsh, kankāsh, segālidan, andisheye digarān rā dar bāreye kāri yā chizi porsidan
mashy ravesh, raftār
mā-si-dan seft va baste shodan, shir rā be māst tabdil kardan
mā-si-de baste, seft shode
ma **ma-si-hi** peyrouye dine isā
ma-sil jāye seylgir, jāye gozare seylāb
ma-sir gozargāh, jāye gardesh va gozar, raftan, ravān shodan
mas-jed mazget, jāye niāyeshe parvardgār
māsk pusheshe dahān va bini, chizi ke bā ān chehre rā mipushānand, ruband
mas-kan khāne, manzel, jāye ārām gereftan
mas-ke charbiye shir, kare, khāme
maskh degargunsāzi, taghyire chehre
maskh sho-de kasi ke taghyire chehre dāde va zesht shode bāshad
mas-kha-re rishkhand, shukhi
mas-kha-re-gi shukhi kardan
mas-kun ārāmesh yāfte, qarār gerefte

mas-kut khāmush shode
mas-la-hat nikandishi, bāese āsāyesh va sud, kāre nik, shāyestegi
mas-lak rāh, ravesh, āyin
mas-lakh koshtārgāh
mas-lub be dār āvikhte, be salib keshide shode
mas-lul kasi ke dochāre bimāriye sel shode bāshad
mas-mum zahr khorde, samm khorde, khorākiye fāsed khorde, zahr dāde shode, ālude be samm
mas-nad takyegāh
mas-na-vi guneyi sorude ke har do pāreye ān dārāye qāfiye bāshad
mas-raf be kār bordan, kharj kardan, be kār borde
mas-ruf be kār borde shode
mas-ruq dozdidde shode, be serqat rafte
mas-rur khoshhāl, shād, khosh
mast bikhod, az khod rafte, kasi ke bish az andāze mashrub nushide bāshad
māst shire baste shode, az fārāvadehāye shir
mas-tān kasi ke dar hāle masti ast
mas-tā-ne mānande mastān, hamchun mast, az ruye masti
mas-tār giāhe dāruyi
māst.band ānke māst dorost konad
masti az khod bikhod shodan dar asare nushidane mey va sharāb
mas-tur pushide, penhān
mā-su-che parandeyi be mānande fākhte
ma-sun iman, negāh dāshte shode, dar panāh āmade
ma-su-ni-yat dar panāh budan, imani
mā-sur māshur, chizhāye dar ham āmikhte
mā-su-re māshure, luleye bārik, ālati dar charkhe duzandegi, ālati dar tup va tofang

mas-uul ohdedār, khāste shode, porside shode
māt sargardān, āvāre, baste shodane rāhe shāh dar bāziye shatranj
ma-tab darmāngāh
ma-tal afsāne, dāstane kutāh
ma-ta-lak shukhi, kenāye
ma-tā-leb matlabhā, goftehā, darkhāsthā
mā-tam sug, azā, andu, gham
mā-tam za-de sugvār
mā-tam-ka-de jāye sugvāri
ma-tā-nat ostovāri, pāydāri, vaqār, sangini, nirumandi
ma-tar-sak matars, ādamake chubi ke dar keshtzār va jāliz barāye ram dādane jānevarān va parandegān gozāshte mishavad
mat-bakh āshpazkhāne, jāye pokhto paz, jāye pokhtane ghazā
mat-bu-āt chāp shodehā, ruznāme va majalle
ma-tin ostovār, pabarjā, sakht
mat-lab mouzu, masaale, maqsud, morād
mat-lub khāste shode, darkhāst shode
matn neveshte, darune chizi, zamine boland
mat-rā bārān
mat-rah kar-dan barrasi kardan
mat-rah mourede bahs, barrasi, jāye afkandan
mat-rud rānde shode
mat-ruk vāgozāshte shode, rahā karde shode
mat-te abzāri barāye surākh kardane chizhā
ma-vād maddehā, chizhā
ma-vad-dat dusti, refāqat
ma-vā-heb mouhebhā, deheshhā, bakhsheshhā
ma-vā-jeb mozde mähāne yā sālāne
mā-var mayāvar, nayāvar

mā-va-rā bartar, bālātar, ānche dar pase chizi qarār dārad, poshte sar
mā-va-rā-on-nāhr farārūd, bakhshi az āsiāye miāne ke bokhārā va samarqand az shahrhāye mohemme ān ast
mā-vā-red mouredhā
ma-vāt zamine kesht nashode, bijān, morde
ma-vā-zin mizānhā
ma-viz angure khoshk shode
ma-vi-ze guneyi giāhe pichak
ma-wāj moujdār, mouj zanande
mā-xi-mom bishtarin andāze
māy jānevare khazande mānande mār, mādar
ma-yā-din meydānhā
ma-yazd dar dine zartoshti be khordanihāyi gofte mishavad ke dar jashnhāye dini sare sofre migozārānd, majlese mihmāni va khoshgozarāni, bazme nushidane sharāb, meyzad
mā-ye ravān, chizi ke ravān bāshad mānande āb, andāze, bonyād va pāyeye har chiz, chizi ke barāye sākhtane panir be shir zanand, dāruyi ke barāye pishgiri az bimārihā be badan vāred konand, vāksan, bāes, sabab, dārāyi
mā-ye-ku-bi dāru barāye pishgiri az bimāri be badan vāred kardan, vāksan zadan, vāksināsiyon
mā-yel kaj, khamide, ārezumand, moshtāq, garāyande be chizi, gerāyesh be chizi yā kāri, dārāye shibe andak
mā-yo lebāse shenā
may-yet morde, bijān
māz chin va shekan, pich va kham, tāb, shekanj
maz makidan
ma-zād afzun, ziād
mā-zād fozuni, ānche afzun āyad, ziāde bar niāz

ma-zā-heb dinhā, āyinhā, kishhā
ma-zā-lem setamgarihā
ma-zal-lat khāri, pasti, zabuni
ma-zam-mat nekuhesh, badguyi
mā-zan māze, sotune faqarāt, ostokhānhāye miāne posht, sotune mohrehā
ma-zan-de kasi ke chizi rā bemakad, makande
ma-zan-gu khārposht
ma-zāq maze, saliqe
mā-zār giāhforush, davāforush
ma-zār gur, ārāmgāh
mā-za-ri-un az giāhāne dāruyi
ma-zar-rat ziān, gazand, zarar, āsib
ma-zar-rāt ziānhā, āsibhā, gazandhā
ma-zā-yā bartarihā
maz-bur neveshte shode, eshāre shode be ān
maz-but negāhdāri shode, bāygāni shode
maz-dā ahurāmazdā, parvardgār, āfaridegār
maz-da-ki mansub be mazdak, peyrouye āyine mazdak, kish mazdak
maz-da-yas-nā mazdayasni, peyrouye zartosht, mazdāparast, parastande va setāyeshgare mazdā, mazdāparasti
ma-ze mazze, chāshni, taam, khorāke kami ke bā mashrub mikhorand
mā-ze ostokhānhāye miāne posht, sotune mohrehā
mazg mazj, derakhte bādāme talkh
maz-get maġget, masjid, jāye parasteshe parvardgār
maz-hab rāh va ravesh, āyin, kish, dīn
maz-ha-ke khandeāvar, bāese khande
maz-rag jāye padid āmadan, jāye āshkār shodan
mā-zi gozashte, pishin

mā-zi-ār az delāvarāne irānzamin, nāmi barāye pesarān
ma-zid ziāde, afzun shode, ezāfe shode
ma-zi-dan makidan, cheshidane khorāki
ma-ziqe tangi, doshvāri, tangnā
ma-zi-yat bartari, fozuni
maz-kur yād shode, gofte shode
maz-lum setam dide
maz-ma-ze cheshidan
maz-mum nekuhide, sarzaneshe shode
maz-mun maani, mafhum
maz-nun gomān borde shode, kasi ke mourede badgomāni qarār gerefte bāshad
mā-zo-khism az bimārihāye ravāni, khodāzāri
maz-rub zade shode
mā-zu mājūj, derakhte balut, miveye balut, shireye derakhte balut
mā-zut nafte siāh, az farāvardehāye nafti
me-dād az abzāre neveshtan, vasileyi barāye neveshtan ke az chub va grāfit sākhte mishavad
me-dād pak-kon vasileye pelāstiki barāye pāk kardane neveshtehāye medādi
me-dād ta-rāsh vasileyi barāye tarāshidan va tiz kardane medād
me-dā-de ab-ru vasileye ārāyeshe zanān
me-dāl neshān
mee-de kiseye darune shekam ke khorāki dar ān govāresh mishavad
mee-mār tarh konande va sāzandeye sākhtemān, kārshenāse kārhāye sākhtemāni
mee-yār vasileye sanjesh, vasileye arzyābi
mef-ragh felezi ke az amikhtane mes va ruy be dast miāyad
mef-tāh kelid

me-gal zālu
megh migh, abr va mehe nazdik be zamin
megh-nā-tis āhanrobā
meh bozorg, sarvar, gereftegiye havā, bokhāre nazdik be zamin, migh
me-hān bozorgān
me-hast mohemtarin, bozorgtarin
me-hi bozorgi, sarvari
me-hin bozorgtar, bozorgtarin
me-hi-ne bozorgtarin
meh-mān mihmān, kasi ke bar digari vāred shavad va mourede pazirāyi qarār girad
meh-mān-dār mizbān, khadameye havāpeymā
mehmānkade mehmānsarā
meh-mān-sa-rā jāyi ke dar ān az mehmān pazirāyi konand
meh-miz mehmāz, kamāne āhani ke bar pāshneye chakme miwandand va hangāme savāri bar tohigāhe asb mizanand tā tondtar beravad
meh-nat sakhti, anduh, shekanje, āzār, āsib, ranj
mehr nāme māhe haftom az sāle khorshidi, nāme ruze shanzdahom az har māhe khorshidi, ruze mehr az māhe mehr rā mehrgān guyand ke yeki az do jashne bozorge Pārsi ast, dusti, āftāb, khorshid
meh-rak nāmi dar shāhnāme
meh-rān nāmi dar shāhnāme
meh-rang nāmi barāye pesarān
meh-ran-giz nāmi barāye dokhtarān
mehr-bān bāmehr, khungarm, bāmahabbat, nikandish
mehr-bā-ni dusti, mahabbat, niki kardan, khungarmi
mehr-dād nāmi barāye pesarān
meh-res-pand mārespand, nāme yeki az izadāne dine zartoshti, ruze bisto nohome az har māhe Pārsi

mehr-gān ruze mehr az māhe mehr, shanzdahome mehrgān ke yeki az do jashne bozorge Pārsi ast
mehr-gā-ni pāyizi, khazāni, nāme āhange bisto panjom az si āhange bārbad āhangsāze bozorge Pārsi
mehr-giā mehrgiāh, giāhāi ke gofte mishavad har kas bā khod dāshte bāshad mardom u rā dust khāhand dāsht
meh-ri guneyi chang barāye navākhtan, az abzāre āhangsāzi
mehr-māh māhe mehr, māhe haftom az sāle khorshidi
mehr-nāz nāmi barāye dokhtarān
mehr-nush nāmi barāye dokhtarān
mehr-zād nāmi barāye pesarān
meh-tar bozorg, sarvar, morabbi va negahdārandeye asb, raise asbdāni
meh-ta-rin bozorgtarin
meh-var khatte haqiqi yā farzi ke chizi be doure ān begardad
mej-mej kharmagas, magase bozorg
mej-ri sanduq va qutiye chubi
me-ju adas, guneyi khār va rostaniye biābāni
me-kā-nik shākheyi az dāneshe fizik, māshini, khodkār, taamirkāre otomobil, sanaate māshinsāzi
me-kā-ni-si-an kārshenāse mekānik, motakhasses dar kāre mekānik, komak mohandes
me-kā-nism sāzokār, tarkib va sākthemāne chizi
me-kā-ni-ze māshini kardan
me-kast shekast
mek-yāl peymāne
mel muye ādami yā jānevar
me-lal mellathā
me-lan-ji-dan barkashidan, āvikhtan
melk zamin, dārāyi, sepidiye bone nākhon
mel-lat goruhi az mardom ke dar sarzamini zendegi konand va dārāye

āyin, farhang, tārikh va pishineye moshtaraki bāshand, kish, āyin
mel-li mihani, mansub be mellat, ānche marbut be mellat bāshad
mel-li sho-dan be dārāyi va ekhtiāre mellat dar āmadan
mel-li-ga-rā mihanparast, nāšionālist
mel-li-yat ānche marbut be mellat bāshad, keshvar
mel-li-yun mansub be mellat, havādāre mellat, melligarāhā
me-lo-di āhang, naghme
me-nan-jit az bimārihā
men-bak giāhi ke az ān jāru dorost mikonand
men-bar korsiyē sokhanrān
men-dil mandil, dastār
men-hā neshāneye tafriq va kāhesh, neshāneye manfi budane yek adad
menj tokhm, tokhme gol, tokhme giāh
men-nat nikuyi, ehsān, nikuyi dar bāreye kasi rā be rokhash keshidan
me **men-nat-dāri** sepās, sepāsgozāri az kāre nikuye digarān
men-qār nouke parandegān
men-qāsh machine, abzāre kandane mu az badan
me-nu kutāh shodeye minu, pardis, surate khorākihā dar resturān
men-vāl rāh, ravesh, raviye
meq-dār andāze, pāreyi az chizi
meq-rāz qeychi, vasileyi barāye boridane pārche va mānande ān
meq-yās andāze, vasileye sanjesh
me-rās qey, estefrāgh, bālā āvarde
mer-faq āranj, ārang
me-ri gozargāhe khorāk, luleyi ke galu rā be kiseye govāresh peyvand midahad
mer-kur-ko-rom az dāruhā ke barāye darmāne zakhm be kār miravad

mer-rikh bahrām, az sayyārehā, yeki az harbāspāne manzumeye khorshidi
mers rāsh, derakhti dārāye barghāye pahn
mer-sād kamingāh, gozargāh
mer-si sepās, sepāsgozāram
me-rud amrud, golābi
mes felezi ast sorkhrang
me-sāl mānand, shabih, nemune, farmān
me-san sangi ke barāye tiz kardane kārđ va chāqu be kār miravad
mes-bāh cherāgh
mes-dāq dalile rāsti va dorostiyē sokhan, namāyandeye rāsti va dorosti
me-sen shahri bāstāni dar doureye sāsāniān
mes-gar ruygar, sāzande va sepid konandeye zarfhāye mesin
me-shanj magase sabzrang
meshk moshk, māddeyi ast khoshbu
mesh-kāt jāye gozāshthane cherāgh
mesh-ki meshgi, siāh, tīrang
mesh-kin meshgin, be range meshk, siāhrang
mesh-me-she az bimārihā
mesht juye āb
mes-kin binavā, darmānde
mesl mānand, hamtā, shabih
mes-qāl peymāneyi barāye vazn
mes-rā nimeye yek beyt az sorude, yeki az do lengeye dar
mes-vāk vasileye shosto shuye dandānhā
mes-vār mānande mes, āliāji ke mes dāshte bāshad
me-til pārcheyi ke ruye bālesh yā lehāf mikeshand, piyesuz, qesmati az cherāghdān, sepandsuz,
me-tod ravesh, rāh, raviye
met-qāl guneyi pārche
metr peymāneyi barāye derāzā

met-rāj andāzegiri bā metr, andāze, masāhat

met-re mo-ka-ab peymāneye gonjāyesh

met-re mo-rab-ba peymāneyi barāye andāzegiriye sath

met-ro rāhāhane zirzamini

mey az mashrubāt, sharābe angur

mey ke-shi-dan meym nushidan, meym sākhtan

mey za-de kasi ke dar nushidane meym ziāderavi karde bāshad

mey-dān zamin va jāye gostarde, zamine bāzi, jāye asbdavāni va chougān bāzi, zarfe meym va sharāb

mey-dān-gāh meydān

mey-de ārde gandom ke dobār bikhteh shode bāshad, narm, sāyide, az shirinihā

mey-de-sā-lār khānsālār, mobāshere vijeye āmāde kardane khorāke bozorgān

me-ye nāb meyme khāles va bighash

me-ye pokh-te dushāb, shireye angur ke jushānde shode ast

me-ye sāl-khord meym va sharābe kohne

me-ye su-san meym va sharābi ke az gol va giāhe susan gerefte shode bāshad

meyg malakh

mey-gak malakhe kuchak

mey-go-sār meymkhār, sharābkhār

mey-gu migu, jānevāri ābzi ke khordani ast

mey-gun be range meym, sorkhrang

mey-ka-de jāye nushidane meym, meymkhāne

mey-khā-ne jāye forush va nushidane meym

mey-khā-re sharābkhār, meymparast

mey-khosh torsh va shirin, malas

meyl khāhesh, ārezu, reghbat, khamidegi

mey-ma-nat khojastegi, mobārak budan

mey-mun buzine, az jānevārāne pestāndār, khojaste

mey-pa-rast bādeparast, sharābkhār, kasi ke dar nushidane sharāb ziāderavi konad

meyv tāk, derakhte angur

mey-zar dastār, mandili ke be doure sar mibandand

me-zāh shukhi

me-zāj seresht, āmikhtan

mez-gah havāye tīre va tār

mez-nā tarāzu, vasileye sanjesh-e vazn

mez-rāb zakhme, ālate feleziye kuchaki ke barāye navākhtane tār va gitār be kār miravad

mi-ān kamar, vasat, beyn, darun, dākhele chizi, lā, kiseye charmī ke be kamar mibastand

mi-ān bas-tan kamar bastan, āmāde shodan barāye kāri

mi-ān-bor rāhe kutāh

mi-ān-dār pahlavāne miāne goude zurkhāne

mi-ān-dā-ri miāne goud istādan va varzesh rā edāre kardan, edāre kardane varzeshkārān dar zurkhāne

mi-ā-ne miān, dar vasat, nimsāz dar hendese

mi-ā-ne-ra-vi andāzeye vasat rā dar kārkhā yā kharj be kār bastan, tondravi yā kondravi nakardan dar kār yā andishe

mi-ā-ne-rou kasi ke andish va kārkhāyash na ziād rāst va na ziād chap bāshad, motaādel

mi-ān-gin miānin, andāzeye miāni, moaddel, hadde vasat

mi-ān-ji vāsete, ānke miāne do kas rā āшти dahad

mi-ān-ji-ga-ri vesātāt, vāsete shodan, āшти dādane do kas

mi-ān-par-de nimparde, estelāhi dar āhangsāzi, fāseleye miāne do pardeye namāyesh

mi-aou āvāye gorbe

mi-bā-yad bāyad, lāzem ast

mi-bā-yes-ti lāzem bud

mi-dān bedān, āgāh bāsh

mi-de zane pārsā

migh abr, mehe tire va gerefte

mig-ren sardarde sakht

mi-han zādbum, khāk, khāne, vatan, keshvar, khānomān

mi-han-dust kasi ke mihanash rā dust dārad

mi-han-pa-rast kasi ke mihanash rā tā andāzeye parastidan dust dārad va barāye āzādi va sarbolandiye

mihanash āmādeye jānfeshāni ast

mih-mān mehmān, kasi ke be jāyi daavat shode bāshad

mi-kā az sanghāye āzarin

mikh mileye felezi ke dārāye nouki tiz ast va barāye ettesāle pārehāye

chub yā nasbe chizi be divār be kār

miravad, qālebe sekkezani, shāsh

mi-khak az giāhāne zinati dārāye golhāye zibā, az golhā, mikhe

kuchak

mikh-che barāmadegiye kuchak va seft bar ruye angoshtān, mikhe kuchak

mi-khe de-ram qālebe sekkezani

mi-khi negāreshi ast ke dar Pārsē

bāstān be kār borde mishod va

harfhāye ān be mānande mikh ast

mikh-ka-de zarrābkhāne, jāye

zadane sekke

mikh-kub bedune jonbesh, ārām, sābet

mikh-tan shāshidan

mik-rob jāndārāne riz va besyār

kuchaki ke bimārihāye gunāgun rā padid miāvarand

mik-ro-fon dastgāhi ke barāye zabt va enteqlāle sedā be kār miravad

mik-ron yek milionome metr

mik-ros-kop dastgāhi ke bā ān chizhāye besyār kuchak rā negāh mikonand

mil vasileyi ke bā ān sorme be chashm mikeshand, abzāre feleziye bārik va boland, mile, sanjāqe sar, az abzāre varzeshe bāstāni

mil ke-shi-dan kur kardan

mi-lāb mileyi chubi va miāntohti dar qalyān

mi-lād hangāme bedonyā āmadan

mi-lā-di mansub be milād, mansub be milāde isā masih

mi-lā-mil gām be gām, pey dar pey, hame, hamegi, masāfate ziād

mi-lāv shāgerd

mi-lā-ve shāgerdāne, puli ke be ezāfeye mozd be shāgerd midahand

mi-le abzāre feleziye bārik va boland, qesmate bārike parchame gol dar giāh

mi-li gorbe, yek hezārom

mi-li-ārd hezār milion

mi-li-ār-der ānke dārāyiah az yek miliārd bishtar bāshad

mi-li-ge-ram yek hezārome geram

mi-li-metr yek hezārome metr, yek dahome sāntimetr

mi-li-on hezār hezār

mi-li-o-ner ānke dārāyiah az yek milion bishtar bāshad

mi-li-tā-rism solte va nofuze artesh bar hameye bakhshhāye keshvar

mil-lang vasileyi dar motore otomobil ke dasteye pistun ruye ān savār ast

min az abzāre jangi, khompāreyye dārāye mavāde enfejāri va ātashzā ke dar jāhāye gunāgun kār migozārand

mi-nā ābgine, shisheye sharāb, piāle, māddeye chini mānandi ke ranghāye gunāgun dārad, az golhā,

lāyeye negahdārānde bar ruye
dandān, az parandegān
mi-nā-fām ābirang, lājvardi
mi-na-vi beheshti
mi-ne-rā-lo-ji dāneshe shenākht va
pejuhesh bar ruye kānihā,
kānishenāsi
mi-ni-ā-tur raveshi dar naqqāshi,
negārgariye sharqi
mi-ni-ā-tu-rist kasi ke be sabke
miniātur naqqāshi mikonad
mi-ni-bus otobuse kuchak
mi-ni-jup pirāhan yā dāmāne kutāhe
zanāne
mi-ni-mom kamtarin andāze,
kuchaktarin, pāyintarin
mi-nu pardis, behesht, āsmān
mi-qāt hangām, vaqt, zamāne kār
mir kutāh shodeye amir, bozorg,
pādshāh, shāhzāde, sālār, mire,
shouhar
mi-rā mirānde, mordani, nābud
shodani
mi-ra mire, kadkhodā, sāhebkhāne,
rais
mi-rāb ābyār, sarparaste pakhshe
ābe āshāmidani va keshāvarzi
mi-rā-khor sarparaste asbdāni va
establ
mi-rān-dan koshtan, sababe
mordane kasi shodan
mi-rās be jā mānde, dārāyiye be jā
mānde az morde
mi-re sarvar, bozorg, rais, kadkhodā,
shouhar, fāseq
mir-gha-zab dejkhim, sarparast va
raise dejkhimān, maamure ejrāye
hokme be dār āvikhtan
mir-panj farmāndehe vāhedi dar
hodude panj hezār tan
mir-she-kār maamure āmāde
kardane abzāre shekār barāye shāh,
raise shekārchiān
mi-ruk murche, mur
mir-zā amirzāde, nevisānde, monshi

mi-sāq peymān
mish guspānde māde
mi-shan puste pirāste shodeye mish
mi-shi range sabze roushan
mi-shin mansub be mish
mish-morgh kharchāl, az
parandegān
mish-ne meshne, āmuzgāre yahudi
mi-si-o-ner goruhe dini ke bārāye
tabligh be keshvārkhāye digar
ferestāde mishavad
mi-tin kolang va tisheyi ke dar
sangtarāshi va kandane kuh be kār
borde mishavad
mi-ting gerdehamāyi
mi-to-lo-ji dāneshe tafsiरे asātir va
khodāyāne afsāneyi, ostureshenāsi
mi-trā nāme izade mehr va rāsti,
namāde roushani, khorshid
mit-rā-yism mehrparasti ke āyine
pārthā bude ast
miv kutāh shodeye mive, muye
badane ādami va jānevar
mi-ve khordanihāyi be mānānde sib
va golābi, bār, samar, hāsel, natije
mix edghām kardane chand sedā yā
tasvir bar ruye yek navār
mix-er hamzan, vasileyi barāye
makhlut kardane khorāki, vasileyi
barāye sākhtane beton
miz chārpāyeyi bā yā bedune
keshou mānānde mize kār, asbāb va
lavāzeme mihmāni, mihmān, pishāb,
shāsh, beshāsh
mi-zāb nāvdān, ābrāhe, ābgozar
mi-zak shāshe kuchak va kam, mize
kuchak
mi-zān tarāzu, andāze
mi-zān-pāj safheārāyi
mi-zān-pe-li mizāmpeli, tāb va hālat
dādane mu
mi-zān ānke az mihmān pazirāyi
konad
miz-bā-ni mehmāndāri
mi-ze miāne zine asb, shāsh

mi-zi-dan mikhtan, shāshidan
miz-nāy luleyi dar badan ke shāsh
 rā az kolye be masāne mibarad
mo-ad-dab bāadab, khub va nik
 parvaresh yāfte, tarbiyat shode,
 bāfarhang
mo-ad-del miāngin, hamvazn
 konande
mo-ā-del barābar, hamarz, hamtā,
 hamtarāz
mo-ā-de-le bārābariye miāne do
 ebārate jabri, barābar kardan,
 hamvazn kardan
mo-āf bakhshude shode
mo-ā-he-de peymān, ahdnāme
mo-ā-khe-ze bāzkhāst, porsesh,
 khordegiri
mo-ak-kad ostovār va mohkam
 shode
mo-ā-lej darmān konande, chāre
 konandeye dard, behbud dahande
mo-ā-le-je darmān kardan, chāre
 andishidan
mo-al-laq āvikhte, āvizān
mo-al-lef gerd āvarande, farāham
 āvarande, kasi ke matālebe ketābi rā
 gerd āvarade bāshad, nevisande
mo-al-lem āmuzgār, āmuzesh
 dahande
mo-ā-me-le dādo setad, kharid va
 forush
mo-am-mā pushide, chistān
mo-an-nas zan, māde
mo-ā-rez mokhālef, doshman
mo-ā-re-ze doshmani, mokhālefat
 kardan, setiz kardan
mo-ar-re-fi shenāsāndane kasi be
 kase digar
mo-ā-ser hamdoure, hamzamān
mo-ā-she-rat hamzisti, be khoshi
 zistan
mo-as-ser asar konande
mo-as-ses bonyāngozār, pāyegozār
mo-as-se-se bongāh, bonyād,
 sāzmān

mo-at-tal bikār mānde
mo-at-tar khoshbu
mo-ā-ven yāri konande, dastyār,
 jāneshine raise edāre yā
 vezāratkhāne
mo-ā-ve-nat komak va yāri kardan
mo-ā-ve-ze avaz kardane do chiz bā
 yekdigar
mo-a-waq bāzistāde, derang shode
mo-ā-ye-ne bā chashm didan,
 barrasi kardane bimār
mo-ay-yad sābet va ostovār shode,
 tayid shode
mo-ay-yan tayin shode, maalum,
 padid āmade, āshkār shode
mo-ay-yed sābet va ostovār
 konande, tayid konande
mo-ā-ze-dat hamkāri, hamdasti
mo-ā-ze-zab be sotuh āmade, āzār
 dide
mo-az-zen azāngu
mo-az-zez gerāmi, arjmand
mo-bad-dal bā chizi avaz shode, be
 chizi tabdil shode
mo-bā-de-le chizi dar barābare
 chize digar gereftan
mo-bā-de-rat pishi gereftan, eqdām
 be kāri kardan
mo-bā-hāt sarafrāzi, nāzidan, fakhr
 kardan, etekhār kardan
mo-bā-le-ghe dar kari ziāderavi
 kardan, dar kāri kushidan
mo-bal-legh rasānandeye payām,
 eblāgh konande, kasi ke andisheyi rā
 beparākanad
mo-bā-rak khojaste, farkhonde
mo-bā-rez jangāvar, razmande,
 delir
mo-bā-re-ze peykār, jang kardan,
 nabard kardan, kārzār kardan
mo-bā-she-r kārpardāz
mo-bam pushide, nāashkār
mobl vasilyi barāye neshastan dar
 oṭāqe pazirāyi
mob-ram ostovār

mob-ser shāgerdi ke nazme kelās rā be ohde dārad, hushyār, didebān, negahbān

mob-ta-dā āghāze har kār yā har chiz

mob-ta-di tāzekār, nouāmuz

mob-ta-ker ānke chizi nou be bār āvarad, nouāvar

mob-ta-ni pāyegozāri shode

mob-ta-zal nāpasand, past, zesht, pishē pā oftāde

moch bande dast, bande pā, jāye peyvande kafe dast va bāzu, jāye peyvande kaf va sāqe pā

mo-chā-le dar ham feshorde va be ham mālīde

mo-che-vā āshi ke az moche bepezand

mo-che pelke chashm, mochgān

moch-gān pelke chashm, moche

moch-pich navāre pahni ke bar moche pā yā dast pichand

mo-chul kuchak, nāzok, zibā, khoshgel

mod raveshe mourede pasand

mo-dab-ber chāreandish

mo-dā-he-ne charbzabāni, chāplusi, doruyi kardan

mo-dā-khe-le vāred shodan dar kāri

mo-dām hamishe, peyvaste, sharābe angor, mey, bārāne sakht

mo-dā-rā narmi, hamzisti bā digarān, khoshraftāri, molāyemat

mo-dar-res dars dahande, ostād, āmuzgār

mo-dā-vā darmān kardan

mo-dā-ve-m peyvaste, pāydār, hamishegi

mo-dā-ve-mat pāydāri, ostovāri

mo-da-wan gerdāvari shode

mo-da-war gerd, dāyere mānand

mod-dat zamān, vaqt

mo-del nemune, sarmashq, olgu

mo-dern tāze, nou, jādīd, pishrafte

mo-dir edāre konande, sarparast, gardānande, rais

mo-di-re ā-mel kasi ke az tarafe sherkat barāye sarparasti va edāreye ān bargozide shavad

modi-re koll raise qesmati az vezāratkhāne ke chand edāre peyrouye ān bāshad

mo-di-ri-yat sarparasti va edāreye yek sherkat yā vezāratkhāne

mo-ezz gerāmi dārānde

mof ābe bini

mo-fād maani, mafhum, manzur, ānche az neveshteyi fahmide shavad

mo-fan-gi kasi ke ābe biniash peyvaste ravān ast, mordani

mo-fā-re-qat jodāyi, az ham dur oftādan, duri

mo-far-reh shādiāvar

mo-fas-sal sharh dāde shode

mo-fas-ser tafsir konande, ānke matlabi rā bāz konad

mo-fat-tesh bāzras

mo-fid sudbakhsh, sudmand

mof-les bichiz, tohisdast, nādār, binavā

mof-rad yekke, tanhā

mof-ret az andāze gozashte, besyār farāvān

mof-sed fāsed konande, tabāh konande, nābud konande

mof rāygān, majjāni

mof-ta-khar sarafrāz, sarboland

mof-ta-ki rāygān, majjāni

mof-ta-zah rosvā, biāberu

mof-ti be rāygān, majjāni

mof-khār kasi ke bedune ranj va kār dārāyi be dast āvarad

mogh pishvā va dāneshmande diniye zartoshti

mo-ghā-de-rat tark kardan, bejā gozāshtan, bivafāyi kardan

mo-ghā-le-te be eshtebāh

andāktane yekdigar

mo-ghān rouhāniyune zartozhti, pishvāyān va dāneshmandāne dine zartosht

mo-ghā-ne bar pāye va raveshe zartoshtihā

mo-ghā-ye-r mokhālef, nāsāzgar, nājur, degargun

mo-ghā-ye-rat mokhālefat, ekhtelāf, nājur budan, nāsāzgarī, degarguni

mo-ghā-ze-le eshqbāzi kardan

mo-ghaz-zi niru dahande, har khorāki ke be badan niru dahad

mo-ghi-lān az derakhtāne khārdār

mogh-rez badkhāh

mogh-ta-nam ghanimat shomorde shode, bahrebardāri shode

mo-had-dab guj, barāmade

mo-hā-fez negahbān, pāsbān, pāsdār, negāh dārānde

mo-hā-fe-zat negahbāni, pāsdāri kardan

mo-hā-jem hamle konande, hojum āvarande

mo **mo-hā-je-me** hojum bordan, hamle kardan

mo-hā-je-r kuch konande az jāyi be jāye digar

mo-hā-je-rat kuch kardan be jāye digar, be jāye digari raftan va zendegi kardan

mo-hā-ke-me dādrasi

mo-hāl nashodani, nāmomken, kāre besyār doshvār

mo-han-des mohandez, andāze girande, dānā be dāneshe hendese, kasi ke dāneshe sākhtemānsāzi rā farā gerefte ast, kārshenās dar dāneshe sākhtemānsāzi, elektronik, shimi va mānande ān

mo-haq-qaq rāst va dorost, sābet shode, be yaqin peyvaste

mo-haq-qar kuchak, nāchiz

mo-haq-qeq pejuheshgar, pejuhesh konande

mo-har-rek barangizande, tahrirkonande, jonbānande

mo-hā-se-be shemordan, hesāb kardan, rasidegi kardan be omure māli

mo-hā-se-re gerdāgerde chizi yā kasi rā gereftan, dar tangnā qarār dādan

mo-has-sel dāneshāmuz, tahsil konande, be dast āvarande

mo-ha-wal seporde shode, vāgozār shode, bar ohdeye digari gozāshte shode

mo-ha-wal sho-dan vāgozārdan, be ohdeye kase digari gozāshtan

mo-ha-wa-te zamini ke doure ān divār keshide bāshand

mo-ha-wel tahvil dahande, taghyir dahande, seporande

mo-hay-yā āmāde, ārāste

mo-hay-yej angizānande, be hayajān āvarande, hayajānāvar, barangizande

mo-hem doshvār, kāre bozorg, qābele tavajjoh, bāhammiyat

mo-hem-māt aslahe va abzāre jangi dar artesh

mo-heqq dārāye haq

mo-hil hilegar, chāreandish

mo-hit pirāmun, gerdāgerd, farā girande, atrāf

moh-kam pābarjā, ostovār

moh-lat derang, zamān va vaqt barāye anjāme kāri

moh-lek koshande, nābud konande, nist konande, az beyn barande

moh-mal bihude, sokhane bihude

mohr felez ya pelāstiki ke bar ān nāme kasi yā edāreyi kande shode va be pāye nāme zade mishavad

moh-re goluleyi kuchak az shishe, felez va mānande ān, har yek az ostokhānhāye posht ke bā ham

sotune faqarāt rā tashkil midahand

moh-re-bāz qomārbāz

moh-re-ye jân-dâ-ru mohreye mâr, pādzhâr
moh-re-ye lâj-ward kenâye az âsmân
moh-re-ye zar khorshid
mohtâj niâzmand, bichâre, binavâ
moh-ta-ker kasi ke kâlâ râ anbâr mikonad tâ sepas ân râ be bahâye gazâf beforushad, ehtekâr konande
moh-ta-ram gerâmi, bozorgvâr
moh-ta-seb pâsbân, dârughe, be shomâr âvarande
moh-ta-sham bozorgvâr
moh-tât kasi ke bâ ehtiât kâr konad, kasi ke risk nakonad
moh-ta-vâ shâmel, hâvi, dar bar girande
moh-ta-zar bimâr, dar hâle mordan
moj kutâh shodeye moje, mojgân, meh va bokhâre nazdik be zamin, migh
mo-jâb javâb shenide, pâsokh gerefte, râzi
mo-jad-dad dobâre, az nou, tâze, nou shode
mo-jad-da-dan dobâre, az nou
mo-jâ-de-le setiz, doshmani
mo-jah-haz tajhiz shode, âmâde, mohayyâ
mo-jâ-le-sat neshast va barkhâst, gerd âmâdan doure yekdigar, hammeshin shodan bâ digarân
mo-jal-lal bâshokuh
mo-jar-rab kâr âzmude, bătăjrobe
mo-jar-rad yekke, tanhâ, marde bedune zan, zane bedune mard, bedune hamsar
mo-jas-sam ânche be surate jesm dar âmâde bâshad
mo-jas-sa-me tandis, peykare
mo-jâ-ver hamsâye, pahlu be pahlu, kenâr
mo-jâ-ve-rat hamsâyegi, nazdiki
mo-ja-waf kâvâk, miânhtohi
mo-ja-wez ravâdid, ejâzenâme

mo-jâz dârâye ejâze, ravâ
mo-jâ-zât pādâsh va keyfâr
mo-jaz-zâ az ham jodâ shode, jodâgâne
mojd mozd, dastmozd, ojrat
mojde novid, khabare khosh
moj-de-gâ-ni hadiyeyi ke be âvarandeye khabare khosh midahand, khabare khosh, novid
mo-je muye pelke chashm
mo-je-ze kâre shegeftangiz
moj-gân mojihâ, muhâye do pelke chashm, nâmi barâye dokhtarân
mo-jir faryâdras, panâh dahande
moj-mal kutâh, kholâse
moj-rem gonâhkâr, bezehkâr
moj-ri ejrâ konande, anjâm dahande
moj-ta-hed kushesh konande
mok dorost, tamâm, kâmel, zubin, az selâhhâye partâbi dar gozashte
mo-ka-ab tavâne sewome yek adad, az sheklhâye hendesi
mo-kâ-be-re bozorgi forukhtan, bozorgiye khod râ be rokhe digarân keshidan, setizejuyi
mo-kad-dar tire, tire shode, tangdel, âzorde
mo-kâ-fât pādâsh dâdan, keyfâr va pādâsh
mo-kâ-le-me goftogu kardan, bâ yekdigar sokhan goftan
mo-kal-laf kasi ke ohdedâre kâri bâshad, be sakhti oftâde
mo-kam-mal takmil shode, kâmel shode
mo-kam-mel takmil konande, kâmel konande
mo-kar-ram bozorg dâshte, gerâmi
mo-kar-rar tekrâr shode, dobâre anjâm dâde shode
mo-kâs mekâs, pâfeshâriye besyâr dar kâr, châne zadane kharidâr va forushande
mo-kâ-she-fe kashf kardan, peydâ kardan, âshkâr sâkhtan

mo-kā-te-be nāmenevisi, be yekdigar nāme neveshtan
mokh bozorgtarin pāre az maghz ke markaze hush va daryāfte havās mibāshad, derakhte khormā, zanbur, hashareye bid
mo-khā-be-rāt edāreye telefon, telegṛāf va telex
mo-khā-be-re khabar dādan va gereftan
mo-khad-der sost konande, bihess konande
mo-khā-lef nāsāzgar, doshman, zedd, vājgun
mo-khā-le-fat nāsāzgarī, setize kardan, doshmani kardan
mo-kham-mar sereshte shode, takhmīr shode
mo-kham-mer takhmīr konande, ānke sharāb misāzad
mo-khar-reb virān konande, nābud konande, sost konande
mo-khā-sem peykār konande, doshmani konande, doshman
mo-khā-se-me peykār, doshmani va nabard kardan, jangīdan
mo-khāt lāyeeye daruniye lulehe govāresh, ābe bini
mo-khā-tab kasi ke bā u sokhan miguyand, shenavandeye sokhan
mo-khā-te-re be khatar andākhtan
mo-kh-ber khabar dahande, khabarnegār, āgāhi dahande
mo-kh-che andāmi porchin va shekan ke dar zire mokh jāy dārad
mo-khell ekhlāl konande, ziān rasānande, bar ham zanande, kharāb konande, fāsed konande
mo-khen-de farzandi ke sokhane pedar va mādar rā gush nadahad
mokh-les duste pāk va biriā, duste rāstin
mokht omid, omidvāri
mokh-tal āshofte, be ham khorde
mokh-ta-lef gunāgun

mokh-ta-let āmikhte, dar ham rikhte
mokh-tār āzād, gozinande
mokh-tas vije, ekhtesās yāfte
mokh-ta-sar kutāh, kam
mo-kis ziāderavi, sakhtgiri
mok-nat tavāne māli, tavānāyi, tavāngari
mok-ta-shef kashf konande, peydā konande
mol mey, sharābe angur, guneyi golābi, gardan, kouhāne gāve nar
mo-lā-he-ze negaristan, negāh kardan
mo-lā-qāt didār, ruberu shodan bā kasi
mo-lā-te-fat narmi, mehrbāni
mo-la-wan rangin, rangārang, rangāmizi shode
mo-la-was ālude shode, ālude be palidi
mo-lā-yem ārām, sāzgar, be narmi
mo-lā-ye-mat sāzgarī, ārām budan
mo-lā-zem hamrāh, khedmatkār, noukar
mo-lā-ze-mat hamrāhi, khedmatkārī, peyvastegiye kāri be kāre digar
mo-le-kul kuchaktarin pāreye yek chiz ke hameye vījegahaye ān rā dārā bāshad
mol-ghā laghv shode, bātel shode
mol-ham elhām shode
mol-hem elhām konande
molk pādshāhi, bozorgi, keshvar, az dānehāye khorāki
molk-rā-ni keshvardāri
mol-lā ākhund
mol-ta-fet āgāh, motavajjeh, tavajjoh konande
mol-ta-heb foruzān, suzān, dāgh
mol-ta-mes khāhesh konande, eltemās konande
mol-ta-zem bar ohde girande
mo-luk pādshāhān, farmānravāyān

mol-zam ânke anjâme kâri bar u lâzem va vâjeb shode ast
mo-mâ-ne-at bâzdâshtan az kâri, jelougiri kardan
mo-mâ-ra-sat varzesh, tamrin kardan
mo-mâs be ham sâyide shode, khâtti ke bâ yek monhani tanhâ dar yek noqte moshtarak ast, goudâl, jâye past, maghâk
mo-mâ-shât modârâ va sâzgarî, hamrâhi kardan bâ kasi
mo-may.yez jodâ konande, bartari dahande
mom-ken shodani, moyassar, âsân
mom-sek kenesk, khasis, bakhil
mom-tad emtedâd yâfte, keshide shode
mom.ta-han âzmâyesh dahande, âzmude shode
mom.ta-hen âzmâyesh konande, emtahân konande
mom.tâz bargozide, bartar az digarân
mo-nâ nâmi barâye dokhtarân
mo-nab.bat naqsh va negâr va kandekâri ruye chub va mânande ân
mo-nâ-di jârchi, nedâ dahande
mo-nâ-fât yekdigar râ az khod dur rândan, mokhâlefe yekdigar budan
mo-nâ-feq doru, nârâst
mo-nâ-fi az khod dur konande, mokhâlef, nâsâzgar
mo-nâ-jât râz va niâz, bar zabân rândane ârezuhâ va khâstehâ
mo-naj.jem setâreshenâs, kasi ke dâneshe akhtarshenâsi dârad
mon-a.kes bargashte
mon-a.qed baste, seft shode, peymâni ke baste shode ast
mo-nâ.qe.se nesbat be ham kam nemudan, bahâye kâlâ râ dar dâdo setad kam kardan
mo-nâ.qez mokhâlef, shekanande

mo-naq.qash rangâmizi shode, naqsh va negâr dâde shode
mo-nâ-seb shâyeste, darkhor, sâzgar, hamâhang
mo-nâ-se.bat shâyestegi, darkhor budan, peyvastegi, hamâhangi
mon-a.tef khamide, bargashte
mo-na-war nurâni, roushan shode
mo-nâ.ze.re nazar dâdan dar bâreye kâr yâ chizi, goftogu kardan dar mourede kâr yâ andisheyi
mo-naz.zah pâk, pâkize, biâlâyesh, pâkdâman
mo-naz.zam ârâste, morattab shode
mon.ba.es barangikhte shode
 barâye anjâme kâri
mon.ba.set goshude, bâz, pahn, khandân, goshâderu
mon.dak nâbud, virân shode
mon.da.rej darj shode, sabt shode, neveshte shode
mon.da.res kohne, farsude, pâre
mon.fa.el asar pazirofte, sharmsâr, sharmande
mon.fa.jer tarakide, shekâfte, goshude shode
mon.fak jodâ shode, bâz shode
mon.fa.red tanhâ, tak
mon.fa.re.je goshâd, bâz, zâviyeyi ke bish az 90 daraje bâshad
mon.fa.sel jodâ shode, boride shode
mong az ghallât, zanbure asal
mon.ghor jâme bozorg, piâle va kâseye sharâb
mon.ha.dem virân shode, az ham gosikhte, kharâb
mon.hal barchide shode, nist shode, az ham gosikhte shode, az ham pâshide shode
mon.ha.ni khamide, qous, kaj
mon.ha.ref bargashte, khamide, kaj shode, gomrâh
mon.ha.ser enhesâr yâfte, mahdud shode

mon-hat past, pāyin
mon-ha-zem shekast khorde va farār karde, lashkare shekast khorde
mo-nir nurafshān, partouafkan, derakhshande
mo-ni-re nāmi barāye dokhtarān
mon-j zanbur, magas
mon-jak zanbure kucak, az golhā
mon-ja-med yakh baste, seft shode, sakht shode
mon-ji nejāt dahande, āzād konande, rahāyi bakhshande
mon-kar nārāvā, nāpasand, zesht
mon-ka-ser shekaste
mon-ker enkār konande, kasi ke chizi rā napazird
mon-qa-bez baste, chorukide, dar ham keshide, delgir
mon-qād rām, farmānbordār
mon-qa-leb bargashte, hāl be hāl shode, be ham khorde, degargun shode
mon-qa-rez nābud shode, az miān rafte
mo **mon-qa-zi** separi shode, be pāyān reside
mon-sa-jem hamāhang, sāzgār
mon-sa-ref bargashte, az qasde khod bargashte
mon-sef dādgar, dād dahande, ādel
mon-se-fā-ne az ruye dād va adl
mon-sha-eb shākhe shākhe shode, reshte reshte shode
mon-shi nevisande, dabir
mon-ta-beq barābar, ruye ham nahāde
mon-ta-fi dur shode, az miān rafte, separi shode, nist shode
mon-ta-hā pāyān, saranjām
mon-ta-hi be pāyān raside
mon-taj natije gerefte
mon-ta-je barāyand, natije dahande
mon-ta-khab bargozide shode
mon-ta-qed enteḡād konande, khordegir, noktekir

montaqel jābejā shode, enteḡāl yāfte
montaqem enteḡām girande
montasab nesbat dāde shode
montasher parākande, gostarde
montazem rāst va dorost
mon-ta-zer chashm be rāh
mon-tej natije dahande, sudmand, mofid, barāyand
mon-za-je rānde shode, tarsānde shode
mon-zal forud āmade
mon-za-vi gushegir, durigozin
mo-qā-bel ruberu, barābare ham
mo-qā-be-le ruberu shodan, bā ham barābar shodan, kārzār, peykār
mo-qad-dam pishrafte, pishrou
mo-qad-da-me pishgoftār, āghāz, dibāche
mo-qad-dar ānche taqdir shode, nasib shode, qesmat
mo-qad-da-rāt sarneveshthā, pishāmadhā
mo-qad-das pāk, pākize
mo-qan-nen qānungozār
mo-qan-ni chāhkan, kārizkan
mo-qā-re-bat nazdiki kardan, āmizeshe jensi
mo-qā-ren hamzamān, nazdik, dar yek zamān, hamdam
mo-qar-rab nazdik, khishāvand
mo-qar-rar barqarār shode
mo-qar-ra-rāt dasturhā, qānunhā
mo-qas-sem taqsim konande, pakhsh konande
mo-qas-ser gonāhkār
mo-qat-tar chekide shode, chekke chekke shode
mo-qā-ve m
mo-qā-ve-mat istādegi kardan
mo-qa-wā kāghaze koloft
mo-qa-wi nirubakhsh, niru dahande
mo-qā-ye-se sanjesh, āzmun, do chiz rā bā ham sanjidan

mo-qay-yad pāyband, gereftār, darband, zendāni
moq-bel āyande, khoshbakht
moq-dem pishāhang, eqdām konande
mo-qim sāken, jāy gerefte, kasi ke dar jāyi māndani shode ast
moq-ta-bes roushani girande, eqtebās konande
moq-ta-dā pishvā
moq-ta-der nirumand, dārāye zur va qodrat
moq-ta-zi lāzem, khāhān, taqāzā konande, moujeb, shāyeste
mo-rab-ba चाहārgush
mo-rab-bā miveye pokhte shode bā shakar
mo-rab-bi parvaresh dahande, āmuzande
mo-rād khāste, manzur, hadaf
mo-rad-dad dodel, sargardān
mo-rā-de del manzur, maqsud, khāste, ārezu
mo-rā-def hamradif, peyrou
mo-rād-khā-ni gusheyi az āhanghāye Pārsi
mo-raf-fah āsude, dārāye rafāh
mo-ra-khas ejāze dāde shode, āzād, rahā
mo-ra-kha-si rahāyi az kār, ejāze
mo-rak-kab jouhr, tarkib shode, dar ham āmikhteye chand chiz
mo-rak-ka-bāt be derakhtāye nārangi, portoqāl, nāranj va limu gofte mishavad
mo-rā-qeb negahbān, pāsdār
mo-rā-qe-bat negahbāni, pāsdāri
mo-rat-tab ārāste, dorost shode
mo-rat-ta-ban pey dar pey, poshte sare ham
mo-rā-ve-de āmadoraft, dusti
mord dargozasht, az miān raft, jān dādan, marg
mor-dāb tālāb, ābgir, ābe istāde

mor-dād nāme panjomin māh az sāle khorshidi, nāme ruze haftom az har māhe khorshidi
mor-dād-gān ruze mordād az māhe mordād, ruze haftom az māhe mordād ke az jashnhāye Pārsi ast
mor-dan dargozashtan, jān dādan, az miān raftan, az donyā raftan
mor-da-ni nazdik be marg, besyār lāghar va nātāvān
mor-dār palid, jānevare morde
mor-dār-khār karkas, lāshkhor
mor-dā-sag mordārsang, jouhare sorb, az mavāde shimiyāyi
mor-de dargozashte, jān dāde
mor-de-ri morderig, mirās
mor-de-rig morderi, mirās, be jā mānde az morde
mor-de-shur mordes Huy, ānke mordehā rā mishuyad
mor-de-shur-khā-ne jāyi ke mordehā rā mishuyand
mor-des-pa-ram murdesparam, guneyi derakhte murd
mor-fin māddeyi ke dar pezeshki barāye bihess kardane āndāme badan va ārām kardane dard be kār miravad
morg ābe bini ke seft shode bāshad
morgh parande, parandeye khānegi
mor-ghā-bi parandeyi ke dar āb zendegi mikonad va dārāye menqāri pahn mibāshad
mor-ghak morghe kuchak, qesmate louzi shekle zire baghale pirāhan
mor-ghā-ne tokhme morghe
mor-ghe bāgh bolbol
mor-ghe cha-man hezārdastān, bolbol
mor-ghe dā-nā tuti
mor-ghe sa-har khorus, bolbol
mor-ghe so-ley-mān hodhod, shānebesar
mor-ghe-vā marghovā, nefrin, fāle bad, dar barābare morvā ke fāle nik mibāshad

mor-gu az parandegān, gonjeshk
mo-rid peyrou
mo-ro-wat javānmardi
mors alefbāyi ke dar telegrāf be kār miravad
mor-shed rāhnamā
mor-ta-bet marbut, peyvaste, vābaste, dārāye peyvand
mor-tad az din bargashte
mor-ta-esh larzān, larzande
mor-ta-keb anjām dahandeye kārī nāravā
mo-rur gozashtan, gozar kardan
mo-ru-re za-mān gozashte ruzgār
mor-vā ārezuye khoshbakhti barāye digarān, fāle nik, dar barābare morphovā ke fāle bad mibāshad
mor-vā-rid jesmi ast sakht va derakhshān ke barāye zinat be kār miravad
mor-vā-ye nik yeki az si āhange bārbad āhangsāze bozorge Pārsi
morz surākhe kun
mor-zan-de nazdiki konande, āmizesh konande
mor-zi-dan nazdiki kardan, āmizeshe jensi
mor-zi-de kasi ke bā u nazdiki karde bāshand
mo-sab-beb barangizande, bāes, farāham āvarande, asbābe kār
mo-sā-be-qe pishi jostan bar yekdigar, anjāme bāzihāye varzeshi mānande futbāl, vālibāl, basketbāl, asbdavāni va mānande ān
mo-sad-deq rāstgu dārande, bāvar konande, ānche moujebe govāhi gardad
mo-sā-def barkhord konande, ruberu shavande
mo-sā-de-re be zur gereftane māl va dārāyiye digarān, tāvān gereftan
mo-sā-ed hamrāh, yār, komak konande, movāfeq
mo-sā-e-dat hamrāhi, yāri, komak

mo-sā-fer safar konande, rāhpeymā
mo-sā-fe-rat gardesh, safar kardan, az shahri be shahre digar raftan
mo-sā-fer-ba-ri bongāhi ke kārash bordan va jābejā kardane mosāferān ast
mo-sā-fer-ke-shi jābejā kardane mosāferān beviye bā otomobile shakhsi
mo-sā-fer-khā-ne mehmānkhāne
mo-sā-heb hammeshin, hamdam, yār
mo-sā-he-be goftogu
mo-sak-ken ārām konande, dāruyi ke sakhtiye dard rā kāhesh dahad, ārāmesh dahande
mo-sā-le-he āshti kardan, sāzesh kardan
mo-sā-le-mat khoshraftāri, sāzesh, āshti, molāyemat
mo-sā-le-mat-ā-miz az ruye dusti va āshti, solhāmiz
mo-sal-lah selāhdār, kasi ke aslahe bā khod dāshte bāshad
mo-sal-lam sābet shode, bedune tardid, hatmi
mo-sal-la-man bigomān, yaqīnan
mo-sal-las segush
mo-sal-la-sāt bakhshi az dāneshe hesāb
mo-sal-lat chire shode, dast yāfte
mo-sal-mān peyrouye dine eslām
mo-sal-sal poshte sare ham, pey dar pey, be ham peyvaste, guneyi selāh ke poshte sar ham az ān golule bebārad
mo-sā-me-he sahlengāri, āsān gereftane kār
mo-sam-mam dārāye erāde
mo-sat-tah pahn va gostarde
mo-sā-vāt barābari
mo-sā-vi barābar, yeksān
mo-sā-wab tasvir shode
mo-sa-war engāshte shode, be tasvir keshide shode, pendāshte

mos-bat ostovār shode, barqarār shode, khoshāyand, dārāye janbeye paziresh
mo-sen pir, sālkhorde, fartut
mo-ser esrār konande, pāfeshāri konande
mo-shab-bak surākh surākh
mo-shā-beh mānand, hamānand
mo-shā-be-hat mānand budan
mo-shad-dad sakht shode, harfī ke dārāye tashdid bāshad
mo-shā-he-de didan, negaristan
mo-shā-je-re goftogu hamrāh bā parkhāsh va setiz, dargiriy
mo-shaj-jar porderakht, zamine derakhtkāri shode
mo-sha-khas moayyan shode
mo-shanj moshank, guneyi ghālle
mo-shā-re-kat bā ham sharik shodan, hamkāri kardan
mo-shar-raf bozorg, sharaf yāfte, bolandpāye shode
mo-shā-ver rāyzan, kasi ke dar kāri nazare u rā bekhāhand
mo-shā-ve-re kankāsh kardan
mo-sha-wash parishān, āshofte, negarān, darham
mos-hel āsān konande
mosh-feq delsubz va mehrbān
moshk meshk, māddeyi ast khoshbu
mosh-kak giāhi ast besyār khoshbu
mosh-kel doshvār, kāre sakht
moshk-māli bisto chahāromin āvāz az si āvāze bārbad āhangsāze bozorge Pārsi
moshk-nā-fe az giāhāne khoshbu
mosh-ku haramsarā, bālākhāne, kushk
mosh-ma-ez bizār, ramide
mosh-ref mosallat bar kas yā chizi, negarande, nāzer, negāh konande
mosh-rek ānke be khodāyāne besyār bāvar dārad

mosht dasti ke baste va angoshtāne ān be ham feshorde shode bāshand, be andāzeze gonjāyesh ke kafe dast
mosh-ta-el ātash gerefte, suzān
mosht-af-shār pāreyi az talāye narm ke khosrou parviz pādshāhe sāsāni ān rā mānande mum dar daste khod gerefte va be sheklhāye gunāgun dar miāvard, guneyi mey ke az angure zudras bedast āyad
mosh-ta-ghel dārāye kār va shoghl
mosh-ta-mal farā girande, dar bar dārande
mosh-tan mālidane do chiz be yekdigar, dast mālidan, gel mālidan be divār, sereshtan va khamir kardan
mosh-tāq ārezumand, besyār māyel, por az shouq, rāgheb
mosh-taq gerefte shode
mosh-ta-rak dārāye sharik, sharik dāshte shode
mosh-ta-rek anbāz, sherkat dārande dar chizi, kasi ke ruznāme yā majalleyi rā ābune ast
mosh-ta-ri kharidār, az sayyārāt, az harbāspāne manzumeye khorshidi
mosh-tā-sang sange falākhan
mosh-te dasteye kārd va khanjar va mānande ān, abzāre kāre panbezan va charmsāzān
mosht-māl mālesh dādane kasi yā chizi bā feshāre zur
mosh-to-loq mojdēgāni ke dar barābare khabare khosh be kasi dahand
mosht-rand randeye dorudgarān ke bā ān chub rā tarāsh midahand
mosh-tu guneyi gole sorkh
mosht-vā-re randeye dorudgarān, az abzāre kāre dorudgarān, yek mosht az har chiz
mosht-zan boxor, kasi ke be varzeshe box mipardāzad
mosht-za-ni boxbāzi, az varzeshhā

mo-si-bat sakhti, anduh, badbakhti, ruydāde nāgovār

mos-leh nikukār, eslāh konande

mos-mer bār dahande, derakhte bārvar, mive dahande

most nāle va shekayat, gele, shekve, anduh

mos-taa-fi esteefā dahande, kenār rafte, kenāregiri karde

mos-taa-je ejāre konande, kerāye konande

mos-taa-je-re ānche be ejāre dāde mishavad, kerāye dāde shode

mos-taa-mal be kār borde shode

mos-taa-ma-re sarzamini ke tavassote bigānegān gerefte shode bāshad

mos-ta-ār be amānat gerefte shode

mos-taa-sal bichāre, darmānde

mos-ta-bed khodsar, setamgar, diktātor

mos-ta-dal sābet shode, dorost

mos-ta-ed āmade, bāhush

mos-ta-hab kāre ravā va shāyeste

mo

mos-ta-haq sezāvār, darkhor

mos-tah-jan nāpasand, zesht

mos-tah-kam ostovār, pāydār, mohkam

mos-tah-lak nābud shode

mos-tah-zar āgāh, dārāye āgāhi

mos-ta-jāb pazirofte shode

mos-tak-ber ānke az digarān bahrekeshi konad

mos-takh-dem khedmatkār, kārmand, be estekhdām dar āmade

mos-ta-lah rāyej, estelāh shode

mos-tal-zem ānche budanash zaruri ast, moujeb

mos-ta-mand darmānde, binavā, bichāre, bichiz, badbakht

mos-ta-mar peyvaste, hamishe

mos-ta-mar-ri komaki ke māhiāne be kasi dāde mishavad, mavājeb

mos-tam-sak dastāviz, bahāne

mos-ta-nad ānche be ān takye va estenād konand

mos-ta-qar dar jāyi qarār gerefte

mos-taq-bal zamāne āyande

mos-ta-qel āzād, rahā, bedune vābastegi

mos-ta-qim rāst, pāydār, pābarjā

mos-ta-rad pas dāde shode

mos-ta-rāh tovālet

mos-ta-shār moshāver, kasi ke dar kārī az u nazar bekhāhand

mos-tash-req khāvarshenās

mos-tas-nā jodā shode, estesnā, chizi ke az dastur va hokme omumi barkenār shode bāshad

mos-ta-til chahārgushe keshide va derāz

mos-ta-vi rāst va dorost, hamvār, barābar

mos-taz-aaf binavā va nātavān

mos-te anduh, khorāk dādan be jānevarāne shekārī

mos-ti anduh, shekve, gele kardan, anduhgini, ghangini

mos-tou-fi hesābdār

mos-tou-jeb sezāvār, darkhor

mos-tou-li chire shavande

mo-ta-ā-del hamvazn, barābar

mo-ta-ā-ref shenākhte shode,

motadāvel, maamul, marsum

mo-ta-bal-ver bolur shode, be

mānande bolur dar āmade

mo-ta-bar dārāye eetebār,

mohtaram, nikunām

mo-ta-bas-sem khandān, khanderu

mo-tā-be-at peyravi kardan

mo-tā-beq barābar, yeksān,

movāfeq

mo-tā-be-qat barābari bā ham,

yeksān budan

mo-tād khu karde be kārī, kasi ke

mavāde mokhadder be kār mibarad

mo-ta-dā-vel marsum

mo-ta.a.ded besyār, bishomār

mo-ta.ad-di setamgar, motajāvez

mo-ta-del miâne, rāst, mostaqim
mo-ta-fak-ker andishmand
mo-ta-far-req parākande shode
mo-ta-fā-vet gunāgun, jodā,
 jodāgāne
mo-ta-hā-jem hojum barande,
 yuresh barande, hamle konande
mo-ta-har-rek jonbande, dārāye
 jonbesh
mo-ta-has-sen bast neshaste,
 panāhande shode, dar panāhe kasi
 darāmade
mo-ta-ha-wer bibāk, biparvā,
 natars, delir delāvar
mo-ta-hay-yer shegeft zade,
 sargardān
mo-ta-ah-hed bar ohde girande,
 dārāye ehsāse masuliyat, ānke
 peymān bandad
mo-ta-ah-hel dārāye hamsar, dārāye
 zan va farzand
mo-ta-jad-ded noukhāh, peyrouye
 ādāb va raveshhāye nou va tāze
mo-ta-jal-li padidār, āshkār
 shavande, padidār shavande
mo-ta-jā-nes hamgun, az yek gune,
 hamjens
mo-ta-jas-ses konjkāv, jostojugar
mo-ta-jā-vez tajāvoz konande, az
 andāze gozarande, bishtar, afzuntar
mo-ta-aj-jeb shegeft zade
mo-ta-kab-ber khodkhāh, khodbin
mo-ta-kaf-fel ohdedār
mo-ta-kal-lem sokhangu
mo-ta-kef gusheneshin
mo-ta-khal-lef khalāfkār, gonāhkār
mo-ta-khā-sem doshman, jang
 konande
mo-ta-khas-ses kārshenās, kasi ke
 dar kāri dāneh va mahārat dārad
mo-tak-kā bālesh
mo-ta-lā-qi bā yekdigar ruberu
 shode, do chiz ke dar yek jā be ham
 berasand, bā yekdigar barkhord
 karde

mo-ta-lā-shi az ham pāshide,
 pakhsh va parākande shode
mo-ta-lā-tem dar hāle khorushidan
 va be ham khordan
mo-tā-le-be darkhāst kardan,
 khāstan
mo-ta-al-leq vābaste be kasi yā
 chizi, darāvizande
mo-ta-mad mourede eetemād
mo-ta-mad-den dārāye tamaddon,
 pishrafte
mo-ta-mā-di hamishegi, derāz
mo-ta-mal-leq chāplus, charbzabān
mo-ta-mā-yel khamide, kaj shode,
 gerāyesh be chizi yā kasi dāshte
mo-ta-mā-yez chizi ke az digarān
 jodā bāshad
mo-ta-med eetemād konande
mo-tam-mem tamām konande,
 kāmél konande, pāyān barande,
 donbāle
mo-ta-naf-fer bizār
mo-ta-nā-hi be pāyān reside
mo-ta-nā-qez mokhālef, zedde
 yekdigar
mo-ta-nā-seb hamvazn, hamsāz,
 jur, hamāhang
mo-ta-nā-veb yeki pas az digari
mo-ta-qab-bel pazirande
mo-ta-qā-bel ruberu, barābar
mo-ta-qā-dem pishi girande, pish
 oftāde, pishin, mardome zamāne
 pish, gozashtegān
mo-ta-qal-leb degargun shavande,
 kasi ke dar kāri nārāsti konad,
 nādorost
mo-ta-qā-reb nazdik shavande
mo-ta-qā-ren peyvaste shode
mo-ta-qā-zi khāhān, darkhāst
 konande
mo-ta-qed bāimān, geravande,
 bāvar konande
mo-ta-rad-ded tardid konande,
 dodel

mo-ta-rā-def hamradif, pey dar pey, be yek maani

mo-ta-rā-kem be ham feshorde shode, ruye ham anbāshte shode

mo-ta-raq-qi pishrafte, ru be bālā ravande

mo-tā-re-ke jodāyiye zan va shouhar, pāyān dādan be jang bā yekdigar

mo-ta-rez eeterāz konande, vākhāh

mo-tar-jem kasi ke matlabi rā az yek zabān be zabāne digar bargardānad

mo-ta-sad-di maamur, sarparaste moassese, mobāsher

mo-ta-sā-def ānche yā ānke bā chizi yā kasi ruberu shavad

mo-ta-sā-dem kasi yā chizi ke bā kas yā chize digari barkhord konad

mo-ta-sā-ed ru be bālā ravande, be havā ravande

mo-ta-sar-ref dekhālat konande, tasarrof konande

mo

mo-ta-sā-vi barābar, yeksān, mosāvi bā ham

mo-ta-sa-wer pendāshte shode, engāshte shode

mo-ta-shā-be hammānand, mānande ham

mo-ta-shak-ke tashkil yāfte

mo-ta-shak-ker sepāsgozār

mo-ta-shan-nej dārāye larzesh

mo-ta-as-sef anduhgin, pashimān, afsus khorde

mo-ta-as-se-fā-ne shurbākhātāne, badbakhtāne, bā afsus

mo-ta-as-ser asar girande, āzorde, anduhgin

mo-ta-vaj-jeh tavajjoh konande, hushyār, daqiq

mo-ta-vā-li peyāpey, poshte sare ham

mo-ta-val-led zāyide shode, be donyā āmade

mo-ta-val-li sarparast

mo-ta-vaq-qef istāde, yekjā mānde, derang konande

mo-ta-vā-ri farāri, darbedar, penhān shode, gom shode

mo-ta-var-rem varam karde, bād karde, āmāsīde, barāmāde

mo-ta-vas-set miāngin, miāne, na khub na bad

mo-ta-vā-ter pey dar pey, peyāpey

mo-ta-vā-zen hamvazn, hamsang

mo-ta-vā-zi barābare yekdigar, do khatt ke be ham naresand

mo-ta-zak-ker yādāvari konande, be yād āvarande

mo-ta-zal-zel larzān, sost bonyād, parishān

mo-ta-zar-rer zarar karde, ziān dide

mo-taz-zād zedde yekdigar, dar barābare yekdigar

mo-tel mehmānsarā, rāhsarā

mot-laq āzād, rahā, bedune shart va peymān, hame, tamām

mot-ma-en ārām, āsude, iman, ostovār, etminān dārānde

mo-tor dastgāhi ke enerjīhāye gunāgun rā be enerjīye mekāniki tabdil mikonad, dastgāhi dar

khodrou ke ān rā be jonbesh dar miāvarad

mo-tor-sik-let docharkheyi ke motor dārad

mot-reb khānānde va navāzānde

mot-ta-ham kasi ke kāre badi be u nesbat dāde shode, kasi ke be u tohmat zade shode

mot-ta-hed be ham peyvaste, yeki shode, hambaste

mot-ta-ki takye konande

mot-ta-sel peyvaste, be ham chasbide

mo-tun matnhā, neveshtehā

mou derakhte angur, tāk

mo-ed zamān barāye didār yā anjāme kāri, sarrasid

mou-es-tān tākestān, bāghe angur

mou-e-ze andarz, pand, rāhnāmāyi
mou-he-bat bakhshesh, dehesh
mou-hum khiāli, gomān shode
mouj jonbesh va chin khordegiye
 ruye āb, kuheye āb, navarde āb,
 ābkuhe
mouj-she-kan sadd mānandi
 barāye jelougiri az pishraviye āb
mou-jud hast shode, dārāye hasti,
 āfaride shode
mou-ju-dāt chizhāyi ke hastand va
 vojud dārand
mou-kul seporde shode, vābaste be
 digari
mou-lā sarvar, dustdār
mou-la-vi mansub be moulā, az
 chāmeguyāne Pārsi, guneyi kolāhe
 namadi
mou-led zādgāh, jāye be donyā
 āmadan, hangāme zādan
mou-lud zāyide shode, be donyā
 āmade
mou-qe zamān, hangām, jā
mou-quf bāzdāshte shode
mou-qu-fe vaqf shode
mou-red mouzu, masaale, jāye
 vorud
mou-rus māli ke az ers be kasi
 berasad
mou-sem hangām, fasl, zamān va
 vaqte chizi
mou-suf setude shode, vasf shode
mou-sul peyvaste shode, peyvand
 shode, vasl shode
mou-sum nāmide shode, nāmgozāri
 shode, nām nahāde shode
mout marg, nisti
mou-ten zādgāh, mihan
mou-ud sefāresh dāde shode
mouz az mivehāye garmsiri
mou-ze jā, mahal, makān
mou-zu matlab, mourede goftogu,
 nahāde shode
mou-zun hamāhang, sanjide shode,
 dārāye vazn, motanāseb

mo-vā-feq sāzgār, hamāhang,
 hamrāh, damsāz
mo-vā-fe-qat sāzgāri, hamāhangi,
 hamrāhi
mo-vā-fe-qat-nā-me neveshteyi ke
 dar ān mavārede be tavāfoq reside rā
 migonjānand
mo-vaf-faq piruz, kāmyāb
mo-vaf-fa-qi-yat piruzi, kāmyābi
mo-vah-hed yektāparast
mo-vā-jeh ruberu, barābar
mo-vā-jeh sho-dan ruberu shodan,
 barkhord kardan
mo-vā-je-he ruberu shodan bā kasi
mo-vaj-jah pasandide, shāyeste
mo-vak-kal kasi ke vekālate kāri be
 u seporde shode ast, gomāshte shode
mo-vak-kel kasi ke digari rā barāye
 anjāme kāri be jāye khod gomāshte
 ast
mo-val-led toulid konande, padid
 āvarande, zāyande, dastgāhe toulid
 konandeye barq
mo-vaq-qar bāvaqār, ārāste
mo-vaq-qat nāpāydar, zudgozar
mo-var-rekh tārikhnevis
mo-vā-se-lat be ham peyvastan,
 khishāvand shodan
mo-vas-saq tazmin shode, mourede
 etminān
mo-vā-zāt barābar budan, ruberu
 budan bā fāseleye sābet bā yekdigar
mo-vā-zeb negahbān, morāqeb,
 parastār
mo-vā-ze-bat negahbāni, rasidegi,
 parastāri, timār dāshtan
mo-vā-ze-ne sanjidane do chiz bā
 ham, barābari dar vazn va gonjāyesh
 va mānande ān
mo-vā-zi ruberu va barābar, dar
 fāseleye yeksān bā yekdigar qarār
 gerefte
mo-vaz-zaf ohdedāre anjāme kāri,
 vazifedār
mo-yas-sar āsān, āmade, shodani

mo-zā-af do chandān, do barābar
mo-zāb godākhte, āb shode
mo-zāf afzude shode
mo-zā-hem āzār rasānande
mo-zā-he-mat āzār rasāndan,
 āsāyeshe digarān rā az miān boran
mo-zah-hab zarkubi shode,
 zarandud shode
mo-zā-ke-rāt goftoguhā
mo-zā-ke-re goftofu
mo-zakh-raf sokhane bihude, zesht,
 nāpasand
mo-zak-kar nar, narine, jense nar az
 har jānevar, mard
mo-zar-ras dandānedār,
 kongeredār, kasi ke gereftāre balā
 bāshad
mo-za-wer doru, dorughu
mo-zā-ye-de barāye forush
 gozāshtane chizi va forukhtane ān be
 kasi ke bishtarin bahā rā bepardāzad
mo-zā-ye-qe sakhtgiri
mo-zay-yan ārāste, zinat yāfte
mozd dastranj, pādāsh, ojrat, puli
 ke dar barābare kāre kasi be u
 pardākht mishavad
moz-dur mozdbeqir, kasi ke dar
 barābare daryāfte mozd kāri anjām
 dahad, ajir
mo-ze-lāt sakhtihā, doshvārihā
mo-zerr ziānbakhsh, āsib
 rasānande, ziānkār
moz-hek khandedār, khandeāvar,
 maskhare
moz-men kohne shode, bimāriye
 kohne shode
moz-ta-reb parishān, āshofte,
 negarān
mu muy, tārḥāye tukhāliye ruye sar
 va badane ādami va jānevarān
mu-bad dāneshmande diniye
 zartoshti, pishvāye zartoshti
mu-ba-dān mu-bad masmoghān,
 pishvāye pishvāyāne zartoshti, raise
 mubadān

mu-ba-de mu-ba-dān masmoghān,
 pishvāye pishvāyāne zartoshti, raise
 mubadān
mu-be-mu bā deqqate tamām,
 daqiqan
mu-chin muchine, abzāri ke bā ān
 muye badan rā michinand
mu-chul kuchak
mu-dār dārāye mu
mu-hesh tarsnāk, tarsāvar, binnāk
muḥ muḥe, gham, anduh, tālāb, ābgir
mu-jān chashme shahlā va girā,
 nargese nim shekofte
mu-jān mujān, nargese shekofte,
 chashme pornāz, chashme girā
mu-je muḥ, muye, gham, anduh,
 tālāb, ābgir, estakhr
mu-jeb sabab, bāes, angize, ellat
mu-jed parvardgār, āfarinande
mu-jez sokhane kutāh, goftāre
 kholāse
muk mish, guspanḍ māde
mu-keb goruḥi savār ke bā ham
 harakat konand
mu-ket guneyi kafpush bā porze
 kutāh
mu-kho-re bimāriye muye sar
mul derang, bāzistādan, kasi ke bā
 zani rābete dāshte bāshad, nāz va
 ghamze, zenāzāde, harāmzāde
mu-lā mulande, derang konande,
 zirak, rend, nāqolā
mu-lā-mul derang az peye derang,
 derange ziād dar kāri
mu-lan-je az hasharāti ke ghalle rā
 nābud mikonad, shapeshak
mu-lesh mulidan, derang kardan
mu-li mul, derang dar kār, dir
 kardan, bāzistādan, kasi ke bā zani
 rābete dāshte bāshad, nāz, ghamze
mu-li-dan khazidan, laghzidan, dir
 kardan, derang kardan
muḥ māddeyi ast ke zانبure asal
 ān rā toulid mikonad va az ān barāye
 khod khāne misāzad

mu-mi-ā māddeyi siāhrang be mānande qir ke jasade mordegān rā bā ān āghoshte mikardand

mu-mi-ā-yi jasadi ke barāye sālem māndan bā mum va mumiā pushide shode bāshad

mu-mul bimāriye chashm

mu-ne vijegi, khāsiyat

mu-nes hamdam, ons gerefte

mun-tāj savār kardan va be ham bastane pārehāye yek dastgāh yā māshin, dar kenāre ham gozāshtan va be ham chasbāndane pārehāye film

mur murche, az hasharāt

mur-chāl murchal, rāhrouyi ke az zire zamin be suye dej mikandand, rāhrouye zirzamini

mur-chā-ne zange āhan, zangāre kārđ va āyene, muriāne ke chub rā nābud mikonad

mur-che mur, az hasharāt

mur-che-khār az pestāndārān

murđ derakhti ast hamishe sabz bā golhāye sepid va khoshbu

mu-ri jāye ravān shodane ābe zirzamini, kārız, luleye dudkeshe bokhāri, nāvđān, guneyi pārche

mu-ri-ā-ne hashareyi ke chub rā khorde va nābud mikonad

mu-ri-chāl murchāl, rāhrouye zirzamini

mus kapal, sorin, bāsan, kun

mu-sā az payāmbarān

mu-sād sāzmāne jāsusiye esrāil

mu-sa-vi mansub be musā, yahudi, kalimi

mu-se zanbur

mush az jānevarān kuchak, vasileyi barāye kār kardan bā rāyāne ke bā ān klik mikonand

mu-shak dastgāhi ke bā niruye sukhte jāmed va mānande ān be havā partāb mishavad va kārborde nezāmi va pejuheshi dārad

mu-she khor-mā rāsu, az jānevarān

mu-she kur az jānevarān

mu-she-kā-fi bārikbini, deqqate besyār dar kār

mush-khār az parandegān

mu-si-che māsuche, parandeyi sepidrang be mānande fākhte

mu-si-qj āhang, āhangsāzi, az honarhā

mu-si-qj-dān āhangsāz, kasi ke honare āhangsāzi dārad

mu-sir giāhi ast khordani be mānande sir

mus-mus chāplusi

mu-tāb muytāb, kasi ke az mu rismān mitābad, risandeye mu

muy bas-tan āmāde shodan

muy mu, tārkhāye tukhāliye ruye sar va badane ādami va jānevarān

mu-yān geryān, dar hāle geristan, dar hāle zāri

mu-ye zāri, gerye, gusheyi az āhanghāye Pārsi

mu-ye-gar nālān, zāri konande

muy-gi-āh muygiā, risheye giāhi ast besyār khoshbu

mu-yi-dan gerye kardan, geristan, zāri kardan, nāle kardan

mu-yin sākhte shode az mu, tābide shode az mu

mu-yi-ne pustin, az pushāk, ānche az muy bāfte shode bāshad

muy-rag rage besyār bārik

mu-zā-ik guneyi sange nāzok va kāshi ke az simān va shenhāye rangin sākhte mishavad

mu-ze jāyi ke āsāre bāstāni rā dar ān negahđāri karde va be namāyesh migozārānd, chakme

mu-zi badandish, hilegar

mu-zik āhang, āhangsāzi, musiqi

mu-zi-kāl hamrāh bā āhang

Nn

na kheyr, harfe nafy, dar barābare āri

nā pishvandi ke bar sare vāje āmade va ān rā manfi mikonad, neshāneye nabud dar āghāze vāje, nāy, galu, nāv, keshti, nākhdā, tāb, tavān, rotubat, nam, buye nam

nā-ā-hār nāsh tā, ānke chizi nakhorde ast

nā-ahl nākhalaf, kasi ke be rāh va raveshe niākānash naravad

naal abzāri barāye negahdāri az some chārpāyān, āhani ke bar some asb va digar chārpāyān gozāshte mishavad, pāabzār, kafsh

naal af.kan.dan kenāye az shetābzadegi va darmānde shodan

naal dar ā-tash kenāye az biqarāri va nāārāmi

naal.ba.hā bāji ke barāye jelougiri az hamleye doshman be u dāde mishavad

naa.le vāj.gun naale vārune, neyrang zadan, kenāye az kāri ke mardom bedān pey nabarand, dar gozashte savārān barāye inke doshman rā gij konand naal rā varune be some asbeshān mizadand tā neshāni ke bar zamin bāqi mimānd doshman rā gomrāh konad

naa.leyn kafshe bipāshne, dampāyi

nā-amn āshofte, porāshub

naa-nā az sabzihāye khoshbu av khordani

nā-an.jām pāyān nāpazir

naa-re faryād, bānge boland

naash jenāze, morde, jasad, lāshe

nā-āsh.nā bigāne, gharibe

nā-āz.mu.de bitajrobe, yād nagerefte

nāb pāk, khāles, bighash

nā-bāb nāpasand, nājur

na.bah-re nāsare, past, forumāye

nā.bah-re nāsare, zare nāpāk

nā-bāj nabāgh, anbāgh, havu, har yek az zanāne mardi ke bish az yek hamsar dārad

nā-bā.legh ānke be senne bolugh nareside bāshad

na.bard jang, kārzār, peykār

na.bar.de marde jangi, selahshur, delir, jangju, delāvar

na.bard.nāv keshtiyē jangi

nabas nabase, nave, farzande farzand, farzandzāde

na.ba.se nabas, nave, farzande farzand

na.bāt ruyidani, giāh, guneyi shirini, shakare bolur shode

na.bā.tāt giāhān, rostanihā

na.ba.vi mansub be nabi, payāmbari

nā.ba.yus nāgahān

nā.ba.yu.sān nāgahāni, nāgah

nā-be.ghe bāhush, kasi ke darāye hushe shegeftangiz ast

nā-be.han.jār nāhamāhang, nāmouzun, bedune nazm

nā-be.jā bimoured, nāmonāseb

nā-be.kār nādorost, badkerdār

nā-bekh.rad nādān, bikherad

nā-be.na.vā tabāh shode, nābud shode, az dast rafte

nā-be.su.de nāsofte, dast nakhorde, surākh nashode, nou

na.bi payāambar

nā.bi.nā kur, ānke chashmash nabinad

na.bir nabire, farzande farzand, farzandzāde

na.bi.se navāse, navāsi, farzandzāde, pesarzāde

nabk zehāb, jāyi kenāre chashme yā rudkhāne ke ābe bāriki az ān birun āyad

na.bo.wat payāmbari

nabsh kandan, kenār, gushe
nā-bud az miān rafte, nist shode, nābud shode
nā-bud kar-dan nist kardan, az miān bordan
nā-bud nisti, wujud nadāshtan
nā-bu-di nisti
nā-bud-mand bichiz, tohidast
nabz zarabāne qalb, jonbidan va zadane rag
na-chak guneyi tabarzin
nā-chakh tabarzin, neyzeeye kuchak
nā-chār nāgozir, bichāre, majbur
na-chasb kasi yā chizi ke delpasand nist
nā-chiz kam, andak, biarzesh, kambahā
na afzuni, roshd, bozorg shodan
na-dam pashimāni
na-dā-mat pashimāni, afsus
na-dā-mat-gāh zendān
nā-dān nāāgāh, bikherad
na-dā-nam-kā-ri sahlengāri
nā-dār binavā, bichiz, tohidast
na-dār tohidast, binavā
nād-āsht parishān, binavā, bisharm, porru
nad-dāf panbezan, hallāj
nā-dem pashimān
nā-der nāyāb, kamyāb
nā-de-re nāmi barāye dokhtarān
na-did nadide, nādide
na-did ba-did tāze be dourān raside
nā-di-de dide nashode, penhān
nā-di-de ge-ref-tan chashmpushi kardan
na-di-de nādide, dide nashode
na-dim hamdam, hamneshin
na-di-me hamneshine zan
nā-dokh-ta-ri dokhtarandar, dokhtare zan yā shouhare digar
nā-dou-rost shekaste, nābekār, nārast
nāf goudi va surākhe miāne shekam, miāne har chiz
nāf za-dan nāf boridan

na-fahm bikherad, nādān, kasi ke khub nafahmad va yād nagirad
nā-fahm nādān, bikherad
na-fām siāhrang, tirefām
na-fa-qe hazineye zendegiye zan va farzand
na-far tan, kas, shakhs, fard
na-fa-rāt afrād
nā-far-hekh-te bifarhang, parvaresh nayāfte, badkhu
nā-far-jām bipāyān, bihude
nā-far-mān sarkesh, khodsar, yāghi
nā-far-mā-ni khodsari, sarkeshi, yāghigari
na-fas dam, havāyi ke vārede riye va shosh mishavad
na-fā-sat khubi, pasandidegi
na-fa-se sard āh, afsus, hasrat
na-fas-kesh natars, jasur, gostākħ
na-fā-ye nafām, tirefām, nāsare
nā-fe māddeyi khoshbu ke dar nāfe āhuye moshk padid miāyad
nā-fe shab nimeshab
nā-fez nofuz konande, rakhne konande, asar konande, rasā
naft damidan, vazesh, parākande shodan
naf-he vazesh, parākandegiye buye khosh
nā-fi dur konande, radd konande
na-fir sheypur, karnā, bānge boland, nāle va zāri
na-fis gerānbahā, khub, niku, marghub, mourede pasand
naft kāghaz, chizi ke bar ruye ān minevisand
nafkh bād kardan, varam kardan, pof kardan, por budane shekam az bād
nafr ramidan, dur shodan
naf ravān, jān, tan, zāt, shakhs
naft māddeyi ravān ke az zire zamin birun mikeshand va mohemtarin toulid konandeye enerji dar donyāye konuni ast

naft-tā-lin jesmi ast sepid va bolurin ke dar sanaathāye rangsāzi va atrsāzi be kār miravad

naft.kesh bāri va keshtiye viḡe barāye bordan va jābejā kardane naft
nafy rāndan va dur gardānidan, nābud kardan

nag kām, saqfe dahān

na-gad sard va nachasb, kasi ke dar barkhord bā mardom ānhā rā az khod miranjānad

nā-gah nāgāh, nāgahān, sarzade, bikhabar

nā-gāh sarzade, bikhabar, nāgahān

nā-ga-hān nāgāh, sarzade, bikhabar

nā-gāj nāgāh, sarzade, bikhabar, nāgahān

na-gaj-de nakazde, kuzeye sofālin, zarfe sofāliy barāye nushidane āb

na-gar sard va nachasb, kasi ke dar barkhord bā mardom ānhā rā az khod miranjānad

nā-ge-reft nāgahān, sarzade

na-ghām zesht, nākhoshāyand, tire, siahfām, gard va ghoḡar

na-ghan nāf, surāke nāf, zenyān, tokhmi ke ruye nān mipāshand

na-ghan-kha-vād nānkhavā, siāhdāne ke ruye khamire nān pāshand

na-ghel naghool, āghole guspandān dar kuh va dasht, goudāl

nagh-me sorud, āvāze khosh, navā

nagh-me-sa-rā sorudkhān, āvāzkhān

nagh-nagh peymāneye gandom va mānande ān

nagh-na-vi-dan nakhābidan, nayāramidan

na-ghul āghole guspandān

nā-ghul nardabān, pushesh va saqfe bālāye pellekān

na-ghu-le zolf, gisu

na-ghu-se dele kasi rā be dast āvardan va taskin dādan

nā-ghush sar dar āb foru bordane, dar āb shenāvar shodan

na-ghu-shā naghushāk, dine zartosht, kasi ke az dini be dine digar begravad, shenavā, shenavande

na-ghu-she naghuse, dele kasi rā be dast āvardan va taskin dādan

naghz delpasand, khub, chost, chābok, niku

nagh-zak miveye derakhte anbe

nagh-zi khubi, delpasandi

nā-gof-te gofte nashode

nā-go-var nāgovard, nāgovār, nākhoshāyand

nā-go-vār nākhoshāyand, khorāki ke dir govāresh shavad

nā-go-vārd nāgovār, nākhoshāyand

nā-go-zer nāgozir, nāchār

nā-go-ze-rān nāgozir, nāchār

nā-go-zir nāchār, majbur, lāzem

na-hād nehād, bonyād, seresht, zāt, neḡād, rasm, ravesht, āyin, qarārdād

na-hā-de gozāshte, jāy dāde, qarār dāde

na-hā-mi nahāmin, āhangar

nā-ham-tā bimānand, binazir

nā-ham-vār dārāye shib va farāz, nāsāf, nāmonāseb

na-hang jānevare bozorge daryāyi

nā-han-jār dorosht, nāhamvār,

nāpasand, nādorost, zesht, kaj

na-hār nāhār, gorosne, kasi ke khorāk nakhorde, khorāke nimruz

nā-hār nahār, khorāke nimruz, gorosne

na-hā-re nāshtāyi, khorāke kam

na-hā-yi pāyāni, pāyān, saranjām

nā-hi bāzdārānde

na-hib dā-dan faryād zadan

nā-hid harbāspe zohre ke neshāneye eshq ast, az sayyārāt, dokhtare nārpeštān

na-hi-dan nahādan, gozāshtan, andishe kardan

na-hif lāghar, ranjur

na-hiv nahib, nehib, tashar, bim, tars
nā-hi-ye qesmati az yek sarzamin, taraf, jāneb
nah-mār besyār, bozorg, bikarān, doshvār, farāvan, peyvaste, hamishe **nahr** juy, rud
nah-re abzāri ke barāye zadane dugh va gereftane kare va charbi be kār miravad
nahs shum, badshogun, nākhojaste
nah-shal az giāhān
nah-si shumi, badshoguni
nahv rāh va ravesh
nah-ve rāh, ravesh, mānand
nahy bāzdāshtane kasi az kārī
nah-zat barkhāstan, jonbesh, shuresh, qiām, harakat, rastākhez
nāj nāju, derakhte sanubar
naj noj, darune dahān, lab
na-jah saqfe khāne, shākheye narm va bārike derakht
na-jak nachak, guneyi tabarzin
na-jand anduhgin, deltang
na-jand najand, anduhgin
na-jang dām va tale, qafas
na-jār sorkhābe zanān
na-jā-sat palidi, nāpāki
nā-ja-vān-mard nāmard, kasi ke kheslathāye nik va pasandide nadārad
najd zamine boland
na-je shākheye derakht, chubi ke saqfe khāne rā bā ān pushesh dahand
nā-jens bad, badseresht, nābekār
na-jes palid, nāpāk
naj-ghār bāng, faryād
nā-ji rastgār, nejāt yafte, nejāt dahande, rahānande
na-jib bozorgzāde, asil, sharif, bozorgmanesh
na-ji-dan birun keshidan
nā-jin az derakhtān, nāmi barāye dokhtarān
naj-jār dorudgar

nā-ju nāj, derakhte sanubar
nā-jur nāhamāhang, nāmonāseb
naj-vā daregushi va āheste sokhan goftan, rāzi rā āshkār kardan, pech pech kardan
naj-vān zaafarān
nāk āgheshte, ālude, darham, kām va saqfe dahān, az pasvandhā
nak kutāh shodeye inak, aknun
nā-kām nāomid, nāmorād, be hadaf nareside
nā-kā-mi nāomidi, be morād naresidan
na-ka-re nāshenās
na-kas nākas, past, forumāye
nā-kas past, forumāye, bisaropā
nakh abrisham yā panbeye tābide shode, reshte, tāye rismān
nākh nāf, surākhe miāne shekam
nakh nakh kam kam
nā-kha-laf nāahl, kasi ke be rāh va ravesh niākānash naravad, farzandi ke gomrāh shode ast
nā-khā-les dārāye ghal va ghash
nā-khān-de bisavād, dars nākhānde, bedune darkhāst be mihmāni rafte
na-kha-rā-shi-de nāhamvār, zesht, khashen, zomokht
nā-khās-te barkhalāfe erāde va khāst
nakhch nakhj, jārupe bolandi ke az giāh sākhte mishavad
nakh-chad nakhjad, rim va zange āhan, sange sakht va āhan
nakh-chil nakhchal, nishgun gereftan
nakh-chir nakhjir, shekār
nakh-chir-vān shekārchi
nakh-chiz pichide, dar ham pichide
na-khil derakhte khormā
na-khiz past, forumāye, nādān, kamin
na-khiz-gāh kamingāh
nakhj jārub, jāru
nakh-jad āhan, sange sakht

nakh-jal nakhchal, nishgun gereftan
nakh-jir nakhchir, shekār
nakh-jir-gāh shekārgāh
nakh-jir-gān nakhchirgān, nāme
 āvāze siom az si āvāze bārbad
 āhangsāze bozorge Pārsi
nakh-jir-vāl kasi ke shekār rā be
 samte shekārchi mirānad,
 shekārangiz
nakh-kale gerduye sakht, jouz,
 gouz, ādame sharur
nakhl derakhte khorma
nakhl-band kasi ke nakhl
 mibandad, kasi ke bā mum derakht,
 gol yā mive misāzad
nakh-le yek derakhte khormā
nakh-les-tān nakhlzār
nakh-na-mā farsude, kohne, puside
nā-kho-dā keshtibān, afsare niruye
 daryāyi barābar bā sarhang
nā-kho-dā-gāh bedune qasd,
 penhān, nāshenākhte
nā-khon be dan-dān angosht be
 dandān, shegeft zade
nāk-hon nākhun, māddeyi az jense
 shākh bar sare angoshtāne dast va pā
nāk-hon za-dan doshmani rā sabab
 shodan
nā-kho-nak nākhone kuchak
nā-kho-nak za-dan robudan,
 andaki az chizi rā penhāni
 bardāshstan
nā-kho-ne gushti ke dar gushye
 chashm yā bar ruye pelk padid
 miāyad
nā-khon-gir nakhonchin, abzāri
 barāye kutāh kardane nākhon
nā-khosh bimār, nāpasand
nā-kho-shi bimāri
nakh-sha-bi mansub be shahre
 nakhshab ke zibāruyāne ān zabānzad
 budand
nakh-tāb nakhris
nā-khun nākhon
na-khush siāhdāru, az derakhtān

nā-khust har chizi ke lagadmāl va
 kubide shode bāshad
nāl neye tukhāli, ney barāye
 sākhtane neyze, qalam barāye
 neveshtan, juy va rudkhāneye
 kuchak, az parandegān, nāle, zāri
nā-lān dar hāle zāri, zāri konān
nā-lan-de nāle va zāri konande
nā-lā-ni bimāri, nākhoshi
nā-lā-yeq nāshāyeste, biliāqat
nal-ba-ki zarfe dāyere mānandi ke
 zire estekān gozārand
nā-le zāri, āvāzi ke az ruye dard va
 zāri bāshad
nā-lesh nālidan
nā-li-dan zāri kardan
nalm khub, khosh, zibā
nā-lu-ti nājāvānmard
nām esm, vājeyi ke kasi yā chizi rā
 bedān bekhānand
nam khis, tari, rotubat, nāy
nam nam riz riz, āheste āheste
na-mā qesmate biruniye sākhtemān,
 az pasvandhā
na-mad farsh yā pārcheye kolofti ke
 az pashm mimāland
na-mād namāyande, sambol,
 neshāne, alāmat, nemudār
nā-mā-da-ri mādarandar, zane pedar
na-ma-din ānche az namad sākhte
 shavad, mansube be namad
na-mā-din sambolik
na-mad-māl kasi ke kārash
 sākhtane namad ast
na-mad-zin namadi ke zire zine asb
 gozāshte mishavad
nā-mah-dud bishomār, biandāze,
 besyār farāvān
nā-mah-ram bigāne, gharib
na-mak gard va pudre sepidrang va
 shuri ke dar āshpazi be kār miravad
na-māk namak, bānamk budan,
 zibāyi
na-mak par-var-de ānke bā
 hazineye digari parvaresh yāfte ast

na-mak-dān jāye negāhdāriye
namak, namakpāsh
na-ma-kin shur, namak zade, zibā,
bānamak
na-mak-she-nās sepāsgozār,
vafādār, haqshenās
na-mak-sud ānche dar namak
khābānde bāshand mānande gusht
na-mak-zār shurezār, maadane
namak, jāyi ke dar ān namak besyār
yāfte shavad
nā-mard past, tarsu, nājavānmard
nā-mar-di pasti, forumāyegi,
badnahādi
nā-mar-dom past, forumāye
nā-mar-do-mi pasti, forumāyegi
nā-mar-yi nādidani, nāpeydā
nā-mā-var nāmvar, nāmdār,
sarshenās, mashhur
na-māy neshān bede
na-mā-yān āshkār, peydā
na-mā-yān-dan neshān dādan,
āshkār sākhtan
na-mā-yan-de kasi ke mordom u rā
barāye pārlemān bargozide bāshand
na-mā-yan-de-gi vekālat dar
majles, āmel budan, ājāns
na-mā-ye fehrest
na-mā-yesh chizi rā be tamāshā
gozāshtan, jelve dādan, neshān
dādan, taātr
na-mā-yesh-gāh jāye neshān
dādane kālāhāye gunāgun
na-mā-yesh-khā-ne jāye namāyesh
dādan
na-mā-yesh-nā-me nevehteyi ke
bar pāyeye ān honarmandān dar taātr
bāzi mikonand
na-mā-yi-dan nemudan, neshān
dādan
na-māz parastesh
na-māz-go-zār setāyesh konande
na-māz-khā-ne jāye khāndane
namāz
nām-bar-dār nāmdār, sarshenās

nām-bord nāmbard, nāmvar, nāmi,
sarshenās
nām-bor-de yād shode, gofte shode
namch nam, rotubat
nam-dār khis, namnāk, az
derakhtān jangali
nām-dār nāmvar, nāmi, sarshenās
nā-me neveshte
nā-me-bar peyk, nāmerasān
nā-me-ne-gār nāmenevis
nā-me-ra-sān peyk, nāmebar
nā-mey-mun shum, nākhojaste,
nahs, nāmobarak
nā-mi nāmdār, nāmvar, mashhur,
bānām
nā-mi sho-dan nāvar va mashhur
shodan
na-mi-dan meyl kardan, motamāyel
shodan, tavajjoh nemudan, kham
shodan, nam keshidan
nā-mi-dan nām gozāshtan, esm
nahādan
na-mj namch, nam, tari, rotubat
nām-ju juyāye nām va āvāze ye nik
nam-mām sokhanchin, badguy
nam-nāk namdār, tar, khis
nā-mo-bā-rak shum, nākhojaste
nā-mo-lā-yem ānche sāzgār nist,
dorosh, khashen
nā-mom-ken nashodani
nā-mo-rād nākām, be hadaf
nareside
nā-mo-rā-di nākāmi
nā-mou-zun nāhamāhang,
nāsāzgār, nāsāz
na-mur namnāk, tar, khis
nā-mus āberu, sharaf
nā-mus kar-dan vānemud kardan
be dorostkārī
na-mu-sak namushak, tihu, az
parandegān
nā-mu-ye zani ke bishtar az yek
shouhar nadide bāshad
nām-var nāmāvar, sarshenās, nāmi,
bānām, mashhur

nām-zad dokhtar yā pesari ke barāye zanāshuyi bā ham sāzesh konand, kasi ke barāye kār yā posti dar nazar gerefte shavad, kāndid
nān ārde khamir karde va bar ātash pokhte

nā-na-jib past, forumāye, badnejād
nā-nā-var sarparast va edāre konandeye khāne

nā-na-vard nāpasand, zesht
nān-bor kasi ke bāese az miān raftane darāmāde digarān shavad
nā-ne kash-kin guneyi nān
na-ne mādar, mādar bozorg
nang eyb, ār, sharm, hayā, zeshti, rosvāyi, pasti

nan-gin zesht, sarafkande
nā-ni-u-shān nāshenide, nāghān, bikhabar

nā-ni-vā nānvā, nānpaz, nānforush
nān-juj gedā

nān-kesh miveye derakhte ban, bane

nān-khāh konjed va mānande ān ke pish az pokhte shodane nān bar ruye ān mipāshand, gedā

nā

nān-khor zan va farzand

nān-kho-resh khoreshhe nān, chizi ke bā nān khodre mishavad

nān-kur kenāye az ādame khasis va namak nashnās

nān-pā-re pāreyi az nān

nā-nu lālāyi bārāye be khāb bordane kudakān, gahvāre

na-nu nani, gahvāre, tābbāzi

nān-vā nānpaz

nā-o-mid delsard, maayus

nā-pa-did penhān, nāpeydā

nā-pāk palid, cherkin, nādorost, nābekār

nā-par-hi-zi kāre nasanjide

nā-par-vā biparvā, delir, natars, bibāk

nā-pa-sand nāshāyest, zesht, bad

nā-pāy-dār bidavām, zudgozar

nā-pe-da-ri pedarandar, shouhare mādar

nā-pe-sa-ri pesarandar, pesari ke az zan yā shouhare digar bāshad

nā-pey-dā penhān, pushide, nahān, nāashkār

nā-pokh-te khām, pokhte nashode, ādame bitajrobe

na-pokh-te pokhte nashode, khām

nā-qā-bel andak, kuchak

na-qā-hat sostiye pas az bimāri, barkhāstan az bimāri, daryāftan

na-qā-re do table kuchak va bozorg yeki bā sedāy zir va digari bā sedāye bam ke be ham peyvand dāde shodeand va dar āhangsāzi be kār miravnd

na-qā-re-chi navāzandeye naqāre

na-qā-yes kāstihā, kambudhā, eybhā, nārasāyihā

naqb rakhne kardan, surākh kardan, rāhrouye zirzamini

naqd jodā kardane sare az nāsare, vārsi kardane pul, pule rāyej

naqd-gir roshvegir

naq-di-ne pule naqd

nā-qed naqd konande

nā-qel jābejā konande, ravāyat konande

nā-qes nārasā, kam

nā-qez naqz konande, shekanande

na-qi-se kāsti, eyb, khuye bad

na-qiz zedd, mokhālef

naql az jāyi be jāye digar bordan, jābejā kardane chizi, bayān kardane sokhan, dāstān goftan

naq-li-ye tarābari, bārkeshi, vasāyele bārkeshi

nā-qa-lā zirak, zarang, bāhush

naq-qād naqd konande, pulshenās, jodā konandeye pule khub az bad, sarrāf

naq-qāl afsānegu, dāstānsarā

naq-qā-le abzāri barāye andāzegiri va keshidane zavāyā

naq-qāsh negārānde, suratgar, honarmande negārgar, chehrepardāz, peykarnegār, kasi ke dar va peykare khāne va mānānde ān rā rang mizanad, rangkār

naq-qā-shi suratgari, chehrepardāzi, negārgari, rangrazi, rangkārī

naqs kāsti, kami, eyb, nārasāyi, kambud

naqsh asar, surat, negār, negāresh, negāshstan, rangāmizi kardan, kandane negin, bāzi kardan role kasi dar taātr va film

naqsh bar āb kāre bihude

naqsh bas-tan shekl gereftan, āfaridan, negāshstan, tasvir kardan

naq-she kāghazi ke ruye ān qesmati az zāmin, tarhe yek sākhtemān, shahr, rāh va mānānde ān negāresh shode bāshad

na-qshi-ne chizhāye gerānbahā

nā-qur sheypur, karnā, shākhe tukhāli ke dar ān midamand

nā-qus zange bozorg

naqz shekastan, gosastane peymān, virān kardan

naq-ze hokm bātel kardane hokme sāder shode bar asare hokme digar

nar mard, narine az har jānevar, dar barābare māde, mozakkar

nār miveye anār

na-rā divāre kutāh

nā-rad nayārad, nayāvarad, kane, az hasharāte muzi, nische kane va shapesh

nā-rā-hat nāārām, asabāni, parishān

nā-rā-ha-ti ārām nabudan, asabāniyat, parishāni

na-rāk hamishe, peyvaste

na-rak nar, zomokht, khashen

nā-rang nāranj, az derakhtān bā miveyi be hamin nām

nā-ran-gi derakhti ast bā miveyi be hamin nām

nā-ranj deakhti ast pāyā bā miveyi ābdār, az mivehā

nā-ran-jak az jangabzārkhā

nā-ranj-bon derakhte nāranj

nā-ranji az ranghā

nā-ras nāraside, kāl, napokhte, miveyi ke hanuz nāraside bāshad

nā-ra-sā kutāh, nāqes

nā-rās-ti nādorosti, dorugh, kaji, kaji, nāhamvāri, khiānat

nā-ra-vā nāshāyest, nāsezā, bad

nā-rā-zi nākhoshnud

nār-bon derakhte anār

nard az bāzihā

nar-da-bān nardbān, nardabām, pellekāne chubi

nār-dān nārdāne, dāneye anār

na-rde milehāye chubi yā felezi dar jelouye khāne yā bāghche

nār-de pashe, kane, az hasharāt

nār-din sonbol, az giāhāne dāruyi

nā-re gerye, nāle, zāri, zabāneye tarāzu va qapān, vazneyi ke be dasteye qapān āvikhte mishavad

nā-re ka-fi-de anāre shekofte va az ham bāz shode

nā-re-si-de kāl, nāras

nā-res-tān anārestān, bāghe anār, jāyi ke derakhtāne anār besyār ast

nar-ge-dā gedāye porru

nar-ges az golhāye khoshbu ke shirāziash mashhur ast

nar-ge-se mast kenāye az chashme zibā

nar-ge-si az khorākihā, guneyi pārche

nār-gil az derakhtāne mivedār

nā-ri pushāk, jāme

nar-i-ān asbe nar, dar barābare mādiān

na-ri-mān pahlavāne boland āvāzeye Pārsi va pedare sām, delir, delāvar, nāmi barāye pesarān

na-ri-ne guneye nar, jense nar az har jānevar

nār-kand anārestān, jāyi ke derakhte anār farāvān bāshad
nār-khu gole anār, golnār
nār-kuk taryāk, afyun
narm āheste, molāyem, latif, dar barābare sakht, har chize kubide, sāf, delneshin, khoshāyand, mehrbān
narm narm āheste āheste, yavāsh yavāsh, be ārāmi
nar-mā-de dojensi, moujudi ke betavānad sellulhāye nar va māde toulid konad
narm-af-zār barnāme-ye rāyāneyi
narm-ā-ha-ni sosti, zabuni
nar-mak narm narm, ārām
narm-biz gharbāle dārāye surākhhāye riz va kuchak
narm-bor az abzāre drudgarān va āhangarān, kenāye az mardome chāplus
narm-chashm bisharm
narm-dast pārcheye nāzok va narm
narm-del mehrbān
nar-me narm va nāzok, parreye gush
narm-gar-dan farmānbordār, kamzur
nar-mi moāyemat, bordbāri
nār-moshk az giāhān
narm-sār narmsar, bordbār
narm-shā-ne narmgardan, kamzur, farmānbordār
nā-rofte nārufte, rufte nashode, jāru nashode, rubide nashode
nā-rou gul zadan, hile, neyrang
nār-pes-tān zan yā dokhtari ke dārāye pestānhāye sakht va seft be mānande anār bāshad
nar-rād nardbāz
nar-re mard, jense nar, narine, kir, mouj va kuheye āb, natarāshide, zesht, zomokht, nāhamvār, sāqe va tane-ye derakht, gedā
nar-re-gān narhā, gadāyāne khashen va nāhamvār

nā

nar-re-khar khare nar, marde dorosht va bifarhang
nār-sism khodshiftegi
na-ru ādame badjens
nā-ru parandeyi ast khoshāvāz
na-ruk mānande mard, zane nāzā, zani ke raftāre mardāne dārad, risheye giāhi kuhestāni
nār-van az derakhtā
nār-vān nārvan, az derakhtān
nar-zad kutāh shodeye nayar-zad, arzesh nadārad
na-sā jāyi ke hargez āftāb nagirad, khāne-ye posht be āftāb, lāshe, mordār
na-sab nejād, khāndān, dudmān
na-sa-bi khishāvandiye mostaqim, pedar va mādār, marbut be nasab
na-sab-nā-me nāme daftari ke tabār va nāme pedarān va mādārāne kasi dar ān neveshte shode ast
nā-sakh-te nāsānjide, vazn nashode
nā-sākh-te sākhte nashode, padid nayāmāde
nā-sā-lem bimār, kharāb
na-saq nazm va tartib, ravesh
na-sar khāne-ye posht be āftāb, sāye, sāyebān
na-sār sāyebān, nasā, jāyi ke āftābgir nabāshad
na-sā-rā peyravāne dine masih, masihiān
nā-sa-re āmikhte bā chize digar, nākhāles, dārāye ghal va ghash
na-sā-yeh pandhā, andarzhā, nasihathā
nā-sāz nāhamāhang, nājūr, āshofte, badāhang, bitanāsob
nā-sāz-gār mokhālef, khashen, tondkhu, nāmolāyem
nasb qarār dādan, jā kardan, gomāsh-tan, barqarār kardan
nā-se-gā-li-de sokhan yā kerdāre bedune andishe
nā-seh pand va andarz dahande

nā-se-pās namaknashnās, kasi ke arzeshe niki va khubiye digarān rā nadānad,
nā-se-zā nāshāyest, sokhane zesht va nāpasand, nāravā
nash sāye, sāyegāh
nā-sha-ki-bā nāārām, biqārār, kasi ke bordbāri nakonad
nā-shā-ye-st nāpasand, nāravā
nā-shek vāmdār, madyun
nā-she-nākh-te nāāshnā, shenākhte nashode, nāshenās
nā-she-nās gonnām, bigāne, shenākhte nashode
nā-she-na-vā kar, kasi ke tavānāyiye shenidan nadārad
nā-she-r paksh konande
nashf jazb kadan, az beyn raftan
nā-shi tāzekār, bitajrobe, peydā shavande
na-shib sarāziri, pasti
na-shi-bo fa-rāz pasti va bolandī, sakhti va sosti, gusheyi az musiqiye Pārsi
nā-shi-ga-ri bitajrobegi, tāzekāri
nashk derakhte kāj va sanubar
nash-li-dan chang dar zadan, darāviktan be chizi, gereftan, āvikhtan
nash-me zane badkār, ruspi
nash-mi-dan eysh va nush kardan
nā-shokr nākhoshnud, nāsepās
nā-shok-ri nāsepāsi
nā-shou nashodani, nāmomken
nashr gostardan, parākandan, paksh kardane ketāb, bongāhe enteshārāti
nash-ri-ye neveshteye chāb shode
nasht serāyate āb yā ātash, tarāvidane āb, shekastegi, kharābi
nāsh-tā gorosne, kasi ke az bāmdād khorāk nakhorde bāshad
nāsh-tā-yi sobhāne
nā-shur pārcheye nakhi

nashv ruyidan, peydā shodan, bālidan, bozorg shodan
nash-vān mast
nash-ve āghāze masti
nash-vo no-mā bālidegi, ruyidegi
na-sib bahre, bakht, eqbāl
na-si-dan nahādan, gozāshtan
na-si-hat pand, andarz
na-sim bāde khonak va molāyam
nā-si-o-nāl melli, mihani
nā-si-o-nā-lism mihanparasti
nā-si-o-nā-list mihanparast
na-sir yārigar
nasj bāftan, bāfte shode, bāftegi
nask ketāb, har yek az bisto yek bakhshe avestā ketābe zartosht, adas, khāre sepahlu, khārkhāsak
nas-kā zamin
nask-bā āshe adas
naskh az arzesht andākhtan, laghv kardan, radd kardan, bātel kardan, az negāreshhā
nasl nejdād, dudmān, farzand
nas-nās moujude afsāneyi, guneyi buzine
nā-sof-te dast nakhorde, surākh nashode, morvārid va gouhare tarāsh nakhorde
nas-pās nāsepās, namaknashnās
nasr parākandan, parākande, neveshteye bedune vazn, yāri kardan, piruzi dādan
nas-rā-ni peyravāne dine masih, tarsāyi
nas-rin az golhā
nas āshkār, roushan, sarikh
nas-sāj bāfande
nas-sā-ji bāfandegi
nas-tar kutāh shodeye nastaran
nas-ta-ran az golhā
nas-tar-van nastaran, az golhā
nas-tuh marde jangi ke az jang va setiz khaste nashavad, khastegi nāpazir

na-su nasud har chize narm va hamvār, sāde, laghzande
na-sud har chize narm va laghzande
na-su-de hamvār va laghzande
na-su-di barzgar, dehgān, dehqān
nā-sur āb keshidegi va cherki shodane zakhm
nā-su-ri galu
nā-sut nahād va sereshte ādami, jahāne māddi
na-suz har chizi ke dar ātash nasuzad
nā-ta-mām pāyān nayāfte
nā-ta-ni farzandāni ke az yek pedar va mādar nabāshand
na-tars bibāk, delir, delāvar
nā-ta-vān darmānde, bichāre, binavā
na-tā-vej natijehā
nā-teq guyande, sokhanrān
na-ti-je hāsel, be dast āmade, nasl, zāde, saranjām, āqebat
nā-tou nāsāzgar, badjens, hilegar
nāv keshtiye jangi, chube miāntohi, rakhne
na-vā naghme, sorud, saro sāmān, tushe va asbāb, gerou, gerougān, yeki az haft dastgāhe āhanghāye Pārsi
na-vā-begh nābeghehā
na-vād anbār, makhzan, jāye penhān kardane chizhā
na-vad az adadhā
na-va-de navāde, farzande farzand, nabire
na-vā-de nave, farzande farzand, farzand zāde
na-vā-der chizhāye kamyāb
na-vā-gar khānande, navāzande
na-vā-hi nāhiyehā, karānehā
nā-vak tiri ke bā kamān rahā shavad, keshtiye kuchak
na-vā-khā-ne zendān, ordugāhe asirān

na-vākh-tan sāz zadan, navāzesh kardan, zadan, dast keshidan
na-vākh-te zade shode, navāzesh shode
na-vā-le hadiye, goluleye khamir
na-vā-li-dan nālidan, zāri kardan, geristan
na-vā-mis nāmushā
na-vān nālān, zāri konān, larzān, lāghar, khaste, guj, khamide, kharāmān
nā-vand nāband, nānband, bāleshaki ke khamire pahn karde rā bār ān nahand ve be tanur zanand
na-vand peyk, nāmebar, asbe tonrou, savāre tizrou
na-van-de asbe chābok, davandeye tizrou, bāhush, tizhush, tokhme expand, jonbande, larzande, faryād konande, nāle konande
na-vā-ni lāghari
na-vā-ni-dan be nāle dar āvardan, jonbānidan
nā-vā-ni-dan kham kardan, darmānde sākhtan
na-vān-khā-ne jāye binavāyān
na-vā-qes kāstihā, kambudhā
na-vār rubān, reshteye pahnī ke mibāfand, reshteye bāriki barāye zabt kardane sedā yā tasvir
nā-vard nabard, jang, dargiri
na-vard nabard, peykār, jang, mānand, barābar, andukhte, anbāshte, pasandide, shāyeste, chub yā mile felezi ke dar māshine chāp be kār miravad, pich va tāb, chin va shekan, az pasvandhā
na-var-dan navardidan, rāh peymudan
na-var-de pirāhan, sanad, qabāle, tumāre pichide shode
nā-vard-gāh razmgāh, meydāne jang
na-var-di-dan rāh peymudan, tā kardan, pichidan

na-var-di-de peymude shode
na-vā-re chasb navāre nazoki az nāylon ke chasbnāk ast
nā-vā-red nāashnā be kār, nāshi
na-va-sān jonbidan, jonbesh
na-vā-se nabise, nabire, navāde, farzande farzand
na-vash-tan darnavardidan, rāh peymudan, pichidan, lāye chizi pichidan
na-vash-te peymude shode, darnavardide, pichide
na-vā-yi-dan nāle va zāri kardan, bāng va āvāz barāvardan, faryād keshidan
na-vā-zan-de ānke sāz mizanad
na-vā-zesh deljuyi, mehrbāni, navākhtan
na-vā-zesh-gar navāzesh konande, navāzande
na-vā-zi-dan navākhtan, sāz zadan, navāzesh kardan, zadan
nāv-bān keshtibān, darajeyi dar niruye daryāyi
nāv-bar kasī ke nāv rā mirānad, nākhodāye keshtiyē jangi
nāv-che nāve kuchak
nāv-dān luleyi ke ābe bārān rā az bāme khāne be pāyin hedāyat mikonad
nāv-dis be mānande nāv, chin khordegiye zamin
na-ve farzande farzand, nabire
nā-ve zarfe chubi barāye bordane gel va khāk
nā-ve-kesh kārgare sākhtemāni ke bā nāve gel mikeshad
nāv-gān goruhi az nāvhā va keshtihāye jangiye niruye daryāyi ke dar jāyi gerde ham āmade bāshand
nāv-go-ruh goruhi az kashtihāye jangi, qesmati az niruye daryāyi
nā-vi sarbāze niruye daryāyi
na-vich lablāb, az giāhān, guneyi pichak

nā-vi-dan chort zadan, kham shodan, darmānde shodan, kharāmidan va jelvegari kardan
na-vi-dan nāle va zāri kardan, jonbidan, larzidan
nā-vi-je nāpāk, nākhāles, āmikhte, maghshush
nāv-kho-dā nākhodā, keshtibān
nāv-nā-vān kharāmān, jelve konān
nāv-sar-vān darajeyi dar niruye daryāyi ke barābar bā sarvān ast
nāv-she-kan keshtiyē jangi ke dārāye ājdarafkan bāshad
nāv-tip daste va goruhi az nāvhāye jangi
nā-vus ātashkade, gurestāne moghān, gur, dakhme
nāy galu, kherkhere, luleyi kā bā ān havā be shoshhā miresad, ney, sāze bādi, lule
nā-yāb nāpeydā, yāft nashodani
nā-yāft nāyāb, kamyāb
na-yā-zi-dan qasd nakardan, dast be tarafe chizi derāz nakardan, nayafkandan, nāle nakardan
nāy-che nāye kuchak
nā-ye ru-yin neye vijeyi ke dar jang navākhte mishod, nafir
nā-yeb jāneshin
nā-yel yābande, bahremand, be hadaf raside
nā-yel sho-dan residan, be dast āvardan
nā-yi neynavāz, navāzandeye ney
nāy-jak nāyje, har yek az shākkehāye nāy ke darune shosh jāy dārad
nāy-je nāyjak, har yek az shākkehāye nāy ke darune shosh jāy dārad, nāyche, neye kuchak
nāy-lex kiseye nāyloni, sāke nāyloni
nāy-lon māddeyi qāleb pazir ke be surate barge yā alyāf dar sanaat kārborde farāvān dārad

na-yu rāst, mostaqim, zedde kaĵ
na-yer nur dahande, roushan
nāz eshve, kereshme, fakhr
nāz kar-dan kereshme āmadan
nāz kha-ri-dan nāz keshidan, nāze digari rā tahammol kardan
nāz par-var-de ānke dar rafāh va āsāyesh bozorg shode ast
na-zā nāzā, satarvan
nā-zā satarvan, zan yā jānevare ke ābestan nashavad
nā-zā-fa-rin nāmi barāye dokhtarān
na-zah najah, saqfe otāq va khāne
na-zā-hat pākdāmani, shādābi
na-zān jahande
nā-zān nāz konān, dar hāle nāz kardan
nā-zan-de nāz konande
nā-za-nin dust dāштani, zibā, delrobā, khoshandām
na-zār nātavān, lāghar, afsorde
na-zar negaristan, negāh kardan, andishe, ray, aqide
na-zā-ri lāghari, afsordegi
na-za-ri-ye andishe, ray, andisheyi ke be raveshe elmi hanuz sābet nashode ast
na-zā-yer mānandhā
nazd pish, pahlū, kenār, janb
na-z-dik nazd, pish, pahlū, kenār
na-z-di-kān bastegān, khishān, hamsāyegān
na-z-di-ki khishāvandi
na-z-di-ki kar-dan hambestar shodan, khābidan bā kasi, āmizeshe jensi
nā-zel kam, pāyin, pāyin oftāde, past, forud āmade
nā-zem be nazm āvarande, maamure nazm va tartib dar madāres
nā-zer binande, kasi ke bar kāri nezārat va sarparasti konad
nā-zesh nāz kardan, eshvegari
nāz-gol nāmi barāye dokhtarān

nā-zi pornāz, zibā, nāmi barāye dokhtarān
nā-zib nāzibā, zesht
na-zi-dan najidan, birun keshidan
nā-zi-dan nāz kardan, fakhr kardan
na-zif pāk, pākize
na-zih pākize, shādāb
na-zil tāzevāred, mehmān
nā-zi-lā nāmi barāye dokhtarān
na-zir mānand, mesl
nā-zism ārmāne hezbe nāسیونāl sosiāliste ālmān
nazm tartib dādan, ārāstan, disiplin, sorude
na-z-mi-ye shahr-bāni
nā-zok bārik, zarif, latif, dar barābare koloft
nā-zok-an-dish nāzokbin
nā-zok-bin konj-kāv, daqiq
nā-zok-del zudranj, hassās
nā-zo-ki bāriki, letāfat
nā-zok-kār bannāyi ke ke sefidkārī va gachbori konad
nazr peymān, shart, ānche kasi bar khod vājeb gardānad ke dar rāhe khodā bedahad yā be jā biāvarad
na-z-ri ānche be rāygān dar rāhe khodā bedahand
ne pishvandi be chame shahr va ābādi mānande neshāpur ke be chame shahre shāpur ast yā nehāvand ke be chame shahre āvand mibāshad
ne-am neemathā, dārāyihā, servathā
ne-besh-tan neveshtan
ne-besh-te neveshte
ne-dā bāng, āvāz, faryād
nee-mat niki, ehsān, bahre, ruzi, māl, dārāyi
ne-fāgh zarfe bozorgi barāye nushidane sharāb
ne-fāq doruyi kardan
nef-le hadar rafte, kharāb, talaf shode

nef.le kar-dan az miân bordan, talaf kardan, koshtan
nef.rat bizâri, nâpasand dâshtan, ramidegi
nef.ri kutâh shodeye nefrin
nef.ri-dan nefrin kardan, doshnâm dâdan
nef.ri.de nefrin shode, nâpasand dâneste
nef.righ nafrigh, hasrat, rashk
nef.rin doshnâm, nâsezâ, doâye bad
ne.gâh did, nazar
ne.gah negâh, did
ne.gâh dâsh-tan negâh dâshtan, pâsdâri kardan, pâyidan
ne.gah.bân negâhbân, pâsbân
ne.gâh.bân pâsbân, negahban, pâs dârânde
ne.gah.bâ-ni pâsbâni, mohâfezat
ne.gah.dâri negâhdâri, pâsdâri, movâzebat, pâsbâni
ne.gâh.dâri negahdâri, pâsdâri, pâsbâni, movâzebat
ne.gan-dan âjide kardane jâme, bakhîye kardane suzani, dafn kardan, dar châl gozâshtane morde
ne.gan.de jâmeye âjide shode, bâkhîye shode, dafn shode, châl shode, dafine
ne.gar bebin, negâh kon, bedân, âgâh bâsh, hushyâr bâsh
ne.gâr bot, maashuq, dust dâshtani, mahbub, naqsh, peykar
ne.ga.rân âshofte, andishnâk, tarsnâk, binnâk, montazer, chashm be râh
ne.gâ.ran.de nevisande, naqqâsh
ne.ga.râ-ni âshoftegi, delvâpasi, tars dâshtan, tashvish
n.ega.resh negaristan, did, binesh andishe, ray, nazar
ne.gâ.resh neveshtan, naqsh kardan
ne.gâ.res.tân jâye pornaqsh va negâr, kârgâhe naqqâshi

ne.gâr.gar suratgar, naqqâsh
ne.gâ-ri vasileyi ke bâ ân shireye taryâk râ mikeshand
ne.gâ-ri-dan neveshtan, naqsh kardan
ne.gâ-rin har chize ranâmizi shode, yâr, maashuq
ne.ga.ris-tan negâh kardan, didan
ne.gâr.khâ-ne gâleri, jâye namâyesht dâdane kârhâye honari, ketâbe mâni payâmbare naqqâsh
ne.gâsh-tan neveshtan, naqsh kardan
ne.gâsh.te neveshte shode, naqsh shode
ne.gâ-tiv manfî, dar barâbare pozitiv
ne.ghâk nâdân, harâmzâde
ne.ghul pusheshe nardabân, saqfe nardabân
ne.gin sange gerânbahâ
ne.gun vâjgun, sarâzir
ne.gun.bakht badbakht, bakht bargashte
ne.gun.sâr vâjgun, sarâzir âvikhte shode
ne.gu.sâr negunsâr, vâjgun, ânche sarâzir âvikhte bâshad
ne.hâd nahâd, bonyâd, seresht, gozâsht
ne.hâ-dan nahâdan, gozâshtan, qarâr dâdan, neshândan
ne.hâl nahâl, derakhte nouraste, derakhte javân, noureside
ne.hâ.le nahâle, derakhte nouraste, derakhte javân, shekâr
ne.hâ.le.gâh shekârgâh, jâye shekâr, kamingâh
ne.hâl.gâh shekârgâh, jâye shekâr, kamingâh
ne.hâ.li nehâlin, toshak, bestar
ne.hân nohofte, pushide, penhân
ne.han.da.re nehânkhâne, makhzan
ne.hân.ga-ri kâr penhâni va pudhide anjâm dâdan, jâsusi

ne-hā-ni nahāni, penhāni, pushide, serri
ne-hān-khā-ne zirzamin, ganje ke dar ān chiz penhān konand
ne-hān-zā nehānzād, giāhāne bedune gol
ne-hār kāhesh, kāsti, tars, bim
ne-has-tan nehādan, nahādan, gozāshtan
ne-hā-yat pāyān, saranjām
ne-hāz tars, bim
ne-hā-zi-dan tarsidan, bim dāshtan
ne-hā-zi-de tarside, bimmāk
ne-henj jovāle bāfte shode az mu va pashm, govāl
ne-hib nahib, tashar, bim, tars, harās, heybat
ne-hi-lism puchgarāyi, hichengāri, az maktabhā
ne-hoft nohoft, pushide, penhān
ne-hof-tan nohoftan, pushidan, penhān kardan
ne-hon-bi-dan nehān kardan, sarpush gozāshtan, penhān kardan
ne-hon-bi-de pushide, penhān karde, nahān karde
ne-jā-bat pāknejād budan, asil budan, bozorgvāri
ne-jād asl, nasab, gouhar, seresht, goruhi az ādamhā ke az lehāze ostokhānbandi az yek rishe hastand
ne-jā-de asil, najib, asl va nasab
ne-jand najand, sahmgin, mahib, anduhgin, ghamnāk, afsorde, pajmorde, khashmgin, past
ne-jāt rahāyi, āzādi
nejm nojm, meh, abre nadik be zamin, bārāne nam nam
ne-kāb nekāp, dastkeshe charmi
ne-kāf nekāp, dastkeshe charmi
ne-kāh zanāshuyi
ne-kāt noktehā
nek.bat ranj, sakhti, khāri, zabuni, badbakhti

nekh.vat khodbini, ghorur, khodsetāyi
ne-ko-nāl nāle va zāri, shekve va shekāyat
ne-ku niku, nik, khub
ne-ku-dāsht khoshraftāri, mehrbāni
ne-ku-hesh sarzanesht, malāmat
ne-ku-hi-dan sarzanesht kardan, malāmat kardan
ne-ku-hi-de zesht va nāpasand, nāravā, sarzanesht shode
ne-ku-nām khoshnām, sarboland
ne-ku-yi niki, nikuyi, khubi
nelk nalk, ālucheye kuhi, az miveā, guneyi guje
ne-meshk sarshir, charbiye ruye shir
ne-mud nomud, padide, neshān
ne-mu-dan nomudan, neshān dādan, āshkār sākhtan
ne-mu-dār nemāyān, peydā
ne-mu-de nomude, neshān dāde
ne-mu-ne mānand, meqdāre kami az chizi, sarmashq, olgu
neon onsore gāzi shekli ke dar sākhte lāmphāye neon be kār miravad
ne-o-pān takhteyi ke az khāk arreye feshorde va khordehāye chub sākhte mishavad
ne-pesh-tan neveshtan
nep-ton hashtomin harbāsp az manzumeye khorshidi
neq ghor ghor, bāhāne
neq za-dan bāhānejuyi kardan
ne-qāb ruband, māsik
neq-res az bimārihā
nerkh bahā, arzesh, qeymat
ne-ro-lo-ji pejuhesh va barrasiye sākhtāre bimārihāye dastgāhe asabiye badan, asabshenāsi
ners parastār, kasi ke az bimārān parastāri mikonad
ne-sā zanān

ne-sāb andāzeye tayin shode az har chiz

ne-sār afshāndegi, parākandegi, pishkesh, hadiye

ne-sār kar-dan afshāndan, pāshidan, parākandan

nes.bat khishi, peyvastegi, ertebāt, khārej qesmate do adad

nes.bi marbut be nesbat

nes.bi-yāt nesbi budan, nāme farziyeye mashhure albert einstein
nesf nim, nime, yek dowom az har chiz

nes.fe nime, nim

nes.fi guneyi piāleye sharāb

nes.fon-na-hār nimdāyereyi ke az yek qotb āghāz va be qotbe digar pāyān miyābad va be vasileye ān tule joghrāfiāyi tayin mishavad, nimruz

ne-shā bute, qalameye giāh va gol, shāmel, mohtavā

ne-shā kar-dan qalame zadan, buteye gol yā giāh rā jābejā kardan

ne-shā.dor māddeye sepidrang va bolurin ke az joughare namak va āmoniāk tarkib shode ast

ne-shā.khi-dan neshānidan, tayin kardan

ne-shākh.tan nashāndan, jā dādan, tayin kardan

ne-shākh.te neshānide, neshānde shode

ne-shān asar, neshāne, alāmat, pārefelezi ke be manzure sepās be kasī dāde mishavad

ne-shān dā.dan namāyāndan, sorāgh dādan

ne-shān kar-dan bargozidan, alāmat kardan, nāmzad kardan

ne-shān.dan derakht kāshtan, vādār be neshastan kardan, nahādan, khāmush kardan, ārām kardane dard va ranj

ne-shān.de kāshte, be neshastan vādāshte, jā dāde, barpā dāshte, khāmush karde

ne-shā.ne āmāj, hadaf, alāmat
ne-shā.ne.gi-ri hadafgiri barāye tirandāzi

ne-shā.nes.tan neshānidan

ne-shā.ni ādres, alāmati ke bā ān chizi rā beshenāsand

ne-shā.ni.dan neshāndan

ne-shā.re chube puside ke besurate pudr darāmade bāshad

ne-shast gerdehamāyi, jalase, neshastan

ne-shas.tan dar jāyi qarār gereftan, dar barābare istādan, jāy gereftane chizi dar chize digar, manzel kardan

ne-shās.tan neshānidan

ne-shas.tan.gah neshastangāh, jāye neshastan

ne-shās.te maghze gandom yā ghallāte digar, az mavāde asliye tashkil dahandeye ghallāt va hobubāt, neshānde, kāshte

ne-shāt shādi, khoshi, shādmāni

nesh.gun nishgun, neshkonj, gereftane puste badan ba sarangosht

ne-shim jāye neshastan, āshiāne, khāne

ne-shi.man jāye neshastan, khāne, āshiāneye morghān

ne-shi.man.gāh jāye neshastan

ne-shi.me tasme, charm, pust

ne-shin beneshin, neshaste,

jāygozin, az pasvandhā

nesh.kar.de abzāre kāre

kafshduzān ke bā ān charm rā miborand

nesh.konj neshgun gereftan, nishgun gereftan

nesh.pil neshbil, changak, qollāb, dām

nesht khosh, nik

nesh.tan kutāh shodeye neshastan

neshtar nishtar, ālate bārik va tizi ke barāye gereftane khun be kār mirafte ast

neshtī khoshi, niki

nes-pah nespeh, nespeh, chine, chineyi az divāre geli

nes-tak kalāfe bārik az panbeye zade shode

nes-tāk picheshē shekam

nes-vār nās, makh-luti az tanbāku va kami āhak ke miāne lab va dandān mirizand va mimakand

nes-yān farāmushi, az yād bordan

nes-ye chizi ke naqd nabāshad va bahāye ān rā pas az moddati bepardāzand

ne-tāj nejjād, nasl, bacheye chārpāyān

ne-vesht-af-zār neveshtabzār, ānche barāye neveshtan be kār miravad

ne-vesh-tan nebeshtan, nepeshtan, negāsh-tan, andishe rā bar ruye kāghaz āvardan

ne-vesh-tār ānche neveshte shavad

ne-vesh-te nebeshte, negāsh-te shode, nāme, resid, sanad, madrak

ne-vi-san-de ānke minevisad, negārande

ne-vi-san-de-gi kār va shoghle nevisande

ney giāhi ast dārāye sāqeye derāz va tukhāli ke dar jāhāye porāb miruyad, az sāzhāye bādi

ney-an-bān az sāzhāye damidani

ney-bast jāyi ke pirāmune ān rā bā divāri az ney gerefte bāshand

ne-ye haft-band guneyi ney barāye navākhtan

ney-es-tān neyzār, keshtzāre neyshakar

neyl residan be ārezu, be dast āvardan

ney-la-bak neye kuchaki ke bā damidan navākhte mishavad

ne

ney-ram delir, pahlavān, pedare sām, pedar bozorge rostam

ney-rang farib, dorugh, afsun, hile, chārejuyi

ney-sān be mānande ney, māhe haftome sorryāni

ney-sha-kar giāhi ke az shireye ān shakar misāzand

ney-yin mansub be ney, sākhte shode az ney

ney-zār jāyi ke dar ān ney farāvān ruyide bāshad

ney-ze chubi derāz va sakht ke bar sare ān āhane nouk tizi nasb mikardand va dar janghā be kār mibordand

ney-ze-dār sarbāzi ke dārāye neyze bāshad

ne-zā-fat pākizegi, pākize kardan, pāk kardan

ne-zā-kat raftāre pasandide, pākizegi

ne-zām artesh, sepāh, tartib va qarār dādan, ārāstegi, ravesh, rejīm, hokumat

ne-zā-mi sarbāz, arteshi, kasi ke dar artesh khedmat mikonad

ne-zām-nā-me āyinnāme

ne-zā-rat negahbāni kardan, didan, negaristan, pāyidan

nezam meh, abre nazdik be zamin, nam name bārān

ni-ā pedar bozorg, pedare pedar, pedare mādar

ni-ā-bat jāneshini

ni-ā-gān niākān, pedarān

ni-āk niā, perdar bozoeg

ni-ā-kān pedarān, pedar bozorgān

ni-ām pusheshe shamshir, ghelāfe shamshir va khanjar

ni-ā-yesh setāyesh

ni-āz ehtiāj, khāhesh, zarurat, tangi

ni-āz-mand mohtāj, kasi ke be chizi niāz dāshte bāshad

ni-āz-man-di ehtiāj dāshtan

ni-fe bande shalvār, jāye gozarāndane bande shalvār, pustin
nik khub, zibā, khosh
nik-akh-tar khoshbakht
nik-an-dish niksegāl, khoshfekr
nik-an-di-shi niksegāli, andisheye khub dāshtan, khub andishidan
ni-kel az felezāt
ni-kfar-jām khoshāqebat
ni-ki khubi, nikuyi, zibāyi
nik-khāh kheyrkhāh
nik-khu khoshkhu, khoshraftār
nik-mard marde khub
nik-nām khoshnām
nik-ne-hād nikuseresht
ni-ko-tin māddeyi sammi dar tutun va sigār
nik-pey khojastepey, khoshqadam
nik-ruz khoshbakht
nik-se-gāl nikandish
ni-ku nik, khub, zibā
ni-ku-dāsht mehrbāni, khoshraftāri
ni-ku-ne-hād niknehād, nikseresht
ni-ku-se-gāl niksegāl, nikandish
ni-ku-si-rat mehrbān, khoshraftār, niknehād, khoshkhu
ni-ku-yi niki, khubi, khoshi, zibāyi
nil giāhi ke barge ān dar rangrazi be kār miravad, giāhi ke zanān barge ān rā barāye ārāyesh be kār mibordand
ni-laj nil, nile, giāhi ke dārāye māddeye rangi ast
ni-lak neshgun, veshgun, nishgun, neshgonj, gereftane gusht bā do sare angosht
ni-le nili, feshordeye barge nil, nilgun, nilfām, asbe kabudrang
nil-fām be range nil, kabudrang
nil-far nilpar, nilufar, az golhā
nil-gun nilfām, be range nil, kabudrang, lājvardi, lājvardi
ni-li nile, kabudrang, be range nil
nil-par nilufar, az golhā, az giāhān
ni-lu-far nilpar, az golhā, az giāhān

nim nesf, yek qesmat az do qesmate chizi, yek dowom
ni-mā nāmi barāye pesarān
ni-makht ruze shānzdahom az māhe dahome khārazmi va az ruzhāye maarufe moghāne khārazm
nim-band na shol va na seft, nāqes
nim-charkh guneyi kamān
nim-che bālāpushe kutāh, nimtane, shamshir va tofange kutāh, morghe kuchak
nim-dār har chize kār karde
nim-dā-ye-re kamāni barābar bā nimi az pirāmune yek dāyere
ni-me nim, nesfe har chiz, nesf, ājor
nim-garm na sard va na garm
nim-gerd nimdāyere, pakh
nim-kā-re kāre tamām nashode, shāgerd, mozdur
nim-kā-se kāseye kuchak, piāle
nim-kat korsiye derāzi ke chand tan ruye ān benshinand, korsiye dāneshāmuzān
nim-khatt qesmati az khatt ke az yek taraf mahdud bāshad
nim-khā-ye gonbad, gonbadi shekl, kenāye az āsmān
nim-khiz khize kutāh, hālāti miāne neshaste va istāde
nim-ko-re har yek az do nimeye koreye zamin ke be vasileye khatte estevā jodā shode ast, nimeye shemāli yā jonubiye koreye zamin
nim-lang kamāndān, tarkash, tirdān
nim-rokh nimeye rokhsār, nimeye chehre
nim-ru nimrokh, tokhme morghe nimpokhte dar roughan
nim-ruz miāne ruz, vasate ruz, az āhanghāye kohane Pārsi
nim-sāz dar hendese be khatti guyand ke zāviye rā do nime sāzad
nim-suz nimsukhte, chubi ke kāmél nasukhte bāshad

nim-tāj taje jelouye kolāh, taje kuchaki ke shahbānu bar sar migozārad
nim-tan nimtane, pushāki ke nimeye bālāye tan rā bepushad, kot, arkholoq
nim-ta-rak nimtarang, āvāze past
nim-tark kolāhkhud, kolāhe jangi, guneyi chādore kuchak
ni-ni-ā nānkhāh, siāhdāneyi ke ruye khamire nān mipāshand
ni-rān anirān, gheyre irān, bigāne, borun az irānzamin
ni-ru tavān, tavānāyi, zur, qodrat
ni-ru-gāh jāyi ke dar ān enerji toulid mishavad
ni-ru-mand tavānā, porzur, portavān, qavi
ni-ru-ye dar-yā-yi qesmati az artesh ke pāsdāri va negahdāri az marzhāye ābiye keshvar rā bar ohde dārad, sepāhe pāsdarān niz dārāye yek qesmate daryāyiye nirumand va portavān ast ke bā hamkāri va hamāhangiyē tangātang bā niruye daryāyiye artesh marzhāye ābiye mihan rā pāsdāri mikonad
ni-ru-ye ha-vā-yi qesmati az artesh va sepāh ke pāsdāri az marzhāye havāyiye mihan rā bar ohde dārad
ni-ru-ye za-mi-ni qesmati az artesh va sepāh ke az marzhāye zaminiye mihan pāsdāri mikonad
ni-sān khelāf, mokhālefat
ni-sā-ri sarbāze dāvthalab, sepāhi
nish har chize nouktiz, dandān, andāmi ke hasharāt bā ān migazand mānande nishē mār
nish za-dan gazidan
nish-dār dārāye nish
ni-she nishu, nishtar barāye gereftane khun
nish-gun neshgun, veshgun, neshkong, gereftane pust va gushte badan bā sare do angosht

nish-khand zahrkhand, khande az ruye khashm va asabāniyat
nish-tar ālate bārik va tizi ke bā ān khun migereftand
ni-shu nishē, nishtar barāye gereftane khun
nist nābud, zedde hast
nis-te nist, nābud, nāpadid
nis-ti nābudi, fanā
ni-su nashtar, nishtar barāye gereftane khun
nit-rāt az tarkibāte shimiyāyi
nit-ro-jen azot, gāzi ast birang, bibu va bimaze
ni-ush beshnou, gush bede
ni-u-shā shenavā, shenavande, yād girande
ni-u-shan-de shenavande
ni-u-she gush farā dāshtan be sokhan, shonud, dozdaki be goftoguye digarān gush dādan, āheste geristan
ni-u-shi-dan gush farā dādan, shenidan
ni-u-shi-de shenide
niv delir, jangāvar, pahlavān, mardāne, nik, khub, nāvdān
ni-vand daryāft, fahm, dark, az giāhāne dārui
ni-vā-re chubi ke barāye pahn kardane khamire nān be kār miravad
ni-ve nāle, faghān, gerye, zāri, khorush
niy-yāt niyyathā, qasdhā
niy-yat qasd, āhang, erāde, azm
niz ham, hamchonin, bāz, digar
no-bugh tizhush budan, peydā shodane shāyestegiye bimānand dar kasi, boruz kardan
noch na, kheyr
nod-be shivan, gerye va zāri bar morde
nod-rat kamyābi, tanhāyi
no-fus mardom, ādamiān, ensānhā, ravānhā

no-fuz asar gozāshtan, moasser budan, rakhne kardan, foru raftane chizi dar chize digar
no-ghul j̄arf, rāhe dur va derāz
noh az adadhā
no-hāz boz yā guspandi ke pishāpīshe galle rāh miravad, rahbar, pishvā, pishrou
no-hā-zi pishvāyi, rahbari
no-hoft nehofit, pushide, penhān
no-hof-tan nehofitan, penhān kardan, pushidan
no-hof-te penhān, pushide
no-hon-ban nohonbān, sarpushe dig va kuze, darpush
no-hon-bān sarpushe dig va kuze, darpush
no-hu-de zivar va ārāyeshe zanān
no-hur chashm, negāh, did
no-hu-sat shumi
no-jum dāneshe setāreshenāsi
nok nouk, menqāre morgh
nokh gām be gām raftan be donbāle kasi
no-khā-le bihude, pust va sabuse ghallāt, kenāye az ādame nātou va nāhamvār
nokh-be bargozide
no-khod dāneyi khorāki bozorgtar az adas va māsh
no-khod fa-ran-gi guneyi nokhod
no-khod-āb ābgushte rāqiq va bicharbi barāye bimārān
no-khod-chi nokhode pust kande va bereshte shode
no-kho-di range zarde roushan
no-khost āghāz, awal, ebtedā
no-khost-va-zir raise vazirān
no-khost-va-zi-ri riāsate vozarā
nokh-rāz boze pishāhange galle
nokh-rā-zi pishravi, pishāpish raftan, boze pishāpīshe galle
nokh-ri nakhri, nokhostin farzand, farzande awale har kas
nokh-rub surāksh, shekāf

nok-te sokhane sanjide va daqiq, noqte, khāl, kāri ke tavajjoh va nazare kasi rā jalb konad, cherk va zange āyene, kārd va mānande ān
nok-te-bin noktepadāz, daqiq
nok-te-gi-ri irādگیری, eybjuyi
nok-te-par-dāz daqiq
nok-te-sanj tizfahm, bāhush
no-kul rugardāni az chizi, khoddāri az pāsokh dādan
no-mow bālīdegi, bālīdan, bozorg shodan, roshd kardan, ruyidan
nom-re shomāre, adad
no-mu-nesh rāhnamāyi, nemudār
no-nor lus, parvaresht nayāfte, biadab
no-qāt noqtehā, navāhi, manāteq
noql guneyi shirini, ānche bā sharāb barāye maze mikhorand
noq-li kuchak
noq-re sim, feleze sepid rang va gerānbahā
noq-re-dāgh jarime, tāvān
noq-re-kheng asbe sepid va simirang
noq-sān kami, kāsti, kambud, kam shodan, kāste shodan
noq-te namāde hendesi ke derāzā, pahnā va j̄arfā nadārad, khāl, jā
noq-te-chin noqtehāye poshte sare ham
no-qud naqdhā
no-qush naqshhā, negārkhā
nor-māl āddi, maamuli
nos puz, gerdāgerde dahān
no-sakh noskhehā
nosh-khār bālā āvardane khorāke nimejavide va dobāre ān rā javidan dar jānevārāni mānande gāv va guspan
no-shu hamvār, narm va laghzande
nos-khe bargeyi ke dāru va dasture pezeshtk bar ān neveshte shode ast, runevesht, neveshte shode az ruye neveshteyi digar

nos-rat piruzi, piruz gardānidan, yāri kardan

nos-tāl-ji deltangi be sababe duri az mihan va yādāvāriye gozashtehāye derakhshān va khāterāte talkh va shirin

not yāddāsht, runevesht, eskenās, alefbāye āhangsāzi va musiqi ke shāmele do, re mi, fā, sol, lā va si mishavad

not-fe yākhteye zende dar maniye mard

notq goftār, sokhanrāni

not-ron zarrāte bonyādin ke fāqede bāre elektriki hastand va bā proton dar sākhtemāne hasteye atomhā sherkat dārand

nou tāze, jadid

nou-ā-jas-te bāghi ke derakhtāne ān rā tāze kāshte bāshand

nou-ā-muz kudake dabestāni

nou-a-rus dokhtari ke tāze arus shode ast

nou-ā-yin zibā, ārāste, noubāve, kasi ke din va āyine nouyi āvarde bāshad

no **nou-ba-hār** āghāze fasle bahār, nāme ātashkadeyi dar balkh

nou-bā-li-de noureside, tāze nomow karde

nou-bar miveye tāze va noureside, dushize

nou-bat bār, vaqt, hangām, pās, negahbāni, naqāre

nou-ba-ti naqārechī, chādor va bārgāhe bozorg, pāsgāh, asbe yadak, pāsbān

nou-bā-ve farzande noureside, kudak, nouzād, mive va har chize noureside

nou-be noubat, bār, vaqt, hangām, zamāne tab, tab kardane yek ruz dar miān

nou-che pahlavāne tāzekār, javān, kamsenn

nou-da-mi-de tāze damide, tāze sar barāvarde

nou-dā-rān mojdegāni, shādiāne, shāgerdāne, anāām

nou-gand nouraste, noukhāste

nou-ghān tokhme kerme abrisham, kerme abrisham

nou-go-fār bihudegu

nou-go-fā-re porgu, bihudegu

nou-he sug, gerye, zāri, shivan, mātām

nou-in novin, nou, tāze

nou-ja-vān tāzejavān, pesari ke tāze be dourāne javāni reside bāshad

nouk menqāre parandegān, sare tize har chiz

nou-kān noughān, tokhme kerme abrisham, kerme abrisham

nou-kand nouraste, noukhāste

nou-kar mostakhdem, chāker, khedmatkār, farmānbordār

nou-kār tāzekār

nou-ke-vā-re nougovāre, noukofāre, porgu, bihudegu

nou-khās-te noujavān, noukhiz, noukhāste

nou-khiz noujavān, noukhāste

nou-ki-se kasi ke tāze ba māl va dārāyi reside bāshad

nou-mid nāomid

nou-na-vār kasi ke tāze be māli reside va be ārāstane zāhere khod pardākhte bāshad

nou-ne-hāl nounahāl, derakhte tāze ruyide, kudak, khordsāl

nou-ni-āz tāzekār, nouāmuz, tāze be dourān reside

nou-pā kudaki ke tāze be rāh oftāde ast

nou-pān sabadi ke az shākhehāye derakhte bid bāfte shode bāshad

nou-par-dāz ānke chizi nou āvarad

nou-ra-hān armaghān, soughāti

nou-rā-hān nourahān, rahāvard, soughāti, pishkeshi, mojdegāni

nou-ran-je tālāb, ābgir, estakhr
nou-ras tāzeras, javān, har chize tāze, miveye tāze
nou-ras-te nounahāl, tāze ruyide, noujavān
nou-re-si-de tāze reside, tāzevāred
nou-ruz ruze nou, ruze nokhoste bahār ke jashne melliye Pārsiān ast, jashne farvardin, jashne bahār
nou-ru-ze bo-zorg az āhanghāye kohan
nou-ru-ze ku-chak az āhanghāye kohan
nou-ru-zi mansub be nouruz
nou-san-gi dourāne pish az tārikh ke dar ān ādami abzārkhāye sangi misākhte ast
nou-sāz tāze sākhte shode
nou-shād tāzedāmād
nou-shah noushāh, pādshāhe javān, tāzedāmād
nou-she-kof-te gole tāze bāz shode, javāne tāze reside
nou-tāsh sarmad, hamishe, jāvid, peyvaste, hamishegi
nou-yi tāzegi, tāze budan
nou-zād kudaki ke tāze be donyā āmade bāshad
no-vāmbur māhe yāzdahom az sāle milādi
no-vāsh-te novāste, khesht va ājor, divāre kheshti va ājori, khamidegi, kaji, kāji
no-vid mojde, khabare khosh, mojdegāni
no-vin nouin, nou, tāze
noz-hat pāki, pākdāmani, pākizegi, biālāyeshi
noz-hat-gāh jāye khosh va khorram
no-zul forud āmadan, pāyin āmadan
no-zul-khār rebākhār
no-zur nazrhā
noz-zār nāzerān, negāh konandegān, binandegān, tamāshāchiān

nuch nuj, nāj, nāju, derakhte kāj, sanubar, chasbnāk
nuf pejvāk, bāng, āvā, bāzgashte āvā dar kuh, bāng va āvāye darham va barham, hamhameye mardom, zuze va faryāde sag
nu-fe shur va ghoughā, āvāz va bānge boland
nu-fi-dan pejvāk, bāz gashtane sedā, ghorridan, bāng zadan, ghoughā kardan
nuj derakhte kāj, sanubar
nuj nuch, nuj, nāj, nāju, derakhte kāj, sanubar
nu-jan nuj, nāj, derakhte kāj va sanubar
nu-jān rude tond, ābe porsarosedā, shur, ghoughā, bānge boland, faryād, velvele
nu-je geribāne pirāhan
nul nouk, menqāre parandegān, gerdāgerde dahān
nu-le sokhan
nun nān, taneye derakht, kutāh shodeye aknun, goudiye zire chāne, labeye shamshir
nur roushanāyi, su
nur-af-kan partouafkan
nu-rā-ni derakhshān
nur-chashm gerāmi, farzand
nu-res-pah bod ruhe ādami
nus nuse, ranginkamān
nu-se nus, ranginkamān
nush āshāmidan, nushidan, govārā, sāzgār, benush, māddeye shirini ke az gol mitarāvad
nush bād nushānush, vājeyi ke be hangāme nushidane mey be yekdigar miguyand
nush kar-dan āshāmidan
nu-shā-be nushidani
nu-shā-fa-rin nāmi barāye dokhtarān
nu-shān-dan nushānidan, āb yā mey āshāmidan

nu-shā-ni-dan āshāmidan
nu-shanje nushin, govārā
nu-shā-nush nushidan, be yekdigar
 nush bād goftan be hangāme
 nushidane mey
nush-dāru pādzahr
nu-she anushe, pāydār, kāmran,
 shādmān, khosh, shād, shādkām,
 ranginkamān, nuse
nush-gi-āh az giāhāne dāruyi
nu-shi-dan āshāmidan
nu-shin govārā, khosh, shirin
nu-shin-bā-de meye govārā va
 khoshgovār, meye shirin
nu-shi-ne nushinbāde, meye
 govārā, az āhanghāye kohane Pārsi
nu-shin-ra-vān jāne shirin
nush-khand shakarkhand
nush-khār shādkhār, chizi rā bā
 lezzat khordan
nush-lab shirinlab
nuz kutāh shodeye hanuz, derakhte
 kāj va sanubar
nuz-dah az shomārehā, az adadhā,
 adade miāne hejđdah va bist

o-bā-she oubāsh, goruhi az mardom
 āmikhte az har jens
o-bjek-tiv adasiye durbin, didgāh va
 nazari ke bedune gharaz bāshad
ob-ne gereh, dojak, kine, bimāriye
 khāreshe neshastgāh va pizi
ob-ne za-de rosvā, badnām
o-boh-hat bozorgi, shokuh
o-bu-dat parastesh
o-bu-di-yat parastesh kardan
o-bur gozashtan, gozar kardan, rad
 shodan
o-bu-ro mo-rur raftoāmad,
 āmadoshod
o-da-bā adibān, mardomāne dārāye
 fārhang
o-do-ko-lon māyeyi khoshbu
 morakkab az āb, alkol va atrhāye
 gunāgun ke nāme ān bargerfte az
 shahre kolon yā koln dar ālmān ast
o-dul bargashtan, bāzgasht
od-vān doshmani kardan
of-set raveshi dar chāp kardan
oft oftādan, kami, kāhesh
of-tā-dan az pā darāmadan, zamin
 khordan
of-tā-de forutan, zamin khorde, az
 pā darāmade
of-tā-de-gi forutani
of-tān dar hāle oftādan
of-tā-no khi-zān be āhestegi rāh
 raftan, oftādan va barkhāstan
of-to-khiz oftādan va barkhāstan,
 farāzo nashib
o-fu-nat gandide shodan
oh-de peymān, masuliyat, gardan
 gereftan
ohm vāhede moqāvemate elektriki
o-hud ahdhā, peymānhā
objb khodpasandī, khodbini

oj-rat mozd, dastmozd, kerāye
o-kā-lip-tus az derakhtān
o-kho-wat barādari
okht damsāz, khāhar, mesl, mānand
okht sho-dan damsāz shodan, ons
 gereftan
okh-tā-pus hashtpā
o-lāgh khar, az chārpāyān
o-la-mā dāneshmandān, dānāyān
o-lam-pi-ād zamāne miāne
 mosābeqāte olampik ke chahār sāl
 ast, har yek az mosābeqāte jahāni
 dar zamīneye dāneshhāye gunāgun
o-lam-pik mosābeqāte varzeshi ke
 har chahār sāl yek bār anjām
 mishavad
ol-duz dar āzari be chame setāre,
 nāmi barāye dokhtarān
ol-gu sarmashq, nemune
o-li-gār-shi goruhsālār, hokumati ke
 kontorole ān dar daste chand
 khānevādeye qodratmand bāshad
o-lo-hi-yat khodāyi
o-lo-vi-ye az sālādhā
o-low bālā raftan, martabe yāftan,
 bozorgvāri, bolandi
o-lu-fe khorāke chārpāyān
o-lum dāneshhā
ol-yā bolandtar, bālātār
o-mam ommathā, peyravān,
 dastehā, goruhhā
o-ma-nā aminhā, afrāde mourede
 etminān
om-de besyār, kolli
om-de-fo-ru-shi forushe kālā be
 surate kolli
o-me-gā harfe bisto chahārom az
 alefbāye yunāni
o-mid arezu, chshmdāsht
o-mid-lis kasi ke be chizi omidvār
 ast
o-mid-vār ārezumand
om-let khorāki ke az tokhme morgh,
 guje farangi va roughan dorost
 mishavad

om-māl kârgozârân, gomâshtegân
om-mat peyravân, goruh
om-mi bisavâd
om-mol kohneparast
omq goudi, jârfâ
omr dourâne zendegi
om-rân âbâdi, âbâd sâkhtan
o-mum hame, hamegi, farâ gereftan, shâmel shodan
o-mu-mi hamegâni
o-mu-mi-yât hamegâni budan
onf sheddât, birahmi, doroshti
on-fo-vân âghâz, ebtedâye javâni
on-nâb derakhti ast bâ miveyi kuchak va sorkhrang
on-nâ-bi be range onnâb, sorkhrang
ons khu gereftan, olfat, âdat, ârâmesh
on-sor chizi ke qâbele tajziye be onsorhâye digar nabâshad, gouhar, âkhshij, âkhshik, bikh va bon, bonyâde mädde
on-vân dibâche, sarâghâz, sarnâme, sarfasl, neshâni, âdres
o-pe-râ namâyeshi ke hamrâh bâ sâz va âvâz bâshad
o-pe-râ-tor kârvar, kârbar
o-pe-ret operâye kuchak va shâd
o-por-tu-nism forsattalabi
o-por-tu-nist forsattalab
o-po-zi-sion goruhe mokhâlef
op-tik shâkheyi az dâneshe fizik ke be barresi va pejuhesh dar bâreye nur mipardâzad
o-qâb parandeye shekâri
o-qa-lâ kheradmandân
oq-de gereh, kine, anduhe daruni, sarkhordegi
o-qi-â-nus daryâye besyâr bozorg
o-qu-bat sezâye kâre bad
o-qud peymânâ, qarârdâdhâ
o-ra-fâ dânyân, kheradmandân
o-rân-gu-tân orânutân, buzineye derâzdest, guneyi meymun
ord dastur, farmân

om

or-dak morghâbi, az parandegân
or-dak-mâ-hi az mâhihâ
or-dan-gi tipâ, zarbe bâ pâ
or-di-be-hesht dowomin mâh az sâle khorshidi, ruze sewom az har mâhe khorshidi, nâme yeki az amshâspandân dar dine zartosht
or-di-be-hesht-gân jashne ruze sewome ordibehesht, jashne ruze ordibehesht az mâhe ordibehesht
or-du jâyi ke varzeshkârân yâ dâneshâmuzân râ barâye tamrin yâ tafrih be ânjâ mibarand, lashkargâh, zabâne mardome pâkestân
or-du-gâh jâye ordu
orf motadâvel, ânche mardom bedân khu gerefteand
or-fan bar pâyeeye orf va rasm
org az sâzhâ ke be piâno mimânad
or-gân andâm, ozv, sâzmân, kârmand, nashriyeeye sâzmâni, tarjomân
or-gâ-nik andâmi, ozvi, marbut be andâm, shimiye âli
or-gâ-nism andâm, ajzâye tashkil dahandeye jândârân
or-gâ-num arghanun, az sâzhâ
or-gâsm ouje lezzate jensi dar zan
o-rib kaj, kaj, kaji
or-ji-nâl asli, nokhostin, asil, awalin, har chize nou va tâze
or-kestr sâzgân, goruhi az navâzandegân ke hamâhang yek âhang râ minavâzand
or-ki-de az golhâ
or-mak az giâhân
or-moz ormozd, ahurâmazdâ
or-mozd ahurâmazdâ, awalin ruz az har mâhe khorshidi, sayyâreye moshtari, az harbâspân
or-si guneyi kafsh, guneyi dar yâ panjareye moshabbak
or-si-duz kafshduz
or-to-den-si shâkheyi az dâneshe dandânpezeshki ke be pishgiri va

behbude binazmihāye dandān
mipardāzād
or-to-dox shākheyi az masihiyat
or-to-pe-di ostokhānpezeshki
o-ruj bālā raftan, be āsmān raftan
o-ruq raghā, rishehā
or-yān lokht, berahne
or-ze liāqat, shāyestegi
o-sa-rā asirān, gereftārān
o-sā-re shire, feshorde, chekide
osh-nu-se shanusak, shanuse,
shanushe, atse, havāyi ke be tondi az
bini birun āyad
osh-shāq āsheqhā, delbākhtegān
osh-tor shotor, jānevāri dārāye
kouhān
osh-tor-bān shotorbān, kasi ke az
shotorhā negahdāri mikonad
osh-tor-bār shotorbār, yek bāre
shotor
osh-tor-del shotordel, tarsu, kinetuz
osh-tor-gāv zarrāfe, jānevāri dārāye
gardan va pāhāyi derāz
osh-tor-khān shotorkhān, khābgāhe
shotorhā
osh-tor-khār shotorkhār, kane,
jānevāre kuchak va makandeye
khun, khāre shotor, az giāhān
osh-tor-lak shotormorgh
os-lub shive, ravesh
os-mān hubare, mār, māre kuchak
osr sakhti, doshvāri, tangdasti
os-rat tangi, sakhti, tangdasti
os-tād ustā, ustād, āmuzgār,
āmuzesh dahande dar dāneshgāh,
zebardast, māher
os-tā-di zebardasti, chiregi,
mahārat, āmuzesh dādan dar
dāneshgāh
os-tād-kār varzide dar kār,
kārfarmā
os-tākh gostākh, delir, jasur,
biparvā
os-tā-khi gostākhi, deliri, jasārat,
biparvāyi, shukhi, biadabi

os-tān bakhshi az keshvar ke dārāye
chandin shahrestān ast
os-tān-dār farmānrvāye ostān
os-tān-dā-ri edāreyi ke kārkhāye yek
ostān dar ānjā anjām mishavad
os-te kapal, kafal, sorin
os-to-khān māddeye sakhti ke dar
badane mohredārān be kār rafte ast
os-to-khān-ban-di eskelet, kālbod
os-to-khān-dār kenāye az ādame
asil va khānevādedār
os-to-khā-ni lāghar, ranjur, be range
ostokhān
os-to-khān-kā-ri khātamkāri,
khātamsāzi
os-ton ostun, setun, divār, rokn
os-to-qos seresht va asle har chiz,
onsorhāye chahārgāneye āb, khāk,
bād va ātash
os-to-re abzāri ke bā ān muye sar va
surat rā mitarāshand, tigh
os-to-re li-si-dan kenāye az deliri
va jānbāzi kardan
os-tor-lāb setāresanj, dastgāhi ke
dar setāreshenāsi be kār miravad
os-to-vān ostovār, pāydār, sakht
os-to-vā-ne sotun, az sheklhāye
hendesi
os-to-vār darajeyi dar artesh miāne
goruhbān va afsaryār, pāydār, sakht
os-to-vār dāsh-tan bāvar kardan,
dorost pendāshtan, eetemād kardan
os-to-vā-rān ostovārkhā, mardome
mourede eetemād
os-to-vār-dāsh-t yaqin, etminān,
imān
os-to-vā-ri pāydāri, sakhti
os-to-vār-nā-me hokmi ke az suye
raise keshvar be safirhā va
maamurine siāsi dāde mishavad
os-tuh mānde, darmānde, afsorde,
malul
os-tun setun, pāye
os-tu-re afsāne
o-sul aslhā, pāyehā, rishehā

o-su-lan az ruye osul, asāsan
o-su-li az ruye qānun va dastur, qānunmandi
os-ve pishvā, sabr
o-tāq har yek az qesmathāye yek khāne mānande otāqe pazirāyi va otāqe khāb
o-to-bi-o-grā-fi zendegināme va sargozashte khod
o-to-bus guneyi otomobile bozorg ke barāye jābejāyiye mosāferān be kār miravad
o-to-bus-rā-ni sāzmāni ke kār va barresiye hamlonaqle mosāferān rā be ohde dārad
o-to-mo-bil vasileye āmadoshod ke bā motor kār mikonad, māshin
o-to-ri-te qodrat va nofuze mād̄di va maanavi
ot-rāq shab rā dar jāyi be sar āvardan be hangāme safar
ot-roj toranj, bālang, az mivehā
ot-ro-shi torshi
o-tu vasileyi ke bā keshidan bar ruye pushāk chin va choruke ān rā az miān mibarad
o-tu-bān āzādrāh, bozorggrāh
o-tu-fat mehrbāni, delbastegi
o-tu-mā-tik khodkār, māshini
o-tu-shu-yi kāre otukeshi va shosto shuye pārche va pushāk
ou āb
ou-bāsh mardome past va forumāye, bisaropā
ou-dat bāzgashtan, bargashtan, bāzgasht
ou-hām gomānhā, pendārkhā
ouj bolandi, bālāye har chiz
ou-ḡan uḡan, afkanande, andāzande
ou-ḡa-ni-dan ouḡandan, afkandan, andākhtan
ou-kan-dan ouḡandan, afkandan
ou-lā sezāvārtar, bartar
ou-lād farzandān, bachehā
ou-la-vi-yat bartari dāshtan

ou-li-ā sarparastān, bozorgān, yārān
ou-qāf vaqfhā, zamini ke barāye kāre nik ekhtesās dahand
ou-qāt hangāmhā, vaqthā, zamānhā
ou-rād niāyeshhā, verdhā, doāhā
ou-rang takhte pādshāhi, sarir, farr, shokuh, neyrang, hile, farib
ou-rāq barghā, bargehā, varaqhā
ou-rāq kar-dan chizi rā az ham bāz kardan
ou-sāf sefathā, chegunegihā
ou-sākh cherkhā, rimhā
ou-sān-dan afshāndan
ou-sa-ne afsāne
ou-sā-ne ousane, afsāne
ou-sāt miānhā, miānehā
ou-si-ā vakilhā, namāyandehā
ou-tān vatanhā, mihanhā
ou-yār ābyār, mirāb
ou-zā chegunegi
ou-zān vaznhā, sanginihā
ox-id jesmi ke bā oxijēn tarkib shode bāshad
ox-i-dā-sion tarkibe jesmi bā oxijēn, jesmi ke az tarkibe shebhefelez bā oxijēn be dast miāyad
ox-i-ḡen gāzi ast birang va bibu
o-yub eybhā, badihā, kāstihā, naqshā
o-zlat gusheneshini
ozr bahāne, puzesh khāstan
ozr na-hā-dan khāhesh paziroftan, puzesh khāstan
ozr-pa-zir kasi ke khāheshe digarān rā bepazirad
ozv andāme badan, vabaste, yek nafar az goruh yā sāzmān
oz-vi-yat ozv budan, vābaste be sāzmān yā bāshgāhi budan

Pp

pā az andāme badan, pāy, ozvi az badan

pā be māh zani ke dar māhe pāyāniye ābestani bāshad

pā be pā gām be gām, barābar, hamrāh

pā be pā kar-dan kutāhi kardan, derang kardan

pā dā-dan yāri nemudan, komak kardan, niru dādan

pā dar gel gereftār, sharmsār

pā dar havā bipāye, biasās, bedune asl, birishe

pā dar re-kāb āmādeye safar, savār

pā dāsh-tan pāydār budan

pā fe-shor-dan pāydāri kardan, istādegi kardan

pā ge-ref-tan ostovār shodan, nomow kardan, bozorg shodan

pā khor-dan gul khordan

pā of-tā-dan moyassar shodan, dast dādan

pā za-dan ziān rasānidan, khiānat kardan

pā-af-zār pāyabzār, kafsh, pāpush

pā-an-dāz ānche zire pā andāzand, ānche dar pāye arus va dāmād rizand

pā-ā-va-ran-jan pāranjan, halqeyi felezi ke zanān dar moche pā miandāzand, khalkhāl

pā-band vasileye bastane pā, gereftār, asir, shifte, delbaste, maftun, vafādār

pā-bar-jā ostovār, sābet, pāydār, hamishe, barqarār

pā-bast pāye, korsiye sākhtemān, delbākhte

pā-be-rah-ne bedune kafsh, tohidast, bichiz, binavā, bichāre

pā-bus pāybus, busandeye pā

pā-chak tapāle, pehene khoshk shodeye gāv

pā-chāl goudāl

pā-chal nāpāk, palid, shalakhte

pā-chāl-dār ānke negahdāri az ārde nānvāyi bā ust

pā-chang pāyabzār, kafsh

pā-chā-ye palidi, segin, shāsh

pā-che sāqe pā, az zānu ta some guspanđ va gāv, yeki az do lengeye shalvār, labeye pāyiniye shalvār, az khorākīhā

pā-che var-mā-li-de faribkār, bedune sharm, bisharm, porru

pā-che-gir kenāye az ādame mozāhem

pā-che-khi-zak guneyi bāzi bā ātash

pā-che-rāgh jāyi dar zurkhāne ke dar ān cherāgh roushan mikonand

pā-chi-dan pāshidan, rikhtan, āheste rāh raftan

pā-chi-le kafsh, pāyabzār

pā-chin dāmāne chindār, qesmate pāyiniye divār

pād pās, pasvandi be chame dārānde va negahbān mānānde āzarpād, pishvandi be chame zedd mānānde pādzhār, takht, sarir

pa-dā-fand defā, zeddehamle, amaliāte razmi barāye jelougiri az pishraviye doshman

pād-af-rāh pādāfrāh, bādāfrāh, jazā, keyfare kāre bad

pā-dām dāmi ke az muye dome asb barāye gereftāne parandegān dorost mikonand, neyrang, hile

pa-dām panām, pandām, pārcheyi ke pishvāyāne zartoshti be hangāme khāndane avestā yā nazdik shodan be ātāshe moqaddas bar ruye khod mibandand

pā-dang dange berenjubi ke bā pā be jonbesh dar miāyad, guneyi sāat

pā-dār pāydār, ostovār, pābarjā

pā-dar-mi-ā-ni miānjigari
pā-dāsh sezā, jazā, mozd, jāyeze
pā-dā-shan pādāsh
pā-dāsht pādāsh, dastmozd
pā-dast nesye, chizi rā kharidan va pule ān rā pas az moddati pardākhtan
pā-de galleye gāv va khār, charāgāh
pā-de-bān chupān, negabhān
pā-de-gān sarbāzkhāne, dastehāye piādenezām dar ruzgāre sāsāniān
pā-de-gā-ne bām, poshte bām, panjare, bālāye khāne
pā-de-rakh-ti miveyi ke dar pāye derakht berizad
pā-de-rāz guneyi morghe mähikhār
pā-de-rā-zi gozashtan az andāzeyeye khod, tajāvoz
pa-did peydā, namāyān, āshkār
pa-di-dār namāyān, āshkār, peydā, hoveydā, roushan
pa-di-de ānche rā ke betavān be vasileye yeki az havās daryāft kard, padid āmade
pā-dir sotuni ke zire divāre shekaste mizanand tā foru narizad
pa-di-sār az sar gereftan
pad-me bahre, nasib
pā-dou shāgerd, gomāshte, kasi ke peye farmān miravad
pād-shā pādshāh, shāh
pād-shah pādshāh, shāh
pād-shāh shāh, farmānravā
pād-shā-hi shāhi, farmāravāyi
pad-vāz jāye neshastan, pāsokh, sokhan
pād-yāb pākize sākhtane chizi bā khāndane doā va niāyesh
pād-zahr nushdāru
pā-fe-shā-ri istādegi, pāydāri
pafj bafj, kafe dahān
paf-tāl pir, sālkhorde, khordani va āshāmidanihāye gunāgun
pag zane nārpeštān, zan va dokhtari ke pestāne seft va mānande limu dārad

pā

pā-gāh pāygāh, forud, pasti, jāye negahdāriye asbān, ākhor
pā-ghar sotuni ke saqfe khāne ruye ān qarār girad
pagh-ne pelle, pāye, zineye nardabān
pā-ghon-de pāghond, goluleye chizhāyi mānande panbe
pā-ghor vāris, varame pā
pag-māl khattkeshe kaffāshān
pā-go-shā jashne pas az arusi
pā-gun sardushi
pah khoshā, āfarin
pa-han shiri ke dar pestān mādar anbāshte shode ast
pa-hand tale, dāmi ke bā ān āhu migirand
pā-hang pāsang, pāshang, pāchang, pāzang, pājang, kafsh, pāyabzār
pa-hi kharbozeye talkh
pa-hin gostarde, goshāde, farākh
pah-lav qoume pārt, delir, bibāk
pah-la-vān delir, bibāk, natars, nirumand
pah-la-vā-ni deliri
pah-la-vi az qoume pārt, pārti, pādshāhi, pahlavāni, nāme negāresh Pārsiān dar ruzgāre ashkāniān va sāsāniān, ākherin selseye pādshāhi dar irān ke barāye sarbolandi va pishraft in sarzamin talāshhāye farāvān kardand
pah-la-vi-nā-me neveshte yā ketābi ke be zabāne pahlavi negāresh shode bāshad
pah-lu miāne sine va shekam, kenār, nazdik
pah-lu-dār tavāngar
pah-lu-gāh kenār, pahlū, jāneb
pah-ma-zak khārposht
pahn gostarde, goshād, farākh
pah-nā farākhi, goshādi, arz
pah-nā-ne buzine, meymun, kolucheye roughani
pah-nā-var gostarde, bozorg

pah-ne meydān, zamine pahnāvar, guneyi chougān
pah-ni goshādegi, farākgi
pah-re pās, negabhāni
pah-rou pine, vasle
paĵ cherk, palidi, kohne, farsude, kotal, poshte, zamine nāhamvār
paĵā-gen paĵāgin, cherkin, zesht, nāzibā
pā-ĵakh mālesh, āzār
pā-ĵā-me piĵāme, zirshalvāri
pā-ĵā-me piĵāme, zirshalvāri, tonbān
paĵand az giāhāne khoshbu
pā-ĵang pāchang, kafsh, pāyabzār
paĵā-vand chubi ke barāye bastane dar be poshte ān minahādand, chubi ke gāzorān be hangāme shostane pushāk be kār mibordand
pā-ĵe pāche, sāqe, pāchang
paĵm paĵ, kotal, kuh, zamine nāhamvār
paĵ-mor-dan afsordan, palāsidan
paĵ-mor-de anduhgin, afsorde, palāsīde
paĵ-mor-de-gi afsordegi, palāsīdegi
paĵ-mo-ri-dan paĵmordan, afsordan, palāsīdan
pa-ĵuĵ esrār, pāfeshāri
pā-ĵul ostokhāne miāne do quzake pā, qāb, pestāne zanān
pa-ĵum darvish, gedā, khār, past, zabun
pā-jush nehāle nāzok va bāriki ke dar pāye derakhtān miruyad
paĵ-vin cherkin, palid
pāk nayālude, pākize
pak vazagh, qurbāghe
pa-kan arzan, giāhi ast dārāye dānehāyi riz
pa-kand nān
pa-kar afsorde, nāomid, noumid, shegeft zade
pā-kār tahsildār, kasi ke morāqebat az keshtzārkhā rā be ohde dārad, khedmatkār, noukar

pā-kat kāghaze tā shodeyi ke nāme rā dar ān migozārand
pāk-bākh-te āsheq, delbākhte, shifte
pāk-bāz vāraste, parhizgār, pārsā
pāk-bā-zi vārastegi, pārsāyi
pāk-dā-man parhizgār
pakh chize pahn va sāf ke labeye ān gerd bāshad
pa-khan bāng, āvāz
pā-kha-re sakkuyi ke kenāre dare khāne barāye neshastan dorost mikonand
pakhch paĵmorde, anduhgin, ranjur shodan
pakh-chi-dan pakhchudan, pakhshidan, kufte shodan, pahn gardidan
pakh-lu-che ghelghelak, khandāndane kasi bā tahrike shekam yā zire baghale u
pakh-me sāde, biorze, koudan
pakh-me-gi sādegi, biorzegi
pakh-nu tondar, konur
pā-kho-re-shi vasāyele lāzem barāye pokhtane khoresh
pakh-pa-khu ghelghelak
pakhs paĵmorde, anduhnāk, ranjur, nāz, kharām, eshve
pakh-sā-ni-dan ranjāndan, āzorde sākhtan
pakhsh pāshide, parākande, pahn, pakht
pakh-shi-de pahn shode, kufte shode
pakh-sho pa-lā parākande
pakh-si-dan paĵmordan
pakh-si-de paĵmorde
pakht pakh, hamvar va dārāye labeye gerd
pakh-te panbe
pā-ki nāāludegi, pākizegi, tamizi
pa-ki-dan pāre shodan, tarakidan, mordan
pā-ki-ze pāk, nayālude, tamiz

pā-ki-ze-gi pāki, tamizi, ālude nabudan
pāk-kon māddeye pelāstiki ke barāye pāk kardane neveshte be kār miravad
pak-maz dushāb, shire
pāk-na-fas rāstgu
pak-ne khepele, ādame farbeh va kutāhqad
pāk-ne-vis ānche az ruye cherknevis be surate pākize va khānā neveshte mishavad
pa-ko pah-lu sine va qesmate rāst va chape ān
pa-ko-puz rikht, shekl, zāher
pāk-sā-zi pāk kardane jāyi az āludegi
pāk-se-resht paknahād
pā-kub raqqās, raqs konande, kufte shode, leh shode
pa-kuk potke āhangarān
pa-kul tālāre bālāye khāne
pāk-zād pāknejād, pākgohar
pal pel, kart, kert, zamini ke barāye kāshtane sabzi āmāde shode ast, pāshneye pā
pā-lā pālād, asbe pālāni
pā-lād pālā, asbe pālāni, asbe nouhati
pa-lagh-de gandide, tokhme morgh yā miveye gandide
pa-lakh galu, halq
pā-la-ki kajāveye bedune saqf
pa-lān araqgir
pā-lān pusheshe kolofiti anbāshte az kāh va pushāl ke bar poshte sorturān minahand
pā-lan-de pālāyesh konande
pā-lān-duz pālāngar, ānke pālān miduzad
pa-lang az jānevarāne darande ke az khānevādeye gorbesānān ast
pa-lan-gi-ne pushaki az puste palang
pā-lā-ni asbi ke vījeye bārkeshi ast

pā-lā-pāl hāyāhu, āshoftegi
pā-lār tire bozorgi ke dar saqfe khāne be kār miravad
pa-lās gelim, jāmeye pashmi, sargardān
pa-lā-sak badbakhti, tangi, nekbat
pā-lā-sān-dan pajmorde sākhtan
pa-lasht palid, ālude, cherkin
pa-lā-si-dan pajmordan, pajmorde shodan, gandide shodane mive
pa-lā-si-de pajmorde
pa-lat az derakhtān
pā-lā-van sāfi, ābkesh, zarfe feleziye surāhdāi ke bā ān chizhā rā sāf mikonand
pā-lā-yan-de pālāyeshgar
pā-lā-yesh pāk kardan, sāf kardan
pā-lā-yesh-gāh jāyi ke dar ān nafte khām va gāz rā pālāyesh karde va az ānhā mavāde gunagun bedast miāvarand
pā-lā-yesh-gar pālāyesh konande
pā-lā-yi-dan pālāyesh kardan, sāf kardan, bikhtan, tarāvidan
pā-lā-yi-de pālāyesh shode, sāf shode
pa-le āghuz, āghoz, shire jānevāri ke tāze zāyide ast, az derakhtā, pul, sost
pā-le-o-grā-fi dāneshe khāndane negāreshe bāstāni, dirinnegāri
pā-le-o-je nimeye awale dourāne sewome zaminshenāsi
pā-le-on-to-lo-ji dirinshenāsi, dāneshi ke moujudāte giāhi va jānevāriye gozashteye zamin rā pejuhesh va barresi mikonad
pā-lesh pālāyesh, pāk kardan, sāf kardan
pā-let bārkaf, sāzehāye kuchake chubi be zire bār qarār dahand tā betavān ān rā bā afzāre boland kard, shastiye naqqāshi
pāl-hang afsār, mahār, kamand
pa-lid nāpāk, cherk, palasht, badkār

pā-li-dan pālāyesh kardan, sāf kardan, jostoju kardane chizi dar khāk

pa-li-dan pālidan, jostoju kardan, pejuhesh kardan

pā-li-de pālāyesh shode, sāf shode, khāles shode

pa-li-di nāpāki, palashti

pā-lik pāyabzār, kafsh, chāroq

pa-lis nāhamvāri

pā-liz keshtzār, bāgh

pā-liz-bān bāghbān, dehqān, az āhanghāye kohan

pāl-kā-ne bāme boland, āghāze derou kardane ghalle, pāsange tarāzu

pal-kham falākhan, sangandāz

palm khāk, gard

pal-mās kurmāl

pal-mas negarāni, tashvish, dastopā gom kardan, dorugh goftan

pal-me sngi ke bar ān mineveshtand

pā-logh peymāneye sharāb ke az chub, shākhe jānevarān yā āje fil dorost mikardand

pāls takān, zarabān

pāl-tou bālāpushe zemestāni

pā-lu-dan pāk kardan, sāf kardan

pā-lu-de pāk shode, sāf shode, az deserhāye irāni ke shirāziash mashhur ast

pal-vak takyegāhe kenāre bām, potke āhangarān

pāl-vā-ne parastu

pa-lvās bā chāplusi gul zadan

pām rang, mānand, nazir

pā-māl pāymāl

pā-mas gereftār, darmānde

pām-chāl az giāhāne goldār

pa-nā-bād sekkeye noqre rāyej dar zamāne qājāriān

pa-nāgh tāre abrisham, rismāni ke doure duk pichide mishavad

pa-nāh sāye, poshtibāni, hemāyat, hefz, panāhgā, jāye ostovār, hāmi, negāhdār

pa-nā-han-de panāhju

pa-nāh-gāh jāye ostovār va amn

pa-nāh-ju panāhande

pa-nak vajab, vaḡa, vaḡe, fāseleye miāne nouke angoshte kuchak va nouke shast dar hāli ke dast goshāde va bāz bāshad

pa-nām padām, pandām, pārcheyi ke pishvāyāne zartoshti be hangāme khāndane avestā yā nazdik shodan be ātashe moqaddas bar ruye khod mibandand

pan-be giāhi ke az ghuzeye ān rismān va pārche dorost mikonand

pan-be-zan kasi ke panbe rā bā kamān mizand tā az ham bāz shavad

pānch mangane, dastgāhi barāye surākh kardane kāghaz

pan-char surākh shodan lastike charkhe otomobil

pan-char-gi-ri tarmim va vasle zadane lāstike surākh shode

pand andarz, nasihat, chāre, tadbir

pān-dā az jānevarāne pestāndār

pan-dā-gin por az pand va andarz

pan-dām āmās, varam

pand-nā-me andarznāme

pān-dul āvang, jisme avizāni ke jonbeshe navasāni dārad

pā-ne chubi ke barāye shekāftane chube digar lāye ān migozārand, chubi ke poshte dar migozārand

pa-nek āluhe

pā-nel tāblouye āgahi, heyate raise

pā-ne-vis pānevesht, zirnevis

pang khusheye khormā

pan-gān kāseyi mesi ke dar gozashte barāye andāzegiriye zamān be kār miraft

pan-gu-an az parandegān ke bishtar dar qotbe jonub dide mishavad

pa-nir az farāvardehāye shir

pani-rak az giāhān

pa-nir-tan kashke siāh

pā-niz shakare sorkh, guneyi shirini

panj az shomārehā, az adadhā
pan-jāh az shomārehā, az adadhā
pan-jak panje
pan-ja-re dariche
pan-je panj angoshte dast, changāl
pan-je-box selāhi sard be surate halqehāye be ham peyvaste
pan-je-ye doz-di-de behizak, vahizak, panj ruze pāyāne sāl, har yek az māhhāye khorshidi dar irāne bāstān dārāye si ruz bud va panj ruze ākhere sāl rā behizak yā panjeve dozdide mināmīdand
panj-gāh gusheyi az āhanghāye Pārsi
panj-gān panjtā panjtā, guneyi tir
panj-gā-ne panjtāyi
pan-jom darāye rotbe yā shomāreye panj
panj-pā kharchang
panj-shan-be az ruzhāye hafte
pan-jul nākhone daste ādami yā jānevār
pan-ke bādbezane barqi
pān-ke-rās louzolmeede, andāmi dar badan
pans gire, anbor
pān-se-mān shostan va bastane zakhm
pa **pān-si-on** mehmānkadeye shabāneruzi
pān-to-mim namāyeshe bedune goftogu va sedā
pan-ze panje, panjāk, raqs va pāykubiye vīje
pā-o-par tavānāyi, qodrat, zur, tāb, tavān
pāp pishvāye kātolik
pā-paj zamīne nāhamvār
pā-pā-si pashiz, mablaghe nāchiz
pā-pa-ti pāberahne, tohidast, bisaropā
pa-pe sāde, gulخور
pā-pich navāri ke be sāqe pā pichand, kenāye az mozāhem

pā-pi-on pirāyeyi az pārche be shekle parvāne ke be yaqe yā muye sar mibandand
pā-pi-rus giāhi ke dar kenārehāye rude nil miruyad va dar gozashte az ān kāghaz misākhtand
pā-push kafsh, pāyabzār
par af-kan-dan kenāye az ezhāre nātavāni kardan
par af-kan-de nātavān, darmāde, ājez
par af-shān-dan dast keshidan az kāri be sababe nātavāni az anjāme ān
par ānche bar tane parandegān ruyad, pusheshe parandegān, bāle morgh, paridan, parvāz,
pār pārsāl, sāle gozashte, pāre, parvāz, charme pirāste shode
pā-rāb pārou, fārāb, keshte ābi, dar barābare keshte deym
pā-rā-dox qaziyeyi ke be zāher tanāqoz dāshte bāshad, bātelnamā
pā-rāf yādāsht va zirnevis, emzā
pā-rā-fin jesme sepidrangi ke dar sākhtane shaam be kār miravad
pā-ra-gak pāreye khord, besyār kam, kami, andaki
pa-rā-gan-dan parākandan, pāshidan, parishān kardan
pa-rā-gan-de parākande, parishān
pa-rā-gan-de-gi parākandegi, parishāni
pa-rā-ga-ni-dan gostardan, pakhsh kardan, sarpichi kardan
pa-rā-ga-ni-de parāgande, parākande
pā-rā-gin fāzelāb, zobāledāni
pā-rāg-rāf band, bakhshi az yek neveshte
pā-rāj ānche be pishkeshe mihmān āvarand
pa-rak pare kuchak, chizi mānande tāj, pelk
pa-rā-kan-dan parāgandan, pāshidan, parishān kardan

pa-rā-kan-de parāgande, parishān
pa-rā-kan-de-gi parāgandegi, parishāni
pa-rakhch kapal, sorine asb va astar va mānande ān
pa-rakhsh kapal, sorine asb va astar va mānande ān, shamshir, tigh
pā-rā-kli-nik pirābālīni, khadamāte behdāshti va darmāni marbut be nāhanjārihāye nohofte ke bā barresihāye āzmāyeshgāhi peydā mishavand
pa-rā-kuh ān qesmat az kuh ke goud ast va āb be suye ān sarāzir shavad
pa-rā-lak pulād va shamshire jouhardār
pā-rā-lel movāzi
pā-rā-metr andāzeeye maalum va moayyan, motaghayyeri ke mitavān do yā chand tābe rā bar hasbe ān bayān kard
pa-ran dibāye narm va pornegār, gozashte, pishin
pa-rand harire sāde, abrishame binaqsh, shamshir
pa-ran-dak poshte, tal, kuhe kuchak
pa-ran-dākh timāj, timāch, charme budār, kamarbandi ke az charme budār sākhte shode ast
pa-rān-dan parvāz dādān
pa-rand-ā-var shamshire ābdide
pa-ran-de morgh, parvāz konande
pa-ran-de-gān parandehā, morghān
pa-ran-din sākhte shode az parand, sākhte shode az harir, abrishami
pa-ran-dush parishab
pa-rang barqe shamshir, shamshire āb dide
pā-ranj pāymozd, zari ke be khānāndegān va navāzandegān midādand tā dar jashn va mihmāni sherkat konand
pā-ran-jan halqeyi felezi ke zanān dar moche pā miandāzand, khalkhāl

pa-rān-tez kamān, neshāneye ( )
pā-rā-o-lam-pik mosābeqāte olampik vijeye maalulān
pa-rā-shi-dan parishidan, āshofte gashtan, sargardān shodan, badhāl shodan, tohidast shodan
pa-rā-shi-de parishān, parākande, bar bād dāde
pa-ras-tan-de parastesh konande, setāyande
pa-ras-tan-de-gi parastesh, niāyesh kardan
pa-ras-tār ānke dar bimārestān be bimārān rasidegi mikonad
pa-ras-te parastide, kasi ke u rā parastesh koanand
pa-ras-tesh parastidan, setāyesh kardan, niāyesh
pa-ras-tesh-gāh jāye parastesh, ātashkade
pa-ras-tesh-gar parastesh konande
pa-ras-ti-dan setāyesh nemudan, niāyesh kardan
pa-ras-ti-de parastesh shode, setāyesh shode
pa-ras-tu chelchele, az parandegān
pā-rā-ti-ro-id ghoddehāyi ke dar do suye ghoddeye tiroyid qarār dārānd va kāre ānhā tanzim va barresiye metābolism va sukhto sāze badan ast
par-ā-var tizpar, tizrou, parande
pā-rā-zit angal, zāyed, ekhtelāli ke dar daryāfte amvāje rādiوي padid āyad
par-bār khāneye tābestāni, bālākhāne
parch kar-dan foru kardane mikh dar chizi be manzure mohkam bastane ān
pārch zarfe ābkhori
par-cham derafsh
pār-che bāfte shode az nakh va pashm va mānande ān, pāre, tekke
par-chin hesāri az shākhehāye derakht gerdāgerde bāgh

pard bard, chistān, lāye kāghaz va jāme, khābe makhmal va jāme
par-dak chistān
par-dākht ārāyesh, jalā, gozashteye pardākhtan
par-dākh-tan pardākht kardan, adā kardan, kārsāzi kardan, jalā dādan, ārāstan, be pāyān rasānidan
par-dākh-te pardākht shode, pāk shode, jalā dāde shode
par-dakh-te-gi āsāyesh, farāghat
par-dāl pargār
pār-dān jovāl, tong, zarfe sharāb
par-dāz az pasvandhā mānande sokhanpardāz
par-dā-zan-de adā konande, sāzande, bakhshi dar kāmputer ke kāre pardāzeshe dādehā rā anjām midahad
par-dā-zesh be kāri dast zadan, āhange kāri kardan, anjām dādane kārhāye gunāgun ruye dādehā dar rāyāne va kāmputer
par-de pārcheyi ke bar panjare biāvizand, pushesh, navā, gāh, har yek az bakhshhāye namāyesh
par-de-bāz navāzande
par-de-dār darbān
par-de-da-ri gostākhi, doroshti
par-de-gi har chize sarpushide va penhān, rāz
par-de-she-nās navāzande, āhangsāz
par-dis bāgh, bostān
pār-dom charmi ke bar poshte zin miduzand va zire dome asb miandāzand
par-dush parandush, parishab
pā-re az ham gosikhte, shekāfte, bakhsh, bahr, tekke, pine, vasle, roshve, armaghān, guneyi halvā, pishkesh, hadiye, nādushize, pul, maskuk, gorze āhanin, kud, bāj, kharāj
pā-re pā-re az ham daride

pā-re-duz pineduz, tanparast
pā-re-gi pāre budan, daridegi
pā-re-kā-bi shāgerde rānande
pā-re-khār kasi ke roshve begirad, roshvegir
pā-re-khatt qesmati az yek khatt
pa-res paridan, parvāz, jahesh, az varzeshhā
par-gā-le pine, vasle, pāreyi az har chiz
par-ga-ne zamini rā guyand ke az ān māliāt begirand
par-gār abzāri barāye keshidane ashkāle hendesi, fālak, bakht
par-gar touqi zarrin ke pādshāhān bar gardan miandākhtand
par-gast pargas, hargez, mabādā, dur bād
par-ghā-ze bikh va bone pare parandegān ke be gushte badane ānhā chsbide ast
pār-gin fāzelāb, zobāledāni
par-guk emārate āli
par-hib sāye, shabah
par-hikh-tan parhekhtan, fārhikhtan, parvareh dādan, parhiz kardan, rahā kardan
par-hikh-te fārhikhte, parvareh yāfte, tarbiat shode
par-hiz khishtandāri, duri
par-hi-zā-ne khorāki ke pezeskh barāye bimār ravā midārad
par-hi-zi-dan duri jostan, pārsāyi kardan, khoddāri kardan
par-hiz-kār pārsā, khishtandār
par-hiz-kā-ri khishtandāri, pārsāyi
par-hu-dan barhudan, nazdik be sukhtan, dar asare garmāye besyār taghyire rang dādan
par-hun har chize dāyerevār mānand gardanband, hāle, kharmane māh
pa-ri fereshte, zane besyār zibā
pa-ri zā-de farzande pari, kudake besyār zibā

pa-ri-af-sā parisā, mānande pari, afsungar
pa-ri-band parisā, pariafsā, mānande pari, afsungar, parikhān
pa-ri-chehr zibā, khubru, ānke chehresh be mānande pari zibā ast, khoshgel
pa-ri-dan parvāz kardan, jahidan
pa-ri-de parvāz karde
pa-ri-dush parandush, parishab, shabe pish az dishab
pa-ri-khān parisā, pariafsā, afsungar, be mānande pari, pariband
pā-ri-ne mansub be sāle gozashte, pārsāl, kohne
pa-ri-ne-jād pari zāde, zibāruy
pā-ri-ne-san-gi nāme doureyi pish az tārikh
pa-rir pariruz, ruze pish az diruz
pa-ri-ruz ruze pish az diruz, parir
pa-ri-sā be mānande pari, zibā, afsungar
pa-ri-sāy parisā, be mānande pari
pa-rish parishān, āshofte
pa-ri-shab shabe pish az dishab
pa-ri-shān julide, āshofte, sargardān, darham, parākande, sargashte
pa-ri-shan parishān, āshofte
pa-ri-shan-de-gi parishān kardan
parishāni āshoftegi, shuridegi, sargashtegi, negarāni, tashvish
pa-ri-shi-dan āshofte gashtan, badhāl shodan, tohidast shodan
pa-ri-shi-de parishān shode, negarān, sargardān
pa-ri-shi-de-gi parishān shodegi
pa-ri-vash parivār, parifash, zibāru, khubru, mānande pari, nāmi barāye dokhtarān
pa-riz faryād, āvāze boland
par-jak geristan, gerye kardan
pār-k bustān, bāghe bozorge hamegāni barāye gardesh, istādane otomobil dar jāyi

par-kam bikār, nāchiz, az kār oftāde
par-kan-de darmānde, nātavān, parākande
par-kar chashm be rāh dāshtan, montazer budan
par-kās talāsh kardan, barāmadane āftāb
par-kāsh borāde, khākarre
par-kā-vesh pirāyeshe derakht, boridane shākkehāye ziādiye derakht
pār-ket kafpushe chubi, chubfarsh
par-khāsh tondi, setize, peykār
par-khāsh-gar parkhāsh konande
par-khāsh-khar jangju, setizeju, peykārgar
par-khi-dan vāpejūhidan, jostan, kāvidan, taftish kardan
par-ku pirāstane derakhtān
pār-king jāye pārk kardane otomobil
pār-kin-son az bimārihāye asabi, laqve
pār-ko-metr dastgāhi barāye pardākhte pārkīng
pār-k-sa-vār pārkīngi dar kenāre pāyāneye otobushāye shahri
pār-le-mān majlese namāyandegān
pār-le-mān-tā-rism nezāme siāsi ke dar ān yek yā chand pārlemān vojūd dāshte bāshad
par-māh az abzāre dorudgarān ke bā ān chizi rā surākhi mikonand, matte
par-ma-khi-dan barmakhidan, khodsari kardan, nāfarmāni, pedar va mādār rā āzār dādan
par-ma-khi-de khodsar, nāfarmān, farzandi ke pedar va mādārash rā āzār dahad
par-mān farmān, dastur
par-mar entezār, omid
par-mās barmās, lams, lānese, yāzidan, derāz kardan
par-mā-san-de besāvande, lams konande

par-mā-si-dan dast mālidan be chizi, besāvidan, besudan, yāzidan

par-mā-si-de besude, besāvide, lams shode

par-māz por az chin va shekan, porchino shekan

par-mu-dan farmudan, dastur dādan

par-nā pushāke narm va pornegār

par-ni-ān harire pornegār, pārcheye abrishamiye goldār

par-ni-ā-ni mánande parniān, be range parniān

par-nikh takhtesang, sakhre

par-nun dibāye pornaqsh

par-pa-han pokhl, parpahn, khorfe, az giāhām

par-par sedāye par zadan, kenāye az jān dādan va mordan

par-pa-re pashiz, pulak, sekkeye kuchak, dinār

par-pa-ri har chize nāzok va puste puste

par-ran-de parvāz konande, be parvāz darāmade

par-re pare, labe, pahlu, kenāreye chizi, dandāneye charkh, halqe va dāyereye lashkar az savār va piāde

Pārs irān, irānzamin, sarzamine irān, nāme qoume irāni ke dar āghāz

dar bākhtar va jonube bākhtariye daryācheye urumiye zendegi mikarde ast va sepas be tadrij be samte jonub kuch kardand

pārs kar-dan ouou kardane sag

pars parde, pushesh

pār-sā parhizkār, pākdāman, irāni, dāneshmand

pār-sāl pār, sāle gozashte

par-sang farsang, vāhede masāfat barābar bā shesh kilometr

pār-sang pāsang, sange tarāzu

pār-sā-yi parhizkāri, pākdāmani

par-se rāh raftane besyār va bedune hadaf, gedāyi

pār-se takhte jamshid, persepolis, perspolis, pāytakhte bāshokuhe hakhāmaneshi ke be daste eskandare gojastak be ātash keshide shod

par-shi-ān parsiān, giāhi be mánande pichak

pār-sho-man puste āhu, puste jānevarāni mánande āhu, boz va gopand ke barāye nesveshtan bar ruye ān pāk va pirāste mikardand

Pār-si mansub be Pārs, irāni, zartoshti, zabāne mardom irānzamin

Pār-si-za-bān ānke be Pārsi sokhan guyad

part kenār, dur, mozakhrif, yāve

part-āb andākhtan, dur afkandan, part kardan

part-ā-bi partāb shode, kamāndār, tirandāz

part-gāh jāye boland, kenāre darre, bālāye kuh

pār-ti jashn, mihmāni, daste, goruh, tarafdār, mahmule, bār, mansub be qoume pārt

pār-ti-shen divārak

pār-ti-zān cherik, sarbāzi ke be guneye nāmonazzam bā doshman mijangad

par-to-pa-lā parākande, bihude, charand, parishān

par-tou roushanāyi, bāztābe nur

par-tou-af-kan nurafkan

par-tou-ne-gā-ri rādiogrāfi, aksbardāri be vasileye partouye x

par-tou-she-nā-si rādioloji, be kār bordane partouye x barāye tashkhis va peydā kardane bimāri

pār-ru pārupe, bile chubi ke bā ān barf rā az poshte bām miruband, abzāri barāye rāndane qāyeq

par-vā tars, bim

par-vān charkhe abrishamrisi

par-vā-nak parvāne

par-vān-che parvāne, javāz, farmāne pādshāh

par-van-de sanad, madrak, asnād va neveshtehāye vābaste be yek mouzu
par-vā-ne shāparak, ejāzenāme, javāz, dalil, az āhanghā
par-vār chāq, farbeh, gushtālu
par-va-rā-nan-de parvaresh dahande, morabbi
par-va-rān-dan parvaresh kardan
par-va-rā-ni-dan parvarāndan, parvaresh dādan
par-va-rā-ni-de parvarde, parvaresh dāde, parvaresh yāfte
par-var-dan parvarāndan, parvaresh dādan, yād dādan, āmukhtan
par-var-de parvaresh dāde, parvaresh yāfte
par-ward-gār parvaresh dahande, parvarande, khodā
par-va-re parvāre, jānevāri ke be parvār baste va farbeh karde bāshand
par-va-resh āmuzesh, yād dādan, āmukhtan
par-va-resh-gāh jāye negahdāri va parvaresh kudakāne bisarparast
par-va-re-shi mansub be parvaresh
par-vā-ri guspanid yā gāve gushti va farbeh
par-va-ri-dan parvardan, parvaresh kardan
par-va-ri-de parvarde, parvaresh dāde, parvaresh yāfte
par-vās parvāz, paridan, rahāyi, bā dast mālidan, tars, bim
par-vā-si-dan parvāz kardan, pardākhtan, dast mālidan
par-vā-si-de besude, besāvide, lams shode
par-vāz bāl gereftan, paridan
par-vaz har chize gostardani, pārcheye bārike kenāre pushāk, pine, vasle, nejd, asl, nasab
par-vazn sabok, kamvazn, kas yā chizi ke sangin nabāshad
par-ve parva, ghanimat, ānche ke dar jang az doshman be dast

āvarand, setāreye parvin, chādore shab
par-vin az setārehā, nāmi barāye dokhtarān
par-vish derang, tanbali, sahlengāri, kāheli, taqsir
par-viz piruz, az shāhāne sāsāni
par-vi-zan gharbāl, alak, ārdbiz
pār-yāb keshte ābi, keshti ke dar ān ābe rudkhāne va mānande ān be kār gerefte mishavad
par-yun gar, az bimārihāye pusti
pas mān-de bāz mānde, tah mānde, bāqi mānde az chizi
pās negāhbāni, bozorgdāsht, yek noubat az chahār noubate shab, havāle dādane kasi be jāyi yā kasi digar, ferestādane tup be suye bāzikone digar
pas posht, donbāl, az inru, be in sabab, banābarin, baad az
pa-sā hangām, vaqt, noubat
pa-sāb ābe pasmānde
pā-sa-bok khoshqadam, jelf, bivaqār
pā-sabz dallāl, vāsete, badqadam
pa-sā-dast pastādast, nesye, chizi rā kharidan va pule ān rā pas az moddati pardākhtan
pā-sāj gozargāh, bāzāre sarpushide ke dar do suye ān forushgāh vojūd dārad
pa-sāk basāk, tāji az gol ke pādshāhān va bozorgān dar jashnhā bar sar migozāshand
pā-sak pāsok, khamyāze
pa-sa-le penhān, jāye nahāni
pa-sa-le-gar kasi ke poshte sare digarān sokhan beguyad
pa-sand gozinesh, entekhāb, nik, khub, delkhāh, darkhore paziresh, qābele qabul
pa-san-dāz andukhte, zakhire
pa-san-di-dan bargozidan, paziroftan, ravā dāshtan

pa-san-di-de nik, niku, khub, bargozide, pazirofte
pa-san-gak tagarg, jâle
pâ-san-gin ânke dir be didâre dustân va khishân beravad
pa-sâ-ni-dan âb dâdan, âbyâriye keshzâr
pâ-sâr lagad, tipâ
pa-sâ-vand pasvand, bakhshi ke be pâyâne vâje michasbad
pâ-sa-vâr piâdeye châbok
pa-sâ-vi-dan basâvidan, besâvidan, dast mâlidan, lams kardan
pâs-bakhsh afsari ke maamure jâbejâyiye poste negahbânân ast
pâs-bân negâhbân, polise shahrbâni
pâs-bâ-ni negahdâri
pâs-dâr negahbân
pâs-dâ-ri negahbâni, pâsbâni, pâs dâshstan, negâh dâshstan
pas-du-zi kuk zadan, dukhtane labeye pushâk bâ dast
pâ-se meyl kardan be har chizi, âzmandi, gham, anduh
pâ-se-pâr lagad, lagadkub
pas-far-dâ ruze pas az fardâ
pâs-gâh jâye negahbâni, jâye pâs dâdane jândârmhâ
pas-ga-rda-ni zadan bâ kafe dast be poshte gardane kâsi
pas-gha-de âmâde, sâkhte
pâsh pâshidan, barafshândan
pash yâle gardan, kâkole asb, az pasvandhâ be chame mânand, vash, fash
pâ-shâ farnâme ashrâfî, laqabe ashrâfî dar doulate osmâi
pa-shak shabnâm, jâle
pa-shal pashel, do chiz ke bar yekdigar zanand tâ sedâ konad
pa-shâm har chize tirerang
pa-shang abzâri barâye bordane khesht va gel, zanbe, ahrom, tîshe, nâmi dar shâhnâme, nâmi barâye pesarân

pâ-shang khusheye angur, khiâre bozorg, hendavâne, kadu
pa-shang za-dan bâ dast âb pâshidan
pa-shan-gak shabnam, jâle, tagarg
pa-shan-ge chekke, qatre
pa-shan-ji-dan pâshidane âb va mânande ân, pashang zadan
pa-she hashareyi dârâye bâl va nish ke gunchêye besyâr dârad
pa-she-band ture nâzoki ke barây jelougiriye az pashe be kâr miravad
pa-she-ghâl jâyi ke dar ân pashe besyâr peydâ mishavad, derakhti ast be mânande nârvan
pa-she-nâ-me siâhe va listi az vasâyeli ke arus bâ khod be khâneye shouhar mibord
pâ-shib guneyi nardabân
pâ-shi-dan afshândan, rikhtan, parâkandan
pâ-shi-de parâkande, afshânde, rikhte
pa-shim pashimân, parâkandegi, jodâyi, duri az ham
pa-shi-mân sharmgin, sharmande
pa-shi-mâ-ni darigh, afsus, hasrat
pa-shiz pule feleziye kambahâ, khordtarin sekkeye dourâne
pâ-shi-ze pashiz, pulake felezi ke bar pushâk miduzand, pulake mâhi
pashk barâbari, muye pichide va dârâye pichotâb
pashm pusheshe guspan
pash-mâ-gand âgande az pashm, pâlâne chârpâyân
pash-mak guneyi shirini
pash-mâ-lu dârâye muhâye besyâr dar chehre va badan, porpashm
pash-min pashmine, sâkhte shode az pashm
pash-mi-ne sâkhte shode az pashm
pâsh-ne poshte pâ, qesmati ke dar ruye ân micharkhad

pash-tu az zabānhāye irāni ke bishtar dar bākhtar va jonube afghānēstān be kār borde mishavad

pa-shu-dan bāng zadan, faryād zadan

pā-shu-ye pāshure, ābe garmi ke pāye bimār rā bā ān mishuyand, ābrāhe kuchake pirāmune houz

pā-si-dan pās dāshtan, negahbāni kardan

pā-si-de negahbāni shode, pās dāshte

pa-sin pāyāni, pas az nimruz, zamāne miāne nimruz va ghorub

pa-si-ne pasin, pastu

pā-si-o hayāte khalvāt, nurgir, bakhshi az āpārtēmān be surate bāghche

pas-khor bāzmāndeye khorāki

pas-ku-che kuche ye tang

pas-ku-he qesmate pasine zine asb

pas-lar-ze larzehāye ārāmi ke pas az yek zaminlarze ruy midahad

pā-sok pāsak, khamyāze

pā-sokh javāb, sokhani ke dar barābare porsesh gofte mishavād

pā-sokh-nā-me bargeyi ke pāsokhe porseshhā rā bar ruye ān minevisand

pā-sor guneyi bāzi, kasi ke pās midahad

pās-port gozarnāme

past pāyin, nashib, kutāh, zedde boland, khār, forumāye, zabun, dun, tangchashm, andakbin, kharāb, bad, sost

pas-tā andukhte, zakhire, noubat, bār

pas-tak kutāhqad, kutāhandām, nimtaneye namadi

pas-tā-yi charme āmāde barāye dukhtan, andukhte, zakhire

pās-tel gache rangi vijeye tarrāhi, guneyi shirini

past-fet-rat nākas, past, forumāye, dun, khār

pas-ti goudi, nashib, khāri, zabuni, forumāyegi, tangchashmi

pās-to-ri-ze chize khordani ke mikrobhāye ān rā az beyn borde bāshand

pas-tu otāqe kuchaki ke dar poshte otāqe digar besāzand

pa-su-dan dast mālidan, lams kardan

pas-vā peyrou, dar barābare pishvā

pas-vand pasāvand, bakhshi ke be pāyāne vāje michasbad

pat kork, pashme narm, porz, har chize narm, āhār, loābi az katirā va mānande ān, āshe seft va baste

pā-tā-be pāpich, navāri ke be sāqe pā pichand

pa-tak navāri ke be doure sāqe pā mipichand

pā-tak zedde hamle, pāsokh be hamleye doshman

pā-takh-ti jashne ruze pas az arusi

pā-tāl pir, sālkhorde, nātavān

pa-tā-re qalmmuye doroshti ke bā ān āhār be pārche mizanand

pā-tars tarsāndane kudakān barāye bāzdāshtan az yā vādāshtan be kāri, pātarsak

pa-te parvāneye gozar, javāz, bandi ke dar jelouye juye āb misāzand

pat-gar āhār zanande

pa-ti berahne, lokht, khāli, sāde

pa-ti-ā-re zane badkhu, zesht, nāzibā, div, āfat, balā, āsib

pā-til dige bozorge mesi, besyār mast, siāhmast

pā-ti-nāj eski ruye yakh

pā-to-lo-ji āsibshenāsi

pā-to-lo-ji-st āsibshenās

pa-to-pahn gostar-de, pahn, dārāye andāme nāmotanāseb

pā-toq jāyi ke dar ānjā goruhi gerde ham miāyand

pa-tou partou, jāyi ke dar ān āftāb peyvaste betābad

pa-tu ruandāze pashmi
pat-vāz lāne, neshimangāhe morgh
 va parandegān, pāsokh
pā-vand bandi ke bar pāye
 gonahkārān nahand
pā-va-ra-qi ānche dar pāyine barge
 donbāledār dar ruznāme yā majalle
pā-var-chin pābarchin, āheste rāh
 raftan be guneyi ke sedāye pā
 shenide nashavad
pāv-ion jāygāhe vijeyi dar forudgāh
 barāye khoshāmādguyi va pazirāyi
 az mihmānāne rasmi va bolandpāye,
 jāygāhe vijeye pezeskhān dar
 bimārestān
pāy pā, az andāme badan, sahm,
 bahre, bakhsh
pā-yā pāyande, pāydār, ostovār
pā-yāb tahe āb, godār, qesmate
 kamjārfāye āb, gerdāb, gozargāh
pa-yām peyghām, khabar, dorud
pa-yā-mad ruydād, pishāmād
pa-yām-bar peyk, kasi ke peyghām
 rā mibarad, peyghambar
pa-yām-ba-ri payāmāvāri
pa-yām-gir dastgahi ke payāmhāye
 telefoni rā zabt mikonad
pa-yān maste mast, siāhmast
pā-yān saranjām, ākher, nahāyat,
 entahā
pā-yān-dān govāh, kafil, zāmen,
 dargāh
pā-yān-dā-ni zemānat, miānjigari
pā-yān-de jāvidān, pāydār, pābarjā
pā-yān-de-gi hamishegi, peyvastegi
pā-yā-ne termināl
pā-yān-nā-me resāleye doktorā, tezi
 ke dar pāyāne doureye āmuzeshi
 minevisand
pā-yā-pāy dādo setade kālā bā kālā
pa-yā-pey pey dar pey, poshte sare
 ham, yeki pas az digari
pā-yār sāle gozashte, pārsāl
pā-yā-var bozorg, tavānā

pāy-bāf bāfande
pāy-bāz raqqās
pāy-bā-zi raqs, pāykubi
pāy-che pāche
pāy-dām pādām, dāmi ke az muye
 dome asb barāye gereftane
 parandegān dorost mikonand,
 neyrang, hile
pāy-dān kafsh
pāy-dār ostovār, pābarjā
pāy-dā-ri istādegi, ostovāri, tāb va
 tavān, pāfeshāri
pā-ye shālude, asās, bon, rotbe,
 daraje, sotune chahārgush
pā-ye-dār dārāye pāye
pā-yes-tan pāydār māndan
pā-yes-te pāyande, pāydār, ostovār,
 hamishegi
pāy-gāh jā, makān, qarārgāh,
 maqām, martabe, daraje, shāyestegi,
 jāye gerdāvāriye niruhāye arteshi
pā-yi-dan negahbāni kardan, pāsdāi
 kardan, morāqebat kardan
pā-yin zir, past, dar barābare bālā,
 dāmāne
pā-yiz fasle sewome sāl
pā-yi-ze pāyizi, kesht be hangāme
 pāyiz
pāy-je pāyze, pāche, rismāne chādor
pāy-kār pākār, tahsildār, kasi ke
 morāqebat az keshtzārhā rā be ohde
 dārad, khedmatkār, noukar
pāy-khast lagadkub
pāy-kub pākub, raqqās
pāy-ku-bān dar hāle raqs
pāy-ku-bi raqsidan
pāy-mā-chān kafshkan, dargāh
pāy-māl lagadkub shode, az miān
 rafte, zabun, past
pāy-mard miānji, yāri dahande
pāy-mar-di yāri, miānjigari
pāy-mozd pāranj, zari ke be
 khānāndegān va navāzandegān
 midādand tā dar jashn va mihmāni
 sherkat konand

pāy.tā.be pātābe, jurāb
pāy.takht markaze keshvar
pāy.vand pāband, peyke nāmebar, afsare shahrbāni
pāy.var darāye pāye va maqām, dārāye erāde, bāerāde, ostovār
pāy.zan asir, khedmatkār
pāy.ze pāyje, pāche, rismāne chādor
paz pāj, poshteye boland, kotal
pā.zāch pāzāj, dāye, māmā
pā.zahr pādzahr, nushdāru
pā.zah.ri rānge zardi ke be sorkhi bezanad
pā.zāj pāzāch, māmā, qābele, dāye, zani ke be bache shir midahad
pā.zan boze nar, boze nare kuhi
pā.zand tafsire zand ketābe zartosht, bargardāne neveshtehāye pahlavi be avestāyi, chube ātashzane
pa.zān.dan pazānidan, pokhtan
pa.zan.de āshpaz
pa.zā.ve kure, kureye ājorpazi
pazd khun, jān
pā.zel az bāzihāye fekri, jadval
pā.zesh vejīn kardan
pa.zi.dan pokhtan, pokhte shodan
pa.zir qabul
pa.zi.rā pazirande, farmānbordār
pa.zi.rā.yi khedmat kardan
pa.zi.re pishvāz, esteqbāl, farmānbordāri
pa.zi.resh paziroftan, qabul akrdan, farmānbordāri
pa.zi.roft qabul kard
pa.zi.rof.tan qabul kardan
pa.zi.rof.te qabul karde, ānche bar ohde gerefte bāshand
pā.ziz pādiz, pāyiz, khazān, fasle sewome sāl
paz.rof.tan paziroftan
paz.roft.kār pazirande
paz.roft.kā.ri paziresh
pe.cheshk pezeshk, darmāngar
pech.kam khāneyi ke az hame suy dar va panjare dārad

pech.pech goftoguye dargushi va āheste
pech.pe.che sokhani ke bar sare zabānhā bioftad va mardom ān rā dargushi bāzgu konand
pe.dā.gu.ji dāneshi ke be pejulesh va barresi dar bāreye āmuzesh va parvaresh mipardāzad
pe.dāl abzāri dar otomobil ke zire pā jāy dārad va bā pā kontorol mishavad
pe.dar bābā, marde dārāye farzand
pe.dar.khān.de nāpedari, pedare nātani
pe.dar.bo.zorg pedare pedar, pedare mādar
pe.dar.dār dārāye pedar, bānejād
pe.da.ri mansub be pedar, pedar budan
ped.rām ārāste, niku, khub
ped.rud bedrud, khodāhāfezi, tandorost
pe.gāh sepidedam
peh piye, charbi
pe.hen sergine asb, astar, gāv va digar chārpāyān
pej.mān afsorde, anduhgin, deltang, pashimān, nāomid
pe.jor.dan parastāri kardan az kudak yā bimār
pe.juh bāzjostan, jostoju kardan, bāzkhāst
pe.ju.han.de pājuhānde, jostoju konande, pejuheshgar
pe.ju.hesh pājuhesh, jostoju, tahqiq, bāzkhāst, barresi
pe.ju.hesh.gar jostoju konande
pe.ju.hesh.khāh estināf konande
pe.ju.hi.dan jostoju kardan, porsoju kardan, bāzporSIDAN
pe.ju.hi.de pejuhesh karde, bāzjoste, kheradmand, dānā
pe.ju.lā.ni.dan pejulāndan, pājmorde kardan
pe.ju.lesh parishāni, pājmordegi

pe-ju-li-dan pajmorde kardan
pe-ju-li-de pajmorde shode, afsorde
pej-vāk bāztābe āvā dar kuh, tanin
pek bande angosht
pekh sedāyi barāye tarsāndane kasi
pel pal, kart, kert, zamini ke barāye kāshtane sabzi āmāde shode ast, pāshneye pā
pe-lāj kenāre daryā, sāhele daryā, sāhelsarā
pe-lāk bargeye felezi ke ruye ān chizi hak shode bāshad, neshān
pe-lā-kārd āgahiye bozorg bar sardare sinamā, pārche va mānande ān ke bar ruye ān neveshte va dar rāhpeymāyi bā khod mibarand
pe-lā-ket sellule khuniye bedune haste
pe-lās-mā qesmate māyeye khun
pe-lās-tik az farāvardehāye polimeri ke bā dādane garmā mitavān ān rā shekl dād
pe-lā-tin az felezhā, talāye sepid
pe-le abrisham
pe-le-ki-dan ārām rāh raftan, vel gashtan, raftoāmad kardan
pe-le-nom gerdehamāyi va neshaste hameye kādre rahbariye yek hezb
pe-les-tok parastu, az parandegān
pe-li-se chindār
pe-li-te palite, fetile
pelk pusheshe chashm
pel-le vasileye bālā raftan, pāyeye nardabān, martabe, maqām, daraje
pel-le-kān pellehā
pe-nāl-ti az jarimehāyi ke dāvare mosābeqe be time bāzikoni ke khatā karde ast midahad
pend neshastangāh, surākhe kun
pen-dār andishe, gomān
pen-dā-re gomān, andishe, khiāl
pen-dā-ri guyā, guyi, khiālbāf, khiāli
pen-dā-ri-dan pendāshtan
pen-dāsh-tan gomān bordan

pen-dāsh-te gomān borde shode
pen-dāsh-ti khodbini, gomāne nādorost
pen-hān nāpeydā, pushide, nahān, nāāshkār, rāz, serr
pen-hā-ni nohofte, nahāni, pushide
pe-ni-si-lin az āntibiotikhā
penk neshgun, gereftane pust bā do sarangosht
pen-ti kasi ke az shukhi va palidi duri nakonad, nāpāk, bikār, lash
pe-rār pirār, sale pish az pārsāl
pe-riz vasileyi barāye qarār dādane doshākheye barq, telefon, sime ānten va mānande ān
perk buye gand, buye zarfe nāpāk
per-man-ga-nāt maddeyi shimiyāyi ke dar shosto shuye zakhm be kār miravad
per-me tanbali va kāheli dar kārkhā
per-so-nāj shakhse nāmdār va mohem, bāzikonāne asliye namāyesh yā dāstān
per-so-nel kārkonān yek edāre, bakhshē kārgozini
pers-pek-tiv durnamā
pert asbābe khorde va rize
per-yod doure, zamāne yek navasān yā charkheye kāmēl, doureya tanāvob, qādegi dar zanān
pe-sar khān-de pesari ke be farzandi gerefte shode ast
pe-sar pur, farzande nar, dar barābare dokhtar
pe-sar-an-dar nāpesari, pesari ke az shouhar yā zane pishin bāshad
pe-sa-rā-ne mansub be pesar, dar barābare dokhtarāne, pesargune
peshk peshkel, sergine guspanđ va boz va mānande ān
pesh-kam bārgāh
pesh-kel sergine guspanđ va boz va mānande ān
pesh-ke-li-dan kharāshidan, rakhne kardan

pest ārd, ārde beryān shodeye gandom yā jou, sabus, puste gandom yā jou

pes-tān andāmi dar pestāndārān ke dar jense māde bā ān be kudak shir midahand

pes-tā-nak pestāne kuchak, vasileyi pelāstiki be mānande sare pestān barāye makidane kudakāne shirkhār

pes-tān-band sineband, korset

pes-tān-dār az pestāndārān, dārāye pestān

pes-tān-dārān goruhi az jānevārāne mohredār ke jense māde dar ānhā be nouzāde khod shir midahad

pes-te derakhti ast ke miveash dārāye pusti sakht bude va maghze ān roughani va khoshmazze mibāshad, az khoshkbār

pet pet sedāye fetileye cherāghi ke roughane ān ru be pāyān ast

pet-ro-shi-mi fanāvare va dāneshi ke be barresi va pejuhesh ruye naft va sākht va tarkibe farāvardehāye ān mipardāzad

pey asab, reshteye sepid va sakhti dar badan, pā, qadam, gām, bonyād, neshāne pā, radde pā, tāb, tavān, posht, pas, donbāl

pey bor-dan āgāh gashtan

pey dar pey payāpey, poshte sare ham, yeki pas az digari

pey-dā padidār, roushan, āshkār

pey-dā-yesh padidār gashtan, āfarinesh

pey-dā-yi padidār budan, āshkār budan, dānesh

pey-dā-zā har giāh ke dārāye rishe, sāqe, barg va gōl bāshad

pey-gard gashtan dar peye chizi, donbāl kardan, kasi ke dar peye chizi migardad

pey-gar-de key-fa-ri donbāl kardane jazāyi

pey-ghām payām, khabar, mojde

pey-ghām-bar payāambar

pey-gham-bar payāambar, kasi ke payām āvarad, ferestāde

pey-ghān peymān, ahd

pey-ghā-re sarzanesht

pey-ghu-le konj va gushe, dur az mardom

pey-gir donbāl konande

pey-gi-ri donbāl kardane kāri yā chizi, edāme dādan

pey-gom gom, nāpeydā, nāpadid

peyj farā khāndane kasi, peyjuyi

pey-jer peyju, farākhān, dastgāhi ke be vasileye ān kasi rā farā mikhānand

pey-juj kāvande, jostoju konande, kasi ke radd va asare chizi rā mijuyad

pey-ju-yi kāvosh, jostoju

peyk nāmehtar, chāpār

pey-kān āhane tize sare neyze

pey-kar andāme ādami

pey-kār nabard, mobāreze, jang

pey-ka-re tandis, mojjassame

pey-kār-gāh meydāne jang

pey-kār-gar jangiū, mobārez

pey-kar-ne-gār naqqāsh

pey-kar-ta-rāsh kasi ke tandis mitarāshad

pey-khast peykhost, peykhaste, pāymāl shode, lagadmāl shode

pey-khas-tan peykhostan, lagadmāl kardan

pey-khas-te peykhoste, lagadmāl shode, darmānde shode

pey-khost peykhast, peykhaste, pāymāl shode, lagadmāl shode

pey-khos-tan peykhastan, lagadmāl kardan

pey-khos-te peykhaste, lagadmāl shode, darmānde shode

pey-mān ahd, qarārdād, sougand

pey-mā-ne zarfi barāye andāzegiri, jāme sharāb

pey.mā-ne-go-sār bādegosār, bādenush, meynush, meygosār
pey.mā-ne-kesh bādegosār, sharābkhār
pey.mā-ni kārmande qarārdādi
pey.mān-kār kontorātchi
pey.mān-nā-me ahdnāme, qarārdād
pey.mā-yan-de sanjesh konande, vazn konande, nushande, āshāmande
pey.mā-yesh peymudan, rāh raftan, andāzegiri kardan
pey.mu-dan andāze gereftan, raftan, tey kardan
pey.mu-da-ni qābele peymudan, vazn kardani, qābele nushidan
pey.mu-de andāzegiri shode, rafte, tey karde, seporde
pey.ra-vi donbāleravi
pey.ri-zi bonyāngozāri, pāyegozāri
pey.rou donbālerou, pasrou, az pey ravande
pey.se-par rāh ravande, lagadkub shode, pāymāl shode
pey.se-pār ravande, rāhrou
pey.se-pid nākhojaste
pey.vand peyvastegi, hambastegi, khishāvandi, ettesāl
pey.vand-gāh band, mafsal, jāye be ham peyvastane do ostokhān
pey.van-di giāh yā derakhti ke bar asare peyvand padid āmade bāshad
pey.vast zamime, hamrāh
pey.vas-tan afzudan, molhaq shodan, mottasel shodan
pey.vas-te hamishe, hamvāre
pey.vas-te-gi hambastegi, ettesāl
pez.dāgh abzāri barāye zodudane zange āhan va shamshir
pe-zeshk doktor, darmāngar
pe-zesh-ki dāneshe shenākht va darmāne bimāri, vābaste be pezeshk
pe-zeshk-yār kasi ke dar bimārestān dasturhāye pezeshk rā anjām midahad
pez.roft taahhod, zamānat, govāhi

pez.rof-tār zāmen, kafīl
pi az harfhāye alefbāye yunāni, nesbate pirāmune dāyere be qotre ān
pi-ā marde kāmél, arzande, bāarj, tavāngar, dārā
pi-ā-de bā pā, bedune vasileye savāri, kasi kā bā pāy rāh miravad va savāre nist, qesmati az artesh, yeki az mohrehāye bāziye shatranj
pi-ā-de-ne-zām bakhshi az lashkar ke sarbāzāne ān piāde hastand
pi-ā-de-ra-vi piāde rāh raftan, gām zadan
pi-ā-de-rou qesmati az khiābān vijeje raftoāmde piādehā
pi-ā-le zarfī ke bā ān āb yā sharāb minushand, yeki az lavāzeme ātashgāh ke dar marāseme zartoshti be kār miravad
pi-ā-le-dār sāqi, bādenush, meygosār
pi-ā-le-kesh bādenush, meygosār
pi-ā-nist navāzandeye piāno
pi-ā-no az ālāte āhangsāzi
pi-āz az sabzihā, az giāhān
pi-āz-che piāze kuchak, piāze dārāye sāqe nāzok, az sabzihā
pi-āz-dāgh piāze sorkh shode dar roughan
pi-ā-zi guneyi gouhare gerānbahā, gorzi ke chand guye pulādin va dasteye chubi dārad
pich tāb, halqe, mikhe mārpic
pi-chak az giāhān, har chize pichide shode
pi-chāk pich va khame besyār
pi-chān negarān, moztareb, dar hāle pichidan
pi-chān-dan pich dādan, tāb dādan, kham kardan
pi-chā-ni-dan pichāndan, tāb dādan, kham kardan
pi-chā-pich besyār pichdār, pich dar pich
pi-chā-zi pārcheye shatranji

pi-che guneyi ruband ke az muye yāl va dome asb mibāftand, neqāb, sāyebāne bālāye dar

pi-chesh pichidegi, kaji, gereh khordan, az dard be khod pichidan
pich-gush-ti abzāri barāye bāz kardane pich

pi-chi-dan tāb dādan

pi-chi-de tābide, tāb dāde shode, doshvār, diryāb

pi-cho-kham chino shekan, gardesh va tāb

pi-cho-tāb kham va shekan, biqarāri, ranj, sakhti

pid bifāyede, biarzesh, tāromār

pi-fe chube puside ke be jāye ātashgire be kār mibarand

pi-ghāl peykān, neyzeye kutāh

pi-ghā-le kāseye sharāb, piāle, sāghar

pi-hu-dan nimsukhte gashtan be vasileye tābeshe ātash

pi-jā-mā pijāme, zirshalvāri, tonbān

pikh cherk, palidi, sergin, shukh

pi-khāl sergin, palidi, cherk, shukh

pikh-tan pichidan, afshāndan

pikh-te pichide

pikh-te-gi pikhte budan, pichidegi

piknik gardesh

pil fil, az jānevārāne tanumand va bozorg, az mohrehāye shatranj, guneyi bātri

pil-af-kan pilkosh, marde nirumand va delir

pi-lak bilak

pi-las-te ostokhāne pil, āj

pil-bān filbān, negahbāne pil

pil-bār pilvār, ān andāze az bār ke bar poshte pil jāy girad

pi-le ghuzeye abrisham, cherk va varame dandān, ābse, jushi ke dar pelke chashm padid miāyad, kine, dāru, davā

pi-le kar-dan pāfeshāri kardan

pi-le-var dastforush

pil-gun be range pil, khākestari

pil-gu-shak rivās, az giāhān

pil-morgh buqalamun

pi-lou-jan pilafkan, pilkosh, marde nirumand va delir

pil-pā pāye pil, az bimārihā, kāseye bozorge sharābkhāri

pil-som asbi ke somhāye setabr va bozorg dārad

pil-tan nirumand, zurmand, bāzur, tanumand, qavi

pil-var pilevar, dāruforush

pi-nak pishāniye kuchak

pi-ne vasleye pushāk, puste kolofto dast bar asare kāre ziād

pi-ne-duz kafshduz, pāreduz, kafshduzak, az hasharāt

ping-pong az varzeshhā

pip chopoqe kuchake dārāye dasteye kutāh

pir sālkhorde, kohansāl

pi-rā-bā-li-ni pārāklinik, khadamāte behdāshti va darmāni marbut be nāhanjārihāye nohofte ke bā barresihāye āzmāyeshgāhi peydā mishavand

pi-rā-han tanpush, jāmeye nāzok

pi-rā-man pirāmun, gerdāgerd

pi-rā-mon pirāmun, gerdāgerd

pi-rā-mun gerdāgerd, atrāf, mohit

pi-rā-ne mānande pirān

pi-rā-ne-sar hangāme piri

pi-rā-pe-zesh-ki raveshe darmāni ke zire nazar yā mashvarat bā pezeshk anjām migirad mānande fizioterāpi, goftārdarmāni, kār dārmāni, partounegāri va mānande ān

pi-rār sāle pish az pārsāl

pi-rāsh-ki az khorākkihā, guneyi nāne roughani

pi-rās-tan ārāstan, ārāyesh kardan

pi-rās-te ārāste, zibā, ārāyesh shode

pi-rā-yan-de pirāyesh dahande, zinat dahande, ārāyesh konande

pi-rā-ye ārāyesh, zivar, zinat

pi-rā-yesh pirāstan, ārāstan
pi-rā-yesh-gar ārāyeshgar, salmāni
pir-chash-mi bimāri va kamsu shodane chashm
pi-ri sālkhordegi, kohansāli
pir-pā-tāl pir, fartut, sālkhorde
pi-ru pir va kuchak, kise, kiseye pul
pi-ruz chire, kāmyāb, movaffaq, khojaste
pi-ru-ze firuze, sange gerānbahā
pi-ru-ze-fām be range piruze
pi-ru-zi chiregi, kāmyābi
pir-zā ānke az pedar va mādari pir zāde shavad
pir-zan zane sālkhorde va pir
pis az bimārihāye pust
pi-sa pul, pule naqd
pi-se siāho sepid, az bimārihāye pusti
pish jelou, nazd
pi-shāb shāsh
pi-shā-dast dastmozde pish az anjāme kār
pi-shā-hang pishrou
pi-sha-ki kārī ke pish az hangām anjām shavad
pi-shā-mad ruydād
pi-shā-ma-de-gi barjastegi
pi-shan pishand, barge derakhte khormā
pi-shan-dish pishbin, kheradmand
pi-shan-di-shi pishbini
pi-shā-ni qesmate jelouye sar va bālāye abru, bakht
pi-shā-pish pishtar az hame
pi-shā-vand pishvand, bakhshi ke be āghāze vāje michasbad
pish-ba-hā beyāne, puli ke pish az daryāfte kālā be forushande dahand
pish-band parcheyi ke be hangāme kār bar tan mikonand
pish-bāz pishvāz, esteqbāl
pish-bin āyandenegar, durandish
pish-bi-ni durandishi, pāyāne kār rā didan

pish-bord az pish bordan
pish-da-bes-tā-ni āmuzeshe pish az dabestān, doureye āmādegi
pish-dād nokhostin qānungozār, hushange pishdād
pish-dā-nesh-gā-hi āmuzeshe pish az dāneshgāh
pish-da-rā-mad āhange āghāze āvāz
pish-dast pishkār, moāven
pish-das-ti jelou oftādan, dar kārī bar kasi pishi gereftan, guneyi boshqābe ghazākhori
pi-she kār, shoghl, herfe
pi-she-gā-ni pishegari, pishevari
pi-she-var dārāye kār va pishe
pish-fang harakate namāyeshi ke sarbāzān bā tofang anjām midahand
pish-fo-rush daryāfte pul pish az tahvile kālā
pish-gāh dargāh, āstān, takht
pish-gi-ri jelougiri
pish-gu pishbin, kasi ke ruydādi rā pish az ruy dādan miguyad
pish-gu-yi pishbini
pi-shi jos-tan jelou oftādan
pi-shin gozashte, dirin, kohan
pi-shi-ne sābeqe, dirine, qadim, nokhostin
pi-shi-ni-ān gozashtegān
pish-kār kārpardāz, mobāsher, pishkhedmat
pish-kā-ri kārpardāzi, mobāsherat, khedmatkārī
pish-kesh hadiye
pish-kes-vat pishgām, pishrou
pish-khān mize derāzi ke forushande poshte ān miistad
pish-khār gereftan va kharj kardane pule kālāyi ke tahvil dāde nashode yā kārī ke anjām nashode ast
pish-khed-mat khedmatkār
pish-ku-he barāmadegiye jelouye zine asb
pish-marg fedāyi

pish-mozd pishpardākht
pish-na-hād andیشه, nazar
pish-ne-shin kasi ke dar bālāye majles neshinad
pish-ne-vis neveshteyi ke hanuz pāknevis nashode va mitavānad taghyir yābad
pish-par-dākht puli ke pish az anjāme kār be kārgarān dahand, mosāede, pishmozd
pish-par-de filme āgahi dar mourede filme asli
pish-pish pishāpish
pish-qa-dam ānke pish az digarān dast be kāri bezand
pish-qa-rā-vol pishrou, pishgām
pish-raft pish raftan, jeloutar raftan, pishravi, taraqqi, roshd
pish-raf-te motamadden, pish oftāde
pish-ra-vi pishraft, taraqqi
pish-rou pishāhang, pishgām, jeloudār, motaraqqi
pish-tāz pishrou, jeloudār, pishgām
pish-vā rahbar
pish-vand pishāvand va bakhshi ke be āghāze vāje michasbad
pish-vā-yi rahbari
pish-vāz esteqbāl
pish-yār pishkār, moāven, shāgerd, shāsh, shisheyi barāye gereftane shāsh az bimār
pist meydāne asbdavāni yā motorsavāri, meydāne varzesh, kasi ke be bimāriye pis dochār bāshad
pis-tu-le aslaheye kamari, dastgāhe rangpāsh
pis-tun az ajzāye motor ke be shekle ostovāne ast va dar silandr jāy dārad
pit vasileye felezi barāye negahdāshthane naft va roughan
pi-uk reshte
pi-us bius, امید, entezār
pi-vāz shabpare, khoffāsh

pi-ye charbiye gusht, roughan
pi-ye-suz cherāghe fitiledār
pi-ze pizi, shekam, surākhe kun
pi-zi surākhe kun
pi-zi-go-shād kungoshād, tanbal
pi-zor pāpirus, pushāl, az giāhāne bātlāqi
pi-zo-ri vābaste be pizor, bidavām, nāpāydar, sost
po-choshk peshkele guspan, gāv, boz va mānande ān
pod chube puside ke ān rā ātashgire konand
pof āmās, varam, bādi ke bā dahān damide shavad
po-fak az khordanihā, pof karde, varame kuchak
po-fa-ki sost, pipāye
po-fā-lud bād karde, āmāsīde
pof-nam ābe dahān
pof-yuz bigheytrat
po-ghār khodsetāyi
poj-hān bojhān, ārezu, khāheshe del
pok har chize gonde va natarāshide, yek kām az sigār
po-ker guneyi bāzi bā varaq
pokhl parpahn, parpahan, khorfe, az giāhām
pokht pokhtane khorāki
pokh-tan āmāde kardane khorāki
pokh-te rasīde, ghazāye āmāde shode, kārāzmude, bātajrobe
pokh-te-gi kārāzmuđegi, bātajrobe budan
pokh-to paz āshpazi
pol gozargāhe ruye rudkhāne, ānche do qesmate savā az ham rā be ham peyvand midahad
pol-chi polji, kharmohre
pol-e alak dolak
po-li-kli-nik bimārestāni dārāye chand darmāngāhe gunāgun
po-li-mer molekule bozorgi ke az molekulhāye sāde bā jerme molekuliye kam sākhte shavad

po-lip tumor va ghoddeyi ke dar badan padid āyad mānande pulipe bini yā pulib dar rudeye bozorg

po-lis niruhāye entezāmiye yek keshvar, pāsbān, ājān

po-li-tek-nik āmuzeshgāhe āli shāmele chand dāneshkadeye fanni va sanaati

po-li-tik siāsat, neyrang

po-lo-ghi-dan birun zadane chizi mānande barāmadegiye chashm, sedāye jushidane āb

po-lo-kan sarzanesh

po-lomb mohromum, bastan

po-lou khorāki ke az berenj dorost mikonand

po-lou-kho-ri mihmāni

po-lus charbzabāni, chāplusi

pol-vān bolandiye gerdāgerde zamine kesht shode

po-mād dārūye khamiri va narmi ke ruye puste badan yā zakhm mālīde mishavad, marham

pomp tolobe, dastgāhi barāye

birun kashidane māyeāt va gāzhā

pom-pāj pompzani, tolobezani, birun keshidane māyeāt az jāyi va dākhel kardane ān be jāyi digar bā komake tolobe va pomp

po **pon-che** pishāni, muhāye jelouye sar

pon-che-band pishāniband

pon-dash goluleye panbeye pāk shode

por anbāshte, labriz, sarshār, tamām, kāmēl, az pishvandhā

por kar-dan anbāshtan

por-bād anbāshte az bād, varam karde, maghrur

por-bār pormive, dārāye sude ziād

por-chā-ne besyārgu, porgu

por-chin porshekan, dārāye pich va tābe besyār

por-del delir, bibāk, natars

por-go-nāh gonāhkār

por-ho-nar dārāye honarhāye besyār

por-kār kasi ke ziād kār konad

por-khā-re-gi porkhori

por-khās-te dārā, tavāngar, servatmand

por-khor shekamu, porkhār, ānke besyār mikhorad

por-ma-nesh kheradmand, arjmand, pormāye

por-mā-ye māyedār, porbahā, dānā, kherdmand, dāneshmand, asil, dārā, tavāngar, servatmand

por-no-grā-fi namāyeshe āmizeshe jensi va omure marbut be ān

por-par pushide az par

por-pā-ye hezārpā

por-posht anbu, farāvān

por-ru daride, bisharm

pors sahme ghazā vījeye yek nafar, porsidan, porsesh, az pasvandhā mānande bāzpor

por-sā juyā, juyande

por-sān juyā, juyande

por-san-de porsesh konande

por-se deldāri dādan, tasliyat, ahvālporsi

por-sesh porsidan, pejuhesh

por-sesh-nā-me bargeyi ke porseshhā bar ruye ān neveshte shode ast

por-se-tiz setizeju, peykāru

por-shur garm, jonbojush

por-si-dan porsesh kardan, bāzkhāst

por-si-de porsesh shode

por-su pornur

por-tāb dārāye chin va shekane ziād, chizi ke sakht tāfte shode ast

por-te-qāl az mivehāye ābdār, az derakhtān

por-te naqqāshi va tarhe chehre

por-yākh-te giāh yā jānevāri ke badanash bish az yek yākhte dāshte bāshad, giāh va jānevare porselluli

porz kork, khābe makhmal yā farsh, parhāye riz va kutāh

pos pesar, pur

po-shak pushak, gorbe

po-shik poshak, pushak, gorbe

poshk khom, khomche

posh-lang bihude, harze, nāqes, kharāb

posh-lank peshlank, deji ke dar bālāye kuh besāzand, abzāri ke bā ān divār rā surākh mikardand

posht ānsuye har chiz, pas, aqab, dar barābare jelou

posht kar-dan ru bargardānidan

posh-tak az varzeshhā, guneyi padesh dar āb

posh-tā-posht peyāpey, poshte sare ham, dushādush

posh-tā-re poshtvāre, ān andāze az bār ke bar posht betavān jābejā kard

posht-bām poshte bām, bālāye khāne, bām

posht-band ānche poshte divāre shekaste bogzārand tā foru narizad, kulebār, biderang

posh-tdār poshtibān, yāri dahande

posh-te tal, tappe, zamine boland, kulebār, poshtvāre, fāseleye miāne do chāhe qanāt

posht-gar-mi yāri, takye kardan, be kasi eetemād dāshtan

posh-ti har chizi ke dar posht gozāshte va be ān takye dahand, takyegāh, motakkā, yāri, komak

posh-ti-bān yārigar, yāri konande, poshtvān, posht va panāh,

posh-ti-bā-ni yāi, komak

posht-kār pāydāri, istādegi, erāde

posht-mā-hi har chiz ke poshtash mānande māhi barāmāde bāshad

posht-mā-ze tireye posht, sotune faqarāt, gushte rāste

posht-ne-vi-si neveshtan dar poshte sanad barāye vāgozāriye ān be digari

posht-ru vārune, vājgun, bājgun

posht-vān poshtibān, yāri dahande

posht-vā-ne sepordeye bānki, eetebār, postibān

posht-vār poshtibān, poshtvān, yāri dahande

posht-vā-re poshtāre, ān andāze az bār ke bar posht betavān jābejā kard

po-shu-li-dan bar ham zadan, pāshidan

po-shur nefrin, doāye bad

po-shu-ri-dan nefrin kardan

post edāreye nāmerasāni, kāre rasāndane nāme va baste az jāyi be jāye digar, pāye va maqāme edāri, jāye khedmat, jāye negahbāni dādan, naqsh, kutāh shodeye pust

post-chi nāmerasān, maamure edāreye post

pos-te em-dā-di darmāngāhe sayyār

post-khā-ne edāreye post

post-mo-dern pasāmodern

post-mo-der-nism pasāmodernism, gerāyeshi dar adabiyāt va honar dar pāyāne sadeye bistom ke mokhālefe modernism bud

po-tān-si-yel tāvānāyi barāye anjāme kār, gonjāyesh

po-tās māddeyi sepidrang ke barāye sepid kardane pārche be kār miravad

po-tā-si-om az onsorhā

potk chakoshe āhangari

poz chegunegi, hālat, shekl

poz-ghand dānehāyi ke be peste mimānad va dar pirāstane pust be kār miravad

po-zi-tiv mosbat dar barābare negātiv

prāg-mā-tism amalgarāyi

prāg-mā-tist amalgarā

prans shāhzāde

pran-ses shāhdokht

prā-tik kār, amal

pres dastgāhe feshār ke dar sanaat be kār miravad, mangane

pres-tij āberu, eetebār
pri-mus guneyi cherāghe nafti
print chāp, nemuneyi chāpi be dast
 āmade az rāyāne
prin-ter chāpgar
pro-fe-sor ostāde dāneshgāh
pro-je naqshe, tarh, barnāme
pro-jek-tor nurafkan, farātāb,
 dastgāhi ke be komake ān tasvir rā
 ruye parde neshān midahand
pro-le-tā-ri-ā kārgar, ranjbar,
 tabaqaeye kārgar
pro-pā-gānd tabligh
pro-se farāyand
pros-tāt az ghoddehāye darune
 badan
pro-te-in az tarkibāte āli
pro-tes-tān yeki az shākhehāye
 segāneye dine masih
pro-tez andāmhāye sākhtegi ke dar
 badane bimārān kār gozāshte
 mishavad mānande pā yā chashme
 sākhtegi
pro-to-kol peyvandnāme,
 pishnevise sanad, tashrifāt,
 suratmajles
pu raftāre tond, dou, davidan
pu-an emtiāz
puch puk, bihude, tohi, khāli,
 biarzesh
pu-chāl pushāl, tarāsheye chub
pud reshte va nakhhāye ofoqiye
 pārchē
pu-de kohne, puside
pu-ding az deserhā, guneyi shirini
pu-ne pune, az giāhāne khoshbu
pu-dr gard, ārd
puk miāntohi, tukhāli
pu-ke ghalāfē feshang
pul sekke va eskenāse rāyej dar
 keshvar, chizi ke bā ān bahāye kālā
 rā mipardāzand
pu-lād az felezhā, āliāje āhan bā
 karbone kam, gorz

pu-lā-din sākhte shode az pulād,
 setabr, mohkam, nirumand
pu-lād-khāy marde nirumand, asbe
 davande va nirumand
pu-lād-push zerehpsh, marde
 jangi, ānke zereh bar tan dārad
pu-lād-sanj delāvar, jangāvar, delir,
 jangju
pu-lak pusheshe māhi, false māhi,
 pule khord va kuchak
pu-la-ki puldust, ānke roshve
 pazirad, guneyi ābnabāt
pul-dār dārā, tavāngar
pu-lish māddeyi barāye sāyidan va
 seyqal dādan, pardākht
pu-ne giāhe khoshbu
pu-nez mikhe kuchak va sarpahn
pung kapak, kafak, garde sepid yā
 sabzrangi ke ruye nān yā digar
 khorākīhā padid miāyad
pup pub, tāj va kākole parandegān
pu-pak pube, pupu, hodhod,
 shānebesar, az parandegān, dushize
pu-pesh pube, pupak, pupu,
 hodhod, shānebesar, az parandegān
pu-pu pupak, hodhod, shānebesar,
 az parandegān, dushize
pur pesar, farzande nar
pu-rān nami barāye dokhtarān
pu-rān-dokht nāmi dar shāhnāme,
 nāmi barāye dokhtarān
pu-re pesar, pur, az khorākhā
pu-ri nāmi barāye dokhtarān
pu-riā nāmi barāye pesarān
pur-mand dārāye farzande pesar
pur-sān-tāj haqe dallāli, darsad
pu-sā-ne forutani, chāplusi,
 charzbabāni
pu-se puste, rismāni ke be hangām
 reshtan bar duk pichand
push pushesh, jāme, chādor
pu-shak pusheshi barāye kudakān,
 gorbe
pu-shāk pushidani, jāme, lebās

pu-shāl tarāsheye chub, sāqeeye nāzoke giāhāni mānande berenj va ney

pu-shā-li sākhte shode az pushāl, sost, nātavān, nāpāydār, bidavām

pu-shān-dan penhān kardan, pushāk be tane kasi kardan

pu-sha-ne sarpush

pu-shā-ni-dan pushāke be tane kasi kardan, penhān kardan

pu-she negahdārandeye madārek, varaqe moqawāyi yā pelāstiki ke sanadhā rā dar ān negāh midārاند

pu-shesh pushāk, pushidan, jāme, lebās, parde

pu-shi-dan bar tan kardan, penhān kardan

pu-shi-da-ni darkhore pushidan

pu-shi-de be tan karde, penhān, nohofte

pu-shi-de-gi hālate har chize pushide, penhān budan, nāpeydā budan

pu-shi-ne sarpushhe har chiz, kapsul, ghalāf, kise

pu-si-dan farsude shodan, kohne shodan

pu-si-de farsude, kohne

pust birunitarin bakhsh az badane jāndārān, pusheshe biruniye sāqe

pust kan-de ānche pustash kande shode bāshad, āshkār, biparde, vāzeh, sarīh

pus-te qeshr, lāye, birunitarin bakhshhe pust

pus-ter eelān, tasviri ke ruye barge bozorgi chāp shode ast, āgahiye chāp shode va dārāye tasvir

pust-gāl pustgāle, puste bimuye zire donbeye guspan

pust-gar pustpirā, dabbāgh

pus-ti mansub be pust

pus-tin sākhte shode az pust, guneyi pushāke zemestāni

pust-ko-loft bisharm, bigheyrat, sakhtjān, kasi ke tāb va tavāne besyāri dar barābare sakhtihā dārad

pust-ko-lof-ti bisharmi, bigheyрати, sakhtjān budan

pust-pi-rā charmgar, dabbāgh

put jegare guspan, az khorākihi

pu-tin kafshe sarbāzān, kafshe mohkam va sāqboland

puy raftan bā shetāb, az pasvandhā

pu-yā puyān, ravān, ravande, davān

pu-yān puyā, ravān, ravande, davān

pu-yan-de juyande, jostoju

konande, ravnde, davande, chārpā, sotur

pu-ye be shetāb raftan

pu-yesh jonbesh, jostoju kardan

pu-yi-dan davaidan, be shetāb raftan

puz dahān, pirāmune dahāne

chārpāyān, tane va sāqeeye derakht

puz-band dahānbande chārpāyān

puz-ze gerdāgerde dahāne chārpāyān

pu-zesh ozrkhāhi

pu-zi-dan ozrkhāhi kardan,

zodudan, rāndan, bartarf kardan

puz-khand labkhand az ruye tamashkor

puz-mā-li kotak va doshnām

Qq

qāb chārchub, chārchube aks, gerdāgerde aks, qesmati az kamān, boshqābe bozorg

qa-bā guneyi pushāke boland

qa-bā-che kolāhe zemestāni, qabāye kuchak

qa-bā-hat zeshti, nāpasand budan

qa-bā-le sanad, madrak, sanade zanāshuyi, sanade mālekiyat

qa-bā-rās-te bāzāri, kāseb

qa-bā-yel qabilehā, tāyefehā

qā-bel sezāvār, shāyeste, darkhor

qā-bel-dār shāyeste, bāarzesh

qā-be-le māmā, zane shāyeste

qā-be-le mo-lā-he-ze mourede tavajjoh, mohem

qā-be-li-yat shāyestegi

qa-bih zesht, nāpasand

qa-bil goruh, gune, daste

qa-bi-le tāyefe, goruh, il

qabl pish, pish az in

qabr gur, ārāmgāh

qab-res-tān gurestān

qa-bul paziroftan, paziresh

qa-bu-lān-dan mourede paziresh

qarār dādan

qa-bu-li paziresh

qa-bu-li-yat paziresh

qā-bus marde nikuruy

qabz gereftan, neveshte va sanad,

bargeye pardākhte āb va barq

qab-ze dasteye shamshir

qāch yek boresh az hendavāne yā

kharboze, barāmadegiye jelouye zin

qā-chāq nādorosti, tardasti, kharid

va forushe kālā bedune pardākhte

gomroki, kāre gheyre qānuni

qā-chāq-chi kasi ke be kharid va

forushe gheyre qānuni mipardāzad

qad qāmt, bālā, andāze, derāzā

qa-dah kāse, jāme bozorg

qa-dak karbās

qa-dam gām, pāy, pā

qa-dar sarnevesht

qa-da-ri sarneveshti

qad-dā-re shamshire pahn va kutāh

qa-de-ghan jelougiri, bāzdāshtan,

nahy

qā-der tavānā, nirumand

qā-der-an-dāz tirandāz va

kamāndāre zebardast

qa-dim dirine, gozashte, pishin,

kohan

qa-di-mi dirine, kohne

qa-dir tavānā, dārāye qodrat

qadr andāze, tavān, vaqār, barābar,

arzesh, jāh, jalāl, andāzeye

derakhshandegiye setāregān

qad-ri kami, andaki, meqdāri

qā-ed pishvā, rahbar

qā-e-de dastur, rāh, ravesh, pāye,

asās, qānun

qā-e-de-gi khunriziye māhiāneye

zanān

qā-em istāde, barpā, amud, ostovār,

pāydār

qā-e-me zāviyeye 90 daraje,

dastopāye chārāpāyān, qabzeye

shamshir

qā-em-ma-qām jāneshin

qāf nāme kuhi afsāneyi

qa-fā poshte gardan, poshte sar

qa-fas jāye negahdāriye parandegān

yā jānevarān, zendān

qa-fa-se ganje, vasileyi barāye

gozashtan va negahdāriye chizhāyi

mānande lebās va zarf

qā-fe-le kārvān

qā-fe-le-sā-lār sardāre kārvān

qā-fe-le-zan rāhzan, dozđ

qā-fi-ye az pey ravande, harf yā

vājeje pāyāne har beyt az yek

sorude

qā-fi-ye tang sho-dan dar goftār

yā kerdār darmānde shodan

qa-fiz kafiz, peymāne, vāhedī
barāye andāzegiriye sath
qah-be zane badkār, ruspi
qah-be-gi ruspigari
qā-her chire, piruz
qah-hār chire, piruz, zebardast
qāh-qāh sedāye khandeye boland
qah-qa-he qāhqāh khandidan, bā
sedāye boland khandidan
qah-qa-rā bāzgasht, pasravi, pasraft
qahr khashm, delkhorī, ranjesh
qah-ra-mān delāvar, pahlavān
qah-ri az ruye nāchāri, ezterāri,
zaruri, elzāmi
qaht nāyābi, khoshksāli, nabud,
kambud
qah-ti khoshksāli, nāyābi, kambud
qah-ve az nushidanihā ke az
dānehāye derakhte qahve bedast
miāyad
qah-ve-chi ānke qahvekhāne rā
edāre mikonad
qah-ve-khā-ne jāye nushidane
qahve va chāy
qah-ve-yi berange qahve
qāl goftogu, goftār, sokhan
qa-lā-de gardanbande jānevarān
qa-lam vasileye neveshtan
qa-lam-dād be shomār āmadan,
mahsub
qa-lam-dān jāye qalam
qa-lam-dush savār kardan bar
shāne, ghalandush
qa-la-me nehāl, nahāl, derakhte
nouraste
qa-la-me za-dan boridane
shākkehāye javāne derakht va foru
bordane ānhā dar khāk
qa-la-mes-tān zamini ke dar ān
qalameye derakht rā bekārand
qa-lam-far-sā-yi nevisandegi
qa-la-mi mansub be qalam, lāghar,
nāzok
qa-lam-kār pārcheyi ke bar ruye ān
naqsh va negār chāp karde bāshand

qa-lam-kā-ri bar ruye pārche bā
qalam naqsh va negār zadan
qa-lam-mu qalame mudār vījeye
rang kardan
qa-lam-ney qalami ke az sāqeye
ney mitarāshand
qa-lam-rou nāhiye, keshvar,
houzeye farmānravāyi
qa-lam-ta-rāsh vasileyi ke bā ān
medād ra mitarāshand
qa-lam-zan nevisande
qa-lam-za-ni nevisandegi
qa-lan-dar darvish
qa-lā-sang falākhen, sangandāz
qalb del, andāmi az badan ke
jaryāne khun rā hamāhangī mikonad,
miān, darun, markaz
qa-be se-pāh markaz va miāne
sepāh
qā-leb kālbod, peykar, heykal,
andāzeyi ke az ruye ān kafsh ya
mānande ān rā misāzand
qā-leb-za-ni dar qāleb āvardane
chizi
qā-li farsh, farshe bozorge bāftani ke
az honarhāye Pārsi ast
qā-li-che qāliye kuchak, farshe
kuchak
qa-lil kam, andak, nāchiz, khord
qa-li-yi gushte kubide va beryān
karde
qal-mā sangandāz, falākhan
qal-māsh bihude, harze, yāve
qā-lo-qil goftoguyē darham va
barham
qāl-pāq pusheshe ruye charkhe
otomobil
qāl-tāq shārlātān, neyrangbāz
qāl-u-si az āhanghāye Pārsi
qal-yā māddeyi ke dar sākhtane
sābun be kār miravad
qal-yān vasileyi ke bā ān tanbāku
dad mikonand
qa-mar māhe āsmān
qā-mat qad, bālā, andām

qa-me kārde bozorgi ke be shamshir mimānad

qa-mish nāz va kereshme

qā-mus daryā, vājenāme

qa-nā-at miāneravi dar kharj,

sarfejuyi, khoshnudi, khorsandi

qa-nā-ri az parandegāne khoshāvāz

qa-nāt kārız

qa-nā-viz guneyi pārche

qan-ba-le golule

qand shakare be qāleb rikhte,

shirini

qan-dān zarfī ke dar ān qand

mirizand

qan-da-rān qandarun, shireye giāhi

ke ān rā mijavand

qan-dil cherāghi ke az saqf āvizān

konand

qand-she-kan vasileyi barāye

shekastane qand

qan-dul az derakhtān

qā-ne khorsand, rāzi

qan-nād shirinipaz

qan-nā-di shirinipazi

qān-qā-riā az bimārihā

qā-nun dastur, asl, āyin, ketābe

buali sinā ke dar bāreye dāneshe

pezeshki ast, sāze simi ke be santur

mimānad

qā-nun-go-zār ānke kāre barresi va

taghyire qānun rā be ohde dārad

qa **qā-nu-ni** az ruye qānun

qāp qāb, ostokhāni dar pācheye

guspanđ ke bā ān guneyi qomār bāzi

mikonand

qa-pān tarāzuyi viĵeye keshidane

chizhāye sangin

qā-pi qāpu, darvāze

qā-pi-dan qāp zadan, robudan

qā-pu darvāze, dare bozorg

qā-pu-chi darbān

qā-qi-ā aqāqiā, az golhā

qār qir, māddeye siāhrangi ke az

fārāvardehāye nafti ast

qa-rā-at khāndan

qa-rā-bat nazdiki, khishāvandi

qa-ra-che gusheyi az āhanghāye

Pārsi

qa-rā-en neshānehā, asarhā

qa-rā-go-rut kashke siāh

qa-ra-neye neye bozorg, az ālāte

āhangsāzi

qa-ran-ti-ne istgāhe behdāshti

qa-rār ārām, ārāmesh, ārām

gereftan, dastur, nazare dādghāh ke be

hokm naraside bāshad

qa-rār-dād peymān, ahd

qa-rā-vol negāhbān, didbān

qa-rā-vol-khā-ne pāsdārkhāne, jāye

negahbāni

qar-bān kamāndān, jāye kamān

qārch az giāhāne khorāki

qa-rib nazdik, khishāvand

qa-ri-he zouq

qa-rin hamdam

qa-ri-ne hamsar, neshāne, asar

qa-rir roushan

qa-ri-ye deh, dehkade, rustā

qarn sade, sad sāl

qar-ni-ye lāyeye shaffāfi dar jelouye

chashm

qar-niz sāyebāne dar va panjare

qā-ro-qor sedāye shekame gorosne

qar-qā-vol tazarv, az parandegān,

khoruse kuhi, turang

qār-re har yek az panj pāreye

koreye zamin ke shāmele āsiā,

urupā, āmrikā, āfriqā va oqiānusiye

mibāshad

qar-sa-ne karsane, cherk, rim

qā-run kenāye az kasi ke dārāye

servate farāvāni ast

qarz vām, bedehi

qar-zol-ha-sa-ne vāme bedune

bahre

qa-sa-bāt dehestānhā

qa-sa-be markaze bakhsh, dehestān

qa-sam sougand

qa-sā-vat sangdeli, sakhtdeli

qa-sā-yed qasidehā, chakāmehā

qasb khormāye khoshk
qasd erāde, āhang kardan, miāneravi
qā-sed qasd konande, āhang konande, peyk, chāpār
qā-se-dak az giāhān
qā-sem qesmat konande
qā-ser kasi ke dar kār kutāhi konad, gonāhkār, sahlengār, nārasā
qāsh qāch, boreshi az kharbuze yā hendavāne, pāre
qa-shang zibā, khoshgel
qā-shoq vasileyi barāye khordane khorāk
qā-sho-qak qāshoqe kuchak, mezrābe santur
qā-shoq-za-ni az āyinhāye Pārsihā dar shabe chahārshanbe suri
qa-shou vasileye dandānedāri ke bar badane chārpāyān mikashand
qā-si sangdel, birahm
qa-si-de chakāme
qa-sir kutāh
qasr kāk, kushk
qas-ri zarfi barāye pishāb
qas-sāb gushtforush
qa-tār teran
qa-ta-rāt qatrehā, chekkehā
qā-te-be hame, hamegi
qā-tel koshande, kasi ke digari rā bekoshad
qā-ter astar, chārpāyi ke az joftgiriye khare nar va asbe māde padid miāyad
qā-ti dar ham āmikhte, dar ham makhlut karde
qatl koshtan, koshtār
qat-le-ām koshtāre goruhi
qatl-gāh jāye koshtār
qā-toq khoreshi ke bā nān khorde mishavad
qat-rān chekidān, chekke chekke birun zadane āb
qat-re chekke, chekideye āb yā har māyeye digar

qat-re-che-kān vasileyi barāye rikhtane māyeāt besurate chekke
qat-tāl besyār koshande
qa-tur koloft, zomokht, setabr
qa-vā-ed dasturhā, raveshhā, pāyehā
qa-vām pāydāri, ostovāri
qā-vand roughane gerfte shode az dānehāye roughani
qa-vā-nin qānunhā, dasturhā
qā-ward guneyi halvā va shirini
qa-vā-re pārcheyi ke az ruye andāze boride shode bāshad
qa-vi nirimand, tavānā, porzur
qa-vi-del delir, pordel, delāvar
qa-vi-pan-je dārāye zure bāzu
qā-yem penhān, pushide, makhfi
qā-yem-bā-shak az bāzihāye kudakāne
qā-yem-mu-shak az bāzihāye kudakāne
qā-yeq keshtiye kuchake bādbāni, zouraq
qa-yu-mat sarparast budan
qa-yu-mi-yat sarparasti
qay-yem sarparast
qay-yum pāyande, pāydār, khodā
qāz ghāz, az parandegāne ābi, kamtarin vāhede pul, pashiz
qā-zā dāvāri kardan, sarnevesht, taqdir
qā-zā-gand pushāke jangi
qā-zā-i-ye yeki az se qoweye keshvar
qā-zā-vat dāvāri kardan, hokm kardan
qā-zā-yā qaziyehā
qā-zā-yi mansub be dāvāri va qazāvat
qā-zi dāvār, qazāvat konande
qa-zi-ye haqiqate elmi ke niāz be esbāt shodan dārad va az do bakhsh-e fāz va hokm tashkil shode ast
qaz-zāq tāyefeye tātār
qe-bāl barābar, moqābel
qe-bal nazd, pish, su, taraf, jāneb

qeb-le samti ke mosalmānān be hangāme namāz ru be ān miistand
qebt tāyefeyi az sākenāne bumiye mesr
qeb-ti az zabānhāye sāmi, mansub be qebt
qe-dam dirine budan, sābeqe
qe-dā-sat pāki, moqaddas budan
qed-mat dirine, kohnegi, dirinegi
qedr dig
qe-leq ravesh, rāh, ādate vīje
qel-lat kami, andaki, kam budane chizi
qe-nās nāmotanāseb, badshekl, badqavāre
qer pich va tābi ke be badan midahand, adā va atvār
qer-ran mānand, nazir
qe-rān vāhede pule irān dar ruzgāre qājār
qe-re-li az parandegāne māhikhār
qer-mez sorkh, az ranghā
qer-me-zi mansub be qermez
qer-qe-re ostovāne yā charkhi az chub yā felez, gherghere
qer-qi bāz, parandeye shekāri, bāze shekāri
qer-ti sabok, jelf
qe-sār kutāh, sokhanāne kutāh
qe-sās mojāzāt
qe-ser nāzā, satarvan
qesh-lāq garmsir
qeshm ābrāhe, nāme bozorgtarin ābkhast dar shākhābe Pārs
qesh-qe-req jār va janjāl
qeshr pust, lāye
qesh-ri sathi, zāheri
qesm gune, bahre
qes-mat bakhsh, bahre
qes-se dāstān, afsāne, hekāyat
qest dādvari, adl va dād, bahre, puli ke dar zamānhāye mosāvi pardākht yā daryāft mishavad
qes-ti chizi ke bahāye ān be guneye qest pardākht mishavad

qe-tāl koshtan, az beyn bordan, jang kardan
qey birun āmadane khorāki az dahāne bimār, estefrāgh, tahawo
qey-chak ghajak, guneyi kamānche
qey-chi abzāre boridane pārche yā kāghaz
qeyd band yā zanjiri ke bar pā zanand, shart, peymān
qeyd-band deĵ, hesār
qey-mat bahā, arzesh
qey-me az khoreshhā, gushte khord shode
qey-sar emperātur
qey-sa-rān pardeyi az āhanghāye kohan
qey-sa-ri mansub be qeysar, pādshāhi
qey-si guneyi zardālu
qey-tān reshteye bāriki ke az abrisham mibāfand
qey-ta-rān az giāhān
qe-zel sorkh, sorkhrang
qe-zel-ā-lā az māhihā
qe-zel-bāsh arteshe safaviye
qi-ā-dat pishvāyi kardan
qi-ā-fe heykal, andām, shekl, chehre, surat
qi-ām rastākhiz, barpā khāstan
qi-ā-mat ruze rastākhiz
qi-ās sanjidan, andāze gereftan
qif vasileyi ke barāye rikhtane māyeāt dar botri be kār miravad
qil goftār, goftogu
qi-lo-qāl gofto shenid, sarosedā, janjāl, hamhame
qi-māq sarshir
qi-qāj az zire shekame asb tirandāzi kardan, tākhto tāz besurate mārpic, kaj, kāj
qir māddeyi siāhrang ke az naft bedast miāyad
qi-ran-dud āgheshte be qir
qi-rāt vāhede vazn va sangini
qir-gun siāhrang, be range qir

qir-gu-ni pusheshe sākhtemān bā
guniye āgheshte be qir
qo-bād nāmi dar shāhnāme, az
shāhāne sāsāni, nāmi barāye pesarān
qob-be gonbad, barāmadedgi
qo-bur gurrhā, qabrhā
qo-buz qabzhā, residhā
qoch guspande nar, doroshtkhu
qod yekdande, kalleshq, sarsakht
qo-da-mā qadimhā, gozashtegān
qod-dus pāk, khojaste
qod-qod sedāye morghe khānegi
qod-rat tavānāyi, tavānestan
qods pāki, pākizegi
qo-dum bāzāmadan, az safar
bargashtan, vāred shodan
qofi vasileyi barāye bastane dare
khāne, chamedān va mānande ān
qo-lal qollehā, tizihāye kuh,
setighhā
qol-cho-māq marde porzur, zurgu,
nirumand
qol-dor zurgu, khodsar, porzur
qol-lāb changak, vasileye māhigiri
qol-lā-bdu-zi honare dukhte gol va
bute ruye pārche bevasileye suzane
vije
qol-lā-bi taqallobi, badal, nādorost
qol-lak zarfe negahdāri va
pasandāze pul
qol-le tiziye bālāye kuh, setigh
qo-lop meqdār ābi ke yek bār dar
dahān jā shavad
qol-qās as giāhān
qol-qol marde chost va chābok,
sedāye rikhtane sharāb az kuze yā
tong
qo-lub qalbhā, delhā
qol-ve kolye
qol-ve-sang sange kamobish
dorosht
qo-mār har gune bāzi ke dar ān puli
borde yā bākhte shavad, be gerou
bordan yā bākhtan, geroubandi,
shartbandi

qo-māsh gune, rakht va asbābe
khāne, pārche
qom-bol kapal, sorin
qom-poz lāf va gazāf
qom-qo-me zarfi barāye
negahdāriye āb ke dar safar be kār
miravad
qom-ri parandeyi kuchak va
khoshāvāz, fākhte
qon-bol kapal, sorin
qon-dāq dasteye chubiye tofang,
pārcheyi ke nouzād rā dar ān
mipichand
qon-dez kohandēj, deje kohne
qon-do sage ābi, tārikiye shab
qon-sul konsul
qo-nut farmānbordāri
qoq-nos parandeye afsāneyi
qor ghor, kasi ke bimāriye varamē
beyze dārad
qor-ān ketābe diniye eslām
qo-rā-ze borādehāye felez ke be
hangāme tarāshidan mirizad, kharāb,
shekaste
qorb pish, nazd, nazdik shodan
qor-bān nazdik shodan, fedā
qor-bat nazdiki, hamjavāri
qor-me gushti ke khord va dar
roughan taft dāde bāshand
qor-me-sab-zi az khorākihā
qo-roq jāyi ke tanhā afrāde
moshakhasi ejāzeyē vorud be ān rā
dāshte bāshand
qo-roq-chi negahbāne jāye qoroq
shode
qors daru, ostovār, mohkam, har
chize gerd, gerdenān
qo-run qarnhā, sadehā
qo-ruz bedehihā, qarzhā, vāmhā
qo-shun sepāh, lashkar
qo-shur qeshrhā, lāyehā
qo-sur kutāhi kardan dar kār
qotb do tarafē mehvare zamin ke
shāmele qotbe shemāl va qotbe
jonub mishavad

qotb-na-mā dastgāhe jahatnamā
qotr kolofti, khatti dar dāyere ke az
 markaz migozarad va do barābare
 shoā ast, nāhiye, su, samt, taraf,
 sarzamin

qot-tāb az shirinihā

qoul gofte, sokhan, goftār

qoul-nā-me bargeyi ke kharidār va
 forushande be yekdigar dahand

qoum tāyefe, qabile, bastegān,
 khishāvandān, hamnejād

qous kamān, qesmati az pirāmune
 yek dāyere

qo-vā-ye en-te-zā-mi niruhāyi ke
 nazm va ārāmeshe shahr rā be ohde
 dārand

qo-wat zur, niru, tavānāyi

qo-we niru, enerji, tavān, qodrat

qo-yud qeydhā, bandhā, zanjirhā

qo-zāt qāzihā, dāvarān, dādrasān

qu az parandegāne ābi

quch guspande nar

qu-lenj kulenj, darde shekam yā
 pahlu, gereftegi

qur-bā-ghe vazagh, ghuk, jānevare
 dozist

qur-chi raise aslahekhāne

qur-ri zarfi barāye dam kardane chāy

qur-khā-ne zarrādkhāne, jāye
 negahdāri yā sākhte aslahe

qur-me qorme, gushti ke khord va
 dar roughan taft dāde bāshand

qurt foru dādane chizi dar galu

qush parandeye shekāri, qarqi

qut khordani, khorāki

qu-ti zarfi barāye negahdāriye
 chizhāye gunāgun, jaabe

quz guj, barāmadegiye posht

qu-zak qesmate barāmadeye
 ostokhāne moche pā

qu-zi gujposht

qu-zu ghuzu, kasi ke poshtash quz
 dārad, gujposht

Rr

rā neshāneye mafuule sarih, be, dar
raad tondar, ghorreshe āsmān, sedāye barkhorde do abr
raa-nā zane khoshqāmat va zibā
raa-nā-yi khoshgeli, khoshandāmi
raas sar, bālā, bozorge qoum
raa-she larzesh, larzidan
ra-ā-yā dehgānān, keshāvarzān, zirdastān
ra-ā-yat negahdāri, modārā, navāzesh
rāb halazun, az jāndārāne narmtan
ra-bāb az ālāte āhangsāzi
rabb khodāvand, parvardgār, khodā
rab-bā-ni khodāshenās, pārsā
rā-bet vāsete, vasīleye ertebāt
rā-be-te peyvand
rabt peyvastegi, bastan
ra-bu-khe khoshi, khoshāyandi, khoshi be hangāme nazdiki
ra-bun pishmozd
ra-chak ārugh
rād bakhshande, javānmard, bozorg, delāvar, dāneshmand
rad sarvar, zartosht, pishvāye diniye zartoshtiān, dānā, delāvar, bozorg, javānmard, kheradmard,
rad sho-dan gozashtan, gozar kardan, obur kardan
ra-dā jāme, rupush
ra-dān dānāyān, kheradmandān
rā-dār dastgāhe āshkārsāz
rād-buy rādbu, dārbuy, chube ud ke az sukhtane ān buye khosh be havā barkhizad
radd pas dādan, bāzgardāndan, napaziroftan, neshān, asare pā
radd za-dan neshāni rā jostoju kardan
ra-de raj, raste, radif, daste

ra-de-ban-di taqsimbandi, dastebandi, tabaqebandi
rā-di javānmardi
rā-di-āt rādiātor, khonak konandeye motore khodrou
ra-dif poshte sare ham qarār gerefte
rā-di-kāl neshāneye rishe dar hesāb, tondrou
rā-di-kā-lism bonyādgarā, tonrou
rā-di-o dastgāhe ferestande yā girandeye sedā
rā-di-o-ak-tiv partouzā, jesmi ke dārāye partouhāye atomi bāshad
rā-di-o-grā-fi partounegāri, aksbardāri bevasīleye partouye x
rā-di-o-log partoushenās
rā-di-o-lo-jī partoushenāsi
rā-di-o-lo-jist partoushenās
rā-di-om az onsorhāye shimiāyi
rā-di-os-ko-pi partoubini
rā-di-o-te-rā-pi partoudarmāni
rā-di-o-zabt dastgāhe zabte sedā
rād-ma-nesh javānmard, bozorgvār, bakhshande
raf tāqcheye boland
ra-fāh āsāyesh, asudegi
ra-fi-de bāleshe kuchaki ke khamire nān bar ān gostarand va bar tanur zanand
ra-fiq dust, yār, hamneshin
ra-fiq-bāz kasi ke be dusti ahammiyate besyār midahad
ra-fi-qe duste dokhtar
raf-tan ravān shodan, gozar kardan, separi shodan
raf-ta-ni rāhi, dargozashtani, mordani
raf-tār ravesh, tarze kār, soluk
raf-te gozashte, kasi ke rafte bāshad
rag luleye bāriki ke khun rā dar badan jaryān midahad
rag za-dan khun gereftan
rag-bār bārāne tond va sakht, shelike payāpey, tirandāzi poshte sare ham

rag.barg barāmadedigihāye poshte barg

ra.ge radif, tabaqe, har chiz ke mānande rag bāshad, reshteye kāni

rāgh marghzār, dāmaneye sabze kuh

rā-gheb māyel, khāhān

raghm bar khalāfe khāste kasi kāri rā anjām dādan

rā-gu az khorākīhā

rag.zan kasi ke bā nishtar az rag khun girad

rah gozargāh, rāh

rāh gozargāh, rasm, ravesh

rāh jos.tan rāh peydā kardan, chārejuyi kardan

rāh yāf.tan peydā kardane rāh, bar kasi yā chizi dast yāftan

ra.hā āzād shode, vāraste

ra.hā sho.dan āzād shodan

rāh.ā.han rāhe reylgozāri shode barāye gozashtane teran

ra.hā.nan.de āzād konande

ra.hān.dan rahānidan, āzād kardan

ra.hān.de āzād shode

ra.hā.ni.dan rahāndan, āzād kardan

rā.hat āsāyesh, ārāmesh, āsudegi

rā.hat.bāsh farmāni dar artesh

ra.hā.vard armaghān, soughāt

ra.hā.vi az āhanghā

ra.hā.yesh āzādi

ra.hā.yi āzādi, āzād shodan

rah.bān tarsā

ra

rah.bā.ni.yat gusheneshini

rah.bar pishvā, rāhnamā

rāh.bar rahbar, pishvā, rāhnamā

rah.ba.ri pishvāyi, rāhnamāyi

rāh.dār negahbāne rāh

rāh.dā.ri negahbāni az rāh

rāh.eb zāhed va gusheneshin

rā.he.be zane zāhed va deyrneshin

ra.hem bachedān, zehdān

rah.gān rāyghān, moft, majjāni

rah.gir mosāfer, rahrou

rāh.gos.tar rāhvār, tondrou

rāh-go.zar gozar konande, āber
rah-go.zar gozar konande, āber, rahrou, kasi ke dar hāle gozashtan ast

rah.gu rahguy, khonyāgar, khānande, naghmesarā

rā.hi rāh ravande, raftani

ra.hi rahrou, mosāfer, chāker, gholām, bande

ra.hi.dan āzād shodan, rastan

ra.hi.de āzād shode

ra.him bakhshnde, mehrbān

ra.hin dar gerou, gerou gozāshte shode, kafil, zāmen

rahl kuch kardan

rahm bakhshesh, mehrbāni

rah.mān mehrbān

rah.mat mehr

rahn gerou gozāshtan

rāh.na.mā kasi ke rāh rā neshān dahad, pishvā

rah.na.mā rāhnamā, pishvā

rāh.na.mā.yi rahbari, pishvāyi

rāh.nā.me safarnāme, naqsheye rāh

rah.na.vard rāhnavard, rāhpeymā

rah.ne.mun rāhnamā

rah.ne.mu.ni rāhnamāyi

rā.ho.chāh ravesh, tariqe

rāh.pey.mā rāh ravande

rāh.pey.mā.yi piāderavi, gardeshe piāde, bā anbuhi az mardom be

khiābān raftan va eeterāz kardan

rāh.pu rāhpeymā

rah.ra.vi rāhravi, rāhpeymāyi

rāh.rou rāh ravande, dālān

rah.rou ravande, piāde, rahgozar

rāh.vār asb, astar, chārpā

rah.vār rāhvār, asbe tondrou

rāh.vā.re soughāt, rahāvard

rah.yāft ruykard

rah.zan rāhzan, dozđ

rāh.zan rahzan, dozđ, kasi ke dar

rāh be kārvehā hamle mikard

rāh.za.ni dozđi kardan az

mosāferān

ra-is sarvar, sardaste, bozorge qabile
ra-is-jom-hur kasi ke az suye mellat edāreye kārḥāye keshvār rā bar ohde dārad
ra-i-yat farmānbordār, keshāvarz
rāj az giāhān
raj rade, raste, saff, daste
rāj tudeye ghalleye pāk shode va az kāh barāmāde
ra-jā omidvār shodan
ra-jak rachak, bāde galu, ārugh
ra-jaz sorudeyi ke dar meydāne jang mikhāndand
ra-jaz-khā-ni khodsetāyi
rajd porkhor, āzmand
rā-je farnāmi barāye farmānravā dar keshvare hend
ra-je rismān, bande rakht
rā-ji omidvār
rāk quneyi raqs va muzik, kāseye chubi, ābkhori, guspande nar, quch, nakh va reshte
rak raste, radif, raj
rā-kā-re ruspi, zane badkāre
rā-keb savār
rā-ked ārām, bedune jonbesh, biharakat
rā-ket vasileye bāzi dar tenis, mushak
rākh gham, anduh
rakh rakhne, shekāf
rakhch bālāye sar, tārak
ra-khi-dan tond nafas zadan zire bāre sangin
rakh-ne surākh, shekāf
rakh-ne yāf-tan rāh yāftan
rakhsh range sorkh va sepid dar ham āmikhte, nāme asbe rostan, roushanāyi, partou
rakh-shā rakhshān, tābān, roushan, derakhshān
rakh-shān tābān, derakhshān
rakh-shan-de tābān, roushan
rakh-shan-de-gi derakhshandegi, roushani, tābandegi

rak-hshi-dan tābidan
rakht asbābe khāne, pushāk, lebās, jāme, bārobone
rakht bar-bas-tan bārobone bastan, safar kardan, mordan
rakht-kan jāye darāvardane pushak az tan
rakht-shu ānke pushāk va lebāshā rā mishuyad
ra-kik sokhane zesht
rā-ktor vākoneshgāh, dastgāhi ke dar ān vākoneshe shimiyāyi anjām mishavad
rām farmanbordār, āmukhte, yeki az izadān dar dine zartoshti, ravande, nāme ruze bisto yekom az har mahe khorshidi
rām kar-dan farmānbar kardan
rām sho-dan farmānbar shodan
ram tars, gorikhtan, farār, galleye chārpāyān, gerdāgerde dahān, bizāri, nefrat
ra-ma-gā mādiān, asbe māde
ra-mak rame, galleye gāv yā guspand
ra-man hame, hamegi
ra-mān-dan ramānidan, ram dādan, gorizāndan, tarsāndan
ra-man-de gorizān, farāri
ra-mā-ni-dan ramāndan, ram dādan, gorizāndan, tarsāndan
ra-maq tāb va tavān
ra-mā-ram gunāgun, az har gune, peyvaste, payāpey, pey dar pey
ra-mās shireye derakhti ast
ra-ma-zān māhe tāzi
ra-me galleye gāv yā guspand, sepāh
rā-mesh kutāh shodeye ārāmesh
ra-mesh ramidan, gorikhtan
rā-mesh-gāh jāye khoshi va shādi
rā-mesh-gar khonyāgar, navāzande, khānande
rā-me-shi navāzande, khānande
ra-mi-dan gorikhtan, farār kardan

ra-mi-de gorikhte, tarside
ram-jak laghzidan, laghzesh, gonāh
ram-kān rom, muye sharmgāh
raml shen, rige narm, ālate fālbini
ram-māl fālbini, fālgir
ram-mā-li fālgiri, fālbini
rams gur, ārāmgāh, be khāk
 sepordane morde
rām-tin āhangsāze nāmi dar ruzgāre
 sāsāniān
ra-muk ram konande
rām-yār chupān, shabān
ram-yār rāmyār, chupān
ramz rāz, serr, neshāne
rān bakhshi az pā az lagan tā zānu,
 az pasvandhā
rā-nan-de hedāyat konandeye
 mashin, shufer
rā-nan-de-gi rāndane otomobil
rand rande, tarāsheye chub
rān-dan hedāyat kardane otomobil,
 chārpāyān rā vādār be raftan kardan,
 dur kardan, birun kardan
ran-de abzāri barāye tarāshidane
 chub
rān-de dur karde
rāndemān bāzdeh, kār kard
ran-di-dan tarāsh dādan, rande
 kardan, tarāshidan
rā-nesh rāndan, jonbesh
rang māddeyi ke barāye naqqāshi
 be kār miravad, asare nur bar zāhere
 chizhā mānande range sabz, sorkh,
 ābi
rang za-dan rang kardan
ran-gā-miz naqqāsh
ran-gā-mi-zi rang kardan
ran-gā-rang rang be rang, dārāye
 ranghāye gunāgun
ran-gā-var faribande, hilegar
ran-gin rangdār, porrang,
 rangārang, dārāye ranghāye gunāgun
ran-gin-kamān kamāni bā
 ranghāye gunāgun ke pas az

bāridane bāran dar āsmān namāyān
 mishavad
rang-kār rangāmiz, kasi ke kārash
 rang kardan ast
rang-raz kasi ke kārash rang
 kardane pārche va nakh ast
rang-ra-zi kāre rangraz, jāye rang
 kardane pārche va nakh
rang-riz rangraz
rā-nin shalvār, guneyi zereh
ranj dard, āzār, bimāri, sakhti
rān-jān-dan āzordan, deltang
 kardan
ranj-bar kārgar, zahmatkesh
ran-je āzorde, deltang
ran-je kar-dan āzordan, deltang
 kardan
ran-jesh āzordegī
ran-ji-dan āzorde shodan
ran-ji-de āzorde, deltang
ran-jur bimār, dardnāk
rānt darāmdede be dast āmade az rāhe
 dallāliye gheyre qānuni
rā-port gozāresh
rā-port-chi gozāreshgar
ra-qam neshānehi barāye
 neveshtane adadhā, neshān, alāmāt,
 khātt, neveshte
rā-qem nevisande
ra-qib hamchashm
ra-qiq ābaki, nazok, bārik, narm
raq-qās raqs konande, pāykub
raq-qā-sak pāndule sāat
raq-qā-se zani ke kārash raqsidan
 ast
raqs dast afshāndan, pāykubi
raqsi-dan pāykubi kardan
ras rasidan, beras, rismān, tanāb
rasā boland, rasande, tondhush,
 tizfahm
ra-sad negāh kardan, pejuheshe
 setāregān, bahre, sezāvār, sahme
 māliāti, daste, vāhede nezāmi
 shāmele se jukhe

ra-sad-bān pāyvare shahr-bāni, sotvān
ra-sad-khā-ne jāye negāh kardan va pejuheshe setāregān
ra-san rismāne afsār
ra-sā-nan-de kasi ke chizi yā khabari rā be kase digar berasānad
ra-sān-dan resāndan, chizi yā khabari rā be kasi dādan
ra-sā-ne vasileye rasāndan, anduh, hasrat, afsus
ra-sā-ni-dan rasāndane chizi be kasi
ra-sā-yi rasā budan, rasandegi
rā-sekh pābarjā, ostovār, barqarār
rash nāme ruze hej dahom az har māhe khorshidi, nāme fereshteye barābari, poshte, tappe
rāsh tudeye ghalleye pāk shode, az derakhtān
ra-shād rastgāri, piruzi dar kār, hedāyat va rahbari
ra-shā-dat delāvari, mardānegi, deliri
rā-shed rāhe rāst ravande, hedāyat yāfte
rā-shi roshve dahande
ra-shid delir, bolandqad
rashk hasad, reqābat
rash-ken hasud, bāgheyrat
rashk-var hasud, bāgheyrat
rash-miz muriāne
rashn rash, nāme ruze hej dahom az har māhe khorshidi, poshte, tappe, gazidan, nākhānde be mihmāni raftan
rash-t gard va gho-bār, khākestar, markaze ostāne gilān
rash-tāk shākheye nouraste dar bone derakht
ra-si-dan residan, vāred shodan, āmadan, pokhte shodan, daryāft shodane pul
ra-si-de reside, āmade, vāred shode
ra-si-de-gi residegi, pardākhtan
ra-si-de-hā vāredāt

rasm ravesh, āyin, neshān, ādāb, ādat, keshidan
ras-man betoure rasmi
ras-mi motadāvel, maamul
ras-mi-yat rasmi budan
ras-sām naqqāsh, rasm konande
rāst dorodt, bedune pich va kham, zedde chap, zedde dorugh
rast rahāyi yāft, āzād shod, raste, radif, saff
rās-tā rāst, dorost, emtedād
ras-tād rāstād, mozd, jire
ras-tāk shākheye nouraste
ras-tā-khiz jonbesh, bidāri
ras-tan āzād shodan, rahāyi yāftan
ras-ta-ni sezāvāre rahāyi, darkhore āzādi
ras-tār rastgār
rāst-bin dorostbin
ras-te radif, rade
rās-te tire, gune, rade
rast-gār āzāde, āsude
rast-gā-ri āzādegi, rahāyi
rās-ti dorosti dar kār
rās-tin dorost, haqiqi
rāst-kār dorostkār
rāst-kā-ri dorostkāri
rast-khiz rastākhez, jonbesh, bidāri
rāst-rude bakhsh-e pāyāniye rudeye bozorg
rā-su az janevarān
ra-sul payāambar
rat rot, lokht, tohi, tohidast, binavā, bichiz, bichāre
ratl piāleye sharāb
ra-uf mehrbān
ra-vā ānche jāy-e ast, shāyeste, sezāvār
ra-vā bu-dan shāyeste budan, mourede pasand budan
ra-vā dāsh-tan shāyeste dānestan
ra-vā-bet peyvandhā
rā-vad sabzezār, charāgāh, marghzār
ra-vād zamine past va porāb

ra-vā-did visa
ra-vāj ravān, ravā, rounaq
rā-vak sāf, latif, bidard
ra-vāl ravesh, raviye
ra-van āzmāyesh
ra-vān ravande, jāri, jān, ruh
ra-vān-bakhsh janbakhsh, ruhbakhsh
ra-vand raftār, ravesh, tarz
ra-vān-dar-mā-ni darmāne bimārāne ravāni bā raveshhāye vije
ra-van-de rahgozar, rahrou
ra-vā-ne ravande, rāh oftāde, zud, biderang, fouri
ra-vā-ni marbut be ravān, kasi ke be bimāriye ruhi dochār bāshad
ra-vanj jegarākand, rudeye pāk kardeye guspand anbāshte az gusht
ra-van-jou muriāne, kerme chubkhār
ra-vān-kā-vi raveshi dar ravānshenāsi
ra-van-khāh gadā
ra-vān-ne-vis guneyi qalam
ra-vān-pa-ri-shi bimāriye ravāni
ra-vān-pe-zeshk pezeshke bimārihāye ravāni
ra-vān-pe-zesh-ki dāneshe darmāne bimārihāye ravāni
ra-vān-she-nās kasi ke dāneshe darmāne bimārāne ravāni rā dārad
ra-vān-she-nā-si dāneshe shenākht va darmāne bimārihāye ravāni
ra-vāq ivān, pishgāhe khāne
ra-vā-yat dāstān
ra-vā-yi rounaq, ravāj
ra-vesh ravāl, tarz, rāh, raviye
rā-vi ravāyat konande, bayān konande
ra-vi-ye ravesh, raftār, andishe
rā-viz buteye khār
ray andishe, nazar, aqide
rā-yā-ne kāmputer
rā-ye-he bu, buye khosh

rā-yej ravā, pasandide, jāri, ravān, motadāvel
rāy-gān moft, majjāni
rāy-kā pesar, gerāmi, mahbub, aziz
rāy-zan moshāver
rāy-za-ni moshāverat
raz derakhte angur
rāz serr, pushide, penhān
rā-zak az giāhane bālā ravande
ra-zā-lat pasti, forumāyegi, zeshti
ra-zā-yel pastihā, zeshtihā
raz-bān bāghbān
raz-bon nehāle raz, derakhte angur
razd rajd, porkhor, āzmand
rāz-dār negahdārāndeye rāz
ra-ze halqeye dar barāye qofl kardan
rā-zeq ruzi dahande
rā-ze-qi az golhā
rā-zi khoshnud, khorsand, mansub be shahre rey, az dāneshmandāne bozorge Pārsi, ahle rey
rā-zi-ā-ne az giāhān
ra-zi-dan rang zadan
ra-zil past, forumāye, dun
ra-zi-lat pasti, forumāyegi
razl past, forumāye
razm peykār, jang, nabard
raz-mā-var jangju, jangāvar
razm-āz-mā razmandeye bozorg
razm-dār jangju, delir, delāvar
razm-gāh meydāne jang
razm-gah razmgāh, jāye nabard
raz-mi jangi, varzeshhāye defāyi
razm-ju jangāvar, delir, delāvar
razm-ju-yi jangāvāri
razm-kār jangi, jangāvar
razm-nā-me dāstāne jangi ke bishtar be surate sorude ast
razm-nāv keshtiyē jangi, nāv
razm-push jangju, jangāvar
razm-tuz jangju, razmyuz
razm-yuz jangju, razmtuz
razm-zan jangāvar, delir
raz-zāq ruzi dahande

re dowomin not az nothāye āhangsāzi
re-bā sude pul
re-bā-khār nozulkhār
re-bāt zardpey, reshte, peyvand, band, kārvānsarā
re-fā-qat dusi, hamdami
ref.lex bāztāb
re-form eslāhāt
ref-rān-dom hameporisi
regh.bat meyl, khāst
regl ādate māhiāneye zanān
reg.lāj tanzim kardan
reg.lā-tor tanzim konande
reg.le.mān tanzim, tartib, dastur
re-gu rogu, karbās, pārcheye kohne
re-jāl mardān, sarān, doulatmardān, bozorgān
re-je namāyeshe artesh va obure saffhāye sarbāzān dar barābare raise keshvar yā farmāndeh
re-jim hokumat, nezām, guneye hokumat, tarz, hālat, khorāk rā bar pāyeye dasture pezheshk khordan
re-ji.mān hang, fouj
re-kāb halqeye āvikhte az zine asb ke pā rā dar ān migozārand
re-kāb-dār khedmatkār, piādeyi ke hamrāhe savār rāh miravad
re-kā-bi asbe yadak, piāle, sarbāze piāde, az ostokhānhāye zire gush
rekh.ne surākh, rāh, chāk, shekāf
rekh.vat sosti, āsāni
rek.lām āgahi, eelān
re-kord behtarin emtiāz dar yek bāzi yā reshteye varzeshi
re-le dastgāhe tabdile madāre elektriki
rem rim, cherk
rend zerang, zirak
ren.di ziraki, zerangi
ring āhangi ke barāye pāykubi minavāzand
re-por.tāj akhbār va ettelaate gerdāvāri shode barāye paksh

re-qā.bat hamchashmi
re-qat nāzoki, narmi, mehrbāni, ābaki budan
req.qat.an.giz chizi ke delsuzi rā bāes shavad
req.qat.bār chizi ke delsuzi rā sabab shavad
re-sā-lat payāmbāri
re-sā-le ketāb, neveshte, jozve
re-sā-ne rasāne, har vasileye enteḡāl dahande
reshk tokhme shapesh
resh-tan risidan, tāftan, tābidan
resh-te riside, tābide shode, nakh, rismān
resh-ve roshve, dādane pul be kasi barāye anjāme kāre nādorost va gheyre qānuni
re-sid rasid, neveshteyi ke daryāfte pul yā chizi rā govāhi dahad
re-si-dan rasidan, vāred shodan, āmadan, pokhte shodan, daryāft shodane pul
res-tu-rān jāye khordane ghazā
rey az shahrhā, vāhedi barāye vazn, afzuni
rey.hān giāhe khoshbu
rey.hā-ne nāmi barāye dokhtarān
reyl har yek az tirhāye āhani ke dar masire rāhāhan ruye zamin kār migozārand tā vāgon az ruye ān harakat konad
rey-ve poshte, bolandi
re-zā khoshnudi, khorsandi
re-zā-yat khorsandi, khoshnudi
re-zerv andukhte, zakhire
re-zi.dent pezheshke dastyār
rezq ruzi
rez.vān khoshnud shodan, behesht
riā doruyi, tazāhor
ri-āl vāhede pul
ri-ā-sat bozorgi, sarvari, rahbari, pishvāyi
ri-ā-zat sakhti keshidan
ri-ā-zi hesāb, az dāneshhā

ri-chāl lichār, sokhane bihude, khorāki ke az sir, māst va maghze gerdu dorost mikonand va torshmaze ast

ri-chār morabbā, har khorāki ke az chand chiz dorost konand

ri-dak pesarbache

ri-dan goh kardan

ri-de goh karde

ri-de-mān ridan, goh kardan

rig sangrize, shen

riḡh riḡ, goh, segin, dāmane kuh,

sahrā, kine, nefrat, bizāri

ri-ghu riḡu, kasi ke eshāl dārad

riḡ-zār zamine por az riḡ

riḡ zamine nāhamvār, kām, ārezu

ri-kā pesar

ri-kā-se rikāshe, khārposhte bozorg

riḡh riḡ, goh, serḡine ādami va

jānevar ke ravān va ābaki bashad

ri-khen rikhu, riḡhu, kasi ke eshāl dārad

riḡht shekl, qiāfe

riḡh-tan ravān kardan, pāshidan, jāri

kardan, dur andākhtan

riḡh-ta-ni ravān kardani, rikhte shodani

riḡh-te andākhte shode, pāshide

shode, feleze āb shode

riḡh-te-gar felezkār

riḡh-te-gi rizezh, dar qāleb qarār gerefatne felez

riḡh-to pāsh ziāderavi dar kharj, velkharji

rim cherke zakhm

ri-mā kargadan, az jānevarān

ri-mā-hang ānche bā ān cherke chizi rā pāk konand

ri-man hilegar, cherkālud, palid

ri-māz pārcheye narm

ri-mā-ze jāme, pushāk

ri-me cherke gusheye chashm

rin cherk, rim, zang

ring meydāne mosābeqeye moshtzani, halqe

rip za-dan bā harakathāye nāhamāhang pish raftan

riḡ goh, serḡin

ris nakhe tābide, az khorākiḡhā

ri-se tār, reshte

ri-se-dā-rān rasteyi az giāhān

riḡh muye chehre, zakhm

ri-shak rishehāye kuchak

ri-shā-riḡh jange tan be tan

ri-she qesmati az giāh ke dar khāk jāy dārad

ri-she-yā-bi jostoju va peydā

kardane sarchashmeye kāri

ri-shi-dan rish rish kardan, zakhm shodan

rish-khand maskhare kardan

rish-māl bigheyrat, past, forumāye

rish-mā-li bigheyрати, forumāyegi

rish-se-fid rishsepid, sālkhorde,

bozorge khāndān va qabile

rish-ta-rāsh vasileye tarāshidane rish va muhāye chehre

ri-shu marde rishdār

ri-si guneyi angur

ri-si-dan reshtan, tābidane pashm va abrisham

ri-si-de reshte shode, tāfte

risk khatar

ris-mān reshteyi az nakhe koloft, tanāb

ris-tan tāftan, reshtan, risidan, gerye kardan, ridan, goh kardan

ritm āhang, vazne āhang

riv rive, tazvir, riā, neyrang, makr, hile

ri-vand risheye giāhe rivās

ri-van-jou muriāne

ri-vās rivāj, az giāhān

ri-ve poshte, tappe, riā, doruyi, hile, makr, neyrang

ri-ya-vi mansub be riye va shosh

ri-ye shosh, andāmi az badan

riz rize, khorde, besyār kuchak, beriz, kām, ārezu

ri-zān dar hāle rikhtan

riz.bār abri ke bārāne ān riz ast
riz.bin rizebin, dastgāhi barāye didane chizhāye besyār kuchak, mikroskop
ri.ze khorde, besyār kuchak
ri.ze.kā-ri zarifkārī
ri.zesh rikhtan
riz.sanj vasileye andāzegiriye chizhāye kuchak, kulis
ro.a.sā raisān, bozorgān, sarān, doulatmardān
ro.bāb az ālāte āhangsāzi, nāmi barāye dokhtarān
ro.bā.yan.de jazb konande, doz
ro.bā.yesh robudan
ro.bā.yi chahārtāyi, guneyi chakāme dārāye chahār mesrā mānande robāyiāte khayyām
robb shireye guje farangi, anār va mānande ān
ro.bu.dan chizi rā az change kasi darāvardan, dozdi kardan
ro.bu.de jazb shode, dozdid shode
ro.bu.she sarpushe zanān
ro.fa.qā rafiqhā, dustān, yārān
rof.tan rubidan, jāru keshidan
rof.te jāru shode, rubide shode
roft.gar jārakesh
rof.to.rub rubidan, jāru kardan
ro.fu dukhtane shekāf va pāregiye pushāk
ro.fu.gar ānke kārash dukhtane shekāfe pushāk ast
ro.fu.ze pazirifte nashode
ro.gu roguy, roguk, regu, karbās, pārcheye kohne
roj.hān bartari, fozuni
rok sokhane rāst va āshkār, biparde
rok.gu ānke biparde va āshkār sokhan guyard
rok.gu.yi biparde sokhan goftan
rokh ruy, rokhsār, chehre, gune, az mohrehāye shatranj, jangju
rokh.bin kashk, māste torsh
rokh.ne kāghaz

rokh.sār rokhsāre, chehre, ruy
rokh.sā.re ruy, chehre
rokh.sat ejāze, dastur
rokn pāye, bonyān, sotun, asās
rok.sā.nā shāhzādeye Pārsi, nāmi barāye dokhtarān
ro.kub savār shodan
ro.kud kesād, istādan, sāken shodan, ārām budan, yekjā māndan, pishraft nakardan
rol naqsh, naqshe yek bāzigar yā honarpishe, farmāne otomobil
ro.let dastgāhe qomār, guneyi shirini, az khorākihā
rom muye sharmgāh
ro.mān dāstān
ro.mān.tik dāstāni, afsāneyi, shāerāne, āsheqāne
ro.mā.tism az bimārihā
rom.bi.dan kharāb shodan, foru rikhtane saqf va divāre khāne
ro.muz rāzhā, ramzhā
ronb rom, muye sharmgāh
ro.qa.bā raqibān, hamchashmān
ros khāke vijeye kuzegari, khāki ast sorkhrang
rosh negāhe khashmgin
roshd bozorg shodan, nomow
rosht roushanāyi
rosh.tan afrukhtan, roushan kardan
rosh.ve reshve, dādane pul be kasi barāye anjāme kāre nādorost va gheyre qānuni
ro.sol payāambarān, ferestādegān
ros.tam jahānpahlavāne Pārsi az mardome zābolestān, pahlavān
ros.tan ruyidan, bālidan, nomow
ros.ta.ni ruyidani, giāh
ros.ti chiregi, deliri, āsāyesh
ro.sub tahneshini, tahneshin shodan
ro.sukh nofuz, rekhnē
ro.sum rasmhā, āyinhā
ros.vā badnām
ros.vā.yi badnāmi, āshkār shodane kārkhāye bad

rot rat, lokht, tohi, tohidast, binavā
ro-tab khormāye tāze
ro-tā-tiv dastgāhi dar chāpkhāne
rot-be pāye, maqām, jā
rot-be-ye e-dā-ri pāyeye kārmandi
ro-teyl jānevāri az raste-ye bandpāyān
ro-tu-bat nam dāshtan, tar budan, khis budan
ro-tu-bat-sanj dastgāhi barāye andāzegiriye name havā
ro-tush dastkāriye aks, pardākht va behtar kardane chizi
rou-ghān charbi
rou-gha-ni marbut be roughan, charb
rou-ghan-su-zi az eshkālāte fanni dar motor, kenāye az biramaq shodan
rou-ghan-za-bān charbzabān, chāplus
rou-naq ravāj , roushanāyi, shādābi
rou-shān roushan, nurāni, tābān
rou-shan tābān, derakhshān
rou-sha-nā tābeshe nur
rou-sha-nak nure kuchak, nāmi barāye dokhtarān
rou-sha-nā-yi tābnāki
rou-shan-bin binā, dānā, hushyār, roushanfekr
rou-shan-bi-ni roushanfekri
rou-shan-dān tāqcheye vije-ye gozāshtane cherāgh, cherāghdān
rou-shan-del āgāh, nābinā, kur
rou-shan-de-li āgāhi
rou-shan-fekr dārāye andishe va afkāre roushan va pishrafte
rou-shan-ga-ri āgāh kardan
rou-sha-ni tābnāki
rou-zan surākh, dariche
rou-ze sokhanrāniye ruhāni be hangāme sugvāri
rou-ze-gāh bāgh, pardis, behesht
rou-ze-khān ruhāniye rouze-ye
ro-yā khāb, khiāl

ro-yat didan
roz gole sorkh
ru rokh, gune, chehre, surat
ru-an-dāz ānche be hangāme khāb be ruye khod andāzand
ru-bāh az jānevārān
ru-bān navāre pahn
ru-ba-nā rusākht, ān bakhsh az sākhtemān ke bar ruye zirbanā sākhte mishavad
ru-band pusheshe ru
ru-bāz bedune pushesh
ru-be-rāh āmāde
ru-bi-ān meygu, az jānevārāne daryāyi ke khordani mibāshad
ru-bi-dan ruftan, pāk kardan
rubl pule keshvare rusiye
rud ābe ravān, juy, farzand, sāz, sāze zehi
ru-dag morghe koshte va parkande āmāde barāye pokhtan
ru-dar-bā-yes-ti rudarvāyesti, sharm, hayā
ru-dast bālādast, bālātar
rud-bār jāyi ke rudhāye besyār dar ān ravān bāshad, kenāre rud, az shahrhā
ru-de az andāmhāye darune badan ke be luleye bāriki mimānad
ru-del por budane shekam, darde shekam
ru-de-ye kur āghāze rudeye bozorg
rud-gar zehtāb, sāzandeye sāz va zehe kamān
rud-jā-me sāze zehi
rud-khā-ne bestare rud, jāye rud, rude bozorg
rud-lākh jāyi ke dar ān chand rudkhāne ravān bāshad
rud-na-vāz navāzandeye sāz
rud-sāz navāzande, rāmeshgar
ru-far-shi pārcheyi ke ruye farsh gostarde mishavad
ruf-tan rubidan, jārub kardan

ru-gar-dān ruygardān, duri konande, sarkesh
rugh ārugh
ruh ravān, jān
ru-hā-ni mansub be ruh, pishvāye dinī, pārsā
ru-hi-ye chegunegiye ravāniye ye kas
ruj ruj, ruz
ruj ruz, dar barābare shab
ru-kār namā, namāye sākthemān
ru-kesh pushesh
rukh-cha-kād kasi ke jelouye sarash mu nadārad
rum rom, muye sharmgāh
ru-māl pārcheyi barāye pāk kardane ru va dast, rupāk
run bāes, jahat, sabab
ru-na-mā hadiyeyi ke be hangāme didane ruye arus yā nouzād midahand
ru-nās az giāhāne rangi
ru-ne-vesht noskheyi ke az ruye asle neveshteyi bardārand
ru-ne-vis matlabi ke az ruye noskheye asli benevisand
ru-ne-vi-si runevesht bardāshtan
ru-pi-ye pule kehvare hend
ru-push ānche bā ān khod rā bepushand, pushāke boland va goshād
ru-pu-she chādor, rupushe zanān
ru-sākht rubanā, ān bakhsh az sākthemān ke bar ruye zirbanā sākhte mishavad
ru-sa-ri pārcheyi ke zanān sare khod rā bā ān mipushānand
ru-se-pid bigonāh, pāk
ru-she-nās sarshenās, mashhur
ru-si-āh gonāhkār, badkār
rus-pi zane badkāre
rus-tā deh, dehkade
rus-tā-yi dehneshin, dehgān, keshāvarz

ru-takh-ti pārcheyi ke barāye pishgiri az gard va ghoḃār ruye takhtekhāb mikeshand
ruy rokh, rokhsār, chehre, felezi sepidrang
ru-yā ruyande, nomow konande, bālande, bozorg shavande, ruyān
ru-ya-khi larzānak, az deserhā
ru-yān ruyande, nomow konande
ru-yān-dan barāvardane sabze va giāh az khāk, kāshtan
ru-yā-ni-dan ruyāndan, bozorg kardane giāh
ru-yā-ruy ruberu, barābar, moqābel
ruy-dād pishāmad
ru-ye ham bā ham
ru-ye ham rafte betoure kolli
ruye tarafe biruniye har chiz, namā, sath, shekl
ru-yesh ruyidan, nomow kardan
ruy-gar kasi ke zarfhāye ruyin misāzad
ruy-gar-dān duri konande, sarkesh
ru-yi-dan barāmadane sabze va giāh az zamin, bozorg shodan, nomow kardan
ru-yin ānche az feleze ruy sākhte shode ast, ostovār, mohkam
ru-yin-tan āhanintan, dārāye badane besyār ostovār, tanumand, nirumand
ruy-kard rahyāft
ruz modat zamāne barābar bā bisto chahār sāat, fāseleye miāne barāmadan va pāyin raftane khorshid, dar barābare shab
ru-zaf-kan yek ruz dar miān
ru-zaf-zun chizi ke har ruz bishtar va bishtar mishavad
ru-zā-ne har ruz, hameruze, vābaste be ruz
ruz-bān darbān, pāsbān
ruz-beh behruz, khoshbakht
ruz-be-hi behruzi, khoshbakhti
ru-ze az āyine dini

ruz-gār doure, zamāne, donyā, asr,
zamān, vaqt

ruz-gār go-za-rā-ni-dan besar
bordan, zamān gozarāndan

ru-zi tushe, khorāke ruzāne

ru-zi-dan roushan shodan, tāftan

ru-zi-ne ruzi, tushe

ruz-khun yureshe nagahāni bar
doshman, dar barābare shabikhun

ruz-mah ruzmāh, tārikh, hesābe sāl
va māh

ruz-mar-re ruzāne, hameruze

ruz-nā-me barghāye chāp shodeyi
ke dar ān akhbāre ruzāne neveshte
mishavad

ruz-nā-me-ne-gār kasi ke barāye
ruznāme khabār farāham mikonad,
ruznāmenevis

ruz-nā-me-ne-gā-ri kāre neveshtane
ruznāme va majalle

ruz-nā-me-ne-vis ruznāmenegār

ruz-sho-mār gāhnāme, taqvim

Ss

sā kutāh shodeye sāv, bāj va kharāj, mānand

sa-ā-dat khoshbakhti, nikbakhti

sa-ā-dat-mand nikbakht

sā-at vāhede zamān, shast daqiqe

sā-a-te āf-tā-bi vasileyi ke bā ān be komake sāye zamān rā mitavān andāze gereft

sa-ā-yat badguyi kardan, badi goftan az kasi, sokhanchini kardan

sa-bā bādi ke az suye shemāle sharqi mivazad

sa-bab dalil, ellat, vasile, nesbate khishāvandi

sa-bad zarfe bafta shode az ney barāye bordane mive yā sabzi

sa-bāh bāmdād

sa-bā-ruk sapāruk, kabutar

sa-bāt pāydāri, ostovāri

sab-bā-be angoshte eshāre

sab-bāgh rangraz

sā-beq pishin, gozashte

sā-be-qan qablan, pish az in, dar gozashte

sā-be-qe pishine, gozashte

sā-be-qe-dār dārāye pishine

sā-ber shakibā, bordbār

sā-be-ri guneyi jāmeye abrishami

sā-bet pāydār, ostovār

sā-bet-qa-dam ostovār, pāydār

sab-ghā-ne pishmozd

sā-bi-dan sāyidan, sāvidan, souhān kardan, narm kardan, sāf kardan, be ham mālidan, lams kardan

sā-bi-zak az giāhān

sabk ravesh, shive, raviye

sab-kād nouke kuh, bālāye sar

sabk-she-nā-si shenākhte

shivehāye gunāgune adabi va farhangi

sa-bok chost, chābok, kamvazn

sa-bok dāsh-tan kuchak shemordan

sa-bok-bāl parandeye tizpar

sa-bok-bār āsude, vāriste, shād

sa-bok-dast chābok, chast, tiz

sa-bok-del shād, khoshhāl

sa-bo-ki kamvazni, bikheradi

sa-bok-khiz zudkhiz, chābok

sa-bok-maghz bikherad, nādān

sa-bok-pā sabokpāy, tondrou, gorizpāy, peyk

sa-bok-rou tond, gorizpāy

sa-bok-sang biarzesh

sa-bok-sar forumāye, past

sa-bok-sār saboksar, forumāye, past, biarzesh

sā-bo-tāj kharābkāri az ruye barnāme va qasd

sabr shakibāyi, bordbāri

sabt neveshtan, bar jāy budan

sab-te as-nād az edārehāye doulati

sabu kuzeye sofālin, kuzeye āb

sa-bu-kesh sharābkhār, kasi ke

kuzeye sharāb rā mibarad

sā-bun māddeyi barāye shostane badan va pushāk

sa-bur shakibā, bordbār

sā-bu-re hiz, amrad

sa-bus sobus, sapus, puste gandom yā jou

sa-bu-se khoskiye puste sar, puste gandom yā jou

sā-bu-te zane pir va fartut

sabz az ranghā, giāhe shādāb va tāze

sab-zak sabze, az parandegān

sab-ze-zār sarzamine sabz va dārāye giāh va sabzi

sabz-fām sabzrang, be range sabz

sab-zi sabz budan, giāhāne

khordani, shādābi

sab-zi-ne māddeye sabzrangi ke dar giāhāne sabz vojūd dārad

sabz-pā shum, badqadam

sabz-pa-ri bahār
sabz-qa-bā az parandegān
sā-chi sepid
sāch-me golulehāye kuchake sorbi ke dar tofange shekāri be kār miravad
sad az shomārehā, az adadhā
sad dar sad bigomān, bedune tardid
sād sāde, kutāh shodeye ostād, gorāz, dasht, biābān
sa-dāb sodāb, az giāhāne badbu
sa-dad barāmadan, āhang, qasd
sa-daf jānevare daryāyi, gushmāhi
sa-da-me āsib, kuftegiye māhiche, ranj
sa-da-qe komake māli be binavāyān
sā-dā-va-rān shireye derakhte gerdu
sadd ābband, bastan, bastane rāhe āb, bandi ke dar jelouye āb misāzand
sā-de bipirāye, khām, birāng, bedune naqsh va negār, āsān, zudbāvar, sāyide shode
sa-de sadgān, sad sāl, jashne bozorge bāstāni dar ruze dahome māhe bahman az har sāl, yeki az chahār jashne bozorge Pārsi
sā-de-del khām, nādān, zudbāvar, bitajrobe, nāpokhte
sā-de-gi bipirāyegi, khāmi, birangi, bedune naqsh va negār budan
sā-de-je-gar pāk, bedune neyrang
sā-de-louh sādeditel, nādān, khām, khoshbāvar, zudbāvar
sā-de-na-mak zibā, bānamak
sā-de-ne-vi-si ravān neveshtan
sā-deq rāstgu, dorostgu
sā-der birun ravande, ānche ke padid āyad
sā-de-rang birang, pākize
sā-de-rāt kālāhāyi ke az keshvar be khārej ferestāde shavad
sā-de-rokh birish
sā-de-ru javāne bedune rish

sā-de-zanakh javāni ke hanuz rish dar nayāvarede bāshad
sā-dism bimāriye mardomāzāri, divānegi
sā-dist dochār be bimāriye sādism, mardomāzār
sad-kis ranginkamān
sad-pā-ye hezārpā
sadr sine, bālā, pishvā, rais
sad-re-aa-zam nokhostvazir
sad-ri guneyi berenj ke dar shemāl kesht mishavad
sadr-ne-shin pishvā, rahbar
sā-ed fāseleye miāne āranj va moche dast
sā-e-qe āzarakhsh, derakhsheshi ke az barkhorde abrhā be yekdigar padid miāyad
sā-er sāyer, chizi digar, hame, digar
sā-es rām konande
sāf roushan, pāk, biālāyesh, bedune choruk, āftābi
sa-fā zodudegi, pāki, biālāyeshi, yekrangi, khoshi
sa-far rāh peymudan, gardesh, mosāferat
saff radif, rade, daste, goruh, ivāne khāne
saf-fāk khunriz, setamkār
saf-fār ruygar, mesgar, fārnāme yaaqub leys
saf-fā-rā-yi dastebandi, ārāstane sarbāzān barāye mobāreze
saf-he ruye va sathe chizi, jāneb, chehre, surat, har yek az do suye yek barg, vasileyi pelāstiki ke dar gozashte āvāz yā goftār bar ruye ān zabt va bā komake gerāmāfon pakhsh mishod
saf-he-ā-rā-yi kāre jā gozāshtane neveshtehā va āmāde kardane yek safhe az ketāb, ruznāme yā majalle barāye chāp
saf-he-ke-lāch safheye gerdi dar dastgāhe kelāche otomobil

saf.he.ke.lid bakhshi az yek dastgāh shāmele dokmehāyi barāye kār bā ān

sā-fi pārche yā vasileyi ke barāye sāf kardane māyeāt be kār miravad, pāk, pākize, khāles

sa-fi.be nādān, nāāgāh, bikhabar

sa-fi.ne keshtiye fazāyi

sa-fir namāyandeye siāsiye keshvari dar keshvare digar

safj safch, kharbozeye nāras, sharābe jushānde shode

sāf.kār kasi ke badaneye otomobil rā taamir va sāf konad

saf.rā zardāb, māyei ke tavassote jegar sākhte va paksh mishavad

saf.rud morghe sangkhār

saf.sa.te bāzi bā vājehā barāye vārune neshān dādane haqāyeq

sā-fut sut keshidan

sāg az khorākīhā

sag sak, az jānevarāne pestāndār

sa.gak sage kuchak, guneyi khār, qollāb

sa.gā.le sergine sag, gohe sag

sag.dast mileye felezi ke harakat rā az farmāne oromobil be charkhā montaqel mikonad

sag.del āzār dahande

sag.dou kasi ke bihude takāpu va davandegi konad

sāgh khub, dorost

sagh saqf va pusheshe khāne, gonbad, shākhe gāv, surāk

sa.ghā.ne zirzamin, sardābe

sā-ghar jān, piāleye sharāb

sā-ghar.gir bādekhār, sharābkhār

sā-gha.ri az charmhā

sā-ghar.kesh meynush, meygosār, sharābkhār

saghd zamine goud, goudāli ke ābe bārān dar ān anbāshte shode bāshad

sa-ghir kuchak

sag-jān portavān, portāb

sag.mā.hi az māhihā

sag.sār be mānande sag, āzmand, donyāparast

sag.za.bān az giāhān

sag.zan tire kuchaki ke peykāne besyār bāriki dārad

sa.hāb abr

sa.hā.be yārān, hamrāhān

sa.hām sahmhā, bahrehā

sa.hām.dār kasi ke dārāye sahm yā bahre dar sherhati bāshad

sa.har bāmdād, sepidedam

sa.har.gah sahgāh, bāmdād

sa.hā.ri biābānhā, dashtā, sahrāhā

sā-hat dargāh, āstāne

sā-heb dārānde, mālek, hamneshin, hamdam

sā-heb.del khodāshenās, pārsā, parhizkār

sā-heb.di.vān nāzere khazāneye doulat

sā-heb.kār kārfarmā

sā-heb.khā.ne mizbān, dārāndeye khāne

sā-heb.na.zar āgāh, kārshenās

sā-hel kenāre daryā, pelāj

sā-hel.ne.shin kasi ke kenāre daryā zendegi mikonad

sā-heb.man.sab afsare artesh, dārāye maqām va pāye

sā-her afsungar

sā.he.re zane afsungar

sā-he.ri afsungari

sa.hes.tan namāyān shodan, tarakidan, tarsidan, ramidan

sah.hāf kasi ke kārash jeldsāzi va tahbandiye ketāb yā daftar ast

sah.hā.fi tahbandi va jeld kardane ketāb

sa-hi rāst, dorost, keshide, giāhi ke rāst va khoshnamā bāshad mānande sarv, tāze va noujavān

sa-hi.dan tarsidan, bim dāshtan, tars dāshtan

sa-hih dorodt, rāst, tāndorost

sa-him sharik, hambahre

sahl āsān, bedune dardesar, narm, hamvār
sah-len-gār ānke kārḥā rā āsān shomorde va jeddi nagirad, tanbal
sah-len-gā-ri kutāhi dar kār, tanbali
sahm bahre, nasib, tars, bim, harās
sahm-gin tarsnāk, tarsāvar
sah-mi-dan sakht tarsidan
sah-mi-ye qesmat, bahre, bakhsh
sahm-nāk tarsnāk, bimnāk
sahm-zad bimnāk
sahn miānsarā, meydān
sah-ne jāye namāyesh dar taātr, kuchaktarin qesmate yek film, zamine hamvār
sah-ne-sā-zi ārāstane sahneye namāyesh yā film bā dekorhāye monāseb
sah-rā biābān, dasht
sahv gonāh, laghzesh, farāmush kardan, eshtebāh
sah-van az ruye eshtebāh
sāj derakhte tanumandi ke dārāye chubi siāhrang mibāshad, az parandegān, tāveye nānpazi
saj ruy, rokhsāre, chehre
sa-jā nāme, onvāne ketāb
sa-jad sarmāye sakht
sa-jā-har mānand, nazir
sa-jā-kand marde mosallah
sa-jām sarmāye sakht
sa-jan sarmāye sakht
sa-jā-ni-dan sard kardane chizhāye garm
sa-jā-van-di ārāstane ketāb bā talā
sa-jā-yā kuhā, ādathā
saj-de pishāni bar zamin nahādan
sāj-gun be range sāj, tirefām
sa-ji-dan boruze sarmāye sakht, sard shodane havā, khonak va sard shodane har chize garm
saj-jā-de qāliche, jānamāz
sa-jok sachok, durāgh, az khorakiḥā
sāk chamadān, jāmedān
sa-kach maviz, angure khosk shode

sa-ka-ne sākenin, shahrvandān
sa-kanj sorfe, kharāsh
sa-kar-fi-dan shakarfidan, laghzidan, sekandari khordan, oftādan
sā-kā-roz qande neyshakar
sak-bi-ne az giāḥān
sā-ken biharakat, bāshande, āramide, sokunat dāshtan
sā-ket ārām, khāmush
sa-khā bakhshesh
sa-khār giāhe dāruyi
sā-khā-rin garde sepid va shirini ke kārborde dāruyi dārad
sa-khā-vat bakhshandegi, karam
sā-khen sārūj, tarkibe āhak va mavāde digar
sa-khi bakhshande
sa-khif past, forumāye, nādān
sakh-re sange bozorg va sakht
sakhsh pustine kohne
sakht doshvār, ostovār, pāydār
sākht mahsul, yarāq va bande zine asb, pusheshe zerehiye zine asb
sakht-af-zār pārehāye elektronikiye kāmputer, dar barābare narmafzār
sākht-tan padid āvardan, āfaridan, banā kardan, dorost kardan
sakh-tan sanjidan, vazn kardan
sākht-tār sākhtemāne har chiz
sākht-te āmāde shode, padid āvarde shode, banā shode, dorost shode
sākht-te bu-dan āmāde budan
sakh-te sanjide, vazn shode
sākht-te sho-dan āmāde shodan, padid āvarde shodan
sākht-te va par-dākh-te az har su āmāde
sākht-te-gi āmādegi, ārāstegi, khiāli
sākht-te-mān banā, khāne, sākhtār
sakht-gir ānke bar digarān sakht migirad, bārikbin
sakh-ti doshvāri, zahmat, ostovāri
sakh-ti-ān puste dabbāghi shode
sakht-kush kushā, kushande

sākh-to pākht zadobande penhāni
sākh-to sāz āmādegi, sākhtan
sakht-pā pāydar, ostovār
sakht-sar ostovār, lajuj
sakh-tu az khorākīhā
sa-ki-le jastane galu
sak-ku takhtgāh
sak-te khāmushi, istādane qalb,
 baste shodane nāgahāniye raghā
sa-ku sakku, takhtgāh
sa-kuy saku, bolandiye dare khāne,
 takhtgāh
sal vasileye gozashtan az āb, pole
 chubi, qāyeq, keshti, shosh
sāl za-de āfat dide, āsib dide
sāl zamāne lāzem barāye yek
 charkheshe zamin be doure khorshid
 barābar bā 365 ruz
sa-lā-bat sakhti, ostovāri
sā-lād āmizēyi az sabzihāye pokhte
 yā khām ke bā sos khorde mishavad,
 torshiye tāze az khiār, tamāte, piāz
 va kāhu
sa-laf gozashte
sa-lāh niki, khubi, shāyestegi
sa-lāh-did ravā dānestan, khub
 dānestane kāri, nik dānstan
sa-lā-hi-yat shāyestegi, darkhor
 budan
sa-lā-hi-yat-dār shāyeste, darkhor,
 sezāvār
sā-lak az bimārihā
sa-lāk shusheye talā va noqre,
 shemshe talā va noqre
sa-lam az derakhtān
sal-ām dorud, rastgāri
sa-lā-mat tandorosti, pāki, ārāmesh
sā-lā-ne sālīāne, yek bār dar sāl
sā-lār rais, bozorg, sardār, kohan,
 sālkhorde
sā-lā-ri riāsat, pādshāhi, sardāri
sa-lā-sat ravāni, narmi, peyvastegi
sa-lāt namāz
sa-la-vāt dorudhā, namāzhā
sa-la-vā-ti rāygān, moft

salb kandan, jodā kardan, robudan
sā-le nu-ri masāfati ke nur dar yek
 sāl mipeymāyad
sā-leh nikukār
sā-lej bidmeshk, az derakhtān
sā-lek ravande, mosāfer, zāhed
sā-lem tandorost
sā-les sewom
sā-le-san sewom, se digar
salf bājenāgh, shouharāne do khāhar
sāl-gard zamāne yek ruydād pas az
 yek yā chand sāl
sāl-ge-reh ruze tavallod, jashne
 tavallod
sā-li-ān sālhā
sā-li-ā-ne yek bār dar sāl, sālāne
sa-lib chalipā
sa-li-bi-ye pardeyi dar chashm
sa-lim nikhahād, sālem
sa-li-qe zouq, seresht
sa-lis ravān, narm
sa-li-te zane badzabān
sa-li-te-ga-ri zabānderāzi, badzabāni
salkh ruze pāyāne māh, be pāyān
 residane māh
sāl-khor-de pir, kohansāl, fartut
sāl-khor-de-gi piri, farsudegi
sal-lākh kasi ke puste jānevarān rā
 mikanad
sāl-mah tārikh, hesābe ruz va māh
sal-mak az āvāzhāye kohan
sāl-mand pir, sālkhorde, fartut
sal-mā-ni ārāyeshgar
sāl-nā-me ketābe akhbāre sālāne,
 gāhnāme
sā-lon tālār
sal-sal ābe govārā
sāl-sho-mār sāl-nāme, gāhnāme
sal-ta-nat pādshāhi kardan
sal-ta-qi az pushāke darvishān
sā-lu jāmeye sepidi ke az ān dastār
 va pushāke zanāne dorost mikardand
sā-luk dozd, rāhzan
sā-lus doru, riākār, charbzabān
sā-lu-si riākāri, duruyi, faribkāri

sām ātash, nāmi dar shāhnāme, ragehāye kāniye talā, marg
sa-mā āsmān
sa-mā-che samākche, sineband, pestānbande zanān
sa-mad biniāz
sa-mā-kār khedmatkār
sa-māk-che samāche, sinebande zanān
sā-mākh-che sāmākche, sineband, pestānbande zanān
sā-mā-ki sinebande zanān
sa-man gole yāsaman
sā-mān vasāyele zendegi, ārāmesh, ārām gereftan, ābādi, pāyān
sa-man-bar sepidepykar, khoshbu
sa-mand asbi ke rangash māyel be zard bāshad
sa-man-dar az jānevarān
sā-man-dar sāmandar, az susmārān
sa-mā-ne āsmāne, saqfe khāne, belderchin
sa-mā-ni belderchin, golche
sa-ma-nu az shirinihā ke dar sofreye haftsin migozārānd
sa-mar miveye derakht, bār
sa-ma-re bāzdeh, natije, hāsel, nasl, farzand
sa-mā-ris guneyi māhiye roughandār
sa-mā-rough qārche kuhi
sa-mā-ruk kabutar
sa-mā-rukh samārugh, qārchhāyi ke dar jāhāye namnāk miruyad
sa-mā-var vasileye jushāndane āb barāye chāy
sa-mā-vi āsmāni
sām-bā raqse porshuri dar āmrikāye jonubi bevije dar berzil
sam-bol namād, neshāne, mazhar, namāyande
sam-bo-lik namādin
sā-me peymān, sougand, vām, qarz, panāh, panāhgāh
sā-met khāmush, bisedā

sam-fo-ni āhāngi ke barāye orkestre kāmél sākhte shavad
sam-fo-nik motanāseb bā samfoni
samgh māyeye chasbnāki ke az taneye derakhtān birun miāyad
sa-mi-dan bu keshidan, buyidan
sa-mim khāles, asl va khālese har chizi
sa-mi-mā-ne az ruye rāsti, khālesāne
sa-min gerānbahā, farbeh, chāq
sā-miz vasileye tiz kardane kārđ va shamshir
samm zahr, māddeye koshande
sam-mi zahrālud, ālude be samm
sam-mpāsh abzāre pāshidane samm
sam-pā-tik jālebe tavajjoh, jazzāb
sam-po-zi-um anjomane elmi, hamneshast
sam-rād pendār, khiāl, fekr
sam-sām shamshire borrande
sam-sul bisharmi, shukhi
samt su, taraf, jāneb
sa-mu guneyi tare ke khodru ast, az sabzihā
sa-mur az jānevarān, rāsu
sā-mu-rā-yi jangjuye jāponi
san az giāhān, pichak, mānand, ravesht, neyze
sān ravesht, tarz, rasm, ādat, souhān barāye sāyidane chub yā felez, bazdide farmāndeh az sepāhiān, bahre, pāre
sa-nā setāyesh, az giāhān
san-aat fanāvāri, teknoloji
san-aat-gar sanaatkār, honarmand
san-aat-kār sanaatgar, honarmand
sa-nad neveshte, madrak
sa-na-de mā-le-ki-yat sanadi ke mālekiyate kasi rā bar chizi sābet konad
sa-nā-gos-ta-ri setāyeshgari
sa-nā-gu-yi setāyeshgari
sa-nā-khān setāyande, setāyeshgar

sa-nam bot, zibāru
sa-nār kafe daryā ke keshti dar ān gir konad, gereftār
sa-na-vāt sālhā
sa-nā-ye sanaathā
sā-nāz az golphā, nāmi barāye dokhtarān
san-bal kār rā sarsari anjām dādan
san-bu-se har chize segush, az khorākīhā ke dar nāni segush anbāshte mishavad
san-but heykal, nemud, nemudār
san-dal kafsh, pāypush, kafshe rāhati, dampāyi, nādān, keshtiye yadak
san-da-li guneyi chārpāye barāye neshastan bar ruye ān
san-da-re harām zāde
san-de sendāne āhangarān
san-duq jaabeye bozorge chubi yā felezi
san-duq-dār khazānedār
sānd-vich bazmāvārd, khorāke hāzeri, nāni ke dar ān gusht, tokhmorgh, khiārshur, guje farangi va mānande ān gozāshte bāshand
sa-ne sāl, nefrin
sā-ne-he pishāmad, ruydād
sang māddeye sakhti ke pusteye zamin rā tashkil midahad
san-gāb ābdāne bozorge sangi
san-gak sange kuchak, nāni ke ruye rige dāgh mipazand
san-gam hamrāh, rafīq, yār
san-gan-dāz falākhan
san-gār hamrāh, rafīq
san-gar jānpanāh
sang-che sange kuchak, tagarg
sang-chin jāyi ke gerde ān rā bā sang chide bāshand
sang-dān bakhshi az luleye govāreshe parandegān
sang-del birahm, khashen
sang-deli birahmi
sa-nge khā-rā sange besyār sakht

sang-farsh zamini ke ruye ān rā bā sang pushānde bāshand
san-gi sākhte shode az sang
san-gin porvazn, gerān, sakht
sang-lākh sangestān, zamine porsang
sang-ne-vesh-te sangi ke bar ruye ān neveshteyi rā kande bāshand
san-go-le nāni az ārde arzan
san-gom az parandegān
sang-posht kaseposht, lākposht
sang-ri-ze khordesang, rig, māse
sang-sār raveshi vahshiāne barāye mojāzāt
sang-she-nā-si dāneshe shenākhte sanghā
sang-tāb chizi ke bar ruye sang pokhte shode bāshad
sang-ta-rāsh kasi ke kārash tarāshidane sang barāye sākhtemān ast
sang-vā-re fosil
sā-ni dowom
sā-ni-an dowom, do digar
sā-ni-ye yek shastome daqiçe
sanj az vasilehāye āhangsāzi
san-jāb az jānevarān
san-jāq mikhe kuchak
san-jā-qak az hasharāte bāldār
san-jar parandeye shekārī
san-je sange tarāzu, vazne
san-jesh sanjidan
san-ji-dan andāze gereftan, moqāyese kardan, vazn kardan, barābar kardan
san-joq sanjāq, mikhe kuchak
sāns zamāni barāye namāyeshe film yā taātr, noubat, jalase
san-sān sokhane nārasā
sān-sur kontorol va bāzresiyeye doulat bar resānehā
sān-sur-chi kasi ke kārash sānsur ast, maamure sānsur
sānt sāntimetr, yek sadom az metr
sān-te-rā-lism markazgerāyi

sān-te-ri-ol miānak, zarreye markazi miāne tan

sān-ti-ge-rād vāhedi barāye sanjеше garmā

sān-ti-mān-tāl dārāye zāheri ārāste va raftāri hamrāh bā zarāfat

sān-ti-metr yek sadome metr

sāntr ersāle tup barāye bāzikone khodi dar futbāl

san-tur az abzāre āhangsāzi

sa-nu-bar az derakhtāne hamishe sabz

sa-pal somme shotor, nākhone fil

sa-pā-ruk kabutar

sa-pil āvāze parandegān

sa-pi-rak suske pardāri ke dar jāhāye namnāk zist mikonad

sap-righ khusheye angor yā khormā

sāq fāseleye miāne zānu va moche

pā

sa-qan-qur az khazandegān

sa-qat morde, oftāde, khatā, kālāye

past, rosvāyi

sa-qat sho-dan mordan, bifāyede shodan

sāq-dush kasi ke shabe arusi dush

be dushe dāmād rāh miravad

sā-qe qesmati az andāme giāh

sā-qeb derakhshān, nurāni

sā-qet foru oftāde

saqf pusheshe bālāye khāne

sā-qi kasi ke āb yā sharāb be

digarān dahad

sa-qil sangin, porvazn

saq-qā forushandeye āb

saq-qez shireye derakht, az shahrhā

sar andāmi az badan bālātar az

gardan, bālā, andishe, farmāndeh

sar ā-var-dan be pāyān rasāndan

sar bākh-tan fedākāri kardan, sare

khod rā az dast dādan

sar ba-rā-var-dan sar boland

kardan

sar bar-dāsh-tan rastākhez kardan,

shuresh kardan

sar barge-ref-tan az khāb bidār shodan

sar bar-tāf-tan sarpichi kardan

sar bāz zadan khoddāri kardan

sar be nist nābud, nist

sar be rāh farmānbordār

sar be sar sarāsar, barābar

sar be tu sar be zir, dar andishe

foru rafte, kamsokhan, hilegar

sar kar-dan modārā kardan, bā kasi

sākhtan

sar pu-shi-de dārāye saqf

sar raf-tan pāyān yāftan

sār sar, shotor, pasvande jā, dard,

āzār, mānand, ney, az parandegān

sar za-dan rasidegi kardan, didār

sa-rā khāne, bārgāh

sā-rā nāmi barāye dokhtarān, pāk,

zobde, khāles

sa-rāb ābnamā, zamine hamvāri ke

bar asare garmāye besyār az dur be

nazar āb minamāyad

sa-rā-che khāneye kuchak

sa-rā-dār sarāy-dār, negahbāne sarā

va khāne

sa-raf sorof, darde galu be sababe

sorfeye besyār

sar-af-kan-de sar be zir andākhte,

sharmsār, sharmande

sar-af-kan-de-gi sharmsāri

sar-af-rāz sarboland

sa-rā-ghāz dibāche

sa-rā-ghoch sarāghuch, sarāgush,

sarāghush, pusheshi barāye gisovāne

zanān

sa-rā-gun sarnegun, sarāzir

sa-rā-gush sarāghush, pusheshi

barāye gisovāne zanān, rusari

sa-rā-hang khānandegi, pishrouye

lashkar, shabgard, negahbāne shab,

sarhang

sa-rā-hat roushani, āshkāri, biparde

sokhani rā goftan

sa-rā-ha-tan āshkārā, be roushani

sā-rak az parandegān

sa-rak sare kuchak, pesar
sā-rakhk pashe, nishe pashe
sā-rakhk-dār az derakhtān
sar-ā-khor raise establ
sa-rakhs az giāhān, az shahrhā
sa-rā-kuft sarkuft, sarzanesh
sa-rāl sargardān, sargashte
sa-rā-mad az hame behtar, bālātar, bartar, bargozide, nokhbe
sa-rā-māj yugh, chubi ke hangāme khish zadan bar gardane gāv miandākhtand
sa-rān bozorgān, rahbarān
sā-ran sārānj, sār
sā-rān sarhā, āghāz
sa-rand tābbāzi, jolbak, gharbāl
sar-an-da-run marmuz, hilegar
sar-an-dāz rusari, pākbakhte, siāhmast
sa-rā-ne māliāt, yeki yeki
sā-rang sāzi ast be mānande kamānche ke bā ārshe navākhte mishavad
sa-ran-jām pāyān, pāyāne har kār
sa-rā-pā sartāpā, hame, sarāsar
sa-rā-par-de bārgāh
sa-rā-sar hame, hamegi
sa-rā-shak pashe, hashareye bāldār
sa-rā-shib sarāziriye zamin, jāye shibdār, ru be pāyīn
sa-rā-shi-bi sarāziri
sā-rashk sārakhk, pashe
sā-rashk-dār sārakhkdār, az derakhtān
sa-rā-si-me parishān, āshofte, binnāk, harāsān, sargashte
sa-rā-si-me-gi āshoftegi, parishāni
sa-ra-tān az bimārihā, tumorhāye badkhim
sā-ra-vi ahle shahre sārī dar ostāne māzandarān
sa-rā-vil shalvār
sa-rāy sarā, khāne, bārgāh
sa-rā-yān sarāyande, dar hāle sorudan

sa-rā-yan-de sorāyande, sorudgu
sa-rā-yat asar gozāshtan, jāri shodan
sa-rāy-dār darbān, ānke khāne rā mipāyad
sa-rā-ye jā-vid pardis, behesht
sa-rā-ye se-panj ruzgār, donyāye zudgozar
sa-rā-ye sorudan, āvāze goruhi, kor
sa-rā-yesh sorāyesh, sorudan, sorud khāndan
sa-rā-yi noukarāne darbār
sa-rā-yi-dan sorāyidan, sarāyesh, sorudan, āvāz khāndan
sar-ā-zād rahāyi yāfte, rahā
sa-rā-zi-ri sarāshibi, ru be pāyīn
sar-ba-hā khunbahā
sar-bakhsh ādame bāgozasht, bahre, qesmat
sar-bā-lā ru be bālā
sār-bān sār-vān, shotordār, shotorbān, charānandeye shotor
sār-bā-nag az āhanghāye Pārsi
sar-band rusariye zanān, ānche sar rā bā ān bebandand mānande shāl va dastār
sar-barg barg va kāghazi ke nāme sāzmān yā edāre bar bālāye ān chāp shode ast, bakhshhe bālāye bargehāye āzmun
sar-bas-te pushide, penhān
sar-bāz nezāmi, sepāhi, fedākār
sar-bāz-khā-ne jāye āmuzeshe sarbāzān
sar-be-ha-vā bāzigush, sahlengār, bideqqat
sar-bi-le peykāne pahn, tire doshākhe
sar-bo-land sarāfrāz, sarfarāz
sar-cha-kād bālāye pishāni
sar-chang poshtepā zadan be kasi, ordangi, silī
sar-char-khi māliāti ke bābate chāh daryāft mishod
sār-che az parandegān

sar.chik sarjik, sarhang
sar.chin sarchide, ānche bā dast chide bāshand, dastchin, miveye khub va bargozide
sard dārāye damāye pāyin, zedde garm, khonak
sar.dāb sardābe, zirzaminiye khāne ke khonak ast
sar.da.bir kasi ke maqālāte ruznāme zire nazarash āmāde mishavad
sar.daf.tar modire daftare asnāde rasmi
sar.dam.dār sargoruh, sardaste, rais, rahbar
sar.dar bālāye dar, āstāne
sar.dār farmāndeh, rahbar, pishvā, sālār
sar.dar.gom sargardān
sar.dā.ri sālāri, rahbari, az pushāke mardāne
sar.dār.se.pah farmāndehe sepāh
sar.das.te sargoruh, sarparast
sard.ba.yān rokgu, rāstgu
sa.rde gune, jur, qesm, guneyi kharboze, kāseye sharāb, sāqi
sar.de.hi sāqigari
sar.de.rakh.ti miveyi ke az derakht bedast āyad mānande sib
sar.di borudat, sarmā
sār.din az māhihā
sard.sir jāye sard
sar.du.shi pāgun, pārcheye bāriki ruye shāneye pushāke arteshi barāye gozāshtane daraje
sa.re bargozide, niku, khub, khāles, pasandide, zare khāles
sa.re kar.dan bargozidan
sa.re khar sarbār, mozāhem
sā.re parde, roshve, sāri, pusheshe zanāne hendi
sa.re shab āghāze shab
sā.rem borrande, marde delir
sa.re.mard javānmard, marde bargozide

sā.req dozd
sa.re.rā.hi nouzādi ke kenāre rāh gozārānd
sarf be kār bordan, kharj karādn
sarf kar.dan be kār bordan
sarf sho.dan be kār raftān
sar.fa.rāz sarafrāz, sarbolānd
sar.fe afzuni, sud, bahre, fāyede
sar.fe.ju ānke dar kharj kardan andāze negh dārād
sar.fe.ju.yi andāze negah dāshtān, velkharji nakardan
sar.ga.rāy biqarār, nāfarmān
sar.gar.dān āvāre, parishān, sargashte
sar.garm mashghul
sar.gar.mi ānche kasi rā be khod mashghul dārād
sar.gash.te parishān, āshofte, āvāre, shegeft zade
sar.gash.te.gi sargardāni, āshoftegi, āvāregi
sar.ga.zid bāj
sar.ga.zit sargazid, bāj
sar.ge.rān sarsangin, khashmgin, maghrur
sar.ghej kāseye chubin
sar.gi.je sargijesh, davarāne sar
sar.gord az darajehāye artesh miāne sarvān va sarhang
sar.go.ruh sardaste
sar.go.shā.de bāz, biparde
sar.go.zasht ruydād, sharhe hāl
sar.hadd marz
sar.hāl shād, khoshhāl
sar.hang az darajehāye artesh bālātār az sargord
sā.ri pusheshe zanāne hendi, az parandegān
sa.ri sardāri, sālāri, sarā, khāne, pusheshe zanāne hendi, bāsoraat, zud, ton, chālāk
sa.ri.che az parandegān
sa.rid jolbak
sa.righ khusheye angur

sa-rih biparde, roushan, rok, vāzeh, āshkār

sa-ri-han āshkārā, biparde, bedune rudarbāyesti

sa-rin mansub be sar, bālesh

sa-ri-o-seyr tondrou

sa-ri-r takht, arike, ranginkamān, sadkis

sa-ri-rat rāz, bāten

sa-ri-ri darmāne bālini, mansub be sarir

sar-jagh-rāt sarshir

sar-je kāseyi mesi ke bārāye

andāzegiriye zamān be kār miraft

sar-jom-le betoure kolli, jomlegi, bargozide, behtarin

sar-jon-bān sardaste

sar-ju-khe sardaste, sarbāze darajedār

sar-jush ānche az dige ghazā barāye cheshidan bardārānd

sar-kā serke, torshi

sar-kan-ga-bin khorāki ke az serke va angabin bedast miāyad

sar-kār kargozār, onvāne rasmi barāye darajedārān

sar-kar-de sardaste, rais

sar-kesh sarkash, nāfarmān

sar-ke-shi sarkashi, nāfarmāni, yāghigari

sar-khān khānandeyi ke khāndane āvāz rā āghāz mikonad

sar-khā-re sanjāqe zarrini ke zanān barāye ārāyesh be kār mibarānd

sar-kheyli sardaste, sargoruh

sar-khor badqadam

sar-khosh shād, khoshhāl

sar-kub sarzānesh, dar ham kubidan

sar-ku-be gorz

sar-kuft sarzānesh, toubikh

sar-lād divār, bālāye divār

sar-lash-kar afsar, az darajehāye artesh bālātar az sartip

sar-lou-he onvān, asās, dibāche

sarm kangar, giāhe khārdār

sar-mā sardi, sard budan, dar barābare garmā

sar-mad peyvaste, jāvid, hamishe

sar-ma-di hamishegi, jāvidān

sar-mā-khor-de-gi az bimārihā

sar-man-zel jāye forud āmadane mosāfer yā kār vān

sar-ma-qā-le neveshteye mohemmi ke dar nokhostin sotun az barge nokhoste ruznāme chāp mishavad

sar-mashq olgu, nemune

sar-mast maghrur, sarkhosh

sar-mas-ti sarkhoshi, ghorur

sar-mā-ye dārāyi, māl

sar-mā-ye-dā-ri dāshtane sarmāye,

az nezāmhāye eqtesādi va siāsi

sar-mā-za-de-gi yakh bastan dar asare sarmā

sar-ne-vi sarjukheye niruye daryāyi

sar-ne-gun vājgun, vārune

sar-ne-shin mosāfer

sar-ne-vesht bakht, taqdir

sar-ney-ze ālati pulādīn ke bālāye

neyze yā tofang nasb mikonand

sar-nou-be sarneghbān, sarpāsdār

sa-ro sā-mān asbābe zendegi,

ārāmesh dar kār va zendegi

sa-ro-kār kār, dādo setad

sa-ro-serr rābeteye penhāni

sar-pā istāde, barpā

sar-pā-je panjeye dast va pā, porzur, zebardast

sar-pa-rast negahbān, parastār, bozorgtare khānevāde, ohdedār

sar-pa-ras-ti rasidegi va negahdāri

sar-pās raise pāsbānān, sardasteye negahbānān

sar-pās-bān goruhbāne shahrbāni

sar-pāsh sar pāshande, gorze gerān

sar-pā-yān kolāhkhud, khud, dastār

sar-pā-yi istāde, istāde kār kardan, kafshe rāhati

sar-pich ānche bar sare chizi mipichand, dastār, jāyi ke lāmp rā dar ān mipichand

sar-pi-chi nāfarmāni, sarkeshi
sar-por guneyi tofang
sar-push kolāh, darpush, ānche sare chizi yā kasi rā mipushānad
sar-qof-li haqe āb va gel, puli ke kasi be digari bedahad tā jāyi rā ke dar ejāreye ust be vey vāgozārad
sar-rāf kasi ke bā dādo setade pulhāye gunāgun sud va bahre mibarad
sar-rā-fi pishe va kāre sarrāf, jāyi ke dar ān pulhāye gunāgun dādo setad mishavad
sar-rāst mostaqim, kāmel
sar-resh-te kārđāni, dānāyi
sar-re-sid sarrasid, zamāne pardākhte pule vām gerefte shode az bānk
sar-sabz shādāb, tar va tāze
sar-sab-zi shādābi
sar-sād az giāhān
sar-sakht lajuj, ostovār, dārāye tāb va tavān
sar-sakh-ti portābi, portavāni
sar-sām āshoftegi, sardard
sar-sām-ā-var ānche sababe āshoftegi va sardard shavad
sar-sa-rā rāhrou
sar-sa-ri sosti, bitavajjohi
sar-se-por-de fārmānbordār
sar-se-por-de-gi taslim shodan, fārmānbordāri
sar-shab shāhin, az parandegān
sar-shākh barāmadegiye do tarafe pishāni, galāviz shodan, nouke shākhe jānevarān
sar-shār por, labriz, labālab, sarriz
sar-she-kas-te sarafkande, sharmsār
sar-she-kas-te-gi sarafkandegi, sharmsāri
sar-she-nās nāmdār, porāvāze
sar-shir māye, charbiye ruye shir
sar-sho-mā-ri shemordane shahrvandāne yek keshvar

sar-shu sar shuyande, geli ke sar rā bā ān mishostand
sar-tāf-tan sarpichi kardan, nāfarmāni kardan
sar-ta-rāsh kasi ke sare digarān rā betarāshad, ārāyeshgar
sar-tā-sar hame, hamejā
sar-tip darajeyi dar artesh bālātar az sarhang
sar-tir tond, zud
sar-ti-zi tondi, tondkhuyi, mājārājuyi
sā-ru az parandegān, tuti, morghe sokhangu
sā-ruj tarkibe khāk, khākestar, āhak, pashm va roughan ke barāye sākhtane pusheshe ābanbār be kār miraft
sā-ruk tuti, morghe sokhangu
sā-rune tāk, derakhte angur
sā-ruq sofre, boqche
sarv az derakhtān
sar-vā sarvād, afsāne, sorude, khāneyi ke pishgāhe bozorg va bāz dārad
sar-vād sorude, chakāme
sar-vāl shalvār
sar-vān az darajehāye artesh bālātar az sotvān va pāyintar az sargord, fārmāndehe goruhān
sār-vān sārībān, shotorbān
sar-vaqt sorāgh, porsesh, jostoju
sar-var pishvā, bozorg, rais
sar-va-ri pishvāyi, rahbari
sar-ve sa-hi derakhte sarvei ke khoshnamā ast
sar-za-de bikhabar, nāgahāni
sar-za-min marzobum, keshvar, mihan
sar-za-nesh malāmat, sarkuft
sar-zen-de shādmān, porshur
sās hashareyi az rāsteye nimbālān, pākize, narm
sā-sān nāmi barāye pesarān
sā-sā-ni-ān az selselehāye Pārsi

sā-sar sār
sā-sāt daricheye kuchaki dar
 kārborātore māshin
sā-si gedā, gadā
sā-sor qalamney
sās-tā ahriman, setamgar, birahm
sā-sun guneyi dukhte darz va chin
 dar pushāke zanāne
sāt khābidan, be khāb raftan
sa-tā kutāh shodeye avestā, ketābe
 zartosht
sā-tan guneyi pārche
sa-tar astar, baghal
sa-tar-van nāzā, zani ke bache
 nayāvarad
sa-tar-va-ni nāzāyi
sa-tā-vand ravāq va bālāye khāne,
 ivān
sa-tā-ve neyrang, dorugh
sa-te angur, ghazāye shab mānde,
 serke
sā-tel giāhe dārui, roushanak
sāt-ge-ni sātgi, piāleye bozorg
 shārāb
sāt-gin sātginī, piāleye bozorge
 sharāb, dust dāshtani, gerāmi
sath ruye, masāhat
sa-ti pulād, āhan
sati zarfi barāye bardāshtane āb
satr yek khatt va radif az neveshte
sāt-rāp farmāndeh, vāli, hokmrān
sā-tur ālate tiz va pahni be mānande
 kārd ke barāye boridane gusht be kār
 miravad
sāv sudan, sāvidan, tiz kardane kārd
 yā shamshir, bāj va kharāj, nāb,
 khāles, bedune āmikhtegi
sā-va borādeye talā
sa-vā jodā, joz, magari
sa-vāb dorost, rāst, ravā, chekidane
 āb az kise va mānande ān, pādāshe
 kare nik
sa-vāb-did nazarkhāhi, mashvarat
sa-vā-beq pishinehā, gozashtehā
sa-vāb-kār nikukār

sa-vād tavānāyiye khāndan va
 neveshtan, neveshte, siāhi
sā-vā-han borādeye āhan, sudeye
 āhan
sa-vā-hel sāhelhā, karānehāye daryā
sa-val nākhone shotor
sa-vā-neh pishāmadhā, ruydādhā
sa-vār kasi ke bar otomobil, asb yā
 mānande ān neshaste bāshad, jangju
sa-vā-re savār bar chizi, dar
 barābare piāde
sa-vā-re-ne-zām bakhshi az sepāh
 ke afrāde ān savār bar asb budand
sa-vā-ri savār budan, chiregi,
 otomobilhāye sabok
sa-vār-kār asbsavāre chābok,
 chāboksavār
sā-vi-dan sāyidan, souhān kardan,
 narm kardan, sāf kardan, be ham
 mālidan, lams kardan
sā-vi-de sāyide, kubide, narm shode
sā-vin sabadi ke panbe barāye
 reshte shodan rā dar ān migozārand
sā-vis chize gerānmāye, jāmeye
 panbeduzi shode, panbeye zade
 shode
sā-viz nikkhu, khoshkhuy
sāy besāy, gerānbahā, nafis
say kushesh, talāsh
sā-yad cherki ke az āhan birun
 ārand
sa-yā-lekh khārkhask, khāre
 sephalu
sa-yān az giāhān, pichak
sā-yan-de ānche ke chizi rā
 misāyad va narm mikonad
sa-yan-jor akhgar, sharāreye ātash
say-ber-ne-tik dāneshe osule
 ertebātāt va kontorol
sā-ye jāyi ke nur be sababe vojude
 chizi bar sare rāhe khod be ān
 narasad, panāh
sā-ye-bān chatrī ke barāye rahāyi
 az tābeshe āftāb be kār mibarand
sā-ye-khosh derakhte nārvan

sā-ye-pa-ras-ti kārḥāye nāshāyeste
anjām dādan
sā-ye-par-var-de sard va garme
ruzgār nacheshide
sā-ye-push sāyebān
sā-ye-r chizi digar, hame
sā-ye-rou-shan ḥālāti miāne tāriki
va roushanāyi
sā-yesh sāyidan
sā-ye-she-kan roushan konande
sā-ye-var sāyedār
sa-id nikbakht, khosbakht
sā-yi-dan sāvidan, souhān kardan,
narm kardan, sāf kardan, be ham
mālidan, lams kardan
sā-yi-de kubide, narm shode
say-yād shekārchi
say-yāh jahāngard, gardeshgar
say-yāl besyār ravān, jāri
say-yār gardande, gardesh konande
say-yā-rāt sayyārehā, harbāspān
say-yā-re harbāsp, koreye āsmāni
mānande koreye zamin ke be doure
khorshid migardad
say-yās siāsatmadār, siāsatbāz
say-yed tāzi zādegāni ke asl va
nasabeshān be payāmbare eslām
miresad
sāz vasileye navākhtane āhang,
rounaqe kār, sāzgāri, mihmāni, selāh
va adavāte jangi
sa-zāb sadāb, giāhi ast talkh va
badbu
sā-zan-de-gi sākhtan, ābād kardan,
sāzande budan
sā-zaq shireye derakhte sarv ke
qābele afrukhtan ast
sā-ze chu-pān ney
sā-ze sa-far asbāb va lavāzeme
safar
sā-ze sākhtār, sākhtemān
sā-zesh bā ham sākhtan, sāzgāri
sā-zesh-kār ānke sāzesh mikonad,
ahle bandobast
sāz-gār hamāhang, sāzesh konande

sāz-gā-ri sāzesh, hamāhangi,
sākhtan, raftāre kuhb dāshtan,
bordbāri
sā-zi-dan sākhtan, āmāde kardan,
sezāvār, sāzesh, sāzgāri
sāz-mān tashkilāt, sākhtār
sāz-mand sāzgār, sākhte, āmāde,
sezāvār
sāz-mā-ne bar-nā-me tashkilati ke
barnāmeye ābādi va eqtesāde
keshvar rā tarh va āmāde mikonad
sāz-mā-ne de-fā tashkilāti barāye
pishgiri az doshman va pāsdāri az
mihan
sāz-mā-ne me-la-le mot-ta-hed
tashkilāti ke dar āghāz barāye
negāhdari az solh dar donyā bevojud
āmād
sā-zo-barg asbāb va lavāzeme
sarbāzān, abzār va ālāt, tajhizāt
sā-zo-kār mekānism
sāz-var sākhte va pardākhte, āmāde
se az shomārehā miāne do va
chahār, az adadhā
se-as-be shetābān, tond
se-bakh namak
se-banj chubi ke be gāvāhan
mibandand
se-bil muye poshte lab
se-bi-lu dārāye sebile porposht
seb-qat pishi gereftan
se-char-khe dārāye se charkh,
māshinaki barāye kudakān
se-dā āvā, bāng, āvāz, pejvāk,
ānche ke shenide mishavad
se-dā-bar-dā-ri gereftan yā paksh
kardane sedāye kasi yā chizi be
hangāme ejrāye barnāme bā
bekārgiriye dastgāhhāye vije
se-dā-go-zā-ri afzudane sedā va
āhang be film
se-dā-qat sadāqat, rāsti, rāstguyi,
mehr, dusti
se-dā-rat vezārat, nokhostvaziri,
bartari, bālāneshini

sed.diq rāstgu, rāst va dorost
sedq rāsti, rāstguyi
sedq kar-dan dorost darāmadan
sedr derakhte konār
se.fā.hān tāzi shodeye sepāhān ke shahri dar markaze keshvar ast, yeki az āhanghāye kohan
se.fā.hat nādāni, bikheradi
se.fā.rat kār va shoghle safir
se.fā.rat.khā.ne namāyandegiye yek keshvar dar keshvare digar
se.fā.resh dastur, tousiye
se.fā.ri sepāri, sāqeye gandom
se.fat chegunegi, hālat, vājeji ke be esm afzude mishavad tā hālat va chegunegiye ān rā bayān konad
se.fāt sefathā, chegunegihā
se.fid sepid, az ranghā
se.fi.dāb garde sepidi ke zanān barāye ārāyesh be kār mibarand
se.fid.gar ruygar, mesgar, kasi ke zarfhāye mesi rā sepid konad
se.fid.kā.ri sepidkāri, kachkāri
sef.le past, forumāye, zabun
sef.le.gi pasti, forumāyegi
sefr hich, puch, tohi, khāli, az adadhā
sef.sār semsār, miānji
seft sakht, ostovār
sef.te setbar, jāmeje hangoft, tiz, peykāne nouktiz
seft.kāri chārchube asliye har sākhtemān, peysāzi, divārchini
se.gāh yeki az haft dastgāhe musiqiye Pārsi
se.gāl andishe, sokhan, goftogu
se.gā.lesh andishidan, andishe khāstan, goftogu kardan
se.gā.li.dan andishidan, goftogu kardan, setiz kardan
se.gā.li.de andishide, goftogu karde
se.gān se bār, se martabe
se.ger.me akhm, khatthāye pishāni
se.gol tameshk
se.gush dārāye se gushe

seh.hat dorosti, rāsti, tandorosti
sehr afsun, jādu, gāv, bidāri
seh.re sire, az parandegāne kuchak
seh.yu.nism jaryāni ke dar pāyāne sadeye nuzdahom be manzure sākhtane yek keshvare yahudi dar felestin be vojud āmad va nāme ān az kuhe sehyun gerefte shode ast
se.jel shenāsnāme
sek serke, māyeyi asidi va besyār torsh ke az angur gerefte mishavad
se.kā.han serkeāhan, guneyi range siāh ke az serke va āhan be dast miāyad
se.kāl segāl, andishe, goftogu
se.kand nazdiki kardan, āmizeshe jensi
se.kan.dar laghzidan, kutāh shodeye eskandare gojastak
se.kan.da.ri pishpā khordan, oftādan
se.ka.ne vasileyi ke dorudgarān bā ān chub rā surākh mikonand
se.kan.ga.bin sharbati ke az serke va angabin va shakar dorost mikonand
se.kan.ja.bin sekangabin, az sharbathā, az khordanihā
se.kan.ji.dan sorfe kardan, tarāshidan
se.kan.ji.de tarāshide
se.kāns har yek az qesmathāye film marbut be yek sahne, fasl, pāre
se.kār zoghāl
sek.bā āshe serke
se.kiz jastokhiz, joftake chārpāyān
se.ki.zān jastokhiz konān, dar hāle jastokhiz, dar hāle jahidan
se.ki.ze jastokhiz, joftak
se.ki.zi.dan jastokhiz kardan, lagad andākhtan
sek.ke pule felezi, raveshe, sirat, khormā
se.konj lab va dahāni ke dārāye se konj bāshad, segushe

sek-ret pushide, penhân
sek-re-ter monshi
sek-se-ke sedāyi ke bedune erāde va payāpey az galu barāyad
se-ku abzāri barāye bād dādane kharmane gandom, changak
se-ku.hak az khārhā, khārkhasak
se-ku.lā-rism nazariyei bar pāyeye jodāyiye din az siāsat, mokhālefāt bā dekhālate din dar har surākh va sonbe
se-ku.lā-rist kasi ke khāhāne jodāyiye din az siāsat ast
sek.vā sekbā, āshe serke
sel az bimārihā
se.lāb jāmeye siāh, pushāke mātām
se.lāh vasileye nabard va jang
se.lāh.dār dārāye aslahe
se.lah.shur delir, jangāvar, sepāhi, jangi
se.lā-yi dārāye se lā
selk salk, ābrāhe, nāvđān, rade, nakh, reshte
sel.lul yākhte, vāhede sākhtemāne badane jāndārān, otāqe zendān
sel.lu-loz mohemtarin onsor dar sellulhāye giāhān ke dar sanaat be shekle kāghaz be kār miravad
se.lonj selab, kasi ke yeki az labhāyash chāk khorde bāshad
se.lse.le zanjir, dudmān, khāndān
se.mā-jat pāfeshari, istādegi
se.mākh surākhe gush, dākhel gush
se.mat maqām, onvān, neshāne
se.mej porru, yekdande
se.ment simān, pudri sabzrang ke dar kār hāye sākhtemāni be kār miravad
se.mi.nār gerdehamāyi, darse goruhi, hamandishi
sem.sār forushandeye asbābe daste dowom, vāseteye kharid va forush
sem.sā-ri dallāli, vāsetegari
sem.si ādame shol va sost

se

sen hashareyi ke be gandom va jou ziān mirasānad
se-nā yeki az do majlese keshvar
se-nā-at pishe, honar, herfe
se-nān sarneyze
se-nā-ri-o filmnāme
se-nā-rist senārionevis
se-nā-tor namāyandeye senā
send sende, sergine ādami, kudake sarerāhi, nāpāk zāde
sen.dān vasileye āhangari
sen.dān-de-li sangdeli, sakhtdeli
sen.de sergin, goh
sen.di.kā ettehādiye
senf raste, daste
se-ni āhān, rime āhan
sen.jed az derakhtān
senn zendegāni, omr, dandān
se.pāh niruye nezāmi, vāhedi dar artesh shāmele do yā chand lashkar, tip va hang
se.pah sepāh
se.pā.hān az āhanghā, az shahrhā
se.pah.bod dārandeye sepāh, farmāndehe kolle sepāh, az bālātarin darajehāye lashkari dar Pārs pish az eslām, mārshāl, az darajehāye artesh
se.pah.bo.dān az khāndāne mobāreze Pārsi sākene māzandarān ke khod rā az nejāde shāhzādegāne ashkāni midānestand
se.pāh.dār farmāndehe daste, dārāye sepāh va niruye nezāmi
se.pā-hi fardi az sepāh, nezāmi, lashkari, marbut be sepāh
se.pah.sā-lār sālāre sepāh, sardār
se.pā.nākh esfenāj
se.pand espond, se pand, se andarz
se.pan.dān khardal, taretizak, az giāhān
se.pan.dār espondār, māhe davāzdahom az sāle khorshidi
se.pan.dār.maz espondārmaz, espondār, espond, ākherin māh az

sāle khorshidi, nāme ruze panjom az har māhe khorshidi

se.pan.dā.sā chast, chālāk

se.pan.din sepandān, khardal

se.panj kutāhzamān, nāpāydār,

mihmān, ālāchiqe barzgarān,

charāgāhe jānevarān, amānat,

kenāye az donyāye gozarā

se.pan.ji nāpāydār, gozarān,

zudgozar, mihmān, amānati

se.par abzāri barāye jelougiri az

zarbehāye doshman

se.par an.dākh.tan taslim shodan

se.par bar āb af.kan.dan zabun

shodan

se.pār zarfi ke dar ān ābe angur

girand, dasteye khish yā gāvāhan,

asbābe khāne, bespār

se.pa.rak az bimārihāye pusti, az

giāhāne zarðrang

se.pār.dan espārdan, sepordan,

dādan

se.par.dan sepordan, rāh

peymudan

se.par.de peymude shode,

lagadmāl shode

se.pā.re sangi barāye tiz kardane

kārd

se.par.gham gol va shekufeye

reyhān

se.par.ham separgham, gol va

shekufeye reyhān

se.pa.ri gozarān, pāyān, pāymāl

shode

se.pā.ri sāqeye gandom yā jou,

khushye gandom yā jou

se.pa.ri.dan be anjām rasāndan

se.par.lus bārgāh va kākhe pādshāh

se.parm kutāh shodeye separgham,

gol va shekufeye reyhān

se.pas pas, pas az ān, pas az in

se.pās setāyesh

se.pās.dār sepāsgozār

se.pā.se sepās, mehrbāni, mennat

bar kasi nahādan

se.pās.go.zār sepāsdār

se.pa.si derang, vāpasmāndegi

se.pā.si gedā, gedāyi konande

se.pas.rou peyrū

se.pā.ve shokuh

se.pā.ye har chize dārāye se pāye

ke ruye zamin qarār gerefte va chizi

ruye ān bogzārand

se.pehr āsmān, gushyeyi az

āhānghāye Pārsi

se.pe.lesht sepeleshk, ruydāde bad

se.pest yunje, az giāhān

se.pes.tān az derakhtān

se.pi kuhtāh shodeye sepīd

se.pid espīd, sefīd, az ranghā,

roushan, namāyān

se.pid sho.dan āshkār shodan,

namāyān shodan

se.pi.dak az bimārihāye giāhān

se.pi.dār espīdār, az derakhtāne

jangali

se.pid.bā āshe māst, shurbā

se.pid.bakht nikbakht

se.pid.dast khojaste, javānmard

se.pi.de roushaniye bāmdād

se.pi.de.dam sepideye bāmdād

se.pi.de.ye sobh sepidedam

se.pid.kār nikukār

se.pid.kā.se javānmard,

bakhshande

se.pid.moh.re sadaf, guneyi

sheypur

se.pid.nāme rastgār, parhizkār

se.pid.pā khoshqadam

se.pid.pah.nā sepideye bāmdād

se.pid.par magas

se.pid.ruy roushanchehre,

nikbakht, felezi ke dar sepīdgari be

kār miravad

se.pi.tāk sefīdāb ke zanān dar

ārāyeshe chehre be kār mībarand

sepk az bimārihāye jou va gandom

se.pord gozashteye sepordan,

gusheneshini, pāyān dādan be

khānandegi yā navāzandegi

se-por-dan chizi rā barāye negahdāri be kasi dādan, vāgozār kardan, sefāresh kardan
se-por-de be amānat gozāshte, sefāresh shode, barāye negahdāri be kasi digar dāde shode
se-porz ozvi dar badan ke kārash sākhtane guychehāye khun ast
sep-sār semsār, dallāl, vāsete
sep-tāmr māhe nohom az sāle milādi
se-pukh-tan espukhtan, chizi rā bā feshār dar chize digari foru bordan, derang kardan, pas andākhtan
se-pukh-te chizi rā bā zur dar chize digari foru borde, be zur foru borde
se-puz-gār sepuzkār, sost, tanbal, ānke kār rā pas andāzad
se-pu-zi-dan sepukhtan, chizi rā bā zur dar chize digari foru bordan
seql sangini, porvazni, gerān shodan
seqt nouzāde nāras ke zudtar az hangām az shekame mādar birun āyad
se-rā-fat āhang va qasde anjāme kārī
se-rā-mik sofāli, ānche az sofāl sākhte mishavad
se-rāt rāh
se-rā-yat vāgiri, asar kardan, rāh yāftan
se-renj az ālāte musiqi, sanj
se-reshk ashk, qatreye bārān, sharāreye ātash
se-resht nahād, khuy
se-resh-tan āmikhtan, āghoshte sākhtan
se-resh-te āmikhte, āghoshte
serf khāles, sāf, pāk, tanhā
ser-fan tanhā, be tanhāyi, faqat
ser-gin goh, pehen, tāpāle, pasmāndeye chārpāyān
se-ri selsele, reshte, radif

se-ri-āl poshte sare ham, be surate seri, zanjire
se-rish risheye giāhi ke ān rā pudr karde va az khamire ān māddeye chasbnāki be dast miāvarnad
se-ri-shi-dan sereshtan, āmikhtan
se-ri-shom māddeye chasbande
serk sorkhāb
ser-ke sarkā, māyeyi asidi va besyār torsh ke az anjur, anjir va yā khormā gerefte mishavad
ser-mesh zardāluye khoshk
se-rom dārūye ābaki hāviye mavāde qandi yā vitāminhā ke be bimār tarziq mikonand
ser-qat dozdi kardan, dastbord
serr rāz, pushide
ser-teq porru, lajuj
ser-tav māl, dārāyi
ser-vat-mand tavāngar, dārā
ser-vis khedmat, zamāne kār
ses az giāhān
se-sho-vār dastgāhi barāye khoshk kardane muye sar
set shesh, shesh adad az har chiz, yek dour az bāzi dar varzeshhāyi mānande tenis
se-tā setāyesh, sotudan, chādor, sāyebān, kutāhe shodeye setāre
se-tabr dorosht, bozorg, gonde, seft, chāq, koloft
se-tab-ri bozorgi, doroshti, gondegī, sefti
se-tabr-ruy porru, bisharm
se-tād markaze farmāndahi, qarārgāh, kuhtāh shodeye istād
se-tā-dan bar pāy shodan, istādan, gereftan
se-ta-dan gereftan, daryāft kardan
se-tā-de ar-tesh sāzmāni ke omur va kār hāye artesh rā be ohde dārad
se-tāgh estāgh, korre asbe shirkhār, asbe nāzā, zane nāzā, shotore maddeye porshir, shāke gāv va guspand

se-tāk shākheye nourasteye derakht
se-tākh shākheye nouraste
se-tam bidād, āzār, zolm, jour
se-tām legām, afsār, āstāneye dare khāne
se-tam-di-de kasi ke be u zolm va jour shode ast
se-tam-gar bidādgār, zolm konande
se-tam-ga-ri bidād, zolm, jour, setam kardan, āzār dādan
se-tam-kār setamgār, setamgar, setampishe
se-tam-kesh kasi ke be u bidād va setam shavad
se-tān bar posht oftāde yā khābide, pasvande jā mānande golestān va tākestān, pasvande zamān mānande zemestān, kutāh shodeye āstān, āstāneye dar, setānande, girande, satān
se-tān khos-bā-ni-dan be posht khābānidan
se-tā-nan-de girande
se-tan-be dorosht, tanumand, setabr, tarsnāk, zesht, nāhamvār
se-tān-dan gereftan, bāz gereftan
se-tā-ne āstāne, dargāhe khāne, kafshkan
se-tanj vasileye khord kardane khushehāye ghalle, pasandāz
se-tār az sāzhāye zehi ke bā nākhon navākhte mishavad, kuhtāh shodeye setāre
se-tā-re az ajrāme āsmāni ke dar shab miderakhshad, akhtar
se-tā-re-she-nās kasi ke be pejuhesh dar mourede setāregān mipardāzad
se-tā-re-ye dar-yā-yi az jānevarāne daryāyi
se-tā-re-ye qot-bi setāreye shemāl
se-tā-yan-de parastesh konande
se-tā-yesh parastidan, sotudan, sepās
se-tā-yesh-gāh jāye setāyesh

se-tā-yi-dan sotudan, stāyesh kardan
se-te ranjur, nātāvān
se-teh setize kardan
se-te-han-de setiz konande, jang konande
se-te-hi-dan setiz kardan, jangidan, dād va faryād
se-tigh nouk kuh, rāst va boland, afrāshte, bolandbālā
se-ti-ghe surāti ke rishe ān az tah tarāshide shode bāshad
se-ti-he setiz, setize, dād va faryād, nāfarmāni
se-ti-hesh setizegi, nāsāzgāri, nāfarmāni
se-ti-hi-dan setize kardan, nāfarmāni kardan
se-tikh setigh, nouke kuh
se-tim cherke zakhm, khunmordegi dar zire pust
se-tir estir, yek chahārome man
se-tiz jang, nāsāzgāri
se-ti-ze setiz, doshmani, jang
se-ti-ze-gar setizgar, nāsāzgār, sarkesh, nāfarmān, jangju
se-ti-ze-ju jangju, nāsāzgār
se-ti-zi-dan jangidan, doshmani kardan, nāsāzgāri kardan
se-toh setuh, khaste, darmānde
se-tor-dan sotordan, tarāshidan, pāk kardan
se-tor-de tarāshide, pāk karde
se-torg sotorg, tanumand, dorosht, khashmnāk, setizegar
se-tu setār, har chize mesi bā rukeshe talā
se-vār dastband
se-ver jeddi, yekdande
sew-om dar martabeye se
sex jensiyate zan yā mard, āmizeshe jensiyate zan va mard
sexī dārāye jāzebeye jensi, zibā az nazare jensi, shahvatangiz
se-yār kashkine, az khordanihā

seyd shekār, shekār kardan
seyl seylāb, jaryāne tond va nāgahāniye āb ke az bārāne sakht padid āyad
sey.lāb seyl
sey.lāb-gir zamine pasti ke ābe seyl dar ān gerd āyad
sey.lgāh zamini seylgir
sey.qal zodudan, zodudane zang az felez va mānande ān
seyr gardesh
sey.ta-re chiregi
se.zā pādāsh, mozde kerdār
se.zār sardāre nāmiye rumi, fārnāme emperātūrāne rum
se.zā-ri-an amale jarrāhi bārāye birun āvardane nouzād az shekame mādar
se.zā-vār darkhor, shāyeste
se.zi-dan sezāvār budan
shā kutāh shodeye shād
shaan kār, hāl, amre bozorg
shāb javān
shab zamāne miāne neshastane khorshid va sepidedam
sha.bāb javāni, az āhanghā
shab.af.ruz māh, ānche ke dar shab roushanāyi dāshte bāshad, kerme shabtāb
sha.bah kālbad, ruh, mānand, mesl
sha.bā.hang az setāregān, morghe sahar
sha.bā.hat mānandi, mānand budan, mānestan
shā.bak shomāreye estāndārde beynaolmelaliye ketāb
sha.ba.ke tār, chand rāyāne ke bā kābl yā bisim be ham peyvand dāde shodeand, har chize surākḥ surākḥ, ture māhigiri
sha.ba.ki.ye pardeye asabi darune chashm
sha.bān chupān
sha.bā-ne hangāme shab
sha.bā-ne.ruz shab va ruz

sha.bān.gāh hangāme shab, jāygāhe guspandān va chārpāyān dar shab
sha.bān.gah shabāngāh, hangāme shab
shā.bāsh shādbāsh, āfarin
sha.bā.viz az parandegān
shab.bu az golā
shab.cha-re ajil va miveyi ke dar shabneshini mikhorand, charā kardane jānevarān dar shab
shab.che.rāgh gouhari ke dar shab bederakhshad
shab.dar az giāhān
shab.diz shabrang, siāhrang, nāme asbe khosou parviz sāsāni, az āhanghāye Pārsi
sha.be shave, guneyi sang
sha.be yal.dā shabe awale deymāh dar āghāze zemestān ke bolandtarin shabe sāl ast
sha.bes.tān khābgāh, haramsarā
shab.gard kasi ke shab gardesh mikonad, pāsbān, shabrou, doz
shab.ghāz āghol, jāye khābidane chārpāyān
shab.gir bāmdād
shab.gi.rān bāmdādān
shab.gi.ri shabzendedāri
shab.gun shabrang, siāh, siāhrang, siahfām, be range siāh
sha.bih mānand
sha.bi.khun hamleye nāgahāniyi dar shab
sha.bine mansub be shab, shabāne, shab mānde, shabpare
shabk duk, rise
shab.kand āshiāne, lāne
shab.khā-ne shabestān, khāneye shab
shab.khiz kasi ke shab az khāb barkhizad
shab.khi.zak tartizak, tareye biābāni, az sabzihā
shab.ko.lāh kolāhe shab

shab.kuk gedāye shab, darvish
shab.kur kasi ke dar shab
 namibinad, khoffāsh, shabpare
shab.ku-ri az bimārihā
shāb-lon olgu, vasileyi pelāstiki yā
 felezi barāye neveshtane horuf yā
 keshidane sheklhāye gunāgun
shab.nam jāle, nami ke dar shab
 ruye barge gollā yā deraktān
 mineshinad
shab.nā-me neveshteyi ke penhāni
 dar shab pakhsh mishavd
shab.ne-he ganje zar va gouhari ke
 dar zire zamin penhān mikardand
shab.ne-shi-ni mihmāni dar shab,
 bā ham neshastan dar shab
shab.pa-re shabparak, khoffāsh,
 parandeyi ke sarash be mānande
 mush ast va shabhā parvāz mikonad
shab.push pushāke khāb
shab.puy shabrou, sedāye ārāme pā
shab.ram shirak, giāhi ast shirdār
shab.rang dārāye range tire, asbe
 tīrerang, sangi ast siāhrang
shab.ra-vi shabgardī, dar shab safar
 kardan, dozdi, rāhzani
shab.rou kasi ke dar shab rāh
 beravad, asbi ke dar shab khub
 bedavad, pārsā, shabzendedār,
 rāhzan, doz
shab.tāb māh, kerme kuchaki ke
 dar shab miderakhshad
shab.tak shaptak, az bāzihā
shab.tāz shabikhun, hamleye
 nāgahāni dar shab
sha.bur sheypur
shab.yā-ze shabpare, khoffāsh
shab.zen-de-dār ānke shab bidār
 bemānad
shab.zen-de-dā-ri bidār budan va
 nakhābidan dar shab
sha.chok sorfeye sakht
shād khosh, khoshnud, khorsand
shā-dāb khoshhāl, tar va tāze,
 porāb

shā-dan barreye āhu
shā-dān khoshhāl, khosh
sha-dan shādan, barreye āhu
shād-bād az āhanghāye Pārsi
shād-bahr khosh, shād
shād-bāsh tabrik
shād-es-pa-ram espargham,
 reyhān, az giāhān
shād-gār shādmān, khoshnud, shād,
 khorsand
shād-gu-ne poshti, toshak,
 bālāpush
shā-di khoshhāli, shādmāni, khoshi
shā-di-ā-ne ānche az ruye shādi
 bāshad
shā-di-che lehāf
sha.did sakht
sha-di-dol-lahn zanande, sokhane
 tond, doroshtgu
shād-kām kāmran, khoshhāl,
 kāmrvā
shād-kā-mi kāmranī, kāmrvāyi,
 khoshi, khoshgozarāni
shād-khār shādmān, khoshhāl,
 khoshgozarān, sharābkhār
shād-khāst shouq, eshtiāq
shad.kis ranginkamān
shād-mān shādān, khoshhāl
shād-mā-ni khoshhāli, shādi
shā-dor-vān chādor va sarāpardeye
 bozorg, bārgāh, sāyebān, shāhneshin
shā-dor-vā-ne mor-vā-rid āvāze
 davāzdahom az si āvāze bārbād, az
 āhanghāye kohane Pārsi
shād-ra-vān pākrvān, āmorzide,
 dargozashte
shād.vard gostardani, farsh, hāle,
 kharmane māh, takhte pādshāhi, az
 ganjhāye khosrou parviz sāsāni,
 pardeyi az āhanghāye kohan
shā-e chakāmesarā, kasi ke
 chakāme sarāyad
shā-e-rā-ne mānande shāer, az ruye
 ehsāsāt, āsheqāne, romāntik
shā-e-re zani ke chakāme sarāyad

shaf shab, pârche yâ pardeye nazok, anduhgin sâkhtan

shâf shiâf, dârûye chashm, dârûyi ke az râhe neshastgâh be kâr borde mishavad

sha-fâ shefâ, behbudi yâftan

sha-fâ-at miânjigari, khâhesh kardan

sha-fak nâdân, bihonar, farsude

sha-fâ-khâ-ne darmângâh

sha-fâ-ne parandeyi dârâye bâl va pare rangârang

sha-faq roushanâyiye sorkhfâmi ke andaki pas az neshastan yâ pish az barâmadane khorshid padid miâyad

sha-fa-qat mehrbâni, delsuzi

shaf-fâf âbgine, har chiz nâzok ke az poshte ân chizhâye digar dide shavand, derakhshân

sha-fiq yâr, rafîq, mehrbân

shaf-râ châplusi, charzbabâni

shafsh chube panbezani, shâkheye derakht, tarke

shaf-she shemshe talâ va noqre, shâkheye râst va nâzoke derakht, chube panbezani

shaft setabr, nâhamvâr, arzân, nârâst, gonde, miveye gushtdâr mânande shaftâlu

shaf-tâ-lu az mivehâ

shaf-ta-rak buteye khâkshir, khâkshi

shaf-te nakhe doure duk

shaft-rang az mivehâ

sh

sha-gâ tarkash, tirdân

sha-gâh shagâ, tarkash, tirdân

sha-gâl shoghâl, noshkhâre jânevarân

sha-gâ-le tamâm, hame, hamegi

sha-gâr shoghâl, zoghâl

shâ-gerd dânesâmuz, kasi ke nazde ostâdi dars bekhânad yâ chizi yâd begirad

shâ-ger-dâ-ne puli ke be shâgerd dâde mishavad

shagh shâkh, shâkhe jânevarân,

shâkheye derakht

sha-ghâ tirdân, tarkash

sha-ghak jelf, nâdân

sha-ghar pine, puste sakht va setabre kafê dast

shâ-ghel dârâye kâr va pishe

shâ-ghul abzâri barâye tarâz kardan dar kârhâye sâkhtemâni

shâh pâdshâh, rahbar va raise

keshvar, farmânravâ

shah shâh, pâdshâh

sha-hâb akhgar, âtashpâre, sange âsmâni, setâreyye roushan

sha-hâ-dat govâhi dâdan, koshte

shodan dar râhe defâ az mihan

sha-hâ-mat deliri, bibâki

sha-hand behbudi va niki

shâ-han-dan parhizgâri, nikukâri kardan

shâ-han-de parhizkâr, nikukâr, har chize niku va khojaste

shâ-hang malekeye zanbure asal

sha-han-gâ-ne jâlê, tagarg

sha-han-shah shâhanshâh

sha-han-shâh shâhanshâh, shâhe bozorg, pâdshâh

shâ-han-shâh shâhe bozorg, shâhe shâhân, farnâme pâdshâhe Pârs

sha-ha-vât shahvathâ, khâsthâ, khâheshhâ, havashâ

shah-bâl parhâye jelouye bâle parandegân

shâh-bâl shahbâl, parhâye jelouye bâle parandegân

shâh-bâ-lâ sâqduşhe dâmâd

shâh-ba-lut az derakhtân

shah-ban-dar shâhbandar, raise bandar, raise bâzargânân, bandare âzâd

shah-bâ-nu zane shâh

shah-bâz bâze bozorg, parandeye shekâri

shâh-bâz shahbâz, parandeye shekâri

shāh-buy shāhbu, anbar, moshk, māddeye khoshbu

shahd asal, angabin, shirini, shire

shāh-dā-ne shahdāne, az giāhān

shāh-dā-ru dārūye khub, sharābe angur

shāh-de-rakht sanubar

shāh-dokht dokhtare shāh, shāhzāde

shā-hed govāh, govāhi dahande, nemune, olgu, khubru, zibā

shāh-fa-nar fanare bozorge āhani dar māshin

shā-hi mansub be shāh, vāhede pule khord

sha-hi shāhi, dāmād shodan, khosh, nik, niku

sha-hid kasi ke dar mobāreze bā bidādgari koshte shavad

shā-hi-dan pādshāhi kardan, parhizgāri kardan, nikukāri kardan

shā-hin az parandegāne shekāri, zabāneye tarāzu

sha-hin mansub be shāh, az sāzhā

sha-hir sarshenās, nāmi, nāmdār, nāmvar, mashhur, porāvāze, maaruf

shah-kām nāmi barāye pesarān

shāh-kār kāre bozorg, kāre barjaste va besyār bāarzesh

shah-lā chashme faribande va girā, zane dārāye chashmāne mishi

shah-lang mutāb, rismāntāb, nakhtāb

shah-le gushte besyār charb, charbiye gusht

shah-li-dan parākande shodan, az ham pāshidan, parishān gashtan

shah-li-de parākande shode, parishān shode, gostar-de, az ham pāshide

shahm chālāk, bāhush, tizfahm

shah-māt hangāmi ke shāh dar bāziye shatrang māt shavad

shāh-māt shahmāt, hangāmi ke shāhe shatrang māt shavad

shāh-nā-me shāhkāre ferdousi sorāyendeye bozorg va zende konandeye zabāne Pārsi ke dar ān sargozashte pādshāhān va pahlavānān irānzamin rā be surate chakāme bāzgu mikonad

shah-nāy sornā, nāye bozorg, az ālāte āhangsāzi

shah-nāz gusheyi az musiqi dar dastgāhe shur, nāmi barāye dokhtarān

shah-ne-gār farib va dorughe bozorg

shāh-ne-shin takht, jāye neshastane pādshāh, jāygāhe vijeye bozorgān

shah-par shahbāl, bāle bozorg, parhāye jelouye bāle parandegān, qesmāti az bāle havāpeymā ke taghyire masire parvāze havāpeymā bā ān anjām migirad

shāh-par shahpar, bozorgtarin par dar bāle parandegān

shāh-pa-sand az golhā

shāh-pur shāhzāde, pesare shāh

shahr ābādi, jāy zendegi ke dārāye sākhtemān, khiābān, kuche, meydān va forushgāhāye gunāgun ast

shāh-rag rage gardan, rage kolofiti ke khun rā az qalb be sar miresānad

shāh-rāh rāhe bozorg, otubān

shah-rak shahre kuchak

shah-rām nāmi barāye pesarān

shahr-ā-rāy zinat bastan va ārāyeshe shahr

shahr-ā-shub kenāye az zane zibā va delrobāyi ke bā zibāyiye khod bāese āshoftegi mishavad, az renghāye musiqi

shahr-band divāre doure shahr, zendān, zendāni, kasi ke gereftār shode bāshad

shahr-bā-ni az edārehāye vezārate keshvar ke pāsbāni, nazm va amniyate shahr rā be ohde dārad

shahr-bā-nu nāmi barāye dokhtarān
shahr-dād nāmi barāye pesarān
shahr-dār raise shahrdāri
shahr-dā-ri sāzmāni ke edāreye shahr rā be ohde dārad
shahr-re fa-rang dastgāhe namāyeshe qadimi
shah-res-tān shahre bozorgi ke az chand shahr va ābādi tashkil shode ast
shah-ri-de parākande, parishān, gostar-de, pahn
shah-ri-r shahrivar, māhe sheshom az sāle khorshidi, nāme ruze chahārom az har māhe khorshidi, nāme ruze chahārom az māhe shahrivar ke nāme ruz va māj bā ham yeki ast va zartoshtiān ān rā jashn migirand
shah-ri-var māhe sheshom az sāle khorshidi, nāme ruze chahārom az har māhe khorshidi, yeki az izadān dar dine zartosht
shah-ri-var-gān jashne ruze chahārom az māhe shahrivar ke nāme ruz va māj bā ham yeki ast
shah-ri-ye puli ke bābate khedmati pardākht mishavad
shahr-nāz nāmi barāye dokhtarān
shahr-ne-shi-ni dar shahr zendegi kardan
shāh-rokh nāmi barāye pesarān
shahr-tāsh hamshahri
shah-rud az sāzhāye simi be mānande ud, az āhanghāye kohān, rude bozorg
shāh-rud rude bozorg, az sāzhā
shah-ruz nāmi barāye pesarān
shahr-vand sāken va ahle yek shahr yā keshvar, kasi ke dar shahr zendegi mikonad
shahr-yār shāh, farmānrovā, pādshāh
shahr-zād nāmi barāye dokhtarān

shah-sa-vār savāre delāvar va chābok
shāh-sa-vār savāre delāvar va chālāk, asbe shab
shāh-se-pa-ram reyhān, az giāhāne khoshbu
shāh-ta-re az giāhāne dāruyi
shāh-tut tute siāhrang
shah-vā-ni ārezumand, khāhāne nazdiki kardan, ānche ke az ruye shahvat bāshad, khāhānde, māyel
shah-vār shāhvār, darkhor va sezāvāre shāh
shāh-vār shāyeste barāye shāh, har chize khub va gerānbahā
shāh-ward hāle, kharmane māj
shah-vat khāhesh, meyl, khāst, gharizeye jensi
shah-yār nāmi barāye pesarān
shaj zamine shurezār va sakht
sha-jad sarmāye sakht
sha-jām sarmāye sakht
sha-jan shejliz, sarmāye sakht
shajā-ni-dan dar barābare sarmā qarār dādan, sarmā dādan, sard kardan
shajā-ni-de sarmā dāde, sarmā khorde
sha-ja-re-nā-me nasabnāme
shajā-yi-dan sarmā khordan, sarmāzadegi
shaj-i-dan sarmā khordan, sarmāzadegi
shāk sinebande zanān, boze nar
sha-kā-nak chinedāne parandegān
sha-kand kerme sorkhi ke bishtar dar miāne butehāye gol mikhazad
shā-kār bigāri, kāre bimozd
sha-kar dānehāye shirin, riz va sepidi ke az shireye giāhe neyshakar yā choghondare qand be dast miāyad
shā-kar shākār, bigāri
shah-kar-āb sharbate sākte shode az shakar va āb, kenāye az be ham khordane dusti miāne do kas

sha-ka-rak lāyeye nāzoki az shakar
bar ruye barkhi az shirinihā
sha-kar-ā-viz guneyi dastār
sha-kar-bār besyār shirin
sha-kar-barg guneyi zardāluve
shirin
sha-ka-rin shakari, shirin
sha-kar-khāb khābe khosh, khābe
sahargāhi
sha-kar-khand khandeye zire lab
sha-kar-lab kasi ke labash chāk
khorde va shekāfte bāshad, kenāye
az shirinsokhan
sha-kar-pa-nir guneyi shirini
sha-kar-rang nākhosh, sharmsār
sha-kar-riz shirinihāyi ke bar sare
arus va dāmād mirizand, goftāre
shirin, sorudan, khānandegi,
shirinipaz
sha-kar-she-kan shirinsokhan
shā-ker sepāsgozār
shākh barāmadegiye sakht ruye
sare jānevarān, pāre, piāleye mey
shakh zamine sakht, dāmaneye
kuh, kuh, ostovār, shākhe
sha-khā kharāsh
shā-khā-be shākhāb, khaliy, juye
kuchaki ke az rudkhāne jodā shode
bāshad
sha-khaj az āhanghāye kohan
sha-khā-li-dan kharāshidan
sha-khān kharāsh
sha-khan kharāsh, khalidan, foru
raftane chizi dar chize digar
sha-khā-ne māddeyi ke dar
rangrazi be kār miravad
sha-khār nāme khākestari ke dar
sābunpazi be kār miravad, noshādor
sha-khā-yi-dan kharāshidan,
zakhmi kardan
shākh-che bas-tan tohmat zadan,
nesbate nāravā dādan
shākh-dār dārāye shākh, jānevāri
ke shākh dārad, noqreye pāk va
bighash

shā-khe āhu kamāne tirandāzi,
peymāne dorugh, ziādeguyi
shā-khe qesmati az derakht ke
barghā bar ān miruyand
shā-khe sa-man kenāye az qāmate
yār va maashuq
shā-khe shem-shād bolandbālā
va zibā
shā-khes barāmade, barjaste,
momtāz, nemudār, nemune, olgu,
miāngin
sha-khesh shakhish, shokhash, az
parandegān
sha-khi-dan laghzidan, foru
oftādan, zabāne keshidane ātash
sha-khi-de ātash zabāne keshide
sha-khil bāng, faryād
sha-khi-li-dan bāng barāvardan,
faryād zadan, pajmorde shodan
sha-khish parandeyi kuchak
sha-khis barjaste, bozorgvār,
tanāvar, tanumand
shakh-kāse tagarg, jāle, yakhche
shakh-li-dan sut zadan, bāng
zadan, pajmorde shodan
shakhs kas, fārd, tan, ādami
shākh-sār qesmate bālāye derakht
ke porshākhe bāshad, anbuhi az
shākkehāye derakht
shakh-sār zamine sakht va
nāhamvār
shakhsh jahesh, khiz, laghzesh,
pustine kohne
shakh-shan-de laghzande, liz
shākh-shā-ne tahdid kardan,
tarsāndan
shakh-shā-ni-dan sababe
laghzidan shodan, laghzāndan,
lizāndan
shakh-shi-dan az jāy jastan,
laghzidan, part shodan, foru oftādan,
liz khordan
shakhsh-nāk laghzān, liz
shakh-si mansub be shakhs,
khosusi, fardi, gheyre nezāmi

shakh-si-yat manesh, vîjehîhâ ve raftâre yek shakhs
sha-khu-dan kharâsh dâdan, zakhmi kardan, âzordan
sha-khu-de kharâshide
sha-khu-li-dan bang zadan, nâle kardan, bâ nâkhon kharâshidan, pajmordan, pajmorde shodan
sha-khu-li-de afsorde, pajmorde shode, kharâshide
shâ-ki shekâyat konande
sha-kib bordbâri, ârâmesh, sabr, tahammol
sha-ki-bâ bordbâr
sha-ki-bâ-yi bordbâri
sha-ki-bi-dan bordbâri kardan
sha-kif-tan shakibidan, bordbâri kardan
sha-kil khoshrikht, khubru, zibâ, khoshgel
shakk gomân, dodeli
shak-kâk besyâr dodel
shâk-mand namadi ke az pashme guspand yâ muye boz sâkhte mishavad
sha-kur sepâsgozâr
shal kasi ke dast yâ pâyash az kâr oftâde bâshad, rân
shâl pârcheyi ke doure kamar yâ gardan bepichand
shâ-lak sanubar
sha-lakh-te lagad, ordangi, tipâ, âdame badsaliqe, lâobâli, binazm
sha-lakh-tegi binazmi
sha-lam shalgham
sha-lam shur-bâ âshofte, darham va barham
shâ-lang gelimi ke zire farshhâye digar miandâzand, mutâb, rismântâb
sha-lang shelang, gâme bozorg, khiz, barjastan
shâ-lang-i mutâb, rismântâb
shâl-de shâlude, pâyê va bonyâd
sha-le koshtane koshande dar barâbare khune koshte shode

shalf ruspi, zane badkâr
shal-gham az giâhan ke risheye ân khordani ast
shâl-hang gerou, gerougân, sarkeshi, nâfarmâni
shâ-li keshtzâre berenj, shaltuk, berenji ke pustash hanuz kande nashode ast
sha-li-dan langidan, langân langân râh raftan
sha-lil az mivehâ
shâ-li-pâ-ye shâlizâr
sha-lir guneyi shaftâlu, shalil
sha-li-te dâmane porchini ke zanân ruye shalvâr mipushand
shâ-li-zâr keshtzâre berenj
shal-jam shalgham, az giâhan ke risheye ân khordani ast
shalk zâlu, jândâri ke khun mimakad, gel va lajane tire
shal-kâ zâlu, az narmtanân
shal-lâq tâziâne, shukh
shal-le botparast, jâye tang, zobâledâni
shal-mâb âbe shalgham, âbe gandom
shal-mâ-be âbe shalgham
shal-mak dâruye giâhi
shâl-na-mad namadi ke az muye boz bemâland
shal-puy sedâye pâ
shal-te jâye âlude va nâpâk
shal-tuk chaltuk, berenje pâk nashode, berenje bapust
shâ-lu-de pâyê, bonyân, asâs
shal-vâr az pushâk ke be pâ mikonand
shâm ghazâye shab, âghâze shab, sare shab
sham ravesht, râh, farib, parishân, âshofte, nâkhon, vasileyi ke az mum sâkhte shode va dârâye fetileyi dar miân ast va barâye roushanâyi be kâr miravad, âlati dar motore mâshin ke sukht râ âtash mizand

sha-mā sham, vasileye roushanāyi ke az mum dorost mishavad va fetileyi dar miān dārad

sha-mad pārcheye nāzoki ke dar tābestān hangāme khāb bar ruye khod andāzand, nāne sepid

sha-mā-gan-de har chize badbu

sha-mā-ghan-de shamāgande, har chize badbu

shā-māk lebāse kār, sinebande zanān

shā-māk-che shāmākhche, sinebande zanān

shā-mākh arzan, sinebande zanān, pestānband

sha-mākh shāmākh, arzan, sinebande zanān, pestānband

shā-mā-ki sineband, pestānbande zanān

sha-mal pāpushe charmiye sāde, chāroq

sha-mā-le sham, mum, guneyi berenj

sha-man botparast, rāhebe budāyi

sha-mān harāsān, āshofte, parishān

sha-mand bihush, nāle

sha-man-de ramande, tarsande, bihush, āshofte, buyande

sha-mā-ni-dan āshofte kardan, tarsāndan, ramāndan

sha-mar tālāb, ābgir, gerdāb

sha-mā-tat sarzanesh

sha-mā-yel khuhā, kheslathā, ādathā, surathā, sheklhā

sham-dān jāye qarār dādane sham

sham-dā-ni giāhi ast dārāye golhāye zibā, az golhā

shā-me rusari, dastmāl, pardeye nāzoki ke ruye barkhi az andāme dākheliye badan mānande kolye va shosh qarār dārad

shā-mekh boland

shā-mel farā girande, dar bar dārande, hāvi

shām-gāh sare shab, hangāme shab

shā-mi az khorākihā

sha-mi-dan tarsidan, ramidan, bihush shodan, āshofte va parishān gashtan, geristan, buyidan

sha-mi-de ramide, tarse, bihush shode, āshofte, buyide

sha-mim buye khosh

sha-miz keshtgar, keshāvarz

sham-khāl az abzāre jangi dar gozashte, guneyi tofang

sham-le shāl

sham-lid shamliz, shamlit, shanbalile, az giāhān

sham-liz shamlid, shamlit, shanbalile, az giāhān

shamm bu, buy, buyidan

sham-me buy, chize kam, andak

shām-me hesse buyāyi, az havāse panjgāne

sham-pān-ze guneyi meymun ke be ādami mānand ast

shām-pu māyeyi barāye shostan va pākize kardane muye sar

shams khorshid, āftāb

sham-sā khorshid, nure āftāb yā māh, roushanāyiye cherāgh va ātash

sham-shir az abzāre jangi dar gozashte ke hanz dar arabestān barāye gardan zadan be kār miravad

sham-shir-bā-zi az varzeshhā

shā-mur-ti chamadāne vijeye tardastān va afsungarān

shān khāneye zanbur

shan nāz, kereshme, buteye shāhdāne, kanaf

shā-nak chinedān va sangdāne morgh

sha-nār nang, ār, eyb, shākheye nouraste

shanb shonb, gonbad

shan-ba-li-le shanbalid, shanbalit, shamliz, az giāhāne khordani

shan-be ruze āghāze hafte, awaline ruze hafte

shan-bed shanbe, ruze āghāze hafte

shan-bez shanbaz, shanbe, ruze āghāze hafte
shand nouke parandegān, menqār, az parandgān
shan-daf tabl, naqāreye bozorg
shān-dan muye sar rā shāne kardan, kutā shodeye neshāndan, neshānidan
sha-ne nefrin, sedā, āvā, āvāze jānevarān, abzāri ke keshāvarzān barāye bād dādane ghalleye kubide shode be kār mibordand, chārshākh
shā-ne vasileye morattab kardane muye sar, khāneye zambure asal, jastokhize asb, ostokhānhāyi ke dast rā be tane peyvand midahad, ketf, dush
shā-ne-be-sar hodhod, az parandehā
shā-ne-kā-ri darāvikhthan bā kasi, zado khord kardan
shang shukh, zarif, shirin va khoshadā, zibā va pasandide, derakhte sarv, khortume pil, doz
shan-gal az ghallāt, mashang, doz, rāhzan
shan-ga-le khusheye khormā, angur, jou yā gandom, ākhore chārpāyān, risheye dastār yā jāme
shan-gār shengār, az giāhān
shan-garf range sorkh yā qahveyi ke az mavāde maadani misāzand va dar naqqāshi be kār miravad, nāme kermi ke āfate gandom ast
shan-ge kir, ālate mardāne, ālate tanāsoliye mard, zobāledāni
shan-gi-ār khiāre derāz va kaj, khiārchanbar
shan-gi-dan sar va gush jonbidan, meyl be kāre khalāf dāshtan
shan-gi-ne chubdasti ke bā ān chārpāyān rā rānand, chube gāzorān
shan-gol shangul, shukh, doz, rāhzan
shan-gork bādriseye duke nakhrisi

shang-rak shang, shukh, khoshadā, zarif, zibā, doz
shan-gul shangol, shukh, zarif, zibā, doz, rāhzan, sarkhosh
shan-gu-le shangol, shangul
shan-gur bādriseye chādor, bādriseye duke nakhrisi
shang-viz shangvir, sharābe khormā
shā-ni shiāni, az sekkehāye kohan
sha-niz chube ābnus, chubi siāh va sangin, kamāne tirandāzi
shanj damāgheye kuh, zamine besyār sakht va nāhamvār, sorin, kapal
shan-lak khusheye khormā, angur, jou yā gandom
shāns sarnevesht, bakht, forsāt
shān-si az ruye tasādoḡ, etteḡāqi
shān-tāj tahdid be eḡshāgari, zire feshār gozāshtane kasi
shānz-dah az adadhā, az shomārehā
shap gām, sheleng, jahesh, khiz, zud
shap shap nārām, biqarār, pey dar pey, shākheye derakht
sha-pa-laq shāpalāq, sili, siliye sedādār, zadan bar chehre bā dast
shā-po guneyi kolāh
shap-push shabpush, bālāpush, lehāf
shā-pur shāhpur, pesare shāh
sha-push shabpush, bālāpush
shāq sakht, doshvār
shaq shekāf, chāk
sha-qā-vat sangdeli
sha-qā-yeq az golhā
sha-qi-qe gijgāh, kenāreye pishāni
shār shahr va ābādi, keshvar, bozorg, pishvā, pārcheye besyār narm, morge sokhangu, pāykubi va shādi, sākhtemāne bāshokuh, ghal va ghash
shar shar sedāye rizeshe āb

sha-rāb mey, nushidani
sha-rāb-dār sāqi
sha-raf bozorgvāri, bolandi, bālāyi, bartari, āberu
sha-rā-fat bozorgvāri
sha-raf-yāb kasi ke be sharaf va etfekhāri dast yāfte bāshad
shā-rak sār, az parandegān
sha-rak sharā, az bimārihā
sha-rang sam, zahr, kharzahre, giāhe zahrdār, har chize talkh
sha-rar akhgar, pāreye ātash ke be havā parad
sha-rā-re akhgar
shā-rashk tihu, az parandegān
sha-rā-yet sharhā, peymānhā
sharb pārcheye katāni
shar-bat āshāmidani, nushidani
shar-ba-ti piāle, jām
shar-bin az derakhthā
shār-bon siāhzakhm
shā-re dastār, chādore rangin
shā-reh sharh dahande, mofasser
shā-res-tān shahre kuchak
shar-fāk sedāye āheste, sedāye pā
shar-fe sedāye pā
sharh āshkār kardan, bayān kardan, goshudan, touzih dādan
shā-ri-dan rizeshe āb va mey, tarāvidane āb
sha-ri-dan tarāvidan, tarāvosh
sha-rif bozorgvār, pākeñjad
sha-rik hamdast, hamrāh, anbāz
sha-rir bad, badkerdār
sha-ri-yat āyin, ravesh
shārj bār, meqdār barq va niryue lāzem barāye bātri, por, anbāshte
shar-ji āb va havāye garm va namdār
shark pārcheyi ke dar ān dāru pichand
shār-lā-tān kolāhbardār, chāplus, shayyād, zabānāvar, neyrangbāz
sharm āzarm, hayā, khejālat
sharm za-de sharmsār

shar-man-de khejel, sharmsār
sharm-gāh ālate tanāsoliye mard yā zan
sharm-gin sharmsār, sharmande
sharm-sār pashimān, sharmande
sharm-sā-ri pashimāni, sharmandegi
sharq khāvar, samt va jahate barāmadane khorshid
sharr badi, tabāhi,
shār-sān bakshe asliye shahr, shahrestān
shart peymān, bastegiye kāri be kāre digar
shā-ru az parandegān
sha-rur badkār
shar-ve guneyi khānandegi, nāme pahlavāni armani dar gozashte
shar-yān sorkhrag
shar-ze zurmand, khashmgin, tond va tiz
shāsh māyeyi ke tavassote kolye az khun jodā va dar masāne anbāshte va birun miāyad
shā-shang az ālate āhangsāzi
shāsh-band az bimārihā ke dar ān bimār namitavānad beshāshad
shā-she shāsh, edrār
shā-shi-dan shāsh kardan, edrār kardan
shā-shu kasi ke peyvaste dar shalvār yā bestare khod mishāshad, tarsu, tanbal, az giāhāne dāruyi
shā-si eskelete feleziye māshin, chārchub
shās-par-gham espargham, reyhān, az giāhān
shast bozorgtarin angoshte dast va pā ke do band dārad, az adadhā, az shomārehā, kamand, dām, ture māhigiri, neshastgāh
shas-tan neshastan
shast-gā-ni pey va pāyeye sākhtemān
shast-gar kamāndār, tirandāz

shas-ti mansub be shast, takhteye naqqāshi
shas-tom dar pāyeye shast
shat vājeye bozorgdāshst dar hendi
sha-tāk shākheye nouras
sha-te az hasharāt ke āfate derakhāt ast
shā-tel az dāruhā
shā-ter kasi ke nān be tanur zanad, nānvā, chālāk, chābok, zebardast, zirak
shat-kār shokhm zadane zamin
shatm nāsezā goftan, doshnām dādan
shā-to-ber-yān az khorākīhā, boreshi az fileye sorkh shode be hamrāhe sibzamini
shat-rang az bāzihāye fekri ke bā mohrehāye shāh, vazir, asb, rokh, pil va sarbāz bāzi mishavad
shat-ranj shatrang, az bāzihāye fekri, āsh yā nāni ke az ārde ghallāte gunāgun misāzand
shā-tun ālati dar motore māshin ke jonbesh rā az pistun be millang montaql mikonad, dastepistun
sha-vā kar, shavande, kasi ke namishenavad
sha-vā-hed govāhhā, shāhedhā, dide shodehā, khānde shodehā
sha-vāl shalvār, tonbān, kār, pishe, buqalamun, sorkhāb, az parandegān
sha-vān shabān, chupān
sha-van-dā shenavā, shenavande
sha-vāt shavād, parandeyi be mānande morghābi, buqalamun
sha-ve shabe, sange siāhi ke az ān negine angoshtar misāzand
shā-yā shāyeste, darkhor, sezāvār
shā-yad guyā, momken ast
shā-yān shāyeste, sezāvār, darkhor
shā-yā-ni shāyestegi, sezāvāri
sha-yā-tin ahrimanān, ahrimanhā
shā-ye āshkār, fāsh, parākande, rāyej

sh

shā-yeq moshtāq, rāgheb
shā-yes-tan sezāvār budan
shā-yes-te darkhor, sezāvār
shā-yes-te-gi sezāvār budan, darkhor budan, shāyāni, liāqat
shāy-gān sezāvār, darkhor, darkhore shāh, goshād, khazāne, ganj, nāme yeki az ganjhāye khosrou parviz sāsāni, bigāri keshidan, hāle, kharmane māh, az āhanghā
shā-yi-dan shāyestan, shāyeste budan, sezāvār budan
shāy-ward shāhvard, hāle va kharmane māh, az ganjhāye khosrou parviz sāsāni
shay-yād hilegar, dorughgu, doru, kolāhbardār, neyrangbāz
shā-zē shāhzāde
she-ār neshāne, neshāneye vijeyi ke goruhi az mardom be vasileye ān yekdigar rā beshenāsand
she-best nākshohāyand, zesht, nāpasand, tarsnāk
shebh mānand, mesl
shed-dat sakhti
shed-dat yāf-tan sakt shodan
sheer chakāme, sorude, chāme
she-fā shafā, behbudi yāftan, tandorosti
she-fā-dā-ru pādzhār
she-fā-hi goftāri, goftani, bar zabān rāndan, sokhani ke bar lab āyad
shef-tan khārānidan, kharāsh dādan, zakhmi kardan, tarāvidan, chakidan, chakāndan
shef-te dughābe āhak, khāk va shen ke dar peyriziye sākhtemān be kār miravad
shef-ti-dan kharāsh dādan, chakāndan
she-gāl shekāfi ke seylāb ijād mikonad, bandi ke bar pāye chārpāyān gozārānd
she-ga-rad shekār konad, beshkanad

she-gard shegerd, raves, rāh
she-garf niku, zibā, bozorg, bāshokuh
she-geft heytrat, taajjob, heyratāvar, taajjobāvar
she-gef-tan bordbāri kardan, taajjob kardan
she-gef-ti taajjob, heytrat
she-gef-ti-dan taajjob kardan
she-gof-tan shekoftan, bāz shodan
sheh-ne pāsbān, dārughe
shej-liz shajan, sarmāye sakht
she-kāf chāk, rakhne
she-kā-fe gahvāre, zakhme, mezrāb
she-kā-fe-zan navāzande
she-kaft ghār
she-kāf-tan chāk dādan, jodā kardan, daridan, pāre kardan
she-kāf-te chāk khorde, pāre shode, shekaste
she-kāl pāybande chārpāyān
she-kam qesmati az badan ke dastgāhe govāresh va rudehā dar ān qarār dārad, darune har chiz
she-kam-ban-de porkhor
she-kam-be meedeye jānevarāne alafkhār
she-kam-gon-de kasi ke shekame bozorgi dārad
she-ka-mi mansub be shekam, bipāye, biasās
she-kam-khā-ri porkhori, ziāderavi dar khordan
she-kam-pa-rast shekamu
she-kam-par-var porkhor
she-kam-pā-yān rasteyi az jānevarān ke ruye māhichehāye shekame khod mikhazand va rāh miravand
she-ka-mu porkhor
she-kan chin va choruk, chin va tābe zolf, tondi kardan, khordan va khābidan, shekaste sepāh, farib va neyrang
she-kan dar she-kan pich dar pich

she-ka-nan-de-gi shekastani budan, qābeliyate khord shodan
she-ka-ne nāz, kershme, eshve
she-kanj shekan, chin va choruk, tābe rismān, greh, chin va piche mu, āzār, shekanje, māre sorkh, naghme, navā, neyrang, dorugh
she-kan-je sakht āzāre dādan, āzār dādane zendāniān dar zendān
she-kār gereftan va koshtane jānevarān, seyd kardan, jānevare ke seyd shavad
she-ka-ran-de shekār konande, dar ham shekanande
she-kār-chi shekārgar, kasi ke shekār mikonad
she-kard shekār, chāre, darmān
she-kan-dan shekār kardan, dar ham shekastan, chārejuyi, darmā kardan
she-ka-r-de chābok, kushā
she-ka-re shekār konande
she-ka-r-fan-de laghzande, asbi ke ziād sekandari mikhord
she-ka-r-fi-dan laghzidan, sekandari khordan
she-kār-gāh jāye shekār kardan, nakhjirgāh
she-kast shekaste shodan, shekast khordan, āsib, ziān
she-ka-s-tan khord kardan, riz riz kardan, shekār kardan
she-ka-s-te khord shode, āsib dide, pir shode, sost, gusheyi az musiqiye Pārsi
she-ka-s-te-band kasi ke ostokhānhāye shekaste yā az jā darrafte rā mibandad yā jā miğozārad, kasi ke chizhāye shekaste rā band va bast mizanad
she-ka-s-te-bast bastane chizhāye shekaste
she-ka-s-te-naf-si forutani, khodsetā nabudan
she-kā-vi-dan shekāftan

she.kā.yat dādkhāhi
shekl peykar, chehre, mānand
shek.lak shekle kuchak, adā va atvār
shek.le yek boresh yā qāch az hendavāne va mānande ān
she.ko.fā.ni.dan ruyānidan
she.ko.fe shekufe, ghonche
she.ko.fi.dan bāz shodane ghonche, khandān shodan
she.kof.tan az ham bāz shodan, bāz shodane gol
she.kof.te vā shode, bāz shode, khandān
she.ko.hān tarsān, harāsān, tarsnāk, bimnāk, negarān
she.ko.hi.dan tarsidan, bim dāshtan, negarān budan
she.ku.fan.de shekufe dahande
she.ku.fe ghonche, gole derakhtāne bārdār
she.ku.fi.dan goshudan, goshude shodan, rakhne kardan, rakhne yāftan
she.kuf.tan shekoftan, az ham bāz shodan
she.kuh tars, bim, harās
she.ku.had betarsad, bim dāshte bāshad
she.ku.hanj khārkhask, khāre sepahlu
she.ku.hi.dan tarsidan, bim dāshtan
she.ku.khan.de shokukhānde, tarsānde, harāsīde, laghzānde
she.ku.khe shokukhe, laghzesh
she.ku.khi.dan shokukhidan, laghzidan, tarsidan, harāsīdan
she.ku.khi.de shokukhide, laghzide, tardside
shek.ve shekāyat, nāle, gelegi
shel neyzeye kutāh va kuchak
she.lāl bakhīyeye dorosht
she.lang rāne ādami, gāme bloand

she.lap sho.lup sedāye dast va pā zadan dar āb
she.lem shireye giāhi
shel.kak nāvdān
shel.lik tirandāzi, rahā kardane tīre tofang
she.mā tasvire kolli az chizi
she.māl az jahathā, jahate moābele jonub, jahate ruberu hangāmi ke daste rāst be samte khāvar bāshad
she.mā.tik dārāye tarhe kolli
sheme sarshir, charbiye shir
she.mor.dan shomāre kardan, hesāb kardan, be hesāb āvardan
she.mo.rde shomorde, shomāre karde, hesāb karde
shemsh mileye derāz yā pāreye mokaabi az talā yā noqre
shem.shād az derakhtān
shem.shār shemshād, shākheye nourasteye derakhte shemshād
shem.she abzāri barāye tarāz kardan ke dar sākhtemānsāzi be kār miravad
shen rige riz va kuchak, sangrizeye kuchaktar az rig va bozorgtar az māse
she.nā az varzeshhāye ābi
she.nā.gar kasi ke dar āb shenā konad
she.nākht daryāft, fahm
she.nākht.tan daryāftan, fahmidan, dānestan
she.nār derakhte chenār, shenāvar, shenāvāri, shum
she.nās āshnā
she.nā.sā shenāsānde, daryāft konande
she.nā.sān.dan āshnā kardan, shenāsāndan, moarrefi kardan
she.nā.sā.yi shenākhtan, āgāhi
she.nās.nā.me daftarche yā kārte shenāsāyi
she.na.vā kasi ke beshnavad

she-na-vān-dan shenavānidan, be gush rasāndan, vādār be shenidan kardan

she-na-van-de ānke mishenavad, ānke gush farā dahad

she-nā-var shenā konande, chizi ke ruye āb bemānad, chālāk, bibāk

she-na-vā-yi shenidan, az havāse panjgāne

shen-der-ghāz chenderghāz, pule andak va nāchiz

she-nel pushāke goshād va bedune āstin

sheng az giāhān

she-ni-dan gush dādan, gush kardan

she-ni-de be gush raside

she-nof-tan shenidan, shenudan

she-nou bnesnou, gush kon

she-nu-da-ni shenidani, darkhore shenidan

she-nu-se eshnuse, atse

shen-zār biābāne por az shen

she-pe-li-dan sut zadan, bāng barāvardan, shifte shodan

she-pesh az hasharāti ke khun mimakad

she-pe-she az hasharāti ke giāhe gandom rā mikhorad

she-pikh-tan shepukhtan, pāshidan, afshāndan

she-pil feshordan, sut, shiftegi

she-pi-li-dan feshordan, shiftegi, sut keshidan

shepl sheplat, pāye, āvāye boland, āvāze sut

shep-tak lagad zadan, lagad andākhtan

she-pukh-tan pāshidan, afshāndan, asib resānidan bā be kār bordane zur

sheq bakhshi az har chiz, karāne, su, nimeye chizi, yek tarafe badan yā bār

she-rā-kat sharik shodan

sherk barāye khodā sharik qāel shodan, az bimārihāye kudakān

sher-kat sharik shodan, hamdast shodan, kompāni

sher-ka-te sa-hā-mi guneyi sherkat

sher-ka-te ta-ā-vo-ni az sher-kathā

sher-khāt yāse sepid, az golhā

sher-vin az nāmhā

shesh az shomārehā, az adadhā

shesh-an-dāz bāzi konandeye nard, māhe shabe chahārdah, az khorākihā

shesh-band-ān az giāhāne khodru

shesh-dāng hameye yek chiz

shesh-khān chādore gerd, sarāparde

shesh-lul tofangi ke shesh feshang dārad

she-shom dar pāyeye shesh

shesh-par guneyi gorz, chubdastiye kolofiti dārāye sari bozorg

shesh-pes-tān zane pir

shesh-sa-ri talāye nāb va khāles

shesh-ta-re az giāhāne rangi

she-tā gorosne, ghazā, khorāk

she-tāb tond raftan, tizi, tondi, chālāki, chāboki

she-tā-bān bāshetāb

she-tā-bān-dan be shetāb āvardan, tond kardan

she-tā-bi-dan shetāftan

she-tāb-kā-ri tondi, tizi

she-tāb-za-de-gi bāshetāb budan

she-tāf-tan tond raftan, yuresh bordan

she-tā-lang ostokhāne pāshneye pā

she-te az abzāre golkāri va bāghbāni

she-vā āble, pineye dast yā pā, dālān, shevid, shebet, az sabzihā,

beryāniye morgh yā guspanđ

she-ved shebet, shevid, sabziye khordani

she.vid shebet, sabziye khoshbu va khordani

sheyd doruyi, makr, tazvir

shey.dā shifte, āshofte, divāne, āsheq, delbākhte

shey.dā-yi shiftegi, āshoftegi,

divānegi, āsheqi, delbākhtegi

sheykh marde kohansāl, pirmard, farmānravāye tāzi

shey.pur az sāzhāye bādi

shey.tān ahriman, div, nāfarmān

shey.ta.nat badandishi, sarkeshi, nāfarmāni

shey.tā-ni ahrimani

shi.āf dāruye chashm, dāruyi ke az rāhe neshastgāh be kār borde mishavad

shi.ān pādāsh, sezāye badi yā niki

shi.ā-ni az sekkehāye kohan ke dar khorāsān rāyej bude ast

shi.ār kharāsh, shokhme zamin, zamine shokhm zade

shi.ār-i-dan shiār kardan, shokhm zadan barāye kesht

shib nashib, zir, ru be pāyin, sarāziri, āshofte, sargashte, bihush, bikhbar, gerye, nāle, takān, larzesh, āmikhtegi, reshteye tāziāne

shib va **bālā** kenāye az zamin va āsmān, rāst va dorugh, sard va garm

shi.bā āshofte, shifte, divāne, sargashte, khazande va tonnd ravande, chost va chālāk, māre bozorg, shetāb zade

sh **shi.bān** parishān, āshofte, darham, larzān

shi.ban.de āmikhte shavande, larzān, larzande

shi.bā-ni-dan āmikhtan, dar ham kardane ārd va āb, larzānidan, shifte sākhtan

shi.bi-dan dar ham shodan, āmikhte shodan, larzidan, takān khordan, jonbidan, shifte shodan, āshofte gashtan

shi.bo.tib sargashte, āshofte

shib.pā.lā sāfi, zarfe surākhdār be mānande kafgir ke barāye sāf kardan be kār miravad

shid āftāb, nur, roushanāyi, derakhsān, khorshid

shi.de roushanāyi, nure khorshid, āftāb, nāmi barāye dokhtarān

shift noubate kār

shif.tan āshofte gashtan, āsheq shodan, del bākhtan, sargardān shodan

shif.te delbākhte, sargashte, āsheq

shif.te-gi delbākhtegi, āsheqi, āshoftegi, sargashtegi

shi.he āvāze asb

shi.he ke-shi-dan shihe zadan, faryād zadan asb

shi.he za-dan faryād zadane asb

shik āraste, khoshpush, zibā

shil saddi az shākh va barge derakhtān ke māhigirān barāye gereftane māhi jelouye ābe rudkhāne mibandand

shi.lān shilānak, derakhte onnāb, tabarkhun, sofreye shāhāne, hangāme khordane khorāk

shi.lā-ne derakhte tabarkhun, onnāb

shi.lang luleye pelāstiki

shi.lāt sherkati ke be parvaresh va forushe māhi va digar farāvaredehāye ān mipardāzad, sāzmāne māhigiri dar daryāye māzandarānva shākhābe Pārs

shi.lu.ne lākposht, sangposht

shim guneyi māhiye kuchak ke poshtash khālāhāye siāh dārad va māhigirāne shemāli ān rā sim ham miguyand

shi.mā nāmi barāye dokhtarān

shi.me guneyi angur, kholq, khuy, ādat

shi.mi kimiā, dāneshi ke dar bāreye vijegihāye mavād va tarkib va tajziyeye ānhā pejhesh mikonad

shi-mi-dān dāneshmande shimi, shimist, kimiāgar
shi-mist shimidān
shin neshin, beneshin, zeshti, irād, eyb, kāsti, kambud
shi-nāb shenāvari, shenā kardan, ābbāzi
ship-si az abzāre kāre kārgarāne chāpkhāne
shir māyeye sepidrangi ke az pestāne jānevārān birun miāyad, jānevāri pestāndār az rāsteye gorbēsānān, abzāri felezi ke be lulehāye āb yā gāz vasl mishavad
shir sho-dan jasur shodan, jorat yāftan
shir tu shir āshofte, harjomarj
shir va khor-shid shiro khorshid, neshāne rasmiye doulate Irān dar gozashte ke dar ān shiri istāde va khorshidi dar poshtash miderakhshad
shi-rā-be khashkhāsh, shireye khashkhāsh, shireye giāh
shi-rak shire kuchak, shire, afshore, osāre, shireye taryāk, sharāb
shi-ran-dāz pestāne porshir, kenāye az marde delir
shi-rāz az shahrhāye zibāye sarzamine Pārs, shire āb rafte va māst shode, khorāki ke az shir, māst va shevid dorost mishavad
shi-rā-ze tahbandiye ketāb
shir-bā shirberenj, khorākiye be dast āmade az shir va berenj
shir-ba-hā puli ke khānvādeye dāmād be pedare arus midahad
shir-be-renj khorākiye be dast āmade az shir va berenj, shirbā
shir-dān qesmati az shekanbeye bozghāle va guspand
shir-deh shir dahande, zan yā jānevare mādeyi ke shir dahad
shir-del delir, bibāk, delāvar

shi-re afshore, osāre ye har chiz, az mavāde mokhadder ke az taryāk be dast miāyad
shi-re-khā-ne jāyi ke dar ān shireye taryāk bekeshand
shi-re-yi kasi ke be shireye taryāk motād ast
shir-fahm kar-dan fahmāndane sokhan be kasi ke kondzehn ast
shir-gi-āh giāhe shirdār, az giāhān
shir-gir delir, porzur, ādame mast
shir-in az mazelā, mazeye shakar va qand, nāmi barāye dokhtarān
shi-ri-nak zardzakhm, jushhāye rizi ke ruye badane kudakān peydā mishavad
shi-rin-ba-yān az giāhāne dāruyi
shi-rin-da-han khoshshokhan
shi-ri-ni khordanihāye shirini ke az ārd, shakar va mavāde digar dorost mishavand
shi-ri-ni-fo-ru-shi qannādi, forushgāhi ke dar ān shirini miforushand
shi-ri-n-kā-ri honar neshān dādan, kārhāye jāleb anjām dādan
shir-jā-me pestān, kāse va piāleye shirkhori
shir-je paresh az jāyi boland dar āb
shir-khār-gāh bonyādi ke dar ān az kudakāne shirkhār va bisarparast negahdāri mishavd
shir-lān shirnāk, jāyi ke dar ān shir farāvān bāshad
shir-ma-gas ankabut
shir-mā-hi guneyi māhi
shir-māl nāni ke az ārde gandom va shir va roughan dorost mikonand, shir mālīde, mālīde bā shir
shir-mard delir, delāvar, bibāk, porzur
shir-mast bāre yā bozghāleyi ke shire farāvān khorde va farbeh gashte bāshad

shir-morgh shabkur, khoffāsh ke tanhā parandeye pestāndār ast
shi-ro khor-shid neshāne rasmiye doulate Irān dar doureye shāh ke dar ān shiri istāde va khorshidi dar poshtash miderakhshad, neshāne melliye sarzamine Pārs

shi-rou-jan shirafkan, mardome delir

shir-she-kār shekār konandeye shir, bibāk, delir, delāvar

shir-tā-qi delāvare, deliri, bimānandi, binaziri, bibāki

shi-ru-ne guneyi bimāriye pusti dar kudakān

shir-vā-ni pusheshi ke bā chub va halab va āhan ruye saqfe barkhi az sākhtemānhā sākhte mishavad
shir-za-de kudaki ke shire kāfi az pestāne mādar yā dāye nakhorde va ranjur bāshad

shir-zaj shire shabkur, shire parandeye khoffāsh

shir-zan zane delir va bibāk

shir-za-ne chube vījeye zadane shir va māst, khomreye karegiri

shir-ze tavānāyi, zur, qodrat, jānevare darrande

shi-shāk shishak, barreye shesh māhe yā yek sāle, tihu

shi-sha-ki sedāyi ke barāye maskhare kardane kasi az dahān barāvarand

shi-sha-le sost, bizur, shol

sh

shi-she ābgine, māddeyi shaffāf va shekanande ke az āb kardane silikāt be dast miāyad va kārbordhāye fārāvaān dārad

shi-she-bāz hilegar, tardast, āftāb

shi-she-bor ānke kārash boridane shishe va nasbe ān dar panjare yā dar ast, abzāre boridane shishe

shi-she-gar shishesāz

shish-lik guneyi kabāb az gushte guspanđ yā gāv

shi-shom az sāzhā, az āhanghāye kohan, sut keshidan

shi-shu tihu, az parandegān

shiv shib, pāyin, zir, sarāziri

shi-vā rasā, zarif, nāmi barāye dokhtarān

shi-vān āmikhte, bar ham zade, larzān

shi-van nāle, zāri, faghān, gerye, sugvāri kardan

shi-van-de āmizande, larzande, āmikhte shavande

shi-vā-ni-dan āmikhtan, bar ham zadan, larzānidan

shi-vā-yi rasāyi dar goftār

shi-ve rāh va raveshe, āyin, khuy, nāz, kereshme, khodnamāyi, makr, hile, neyrang

shi-ve-gar hilegar, neyrangbāz, ahle nāz va kereshme, eshvegar

shi-vi-dan āmikhte shodan, dar ham shodan, makhlut shodan

shi-ye goruh, peyrou, az mazāhebe dine eslām

shi-yu-she shemshe talā va noqre, shusheye sim va zar

shiz chube ābnus, kamāne tirandāzi

shi-zar shizir, parvardgār

shi-zo-fer-ni az bimārihāye ravāni

sho-ā nure khorshid, roushanāyi, partou, nimi az qotre dāyere

sho-ab shākhehā

sho-a-rā chāmesarāyān, shāerān

sho-ba-de tardasti, neyrang

shob-he gomān, tardid, kāri ke na dorost ast va na nādorost, mānand

shod raft va gozasht, gasht, anjām yāft, gardid

sho-dan anjām yāftan, raftan,

gashtan, gozashtan, gardidan

sho-de anjām yāfte, rafte, gozashte, gashte, gardide

sho-de-band ānke ruydādihā rā minevisad, tārikhnevis, padidenevis, khabarnegār

shod.kār shodyār, shokhm, shiār, kharāsh dādane zamin barāye kesht, zamini ke shokhm zade bāshand
shod.yār shiāre shokhm, zamini ke shokhm zade bāshand
shod.yā-ri-dan shokhm zadane zamin
shof.li-dan sut zadan
sho.fu.de hafte, haft ruze hafte
sho.gāl zoghāl, angesht
sho.ghāl az pestāndārān ke be sag mimānad
sho.ghār sange gāzorān
shoghl kār, pishe, sargarmi
sho.gon shogun, be fāle nik gereftan
sho.gun fāle nik, be fāle nik gereftan
sho.ha.dā shahidān
shoh.rat āvāze, padidār shodan
shoh.re sarshenās, nāmi, nāmdār, porāvāze, mashhur
sho.hud govāhān, shāhedhā, govāh shodan, didan
sho.jā delir, delāvar, bibāk
sho.jā-at deliri, delāvāri, bibāki
shok zarbe, takān, hālāti nāgahāni ke be ādami dast dahad
sho.kā boze kuhi
shokh cherk
sho.khā.ne tire shahāb, sanghāye foruzāne āsmāni
shokhm shiār zadane zamin barāye kesht
shok.ke dochāre shok shode
sho.ko.lāt guneyi shirini
sho.ko.lā-ti sākhte shode az shokolāt, be range shokolāt, be range qahveyiye roushan
shokr sepās, sepāsgozāri
shok.rā.ne sepās be jāy āvardan
shokr.go.zār sepāsgozār, sepās be jāy āvarande
sho.kub dastār

sho.kuf shekāf, chāk, rakhne, rakhne konande
sho.ku.fā shokofte, bāz shode, shokufe dahande
sho.kuh bozorgi, jalāl, shoukat
sho.ku.had ezhāre bozorgi konad, zibā shavad
sho.ku.hi-dan sarvari kardan, zibā shodan, bāshokuh shodan
sho.kukh shekukhe, kasi ke pāyash belaghzad va bioftad
sho.ku.khi-dan laghzidan, tarsidan
sho.kul chāboki, chālāki
sho.ku.li-dan parishān sākhtan, parākande sākhtan
shol sost, vārafte, ābaki, narm
sho.le guneyi āsh, shurbā, āshe berenj
sho.le.var chizi ke ātash gerefte bāshsad
shol.le jāye khākrube, zobāledāni, kos, ālate zanāne, saboksār
sho.lom tondi kardan, bā zur az mardom chizi khāstan
sho.lo.vel sost va vārafte, āshofte, parishān
sho.lugh janjāl, por az sar va sedā
sho.luk zālu
sho.mā zamire dowom shakhs ke barāye bish az yek nafar be kār miravad
sho.mār hesāb, adad, nomre, andāze, dasture khāndan va neveshtane adad va shomārehā
sho.mār-dan shemordan, shemordan, hesāb kardan
sho.mā.re shomār, nomre, adad
sho.mā.re.go.zā-ri nomregozāri, bakhshi dar edāreye rāhnāmāyi va rānandegi ke kārash dādane nomre be otomobilhā va sabte ān ast
sho.miz zamine āmāde barāye kesht, pirāhan, pushe
shom.le tire shahāb

sho-mul dar bar dāshtan, shāmel budan, farā gereftan
shon az vahedhāye derāzā dar Pārse bāstān
shong az derakhtān
shon-ghāz parandeye shekāri, bāze siāhchashm
sho-niz shuniz, siāhdāne
sho-nud gush dādan, dastgāhi ke penhāni be kār borde shode va bā ān mokhālefān rā kontorol mikonand
sho-nu-dan shenidan, gush dādan
sho-ra-kā sharikān, hamdastān, anbāzān
shorb nushidan, āshāmidan
short shalvāre kutāh
shor-ta bāde movāfeq, bādi ke dar jahate kashtirāni bāshad
sho-ru āghāz, ebtedā
sho-rut sharthā, peymānhā
shosh riye, jegare sepid, bādbezan
shos-tan chizi rā bā āb pāk kardan, zodudan bā āb
shos-te bā āb pāk shode
shos-to shu chizi rā shostan va pāk kardan
shot māhut pakkon, boros
sho-tor az pestāndārān dārāye gardane derāz va pāhāye boland ke dar barābare teshnegi besyār moqāvem ast
sho-to-rak shotore kuchak, mouje daryā
sho-tor-del baddel, kineju, nāmard, tarsu
sho-tor-ga-lu rāhābe zirzāmini
sho-tor-gāv zarrāfe, az jānevarān
sho-tor-ghāz risheye giāhi ke az ān torshi misāzand
sho-tor-gor-be kenāye az chizhāye nāhamgun ke yeki besyār boland va digari besyār kutāh yā kuchak ast
sho-tor-khār buteye khāri ke shotor ān rā bā eshtiāq mikhorad
sho-tor-ki-ne porkine, kinetuz

sh

sho-tor-morgh parandeye bozorge garmsiri
sho-tor-pāy giāhi ke barghāyash be mānande kafe pāye shotor ast
shou beshou, shab, namāyesh
shou-ghāh khābgāhe chārpāyān dar shab, āghol
shou-ghā shoughār, āghol, estable chārpāyān
shou-har mardi ke zanāshuyi karde bāshad, hamsare zan, shuy
shou-ka-rān giāhe sammi ke risheye ān koshande ast
shou-kat bozorgi, jāh, jalāl, niru, tavānāyi, qodrat
shouq reghbat, meyl, tamāyol
shour hamandishi kardan, mashvarat kardan, nazarkhāhi kardan
shou-rā goruhi ke barāye mashvarat va hamandishi gerde ham āyand
shou-rā-ye ā-li shourāyi ke dar vezāratkhāne tashkil mishavad va dārāye ahammiyate bālāyi ast
sho-vi-nism qoumparastiye bish az andāze
sho-vi-nist qoumparate efrāti, kasi ke bish az andāze qoumgarā ast
sho-yu rāyej shodan, fāsh shodan
sho-yukh kohansālān, pirān, rahbarāne tāzi
shu shuy, shouhar, beshuy, beshur, pāk kon
shub dastār, kolāh
shu-bak chubak, chubi ke khamir rā bā ān pahn mikonand
shu-bast shupast, afsun
shud murcheye kuchak
shu-fāj vasileye garm kardane sākhtemān, garmāyesh
shu-fer rānandeye otomobil
shugh pine, ābleye dast va pā, cherk, shukh, gostākh, bisharm, bibāk
shuk bāzār

shu.kā gavazne kuchak va dārāye dome kutāh, az jānevarān
shukh cherk, cherke lebās, cherke badan, cherke zakhm, bibāk, delir, zendedel, gostākh, bisharm, porru, khoshgel, dozd, rāhzan, puste pine basteeye dast yā pā
shukh-chashm gostākh, porru
shu.khdi.de gostākh, porru
shukh-gen shukhgin, cherkin
shukh-gin cherkin, nāpāk
shu.khi gostākhi, khoshi, shādi, bisharmi, bibāki, cherkin, nāpāk
shu.khi-dan gostākhi kardan, cherkin shodan, bisharmi kardan
shukh.ru gostākh, bibāk, porru
shu.lā shoulā, jāmeye goshād va bolandi ke ruye lebāshāye digar mipushand
shu.lak asbe chābok, bādriseye duke nakhrisi
shu.le khākrube, zobāle, zobāledāni, tupe pārche
shu.li-dan parishān shodan, āshofte shodan, darmānde shodan
shu.li.de shuride, parishān, āshofte, darmānde
shum nākhojaste, badqadam, nahs, nāmobarāk
shum-akh-tar badbakht
shu.mez shumiz, zamine shokhm zade va āmāde barāye kesht
shu.mi nākhojastegi, badqadami, nahsi, nāmobaraki
shu.mi-ne himesuz, guneyi bokhāri ke dar darune divār kār gozāshte mishavad
shu.miz zamine shokhm zade
shu.mi-zi-dan shokhm zadane zamin barāye kesht
shu.nest chāre, darmān, fosun
shu.niz siāhdāneye ruye khamire nān, zamine shokhm zade, dehgān, keshāvarz, barzgar

shur namakdār, mazzeye namak, namakin, yeki az haft dastgāhe musiqiye Pārsi, ghoughā, faryād, hayajān
shur za-dan negarān budan
shu.rān-dan be hayajān darāvardan
shu.ran.de shosto shu konande
shu.ran-giz hayajānāvar
shu.rā-ni-dan āshub kardan, be hayajān āvardan, barangikhtan, ālude sākhtan
shu.rā-ni.de be hayajān āvarde, divāne karde, barangikhte, āmikhte, ālude
shur.bā shurbāj, āshe shur, āshe ābgusht
shur.bakht tირeruz, badbakht
shur.bakh-ti badbakhti, tირeruzi
shur.bum zamine shurezār
shur.chashm kasi ke az negāhash be kasi yā chizi āsib berasad
shu.re namak, namake zamin, puste hāye sepīd dar muye sar, khejālat, sharm
shu.re-gaz shurgaz, az derakhtān
shu.res āshub, hayajān, bar ham zadan, be ham khordan, āshoftegi, ghoughā
shu.re-zār zamine pornamaki ke dar ān sabze naruyad
shur.gaz az derakhtān
shu-ri-dan shuresh kardan, āshoftan
shu-ri.de āshofte, darham va barham, āsheq, delbākhte
shu-ri-de-gi āshoftegi, parishāni
shu.mur murcheye riz va khord
shu.se jāddeye hamvār va shenrizi shode
shu.shak shāshak, abzāre musiqi, tihu, parandeyi be mānande kabk
shu.she shemshe talā va noqre, sange ruye gur, rizeye har chiz, poshteye rig va khāshāk
shush.ke shamshire rāst

shush-ta-ri gusheyi az āhanghāye Pārsi dar dastgāhe homāyun
shu-shu arzan, gāvars
shut ferestādane tup bā zarbeye tond dar bāziye futbāl, zarbe, partāb
shuy shouhar, hamsar, beshuy
shuy-māl āhārgan, kasi ke pārche rā āhār mizanad
si az shomārehā, adadi ast, haftomin note āhangsāzi
si lahn si āvāze bārbad āhangsāze dourāne khosrou parviz sāsāni ke har ruz yeki az in āvāzhā khānde mishod
si-ā-bi-dan ārāstan, ārāyesh kardan
si-ā-dat bozorgi, sarvari
si-ah siāh, tire
si-āh tārik, tire, az ranghā
si-ā-hak az bimārihāye jou va gandom
si-ā-hat jahāngardi, gasht va gozār
si-āh-band tardast
si-āh-bā-zi guneyi namāyesh, kārhāye az pish barnāmerizi shode
si-ah-chāl siāhchāl, dakhme, zirzamin
si-āh-chāl zendāne tang va tārik, dakhme, zirzamin
si-āh-char-de siāhrang, siāhpust
si-ah-del siāhdel, badgomān, birahm
si-ā-he list, surathesāb, surate hesāb, listi ke hesāb yā bahāye kālā dar ān neveshte mishavad
si-āh-ge-lim badbakht, tizeruz, binavā
si-āh-gush az janevarān
si-ā-hi siāh budan, tāriki
si-āh-kār gonāhkār, badkār
si-āh-kard gonāhkār, gonāhkār
si-āh-kā-se past, bakhil
si-āh-mast besyār mast
si-āh-nā-me gonāhkār, badkār
si-ah-nā-me siāhnāme, gonāhkār
si-āh-push sugvār, mātām zade
si-āh-pu-shak az khārhāye biābāni

si-āh-pust kasi ke dārāye puste siāhrang ast
si-āh-qa-lam guneyi naqqāshi
si-āh-rag raghāyi ke khun rā be qalb barmigardānand
si-āh-ru biāberu, rosvā, past
si-āh-sār nahang, jānevare daryāyi
si-ah-son-bol az giāhāne khoshbu
si-āh-sor-fe az bimārihā
si-āh-zakhm az bimārihā
si-ām ruze dāshtan, ruze gereftan
si-ā-nat negahdāri, negahbāni, pāsdāri, pās dāshtan
si-ā-nur az sammhāye koshande, namake asid siānidrik
si-āq ravesh, rāh, gune
si-ā-re gāvars, az giāhān
si-ā-sat edāre kardane omure daruni va biruniye keshvar, hokumat kardan
si-ā-sat-ma-dār kasi ke dar siāsat kār konad, diplomāt
si-ā-si marbut be siāsat
si-ā-tik marbut be tohigāh, az asabhā, az bimārihā ke bā darde sakht dar in asab hamrāh ast
si-ā-va-shān pare siāvash, az giāhān
sib az mivehā
sibl neshāne, hadafe tirandāzi
sib-za-mi-ni az giāhān
sich tartib dādan, āmāde kardan
si-chi-dan basijidan, āmāde kardan, tartib dādan
sif-lis az bimārihā, kuft
si-fun ābshuye
si-fur bāfteye abrishami
si-gār tutune pichide shode dar kāghaz
si-gā-ri sigārakesh, kasi ke sigār bekeshad, sigāri ke dar ān hashish rikhte bāshand
sig khub, niku
si-ghe aqd kardan barāye zamāni kutāh, dar qāleb rikhte, rikht, shekl
sig-mā az namādihā

sig-nāl neshānak, amvāje elektriki
yā elektromeghnātisi
si-j ranj, dard, maviz, angure khoshk
shode
sikh pāreāhane bārik va derāzi ke
barāye kabāb kardane gusht be kār
miravad, har chize sakht, rāst va
nouktiz
si-khul khārposhte bozorg, sikhur
si-ki sharāb, piāleye sharāb
si-ki-khār meynush, sharābkhār
sikl doure, gardesh
si-lak kermi ke gandom rā nābud
mikonad
si-lān shire, dushāb
si-landr luleye ostovāneyi dar
motore otomobil ke pistun dar ān
bālā va pāyin miravad
si-le galle va rame
si-li bā kafē dast be chehreye kasi
zadan, tugushi, tapānche
si-lu anbāre vijeye negahdāriye
ghallāt
sim noqre, maftule felezi
si-mā chehre, ru, ruy
si-māb jive
si-māb sho-dan biqarār shodan
si-māb-del ādame tarsu, bozdel,
harāsān, binnāk
si-mā-be ā-ta-shin khorshid
si-māb-pā gorizpā, farāri
si-mān pudri sabzrang ke dar
kārhiye sākhtemāni be kār miravad,
sement
sim-bar simtan, kasi ke tane sepid
dārad
sim-dār puldār, tavāngar
si-me-sār sargashte, parishān
sim-gun sepidrang, noqregun
si-mi-ā jādugāri, neyrang
si-min noqre mānand, be range
noqre, sepid, sākhte shode az sim
si-min-bar kasi ke tanash be noqre
mānad, sepidtan, sepidandām,
simtan

si-mi-ne sākhte shode az sim va
noqre
sim-kesh kasi ke kārash simkeshiye
sākhtemān ast
sim-ke-shi jā dādane sim va
abzārhiye barqi yā telefon dar divāre
sākhtemān, pisheye simkesh
si-morgh morghe afsāneyi dar kuhe
qāf
sim-tan kasi ke tane sepid dārad
si-na-mā jāye namāyeshe film
si-ne bakhshi az badan miāne
shekam va gardan, pestāne zan
si-ne go-shā-dan shād shodan
si-ne-band pestānband
si-ne-bāz dorang
si-ne-chāk dellsukhte, āsheq
si-ne-kesh jāyi ke dārāye shibe
sābet mibāshad
si-ne-khiz ruye sine khābidan va
badan rā be jelou keshidan
si-ne-pah-lu az bimārihā
si-ne-zan kasi ke dar sugvāri bar
sineye khod mizanad
si-ni zarfi ke barāye bordane chāy,
mive yā khorāki be kār miravad
si-ni-or arbāb, āqā, farnāmi barāye
ashrafē urupāyi
sin-jim porsesh va pāsokh, bāzkhāst
sink lagane zarfshuyi
si-nus nesbate pahluye ruberu be
zāviyeye hādde dar mosallase
qāemozāviye be vatar, hofrehāye
ostokhāne pishāni
si-nu-zit varame hofrehāye
ostokhāne pishāni
sir kasi ke gorosne nabāshad,
piāzche, vāhede vazn, pasvande jā
mānande garmsir, range tond
si-rāb kasi ke teshne nabāshad, sir
shode az āb, por az āb
si-rā-bi az khorākihā, shekanbeye
guspad
si-rang simorgh, morghe afsāneyi
si-rat seresht, rāh, ravesh

si-re gonjeshke kuchak, az parandegān
si-re-mān yāqute sorkh
sirk jāye namāyesh va bāziye jānevarāni mānande fil va babr, jāye namāyeshe kārkhāye tardasti
sir-mu-ni siri, sir shodan
si-rom tasmeye charmi
sir-si-rak az hasharāt
sir-sur jashne sir, jashni ke Pārsihā dar chahāromin ruz az māhe dey barpā mikardand va dar ān sir va gusht khorde va bāde minushidand
si-rus az abrhā, abre parmānand, parsā, nāmi barāye pesarān
sis asbe chābok va tondrou, jastokhiz, zarfe shir
si-sad az shomārehā, az adadhā
si-san-bar susanbar, az giāhāne khoshbu
si-sā-run sāqeye giāhe siāhdāne ke karborde dāruyi dārad
sis-mu-ni lavāzeme mourede niāze nouzād ke khānevādeye arus barāye nokhostin farzande dokhtarshān āmāde mikonand
sis-rou kermi ke gandom rā nābud mikonad
sis-tan jastokhiz kardan, jahidan
sis-tem dastgāh, nezām, ravesh
sis-te-mā-tik dārāye sākhtār va nazām, nezāmmand
si-tā nāmi barāye dokhtarān
si-to-pe-lāsm bakhshi az sellul va yākhte ke dar atrāfe haste jāy dārad
siv sib, az mivehā
si-vil gheyre nezāmi, keshvari
siz tond, chābok
siz-dah az shomārehā, az adadhā
siz-da-hom dar martabeye sizdah
so-āl porsesh, darkhāst
so-bā-de kutāh shodeye sonbāde, vasileye pardākhtane chub va felez
so-bā-shi raise nazmiye
sobh bāmdād

sob-hā-ne nāsh-tāyi, khorāke bāmdād
sob-hā-ni khodāyi, izadi
sobh-dam sepidedam
sobh-gāh bāmdādān, hangāme bāmdād, barnāmeyī ke har ruz dar pād-gānhā bā bālā bordane parcham va khāndane sorud va marāseme reje anjām mishavad
so-bus sabus, sopus, puste gandom yā jou
so-but pābarjā shodan, sābet shodan
so-dāq az giāhān
sod-iom felezi be range noqre ke besyār narm va az āb saboktar ast
sod-re pirāhane sepide biāstini ke zartoshtiān zire lebās mipushand
so-dur sāder kardan, ferestādan
so-fāl gele pokhte, har chiz ke az gele pokhte sākhte shode bāshad
so-fāl-gar kasi ke zarfhāye sofālin misāzad
so-fā-lin chizi ke az gele pokhte sākhte shode bāshad
so-farā safirān, ferestādegān
sof-lā pāyintar, pasttar
sof-re khān, dastār, pārcheye gostar-de ke bar ān khordani va nushidani nahand
soft dush, ketf, surākh, rakhne
soft-tan surākh kardan, surākh shodan, tarāvosh kardan
sof-te barāt, surākh karde, sokhane tāze va nou
sof-te-gush kasi ke gushash surākh shode bāshad, farmānbordār, barde
soft-gar kasi ke morvārid va gouharhā rā surākh mikonad
so-fuf saffhā, radehā, rastehā
soghd shahri dar nazdikiye samarqand
soghd-yā-ne peymāneye sharāb
so-ghor khārposht
sogh-rā kuchaktar, nāmi barāye dokhtarān

so-gor khārposhte bozorg
soh.bat goftogu, sokhan goftan
so-heyl az setārehā
sohr sorkh, gāve sorkhrang
so-hu-lat āsāni, narmi
so-jud parastesh, pishāni bar zamin nahādan
sok takān, jonbesh, chube nouktizi ke bā ān chārpāyān rā mirānand
so-kā-fe zakhme, mezrāb
so-kā-ri mastān
so-kā-ru nān yā gushte beryān
so-kā-se khārposht
sokh khub, khosh, niku
so-khan goftār
so-khan rān-dan sokhan goftan
so-khan-ā-rā-yi niku sokhan goftan
so-khan-chin khabarchin
so-khan-dān adib, dāneshmand
so-khan-fo-rush chāplus
so-khan-go-zār payāmāvar
so-khan-gu guyandeye sokhan, kasi ke az tarafe goruhi yā sāzmāni sokhan beguyad
so-khan-pa-rā-ka-ni pakhshе hamegāniye barnānehāye rādiyai
so-khan-rān guyande, kasi ke barāye goruhi az mardom sokhan mirānad
so-khan-rā-ni sokhan goftan barāye goruhi az mardom
so-khan-sanj dānā
so-khan-var sokhanrān, dānā
so-khan-va-ri sokhanrāni
sokh-re bigāri dahande, kasi ke bedune mozd kār konad, past, maskhare
sokh-re-gir kasi ke mardom rā be bigāri migirad
sokht sanjidegi, vazn kard, keshid, sanjid
sokh-te sakhte, sanjide, vazn shode
so-khun sokhan, goftār
sok-kān abzāre hedāyate keshti va havāpeymā, donbāleye keshti

sok-kān-dār kasi ke hedāyate keshti yā havāpeymā rā bar ohde dārad
sok-ke kuy, kuche
sok-nā jāye māndan va zendegi kardan, maskan
so-konj buye bade dahān
so-kor-ke sharābi ke az arzan misāzand
sokr masti
sok-sok zamine nāhamvār, asbe kondrou
so-ku-bā osqof, marde tarsāyi
so-kun āramidan, ārāmesh, qarār gereftan, ārām shodan
so-ku-nat jāy gereftan, māndan
so-kut khāmushi, sokhan nagoftan
so-l panjomin not az nothāye haftgāneye āhangsāzi
so-lā-le nejad, nasl, farzand
sol-fi-dan sorfe kardan
solh sāzesh, āshti, dusti
solh-ta-lab āshtiju, āshtikhāh, sāzeshgar
so-lo taknavāzi, takkhāni
sols yek sewom
sol-tān pādshāh, shāh, farmānrvā
sol-tā-ni guneyi kabāb
sol-te chiregi, farmānrvāyi
so-luk ravesh, raftār
som somb, sonb, nākhone chārpāyān
so-māq miveye giāhi ast torshmaze ke kārborde darmāni va khorāki dārad
so-mā-ri keshti, safine
som-bā-de sonbāde
somch rāhe zirzamin, sardāb
somj somch, zirzamin, zendān, sardāb
som-nām-bu-lism rāh raftan be hangāme khāb, khābgardi
so-mumh sammhā, zahrhā
so-nan sonnathā, āyinhā, raveshhā, rasmhā

so-nār zane pesar
sonb some chārpāyān, āghole
 guspandān
son-bā-de sombāde, vasileye narm
 va hamvār kardane chub yā felez
son-be mileye felezi barāye por
 kardane luleye tofang
son-bi-dan surākh kardan, sāyidan,
 kāvidan
son-bol khushe, az giāhāne goldār
son-bo-le yek khushe
son-nat āyin, rāh, raveshe, raviye,
 sirat
son-nat kar-dan khatne kardan
son-na-ti kohnegarā, vāpasgarā
son-ni az mazhbhāye eslām
so-no-grā-fi soutnegārī, gereftane
 tasvir az sākhtārḥāye daruniye badan
 bā be kār bordane amvāje soti
so-noz siāhdāne ke ruye nān
 pāshide mishavad
son-qor az parandegān
son-qo-re guneyi kalāgh
son-se zanbure siāh
so-nuf senfhā, rastehā, dastehā,
 gunehā
so-pi-che sapiche, kafake
 sepidrange ruye khome mey va
 sharāb
so-pur roftgar
so-pus sopus, sabus, puste gandom
 yā jou
so-pu-se sapuse, sobuse, puste ārd
 nashodeye jou yā gandom, shureye
 sar, khākarre
so-qol-me zarbeyi ke bā mosht be
 pahluye kasi zanand
so-qut foru oftādan, foru āmadan be
 zamin
sor khor-dan laghzidan, liz
 khordan
sor liz khordan, sharābe berenj,
 kafshi mānande give, az māhihā,
 nāvān, sorkh
sor-aat tondi, shetāb

so-rāgh neshān, alāmat, neshān va
 asare pā
so-rā-hi zarfe mey va sharāb
so-rān-dan sor dādan, laghzāndan,
 be jelou hol dādan
so-rā-yan-de sarāyande, sorudgu,
 anke chakāme sorāyad
so-rā-yesh sarāyesh, sorudan, sorud
 khāndan
so-rā-yi-dan sarāyidan, sorāyesh,
 sorudan, āvāz khāndan
so-ray-yā parvin, chelcherāgh, nāmi
 barāye dokhtarān
sorb az felezāt
sor-fe be tondi birun kardane
 havāye riye az dahān
sor-fi-dan sorfe kardan
sor-gu zorrat, az giāhān
so-ri-dan sor khordan, laghzidan
so-rin barāmadegiye bālāye rān,
 neshimangāh, kapal, lombe
sorkh az ranghā, qermez, golgun
sor-khāb māddeye sorkhrangi ke
 zanān barāye ārāyesh be guneye
 khod māland, sharābe sorkh, khun,
 morghābiye sorkhrang
so-rkhā-bi mansub be sorkhāb, be
 range sorkhāb, az ranghā
sor-khak az bimārihā
sorkh-bāl tihu, parandeyi be
 mānande kabk
sorkh-bot yeki az do bote bozorgi
 ke dar bāmiāne balkh qarār dāshte
 ast
sorkh-che az bimārihāye kudakān,
 sorkhak
sorkh-jā-me-gān az goruhāye
 mobārez va mihanparaste Pārsi,
 khorramdinān
sorkh-nāy meri, luleyi ke dahān rā
 be meede marbut mikonad
sorkh-rag rāgi ke khun rā az qalb
 be qesmathāye gunāgune badan
 miresānad
sorkh-ruy piruzmand

sor-lāb ostorlāb, az abzāri ke dar setāreshenāsi be kār miravad
sor-me garde siāhi barāye ārāyesh chashm
sor-nā guneyi sāze bādi
so-rof saraf, darde galu nāshi az sorfeye besyār
so-ro-mor tandorost, sālem
so-rud āvāz, naghme, chakāme
so-ru-dan āvāz khāndan, naghmesarāyi, chakāme khāndan
so-ru-de chakāme, chāme, sarvād, khānde shode, gofte shode
so-ru-di sorudgu, sorudguy
so-run sarun, shākhke jānevarān, ānten, kapal
so-rur shādi, khoshi, shādkāmi, shādmāni
so-rush izad, pari, fereshte, ruze hefdahom az har māhe khورشidi
sor-yā-ni zabāne enjil
sos chāshniye khorāk
sost nāpāydār, nātavān, narm, nāzok, kamzur, āheste, molāyem, tanbal
sos-ti nāpāydāri, nātavāni, kondi
sost-rag bigheyrat, tanbal
so-ton-ā-vand sotāvand, bālākhāne
so-tor-lāb ostorlāb, sorlāb, az abzāre setāreshenāsi
so-tu-dān gurestān, dakhme
so-tu-dan setudan, setāyesh kardan, be niki yād kardan
so-tu-de be niki yād shode, setāyesh shode
so-tuh be tang āmade, darmānde, sathhā
so-tu-hā-ni-dan be sotuh āvardan, be tang āvardan
so-tu-hi khastegi, darmāndegi, nātavāni, parishāni, deltangi
so-tu-hi-dan khaste shodan, parishān shodan
so-tun pāye, bonyān, asās, vāhede nezāmi

so-tu-ne fa-qa-rāt sotune mohrehā ke dar poshte ādami yā jānevarān jāy dārad
so-tur chahārpā, asb, khar, astar, sathhā, radifhā
so-tur-bān kasi ke az chārpāyān negahdāri mikoand
sot-vān paydār, az darajehāye artesh
sot-vār ostovār, pāydār
sou-dā dādo setad, kharid va forush, havas, vasvās, ābe dārāye gāze karbonik
sou-dā-gar bāzargān, dādo setad konande, kāseb, tājer
sou-dā-ga-ri bāzargāni, tejārat
sou-dā-pa-rast havasbāz, khiālbāf
sou-dā-za-de-gi divānegi
sou-gand qasam
sou-gihāt rahāvard, armaghān
sou-go-li dordāne, mahbub, gerāmi, aziz, zane bargozide
sou-hān vasileyi barāye sāyidane felez yā chub, guneyi shirini
sou-lat bozorgi, heybat
sou-qol-jey-shi rāhbordi, mohem, esterātejik, lashkarkeshi
sout āvā, bang, āvāz, sedā
so-uud bālā raftan, bālāravi, afzāyesh
so-var surathā, gunehā, naghshhā
so-yā az giāhān
su jāneb, taraf, jahat, mānand, nur, roushanāyi
sub āb be zabāne khārazmi
sub-jek-tiv daruni, zehni, nazari, zāti, vābaste be dide shakhsi
sub-sid yārāne, yāriye doulat barāye pāyin āvardane bahāye kālāhā
su-che suje, kheshtake shalvār, zirbaghale pirāhan va mānande ān
sud fāyede, manfaat
su-dan sāyidan, mālidan, kubidan, khord kardan, riz kardan

su-dā-var sudmand, sud dahande, sud āvarande
su-de sāyide shode, mālīde shode, kufte shode, khord shode
su-de vi-je sude khāles
sud-mand sudbakhsh, ānche yā ānche sud beresānad, mofid
sud-man-di sudāvāri, mofid budan
suf guneyi māhi
su-fār surākhe suzan, surākhh shodan, zarfe geli, kāse, kuze
suf-che khorde va rize, shemshe zar va sim
su-fes-tā-yi dāneshvar, zebardast, kheradmand, goruhi az dāneshmandāne yunāni dar sadeye panjom va sheshome milādi ke az shiveye safsate estefāde mikardand
su-fi peyrouye āyine tasawof
su-fi-ga-ri sufi budan, darvishi, tasawof, az āyinhā
sug suk, mātām, anduh, gham
sug-vār anduhnāk, mātām zade
sug-vā-ri mātamdāri
su-ich kelīde māshin, dastgāhe etessāle barq, su dādan, bargozidane madār
su-it sarāche, āpārtemāne kuchak, pāreyi az āhang ke dārāye chand namāyeshnāme ast
su-j suz, suzesh
su-je mouzu, ānche dar bāreye ān goftogu mishavad
su-jesh suzesh
su-k gushe, kenār, khusheye jou yā gandom, anduh, gham
sukh piāz, piāze gol
su-khā-ri guneyi nān, bereshte
sukht chizi ke barāye sukhtan yā rāh andāktane māshin be kār miravad mānande benzin
sukh-tan ātash gereftan, afrukhtan
sukh-ta-ni qābele sukhtan
sukh-te ātash gerefte, suzānde shode, az beyn rafte

sukh-te-gi sukhte shodan, āsibi ke be del vāred āyad
suk-rish kasi ke rishe kuse dārad, kuse
sul sur, asb yā khari ke khatte siāhi az kākol tā domash keshide bāshad
su-lākh surākhh
su-lān shulān, kamand
su-le guneyi eskelete pishsākhte barāye sākhtemān, surākhh, muye, zuzeye sag
sul-fāt guneyi namak
sul-fur namakhāye asid sulfurik
sun su, taraf, jāneb, mānand, sā
su-nā sonā, garmābey bokhār ke bishtar dar fanlānd be kār miravad
su-nāt pāreyi az āhang ke barāye yek yā do sāz sākhte shavad
su-nesh borādeye felez
sup khorākiye porāb, āshe ābaki
su-pāp pāreyi dar motore māshin
su-per bartar, āli, bozorg, besyār khub
su-per.mār-ket forushgāhe bozorg
sup-rā-no āvāze zir
suq bāzār
sur jashn, pāykubi, buq, shākhi ke dar ān bedamand va az ān āvāyi birun biāyad, range khākestari, az derakhtān
su-rākh rouzane, rakhne, shekāf
su-rat ru, ruy, rokhsār, chehre, peykare, fehrest, list, siāhe
su-rat-gar naqqāsh, negārgar
su-rat-he-sāb listi ke hesāb yā bahāye kālā dar ān neveshte mishavad
su-rat-ja-le-se suratmajles, neveshteyi ke ruydādihā va goftoguhāye neshast dar ān āvarde mishavad
su-rat-maj-les suratjalese
sur-cha-rān kasi ke nākhānde be mihmāni ravād, moftkhor
sur-chi rānandeye doroshke

su-re har yek az faslhāye qorān
su-ren-jān az giāhān
su-ri gole sorkhrang, range sorkh, shādi, surcharān, sharābe sorkh
sursāt khārobār
surt-me vasileye āmadoraft dar jāhāye sardsir ke bevasileye sag yā gavazn ruye yakh va barf keshide mishavad
su-san az golhā
su-san-bar az giāhāne khoshbu
su-se kalak, doshvāri, eshkāl
su-si-ā-lism az maktabhāye ejtemāyi, siāsi va eqtesādi
su-sis az farāvardehāye gushti ke bishtar dar bazmāvārd va khorāke hāzeri be kār borde mishavad
susk az hasharehā
su-su za-dan roushanāyiye andak ke az dur dide mishavad
sus-mār chalpāse, az khazandegān
sut sedāyi ke bā be ham āvardane labhā va birun dādane havā dar āvarand, sāfut, abzāri ke bā damidan dar ān āvāyi barāvarand
su-tām har chize kam va andak, kuchak
su-to-kur khāmush, sāket, bisarosedā
suy su, jāneb, taraf
suz suzesh, dard, sukhtan
su-zāk az bimārihā
su-zān suzande, besyār garm, dāgh
su-zan vasileye dukhtan, sorang, vasileye āmpul zadan, dastgāhe jābejā kardane reyle teran
su-zā-nan-de kasi ke chizi rā ātash zanad, ātash zanande
su-zan-bān kasi ke kārash kontorol va jābejā kardane reyle rāhāhan ast
su-zān-dan ātash zadan, godākhtan
su-zan-de ānche besuzānad
su-za-ni pārcheyi az makhmal
su-zan-kā-ri naqsh va negār andākhtan ruye pārche bā suzan

su-ze sukhtan, pārcheyi ke dar zire baghale pirāhan miduzand
su-zesh suz, sukhtan
su-zi-ān sud va ziān, nik va bad, nām va nang, rāz, mehrbān, ghamkhār
suz-mā-ni kouli, zane kouli
suz-nāk dārāye suz va suzesh, dardnāk, dardāvar
su-zo go-dāz sukhtan va godākhtan, dard va ranj, dardoranj
su-zo-sāz sukhtan va sākhtan, bordbāri kardan, tahammole dard va nāgovārihā

T t

tā agar, magari, haminke, biderang, vājeje peyvand, saranjām, mabādā, mesl, mānand, lenge, joft, lā, varaq, khamidegiye kāghaz va pārche, shekan, tāre mu, shomār

tā sho-dan dolā shodan, chin bardāshtan

taa-bir bayāne matlab, tafsir

taad-di tajāvoz kardan

taa-dib adab kardan, tarbiyat kardan

taa-dil barābar kardan

ta-ā-dol barābar shodan, barābari

taaf-fo gandidan, badbu shodan

taah-hod be gardan gereftan

taah-hol zan gereftan, zanāshuyi kardan, ezdevāj kardan

taa-jil shetāftan

taaj-job shegefti

taa-khir derang, dir kard

taa-kid ostovār kardan, sokhane khod rā mohkam kardan

ta-āli bolandpāye shodan

taa-lif gerdāvāri, neveshtane ketāb, fārāham āvardan, gerd āvardan

taa-lim āmukhtan, yād dādan

taa-liq āvizān karadn

taal-lol derang kardan

taal-lom farā gereftan, āmukhtan, anduhgin shodan, dardmandi kardan

taal-loq vābastegi

ta-ām khorāk, khordani

tā

taam maze, mazze

taa-mim hamegāni kardan

taa-min barqarāri, ārām kardan, iman kardan, negahdāri kardan

taa-miq jarfandishi

taa-mir ābād kardan, dorost kardan

taam-mod dāneste, az ruye amd

taam-mol andishe kardan, nik

negaristan, derang kardan

taam-moq jarfandishi

taan sarzanesh kardan, eybjuyi kardan, kenāye zadan

taa-ne sarzanesh kardan, kenāye zadan

taan-ni derang kardan, sosti kardan

taa-qib donbāl kardan

taaq-qol kheradmandi

taa-re-fe fehreste bāhāye kālāhā

taa-rif setāyesh kardan, shenāsāndan, bāzgu kardan

taa-riz goshād kardan

ta-ā-rof khoshāmad goftan

ta-ā-roz nāsāzgāri

taar-roz dastderāzi

taa-sir asar dāshtan, nofuz kardan

taa-sis pāyegozāri kardan, bonyād gozāshtan, bonyāngozāri

taas-sob sakht janebdāri kardan

taas-sof darigh, afsus

taas-sor asar paziroftan, anduhgin shodan

tā-at bandegi, farmānbordāri

tā-āt tāat, bandegi

taa-til dast az kār keshidan, be kārī pāyān dādan

ta-ātr jāye namāyesh

taa-viq kār rā pas andākhtan

taa-viz avaz kardan

ta-ā-von hamkārī, yāri kardan

ta-ā-vo-ni guneyi sherkat

taa-zim bozorg dāshtan

taa-zir nakuhidan, sarzanesh kardan, gushmāli dādan

taa-zi-ye sugvāri kardan

tab garmāye badan bish az 37

daraje, bālā budane garmāye badan dar asare bimāri

tāb tavān, tavānāyi, pāydāri,

pichesh, pich va khame rismān va mu, khashm, garmi, roushani, tanābi

ke do sare ān rā be derakht va

mānande ān bebandand va dar miāne ān neshaste va bāzi konand

ta-bā-dol avaz kardan

ta-bāh nābud, az dast rafte
ta-bāh sākh-tan tabāh kardan
ta-bāh sho-dan nābud shodan
ta-bah tabāh, nābudi
ta-bā-hā-ni-dan tabāh kardan, virān kardan, puside kardan
ta-bāh-che gushte pokhteye narm va nāzok
ta-bah-hor varzidegi, besyār dānā budan, dar dāneshi kārāzmude budan
ta-bā-hi nābudi, fesād
ta-bāh-kār tabahkār, gonāhkār, fāsed
ta-ba-i-yat piravi kardan, donbāleravi
tā-bāk tāpāk, tapāk, tapidan
ta-bal-vor boluri shodan
tā-bān derakhshān, roushan
tā-bān-dan roushan sākhtan, tāb dādan, tāftan, garm kardan
tā-ban-de tābān, derakhshān, garmā dahande, dar tabotāb, pichān, risande, rismānbāf
ta-ban-de-gi derakhshandegi
ta-ban-gu zanbil, sabad
ta-bā-ni bā yekdigar hamdast shodan barāye anjāme kāri
tā-bā-ni-dan roushan kardan
ta-bank tapang, āvāze boland va tond, daf, dohol, qālebi ke dar ān feleze godākhte mirizand
ta-baq siniye bozorge chubi yā felezi
ta-ba-qāt tabaqehā, goruhhā, darajāt
ta-ba-qe martabe, daraje, daste, goruh, oshkub
ta-ba-qe-ban-di radebandi
ta-bār dudmān, asl, nejjād
ta-bar vasileye shekastane chub va hizom
ta-bā-rak khojaste gardidan
ta-ba-ri ahle tabarestān
ta-bar-khun derakhste onnāb
ta-bar-rā duri kardan, duri jostan

ta-bar-zad nabāt, qande seft va sakht
ta-bar-zin guneyi selāh be shekle tabar ke dar gozashte dar pahluye zin mibastand yā darvishān dar dast migereftand
ta-bā-si-dan bikhod gashtan, bihush shodan be sababe garmāye sakht
ta-bas-som labkhand zadan
ta-bast tabāh, kharāb, sost, az kār oftāde, az dast rafte
tab-bākh āshpaz
tab-bāl tablzan, navāzandeye tabl
tāb-bā-zi bāzi kardan bā tāb
tab-bor chizi ke tab rā az miān bebarad
tāb-dār pichide, tāb khorde, pich khorde
tab-dil degargun kardan, taghyir yāftan, degargun shodan
tab-dil kar-dan degargun kardan, taghyir dādan
tā-be peyrou, pasrou, farmānbordār, dar riāzi hargāh miāne do taghyirpazir chonān bastegiyo vojud dāshte bāshad ke taghyire yeki dar digari niz taghyir padid āvarad, nokhostin rā motaghayyere asli va dowomi rā motaghayyere tābe mināmand, zarfe sorkh kardan, kheshte pokhte, ājore bozorg, lenge be lenge, luch
tā-be-i-yat vābaste be yek keshvar yā doulat budan
tā-besh partou, roushani, forugh, derakhshesh
ta-besh tābesh, tābidan, garmā
tā-bes-tān fasle dowome sāl, fasle garmā ke mājāye tir, amordād va shahrivar rā dar bar migirad
ta-bi-at seresht, nahād, khuy, ān bakhsh az giti ke sākhteye daste ādami nist
ta-bib pezeshk, darmāngar

tā-bi-dan derakhshidan, pichidan, pich dādan, tāb āvardan, istādegi
ta-bi-re dohol, kus, table dosar
ta-bi-yi mansub be tabiat, maamuli
tabkh pokhtan
tab-khāl tāvali ke bar asare tab dar kenāre lab va dahān padid āyad
tab-khir bokhār shodan, bokhār kardan, bokhur dādan
tabl az vasāyel āhangsāzi ke bā zadan bar ruye ān be sedā darmiāyad
tab-lak table kuchak
tab-le sanduqche, sanduqe kuchak
tab-ligh be āgahiye mardom resānidan, resāndane payām
tab-li-ghāt tablighhā, kārhāyi ke bā ān akhbāre marbut be kasi yā chizi be āgāhi mardom miresad, edāreyi ke kāre ān pakhshe akhbār va payāmhā be vasileye resānehāye goruhi ast
tabl-khār porkhor, moftkhor
tāb-lou safheye naqqāshi, louhe, takhteye siāh yā sabz dar kelāse dars
tab-lzan navāzandeye tabl
tāb-nāk derakhshān, roushan
tā-bo ta-vān niru va tāqat
ta-bo-tāb suzo godāz, hayājān
tab-rak dej
tab-rid khonak kardan, sard kardan
tab-rik shādbāsh goftan
tab-ri-zi az deraktān, ahle tabriz
tab-sa-re touzih, touzihi ke be qānun afzude mishavad
tab-shi sini, tabaqe felezi
tab-si-dan garm shodan
tā-bu kār yā andisheyi ke mardom ān rā nāpasand va zesht midānand
tā-buk bālākhāneye kuchak
ta-bu-rāk table kuchak, daf, dāyere
tā-but sanduqe chubi yā felezi ke morde rā dar ān migozārand
tab-yin bayān kardan, roushan kardan, touzih
tāb-zan tāb zanande, sikhe kabāb

tā-che yek lenge az khorjin
ta-dā-bir andishehā, durandishihā
ta-dā-khol barkhord, dar ham shodan
ta-dā-rok āmādegi, farāham kardan
ta-dā-vol dast be dast shodan, rāyej shodan
ta-day-yon din dāshtan
tad-bir durandishi, pāyānbini, be pāyāne kāri andishidan
tad-fin be khāk sepordan
tad-rij gām be gām, āheste āheste kāri rā anjām dādan
tad-ris dars dādan, yād dādan
tad-vin farāham āvardan, gerdāvāri, sabt kardan, neveshtan
taf garmi, godākhtegi
ta-fāgh tefāgh, kāseye sharāb
ta-fā-hom daryāftan be derang
ta-fah-hos jostoju, pejuhesh
ta-fā-hom yekdigar rā fahmidan
ta-fā-khor bālidan, be khod nāzidan
ta-fak-kor andishidan
ta-fan-non bāzi kardan
ta-faq-qod mehrbāni, deljuyi kardan
ta-far-roj gardesh, seyr va tamāshā
ta-far-roj-gāh gardeshgāh
ta-far-roq parākandegi
tā-fa-shak muriāne
ta-fā-sir gozāreshhā, tafsirhā
ta-fā-vot ekhtelāf, farq dāshtan
ta-fa-woq bartari yāftan
ta-fā-zol bartari dāshtan
ta-faz-zol niki kardan, bartari
taf-him fahmāndan
ta-fi-dan garm shodan, dāgh gashtan
taf-kik jodā kardan
taf-na tāre ankabut
taf-ra-qe parākandan
taf-re shāne khāli kardan
taf-rih shādi, shādmāni, khoshi
taf-ri-hāt shādihā, khoshihā
taf-rih-gāh gardeshgāh
taf-riq kam kardan, kāhesh, jodāyi

taf-rit kutâhi kardan, kamravi, dar barâbare ziâderavi, tabâh kardan
tafs garmi, garmâ
taf-sân dâgh shode, besyâr garm shode
taf-se lakkeye siâh ruye chehre, viâr, khâstane har chizi, anduh, bitâbi
tafsh tafshe, sarzanesh
taf-si-dan besyâr garm shodan
taf-si-de godâkhte, dâgh shode
taf-sil sharh dâdan
taf-si-le guneyi pârcheye abrishami
taf-si-li mofassal, mashruh
taf-sir gozâresh, touzih, sharh
taft garm, bâharârat, sabade mive
taf-tân dâgh, garm shode, guneyi nân
tâf-tan pichidan, tâb dâdan, sarpichi kardan, derakhshidan, tâbidan, tâb âvardan, gerâyidan, ruy âvardan, bârafrukhtan, roushan kardan
taftan tâftan, godâkhtan, garm shodan
tâf-tân tâftun, guneyi nâne nâzok
tâf-te barafrukhte, roushan shode, godâkhte, garm shode, âsib dide, kufte, ranjide, âzorde, pichide shode, tâb dâde, guneyi pârcheye abrishami
taf-te sorkh shode, dâgh shode
taf-ti-dan taftan, besyâr garm shodan
taf-ti-de tafta, dâgh shode
taf-tik kork, pashme narm
taf-tish bâzresi, porsoju, pejuhesh
taf-viz vâgozâr kardan, sepordan
tag tak, tah, bon, pâyin
ta-gâb qif, pardeyi musiqi
ta-garg bârâne yakh zade ke az âsmân foru rizad
tâgh az derakhtân, toghme morgh
ta-ghâr zarfe bozorge sofâli
ta-ghay-yor parkhâsh
tagh-yir degargun sâkhtan
tagh-zi-ye khorâk dâdan, khordan

tâh adade fârd, lây, zangi ke bar ruye shamshir va mânande ân mineshinad
tah ke-shi-dan be pâyân residan
tah pâyin, zir
ta-hâ-jom hamle kardan, tâkhtan, yuresh bordan
ta-hak ghobâr, gard va khâk
ta-hak-kom farmân dâdan, zur goftan, zurguyi
ta-hâl osporz, esporz, ozvi dar badan ke kâre ân anbâstane golobulhâye sorkh ast
ta-ham nirumand, delir, bolandbâlâ
ta-ham-mol bordbâri, shakibâyi, tâb dâshstan
ta-ham-tan borumand, tanumand
ta-ha-qoq dorost shodan, sâbet shodan, haqiqat peydâ kardan
ta-hâ-rat pâkizegi, pâki
ta-har-rok jonbesh
ta-has-son panâh bordan, bast neshastan
ta-ha-wo be ham khordane del, bâlâ âvardan
ta-ha-wol degarguni, degargun shodan
ta-ha-wor bibâki
ta-hay-yoj be hayajân âmadan
ta-hay-yor sargardâni, shegeft zade shodan, sargashte shodan
tah-ban-di khordane andaki khorâki barâye jelougiri az gorosnegi, dukhtane tahe ketâb yâ daftar
tah-chin az khorâkhâ, guneyi polou
tah-did tarsândan, bim dâdan
tah-dig berenji ke dar tahe dig chasbide va bereshte shode bâshad
tah-du-zi dukhtane tahe ketâb yâ daftar
tâ-her pâk, pâkize
ta-hi-yat dorud goftan
ta-hi-ye âmâde kardan, sâkhtan
tah-kim ostovâr kardan
tah-lif sougand dâdan

tah-lil az ham goshudan, hall kardan
tahm taham, nirumand, bolandbālā, delir, delāvar

tah-māsb nāmi dar shāhnāme

tah-mil bār be dushe kesi nahādan, vādār kardan

tah-mi-ne nāme zane rostam

tah-miq nādāne shemordan

tah-mu-res nāmi barāye pesarān

tah-ne-shast rosub kardane mavād

dar āb, ānche tahneshin mishavad

tah-ne-shin rosub, ānche tahe āb

jāy migirad

tah-ni-at shādbāsh goftan

tah-qiq rasidegi, pejuhesh,

dorostiye kārī rā barresi kardan

tah-qir kuchak shemordan, khār kardan

tah-rang āstar, rangi ke dar āghāz

be ruye tāblou mizanand

tah-rif vārune kardane sokhan

tah-rik barangikhtan, jonbānidan, be jonbesh darāvardan

tah-rim harām kardan, nāravā shemordan

tah-rir neveshtan

tah-sil be dast āvardan, dānesh āmukhtan

tah-sil kar-de dars khānde, dārāye savād va āmuzeshe āli

tah-si-lāt āmuzesh, ānche dar

āmuzeshgāh farā gerefte mishavad

tah-sil-dār maamure gereftane māliāt, maamure gerdāvāriye amvāl va dārāyihāye yek bonyād

tah-sin āfarin goftan, nik dānestan

taht zir, pāyin, forud

tah-tā-ni zirin, pāyini, forudin

tah-tol-he-mā-ye dar panāh

tā-hu gumeyi mey va sharāb, araq

tah-vil sepor dane kārī yā chizi be kasī, havāle dādan, jābejā kardan, taghyir dādan

tah-vil-dār kasi ke pul yā chize digari be vey seporde shavad

tah-vi-ye khonak va tāze kardane havā

tah-yij be hayajān āvardan

tah-zib pākize kardan

tāj chādor, sarāparde, nāzok

tāj kolāhe pādshāhān, afsar

tā-jā tond, tiz

ta-jad-dod nougerāyi

tā-jā-hol khod rā be nādāni zadan

tā-jak reshteye derāz va bārīki ke

dar barkhi az jānevarāne takyākhte

vojud dārad va jānevar bā takān

dādane ān jonbesh mikonad

ta-jal-li namāyān shodan, peydā

shodan, āshkār shodan, padid

āmadan

ta-jam-mo gerd āmadan

ta-jam-mol khod rā ārāstan

ta-jan nāme rudi dar māzandarān

tā-jā-nos az yek jens budan, hamjens budan

ta-jar kākhe zemestāni

tā-jā-re ravande, mosāfer, asbe

jāvāni ke hanuz bar ān zin

nagozāshte bāshand

tā-jā-reb tajrobehā, āzmāyeshhā, āzmunhā

ta-jas-som farz kardan

ta-jas-sos jostoju kardan, kāvosh,

donbāle chizi gashtan, jāsusī kardan

tā-jā-voz az andāze birun shodan, dastderāzi

tāj-dār dārāndeye tāj, pādshāh,

shāh, soltān, bozorg, sarvar

taj-did az sar gereftan, nou kardan, nousāzi

taj-di-de na-zar dubāre rasidegi kardan

taj-di-di shāgerdi ke dobāre bāyad āzmun va emtāhān bedahad

tā-je bāzargān, soudāgar

tāj-go-zā-ri āyine bar sar nahādane

tāj va bar takht neshastane pādshāhi nou

taj-hiz āmāde kardan

tāj-ik tājik, gheyre tork va gheyre tāzi, pārsi, mardome keshvare tājikestān
taj-lil bozorg dāshtan
tā-jo takht afsar va sarir, pādshāhi
taj-ro-be āzmun, āzmadan, āzmāyesh kardan
tāj-var dārāye tāj, pādshāh
taj-viz ravā dānestan, ejāze dādan
taj-zi-ye jodā kardan, pāre pāre kardan
tāk derakhte angur, mou
tak tak yeki yeki
tak tanhā, yegāne, davidan, dou, andak, kam, zadan, az giāhān
ta-kāb zamini ke āb dar ān bemāad, darre, tahe āb, jang, nabard
ta-kab-bor khodpasandi
ta-kad-di gedāyi, daryuzegi
ta-kad-dor tire shodan, tiregi
ta-kaj hasteye angur
ta-kal guspande shākh-dār
ta-kā-lif taklifhā, kārhāye sakht
ta-kal-lof khod rā be ranj afkandan
ta-kal-lom sokhan goftan
ta-kā-mol kāmél shodan
ta-kān larzesh, jonbesh
ta-kā-nan-de takān dahande, jonbānande
ta-kand āshiāneye morghe khānegi
ta-kān-dan jonbāndan
ta-kā-ni-dan takāndan, jonbāndan
ta-kā-ni-de takānde, jonbānde
ta-kā-pu talāsh, raftoāmad be shetāb
ta-kas takaj, hasteye angur
ta-kā-var delir, tondrou, afrāde varzide va āmuzesh dideye nezāmi barāye amaliyāte vije
tak-bir bozorg shemordan
ta-ke tekke, boze nar
tak-fir be bidini nesbat dādan
ta-khal-lof kāre nārāvā anjām dādan
ta-khal-los rahāyi yāftan
ta-khā-re takhāri, guneyi asb
ta-khā-som peykār kardan

ta-khas-sos dar kāri mahārat dāshtan, kārshenāsi
ta-khat-ti az andāze gozashtan
ta-khay-yol pendāshtan, khiāl kardan
takh-dir bihess kardan, sost kardan
takh-fif kam kardane bahāye chizi, kāstan, sabok kardan
takh-lis kholāse va kutāh kardan
takh-li-ye tohi kardan, khāli kardan
takh-min barāvārd kardan, bā gomān va hads andāzeye chizi rā moayyan kardan
takh-mir sereshtan, māye zadan, rasidane sharāb, torshide shodan
takh-rib virān kardan, kharāb kardan
takhs garmā, garmi, tapeshe qalb az ranj va anduh
takhsh tir, kamān, feshfeshe, bālāye majles
takh-sis vije kardan, ekhtesās dādan
tākht davidane asb, dou, davidan, hamle kardan
takht jāye neshastan yā khābidan, jāygāhe pādshāhān, korsi
tākhtan asbdavāni kardan, tond raftan, hojum āvardan
takh-te chube boride va pahn
tākht-te davide, ghārat shode
takh-te kar-dan bastan
takh-te sho-dan baste shodan
takh-te-gāz besyār tond va bāshetāb
takh-te-khāb takhte chubi yā felezi barāye khābidan
takh-te-nard vasileyi ke bā ān nard bāzi mikonand
takh-te-pāk-kon vasileyi az esfanj yā namad ke bā ān takhtesiāh rā pāk mikonand
takh-te-sang sange bozorg va pahn bā ruye va sathe hamvār
takh-te-si-āh vasileyi ke dar kelāse dars bā gach ruye ān minevisand

tākht-gāh jāye tamrine asbsavāri
ta-ki-dan jonbidan, davidan, tākhtan
ta-ki-de lāghar, shekaste
ta-ki-de-gi lāghari
ta-kiz takaĵ, hasteye angur
takl gereftan ya dur kardan tup az pāye harif dar bāziye futbāl
tak-lap-pe giāhi ke dāneye ān dārāye yek bakhsh yā lappe ast mānande gadom
tak-lif vazife, kāre sakht, be ranj andākhtan
tak-mil rasā kardan, kāmēl kardan
tak-na-vāzi navākhtane āhang tanhā bā yek sāz
tak-rim gerāmi dāshtan
tak-sir afzudan, besyār shodan
tāk-tik raveshe nabard, be kār andākhtane niruhāye gunāgune arteshi dar jang, shiveye anjāme yek barnāme ye siāsi ke mitavānad dar zāher bā asle barnāme hamāhang nabāshad
ta-ku nāne roughani, muye dar ham pichide
ta-kuk jām, zarfi sākhte shode az talā va noqre ke dar ān sharāb nushand
tak-vin āfaridan
tak-yākh-te jāndāre takselluli
tak-ye posht be chizi dāshtan
tak-ye-gāh poshti, jāye takye dādan, ānche vazne jesmi rā tahammol konad
tak-zib dorugh khāndan
tal bolandi, poshteye boland
tāl tār, tabaqe felezi
ta-lā zar, feleze zardrang va gerānbahāyi ke zang namizand
tal-aat barāmadan, ruy va didār
tā-lāb ābgir, berke, estakhr
ta-lab khāstan, jostojū, khāhesh, puli ke be kasi qarz dāde mishavad
ta-la-be kasi ke dar houzehā darse din mikhānad

ta-la-bi-dan khāstan, jostan
ta-lab-kār bestānkār
ta-laf nābud shodan, az dast raftan
ta-laf-foz bar zabān āvardane vāje, sokhan goftan
ta-lā-fi tāvān, pādāsh, jobrān kardan
ta-lāj bāng, shur, ghoughā
ta-lā-kā-ri pushāndane ruyeye chizi bā lāyeye nāzoki az talā
ta-la-ke puli ke bā makr va farib az digari begirand
ta-lā-ku-bi kubidane talā bar ruye jelde ketāb, zarkubi
ta-lam-bār ruye ham anbāshte shode
ta-lam-bār kar-dan ruye ham anbāshtan
tā-lā-nak shalil
ta-lang az mivehā, talangor
ta-lan-gor zarbe zadan bā sarangosht be kasi yā chizi
ta-lāq jodā shodan zan va shouhar
ta-lā-qi be ham residan, didār kardan
ta-la-q-qi āmukhtan, paziresh
tā-lār sālone bozorg
ta-lāsh kushesh
ta-lā-shi az ham pāshide shodan
ta-lā-tom be ham khordan
ta-lā-vat khāndan
ta-lā-ye pishrou, pishāhang
ta-lā-ye-dār farmāndehe pishrouhāye sepāh
ta-lā-yi mansub be talā, sākhte shode az talā, be range talā
ta-le dām, abzāri barāye gereftan va be dām andākhtane jānevarān
tā-leb juyande, khāhān
ta-le-bast chubbast
tā-le-bi guneyi kharboze
tal-fiq be ham peyvastn
talkh az mazzehā, zanande, sakht
tal-khak giāhe kāsni
tal-khe talkhak, kāsni
tal-khis kholāse va kutāh kardan
talkh-kā-mi nāmōrādi, sakhti

talq tāzi shodeye talk ke az sanghāye kāni mibāshad
tal-qin fāhmāndan
tal-vā-se tālvāse, negarāni, biqarāri, anduh
tal-vih eshāre kardan, be kenāye goftan
tām tamām, kāmel, hame, hamegi
tam tiregiye chashm, az bimāruhāye chashm, tāriki, siāhi
ta-ma āz, ārezu, hers
ta-ma bor-dan tama kardan, arezu kardan
ta-mad-don pishraft
ta-mal-lok dārā shodan
ta-mal-loq chāplusi kardan
ta-mām dorost, kāmel, pāyān, hame, hamegi, rasā
ta-mā-man hamegi
ta-mā-mi hamegi, hame
ta-man-de kaǰzabān, kasi ke zabānsh dar sokhan goftan migirad
ta-man-nā khāhesh, darkhāst
ta-mar-koz gerd āmadan
ta-mā-roz khod rā be bimāri zadan
ta-mar-rod nāfarmāni, sarpichi kardan
ta-mās barkhord, be ham mālīde shodan
ta-mā-shā negāh kardan, didan
ta-mā-shā-chi negāh konande
ta-mā-shā-gar binande, tamāshāchi
ta-mā-shā-khā-ne jāye tamāshā
ta-mas-khor rishkhand zadan
ta-mā-te az giahān ke dārāye dānehāyi ābdār va sorkhrang ast
ta-ma-wol tavngar shodan
ta-mā-yol gerāyesh, meyl
ta-mā-yoz bā ham farq dāshtan
tambr kāghaze kuchak va chasbnāki ke bar ruye pākate nāme michasbānand
tam-did derāz kardan, edāme dādan, tulāni shodan
ta-meshk az derakhtāne mivedār

tam-iz pāk, pākize, tashkhis dādan
tam-jid sotudan, setāyesh kardan, be bozorgi yād kardan
tam-kin fārmān bordan
tam-lit yek lenge az bār, bāre kami ke bar khar yā astar gozārand
tam-mā besyār āzmand
tā-mol-ekh-ti-ār ānke ekhtiāre kāmel dar kāri dārad
tamr az derakhtān, az bimārihāye chashm
tam-rin kāre peyvaste ruye dānesh yā varzesh barāye behtar shodan dar ān, āshnā sākhtane kasi be kāri
tam-sil nemune āvardan, mesāl zadan
ta-muk guneyi tir ke dārāye peykāni pahn ast
tan peykar, badan, jesm, nafar, shakhs
tān dahān, tār dar barābare pud, rismānhāye derāzāye pārche
ta-nāb rismāne kolofit
ta-nāb-bāz bandbāz
ta-naf-for bizāri, nefrat dāshtan
ta-naf-fos nafas keshidan
ta-nan-de bāfande, tārtan
ta-nan-du tārtan, ankabut
ta-nā-qoz zedde yekdigar budan
ta-naq-qol noql va ājil khordan
tan-ā-sā tanparvar, khoshgozārān
tan-ā-sā-yi āsudegi, tanparvari
ta-nā-sob nesbat dāshtan
ta-nā-sol farzand zādan, toulide nasl
ta-nas-te tāre ankabut
ta-nā-var bozorg, tanumand
ta-nā-vob be noubat kār kardan
ta-nā-vol khorāk khordan
ta-na-wo gunāguni
ta-nā-zo bā yekdigar peykār kardan
ta-nā-zol forud āmadan
ta-naz-zol pāyin āmadan
tan-bag tabaqe chubi ke dar ān mive yā chizhāye digar migozāshtand

tan-ba-hā puli ke barāye āzād shodane kasi az zendān pardākht mishavad

tan-bā-ku az giāhān ke khoshk shodeye ān rā mikeshand va dud mikonand

tan-bal bikāre, tanparvar, tanāsā

tan-ban-de jonbande, larzande

tan-ba-se farsh, qāli

tan-bi-dan jonbidan, foru rikhtane sākhtemān

tan-bi-de jonbide, sākhtemāni ke divārhāye ān rikhte bāshand

tan-bih sarzaneš, toubikh, kotak

tan-bur az sāzhā

tan-des tandis, peykare

tan-dis peykare

tan-di-se tandis, peykare

tan-do-rost sālem

ta-ne tan, badan, sāqeye derakht, tāre ankabut

ta-ne za-dan khod rā be kasi zadan

tā-nes-tan tavānestan

tan-fiz ravān va ejrā kardane farmān

tang bārik, kamarz, chasbān

tang-gān tabaqe chubi

tang-gā-tang besyār tang, besyār nazdik

tang-chashm bakhil, hasud

tang-chash-mi hesādat

tang-dast nādār, tohidast, binavā

tang-das-ti nādāri, bichizi

tang-del anduhgin, afsorde

tang-de-li afsordegi, anduhgin budan

tang-ge shākheyi az daryā miāne do khoshki ke do daryā rā be ham miresānad

tan-gi kampahnā budan, kamarzi, sakhti, ranj

tang-nā tangi, jāye tang

tāng-go az raqshāye ārām

tang-sā-li khosksāli, bārān nabāridan

tang-sā-ri badkhuyi

tān-gu tavāngu, sartarāsh

tang-yāb kamyāb, nāder

tan-hā tak, yegāne, bedune hamrāh

tan-hā-yi yegāne budan

ta-ni mansub be tan, az yek pedar

ta-ni-dan bāftan, risidan

ta-ni-de bāfte, riside

ta-nin bāng, āvā, sedā, pejvāk

tan-jan-de be khod pichande

tān-jānt dar hendese khatti ke tanhā

dar yek noqte bā kamān barkhord

konad, nesbate pahluye ruberu be

zāviiyeye hādde be pahluye kenāre

ān dar mosallase qāemozāviye

tan-ji-dan be khod pichidan, dar ham feshordan

tan-ji-de be khod pichide, dar ham feshorde

tānk māshine zanjrdāre jangi ke

badaneye ān zerehpush bude va

dārāye tup va mosalsal mibāshad,

vasileye negahdāriye māyeāti

mānande āb va naft ke bishtar be

shekle ostovāne mibāshad

tān-ker guneyi khodrrouye bāri ke

dārāye makhzani vijeye bordane

māyeāt ast, bāriye makhzandār

tan-khāh sarmāye, pul, dārāyi

tan-nāz pornāz, delrobā, delfarib

tan-pa-rast tanāsā, tanbal

tan-par-var tanāsā, khoshgozarān

tan-push pushāk, jāme

tan-tan naghme, sorud

tan-te pardeye ankabut

tan-tur māyeyi ke az taasire alkol yā

eter bar mavāde giāhi, heyvāni yā

maadani be dast miāyad

ta-nu niru, tavānāyi

ta-nu-dan tanidan, bāftan

ta-nu-mand tanāvar, tavānā

ta-nur kure, jāye pokhtane nān

ta-nu-re dudkesh, surākhe bālāye āsiāb

ta-nu-ri mansub be tanur

ta-nuz tanuze, shekāf, chāk

tan-vir roushan kardan
tan-z taane, kenāye, rishkhând, nāz, kereshme
tan-zib pārcheye sepide nakhi, lebāse zir, zirpirāhani
tan-zif pāk kardan
tan-zim nazm dādan, peyvand dādan
tāp bartar, āli
tāp tāp āvāye zadane del va qalb
ta-pāk bitābi, negarāni, biqarāri
tā-pāk tapāk, tapidan
ta-pāk tāk, tapidan, tab dāshtan
tā-pāl tapāle, sergine gāv, taneye derakht
ta-pā-le pehene gāv, segine gāv
ta-pān tapande, biqarār, negarān
ta-pān-che aslaheye kuchak, guneyi selāhe garm, sili, āsib
ta-pān-dan chapāndan, chizi rā be zur dar zarfi jā dādan, por kardan
ta-pang āvāze boland va tond, daf, dohol, qālebi ke dar ān feleze godākhte rizand
ta-pā-ni-dan tapāndan
ta-pan-kuz koudan, kamhush, nādān, kondzehn
ta-pesh larzeshe qalb, zadane del, bitābi, biqarāri, negarāni
ta-pi-dan zadane qalb, larzidane del, biqarāri kardan, bitābi kardan, larzidan, az jāy jastan
tap-pe bolandi, poshteye bolande khāk yā shen, tal
tā-pu bakhtak, khomreye sofāli ke dar ān ārd va gandom negahdāri mikardand
tāq saqf, yek, tanhā, tāk, derakhte mou
taq sedāye shekastane chizi, farsude
taq taq sedāye be ham khordane kubeye dar va mānande ān
ta-qab-bol paziresh, paziroftan
ta-qā-bol ruberu, barābar shodan
ta-qad-dom pishi gereftan

ta-qad-dos pāki, pākizegi, pārsāyi
ta-qal-lā kushesh, talāsh
ta-qal-lob nādorosti, neyrang
ta-qā-rob be ham nazdik shodan
ta-qā-ron bā yekdigar qarīn shodan
ta-qar-rob nazdik shodan
ta-qās enteqām, tāvān gereftan
tā-qat tavān, tāb
tā-qat-far-sā farsāyandeye tāqat, sakht
ta-qā-to barkhord, chahārrāh
ta-qā-zā darkhāst kardan, khāhesh
ta-qā-zā-nā-me darkhāst
taq-bih zesht shemordan
tāq-che tāqe kuchak
tāq-dār dārāye ivān
taq-dim pishkesh kardan
taq-dir sarnevesht, saranjām
taq-dis be pāki sotudan
tāq-dis tāq mānand, nāme takhte khosrou parviz, dar zaminshenāsi be chin khordegihāye tāq mānande zamin gofte mishavad
tā-qe vāhede shomāreshe pārche, yek tār az rismān
tā-qi guneyi kolāh, mofrad budan
ta-qi-ye khoddāri az āshkār kardane dine khish barāye hefze jān
taq-lid peyravi kardan
taq-lil kāstan, kam kardan, kāhesh
tāq-na-mā ivāni ke dar jelouye otāq sāzand
taq-nin qānungozāri, dastur gozāshtan
tā-qa tā-rom shokuh
tā-qa to-ronb tomtorāq, shokuh
taq-rib nazdik kardan
taq-rir sharh dādan, bayān kardan
taq-sim bakhsh kardan
taq-sir gonāh, sosti, kutāhi kardan
taq-tir chakānidan, farāyande tabdile gāz yā bokhār be māye
taq-vā parhizkāri, pārsāyi
taq-vi-at niru dādan
taq-vim gāhnāme

tar khis, ābdār, tāze, nou, niku, neshāneye seffāte tafzili
tār reshte, nakh, az sāzhā, tire, tārik, az derakhtān
tār tār pāre pāre, rize rize
ta-rā divāre boland va sakht
tā-rā setāre
ta-rāb chekke
ta-rab shādi, shādmāni, khoshi
ta-rad-dod āmadoraft, āmadoshod
ta-raf su, suy, jāneb, karāne, nāhiye
ta-raf ge-ref-tan poshtibāni kardan
ta-raf-dār havādār, poshtibān
ta-ra-feyn do su, do jāneb
ta-raf-gir havādār, tarafdār
ta-ragh-de kufte shode, dardnāk shode, be ham keshide
ta-rah-hom delsuzi, mehrbāni kardan
tā-rāj chapāvol, ghārat, be yaghmā bordan
tā-rāj-gar chapāvolgar, ghāratgar
tā-rak miāne sare ādami, farqe sar, kolāhkhud
ta-rak shekāf, rakhne
ta-ra-kā-ni-dan tarakāndan, shekāf dādan, tarak dādan
ta-rā-khom az bimārihāye chashm
ta-ra-ki-dan shekāf bardāshtan, az ham bāz shodan
ta-ra-ki-de shekāfte shode
ta-rā-kom anbuhi, anbāshte shodan
tā-ra-mi nardeyi az chub yā āhan ke dar jelouye bāgh yā ivān misāzand
tā-rān tār, tārik
tā-rā-nan-de dur konande, tarsānande
tā-rān-dan birun kardan, dur kardan, tarsānidan
tā-rān-de parākande, dur karde
ta-rā-ne sorud, āvāz, tasnif, tar va tāze, zibāru
ta-rang sedāye zehe kamān hangāme andākhtane tir, āvāze tār va tanbur

tā-rā-ni-dan tarāndan, birun kardan, dur kardan, tarsānidan
ta-ran-ja-bin tarangabin, shirābeye giāhi ke kārborde darmāni dārad
ta-ran-nom āvāz khāndan
ta-rā-ge az vasāyele bāzi ke be hangāme tarakidan sedāyi boland az ān padid miāyad
ta-ra-q-qi pishraft kardan, bālā raftan
ta-rā-she borāde, tarāshide shode, pāreye kuchaki az madārnhāye elektroniki ke dar sākhte rāyānehā be kār miravad
ta-rā-shi-dan setordan muye badan bā tigh, sāyidane chub yā felez be vasileye souhān yā rande
ta-rā-shi-de har chizi ke ān rā tarāsh dāde bāshand, tarāsh dāde shode
ta-rāsh-kār kasi ke kārash tarāshidane felez yā chub ast
ta-rash-oh tarāvidan, tarāvosh, pāshide shodan
ta-rā-vat tari va tāzegi, shādābi
ta-rā-vi-dan tarāvosh kardan, chekke kardan, chekidane āb va mānande ān
ta-rā-vosh birun āmadan, chekke kardan
ta-rā-yeq tariqehā, rāhhā, raveshhā
ta-rā-yi-dan tarāvidan, tarāvosh kardan
ta-rāz vasileye tayine pasti va bolandiye zamin ke dar sākthemānsāzi be kār miravad, naqsh va negāre pārche, pārecheye abrishami
ta-rāz-nā-me bilān, surathesāb
tarāzu vasileye sanjidane vazn va sangini chizhā
tarb hile, makr, doruyi, tazvir, gazāfe, charbzabāni, chāplusi
tāz-bām bāmdād ke havā hanuz kami tārik ast
ta-ba-se ranginkamān
ta-bi-at adab, parvaresh, parvardan

tar-bi-at kar-dan parvarāndan, parvaresh dādan
tard rāndan, az khod dur kardan
tar-dā-man badkār, ālude
tar-dast chābok, zerang, kār āzmude
tar-das-ti chaboki, zerangi
tar-did dodeli
ta-re az sabzihāye khorāki
ta-re-bār mive va sabzihāye jālizī
tā-rek rahā konande, tark konande
ta-re-ti-zak az sabzihāye khordani
tarf chashm, gusheye chashm, negāh az gusheye chashm, kamarband, kashke siāh
tarf bas-tan bahre bordan, sud jostan
tar-fand hile, neyrang, tazvir
tar-fanj rāhe bārik va doshvār
tar-fe yek chashm be ham zadan, lakkeye sorkhi ke bar asare āsib vāred shodan dar chashm padid āyad
tar-fi bālā bordan
tar-ghib tashviq, khāhān kardan
tar-ghu guneyi harire sorkhrang
tar-gol var-gol sarzende, shādāb, zibā, ārāste, khoshgel
tar-gun tasmeye rekāb
tarh naqshe, barnāme
tar-him darkhāste āmorzesh kardan
tā-ri tire, tār, tārik, kajī, nādorosti, gomrāhi, az derakhtān
ta-rid riz kardane nān dar dugh, shir, ābgusht va mānande ān
ta-ri-dan dozdidan, dastbord zadan
tā-rik tire, tār, siāh
tā-rik va rou-shan tāriko roushan, roushanāyiye andak
tā-ri-kā tāriki, tire budan
tā-ri-kān be hangāme tāriki
tā-rik-del siāhdel, badnahād
tā-rikh az dāneshhā, sargozashte pishiniān, sabte ruydādhāye gozashte, zamāne chizi rā moayyan kardan

tā-rikh-che tārikhe kutāh
tā-rikh-dān dāneshmande tārikh
tā-ri-khe mi-lā-di tāriki ke āghāze ān be donyā āmadane isā masih ast
tā-ri-khi kohan, kohne, qadimi, darkhore neveshte shodan dar tārikh
tā-rikh-ne-vis nevisandeye tārikh
tā-rikh-ne-vi-si neveshtane tārikh
tā-ri-ki tārik budan, tiregi, siāhi, nādāni, āshoftegi, gomrāhi
tā-rik-khā-ne otāqe vijeyi dar akkāsi barāye zāher kardane film
ta-riq rāh, ravesht, shive, āyin, khu
ta-ri-qat tariqe, ravesht, sirat, maslak
ta-ri-qe ravesht, raftār, sirat, maslak
ta-ri-she tarāshe, borāde, khordo riz
ta-rit tarid, riz kardane nān dar dugh, shir, ābgusht va mānande ān
tar-jih bartari dādan
tar-jo-me bargardān, neveshte yā gofteyi rā az yek zabān be zabāne digar bargardāndan
tark rahā kardan, kolākhud, kasi ke poshte sare savār mineshinad
tar-kash tarkesh, tirdān, har pāre az nāranjak yā bomb ke dar asare enfejār az ān jodā shode bāshad
tar-kash-gar sāzandeye tarkash
tar-ke shākheye bārik va derāzi ke az derakht boride bāshand, lāghar
tar-khān farnāme shāhzādegāne tork va moghol ke az pardākhte māliāt moāf budand va hargāh ke mikhāstand bedune ejāze be hozure soltān miraftand
tar-khis ejāze va parvāne dādan
tar-khi-se kā-lā parvāneye khoruje kālā rā az gomrok dādan
tar-khun az sabzihāye khordani
tar-kib āmikhte kardan, āmikhtan, āmizesh
tar-lān shāhbāz, az parandegān
tār-migh māgh, migh, meh va bokhāri ke dar zemestān dar havā padid āyad

tar-mim bāzsāzi

tar-nā-ne khorāki ke bā nān khorde mishavad mānande māst va shir

tar-nās tarang, sedāye andāktane tīr az kamān

tā-ro ton-bak tār hamrāh bā tonbak, ālāt va abzāre navāzandegi

tā-rom tāram, khāneye chubin, chubbasti ke barāye angur va digar giāhān dorost konand

tā-ro-mār parākande, az ham pāshide

tā-ro-pud tār hāye tul va arze pārche, asās va pāyeye har chiz

tar-pak kashke siāh

tar-rāh tarh konande, naqshekesh, ānke barāye anjāme kāri barnāme mirizad

tar-rā-hi naqshekeshi, barnāmerizi

tars bim, harās

tar-sā tarsande, masihi, peyrouye dīn isā masih

tar-sān tarside, bimmāk

tar-sā-nan-de bim dahande, ānke digari rā betarsānad

tar-sān-dan bim dādan

tar-sā-ni-dan tarsāndan, bim dādan

tar-sā-yi dine masihi, masihiyat

tar-si-dan bim dāshtan, tars dāshtan

tar-sim keshidan, rasm kardan

tars-kār pārsā, guneyi jāme ke Pārsihā dar gozashte be hangāme niāyesh be tan mikardand

tars-nāk bimmāk, tarsāvar

tar-su tarsande, kamdel, bozdel

tār-tan bāfande, ankabut, kerme abrisham

tar-tib sāmān, nazm

tar-ti-zak taretizak, az sabzihāye khordani

tā-ru kane, jānevare kuchaki ke bar gāv va digar jānevarān michasbad

tā-run tārān, tār, tire, tārīk

tā-ru-ni guneyi pushāke abrishami

ta-rvan-de noubāve, miveye nouras

tar-vij ravāj dādan

tar-yāk pādzahr, shireye giāhe khashkhāsh ke az mavāde mokhadder ast

tar-yān tabaqe chubin

tarz ravesh, tour, sabk, gusheyi az musiqiye Pārsi

tar-za-bān khoshsokhan

tās bimu, sare bimu, kachal, tashte bozorg, piāle, sāghar, kāseye mesi, mohreye khāldāri ke dar bāziye nard be kār miravad, bitābi, anduh

tas tapānche, sili

ta-sad-di ohdedār shodan

ta-sad-doq balāgardān shodan

ta-sā-dof barkhord kardan, be ham khordan

ta-sā-dom be ham khordan

ta-sā-hob mālek shodan

ta-sal-li deldāri dādan

ta-sal-lot chiregi, chire shodan

ta-sal-sol peyvaste shodan

ta-sā-moh sahlengāri, āsān gereftan

tā-sā-ni-dan khafe kardan, khape kardan, bitābi kardan

ta-san-non peyrouye sonnat budan

ta-sā-od bālā raftan

ta-sar-rof gereftan, be dast āvardan

ta-sā-vi barābar shodan bā ham

ta-sā-vir fārturhā, tasvirhā

ta-sa-wof sufi shodan

ta-sa-wor pendāshtan

tās-bāz qomārbāz

tas-bih dānehāye be reshte keshide ke hangāme doā dar dast girand

tās-bin fālgir, doānevis

tas-bit pābarjā kardan

tas-diq govāhi dādan

tā-se anduh, malālat, gham, bitābi, viār, meyle besyār be khordane barkhi az mivehā ke bishtar be

zanāne ābestān dast midahad, nafas zadane payāpeye ādami yā jānevār be sababe garmā yā talāshe besyār

tas-fi-ye pālāyesh, pāludan

tash ātash, tisheye dorudgari
tāsh kakomak, māhgereftegi,
 pasvandi be chame ham, yār
ta-shā-boh be ham mánand budan
tā-shak chābok, chālāk, māste
 chekide
ta-shak-kol sāzmān
ta-shak-kor sepāsgozāri
ta-shan-noj nāārāmi, āshoftegi
ta-shar parkhāsh
ta-shar-rof bozorgi yāftan
ta-shay-yo peyravi kardan
tash-bih mánand kardan
tash-did sakt gereftan
ta-shi khārposht
tas-hih rāst va dorost kardan
tas-hil āsān kardan
tāsh-kel zegil, ājakh, barjastegiye
 kuchak bar ruye pust
tash-khis shenākhtane kasi yā
 chizi, jodā kardane chizi az chize
 digar
tash-kil sāzmān dādan
tash-ki-lāt sāzmānhāye gunāgun
tash-rif sharif va bozorg dāshtan
tash-ri-fāt āyine pazirāyi
tash-rih āshkār kardan
tash-rik sharik kardan
tasht zarfe felezi yā pelāstikiye
 bozorg va pahn, az abzāre ātashgāh
tash-tak tashte kuchak
tasht-khān tasht va siniye khorāk
tash-viq delgarmi dādan
tash-vish negarāni
tā-si-dan anduhnāk shodan, bitābi
 kardan, biqarār shodan, viār kardan
tas-jil dar daftar sabt kardan, mohr
 kardane qabāle
tās-ka-bāb az khorākhā
tas-khir gereftan, rām kardan
tas-kin ārām kardan
tas-li-at deldāri
tas-li-hāt jāye tahiye aslahe va
 mohemmāt
tas-lim gardan nahādan

tas-lis se bakhsh kardan
tas-me kamarband
tas-mim āhange anjāme kārī
 kardan, erāde kardan, qasd
tas-mi-māt tasmimhā
tas-nif sorude, āhang
tās-po-lou guneyi polou, az
 khorākhā
tas-rih āshkār sākhtan, roushan va
 biparde goftan
tas-tih hamvār kardan, pahn kardan,
 sāf kardan
ta-su az vāhedhāye vazn, yek sāat
tā-su-ā ruze nohome az māhe
 moharram
tas-vib dorost dānestan, tayid
tas-vib-nā-me neveshteyi ke dar ān
 ānche ke tasvib shode āmade bāshad
tas-vir fārtur, namā, shekl
tas-vi-ye barābar kardan, pāyān
 dādane kār
tā-tā gereftegiye zabān, loknat
tā-tār mogholhāye vahshi va
 biābāngardi ke bā ghārate
 mellathāye digar zendegi mikardand
ta-tā-vol dastderāzi
ta-ta-wor degargun shodane hāl
tat-biq barābar kardane do chiz
ta-tem-me bāqi mānde az chizi
 rāh kardan
tā-ti rāh raftan be shiveye kudakān
tat-mi be āz va tama andākhtan
tat-ra-bu tatre, shukhi, maskharegi,
 lāgh
tat-re shukhi, maskharegi, lāgh
tat-ri totri, somāq
tā-tu asbe kutule va dom boride,
 khāli ke ruye badan mizanand, az
 jānevarāne pestāndār
tā-tul kasi ke dahānash kaj shode
 bāshad, gij, bihush, nādān
tā-tu-re zanjir yā rismāni ke bar
 pāye asb va astar bandand, az giāhān
tat-vil derāz kardan
tā-un az bimārihāye vāgir

tāv táb, roushanāyi, garmā, táb va tavān
ta-vāf gerde chizi gashtan, gardesh
ta-vā-foq hamnazari, movāfeqat kardan
ta-vah-hom pendāshtan, gomān bordan
ta-vah-hosh vahshi shodan, farhang nadāshtan
ta-vaj-joh deqqat, zire nazar dāshtan
ta-vak-kol etminān
tā-val barāmadegiye pust bar asare sukhtegi yā sāyidegi, āble, zakhm
ta-vā-li payāpey, poshte sare ham
ta-val-li vali qarār dādan
ta-val-lod be donyā āmadan
ta-vā-lod zādo valad
tā-vān gharāmat, jarime
ta-vān niru, zur, táb, tāqat
ta-van tan va badane ādami
ta-vā-nā nirumand, zurmand
ta-vā-nā-yi nirumandi, qodrat
ta-vān-bakh-shi bāztavāni, bāzgardāndane tendorosti
ta-vā-nes-tan tavānāyi dāshtan, qāder budan
ta-vān-far-sā sakht, doshvār
ta-vān-gar tavānā, dārā
ta-vān-ga-ri dārā budan, tavānāyi
ta-vaq-qa chashm dāshtan, entezār dāshtan
ta-vaq-qof istādan, derang kardan
ta-var tabar, abzāri barāye shekastane hizom
ta-vā-rikh tārikkhā, sarneveshthā
ta-var-rom varam kardan, enteshāre eskenās bedune poshtvāne
ta-vas-sol dast be dāmān shodan
ta-vas-sot be vasileye
ta-vā-ter pey dar pey shodan
ta-vā-yef tāyefehā
ta-vā-zo forutani kardan
ta-vā-zon hamsang shodan
tā-vel khar va gāve javān
tā-ves-tan tavānestan

tā-vi-dan táb āvardan
ta-vil derāz, boland
ta-vi-le establ, jāye bastan va negahdāriye chārpāyān
tā-vus az parandegān ke dārāye parhāye zibā mibāshad
tā-vu-si mansub be tāvus, sabze zarrin, guneyi jāmeye rangin
ta-wāb toube konande, pashimān shode
ta-wāf douregard
tax māliāt, nerkh, bahāye sābete har chiz
tā-xi otomobile vijeye jābejā kardane mosāferān dar shahr
tāy lāy, fard, nim kharvār, tāqe
ta-yam-mom qasd kardan, āhange anjāme kāri dāshtan
tā-ye-fe goruh, tire, daste, qabile, il
tā-yer lāstike otomobil, parande
ta-yid dorost dānestane sokhan yā kāri, poshtibāni kardan, yāri kardan, esbāt kardan
ta-yi-di-ye neveshteyi ke dar ān dorostiye kār yā sokhani yādāvāri shode bāshad
ta-yin bargomāshtan, moayyan kardan
tāyp neveshtan be vasileye māshine tahrir yā rāyāne
tay-yā-re havāpeymā
tay-yeb pāk, pākize
tāz amrad, mard yā pesare badkār, past, forumāye, maashuq, mahbub, pasvandi be chame tāzande dar vājehāyi mānande pishtāz
taz az parandegān ke dārāye āvāze khoshi ast, dandāneye kelid, kachal
ta-zā-hor zāhersāzi
ta-zā-ho-rāt rāhpeymāyi
ta-zak-kor yādāvar shodan
ta-zal-lom dādkhāhi kardan
ta-zal-zol larzidan, jonbidan
tā-zān dar hāle tākhtan va tāzidan, be tonidi, be tākht, bāshtāb

tā-zān-dan davānidane asb, tākhtan
tā-zan-de davande, tondrou, tizrou
tā-zān-de davānide, davānde, be tākht darāvarde
tā-zā-ne tāziāne, shallāq
tā-zang sotuni az gach va sang ke zire saqfe khāne misākhtand
tā-zā-ni-dan davāndan, davānidan, be tākhtan darāvardan
taz-aro zāri kardan, eltemās kardan
taz-ror ziān didan
taz-rov qarqāvol, az parandegān
tāz-bā-zi bachebāzi, gholāmbāregi
tā-ze nou, jadid, shādāb, khorrām
tā-ze-gi tāze budan, nou, shādābi, khorrāmi
tā-ze-na-fas kasi ke tāze be kāri pardākhte va hanuz khaste nashode bāshad
tā-ze-ru goshāderu, khandān
tā-ze-ru-yi goshāderuyi, khanderuyi
tā-ze-vā-red nāshenās, gharib, bedune tajrobe
taz-hib talākāri, zarandud kardan
tā-zi arab, arabī, zabāne arabī, sage shekāri
tā-zi-ā-ne shallāq, tasmeye charmi ke bā ān chārpāyān rā hangāme tākhtan mizanand
tā-zi-dan tākhtan, davidan, hamle kardan, davānidan
tā-zik tāzi, arab
taz-kār yādāvari
taz-ki-ye pākize gardānidan
taz-min bime, be ohde gereftane tāvān va āsīb
taz-riq vāred kardane dāruhāye māye dar badan be vasileye sorang
taz-ri-qi kasi ke mavāde mokhadder rā bā sorang vārede rage khod mikonad
taz-vir neyrang, dorugh, makr kardan
taz-yin zinat dādan, zivar kardan

taz-zād nāsāzgarī
te-bā-bat darmān, pezescki
tebb pezescki, darmān kardan
tebq barābar, movāfeq
tee-dād shomār, shomāre, shomāre kardan
tefl kudak
teflak kuchak, bigonāh
te-gal pārcheyi ke bā ān qesmate pāre shodeye pushāk rā beduzand, pine
teh tohi, khāli
tej barge derakht yā giāhe nouraste
te-jā-rat bazargāni kardan, dādo setad, soudāgari
te-jā-ra-ti marbut be bāzargāni, vābaste be tejārat va dādosetad
te-jā-rat-khā-ne jāyi ke dar ān be kārhāye bāzargāni mipardāzand
tek sāch, loqme, pish, nazdik
tek-ke pāre, loqme
tek-ke tek-ke pāre pāre
tek-me abrishame zarduzi
tek-ne-si-an kārdāne fanni, fannvarz
tek-nik fann, kāre fanni
tek-ni-kā-ler shiveye filmbardāri va chāp va namāyeshe film be surate rangi
tek-no-ke-rāt kārshenāse fanni dar jāygāhe modiriyati va ejrāyi, havādāre fannsālāri
tek-no-lo-ji fanāvāri
tek-rār dobāre, az nou
tek-vān-do az varzeshhāye razmi
te-le-fo-n dastgāhe goftogu az rāhe dur dur
te-le-fo-ne ham-rāh telefone kuchak va bisimi ke mitavān ān rā hamrāhe khod bord
te-le-fo-n-khā-ne edāreye telefon
te-leng beshkan
te-le-pā-ti durāgāhi, ertebāt va enteqlāle fekr va andishe az rāhe dur
te-lesk khusheye kuchake angur

te-les-kop durbine bozorgi ke bā ān setāregān rā negāh mikonand
te-lesm jādu, sehr
te-le-vi-zi-on dastgāhe girandeye tasvir hamrāh bā sedā
te-lex dastgāhe ferestādane payām
te-ge-rāf dastgāhe ferestādane payām az rāhe dur
tel-ge-rām ānche be vasileye telgerāf mokhābere va bar ruye kāghaz neveshte shode bāshad
te-lou te-lou rāh raftan be mānande ādame mast
tem zamine, māye
tem-sāh az khazandegāne sakhtpust
tem-sāl negār, chehre, peykar, tandis, surat
ten-bal kutāh, kutāhqad
teng menqār, nouke morghān
te-nis az varzeshhā
te-o-ke-rā-si hokumate dini, hokumati ke din dar siāsathāye ān dekhālat dāshte bāshad
teori nazariye, dāneshe nazari, fārziye
te-o-rik nazari
te-o-ri-si-an nazariyepardāz
ter za-dan terekmun zadan, kāri rā nāshiāne anjām dādan, gand zadan
te-rā-fik raftoāmade vasāyele naqliye dar khiābān, shodāmad, rāhbandān
te-rā-je-di namāyeshnāmeye ghamangiz
te-rāk-tor māshini ke barāye kārkhāye keshāvarzi be kār miravad
te-rām-vā rāhāhane darune shahr, qatāre khiābāni, terane khiābāni
te-ran qatār, vasileye naqliyyei ke ruye rāhāhan harakat mikonad
te-rāns-fer jābejā kardan, bordan, enteqlāl dādan
te-rāns-for-mā-tor dastgāhe afzāyesh yā kāheshe jaryāne elektrisite

te-rān-zit obur kālā az keshvari be keshvare digar bedune pardākhte gomrok, gozari
te-rās ivān, bahārkhāb
te-rāst sherkate bozorge chand melliyati
te-rāz naqsh va negār, zib, zinat, zin va barge asb, mu, tāre rismān
te-rā-zan-de ārāyesh dahande
te-rā-zi-dan ārāstan, ārāyesh kardan
te-re-bān-tin shireye derakhte kāj ke kārborde darmāni dārad
te-rek-mun za-dan kāri rā nāshiāne anjām dādan, gand zadan, ter zadan
te-rey-li kamione bozorgi ke dārāye kaffeye bārgiri mibāshad
te-rij teriz, labeye pāyine jāme va qabā
te-ri-ko guneyi pārche
te-ri-li-on shomāri barābar bā yek miliārd miliārd
te-ri-shin az kermhā
ter-lek terlik, az pushākhā, guneyi qabā dārāye āstine kutāh
term har yek az taqsimāte yek doureye āmuzeshi
ter-me pārchehe abrishami
ter-mi-nāl pāyāne
ter-mo-di-nā-mik shākheyi az dāneshe fizik ke be barresiye rābeteye garmā va surathāye digare enerji mipardāzad
ter-mo-metr garmāsanj
ter-mos-tāt vasileyi dar barkhi az dastgāhhā ke nesbat be garmā hassās ast va barāye kontorol be kār miravad
te-rom-pet az sāzhā
te-ror harās afkandan, ijāde vahshat, ādamkoshi
te-ro-rism bekārgiriye ādamkoshi barāye dast yāftane be ahdāfe siāsi
te-ro-rist ādamkosh
tesh-ne ādami yā jānevāri ke niāz be nushidane āb dārad

tesh-ne-gi teshne budan
tesh-tar tishhtar, izade bārān
test āzmāyesh, āzmun
tey darnavardidan, peymudan
teyf ranghāyi ke az tajziyeye nur be dast miāyad, gune, daste. goruh
tez pāyānnāme
te-zār farnāme pādshāhāne rusiye dar gozashte
ti-ān pātil, dige bozorg
ti-ān-che pātile kuchak
tib pākize shodan, sargashte, madhush
ti-bā nāz, ghamze, eshve
tif khār, khas
ti-fu-id az bimārihā
ti-fus az bimārihā
tigh vasileye tarāshidane rish, shamshir, har chize borrande, khār, bloandiye kuh
ti-ghāl āshiāneye parandegān
ti-ghe labeye tiz, har chize tigh mānānd, divāre kampahnā va nāzok
tigh-zan shamshirzan
ti-hu parandeyi ke be kabk mimānad
tij javāne, javāneye derakht, abrishame khām, nakhe abrisham
tik tāk tik tik, sedāye yeknavākhte sāat
tikh tigh, har chizi ke dārāye sare tizi bāshad
tik-ke tekke, pāre
ti-kuz kashk
til khāl, noqte
ti-lā charkhe rismāntābi
ti-le goluleye kuchake shisheyi ke kudakān bā ān bāzi mikonand
tim daste, goruhe varzeshi, anduh, deltangi, kārvānsarāye bozorg
ti-māj puste pirāste va dabbāghi shode
ti-mar az giāhān
ti-mār parastāri, ghamkhāri, andishe
ti-mār-dār ghamkhār, parastār

ti-mā-res-tān jāye negahdāriye bimārāne ravāni va divānegān
ti-mār-khār parastār, ghamkhār
tim-bān kārvānsarādār
tim-che kārvānsarāye kuchak, bāzār
tim-sār darajeyi dar artesh barāye afsarāne az sartip be bālā
ti-muk badakhm, toroshru
ti-nat seresht, khu, khuy, nahād
ti-ner māyeyi ke barāye raqiq kardan be kār miravad
tīp qesmati az artesh bozorgtar az hang va kuchaktar az lashkar, nemuneye shākhes az yek daste
ti-pā zarbe zadan bā noke pā
tir golule, chube rāst va bāriki ke bā kamān partāb mishavad, māhe chahārom az sāle khorshidi, nāme ruze sizdahom az har māhe khorshidi, az sayyārehā, bahre
tir-ā-han shākehāye āhani ke dar kārhāye sākhtemāni be kār miravad
ti-rāj shomārgān, shomār, teedāde ruznāme yā majalle yā ketabe chāp shode
ti-rā-je tirāji, ranginkamān
ti-rā-ji ranginkamān
ti-rak tire kuchak, sotune chādor
ti-rast sisad, adad va shomāre sisad
tir-bār mosalsale sangin
tir-bā-rān shelik kardane payāpey va hamzamān be hadaf
tir-dād nāmi barāye pesarān
tir-dān jāye tir
ti-re tārīk, siāh, daste, dudmān, il
ti-re-ruz badbakht, negunbakht
ti-re-ye posht mohrehāye posht, in vāje rā farhangestāne irān be jāye sotune faqarāt bargozide ast
tir-gān jashne Pārsi dar sizdahomin ruze tirmāh
tir-ka-mān vasileyi ke bā ān sang va sangrize partāb mikonand
tir-kash tarkash

ti-ro-id az ghoddehā ke dar zire galu jāy dārad

tir-ras masāfate borde tir

ti-she az abzāre sangtarāshi

tish-tar izade bārān

ti-tāl chāplusi, gul, neyrang

titr dibāche, onvān

tit-rāj onvānbandi

tiv tāb, tavān, tavānāyi, tāqat

ti-yul vāgozāriye zamin be kasi az tarafe hokmrān

ti-yup tiyub, tuyiye lāstike charkhe otomobil

tiz borrande, har chiz ke mazeye ān tond bāshad, hushyār, biderang, fouri, tondkhu, badkhu

ti-zāb asid nitrik

tiz-bāl parandeye tondparvāz

tiz-bin konjkāv

tiz-dast kārdān, kārāzmude, ostād, māher

tiz-hush bāhush, zerang, hushyār

tiz-nā labeye tize tigh

tiz-pā chāok

tiz-tāv tondkhu, badkhu, akhmu

to zamire dowom shakhse mofrad, eshāre be shakhse ruberu

tof ābe dahān

to-fak tofang, tofange bādi

to-fāl tof, ābe dahān

to-fā-le pas mānde, bāqi mānde

to-fang jangabzāri ke bā ān golule rā partāb mikonand

to-fang-chi tofangdār

to-fey-li angal, mihmāne nākhānde

to-fu tof, ābe dahān

ti

to-fu-li-yat kudaki, bachegi, khordsāli

togh-yān gostakhi kardan, sarkeshi, sarpichi az farmān, nāfarmāni

toh tof, ābe dahān

to-hek tohi, khāli, berahne, lokht

toh-fe hadiye, armaghān, soughāt, kamyāb, gerānbahā

to-hi khāli

to-hi-dast tangdast, binavā, bichiz, nādār, faqir

to-hi-gāh pahluye chap va rāste shekam, miāne dande va lagan

toh-mat badgomāni, efterā

toj-jār tājerhā, bāzargānān

tok nouk, menqār, tiziye sare suzan va mānande ān, zadan

tokhm dāne, notfe, bazre giāh, nejād, asl, nasab

tokh-mak yākhteye jensi va toulide mesl dar zan, tokhme kuchak

tokh-mār tokmār, tiri ke bejāye peykān gerehi dāshte bāshad

tokhm-dān az andāme jānevarāne māde ke notfe dar ān baste mishavad

tokh-me morgh tokhme mākiān

tokh-me nejād, asl, dānehāye darune barkhi az mivehā ke ān rā bereshte karde va ājil misāzand

tokh-mi mansub be tokhm, be dard nakhor, bifāyede

tokhs sarkesh, nāfarmān, bacheye bāzigush va sheytān

tokh-shā-yi kushāyi, chālāki, kārkhāneye aslahesāzi

tokh-shi-dan kushidan, kushesh kardan

tok-mār tiri ke bar sare ān peykān nabāshad

tok-me dogme, dokme, guye geribān

tol parkhāsh, setize, kārzār, shuresh, ghoughā

to-lang niāz, khāhesh, meyl

to-lan-gi gedā, niāzmand

to-li-bār tolambār, anbāshte ruye ham

to-lāb talabehā

to-lom-be pomp

to-lu barāmadan, sar barzadan, padid āmadan, āshkār shodan

to-luk taluk, neshāne, hadaf

to-ma-ni-ne ārām gereftan, ārāmesh

tom-to-rāq khodnamāyi

ton hezār kilugeram, parde,
andāzeve bolandi yā kutāhiye āvāz,
konserve gushte māhi, guneyi māhi
to-nāb tizāb, ābi ke bā shetābe
besyār jaryān dāshte bāshad
ton-bak az ālāte musiqi
ton-bān az pushidanihā
ton-bol afsun, neyrang, hile
tond tiz, borande, mazeyi ke dahān
rā besuzānad, khashmgin
ton-dar ghorreshe āsmān
tond-bād bāde tond va sakht, tufān
ton-de sarāziri, sarāshibi
ton-di tizi, borandegi
ton-di-dan tondi kardan, doroshti
kardan, sar zadane ghonche va
shekufe, javāne
tond-khu badkhu, khashmgin
tond-rou ānke tond beravad, bibāk
tond-yāz zudras, zudyāb
tong kuzeye sofāli, zarfe ābkhori
to-nok nāzok, latif, pahn
to-nok.biz gharbāl
to-no-ke shalvāre kutāh ke tā sare
zānu bāshad
to-pol chāq, farbeh, gushtālu
to-po-lo-ji naqshebardāri, dāneshi ke
be barrasiye jāhā mipardāzad,
makānshenāsi
to-poq laghzeshe nāghāniye zabān
be hangāme sokhan goftan
to-ranj bālang, az mivehā, naqshe
miāneye qāli
to-rar zolfhā, muhāye pishāni
torb torob, az giāhān
tor-bat khāk, ārāmgāh, gur
tord sost, chizi ke zud shekaste
shavad, tar va tāze
tor-fe tāze, kamyāb, shegeftāvar
tor-fe-gi shegarfī, bāzigari
torgh torogh, asbe sorkhrang
tork az sākenāne āsiāye miāne,
shahrvande keshvare torkiye
tork-tāz hamle, yuresh, ghārat
tork-tā-zi ghāratgari, tākht āvardan

tor-moz vasileyi dar otomobil
barāye istādan
tor-nā shāle kamar
to-rob torb, az giāhān ke risheye ān
khordani ast
to-rob-che az sabzihāye khordani
to-rogh asbe sorkhrang
to-tonb khodnamāyi
to-ronj chin va shekan
to-ron-ji-dan chin va shekan
dāshtan
to-ron-ji-de chin va shekan
bardāshte
to-roq rāhhā, raveshhā
tor-ra zolf, muye pishāni, kenāreye
har chiz, hāshiye, hāshiyeye ketāb,
naqsh va negāre jāme
torsh torosh, az mazehā, dar
barābere shirin
tor-shā suzeshi ke bar asare
tarāvoshe aside meede ehsās
mishavad
tor-shak az giāhān
tor-shi torsh budan, az khordanihā
ke mazeye torsh dārad
torsh-ru toroshru, akhmu, badkhu
to-shak zirandāz, bestar,
rakhtekhāb
to-shak-che zirandāze kuchak
tost bereshte
tos-ter bereshstekon, dastgāhi ke bā
ān nān rā garm yā bereshte konand
to-tā-li-ter rejime khodkāme,
diktātori
tou tābesh, tāb, pich, tālāb
tou-am hamrāh
tou-be pashimān shodan az gonāh
tou-bikh sarzaneshe
tou-fiq yāri kardan, dast yāftan
tou-hid yegānegi, yektā kardan
tou-hin nāsezā goftan, khār kardan
tou-jih sokhani rā nik va ravān
goftan, ruy suye kasi kardan
tou-li-at rasidegi be kāri rā be
ohdeye kasi gozāshtan

tu-lid padid āvardan
tu-q gardanband
tu-qif bāzdāsht kardan, dastgir kardan
tour gunē, hālat, chegunegi, andāze
tu-rāt ketābe diniye yahud
tu-san asbe sarkesh, rām nashodani
tu-sa-ni nāfarmāni
tu-shih emzā kardan, ārāstan
tu-sif sotudan, vasf kardan
tu-si-ye andarz, sefāresh
tu-zi parākande kardan, paksh kardan
tu-zih āshkār sākhtan, sharh dādan
to-vā-let dastshuyi, ārāyeshe chehre
to-xin zahrābe, sammi ke az mikrobhā padid āyad
to-yur parandegān
tu darun, andarun, dākhel
tu-bān shalvāre koshtigirān
tub-re kise
tu-chāl yakhchāle tabiyi
tud tut, az derakhtān
tu-da-ha-ni tupuzi, pāsokhe dandānshekan
tu-dār marmuz
tu-da-re hubare, az parandegān ke dārāye gushte khoshmazeyi ast
tu-dar-tu lābelā, darune ham
tu-de anbuḥ, mardom
tuf sarosedā, ghoughā, gholghole
tu-fān bāde sakht, bārāne besyār sakht, tondbād, jush va khorush
tu-fi-dan tupidan, khorushidan
tuḡ puste derakhte khadang
tu-kā az parandegān
tu-khā-li puk, ānche darunash tohi ast
tukh-tan dukhtan, tuzidan, khāstan, jostan, jostoju kardan, ārezu kardan, gozārdan, pardākhtan, pas dādan, andukhtan, gerd āvardan
tukh-te joste, gozārde, adā shode
tul derāzi, derāzā

tu-lak zirak, chābok, morghi ke parash rikhte bāshad
tu-lā-ni derāz, dir
tu-le bachesag, nouzāde sag
tu-mān dah riāl, vāhede pul
tu-mār neveshteye derāz, nāme
tun ātashdāne garmābe, golkhan
tu-nel rāhe zirzamini, dālāne
tun-tāb kasi ke dar ātashdāne garmābe ātash afruzad
tup bas-tan golulebārān kardan
tup guye pelāstiki ke bā ān varzeshhāyi mānande futbāl va vālibāl bāzi mikonand, az abzāre jangi, vāhede shomāreshe pārche
tup za-dan tup andākhtan, bolof
tu-pāl rizehāye mes va āhan
tup-bā-zi bāzi kardan bā tup
tup-chi tupandāz
tup-dār kashtiyē dārāy tup
tu-pi-dan tashar zadan
tup-khā-ne az qesmathāye yek lashkare nezāmi
tupo ta-shar sokhanāne sakht va dorosht
tu-por anbāshte, zedde tukhāli
tu-pu-zi tudahani, sokhane tond
tur pārcheye nāzok, gasht, gardesh, seyir, mosāferat, safare barnāmerizi shode, dām
tu-raj nāmi dar shāhnāme
tu-rān torkestān
tu-rang tazarv, az parandegān
tur-bin dastgāhi ke parrehāye ān bā niruye bokhār yā āb be charksh dar āmade va barq toulid mikonad
tu-re tura, turak, shoghāl
tu-ri-dan sharmande shodan, ramidan
tu-rism gardeshgari, jahāngardi
tu-rist gardeshgar
tus az shahrhāye khorāsān ke ārāmghāhe Ferdousi, hamāsesarāye bozorge Pārsi dar ān jāy dārad
tush tāb, tavān, khorāk

tu-she āzuqe, khorāke andak
tush-kān ātashdāne garmābe
tush-māl khānsālār
tu-si gusheyi az musiqiye Pārsi
tus-kā az derakhtān
tu-sorkh az mivehā
tut az mivehā
tut fa-ran-gi az giāhān
tu-tak tuti, neye chupān, az nānhāye
 shirin, ganjine, sanduqe pul
tu-te gushte ziādiye pelke chashm,
 jushe pelk, tarākhom
tu-ti parandeye sokhangu
tu-ti-ā sorme, khārposhte daryāyi
tu-ti-vār bedune andishidan sokhani
 rā bāzgu kardan
tu-tun giāhi dārāye barghāye pahn
 ke khoshk shodeye ān rā mikeshand
tu-yi daruni, dākheli, tiyupe darune
 charkhe otomobil
tuz tuze, tuj, puste derakhte khadang
tu-zan-de jostoju konande, adā
 konande, gozārande, anduzande,
 gerd āvarande
tu-zi pārcheyē katāni ke dar shahre
 tuz az shahrhāye kohane Pārs bāfte
 mishod, jāmeye tābestāni
tu-zi-dan tukhtan, tākht, tārāj
 kardan, andukhtan, āshkār kardan,
 gozārdan, adā nemudan
tv televizion

U u

u vey, zamire sewom shakhse mofrad
ud derakhti ast bā shākhehāye khoshbu, az sāzhāye zehi
ud-suz zarfi ke dar ān ud misuzānand
uf vāḡeye ezhāre dard
uf-tā-dan oftādan, be zamin khordan
ukh ākh, vāḡeye dard
ul-ti-mā-tom akharin sharti ke be guneye tahdidāmiz az suye yek tarafe dargir be tarafe digar dāde shavad
u-mā-nism az maktabhāye falsafi, ādamgarāyi
u-mā-nist kasi ke be maktabe umānism bāvar dārad, ādamgarā
u-ni-form pushāke arteshi, lebāse yeksān, hamsān, be yek shekl
ur berahne, lokht
u-rā-ni-um feleze gerānbahāyi ke dārāye partouhāye radioaktiv ast va dar fanāvariye hasteyi be kār miravad
u-rā-nus az harbāspān, az sayyārāte manzumeye khorshidi
u-re māddeyi ābirang va shur ke az oxijēn, hydrojēn, nitrijēn va karbon tashkil shode ast
ur-jāns biderang, fouri, zaruri, lāzem, bakhshi dar bimārestān barāye rasidegi va darmāne bimārāne dārāye niāze fouri
ur-maz urmoz, urmazd, ahurāmazdā, parvardgār, khodāye pāk
ur-mazd urmaz, urmoz, urmazd, ahurāmazdā, khodāye pāk va bozorg, parvardgār, sayyāreye moshtari, az

harbāspān, nāme nokhostin ruz az har māhe khorshidi
u-ro-lo-ji mizrāh pezeshti, shākheyi az pezeshti ke be barrasi va darmāne bimārihāye dastgāhe edrār mipardāzad
u-ru-pā yeki az panj qārreye giti
u-ru-pā-yi mansub be urupā, ahl urupā, shahrvande urupā
us-tā ustād, ostād, zebardast
us-tād ustā, ostād, āmuzgār, āmuzesh dahande dar dāneshgāh, zebardast, kārāzmude, māher
us-tā-di ostādi, zebardasti, chiregi, mahārat, ziraki
ut māhe hashtom az sāle milādi

vâ bâz, goshâde, kutâh shodeye vây, hâvâ, âshe mâst, pishvandi be maaniye farâ va bâz mânande vâkhândan be maaniye farâkhândan, az pasvandhâ mânande nânvâ va pishvâ

va harfe rabt ke do vâje yâ jomle râ be ham peyvand midahad

vâ kar-dan bâz kardan, goshudan

vâ sho-dan shekofte shodan, az ham bâz shodan, az ham pâshidan

vaa-de novid, peymân, qarâr

va-bâ az bimârihâye vâgir

vâ-baft jâme'eye setabr

va-bâl sakhti, nâgovâri, badiye saranjâm

vâ-band jâye barkhorde do divâr

vâ-bas-te marbut, mansub, nazdik, khishâvand

vâ-bas-te-gi peyvastegi, peyvand, alâqe

vâ-châr bâzâr

va-char vajar, fatvâ, dasture dini

va-char-gar vajargar, fatvâ dahande, dastur dahande

vâ-chi-dan barchidan, gerd âvardan, gereh az pishâni bâz kardan, dâne az zamin barchidane morgh

vâ-chor-ti-dan az hâlâte chort birun shodan, shegeft zade shodan

vâ-dâ-dan pas dâdan, bâz dâdan, rahâ kardan, jodâ shodan, shol shodan, sost shodan

vâd bâd

vad garm, bad

va-dâgh zabâneye âtash

vâ-dânestan bâzshenâkhtan

vâ-dang dabbe, enkâr pas az eqrâr

vâ-dâr be anjâme kâri yâ pazireshe chizi nâgozir budan

vâ-dâr kar-dan vâdâshtan, majbur kardan, angikhtan, barangikhtan

vâ-dâ-rang bâlang, toranj, az mivehâ

vâ-dâsh-tan gomâshtan, be kâri vâdâr kardan

vâ-de pâyeye, shâlude, asl, banâ, az pasvandhâ mânande khânevâde

vâ-di rud, rudkhâne, darre, biâbân

vâ-di-ân bâdiân, râziâne, az giâhân

vâ-did bâzdid, didâr

va-did dustdâr

vâ-dij vâzij, chubbasti ke tâke angur râ ruye ân mikhâbânand, reshte va khusheye angur

va-di-ye pul yâ chizi ke be amânat seporde shavad

va-dud besyâr mehrbân, dustdâr

vâ-ez pand dahande, andarz dahande

va-fâ bar sare peymân budan

va-fâ-dâr ostovâr dar peymân

va-fâ-dâ-ri bar sare peymân mândan

va-fâ-se-gâl vafâdâr, nikandish

va-fât marg, dargozast

vâ-fer farâvân, besyâr, anbu, sarshâr

vâ-fi tamâm, kâmel

vâ-fur vasileye keshidane taryâk

vâ-fu-ri taryâki, motâd

va-ga-rat kutâh shodeye va agar to râ

vâ-gar-dân ziroru kardan, dobâre gardândan, pushâke jâygozin

va-gar-na kutâh shodeye va agar na

vâ-gasht bâzgasht, panâh,

panâhgâh

vâ-ge-râ dur shavande, dar barâbare hamgerâ

vâ-ge-ref-tan pas gereftan, dubâre gereftan

vagh vâgh, âvâye sag

vagh vagh âvâye sag

vagh vagh sâ-hâb az asbâbbâzihâ,

bâziche

vagh za-de vaq zade, chashme bihâlat va birun paride, sard, bedune garmâ, jāye sâket va khâmush

va-ghâ kârzâr, jang, shur, ghoughâ, bâng

va-ghast padid, âshkâr, namāyan

va-ghas-tan padidâr kardan, namāyân kardan

vaghd bikherad, nādân, past

va-ghish besyâr, anbu, farāvân

vâ-gir bimâriye serāyat konande

vâ-gir-dâr serāyat konande

vâ-gof-tan bāzgu kardan

vâ-gon qesmati az teran ke bevasileye lokomotiv keshide mishavad, har yek az otâqhāye teran

vâ-go-zâr kar-dan be ekhtiāre digarân gozâshtan, rahâ kardan

vâ-go-zâr-dan chizi râ dar ekhtiāre kasi qarâr dâdan, taslīm kardan

vâ-go-zâsh-tan vâgozârdan

vâ-guy bāzgofte sokhan, pejvâk

vâ-gu-ye bāzgu kardan

vah vâh, vâjeye shegefti

vâh vâjeye shegefti

vah-dâ-ni-yat yegânegi, yektâyi

vah-dat yegânegi, yeki budan, yekpârche shodan

vâ-he zamine sarsabz dar miâne biâbân

vâ-hed yek, yeki, yegâne, yektâ

vâ-he-me bim, tars, harâs, khiâl

va-hesht nâme ruze chahârom az vahizak, ruze chahârom az panj ruze âkhere sâl

vah-hâb bakhshande

vâ-hi sost, bipāye, foruheshte

va-hid yegâne, tanhâ, yektâ

va-hisht-â-bâd beheshtâbâd, nâme bâstâniye shahre basre dar erâqe konuni ke ân râ ardeshir pâpakân bonyân gozâsht

va-hish-to-esht behtarin khâste, nikutarin dârâyi, ruze panjom az vahizak

va-hi-zak behizak, har yek az mâhhāye khorshidi dar irâne bâstân dârāye si ruze bud va panj ruze âkhere sâl râ behizak yâ panjeye dozdidе mikhândand

vah-le bâr, noubat, martabe

vahm gomân, pendâr, ânche be del râh yâbad

vah-ma-nesh kasi ke goftâr va kerdâr u râst va dorost bâshad

vahm-nâk tarsân, tarsnâk, bimmnâk, houlmâk, badgomân

vahn sosti, khâri

vah-shat tars, harâs, bim, ramidan

vah-shi ramande, gorizân, jānevare ke bâ âdami ons va olfat nagirad

vah-va-he nâleye anduhnâk sar dâdan, faryâd barâvardan az ruye gham va anduh

vahy ânche az parvardgâr bar payâambar forud âyad

vâj bâj, bâj va kharâj

vâj bâj, gjj, sargashte, goftâr, gu, begu, doâyi ke zartoshtiân hangâme marâseme dini mikhânand

vâj vâj, gjj, sargashte, goftâr, gu, begu, doâyi ke zartoshtiân hangâme marâseme dini mikhânand

va-ja vajab, fâseleye nouke angoshte bozorg va kuchak dar hâli ke dast goshâde bâshad

va-jab vaĵa, fâseleye miâne nouke angoshte kuchak va nouke shast dar hâli ke dast goshâde bâshad

va-jâ-hat zibâyi, khubruyi, eetebâr

va-jan vasan, palidi, âludegi, âlâyes

vâ-jâr bâzâr, vâchâr

vâ-jâr kar-dan bâ âvâze boland be gushe hame resândan

va-jar vachar, fatvâ, dasture

va-jar-gar vachargar, fatvâ dahande, dastur dahande

vajd shâdi, shouq, zouq

vâ-je loghat, kalame

vā-jeb dāsh-tan lāzem dānestan
vā-jeb lāzem, zaruri, sezāwār, ravā, shāyeste
vā-je-bāt kārkhāyi ke anjām dādane ānhā bāyeste va lāzem ast
vā-je-bi mostamarri, vazife, dāruyi barāye zodudane muhāye badan
vā-jed dārānde, yābande
vā-je-na-mā vājeyi ke dar bālāye barge vājenāme miāyad va neshān dahandeye awalin yā ākhein vāje dar ān barg mibāshad
vā-je-nā-me farhang, loghatnāme, ketābi ke dar ān vājehāye yek zābān be hamrāhe maāniye ānhā gerdāvari shode ast
vāj-gān vājehā, fehrestī az vājehāye ye ketāb
vaj-gan vashgan, ālate tanāsoli
vāj-gun bājgun, sarnegun, vārune, bargashte, shum, nākhojaste
vāj-gu-ne vājgun, sarnegun
vajh ruy, chehre, pul, pāhlu, ravesh
va-jih bozorg, bāāberu, zibāruy
vā-jun vārun, sarnegun, bargashte
vā-ju-ne vājgune, vārune
vāk parāndehi ast kabudrang ke bishtar kenāre āb mineshinad
vak vak vagh vagh, āvāye sag
vak vazagh, qurbāghe, ghuk
va-kā-lat kasi rā be namāyandegiye khod bargozidan
va-kā-nā pāreyi az khusheye angur yā khormā
vā-kār jāliz, kolbeyi kuchak dar bāgh va jāliz
vākh vājeyi ke ham dar khoshi gofte mishavad va ham dar afsus va nāle
vā-khā-hi bāzkhāst, eeterāz
va-khā-mat nāgovāri, sakhti, doshvāri, nāsāzgarī
vā-khān dobāre khāndan
va-khash bimāriye chārpāyān, heyvāne lang

vā-khāst bāzkhāst, irād, eeterāz
vā-khi-dan az ham jodā kardan, panbe zadan
vā-khi-de az ham jodā va motalāshi shode, pashm yā banbeye zade shode
va-khim nāgovār, sangin, sakht
vā-khi-si-dan az jush oftādane polou yā kate dar ruye bār va dar natije qad nakeshidan va pokhtane neshāsteye ān
vā-khor-dan yekke khordan, shegeft zade shodan, kasād shodan
vā-khor-de delsard, maayus, shekast khorde, az rounaq oftāde
vā-khor-de-gi sarkhordegi, yaas, az rounaq oftādan
vakhsh past, dun, forumāye, bihude
vakh-shi vashi, guneyi pārche
vakh-shur payāambar, zartosht
vakh-shur-band āyine payāambar, vakhshurpand, vakhshurnahād
vakh-shur-pand āyine payāambar, vakhshurband, vakhshurnahād
vā-ki-tā-ki dastgāhe ferestānde va girandeye rādiōyi ke kuchak ast va borde kami dārad
va-kil namāyānde, kārgozār
va-kil-dar vāseteye miāne hokmrān va mardom ke darkhāste mardom rā be gushe hukumat mirasānde ast
vā-ko-nesh dar barābare konesh, aksolamal
vāk-san māyeyi ke az mikrobe yek bimāri migirand va barāye pishgiri az ān bimāri be kār mibarand
vāk-sil bande pārcheyi be range zard yā sepid ke afsarān be yektarafe sine miandāzand va neshāneye ājudāni ast
vāk-si-na-si-on māyezani, zadane vākšan
vāk-si-ne dar barābare bimāri māyekubi shode

vak-yum bihavā, khala, bedune havā
vāl jānevare bozorge daryāyi
vā-lā bālā, arzeshmand, bāgohar, guneyi pārcheye abrishami
va-lā dusti
va-lad farzand, pesar
vā-lād saqf va pusheshe khāne, chineye divār
vā-lād-gar kasi ke sākhtemān misāzad, bannā, meemār
va-lah shegefti, sargashtegi, bikhod shodan az eshq va anduh, anduhgin
va-lah za-de āsheqe sheydā, divāne
vā-lā-haz-rat bozorgvār, ālimaqaṃ, onvāni barāye shāhzādegān
va-laj belderchin, az parandegān
vā-lā-jāh bozorgvār, āliqadr
vā-lak az sabzihā, sire jangali
va-lak miveye derakhti jangali
vā-lā-ma-nesh bozorgvār, arjmand
vā-lā-ma-ne-shi bozorgvāri
vā-lān rāziāne, bādiān, az giāhān
va-lā-ne vālāne, rish, zakhm
vā-lā-ne valāne, zakhm
vā-lā-ta-bār dārāye aslo nasab, bānejd
va-lā-yat sarzamin, shahr, keshvar
va-lā-yāt sarzaminhā, shahrhā, keshvarhā, shahrestānhā
vā-le sargashte, heyrān, shifte, āsheq, guneyi bāfteye abrishami, sarāb, zāri, ziāderavi dar kāri
vā-led pedar
vā-le-de mādar
vā-le-deyn pedar va mādar
vāl-gu-ne ālgune, sorkhāb
va-lī ammā, likan, valikan, sarparast, edāre konande
vā-lī farmānrvā, sarparast, ostāndār
va-li-ahd jāneshine pādshāh
vā-li.bāl az varzeshhā
va-lid kudak, nouzād
va-lik az derakthā, vali, ammā
va-li-kan vali, ammā, likan

val-lāh sougand be khodā
va-lou va agar che, vagarche
vāls guneyi raq
val-vāl faryād kardan, boland gerye kardan
val-va-le velvele, āshub, shur, ghoughā, bāng, jusho khorush
vām go-zār-dan sepordan, chizi rā be ekhtiāre kasi gozāshtan
vām qarz, deyn
vā-mān-dan khaste shodan, bāz māndan, pas oftādan
vā-mān-de khaste, mānde, bāqi mānde, pas mānde, be jāy mānde
vā-mān-de-gi farsudegi, khastegi, pasoftādegi, bāzmāndegi
vām-dār bedehkār
vā-mi vāmdār, darmānde, binavā
vām-khāh qarzkhāh, talabkār
van ban, bane, az derakthā, pasvande mānand budan, bal, balke
vān pasvande bān dar vājehāyi mānande gallevān be maaniye gallebān, lagane bozorge felezi yā chini ke barāye shosto shuye badan dar hammām kār gozāshte mishavad
va-nak jānevare ast be mānānde gorbe
va-nā-ne nāne gerde, nāne koloft
va-nang rismāni ke khushehāye angr rā az ān biāvizand, chube borideye tāk ke az sare ān āb bechekad
vand kutāh shodeye āvand, zarfi mānānde kāse va kuze, pasvande dārandegi, pasvande mānand budan
van-dā-ne miveye derakhte van
van-di-dād yeki az panj pāreye avestā
vā-net māshine bāriye kuchak
vang āvāye bachesag, geryeye hamrāh bā faryād, bāng, dād va faryād, darvish, gedā, binavā, bichiz, tohi, khāli
vān-gāh va ān zamān

vān-gah vāngahi, bealāve
va-ni-jad vanjad, shireye derakhte van
vā-nil giāhi ast dārāye miveyi shirin va khoshbu ke dar shirinipazi be kar miravad
vanj gonjeshk
van-jad shireye derakhte van
van-ja-nak az sabzihā
van-ke balke
van-kul kāre lāzem, amre bāyeste va zaruri
va-no-mud vānemud, tazāhor, zāhersāzi
vā-no-mu-dan vānemudan, neshān dādan, dubāre bāz nemudan
vā-pas pas, donbāl, aqab, pasravi kardan, bargasht kardan
vā-pas-ga-rā mokhālefe ravesh va andishehāye nou va modern, sonnatgarā
vā-pa-sin pāyān, ākher, ākherin
va-qā-hat bisharmi
va-qār bozorgi, sangini, bordbāri
va-qā-ye ruydādihā, sargozashthā, havādes
vā-qef āgāh, bākhabar
vaqf istādan, derang kardan, darāmade dārāyi yā zamini rā be kārkhāye moayyani ekhtesās dādan
vaq-fe ist, derang, bāzistādan, dodeli
vaq-fi vaqf shode
va-qih bisharm, biāzarm
vaqt gāh, zamān, hangām, doure
vaq-ti hangāmi, zamāni
vaqt-she-nās kasi ke gāhe har kārī rā midānad
var pahlu, kenār, kamar, sine, bar, va agar, su, jāneb, taraf, garmi, pasvande dārāndegi dar vājehāyi mānānde ganjvar yā dāneshvar
vār pasvandi be maaniye mānand va dāshthan mānāde parivār va ayālvār, bār, martabe, mehr, dusti

var raf-tan bāzi kardan, khod rā bā chizi sargarm kardan
va-rā pas, posht, fārzande farzand
vā-raf-tan shol shodan, āb shodan, az ham pāshide shodan, yekke khordan
vā-raf-te shol, sost, tanbal, bihesh, az ham pāshide, shegeft zade
vā-raf-te-gi sosti, sholi, bihāli, az ham pāshidegi
va-rāgh varagh, forugh, roushanāyi, zabāneye ātash
vā-ragh vāregh, baragh, gelim, palās, ābband, sadd va bandi ke az chub va gel jelouye ābe juy bandand, lahime felezāt
vā-ra-hā-ni-dan āzād sākhtan
vā-ra-hi-dan rahā shodan, āzād gashtan
va-rakhch varakhj, zesht, palid, zabun, past, cherkin
va-rakh-chi palidi, zeshti
va-rakhj varakhch, zesht, palid, zabun, past, cherkin
va-ral susmāri dārāye sare pahn
va-ram āmās, barāmadegiye puste badan
va-rām āsān, sahl, pāresange tarāzu
vā-ran vāren, āranj, āran, vāranj, bande dast miāne sāed va bāzu
va-ran-bar ānsu, āntaraf, suye digar
va-ran-dāz barandāz, bāzdid, did zadan, andāze
vā-rang range mokhālefe
va-ranj āzmand, haris
vā-ranj vāran, āranj, āran, bande dast miāne sāed va bāzu
va-ran-jan varanjin, dastbande zanān
va-ran-jin varanjan, dastbande zanān
va-raq barg, barge kāghaz, barge derakht
va-raq-pā-re barge kuchak, kāghaze biarzesh

va-ra-se vāresān

va-rash-nān peyravāne payāambar

va-rash-tād varashtāb, varastād,

jīre, moqarrari, mostamarri

vā-ra-si bāzrasi, jostoju, be deqqat rasidegi kardan

va-ras-tād varashtāb, mavājeb, jīre,

mozd, moqarrari, mostamarri

vā-ras-te āzād, āsude, biālāyesh

vā-ras-te-gi rahāyi, āzādegi,

forutani

va-rasm ātash, garmāye ātash

var-chi-dan barchidan

vard gol, gole sorkh

var-dak asbāb va vasāyeli ke arus

bā khod be khāneye shouhar

mibarad

var-da-ne chubi ke bā ān goluleye

khamir rā pahn mikonand

var-dār bardār

var-dāsh-tan bardāshtan

var-dast dastyār, komak, yāri

dahande

var-de chubi ke kabutarbāz bā ān

kabutarān rā miparānad

var-dij belderchin

var-duk varduke, vardak, asbāb va

vasāyeli ke arus bā khod be khāneye

shouhar mibarad

vā-re bāre, noubat, martabe, az

pasvandhā mānande māvāre va

gushvāre

vā-red darāyande, andar shode,

āmāde, dākhel, vorud nemude,

chiredast, māher, be jā, be moured

vā-re-dāt kālāhāyi ke az khārej be

keshvar vāred mishavad

vā-res ers barande

vā-re-si-dan bāzresidan, vosul,

daryāftan

va **vargh** ābband, seylband, saddi ke az

gel va alaf jelouye rudkhāne

mibandand, forugh, roushanāyi

var-gha-lā-ni-de-gi barangikhtegi,

tahrīk

var-ghast barghast, giāhi ast be

mānande esfenāj

var-gho-lom-bi-dan barāmadan,

varqolombidan, varam kardan

var-gush vargushi, gushvāreye

bolandi ke āvizhāye ān tā ruye

shānehā beresad

var-hamin nāni az ārde gandom va

jou

va-rid siāhrag, raghāyi ke khun rā

be qalb bāz migardānad, rage gardan

vā-rikh-tan rikhtan, hesāb rā tasviye

kardan

vā-rikh-te dobāre rikhte, hesābi ke

tasviye shode ast

vā-ris goshād shodan rag dar sāqe

pā

vā-riz rizesh, rikhtan, rikhtane pul

be hesāb, tasviye kardane hesābe

bānki

varj arj, arzesh, martabe, shoukat

var-jā-vand arjmand, arzeshmand,

gerānqadr, gerāmi, nirumand

var-je var-je kar-dan jastokhiz

kardan, jonbojush kardan

varj-mand arjmand, dārāye shokuh,

bolandpāye

var-kāk lāshkhor, az parandegāne

bozorg

var-kār miveyi ke az buteye giāh

bedast āyad va na az derakht

mānande hendavāne

var-māl za-dan āstin bālā zadan,

gorikhtan

var-mā-li-dan āstin bālā zadan,

dāman be kamar zadan, gorikhtan

var-mān-de-gi darde shekam va

rude

var-nā bornā, javān, khub, niku

var-na varne, vagarna, va agar na

var-nā-me barnāme, onvāne nāme

var-pa-ri-dan dochāre marge

nāgahāni shodan

var-pa-ri-de dochāre marge

nāgahāni shode

var-pu-sha-ne varpushe, chādor va rupushe zanān

var-pu-she rusari va rupushe zanān

var-ra-fān miānjiye bakhshāyeshe gonāhān, shafāat konande

vars chubi ke dar biniye shotor konand, mahāre shotor

var-sā-khi-dan lisidan

var-sang shegeft, pārsange tarāzu

var-sāz ārāste, zarif, zibā

var-shak kiseye dāru

var-shān guneyi kabutare biābāni

var-shāsb nami barāye pesarān

var-she-kas-tan ziān didan va az dast dādane sarmāye va dārāyi

var-she-kas-te kasi ke dārāyi va sarmāyeye khod rā az dast dāde ast

var-she-kas-te-gi az dast dādane sarmāye va dārāyi

var-shou āliāje mes, ruy va nikel, az felezhā

var-si guneyi kabutar, kāseye zarrin

var-sij dargāh, āstāneye khāne, saqf

vart berahne, lokht

var-tāj giāhe āftābgardān

var-taj vartij, vartej, belderchin, az parandegān

var-te gharqāb, manjalāb

var-tij vartaj, belderchin

vā-ru vārun, vājgun, posht, zegil

vā-ru za-dan poshtak zadan, vākonesh neshān dādan

vā-run vāru, vājgun, sarnegun, shum

vā-run-bakht bakht bargashte

vā-ru-ne vājgune, sarnegun, baraks

vā-ru-ni shum, nākhøjaste

var-vā-re barbāre, bālākhāne

varz kār, pishe, keshāvarzi

var-zā gāve nar

var-za-gan kuzeye por az āb

var-zan-de kushande, kār konande

var-ze kesht kardan, keshāvarzi

kardan, pisheye keshāvarz va barzgar, kār kardan

var-zesh anjāme tamrin barāye parvareh va tandorostiye badan, kushidan, kār kardan

var-zesh-gāh jāye varzesh kardan

var-zesh-kār varzesh konande, pahlavān

varz-gar barzgar, keshāvarz

varz-gāv gāve kārī, varzā, gāve nar barāye shokhm zadan

var-zi barzgar, keshāvarz

var-zi-dan varzesh kardan, kushidan, sakht kār kardan

var-zi-de nirumand, kār āzmude

var-zi-de-gi tajrobe dāshtan

varz-kār keshāvarz, barzgar

var-zou varzā, varzāv, gāve nari ke barāye shokhm zadan be kār miravad

vas bas

va-sā-et vasāyet, vāsetehā, miānjihā

va-sakh cherk, rim

va-san vaĵan, āludegi, palidi, ālāyesh, āghāze khāb, chort zadan

vā-sar-an-gi-dan ru bartāftan, khoddāri kardan, enkār kardan

va-sat miān, miāne

va-sā-tat miānjigari

va-sā-ves vasvasehā, andishehāye bad

va-sā-yā pandhā, andarzhā

va-sā-yat pand, andarz, sefāresh

va-sā-yel vasilehā, asbāb, lavāzem, dastāvizhā

va-sā-ye-le naq-li-ye vasāyele āmadoshod mānande otobus va tāxi

va-sā-yet vāsetehā, vasilehā

va-se chubdasti

vā-sef vasf konande, setāyande

vā-sel peyvaste, vasl shavande

vā-sel sho-dan rasidan, peyvastan

vā-set miānji

vā-se-ta-dan vāsetāndan, bāzpas

gereftan, pas gereftan

vā-se-te miānji, miāne, dallāl, sabab

vasf bayāne chegunegi

vash bargozide, vasht, khub, zibā, khosh, mānand, risheye dastār va kamarband, ghuzeye panbe, panbeye pāk nakarde, pasvande shabāhat mānande parivash

vash ā-ma-di khosh āmadi

vāsh giāh

vā-shā-me bāshāme, vāshām, rusari, chārqad, sarandāz

va-shan vaʿjan, vasan, āludegi, nāpāki, ālāyesh

va-shā-ni vashāne, guneyi zar ke dar gozashte rāyej bude ast

va-shank mil va abzāre āhani ke bā ān panbedāne rā az panbe jodā mikardand, anbāshteye kharboze va hendavāne

va-shaq jānevāri be mānānde rubāh

vā-she bāshe, bāshu, parandeye shekāri ke az bāz kuchaktar ast

vā-she-nag vāsheng, vāshang, chubakzan, pāsbān, raise pāsbānān

vā-sheng vāshang, chubakzan, pāsbān, raise pāsbānān

vā-she-r halqeye pelāstiki yā felezi ke barāye ābbandi kardan miāne do jesme sakht jā midahand

vash-fang giāhi ke dānehāye ān kārborde dāruyi dārad

vash-ga-le dāneye anguri ke az khushe jodā shode ast

vash-gan ālate tanāsoli

vash-gar-de vashkarde, bātajrobe, chābok, kārpardāz, nirumand

vash-ga-ri-dan vashkardidan, kār rā bā chosti va chālāki anjām dādan

vash-gu-li-dan chālāki dar kār, chābok budan

va-shi khubi, khoshi, pārcheye dibā

vā-shi sokhanchin

va-shij az derakhthā

va-shi-ne joushan, zereh, pusheshe sarbāzān be hangāme jang

vash-ka-le vashgale, dāneye anguri ke az khushe jodā shode ast

vash-kar-dan vashkaridan, kārī rā be chāboki va chālāki anjām dādan

vash-kar-de vashgarde, bātajrobe, chābok, kārpardāz, nirumand

vāsh-kar-de vashkarde, chost va chābok, sākhte va pardākhte

vash-kar-di-dan vashgaridan, kār rā bā chosti va chālāki anjām dādan

vash-ku-li-dan vashgulidan, chosti va chālāki dar kār neshān dādan

vashm bokhār, bokhāre āb, meh, abre tirerange nazdik be zamin, khāl

vash-mak kafshe charmin, pāyafzār

vash-nād vasnād, vastād, vastāz, farāvān, besyār, anbuḥ, sarshār, por

vash-ne shiḥeye asb, bānge asb

vash-ni vasni, havu

vasht vash, khub, khosh, niku,

pāykubi, raqsidan

vash-tan pāykubi kardan, raqsidan, doure khod charkhidan, dour zadan

vash-ti khoshi, khubi, nikuyi

vash-ti-dan pāykubi kardan, raqsidan

vash-yān pādāsh, mokāfāt, jazā

va-si kasi ke kārḥāye morde rā pas az margash rasidegi va edāre konad

va-si-le abzār, sabab, dastāviz

va-sim zibā, khubru, nikuruy

va-si-qe gerougān, ahdnāme

va-si-yat sefāresh barāye pas az marg, pand, andarz

va-si-yat-nā-me nāmeysi ke dar ān kasi sefāreshhāye pas az margash rā minevisad, andarznāme

vasl peyvastan, be ham rasidan

vas-lat peyvand, peyvastegi

vas-le pine, pāre

vasm dāgh, neshān, dāgh kardan

vas-me range siāhi ke zanān barāye ārāyesh be abru keshand, az giāhān

vas-nād vastād, vastāz, farāvān,

besyār, anbuḥ, sarshār, por

vas-ni vosni, havu, habu, do zan ke yek shouhar dārand

vas-puhr vaspur, vāspur, farnāme shāhzādegāne ashkāni va sāsāni
vas-sa-lām hamin va bas, tamām, dorud
vas-se chubdasti, ālte mard, narine
vas-tā setāyeshe khodā, astā, tafsiरे zand, avestā
vas-tād vastāz, farāvān, besyār, anbuh, sarshār, por
vās-tā-dan istādan
vās-tar-yush keshāvarz, tabaqe keshāvarz ke yeki az chahār tabaqeye dourāne sāsāni be shomār miraft
vās-tar-yush-bad raise tabaqeye keshāvarzān dar dourāne sāsāni
vas-ti bargardān, tarjome, tafsiर
vas-vās andisheye parishān, dodeli dar andishe, andisheye bad
vas-va-se rāh yāftane andisheye bad be del
vas-vā-si kasi ke dārāye vasvās ast, dodel, moraddad
vāt sokhan, vāje, pustin
vat vāt, pustin
va-tan mihan, zādghāh
va-ta-ni mansub be vatan, mihani
vā-tar durtar, ānsutar
va-tar zehe kamān, khatte rāsti ke do pāyāne yek kamān rā be ham bepeyvandad, khatti ke dāyere ra be do qesmate nābarābar taqsim konad, pahluye ruberu be zāviyeye qāeme dar mosallas, zardpey
vā-ter-po-lo az varzeshhā ke dar āb bāzi mishavad
vāt-gar sokhanrān, dāstangu, pustinduz
vat-gar vātgar, sokhanrān, dāstangu, pustinduz
va-ti-re ravesh, tartib, dastur
va-var az vasāyele māhigiri
vā-vey-lā afsus, darighā
vāx mādeye charbi ke kafsh rā bā ān pāk va barrāq mikonand

vāy vājeye dard, afsus, darigh, gomrāh, chāhi ke dārāye nardebān bāshad
vā-yā bāyā, bāyeste, lāzem, zaruri
vā-yā-vāy shur va ghoughāye mātām zadegān
vā-ye vāyā, bāyeste, lāzem, zaruri
vā-yest bāyest, zaruri, lāzem
vā-yij vāyich, vādi, chubbast va dārbaste tāke angur
va-yug vayu, bayu, bayug, arus
vāz bāz, goshode
vaz pakhsh konandeye āb, abzāri barāye taqsim kardane ābe ābyāri, kutāh shodeye va az
vā-za-dan radd kardan, pas zadan, napaziroftan, jodā kardan
vā-za-de radd shode, pas zade, mardud, pazirofte nashode, nāmarghub
vā-za-de-gi sarkhordegi, yaas, nāomid shodan
va-zagh vazak, ghuk, qurbāghe
va-zak vazagh, ghuk, qurbāghe, az derakhtān
va-zam az derakhtān
va-zān vazesh konande, dar hāle vazidan, vazande, kutāh shodeye va az ān
va-zā-yef vazifehā, kārkhāyi ke bāyad anjām dād
vā-zeh peydā, namāyān, āshkār
vā-ze-lin az farāvardehāye naft, māddeye roughani ke dar sākhte pomād va lavāzeme ārāyesh be kār miravad
va-zesh vazidan, jonbeshe bād
va-zi-dan be jonbesh darāmadane bād, vazesh
va-zi-fe taklif, kārī ke bāyad anjām dād
va-zin sangin, bāvaqār, dārāye pāye va maqām
va-zir ozve doulat va raise yek vezāratkhāne, az mohrehāye shatranj

va-zi-ri mansub be vazir, zarfî pahn kuchaktar az douri, az andâzehâye ketâb, guneyi anjir

vaz-i-yat mouqeyyat, chegunegi

vazm pârûye chubi ke bâ ân barf rā pârû mikonand

vazn sanginî, meqdâr, sanjesh, sanjidan

vaz-ne sange tarâzu, az abzâre varzeshe vaznebardârî

vaz-ne-bar-dâ-ri az varzeshhâ

ve-dâ bedrud goftan

ve-dâd dusti

ve-fâq sâzgâri, sâzesh, sâzvâri

vefq sâzgâri, monâsebat

veh beh, nik

ve-hang halqeye chubin ke bar bâr bandand, rekâbe chubin, yek dam âb

veh-ma-nesh behmanesh,

niknahâd, nikandish

vej-dân daryâftan, nirûye daruni ke khub rā az bad tashkhis midahad

vej-he âberu, eetetâr

ve-jin kandane alafhâye harz

vel rahâ, âzâd, bikâr, velgard

ve-lâ-dat zâyesh, zâyide shodan, be donyâ âmadan

ve-larm âbe nimgarm, na garm na sard

ve-lâv az ham pâshide, parâkande, velou

ve-lâ-yat farmânravâyî

vel-char vel charande, bibandobâr, khodsar

ve-len-gâr bibandobâr, velgard, bikâre

ve-len-gâ-ri bibandobâri, velgardi

ve-len-go vâz galo goshâd,

bihesâbo ketâb, bibandobâr

vel-gard bikâre, bibandobâr,

velengâr

vel-kharj ânke pule khod rā bihude kharj konad

ve-lou parâkande, pâshide, âzâd, rahâ, velâv

ve-lou sho-dan az ham pâshidan, parâkande shodan, rûye zamin pahn shodan

vel-ve-le âshub, shur, ghoughâ, bâng

ve-nus nâhid, zohre, neshâne va sambole zibâyî nazde yunâniân

ver porguyî, sokhane bihude

ver za-dan porguyî kardan, verrâji

ve-râ-sat bahre bordan, ers bodrdan

verd niâyesh, doâ

ver-dân zegil, âjakh

ve-riz shireye derakhte aqâqiâ

ver-mi-shel guneyî mâkâroneye nâzok ke dar sup mirizand

ver-ni charme barrâq

ver-o-ver porguyî, tekrâr, verrâji

ver-râj porgu, porharf

ver-sâd abzâri barâye horufchini

ver-ver tond tond sokhan goftan, besyâr sokhan goftan

ve-sâl peyvastan, be ham rasidan

ve-sâm medâl, neshân, zibâ, khubru

vesh-gul veshkul, chost, châbok, nirumand

vesh-gu-li-dan beshkulidan, chosti va châlâki dar kâr

vesh-gun veshkun, nishgun, neshgun, neshgonj, neshgong, gusht

yâ puste badane kasi rā bâ do

angosht feshordan

vesh-ke veshkal, guspane nar, quch

vesh-kul veshgul, châbok, hushyâr, nirumand

vey u, zamire sewom shakhse mofrad, andâze, meqdâr, barâbar

veyd châre, darmân

vey-dâ kutâh shodeye hoveydâ,

peydâ, padidâr, âshkâr

vey-fer guneyî biskevit

veyl vây, vâjeye afsus, châh va goudâli dar duzakhs

vey-lân sargardân, sargashte, âvâre

vey-lâ-ni sargardâni, âshoftegi

veys darvishi, bichizi, khāsteye ādami
vez sedāye magas, fer, chin va shekane muye siāhpustān
ve-zā-rat vaziri, vezāratkhāne
ve-zā-rat-khā-ne jāyi ke vazir dar ānjā kār mikonad
vez-vez sedāye bāle zanbur va magas be hangāme parvāz
vez-ve-zi muyi ke chin va shekane riz va besyār dāshte bāshad
vi-ār hālāti ke dar ān zanāne ābestan be barkhi az khordanihā gerāyeshe sakht peydā mikonand
vi-ā-rā-ne khorāki ke barāye viāre zane ābestan āmāde mikonand
vib-rā-tor larzāne, dastgāhi ke larzesh padid miāvarad, dastgāhi ke bā larzesh hobābhāye havā rā az darune betone tāze birun mikonad
vid chāre, darmān, kam, andak, gomshode
vi-dā kam, andak, peydā
vi-dād bidād, setam
vi-dād-gar bidādgar, setamgar
vi-das-tar bidastar, az jānevarān
vi-di-o dastgāhe zabt va pakhshe tasvir va sedā
vi-di-o-klub vidioklup, jāye kerāye kardane filmhāye vidioyi
vi-ja-gān dustāne vīje, khavās, nazdikān, nazdikāne farmānravā
vi-je bargozide, khāss, pāk, khāles
vi-je-gi khosusiyat, pāki
vi-je-nā-me shomāreyi az yek nashriye ke be matlabe vījeyi ekhtesās dārad
vi-jesh parastidan, setāyesh
vikh-tan bikhtan, vizidan, gharbāl kardan
vil piruzi
vi-lā khāneye bozorg, khāneye tābestāni
vi-lān kāre be ham nāpeyvaste
vi-lānj shirini

vil-cher sandaliye charkhdāri ke bimārān rā bā ān jābejā mikonand, charkhak
vi-le āvā, āvāz, nāle, bāng, faryād, sedāye boland
vi-le kar-dan nāle kardan
vim kāngel, āmikhteyi az gel, kāh va gach ke bar divār yā saqfe sākhtemān mimāland
vin rang, fām, angure siāh
vi-nad binad
vi-na-dā-nak nāfeye moshk
vi-o-lā az sāzhāye zehi ke be violon mimānad va andaki az ān bozorgtar ast
vi-o-lon az sāzhāye zehi ke chahār sim dārad va bā ārshe navākhte mishavad
vir daryāft, hush, fahm, yād, zehn, az bar kardan, be khāter sepordan, hefz kardan, nāle, faryād, meyl va havase sakht be chizi
vi-rā āmuzande, yād girande, kasi ke hāfezeye khubi dārad, hushmand
vi-rāf az rahbarāne zartoshti dar zamāne sāsāniān
vi-raj az dāruhā
vi-rāj harakate otomobili ke peyvaste be chap va rāst beravad
vi-rān birān, kharāb, nāābād, nābud
vi-rā-ne kharābe
vi-rā-ni kharābi, nābudi
vi-rās-tan pirāstan, ārāstan
vi-rās-tār ānke neveshtehā rā pirāste va barāye chāp va pakhshe āmāde mikonand
vi-rā-yesh kam yā ziād kardane matlab, bāzbini va dorost kardane neveshtehāyi ke barāye chāp va pakhshe āmāde shodeand
vi-re buteye giāh mānande buteye kharboze va hendavāne, giāhi ke be doure derakhtāne nazdike khod mipichad
vir-gul neshāne fāsele be shekle ”, “

vi-rus moujude besyār rizi ke bāese boruze bimāri mishavad, barnāme ye kuchaki ke be darune sisteme rāyāne rāh yāfte va kāre ān rā mokhtal mikonad

vi-se nāme pedare pīrān sarlashkare afrāsiāb dar shāhnāme

vi-se-gān visagān, khāndāne vise

vish az parandegān

vi-she bishe, bishu, jangale tang

vi-shi-dan gostardan, pahn kardan, pichidan

vi-shi-de gostar de, pichide, afrākhte

vi-so-tud bisotud, bisotu, visotu, monker, kāfer, biimān

vi-so-tud sho-dan bāvar nakardan, monker shodan

vi-tā-min mavāde vijeyi dar khorākihā ke barāye badan zaruri hstand va be gunehāyi mānade A, B1, B2, C, E va gheyre yāft mishavand

vit-rāy guneyi naqqāshi bar ruye shishe

vit-rin qafāseye shisheyi, shisheye maghāzehā ke dar poshte ān kālā be namāyesh gozārānd

vi-zā ravādīd

vi-zit didane bimār, didār, bāzdid

vi-zi-tor didār konande

vo-fur farāvāni, besyāri

vo-gāl zoghāl

vohl sarve kuhi, az derakhtān

vo-hush jānevarāne vahshi

vo-ḡank pārcheye sorkhrangi ke be peykāne tīr bandand, zinat, ārāyesh, pustini az puste samur, pineye jāme

vo-jub lāzem budan, vājeb shodan

vo-jud hasti, budan

vo-juh chehrehā, raveshhā, pulhā

vo-ju-hāt pulhā

vo-ju-l shur, ghoughā, shuridan, parishāni, ostokhāne pāshneye pā

vo-ju-lan-de shuride, shurangiz, shurānande

vo-ju-li-dan barangizāndan, shurādan, ghoughā kardan, gozārdane kārḡā

vo-ka-lā namāyandegān, wakilān

vol negār, gol, shekufe

vo-lā-ni velāni, sharābe nourside

vol-ghu-ne volgune, sorkhāb

volt vāhede ekhtelāfe potānsiyel dar fizik

vol-tāj ekhtelāfe potānsiyel

vol-tā-metr abzāri ke barāye tajziyeye āb be vasileye jaryāne elektrisite be kār miravad

volt-metr voltsanj, dastgāhi barāye sanjeshe volt va ekhtelāfe potānsiyel

volt-sanj voltmetr, dastgāhi barāye sanjeshe volt

vo-lum andāzeye sedāye har sisteme souti, gonjāyesh

vo-qu padid āmadan, boruz

vo-quf āgāh shodan, āgāhi, ist

vo-rāz gorāz, khuke nar, khuke vahshi

vo-rib orib, nārāst, kaj, kaj

vor-rās vāresān, bāzmāndegān

vo-rud rasidan, dākhel shodan, darāmadan be jāyi

vo-ru-di mansub be vorud mānande dare vorudi yā āzmune vorudi

vo-rugh tiregi, siāhi, ārugh, bāde galu, dar barābare forugh

vo-rut khashm

vos-aat goshādi, pahnāvāri, farākhi, gostardegī, pahnā

voshk guneyi shireye giāhi

voshk-dā-ne miveye derakht bane

voshm belderchin, badbade

voshm-gir shekārchiye belderchin

vos-sad bossad, vassad, marjān

vos-tā miāni, miāne

vo-sul rasidan, vorud

vo-suq etminān dāshthan be kasi

vo-za-rā vazirān

vo-zorg bozorg

vo-zu ābdast, dastnamāz

vo-zuh āshkār shodan, roushan
shodan, peydā shodan
vul jonbesh, takān
vul za-dan vul khordan, jonbidan
be mānande kerm, dar ham shodan
vu-ru-jak bāzigush, sheytān

A large blue uppercase letter 'W' is positioned to the left of a smaller green lowercase letter 'w'. The 'w' has a subtle shadow effect behind it.

Harfe W tanhā dar miān yā pāyāne
vājehāye Pārsi miāyad.

Harfe X tanhā dar miān yā pāyāne
vājehāye Pārsi miāyad.

Yy

yā vājeje gozinesh yā shart
yaa-ni be chame, vājeji ke dar touzihe sokhan be kār miravad
yaa-ni che barāye che, be che jahat
yaa-qub leys az delāvarāne Pārsi
yaas nāomidi, nāomid shodan
yāb nābud, bifāyede, bihude, peydā kon, pasvandi be chame yābande
yab tire peykāndār
yā-ban-de jostoju konande, peydā konande, daryābande, dark konande
ya-bast giāhi ast be mānande esfenāj
yā-ber zamini ke dar gozashte pādshāh yā farmānravā barāye gozarāne zendegi be kasi midād
yā-bes khoshk, sakt
yā-bi-dan yāftan, peydā kardan
yab-ruh az giāhān
yā-bu asbe bārکش, asbi ke az ne jāde khub va momtāz nabāshad
yād andishe, hāfeze, zehn, khāter, āmukhtan, bidāri
yād ā-var-dan be khāter āvardan, yādāvari kardan
yād dā-dan āmukhtan, āmuzāndan
yād dāsh-tan be khāter āvardan, az bar budan, āgāh budan
yād ge-ref-tan āmukhtan, farā gereftan
yād kar-dan be khāter āvardane kasi, yādāvari kardan
ya-dak donbāle, pālād, asbe hamrā, jāygozin
ya-da-ki asbāb va lavāzemi ke brāye jāygozini dar khodrū va mānande ān be kār miravad
yā-dash be-kheyr yādash gerāmi
yā-dā-var yād āvarande

yā-dā-var sho-dan be khāter āvardan
yā-dā-va-ri tazakkor, be khāter āvardan
yād-bād yādkard, yād
yād-bud yādgār, marāsemi ke be yāde kasi bargozār mikonand
yād-dāsht ānche dar yād mimānad, nāmeje kutāh, daftari ke dar ān chiz nevisand tā farāmush nashavad, be khāter sepordane chizi
yā-de tavānāyiye yādgiri va be khāter sepordane chizhā, roshve
yād-gār yādbud, neshān, har chizi ke az kasi yādāvari konad, hadiye
yād-gā-ri ānche barāye yādbud be kasi dahand
yād-mān ānche barāye yādbude kasi yā ruydādi sākhte mishavad
yād-nā-me ketābi ke be yāde kasi neveshte shod
yad-re yazre, lablāb, ashaqe, guneyi pichak
yād-vā-re marāsemi ke be yāde kasi yā ruydādi bargozār mishavad
ya-e-se zani ke digar ādate māhiāne nashavad, nāzā, satarvan
ya-e-se-gi doureyi ke dar ān ādate māhiāneye zan pāyān migirad
yā-fe yāve, bihude, gomshode
yā-fe-da-rāy bihudegu, jājkhāy
yā-fer yāfar, bāzigar
yāf-tan be dast āvardan, peydā kardan, shenākhtan
yāf-te be dast āvarde, peydā karde
yāf-te sho-dan peydā shodan, be dast āmadan
ya-gān yegān, yek, yegāne, bihamtā, bimānand, az taqsimāte artesh
ya-ghām ghul, ghule biābāni
yā-ghi sarkesh, nāfarmān
yā-ghi-ga-ri nāfarmāni, sarkeshi
yagh-lā tābe, tāveye āhani barāye sorkh kardane gusht

yagh-lā-vi yaghlā, tābeye kuchake dastedār, kāseye dastedāre sarbāzān

yagh-mā chapāvol, ghārat, tārāj, chāpidan

yagh-mā-gar ghāratgar

yagh-mā-yi mansub be yaghmā, zibā

yagh-mi-sā rivās

yagh-nāgh kolāhe zarduzi shode

yagh-nagh māre zarde bizahr

ya-gu-ne yek güne, yeksān

ya-ho-va nāmi ke dar tourāt be khodā dāde shode ast

ya-hud peyrouye dine musā

ya-hu-di kasi ke peyrouye dine

yahud bāshad, kalimi

yah-yā nāmi barāye pesarān

yā-kand yāqut, az sanghāye gerānbahā

ya-kan-dāz yekandāz, tire

peykāndāri ke borde ān ziād bāshad,

tiri ke bā yekbār andākhtan kāre

shekār rā besāzad, kutāh shodeye

yekandāze, barābar, yeksān

ya-kā-yak yekāyek, yek be yek,

yeki pas az digari, nāghān

yak-dak āb yā har māyeye

nimgarm, māyeyi ke na sard va na garm bāshad

yak-desh yakdash, dorage, ādam yā

jānevāri ke az do nejād bāshad,

darāmikhtane do chiz bā ham

yakh ābi ke bar asare sarmā baste

va seft shode bāshad

yakh-ban-dān sarmāye besyār

sakht, qesmati az dourāne

chahārome zaminshenāsi

yakh-chāl az ābzāre āshpazkhāne

barāye sard negahdāshane

khorākihā, jāye negāhdāriye yakh

yakh-che tagarg, jāle

yakh-dān jāye yākh, zarfe yakh

ya-khe yaqe, geribān, qesmati az

pushāk ke doure gardan jāy migirad,

guneyi nāne nāzok, yukhe

yakh-ni abgushti az sibzamini,

lubiā, nokhod va mivehāye khoshk shode mānande zardālu

yakh-she-kan shekanandeye yakh, kashtiye vijeyi ke barāye shekastane

yakhhāye daryā be kār miravad

yākh-tan ākhtan, yāzidan, birun

kashidan, kashidane tigh va

shamshir az ghalāf, zadan va

andākhtan, āshkār kardan, porsidan,

gerāyidan, motamāyel shodan

yākh-te birun kashide shode, ākhte,

khomre, khome kuchak, sellul,

kuchaktarin yagāne zende az badane jāndārān

yal delāvar, pahlavān, āzād, rahā,

delir, mobārez

yāl gardan, bikhe gardan, muye

gardane asb, zur, qodrat

ya-lak kolāhe gushi vijeye

pādshāhān, gusheyi az kolāh yā tāj

ya-lān delirān, pahlavānān

yal-dā akharin shabe pāyiz va

āghāze zemestān ke derāztarin shabe

sāl ast va Pārsiān dar in shab jashni

be hamin nām barpā mikonand

ya-le āzād, rahā, vel, khodsar, harze,

bihude, ruspi, tanhā, yala

ya-le dā-dan lam dādan, takye

dādan

ya-le kar-dan rahā kardan

yā-le shākhe gāv, piāleye vijeye

mey

ya-li pahlavāni, deliri, delāvāri

ya-li-zan khānānde

yal-kan manjaniq, sangandāzi ke

dar gozashte dar dejhā be kār borde

mishod

yal-mān āsibe shamshir, labeye

tigh, zadane shamshir

yāl-mand ayālmānd, ayālvār,

dārāye zan va farzand

yal-me qabā, az pushāk

yā-lo ku-pāl tush va tavān, niru,

zurmandi

yal-ve az parandegān
yām peyk, asbe yadak, asbe chāpāri
yām-chi peyk, chāpār, negahbāne
 chāpārkhāne
ya-min samte rāst
yām-khā-ne postkhāne,
 chāpārkhāne
yā-moft moft, rāygān
yān sokhane bihude, hazyān
yan-but az giāhān
yā-ne az dānehāye roughani, hāvan,
 zarfi ke dar ān chiz kuband, bazrak
yan-ge roushanāyi, donbāle
yan-gi nou, tāze
yank āyin, ravesh, rāh
yan-me az giāhāne dāruyi
ya-qe yakhe, geribān, gerivān
ya-qin bāvar, bigomān
ya-qin kar-dan bāvar kardan
ya-qi-nan bigomān
yā-qut yākand, sange gerānbahā
yā-qu-ti be range yāqut, guneyi
 angur
yār dust, hamdam, rafiq
ya-rā chin va shekan
yā-rā tavānāyi, niru, dārāye tavān
ya-rāgh yaragh, asbe tondrou
yā-ra-gi yārāyi, tavānāyi
yā-raj yāre, dastband
yā-rak bachedān, zehdān
yā-rand doshnām, nefrin
yā-rā-ne subsid, az ruye yāri
ya-rāq navā, zin va barge asb, sāz
 va selāhe marde jangi, dar va panjare
ya-ra-qān zardi, az bimārihā
yā-ras-tan tavānestan
yā-rā-yi tavānāyi, tāb, tāvān
yārd vāhedī barāye derāzā
yā-re dastband, zinati ke zanān dar
 dast konand, tavān, niru
yā-re-gir bājgir, kharājgir
yā-ri dusti, hamrāhi, komak, nesbate
 zanhāye do barādar be yekdigar, jāri
yā-ri-dan yāri kardan
yā-ri-gar yāri konande, niru dahande

yar-ma-ghān armaghān, soughāti
yār-mand dust, yāri dahande
yar-mar entezār, negarāni
yār-ras yāri dahande
yā-ru yāre kuchak, folāni
yās az golhā, gole yāsaman
yā-sā āyin va dasture moghol
yā-sa-man gole yās
yā-sā-me az māliāthā
yā-sa-min yāsaman, az golhā
yā-sān sezāvār, darkhor, shāyeste
ya-sār samte chap
yā-se yāsā, āyin va dasture moghol
yā-sej yāsech, tire dārāye peykān
yā-sem yāsaman, yāsaman
yashb tāzi shodeye yashp, yashm,
 az sanghāye gerānbahā
yashf yashp, sangi gerānbahā ast
yashk dandānhāye pishin
yashm yashp, yashf, az sanghāye
 gerānbahā
yash-me charm va puste khāmi ke
 be vasileye māleshe dast ān rā narm
 karde bāshand, parandākh
yash-mi be range yashm, be range
 sabze tire
yashp az sanghāye gerānbahā
yasht niāyesh, parastesh, bakhshi
 az avestā dar setāyeshe parvardgār
yash-tan niāyesh kardan, setāyesh
 kardan, parastidan
yash-te kar-dan namāz khāndan
yā-sich yāsech, tire dārāye peykān
yas-nā parastesh, setāyesh, jashn,
 yeki az panj pāreye avestā ke be
 hangāme āyine dini sorude mishavad
 va dārāye haftādo do pāre mibāshad
 va be hamin sabab bandi ke
 zartoshtiān be doure kamar
 mibandand va kosti yā koshti
 nāmide mishavad ham az haftādo do
 nakhe pashmi bāfte mishavad
ya-tāq pāsbāni, keshik
yā-tā-qān vasileyi dar motore
 khodrūhā

ya-tim kudake bipedar
ya-tim-che az khorâkihâ
ya-tim-khâ-ne jâye parvareshe kudakâne bisarparast
yâ-vand pādshāh
yâ-van-dân pādshāhhâ
yâ-var poshtibân, yâr, dust, yâri konande
yâ-va-ri yâri, poshtibâni
ya-vâsh âheste, ârâm, be narmi
ya-vâ-sha-ki be ârâmi, be âhestegi
yâ-ve yâva, sokhane bihude, harze
yâ-ve-gi yâvagi, harzegi, bihudegi
yâ-ve-gu yâveguy, bihudegu
yaz guneyi buteye khârdâr ke barâye jelougiri az jânevarân be doure châdor migozârاند
yâz vâhede derâzâ, gâm, qadam
ya-zak jeludâr, jelouye sepâh
yâ-zân qasdkonân
yâ-zan-de âhang va qasd konande
yaz-dâ-di yazdâdin, kufteyi ke dar ân tokhme morgh pokhte bâshand
yâz-dah az shomârehâ, az adadhâ
yaz-dân parvardgâr, khodâ
yâz-dan yâzidan, bâlidan, qasd va âhang kardan
yâ-ze khamyâze, larze, keshesh
yâ-zesh âhang, qasd, nomow
yâ-zi-dan bâlidan, nomow kardan, dast andâkhtan, qasd kardan
yaz-ne shouhare khâhar
ye-gân yagân, yegâne, bimânand
ye-gâ-ne bihamtâ, bimânand
ye-gâ-ne-gi hambaste budan
yek adade nokhost, tanhâ, bihamtâ
yek be do nâgahân
yek be yek yekâyek, nâgahân
yek do-wom yek az do qesmat, nim
yek he-zâ-rom yek az hezâr qesmat
yek sa-dom yek az sad qesmat
ye-kân yegân, yegâne, bihamtâ, tak, yek yek, yekhâ
ye-kâ-yek yakâyak, yek be yek, yeki pas az digari, nâgahân

yek-bakh-te zani ke tanhâ yek bâr shouhar karde bâshad
yek-band peyvaste, poshte sare ham
yek-bâ-re nâgahân
yek-ba-si yekbâregi
yek-chand chandgâhi, moddati
yek-dan-de lajuj, khodsar
yek-dâ-ne bihamtâ, bimânand
yek-dast yeksân, yeknavâkht
yek-das-ti yegânegi, hamâhangi
yek-das-ti za-dan gul zadan
yek-del hamrâh, hamandish, biriâ
yek-de-li hamrâhi, hamandishi
yek-ge-reh hampeymân
yek-ha-vâ jâyi ke havâye ân taghyir nakonad
yek-hou nâgahân
ye-ki yek nafar, kasi, yegâne
ye-ki ye-ki yeki pas az digari
yek-jâ hamegi, hame bâ ham
yek-jâ-ne-be yektarafe, az yek su
yek-kâ-se yekjâ, kolli
yek-ke bihamtâ, yegâne, tanhâ
yek-ke khor-dan jâ khordan, shegeft zade shodan az ruydâde nâgahâni
yek-ke-be-zan kasi ke dar zado khord mânand nadârad
yek-ke-sa-vâr yekketâz, savâre delâvar
yek-ke-she-nâs âdame vafâdâr
yek-ke-tâz bihamtâ, savâre delir va delâvar, gord, pordel
yek-lâ pârche yâ pushâke nâzok, jâmeye biâstar
yek-lakht yeksân, yekpârche
yek-na-vâkht yekrang, yeksân
yek-ne-shast hamneshin, yâr
yek-pah-lu yekdande, lajbâz
yek-pâr-che dorost, kâmel, tamâm
yek-rah yek bâr, yekrang, yekdel, biriâ, râstgu
yek-rân yagrân, asbe khub, asbi ke rangash miâne zard va sorkh bâshad

yek.rang yekru, biriā, bikalak
yek.rāst biderang, mostaqim
yek.riz pey dar pey, poshte sare ham
yek.ru samimi, biriā, khāles, yekrang, yekdel
yek.sān yeknavākht, barābar
yek.sar hame, hamegi, sarāsar
yek.sa.re sarāsar, sartāsar
yek.sa.vār taksavār, yekketāz
yek.shan.be az ruzhāye hafte
yek.shast kutāh shodeye yekneshast, hammeshin
yek.su yekrāstā, be yek suy
yek.tā yegāne, tanhā, bimānand
yek.tā.del yekdel va yekru
yek.ta.ne be tanhāyi, tanhā, yekke
yek.ta.ra.fe az yek jahat, khiābāni ke khodrouhā tanhā az yek suye ān mitavānand vāred shavand
yek.za.bān yekdel, hamāhang
yek.za.bā.ni yekdeli, hamāhangi
yek.zakhm farnāme sāme narimān ke ajdahāyi rā bā yek bār zadan kosht, kasi yā jangabzāri ke doshman rā bā yek bār zadan az pāy darāvarad
yer be yer sho.dan bihesāb shodan, na bedehkār va nā talabkār budan, barābar shodan
yey.lāq sardsir, khāneye tābestāni
yobs khoshki, khoshk shodan
yo.bu.sat khoshkshokami, khsoki shekam, khoshkiye rude
yod jisme jāmedi ke dar āb hall namishavad va dar dārusāzi be kār miravad
yomn khojastegi, homāyuni
yon atom yā goruhi az atomhāye bārdār ke yek yā chand elektron az dast dādeand
yo.no.lit fibre sepid
youm ruz
you.mi.ye ruzāne
yoush tire, tārik

you.you guneyi bāzicheye kudakān
yu.be ārezu, khāhesh
yu.bi.dan ārezu dāshtan
yu.gān pugān, zehdān, bachedān
yugh chubi ke be hangāme shokhm zadan be gardane gāv miandāktand
yuk sikhe āhani ke gusht rā bā ān dar tanur beryān konand, bāleshtake vijeye nānvāyān
yu.kān satle bidaste
yu.khe yokhe, nāne nāzok
yu.lāf az giāhān
yu.lākh zamine biāb va dur oftāde
yun namad, rupushe zine asb, rang
yu.nān az keshvarhā daraye tārikhi kohan
yu.nes nāmi barāye pesarān
yun.je espest, āspast, āspast, giāhi ast ke barāye khorāndane chārpāyān be kār miravad
yun.je.zār jāye keshte aspest
yu.resh tākhto tāz, tāzesh
yu.ro vāhede pule urupā
yurt charāgāh
yurt.me chārnaal, guneyi rāh raftane asb, luke, rahvār
yu.se arreye dorudgari
yu.sef nāmi barāye pesarān
yush jostoju, zādgāhe nimā yushij sorāyandeye Pārsi
yuz jānevare darande
yu.zak tulesage shekāri
yu.zan.de jostoju konande
yuz.bān negabhāne yuz
yu.ze sage shekāri, ghaltidane jānevarān
yu.zi.dan jostan, jostoju kardan, darkhāst kardan
yuz.pe.lang az jānevarāne gushtkhār

Zz

zaaf sosti, nātavāni
zaa-fa-rān az giāhān
zaa-fa-ri be range zaafārān
zaam gomān, pendār
za-ā-mat rahbari, pishvāyi, riāsāt
za-bān andāmi dar dahān, ozvi ke bā ān guyesh mikonim va barāye cheshidane mazehā be kār miravad
za-bān bas-tan lab az goftār foru bastan, khāmush shodan
za-bān bas-te khāmush, lāl
za-bān dā-dan peymān bastan, novid dādan, ejāze dādan
za-bān dar-ka-shi-dan khāmush shodan, lab foru bastan
za-bān rikh-tan charbzabāni kardan
za-bā-nan zabāni, be surate shefāhi
za-bān-ā-var sokhanvar, khoshbayān
za-bān-band guneyi afsun barāye bastane zabāne digarān
za-bān-bāz chāplus, charbzabān
za-bān-bor bakhshesh, khāmush konande
za-bān-dān sokhangu, khoshbayān, kasi ke zabāne bigāne midānad
za-bān-de-rāz gostākh, porru
za-bā-ne labe, har chizi ke be mānande zabān bāshad, sholeyē ātash
za-bān-gir sokhanchin, jāsus
za-bān-gi-ri sokhanchini, jāsusi
za-bān-gon-jeshk az derakhtān
za-bā-ni be surate shefāhi
za-bān-rān porgu
za-bān-she-nā-si dāneshi ke be pejuhesh dar bāreye zabān mipardāzad
za-bān-zad nāmdār, mashhur

za-ba-rin bālāyi, fouqāni
za-bar-jad az sanghāye gerānbahā
zā-be-rā gereftār, darmānde, āvāre
zā-bet negahbān, negāh dārānde
zā-be-te dastur, qānun, nazm
za-bih sar boride, galu boride, qorbāni shode
zā-bol az shahrhā, gusheyi az ahānghāye Pārsi
zabt negāhdāri, bāygāni
zab-te-sout dastgāhe elektroniki ke bā ān mitavān sedā rā ruye navāre vijeyi zabt yā pakhs kard
za-bu-de gandanā, az sabzihāye khordani, biderang
za-bun khār, past, darmānde, tarsu, forumāye, nātavān, gereftār
za-bun-gi-ri khār dānestan
za-bu-ni pasti, bichāregi, darmāndegi
za-buz gerdāb
za-che zāche, zani ke kamtar az chehel ruze pish kudaki zāyide bāshad
zā-che zani ke tāze zāyide bāshad
zād farzand, zāde, kutā shodeye āzād, gozashteye zāyidan
zād bar zād posht bar posht, nasl bar nasl
zad shire, zarbe
za-dan kuftan, āsib rasāndan, yuresh bordan, hamle kardan, dozdidan, chire shodan, navākhtane sāz
zā-dan zāyidan, kudak be donyā āvardan, farzand āvardan
zād-bum zādgāh, mihan
zā-de farzand, zāyide shode
za-de sho-dan bizār shodan
za-de-gi kharāsh yā pāregiye andak, hālate noumīdi va khastegi, bizāri
zād-gāh mihan, vatan, jāye be donyā āmadan
zād-khor pir, sālkhorde, fartut
zād-khord kamsāl

zād.mard āzādmard, marde āzād
za-do khord dargiri, peykār
za-do.band peymāne penhāni, sākhto pākht
zā-do.bud hastonist, hameye sarmāye
zā-do.rud farzandān, nasl
zād.ruz ruze be donyā āmadan
zād.sarv āzādsarv, sarve āzād
zad.vār jadvār, māhe parvin
zā.ed zāyel, afzun, gheyre lāzem
zā.el zāyel, nābud, nāpadid
zā.e.qe hesse cheshidan
za.fān zabān
za.fā.ne zabāne, zabāneye ātash
za.far piruzi, dahān, puze, konje dahān
za.far.tuz piruzmand, chire
zā.fe khārposht, sire kuhi, musir
zaft dorosht, gonde, setabr, seft, hangoft, por, tond va tiz
zāg zāj, jemi ast boluri shekl be range sepid, kabud, sabz va siāh, az mavāde shimiyāyi
zā.gāb medād, morakkabe siāh
zāgh kalāghe siāh, zāj, az mavāde shimiyāyi
zāgh khor.dan gul khordan
zāgh za.dan penhāni kārkhāye kasi rā donbāl kardan
za.ghāk shākhēye derakhte angur
zā-ghak zāghe kuchak
zā-gha.ki be range siāh
za.ghan az parandegān
za.ghand az jāy jastan, ramidan, āvāye boland, āvāye darandegān
za.ghang sekseke, barjastane galu, yek chashm be ham zadan
za.ghār jaghār, bāng, faryād, zamine namnāk, lakke
zā-ghar jāghar, chinedāne mākiān va parandegān, tab, tavān
za.ghā.re sorkhāb, golgune, nāni ke az arzan pokhte shode ast, arzan
zagh.bar az giāhāne dāruyi

zāgh-che zāghe kuchak, az parandegān
zāgh.del siāhdel, sakhtdel, ādame birahm va kinetuz
zā-ghe goudāli ke dar kuh yā biābān barāye esterāhate chārpāyān dorost mikonand, khāneye kuchak va tang
zā-ghej zāgh, az parandegān
zā-ghe.ne.shin sākene zāghe, bichiz, binavā, tohidast
za-ghi.de feshorde, afshorde
za-ghir tokhme katān
zāgh.nul gāvāhan, az ālāte nabard
zāgh.pā sarzanesht
zāgh.rang har chize siāh
zagh.rāsh pārehāye kuchake pust ke pustinduzān be dur andāzand
zāgh.sār sakhtdel, setamgar
zā-ghuk golulehāye geli yā sangi ke dar kamāne dasti be kār mibordand
zā-ghul kasi ke chashmhāye zāgh dārad
za-ghu.te nakh yā rismāni ke be doure duk pichide bāshand
zāgh.var laklak
zāgh.za.bān kasi ke nefrine u kārāsāz bāshad
za-hāb raftan, shodan, gozashtan, tarāvidane āb
za.hab zar, talā
za.hāz bāng, faryād
zā-heb ravande, kushande
zā-hed pārsā,parhizkār, biniāz
zā-her peydā, āshkār
zā-he.ran chonān ke be nazar mirasad
zā-he.ri giāhe khoshbu, buye khosh
zā-her.sā.zi tazāhor, ārāstan va khub jelve dādane zāher
zah.hāk ajidhāk, ajdahā, nāme pādshāhi setamgar dar shāhnāme ke pas az inke ahriman shāneash rā mibusad, do mār az shāneash birun miāyand va barāye inke mārthā rā sir negah dārad har ruz maghze do

javāne bigonāh ra be khorde ānhā midahad, sambole bidād va setam dar farhange Pārsi

za-hi-dan oftādan, ravān shodan

za-hir poshtibān, yāri konande

zah-mat dardesar, moshkel, ranj, azordegi, anbuhi

zahr samm, māddeye koshande, khashm, shekufeye gol yā derakht, posht

zah-rāb ābe sammi, māyeye panir

zah-rā-be sammi ke az mikrohbā tarāvosh mishavad

zah-rā-gin zahr-dār, sammi, zahrālud

zah-rā-lud zahrāgin, zahr-dār, sammi

zah-rā-migh āmikhte bā zahr va sam, zahrāgin, sammi

zahr-bād difteri, az bimārihā

zahr-bār koshande

zahr-chasm negāh az ruye khashm

zahr-dā-ru pādzahr, nushdāru, dāruye zedde zahr

zah-re az andāme darune badan, kiseye safrā, deliri, bibāki

zah-re bākh-tan besyār tarsidan

zah-re dāsh-tan bibāk budan

zahr-giā giāhe zahr-dār

zahr-khand khandeyi ke az ruye khashm konand

zahr-ne-vi-si poshtnevisi kardane chek va mānande ān

zā-hu zāu, zani ke tāze zāymān karde bāshad

zā-hu-khā-ne zāyeshgāh, jāye zāyidane zanān

za-if sost, nātāvān, kamzur

zaj kashke siāh

zāj zani ke tāze zāyide bāshad, zāg, jemi ast boluri shekl be ranghāye sepid, kabud, sabz va siāh

zā-je sabz zāje siāh, az mavāde shimiyāyi

zā-je se-pid az tarkibāte āluminium ke dar kāghazsāzi be kār miravad

za-je zache, zane zāu

zaj-ja nāle, bāng, faryād, ghoughā

zajr shekanje, āzār, aziyat, rāndan, bāzdāshtan, bang zadan

zāj-sur jashni ke be hangāme garmābe raftane zani ke tāze zāyide barpā mishavad

zaj zag, zāg, zāj, māddeyi be mānande namak

zāk zāg, zāj, az mavāde shimiyāyi

za-kā ziraki, tizhushi, hushmandi

za-kāb morakkabe siāh

za-kān ghorolond kardan

za-kar nar, narine, kir, ālate mard

za-kā-re khiresar, setizeju

za-kash gas, mazeye nāgovār, mazeyi ke dahān rā be ham bekeshad

za-kāt bakhshi az dārāyi ke be binavāyān dāde mishavad

za-kā-vat ziraki, bāhushi, tizhushi

zā-ker yād konande

zakh āvāz va nāleye anduhnāk, kutāh shodeye zakhm

za-khā-mat kolofiti, setabri

za-khā-re shākheye derakht

za-khā-yer zakhirehā, andukhtehā

za-khi-dan nāleye anduhnāk sar dādan

za-khim setabr, kolofit, tanāvar

za-khim-du-zi dukhtane pushāke kolofit

za-khi-re andukhte, pasandāz

za-khi-re-sā-zi pasandāzi, andukhtan

zakhm āsib, azordegi, kharāshidegi

zakhm za-dan kasi rā zakhmi kardan

zakh-mā-var kasi ke bar sāz

zakhme mizanad, navāzande

zakh-me mee-de az bimārihāye

dastgāhe govāresh, zakhme shekam

zakh-me mezrāb, ālāte kuchaki ke bā ān sāzhāye simi rā minavāzand

zakh-me sākht-tan āhang sākhtan

zakh-me za-bān sokhane zesht,

doshnām

zakh-mi zakhm khorde
za-ki-dan ghorolond kardan, zire lab bā khod sokhan goftan
zā-kun qānun, rasm
za-kur jakur, past, dun, forumāye
zāl pir, fartut, sepidmuy, nāme pedare rostam pahlavāne bāstāniye irānzamin
za-lāl gomrāh shodan
za-lā-lat gomrāhi
zā-lem setamkār
zā-li piri, fartuti
za-lif tars, bim
za-li-fan tarsidan, bim dāshtan, tarsāndan, tahdid kardan, kine
za-lil past, forumāye, zabun, khār
za-li-li khāri, pasti, forumāyegi
zāl-le gomrāh, gomrāh konānde
zal-le zanjare, hashareyi ke dar keshzārkhā va havāye garm pey dar pey sedā mikond, laghzesh, khatā, mihmāni, mihmāniye arusi
zā-lu kerme khunkhār
za-lu zālu, kermi ke khun mimakad
zāl-zā-lak az giāhān
zam sarmā, sardi, bāde sard va sakht, āheste, gushte darun va birune dahān, fereshteyi dar dine zartosht
zā-mah-rān pādzhār, nushdāru
za-mān hangām, vaqt, ruzgār, doure
za-mān yāf-tan zistan, mohlat yāftan
za-mā-nat pezroftāri, paziroftāri, pāyandāni, kefālate kasi rā kardan
za-mā-nat-nā-me bargeye paziroftāri, sanadi ke be moujbe ān kasi digari rā zamānat mikonad
za-mā-ne ruzgār, doure
zā-mās-ke zāmuskā, khamire chasbnāki ke dar shishebori be kār miravad
za-mat-rā tamaskhor, nishkhand
za-mā-yem peyvasthā
za-mā-yer zamirhā
za-me zāje sepid

zā-men zamānat konande, kasi ke digari rā zamānat konad, kafil
za-mes-tān zemestān, fasle chahārom az sāl
zam-gān muye sharmgāh
zam-ha-rir sarmāye besyār sakht
za-mi kutāh shodeye zamin
za-mi-dan javidan, faryād kardan
za-mi-me peyvast, hamrāh
za-min khāk, koreyi ke ruye ān zendegi mikonim
za-min-dār dārāye zamin, mālek, arbāb, marzbān
za-min-duz guneyi chādor, ostovār
za-mi-ne sath va ruye chizhā, matn, suje, chizi ke naqqāshi ruye ān keshide shavad, naqshe, tarh
za-min-gir nātavān, pir, bimāri ke natavānad rāh beravad
za-min-lar-ze larzeshe zamin, zelzele
za-min-she-nās pejuheshgar dar shenākhte zamin va taghyirāte ān
za-min-she-nā-si dāneshe shenākht va pejuheshe zamin va taghyirāte ān
za-mir vejdān, andarune del, vājeyi ke jāneshine esm mishavad
zamj zamch, samgh, zāje sepid, sorkh yā siāh
zamm nekuhesh, badguyi
za-mu-dan naqsh va negār kardan
zām-yād dāde va āfaride, ruze bisto hashtom az har māhe khorshidi, az izadhā dar dine zartoshti
zam-yād zāmyād, ruze bisto hashtom az har māhe khorshidi
zam-zam nāme chāhi ast, sokhane āheste
zam-za-me niāyeshe zartoshtihā, zire lab niāyesh kardan yā sokhan goftan, nāme fasli az ketābe zand
zan jense mādine dar ādami, ādame māde, dar barābare mard, hamsar
za-nakh chāne, bārikiye pāyine surat

za-nakh za-dan sokhanāne bihude goftan, chāne zadan, sarzanesht kardān

za-nakh-dān zanakh, chāne

za-nan-de zesht, nākhoshāyand, bad, nāpasand

za-nan-de-gi zeshti

za-nā-ne vījeye zanān, barāye zanān

za-nā-shu-yi ezdevāj, peyvande miāne zan va souhar

zan-bā-bā nāmādari

zan-bal zanbar, zanbe, zereshk

zan-baq az golhā, gole zanbe, gole susane sepid

zan-bar zanbe barāye bordane gel va ājor, zanbal, zereshk, pāandāz

zan-bā-re zanbāz, mardī ke āmizesh bā zanān rā bish az andāze dust dārad

zan-bā-re-gi zandusti, bolhvasi

zan-ba-ri guneyi kashtiye bozorg

zan-be gole zanaq, vasileyi barāye bordane gel va ājor va mānande ān

zan-be-mozd jākesh

zan-be-moz-di jākeshi

zan-bil zarfe hasiri, sabade dastedār

zan-bir zambil, zarfe hasiri, sabade dastedār

zan-bur hashareye bāldār ke dārāye nish ast

zan-bu-rak zambure kuchak, tupe jangiye kuchak dar gozashte

zan-bu-rak-chi kārbare zanburak

zan-bu-re guneyi zambure siāh, tupe kuchake jangi

zan-bu-ri be shekle zanbur, guneyi pārcheye turi, guneyi cherāgh

zand tafsire avestā ketābe diniye zartosht, chube ātashzane, derakhte murd, sāed, bande dast, bozorg

zand-da-ge tazāhor be dindāri kardān

zand-bāf zandvāf, hezārdastān, bolbol, az parandegān

zan-de jānde, ātashzane, bozorg

zan-desh dorud, salām

zan-dik peyrouye dine māni, bidin va kāfer az dide eslām

zan-di-q zandik, kāfer az dide eslām

zand-khān khānandeye ketābe zand, zartoshti, bolbol, fākhte

zand-vāf zandkhān, zartoshti, bobol, sorudkhān, khoshāvāz

zā-ne susk

zang oxide āhan, zangār, māddeyi ke bar asare namnāki ruye felez be vojūd miāyad, zangule, ālati ke be gardane chārpāyān āvizān mikonand

zang za-dan zangār gereftane felez, telefon zadan

zan-gār zange ruye felez yā āyene

zan-gā-ri be range zangār, sabzrang

zang-dār dārāye tanin

zan-ge gan-dom az bimārihāye gandom ke bar asare ān barge gandom zard mishavad

zan-ge taf-rih fāseleye kutāh pas az pāyāne yek jalase dars barāye esterāhate dāneshāmuzān

zan-gi mansub be zangbār, siāhe āfriqāyi, siāhpust

zan-gi-che ebtedāye sāed va dast

zan-gol zangule, zange kuchak

zan-go-li-che zange kuchak

zan-gu-le zange kuchak

zā-ni zenākār

zā-nij mihan, vatan

za-nin badgomān

zanj gerye va zāri

zan-ja-bil az giāhāne dārūyi

zan-ja-lab kasi ke zanash badkāre ast

zan-jār zangār

zan-ja-re hashareyi ast dārāye bālhāye nāzok ke āvāzi boland va peyvaste dārad

zan-jarf shangarf, māddeye maadani ke dar rangrazi be kār miravad, az giāhān

zan-je muye, nāle, darde shekam

zan-je-mu-re āh va nāle, gerye, zāri

zan-ji zangi
zan-jir selsele, reshteyi az halqehāye feleziye be ham peyvaste
zan-jir-bān zendānbān
zan-ji-re reshte, har chiz be mānande zanjir, charkhe
zan-ji-ri marbut be zanjir, divāne, kasi ke be dast yā pāye u zanjir basteand, khatarnāk
zan-jir-za-ni marāseme sugvāri ke dar ān bā zanjir be ketf va pusht khod mikuband
zan-mard zanāshuyi
zann gomān, pendār
zā-nu barāmadegiye miāne rān va sāqe pā
zā-nu za-dan neshastan ruye zānu, taslim shodan
za-nu-dan zanuyidan, zuze keshidane sag
za-nu-ye muye va nāleye sag
za-nu-yi-dan nāle va muye kardane sag, zuze keshidane sag
zan-za-lil kasi ke az zanash mitarsad
zap rāst va dorost
zā-pās yadaki, jāygozin, zakhire
zāq jujeye parandegān, nouzāde ādami yā jānevarān
zāq-dān zehdān, bachedān
zār nazār, nātavān, lāghar, zabun, darmānde, geristan, gerye kardan, az pasvandhā mānande keshztār
zar talā, feleze gerānbahā
zār zār dar hāle zāri, be hālate khāri
za-rāb talāye hall shode ke dar naqqāshi be kār miravad, ābe talā, sharābe zardrang
za-ra-bān zadan va tapeshe del
za-rā-fat zibāyi, nikuyi, ziraki
za-raf-shān chizi ke garde zar bar ān pāshide bāshand, shābāsh
za-raf-shā-ni zar parākandan
za-rā-ghan zamine sakht, rigzār
za-rā-ghash zamine sakht va rigzār
za-rāh daryā

za-rāj zereshk
za-rak ārāyeshe zanāne, guneyi khormā
zar.ā-kan-de por shode az zar, anbāshte az talā
za-rakhsh āzarakhsh
zā-ran-de zāri konande
zar-an-dud har chize āmikhte bā talā
za-rang zerang, chābok, tizhush, zirak, kārdān, az derakhtān, zardchube, tāze, nou, galleye asb
za-rar ziān, gazand, āsib
za-rā-tost zartosht, zardosht
zarb az chahār amale asli dar hesāb, zadan, kubidan, kuftan
zarb kar-dan anjām dādane amale zarb dar hesāb
zarb-bāf bafte shode az zar, pārcheyi ke dar ān reshtehāye talā be kār borde bāshand
zar-baft zarbāft, bafte shode az zar, pārcheyi ke dar ān reshtehāye talā be kār borde bāshand
zar-bat zadan, zakhm
zar-ba-ti biderang, bāshetāb, tond, fouri
zarb-dar neshāneye amale zarb dar hesāb ke be x mimānad
zar-be zadan, āsib, zakhm
zar-be-fan-ni hālati dar koshti ke varzeshkāri poshte harif rā be zamin bezanad
zar-bi āvāz yā āhangi ke vazne morattab dāshte bāshad, guneyi saqf
zar-bo shatm kotak zadan va doshnām dādan
zar-bol-a-jal pāyāne mohlat va zamāne tayin shode
zar-bol-ma-sal sokhanāne kutāh va pandāmuz, masal zadan
zard az ranghā, be range zar
zar-dāb safrā, sharābe zard rang
zar-dak havij
zar-dā-lu az mivehā

zar-dan-bu mordani, nātavān, ranjur, lāghar
zard-chu-be az giāhān, az adviyehā
zar-de asbe zardrang, qesmate zardrange tokhme morgh
zār-dehsht zartosht, zardosht, dine bāstāniye Pārsiān
zard-fām zardrang, be range zar
zard-gush ādame doru
zar-di az bimārihā
zar-dosh-ti zartoshti, peyrouye zartosht, kasi ke be dine zartosht bāvar dārad
zard-pā-re pārcheye zardrangi ke yahudian dar gozashte barāye bāzshenākhtan az mosalmānān bar jāmeye khod miduktand
zard-pey reshtehāye zardrangi ke ostokhānhā rā be yekdigar peyvand midahad
zard-ruy sho-dan sharmsār shodan
zard-ru-yi sharmsāri, khejālat
zar-duz ānke bā tārhāye zard pārchehā rā naqsh va negār miandāzad
zar-du-zi dukhtane pārchehāye zari, bā tārhāye zard pārchehā rā naqsh va negār andākhtan
zard-yun zardrang
za-re khoshk talāye khāles
zā-re zāri, gerye, nāle, keshāvarz
zā-reb zanande, kubande
zā-rej zereshk
zarf āvand, har ānche ke dar ān chizi gozārand, fāseleye zamāni
zar-fān pīr, fārtut, kohansāl
zar-fe-shān zarafshān
zar-fi-yat gonjāyesh
zarf-shu-yi shosto shuye zarfhā, dastgāhi ke zarfhā rā mishuyad
zar-ganj kāseye sofāliye bozorg
zar-gar talāsāz
zar-ga-ri talāsāzi
zār-gh-ang zamine besyār sakht, rigzār, zarāghang

zar-gun zardrang
za-ri mansub be zar, talāyi, zardār, nāmi barāye dokhtarān
zā-ri nāle, gerye, khāri, zabuni
zā-ri-ā-ne sabab va bāese nāle va zāri
zar-rib harf yā adade sābeti ke pish az yek ebārate jabri neveshte mishavad va bāyad dar ān zarb shavad, shekl, zanande, hamtā, raste
zā-ri-dan zāri kardan, geristan, gerye kardan, nāle kardan
zar-riif zibā, khoshgel, niku, zirak
zar-rih gur, ārāmgāh
zar-riir giāhe zardrang
zar-kand chizi ke dar ān talā be kār rafte bāshad
zar-kesh kasi ke tārhāye talā va noqre be pārche mikeshad
zar-kha-rid barde, kaniz
zar-khiz kār va maadani ke dārāye talā bāshad, porbār, hāselkhiz, porsud
zar-kub ketābi ke jeld ān talākubi shode ast, kasi ke kārash talākubi ast
zar-kubi talākāri
zar-ne zarnikh, maddeyi az gugerd va arsenik
zar-ne-gār zinat shode bā zar
zar-ni zarne, zarnikh
zar-nikh az mavāde kāni ke az gugerd va arsenik tarkib shode ast
zar-ni-le rivās, az giāhān
zar-niq zarnikh
zarq nārāsti, riā, tazriq, kabudi
zar-rāb sekke zanande
zar-rāb-khā-ne jāyi ke dar ān sekke mizanand
zar-rād sāzandeye zereh
zar-rād-khā-ne anbāre mohemmāt, kārkhāneye aslahesāzi
zar-rā-fe jānevarāni ast dārāye gardani derāz va pāhāyi boland
zar-rāt zarrehā, chizhāye besyār kuchak va riz

zar-re chize besyār kuchak, chize besyār rize va khord
zar-re zar-re riz riz, kam kam
zar-re-bin vasileye didane chizhāye besyār kuchak, khordebini
zar-re-bi-ni khordebini, chizhāyi ke tanhā bā zarrebin mitavān did
zar-rin talāyi, sākhte shode az talā, be range talā
zar-ri-ne sākhte shode az zar va talā
zar-rub kasi ke khordo rize talā rā mirubad
zar-sā-ve borādeye talā, pārehāye khord va rize talā
zar-tak zereshk, ābe zaafarān
zar-tosht payāmbare irānzamin
zar-tosh-ti peyrouye zartosht, kasi ke dārāye dine zartosht ast
za-ru zalu, zālu, kerme khunkhār
za-ru-rat niāz, nāchāri, lāzem budan
za-ru-ra-tan az ruye niāz
za-ru-ri bāyaste, lāzem, vājeb
zar-vān dar avestā be chame zamān, zorvān, yeki az izadān dar dine zartosht
zar-va-raq kāghaze zardrangi ke barāye zarkubi yā ārāyeshe ketāb va mānande ān be kār miravad
zash che
zās-tar ānsutar, durtar, bālātar
zāt seresht, nahād, gouhar
zā-tan be khodiye khod
zā-ti mansub be zāt va seresht
zā-tor-ri-ye az bimārihā
zā-u zane tāze zāymān karde
zāv zebardast, zurmand, shekāf, darre, khesht
za-vā-her nemudhā, āshkārhā
za-vāl nisti, nist shodan, nābud shodan shodan, az miān raftan, pāyān yāftan
za-vā-le goluleye khamir kāfi barāye sākhtane yek nān
za-vān zabān
za-vā-ne zabāne

za-vanj zavij, zavish, rudeye guspand yā gāv ke bā gusht va charbi anbāshte shode bāshad
za-van-zak zavang, gujposht va kutāhqad
zā-var az harbāspāne manzumeye khorshidi, sayyāreye nāhid, zohre, zur, tavānāyi, chārpāye savāri, khedmatkār
za-var bālā
za-vār khedmatkār, parastār, negahbāne bimārān va zendāniān, zende, āvāye tond va tiz, pirezane sālkhorde, zehvār
za-vash zāvash, harbāspe nāhid, az sayyārāte manzumeye khorshidi, hormozd, urmazd
za-vā-yā zāviyehā, gushehā
zā-vā-yed zāyedehā, chizhāye ezāfi
za-vij zavanj, rudeye guspand ke bā gusht va charbi anbāshte shode ast
zā-vi-ye qesmate miāne do khatt ke be ham barkhord karde bāshand, gushe, konj, karāne, khāne, guniā
zāv-lā-ne āhan va bandi ke bar pāye zendāniān bandand
zā-vosh sayyāreye moshtari, hormoz, panjomin harbāsp az manzumeye khorshidi
zā-vush zāvosh, harbāspe nāhid, sayyāreye moshtari
zā-yā zāyande, zani ke bezāyad
zā-yān-dan yāri kardan be zani ke dar hāle zāyidan ast
zā-yan-de zani ke bezāyad, padid āvarande
zāy-che govāhiye be donyā āmadane kudak
zāy-dan zāyidan, kudak be donyā āvardan
zā-ye az beyn rafte, tabāh, nābud, talaf, kharāb
zā-ye kar-dan kharāb kardan
zā-yed afzun, gheyre lāzem, farāvān
zā-ye-de ezāfe, gheyre zaruri

zā-yel nābud, zavāl yābande, nist shavande, az beyn ravande
zā-yer zāer, didār konande
zā-yesh zāyidan, afzun gardidan
zā-yesh-gāh bakhshē vījeye zāymān dar bimārestān
zā-yi-dan bache be donyā āvardan
zāy-mān zāyidan
ze-bar zabar, bālā, ruye
ze-bar-dast tavānā, zurmand, māher
ze-bar-das-ti tavānāyi, mahārāt
ze-bar-push zabarpush, lehāf, bālāpushi ke hangāme khāb be kār miravad
ze-bar-tang zabartang, tangi ke bar bālāye asb bandand
ze-bel hushyār, zerang
zebh boridane sare gāv va guspand
zebr khashen, dorosht
zeb-ri doroshti, zomokhti
ze-dā zodā, pāk konande, bartarf konande
ze-dar az dar, shāyeste, sezāvar
zedd nāsāzgar, doshman, mokhālef, nāhamgun, nāmovāfeq
zed-di-yat nāsāzgarī, doshmani
ze-fāf ferestādane arus be khāneye shouhar
zeft guneyi qir, shireye derakhte sanubar ke bar ruye pārche māland va kārborde darmāni dārad
ze-gil barjastegiye kuchak ruye pust
zeh āfarin, khub, khosh, kenāreye har chiz, pādāshe niki, khoshā, zāyidan, abrisham, jāye barāmadane āb, tarāvoshe āb az darze chizi, chashme, nouzāde ādami, chelleye kamān
zeh ge-ref-te ābestan shode, zamine shāyesteye kesht
zeh kar-dan ābestan kardan
zeh ke-shi-dan keshidane zehe kamān
zeh za-dan darmāndegi, nātavāni

ze-hāb chashmeye jushān
ze-hak shire zan yā heyvāni ke tāze zāyide bāshad, āghuz
ze-han-je sakhti, āzār
ze-hār sharmgāh
ze-hā-ze āfarin goftane pey dar pey
zeh-band guneyi gardanband
zeh-dān bachedān, jāye nouzād pish az be donyā āmadan dar shekame mādar
ze-he tokhmgiri
ze-hesh tarāvoshe āb az sang yā zamin
ze-hesht dam va nafas
zeh-gir angoshtāne barāye keshidane zehe kamān
ze-hi āfarin, khoshā, jānevare āmāde barāye ābestan shodan, tāze zāyide, sāzi ke dārāye zeh bāshad
ze-hi-dan zādan, zāyidan, bache be donyā āvardan
zeh-ke-shi khoshkāndane ābe zamin
zeh-ku-ni tipā, ordangi
zehn daryāft, fahm, dark, hāfeze, yād, hush, kherad, khāter
zeh-ni mansub be zeh, daruni, bāteni
zeh-ni-yat binesh
ze-ho-zād zan va farzand
zeh-tāb ānke kārash tābidane rудeye jānevārān va sākhtane zehe kamān ast
zeh-vār navāre bāriki dar kenāreye dar va panjare, tasme, band, labe, kenāre
zeh-zād nasl va farzand
zehr yād kardan, chizi rā be zabān āvardan, yādāvāri kardan
zell sāye, panāh, tārikiye shab
zel-lat khāri, pasti, zabuni
zel-le sotuh, darmāndegi
zel-ze-le zaminlarze
zel-ze-le-khiz jāyi ke dar ān zaminlarze besyār ruy midahad

zel-ze-le-ne-gā-ri andāzegiri va sabte zaminlarze
ze-mād dāruyi ke ruye zakhm māland
ze-mām reshte, reshteye kārḥā, mahāre shotor va asb
ze-mām-dār pishvā, kasi ke zemāme kārḥā rā dar dast dārad
ze-mām-dā-ri pishvāyi, siāsatmadāri
ze-mes-tān zamestān, fasle chahārom az sāl
zemn miān, andar, darun
zem-nān dar zemn, dar darun, dar miān
zen az mazhabḥāye budāyi
ze-nā āmizeshe mard va zani ke az dide din nādorost bāshad, amizeshe nādoroste zan va mard
zen-dān jāye dar band keshidan va negahdāriye gonāhkārān
zen-dān-bān negahbāne zendān
zen-dā-ni kasi ke dar zendān besar mibarad
zen-de jāndār, roushandel
zen-de-del shād, roushanravān
zen-de-gā-ni zendegi kardan, zistan, besar bordan
zen-de-gi zist, zende budan
zen-de-gi-nā-me sargozashte zendegi
zen-hār amān, zinhār, panāh, mohlat, peymān, amānat, tars, bim, shekve va shekāyat, afsus, shetāb
zen-hār khās-tan panāh jostan
zen-hār-dā-ri pāybandi be peymān
zen-hā-ri kasi ke panāh bejuyad
zen-hār-khār peymānshekan
zenj zāje sepid
ze-o-lo-ji jānevarshenāsi
ze-per-ti sost, nātavān, nāpāydār
ze-rā-at keshtkāri, keshāvarzi
ze-rang zarang, zirak, bāhush
ze-reh pusheshe pulādīn ke hangāme nabard be tan mikardand,

separe pulādīn ke dar tānk va keshtiye jangi be kār miravad
ze-reh-push kasi ke zereh bar tan dārad, otomobile arteshi ke dārāye pusheshi az zereh ast, tānk
ze-rek zereshk
ze-reshk derakhti ast bā miveyi torshmaze be hamin nām
ze-resh-ki be range zereshk
ze-reshk-po-lou guneyi polou ke dar ān zereshk be kār miravad
zert zereshk, nāgahāni, sokhane yāve va bihude
zer-zer ghorolond
zesht nāpasand, badnamā, badruy
zesh-ti nāpasandi
zesht-khu badraftār
zesht-khu-yi badraftāri
zesht-yād badguyi, az digarān be badi yād kardan
ze-vāh khorāki ke barāye zendāniān va asirān dorost konand
zeyf gonāh, kāre zesht
zeyl zil, pāyin
zey-tun az derakhtān
zey-tu-ni be range zeytun, sabze māyel be zard
zi zendegi, jān, zistan, andāze, suy, taraf, nazdik
zi-ād besyār, farāvān, afzun, bish
zi-ā-dat afzun shodan
zi-ā-de afzuni
zi-ād-kār porkār
zi-ā-fat mihmāni, mehmāni
zi-ān āsib, kāsti, zarar, khesārat
zi-ān-kār ziāngar, kasi ke ziān dide bāshad
zi-ā-rat didār kardan
zi-ā-rat-nā-me niāyeshe vijeye ziārat
zib nikuyi, ārāyesh, zinat
zi-bā khoshgel, ārāste, shāyeste, niku
zi-ban ānke be donyā posht karde ast

zi-bān zibā, khoshru, khoshāyand
zi-ban-de sezāvār, shāyeste, ārāste
zi-ban-de-gi barāzandegi, sezvāri, shāyestegi
zi-bā-ru khoshru, khoshgel
zi-bā-yi khoshgeli
zi-bi-dan sezāvār budan, ārāste budan, shāyestegi dāshtan
zich khoshmanesh, zarif, birun keshidan, birun āvardan, chābok, az angurhā
zig jadvali barāye tayine harakat va jonbeshe setāregān, rismān va tārhāyi ke ostādān barāye rangāmizi be kār mibarand, az parandegān
zigh buriā, hasir
zi-ghāl piāleye bozorg
zigh-gar hasirbāf, buriābāf
zig-zāg dandānedār, kongeredār
zi-haq dārāye haq
ziz zig, jadvali barāye tayine harakat va jonbeshe setāregān
zil zeyl, pāyin
zi-lu gelime panbeyi, az zirandāzhā
zin neshimani ke barāye savāri ruye asb va astar gozārand, az in
zin-af-zār aslahe va zinobargi ke sarbāz be hamrāh dārad
zi-nān nānkhāh, tokhmi ke bar ruye nān mipāshand, az inān
zi-nat ārayesh, pirāyeh, zib, zivar
zi-ne pelle, pellekān, daraje, pāye
zin-hār amān, panāh, mohlat, peymān, amānat, tars, bim, shekve va shekāyat, afsus, shetāb, āgāhi
zin-hār khor-dan peymān shekaskan
zin-hār-dār vafādār, pāyband be peymān
zin-hār-dā-ri vafādāri, amānat
zin-hā-ri panāhande, peymān baste
zin-hār-khār peymānshekan, khāen
zin-hār-khā-ri peymānshekani, khāinat

zink ruy, felezi ke ruye ān aks migereftand va dar chāpe aks ān rā be kār mibordand
zin-kuh zinkuhe, barāmadegiye pish va pase zin
zi-no-fuz dārāye nofuz va qodrat
zip vasileyi ast barāye be ham āvardane do labeye pārche, charm va mānande ān
zi-qey-mat dārāye qeymat, bāarzesh, bahādār, gerānbahā
zir pāyin, forud
zi-rā barāye inke, chun
zi-rabt dārāye rābete bā bahse mourede nazar, dārāye ertebāt
zir-af-kan toshak, zirandāz
zi-rak bāhush, zerang, dānā
zi-rāk zirā, barāye inke
zi-ra-ki hushyāri, zerangi
zi-rak-sār bāhush, hushmand
zir-an-dāz zirafkan, toshak ya gelimi ke ruy ān bekhāband yā benshinand
zir-bā az pokhtanihā, āshi ke dar ān gushte morgh be kār mibarand
zir-ba-nā zirsākht, bonyān, asās, pāye, masāhate sākhtemān, zamini ke dar ān sākhtemān sākhte shode ast
zir-bor doru, duste dorughin
zir-chāq kamāne kamzur, rām, farmānbordār
zir-chash-mi dozdaki negāh kardan
zir-dar-yā-yi keshtiyē jangi ke zir āb harakat mikonad
zir-dast farmānbordār, zabun, khār
zi-re jire, az giāhan, qesmate zirine har chiz
zi-re-bā az āshhā
zir-fun az giāhāne jangali
zir-gāh korsi, sandali
zir-jā-me pushāke zir
zir-khā-ki zirzamini
zir-khord az āhanghāye kohan

zir-ne-vis touzihi ke dar bâreye matlabi az neveshte dar zire barg dâde mishavad

zi-ro ze-bar degarguni, ziroru

zi-ro ze-bar sho-dan degargun shodan, ziroru shodan

zi-ro-bâ-lâ sokhane nârâst

zi-ro-zâr âvâze anduhgin

zir-push pushâke zir

zir-si-gâ-ri jâsigâri, zarfe kuchaki

barâye rikhtane khâkestare sigâr

zi-ruh dârâye ruh, jândâr

zir-za-min tabaqeyi az khâne ke pâyintar az sathe zamin qarâr dârad

zist zendegi

zis-tan zendegi kardan

zist-she-nâ-si dâneshi ke dar bâreye jândârân va chegunegiye ziste ânâ pejuhesh mikonad

zi-vâr barâbari

zi-var pirâye, zinat, ânche ke khod râ bedân ârâyesh dahand

zi-var-â-lât chizhâyi ke barâye zibâtar shodan be khod miâvizand

ziz-fun zirfun, az giâhâne jangali

zo-a-fâ nâtavânâ, binavâyân

zo-a-mâ rahbarân, pishvâyân

zo-bâ-le khâkrube, khâshâk, âshghâl

zo-bâ-le-dân jâye andâkhtane zobâle

zob-de bargozide, kholâse, kare, sarshir

zo-dâ zedâ, pâk konande, bartarf konande, az pasvandhâ

zo-dâ-yan-de pâk konande

zo-dâ-yi-dan zodudan, pâk kardan

zo-du-dan Pâk kardan

zo-du-de pâk shode, sâf shode

zof-rin halqeye poshte dar

zof badkhu, badraftâr, bakhil, kenes

zof-ti badkhuyi, tondkhuyi

zo-fu zabân

zo-gâl zoghâl

zo-gâl-âb morakkabe siâh ke bâ ân minevisand

zo-ghâl jesme siâhrangi ke az sukhtane chub be dast miâyad

zo-ghâl-akh-te az derakhtchehâ bâ miveyi be hamin nâm

zo-ghâl-sang jesme siâhrangi ke dârâye darsade bâlâyi az karbone khâles ast va barâye be dast âvardane enerji suzânde mishavad

zogh-nâr runâs, giâhe rangi

zo-hal az harbâspân, sayyâreyye keyvân

zohd parhizkâri, pârsâyi

zohr nimruz

zoh-re az harbâspân, sayyâreyye nâhid

zo-hur âshkâr shodan, peydâ shodan, padid âr shodan

zo-jâ-ji-ye mâyeve jelâtin mânandi dar chashm ke miâne adasi va shabakiye jây dârad

zok zire lab bâ khod sokhan goftan, ghorolond

zo-kâl zogâl, zoghâl

zo-kâm bimâriye sarmâkhordegi

zo-kand kâseye sofâlin

zo-kanj zokand, kâseye sofâlin

zo-khi-dan ghor ghor kardan, nâle kardan

zo-kur mardân, narân

zol negâhe khire va az ruye konjkâvi

zo-lâl âbe khoshgovâr va govârâ

zolf gisu, muye bâlâye pishâni

zol-fin halqeye poshte dar, gisu

zolm bidâd, setam

zol-mâ-ni târik, tire

zol-mat târiki

zo-mokht dorosht, nâhanjâr, gas, har chizi ke mazeve gas dashte bâshad, gerefte, puste anâr, bakhil

zo-mor-rod az sanghâye gerânbahâ ke sabzrang ast

zo-mor-ro-din sâkhte shode az zomorrod, be range zomorrod, be range sabz

zom-re goruh, daste

zo-mu gele tar va khoshk, saqfe chubiye khāne
zonj samgh, shireye derakht
zon-jāb zenjāb, shireye derakt ke hanuz seft nashode bāshad
zon-nāj zonnāch, az khorākihā, rudeye guspand yā gāv ke gushte pokhte dar ān anbāshte bāshand
zon-nār kosti, shāli ke zartoshtiān be kamar mibandand, reshteyi ke masihiān be vasileye ān salib be gardane khod miāvizand
zor-rat az giāhān
zo-ruf āvandhā, zarfhā
zor-vān yeki az izadān dar dine zartosht
zoub godākhtan, āb shodan
zoub kar-dān āb kardan, godākhtan
zouj hamsar, shouhar, joft, adadi ke bar do bakhsh pazir bāshad
zou-jāt hamsarān
zou-je hamsar
zou-lā-ne zāvlāne, āhan va bandi ke bar pāye zendāniān bandand
zouq saliqe, alāqe, shādi, khoshi
zouq za-de shād, hayajān zade
zou-qi-āt sargarmi, kārkhāye zouqi
zour ābi ast ke be daste yeki az mubadān pāk va moqaddas shode ast
zou-ra-q keshtiyeye kuchak, qāyeq
zou-ra-qe si-min helāle māh
zou-ra-qe zar-rin khorshid
zou-ra-qi kolāhi be mānande zouraq
zou-za-na-qe az sheklhāye hendesi
zo-wār bāzdid konandegāne dini, ziārat konandegān
zo-yā nāmi barāye dokhtarān
zu ju, daryā, kutāh shodeye zud, shetāb, chālāk, az u, az bāzihā
zu-bā dozd, rāhzan
zu-bin zupin, neyzeye kuchak
zud tond, bāshetāb
zu-dā-zud shetābān
zud-bā-var sāde, khoshbāvar

zud-go-zar nāpāydār, ānche ke zud az miān beravad
zud-khiz khedmatkār,
 farmānbordār, kasi ke zud az khāb bidār shavad
zud-naqd tavāngar
zud-ranj nāzokdel
zud-ras ānche ke pish az hangāme tayin shode be dast āyad
zud-sir zudranj, nāzokdel
zud-yāb tizhush
zu-fā az giāhān
zuf-rin cheft va baste chamedān yā dare khāne
zugh rudkhāne, zardāb, safrā
zul-biā az shirinihā
zun bahre, qesmat
zur tavānāyi, niru, zebardasti
zur za-dan talāshe khod rā kardan
zu-ra-ki be zur, bā feshār
zu-rā-var pahlavān, koshtigir, qavi, zurmand, nirumand
zu-rā-va-ri nirumandi, pahlavāni
zur-āz-mā zurāzmāy, nirumand, pahlavān, tavānā, koshtigir
zur-āz-mā-yi sanjeshe niru, dasto panje narm kardan
zur-cha-pā-ni pāfeshāri va be kār bordane zur barāye anjām gereftane kāri
zur-fin zolfin, halqeye poshte dar
zur-khā-ne bāshgāhe varzeshhāye bāstāni
zur-mand pahlavān, nirumand
zur-man-di tavānāyi, nirumandi
zush khashmgin, tondkhu, porzur
zu-ze nāleye sag yā shoghāl, āvāye gorg

همین جا اشاره کنم که این دستورها از آسمان فرستاده نشده اند و تغییر پذیر هستند. همان گونه که زبان، خود را در درازای زمان اصلاح می کند، نگارش نیز خود را با نیاز و شرایط موجود، سازگار می سازد. نگارش تنها یک وسیله است. هدف را ببینیم!

در نوشتن این واژه نامه از لغت نامه دهخدا، فرهنگ معین و فرهنگ خرد یاری گرفتم.

تردیدی ندارم که اشتباه های این کتاب، از چشمان تیزبین شما دور نخواهند ماند. دیدگاه و پیشنهاد های خود را می توانید به آدرس زیر بفرستید:

zagros.aryan@gmail.com

سیاسگزارم،
زاگرس آریان

19	nuzdah	700	haftsad
20	bist	800	hashtsad
21	bisto yek	900	nohsad
22	bisto do	1000	hezār
23	bisto se	1032	hezāro sio do
24	bisto chahār	1299	hezāro devisto navado noh
25	bisto panj	1000000	milion

Faslhāye sāl: فصل های سال

Bahār		بهار
Tābestān		تابستان
Pāyız		پاییز
Zemestān		زمستان

Māhhāye sāl: ماه های سال

Farvardīn	Far	فروردین
Ordibehesht	Ord	اردیبهشت
Khordād	Kho	خرداد
Tir	Tir	تیر
Mordād	Mor	مرداد
Shahrivar	Sha	شهریور
Mehr	Meh	مهر
Ābān	Ābā	آبان
Āzar	Āza	آذر
Dey	Dey	دی
Bahman	Bah	بهمن
Espand	Esp	اسفند

Ruzhāye hafte: روز های هفته

Shanbe	Sh	شنبه
Yekshanbe	Ye	یکشنبه
Doshanbe	Do	دوشنبه
Seshanbe	Se	سه شنبه
Chahārshanbe	Ch	چهارشنبه
Panjshanbe	Pa	پنجشنبه
Ādine	Ād	آدینه

miravam	miravim
miravi	miravid
miravad	miravand

khāham raft	khāhim raft
khāhi raft	khāhid raft
khāhad raft	khāhand raft

rafteam	rafteim
rafteyi	rafteid
rafte ast	rafteand

rafte budam	rafte budim
rafte budi	rafte budid
raete bud	rafte budand

شماره ها: Shomārehā:

1	yek	26	bisto shesh
2	do	27	bisto haft
3	se	28	bisto hasht
4	chahār	29	bisto noh
5	panj	30	si
6	shesh	40	chehel
7	haft	50	panjāh
8	hasht	60	shast
9	noh	70	haftād
10	dah	80	hashtād
11	yāzdah	90	navad
12	davāzdah	100	sad
13	sizdah	122	sado bisto do
14	chahārdah	200	devist
15	pānzdah	300	sisad
16	shānzdah	400	chahārsad
17	hefdah	500	pānsad
18	hejdah	600	sheshsad

- سرهم یا سوا نوشتن واژه های ترکیبی: در نوشتن واژه های ترکیبی، تا آنجا که امکان دارد باید آنها را سرهم نوشت، مگر اینکه این کار سبب ناخوانا شدن و یا بیش از اندازه بزرگ شدن واژه گردد. در این باره باید به موارد زیر نیز توجه داشت:

پیشوند و پسوندهایی مانند بی، دار و پر را باید سرهم نوشت مانند:

باهنر، بیگناه، گلدار، پرزور   bāhonar, bigonāh, goldār, porzur

چنانچه این واژه ها برای منظور دیگری به کار روند، سوا نوشته می شوند مانند:

پروین با آرش همسایه است.   Parvin bā Ārash hamsāye ast.

- دستورنگارش واژه هایی که به وسیله "و" با هم ترکیب شده اند: واژه هایی مانند آمد و رفت یا دادوستد، واژه های ترکیبی هستند که "و" در میان آنها آوای "و" می گیرد. در نوشتن این گونه واژه ها باید توجه داشت که واژه، ناخوانا و بیش از اندازه بزرگ نشود. افزون بر آن، باید از نوشتن "و" به صورت یک واژه تک حرفی خودداری کرد. برای این کار سه حالت در نظر گرفته شده است:

۱- هر کدام از دو واژه ترکیبی، کمتر از پنج حرف دارند. در این حالت آنها را سرهم می نویسیم. مانند: جستجو jost^oju

۲- دستکم یکی از دو واژه ترکیبی پنج حرف یا بیشتر دارد. در این صورت آنها را سوا می نویسیم. حرف "و" به پایان واژه اول می چسبد. مانند واژه راه و روش rāh^o ravesh که در آن واژه روش بیش از پنج حرف دارد.

۳- در نوشتن شماره ها همیشه آنها را سوا می نویسیم. حرف "و" به پایان واژه اول می چسبد. مانند: هزار و نویست و نود ونه hezāro devisto navado noh.

1- jost ^o ju, bālopar, khārobār	جستجو، بال و پر، خواروبار
2- rāh ^o ravesh, dādo setad	راه و روش، دادوستد
3- hezāro devisto navado noh	هزار و نویست و نود و نه

- در زبان پارسی، واژه هایی وجود دارند که به روش های گوناگون خوانده می شوند. مانند واژه زدودن که هم با "و" و هم با "و" خوانده می شود. هر چند هر دوی آنها درست هستند ولی برای یکسان سازی زبان پارسی، باید تلاش کرد که این واژه ها به یک گونه نوشته و خوانده شوند. در این گونه واژه ها "و" بر "و" و "و" برتری دارد.

در زیر به چند مورد دیگر که کاربرد فراوان دارند اشاره می شود

Nemuneyi az Zamirhā: نمونه ای از ضمیر ها

man	mā
to	shomā
u	ānhā

Nemuneyi az Kārvājehā: نمونه ای از کارواژه ها

raftam	raftim
rafti	raftid
raft	raftand

کار ببریم باید واژه را آن گونه که خوانده میشود، بنویسیم. مانند وزارت دفاع *vezārate defā*.

- واژه های بیگانه، مانند رادیولوژی که به زبان پارسی راه یافته اند نیز، بر پایه دستور نگارش نو و آن گونه که خوانده می شوند باید نوشته شوند. این کار ما را وادار خواهد کرد تا در آینده برای واژه های نو، زود و به هنگام، برابر پارسی بیابیم. در مورد این واژه، دیکته درست *rādiolojī* است و نه *radiology*. ولی بهتر آن است که واژه پرتوشناسی *partoushenāsi* را به کار ببریم.

- در نگارش کهنه، واژه هایی که با "ه" پایان می یابند بر دو گونه هستند :

یک دسته واژه هایی هستند که "ه" در پایان آنها خوانده می شود مانند: شاه، ماه، راه، باشگاه. پیداست که این "ه" نوشته نیز می شود.

دسته دیگر واژه هایی هستند که "ه" در پایان آنها بر زبان رانده نمی شود مانند: خانه، واژه، نامه، پونه. حرف پایانی این گونه واژه ها در اصل "ه" می باشد. ولی چون در نگارش کهنه امکان نوشتن "ه" در پایان این واژه ها وجود ندارد، به جای آن "ه" را می نویسند. البته آن را "ه" باید خواند!

در واژه های گروه نخست، به این حرف، "های" ملفوظ یا گویا و در واژه های گروه دوم، "های" ناملفوظ یا گنگ گفته می شود. این یکی دیگر از نارسایی های نگارش کهنه است که تنها، یادگیری زبان پارسی را دشوارتر کرده است و خاصیت دیگری ندارد. در نگارش نو، این مشکل به آسانی برطرف شده است. به این گونه که اگر "ه" خوانده شود، نوشته نیز می شود و اگر خوانده نشود، نوشته نیز نمی شود. به همین آسانی! نمونه:

شاه، ماه، راه، باشگاه	shāh, māh, rāh, bāshgāh
خانه، واژه، نامه، پونه	khāne, vāje, nāme, pune

واژه های این دو گروه به هنگام گرفتن "ه" یا "ی" نیز، با هم تفاوت هایی دارند. به این نمونه ها توجه کنید:

شاه بزرگ	shāhe bozorg
نامه کوروش	nāme ^{ye} Kurosh
شاهی دلیر	Shāhi delir
نامه ای کوتاه	nāme ^{yi} kutāh

در گروه اول "ه" به همان آوا نیز، خوانده می شود در صورتی که در گروه دوم "ه" صدای "ی" می دهد. این تفاوت را در نگارش کهنه، از ظاهر واژه نمی توان دریافت چون هر دو به یک شکل نوشته می شوند. نشانه همزه نیز که برای این کار در نظر گرفته شده است، مشکل را برطرف نمی کند. ولی در نگارش نو، این تفاوت به آسانی دیده می شود و واژه ها را می توان بدون تردید و دشواری نوشت و خواند. این تفاوت می تواند ما را نیز در نوشتن این گونه واژه ها یاری دهد. اگر در این که یک واژه دارای "های" گویا یا گنگ است دودل هستید، می توانید یک "ه" به آن اضافه کنید و ببینید "ه" چه صدایی می گیرد. اگر آوای "ه" تغییر پیدا نکند، واژه دارای "های" گویا می باشد و چنانچه "ه" آوای "ی" بگیرد، واژه دارای "های" گنگ است. در نگارش نو این واژه ها بجای e یا i ترکیب *ye* یا *yi* می گیرند چون به همان صورت نیز خوانده می شوند. این دستور در مورد واژه هایی که با "ا" و "ی" پایان می یابند نیز درست است. مانند:

نوای نی	navāye ney
بازی کودکانه	bāzi ^{ye} kudakāne
	navā
	bāzi

نا گفته پیداست که کودکان و نسلهای آینده که یادگیری زبان پارسی را با نگارش نو آغاز می کنند چنین مشکلی نخواهند داشت. تا آن هنگام، باید دستور پایه در نگارش نو را، همیشه به یاد داشت که می گوید: واژه ها همان گونه نوشته می شوند، که خوانده می شوند.

حرف "ژ" را می‌شد با "J" نشان داد. ولی همان‌گونه که می‌دانید این حرف یکی از چهار حرف ناب پارسی است که در الفبای تازی به کار نمی‌رود. افزون بر آن، این حرف در زبان هم میهنان کرد، کاربرد فراوان دارد. به همین دلیل برای این حرف، برابر ویژه ای (Ĵ) در نظر گرفته شده است. حرفهای دیگر، همه آشنا هستند و در زبان انگلیسی به کار می‌روند. حرفهای با تشدید را با دو بار نوشتن نشان می‌دهند. حرف "W" برای تشدید حرف "V" به کار می‌رود. تا آنجا که امکان دارد بویژه در حرفهای دوتایی، باید از به کار بردن تشدید خودداری کرد. مانند:

farrār, awal	فزار، اول
bachē	بچه

در نگارش نو چهار حرف بی‌آوا (بی‌صدا) وجود دارند که از ترکیب دو حرف دیگر بدست آمده‌اند. در جدول زیر حروف بی‌آوای ترکیبی (دوتایی) را می‌بینید:

CH	ch	chub, parcham	چوب، پرچم
KH	kh	khodā, sakht	خدا، سخت
SH	sh	shāh, chashm	شاه، چشم
GH	gh	ghuk, mogh	غوک، مغ

حروف بی‌آوای ترکیبی

نگارش نو دارای شش حرف آوادار a, ā, e, ī, o, u می‌باشد. همچنین از ترکیب برخی از این حروف، حرفهای آوا دار دیگری ساخته میشوند که در جدول زیر می‌بینید:

ĀY	āy	nāy, hāy	نای، های
EY	ey	meydān, peymān	میدان، پیمان
OU	ou	goud, khodrou	گود، خودرو

آواهای ترکیبی

در نگارش نو به موردهای دیگری نیز باید توجه داشت که در زیر می‌آیند:
- پایه نگارش نو، بر منطقی و آسان بودن گذاشته شده است. به همین دلیل تا آنجا که امکان داشته از وارد کردن حرفهای تازه خودداری شده است. بجای وارد کردن برابرهای نا آشنا برای حرفهای چ، خ، ش و غ برابرهای آشنای آنها به کار گرفته شده‌اند.

- ویژگی مهم یک نگارش خوب این است که آن را بتوان با کمترین زحمت و در کوتاه ترین زمان فرا گرفت. کوشیده شده است که نگارش نو این ویژگی را داشته باشد.

- مهمترین امتیاز نگارش نو این است که در این نگارش، واژه را همان‌گونه می‌نویسند، که آن را می‌خوانند. به همین سبب نیازی به راهنمای تلفظ برای واژه‌ها نیست و همان‌گونه که می‌بینید در این واژه نامه نیز، چنین بخشی در جلوی واژه‌ها وجود ندارد. این ویژگی، یادگیری نگارش نو را بسیار آسان کرده است. ضمن این که به علاقمندان یادگیری زبان پارسی نیز کمک بزرگی خواهد نمود.

- به هنگام نوشتن واژه‌های پارسی، نباید به شکل و شمایل آن واژه در نگارش کهنه و الفبای تازی اندیشید. اگر در نوشتن واژه‌ای مشکل داشتید، بهتر است آن را بر زبان بیاورید و آن‌گونه که آن را می‌خوانید، بنویسید.

- حرف c همیشه به h می‌آید و برابر با حرف "ج" می‌باشد. مانند چابک: chābok

- حرف e که موصوف و صفت را به هم پیوند می‌دهد، به پایان واژه نخست می‌چسبند مانند: برگ سبز barge sabz. این روش در موارد دیگر از این‌گونه نیز، به کار گرفته میشود. مانند:

دفتر پروین Parvin daftare یا خانه آرش khāneye Ārash.

- نوشتن واژه‌هایی که به "ع" پایان می‌یابند در نگارش نو آسان نیست. این واژه‌ها همگی تازی هستند و تا آنجا که امکان دارد، برابرهای پارسی آنها را باید به کار گرفت. در صورتی که مجبور باشیم آنها را به

دستور و روش نگارش پارسی با الفبای نو

در این بخش روش نوشتن واژه های پارسی با الفبای لاتین توضیح داده می شود. از این پس این نگارش را، نگارش نو می نامیم.
الفبای نگارش نو به این قرار است:

A	a	abr, mard	ابر، مرد
Ā	ā	ārām, bād	آرام، باد
B	b	bārān, sabad	باران، سبد
C	c	chāh, parcham	چاه، پرچم
D	d	dast, mādar	دست، مادر
E	e	emruz, kāve	امروز، کاوه
F	f	farhād, āftāb	فرهاد، آفتاب
G	g	gām, barg	گام، برگ
H	h	hushang, bahār	هوشنگ، بهار
I	i	irān, bid	ایران، بید
J	j	jegar, tajrish	جگر، تجریش
Ĵ	ĵ	ĵāle, moĵde	ژاله، مژده
K	k	kuh, pāk	کوه، پاک
L	l	limu, bolbol	لیمو، بلبل
M	m	mādar, nām	مادر، نام
N	n	nasrin, mihan	نسرین، میهن
O	o	olgu, bostān	الگو، بوستان
P	p	pārs, tup	پارس، توپ
Q	q	qānun, barq	قانون، برق
R	r	rostan, parivash	رستم، پریش
S	s	sabz, magas	سبز، مگس
T	t	tavān, mitrā	توان، میترا
U	u	urmazd, gur	اورمزد، گور
V	v	vandīdād, gāv	وندیداد، گاو
W	w	awal, sewom	اول، سوم
X	x	tāxi, oxyĵen	تاکسی، اکسیژن
Y	y	yār, jāyġāh	یار، جایگاه
Z	z	zang, bāzi	زنگ، بازی

الفبای پارسی در نگارش نو

نگارش نو دارای ۲۸ حرف است. از این بیست و هشت حرف، دو حرف، تازه و نو هستند که عبارتند از: حرف "Ā" که برای "آ" به کار می رود و حرف "Ĵ" که برابر حرف "ژ" می باشد.
یکی از دلایلی که خواندن واژه های پارسی در قالب لاتین را، سخت و کند می کرد، این بود که حرف های اوا دار "آ" و "آ" را تنها با یک حرف نشان می دادند. برای این دو حرف که در واژه های پارسی بسیار پیش می آیند و کاربرد فراوانی نیز دارند، تنها حرف "A" را به کار می بردند. این سبب مشکلات بسیاری می شد. در نگارش نو، این دو حرف دارای برابرهای جداگانه و مشخصی هستند که خواندن واژه ها را، بسیار آسانتر کرده است. در این مورد دو گزینه Ā و A را به کار می بردند. این سبب مشکلات زیبایی و آسان نوشته شدن، برگزیده شد. افزون بر آن، حرف Ā در کمتر جایی به کار می رود و این امتیاز را دارد که با یک نگاه به نوشته ای، می توان تشخیص داد که به زبان پارسی نوشته شده است.

سرچشمه گرفته است. زمانی که در یک هواپیمای غول پیکر نشسته و در چند ساعت از یک قاره به قاره دیگر پرواز می کنیم، به این نمی اندیشیم که این فناوری پیچیده و پیشرفته، از یک اندیشه و خیال ساده آغاز شده است. گام نخست در ساخت این هواپیمای پیشرفته زمانی برداشته شد، که شخصی بر پایه خیال کودکانه اش، می خواست پرواز پرندگان را تقلید کند. سرانجام باید روزی گام نخست را برداشت.

اهورامزدا ایران زمین را از دشمن، دروغ و خشکسالی نگاه دارد.

۳ اسفند ۱۳۸۸ خورشیدی

زاگرس آریان

zagros.aryan@gmail.com

پی نوشت: یادمان باشد که نام زبان ما، "پارسی" است و نه فارسی. واژه زشت "فارسی" را تازی ها، به دلیل آن که الفبای تازی حرف پ را نمی شناسد، درست کردند. شایسته نیست نام خود را به زبان بیگانه بخوانیم. در این واژه نامه تنها واژه "پارسی" به کار برده می شود.

پیدا نشد که شکست این روش را ریشه یابی کند و بگوید که نه الفبای لاتین، بلکه بی قانونی و بی نظمی دلیل شکست این نگارش بوده است.

شاید کمتر به آن اندیشیده باشیم ولی به هنگام خواندن یک واژه، به تک تک حرفهای آن واژه نگاه نمی کنیم بلکه یک دید کلی به واژه می اندازیم. همان گونه که با دیدن یک شخص نیز بجای دقیق شدن در پوشاک یا کنش آن شخص، نگاه نخستین ما به او، یک نگاه کلی است. واژه ها مانند آدمها هستند. ریز، درشت، بلند، کوتاه، زشت و زیبا را نیز می توان در واژه ها یافت. برای روشن شدن سخن، به این نوشته نگاه کنید:

Accodrning to a rscheearch at Cmabrigde Uinervtisy, it deosn't mtttaer in waht oredr the ltteers in a wrod are, the olny iprmoetnt tihng is taht the frist and lsat ltteer be at the rghit pclae. The rset can be a total mses and you can sitll raed it wouthit a porbelm. Tihs is bcuseae the huamn mnid deos not raed ervey lteter by istlef, but the wrod as a wlohe.

همان گونه که می توان دید، بیشتر واژه های این نوشته اشتباه هستند. با وجود این، می توان آن را به آسانی خواند. دلیل آن این است که مغز آدمی به هنگام خواندن یک واژه، همه حرفهای آن را نمی خواند بلکه با یک نگاه کلی به واژه، می کوشد آن را بشناسد. به این می مانند که شما عکسی را نگاه کرده و می کوشید آدمهای درون عکس را شناسایی کنید. هر چه بیشتر یک شخص را دیده باشید، آسان تر می توانید او را شناسایی کنید. در مورد واژه ها نیز به همین گونه است. اگر واژه ای را بسیار دیده یا نوشته باشید، به آسانی می توانید آن را شناسایی کرده و بخوانید. مهم این است که واژه را همیشه به یک صورت و بر پایه دستور مشخصی بنویسید. و گر نه شناسایی آن دشوار خواهد بود. شناسایی کسی که موهایش را بسیار متفاوت آرایش کرده باشد نیز، در نگاه اول مشکل است ولی کم کم به آن عادت کرده و پس از چند روز می توانیم او را به آسانی شناسایی کنیم.

دلیل این که نوشتن با الفبای لاتین سرانجامی نداشت این بود که برای واژه ها، تصویر درست و ثابتی نداشتیم که بتوانیم آن را در مغز خود ثبت کنیم. برای یک واژه، هر بار با تصویری متفاوت روبرو می شدیم. این سبب ناهنجاری و سردرگمی ما می شد. برای آشنایی با اندک واژه هایی که یکسان نوشته می شدند نیز، زمان کمی گذاشته بودیم. این به هر حال هیچ ربطی به الفبای لاتین ندارد و تردیدی در برتری الفبای لاتین بر الفبای تازی و مناسب تر بودن آن برای زبان پارسی نیست. شاید بپرسید اگر الفبای لاتین برای زبان پارسی مناسبتر است، پس چرا خواندن یک نوشته با الفبای لاتین دشوارتر از خواندن همان نوشته با الفبای تازی است. پاسخ این است که ما سالها روی الفبای تازی کار کرده و برای یادگیری آن از زمان دبستان زحمت کشیده ایم. اگر همین انرژی و کار را روی الفبای لاتین بگذاریم، بازده آن به مراتب بیشتر خواهد بود. البته نسل آینده و کودکانی که آموزش زبان پارسی را با الفبای لاتین آغاز کنند، این مشکل را نخواهند داشت.

در رابطه با نسل کنونی نیز، مشکل کوچکتر از آن است که در نگاه اول به نظر میرسد. این نسل نیز به تدریج با واژه های پارسی که در قالب لاتین نوشته شده اند، آشنا شده و سرانجام به آنها خو خواهند گرفت. به گونه ای که با یک نگاه می توانند واژه ها را شناخته و آنها را بخوانند. این کار بدون تردید در دسر نیز دارد و زمان می برد. هر کاری در آغاز در دسر و زحمت دارد. باید این تلاش و زحمت را برای گسترش و شکوفایی زبان پارسی، برای بهروزی نسل آینده این کشور، برای سربلندی و پیشرفت ایران و دیگر سرزمین های پارسی زبان، به جان خرید.

باید زمانی را پیش چشم آورد که این الفبا در اینترنت، روزنامه ها، کتابها، تلویزیون و سینما، بر سردر فروشگاهها، بر پلاک نام خیابان ها، روی دفتر نوآموزان، بر پایان نامه دانشجویان، بر پیراهن ورزشکاران، روی یونیفرم سربازان و در کنار پرچم سه رنگی که بر لباس کیهان نوردان ایرانی نقش بسته است، به کار برده می شود. آن زمان خواهد رسید. تردیدی نداشته باشد.

برخی، شاید اندیشه کاربرد الفبای لاتین برای زبان پارسی و آنچه که در اینجا گفته شد را، کمی ساده و خیالی بدانند. ولی به یاد داشته باشیم که حتا بزرگترین کارها و پیشرفت ها نیز، از یک خیال و اندیشه ساده

داستان زبان پارسی و الفبای تازی، به این می ماند که باری گرانها از سیم و زر را، بار یک گاری فرسوده و کهنه کرده اند و دارند به سختی به پیش می برند. اینکه این گاری فرسوده هر روز یک جایش خراب می شود و از کاروان پس افتاده است، چیزی از ارزش بار نمی کاهد، ولی نگرانی بزرگ این است که این بار گرانها با این روش، هرگز به سر منزل مقصود نرسد. تازه راه های سخت تری نیز در پیش است و زمستان هم دارد نزدیک می شود.

هم میهنان، همزبانان، با این گاری فرسوده امانتی، به جایی نخواهیم رسید! باید در اندیشه به کارگیری وسیله ای مدرن و پیشرفته بود که ارزش این بار گرانها را داشته باشد و بتواند راه های دشواری را که در پیش است، به آسانی بگذراند.

سهل انگاری نیاکانمان در این رابطه، ما را با مشکلات بزرگی روبرو کرد. سهل انگاری ما، دشواری هایی دو چندان بزرگتر برای نسل آینده این سرزمین به ارث خواهد گذاشت که سبب پس افتادن ایران و سرزمین پارسی از کاروان تمدن خواهد شد. ما به نیاکانمان در این رابطه ایراد میگیریم و آنها را به سهل انگاری منم می کنیم. بهوش باشیم که خود نیز با تنبلی و سهل انگاریمان، نسل آینده را وادار به ناسزاگویی نکنیم.

چگونه تا اینجا را تاب آوریم، داستان دیگری است ولی باید بدانیم که ادامه این راه کژ، زبان پارسی را تهدید کرده و سبب نابودی فرهنگمان میشود. دیگر زمانی برای سهل انگاری به جا نمانده است.

پس چه باید کرد؟ پاسخ این پرسش بسیار آسان است. هر چه زودتر باید الفبای تازی را کنار گذاشت و الفبای دیگری را جایگزین آن نمود. الفبایی که کمبودهای الفبای تازی را نداشته و آسان تر، آشنا تر و قانونمندتر از آن باشد. هم اکنون تنها الفبایی که بتواند چنین ویژگیهایی را داشته باشد، الفبای لاتین است. این الفبا به دلیل جهانی بودن زبان انگلیسی فراگیر، آشنا و آسان است و به کارگیری آن، کمترین هزینه و بیشترین بازده را دارد. هم برای ما آسان است که نگارشان را بر پایه آن قرار دهیم و هم برای بیگانگان آسان است تا با آن زبان پارسی را فرا گیرند. ضمن این که چاره مشکلات، ایرانیان خارج از کشور نیز هست.

بدون تردید خواهید گفت که این روش تازه ای نیست و این گونه نگارش پیشتر نیز، با نام های پینگلیش و فینگلیش تجربه شده و شکست خورده است. درست است! این ایده تازه ای نیست. آنچه تازه است روش کاربرد و نگرش به آن است.

در این مورد باید بیشتر توضیح دهم. همان گونه که می دانید پس از فراگیر شدن رایانه و اینترنت کاربران، بسیار زود پی به نارسایی های الفبای تازی برده و در صدد پیدا کردن چاره ای برای آن شدند. بدین ترتیب کاربرد الفبای لاتین برای زبان پارسی آغاز شد. آنها مناسب ترین راه را برگزیدند. ولی گروه های گوناگونی که هر کدام دلیل ویژه خود را دارند با این کار به مخالفت برخاسته اند.

گروهی از این می ترسند که این تغییر الفبا، پایه دین را سست کند و گروه دیگری بدستی در یافته است که این کار می تواند سکوی جهشی برای ایرانیان و پارسی زبانان شده و سبب پیشرفت آنها گردد و به همین دلیل، همه تلاش خود را به کار گرفته اند تا آن را از کار بیاندازند.

برخی نیز بکارگیری الفبای لاتین را تلاشی برای نزدیکی به اروپا، و خود را اروپایی نشان دادن می دانند. در حالی که این الفبا، هر سرچشمه آن از خاور میانه آغاز شده است، همچون بسیاری از دانش های دیگر، نتیجه کار ملت های گوناگونی است که هر کدام به سهم خود در تکمیل آن، نقش داشته اند. این هیچ ربطی به اروپایی شدن ندارد. اینکه کشور هایی می کوشند تا خود را به زور به اروپا پیوند بزنند به دلیل آن است که آنها، پیشینه و فرهنگ برجسته ای ندارند. ولی ایران با این فرهنگ و پیشینه باشکوه، مگر دیوانه است که بخواهد خود را به دیگران بچسباند. ما همیشه به پیشینه و فرهنگ خود افتخار کرده ایم و آن را یکی از دلایل پابرجا ماندن این ملت و کشور می دانیم. ما ایرانی بوده، هستیم و خواهیم بود.

گروهی نیز می گفتند، به کارگیری این الفبا، پیوند ما را با گذشته و نیاکانمان از میان خواهد برد. گمان نمی کنم که خود آنان نیز، به این سخن باور داشتند. ولی بهر حال شرایط به گونه ای پیش رفت که هر کس به سلیقه خود نسخه جدیدی از نگارش لاتین را درست کرد و به کار برد. همین بی نظمی ها سبب گشت تا خواندن و نوشتن با الفبای لاتین بسیار آزار دهنده و بی ارزش گردد. نام زشت و نا آشنای پینگلیش و فینگلیش را هم بر آن گذاشتند تا آن را در چشم کاربران سیاه تر کنند. در این کار موفق هم شدند. چون کسی

برطرف کردن این نارسایی، تلاش هایی شده است و شرکت هایی مانند گوگل برنامه هایی ساخته اند ولی این گونه برنامه ها تنها گوشه ای از مشکل را حل می کنند و قادر به حل بنیادین مشکل نیستند. مشکلاتی از این دست را باید بنیادی و یک بار و برای همیشه حل کرد. ریشه مشکل، الفبای خراب و نارسای تازی است و راه حل آن، تنها دست کشیدن از این الفبای نارسا و پیدا نمودن جایگزینی مناسب برای آن است.

- به دلیل کاربرد این الفبا توسط ایرانی ها، بسیاری از مردم کشور های دیگر، ایران را یکی از کشورهای تازی به حساب می آورند. از آن بدتر هم آنکه، شرکت هایی مانند مایکروسافت به ظاهر تفاوتی میان زبان پارسی و تازی نمی بیند. بسیاری از برنامه های رایانه ای، نسخه پارسی ندارند و یا اگر هم دارند دست و پا شکسته و نیمی تازی نیمی پارسی هستند. بیش از یکصد میلیون پارسی زبان در دنیا وجود دارد و وقت آن رسیده است که شرکت های بزرگ، آنها را جدی بگیرند. الفبای تازی در این زمینه نیز کارشکنی می کند. با بکارگیری یک الفبای قانونمند، شرکت هایی مانند مایکروسافت و اپل مجبور میشوند به زبان پارسی، توجه درخور و شایسته آن بنمایند. باید خود دست به کار شد وگر نه، آب از آب تکان نخواهد خورد و پس از ویندوز ۱۰ نیز، آس همان و کاسه همان خواهد بود، که هست.

- این الفبای بدون حساب و کتاب، مردم کشورهای دیگر را هم، که قصد یادگیری زبان پارسی را دارند، ترسانده و برای همیشه نسبت به این زبان شیرین دلسرد می کند. کسان بسیاری بوده اند که با خواندن تاریخ و فرهنگ ایران زمین یا به دلیل تماس با پارسی زبانان تصمیم به یادگیری زبان پارسی گرفته، ولی با نخستین برخورد با این نگارش پیچیده و زشت، شور و شوق خود را از دست داده اند.

- شرایط سیاسی منطقه و جهان به گونه ای دگرگون شده است که نیاز به یکپارچگی کشورهای پارسی زبان را هر روز بیشتر می کند. این یک مورد راهبردی و بسیار مهم است. موردی که نیاز به آن را حتی مردم کوچک و بازار نیز، احساس می کنند. ما باید سیاستمان را در مسیر همبستگی و یکپارچگی کشورهای پارسی زبان تنظیم کنیم. پیداست که یک الفبای قانونمند و درست، از مهمترین پایه های این برنامه خواهد بود. الفبایی که ما را به همزبانانمان در دوشنبه، سمرقند، بخارا، هرات و کابل و دیگر مناطق پارسی زبان پیوند دهد. الفبایی که سبب گسترش و یکسان شدن زبان پارسی گشته و با ایجاد یک فرهنگستان زبان، کار پالایش زبان پارسی را پیشرفت و شتاب بخشد. زبان پارسی، نیازمند یک فرهنگستان توانا و کوشا است که از همه کشورهای پارسی زبان نماینده داشته باشد. چنین سازمانی برای ما، حتی از وزارت دفاع نیز مهمتر و واجب تر است. بودجه این سازمان را باید پیش از هر سازمان و اداره دیگر فراهم نمود. حتی اگر پولی برای ساخت یا خرید جنگ افزار برایمان بجا نمانده باشد. جنگ افزار زبان پارسی کارآتر از هر سلاح دیگری است. ارزش آن را بدانیم و پیش از آن که دیر شده باشد، دست به کار گسترش آن شویم. نخستین گام در این راه جایگزینی الفبای کنونی است.

- آنچه در بالا آورده شد تنها چند نمونه از دلایل نارسایی این الفبا می باشد. این که یادگیری این الفبای دشوار و نارسا، سالبانه چه هزینه هنگفتی بر ملت ایران تحمیل می کند و اثر منفی آن بر زبان پارسی در رشته های گوناگون تا چه اندازه است را، تنها یک پژوهش دقیق و علمی می تواند روشن می کند. ولی آنچه مرا بیش از هر چیز وادار به این کارکرد، حقیقت تلخی است که ما چشم بر آن بسته ایم. در سی سال گذشته آنگونه که گفته میشود، نزدیک به پنج میلیون ایرانی، میهن خود را ترک گفته و در خارج از کشور زندگی می کنند. فرزندان بیشتر این هم میهانی می توانند به پارسی سخن بگویند ولی نوشتن به پارسی برای آنان دشوار و گاه ناممکن است. دلیل آن هم همین الفبای ناآشنای تازی است که در اینجا نیز به ضرر زبان پارسی کار می کند. این سبب می شود که هم میهانی جوان ما روز بروز بیشتر از زبان پارسی فاصله بگیرند. این خطر و تهدید بزرگی است که باید جدی گرفته شود. اگر آنها زبان پارسی را از دست بدهند، ما این سرمایه های گرانبها و بزرگ را برای همیشه از دست داده ایم. این جوانان سرمایه های گرانبهای ایران هستند که مام میهن، در آینده سخت به آنها نیاز دارد. اگر امروز سهل انگاری کرده و برای این سرمایه بزرگ برنامه ریزی نکنیم، آنها را برای همیشه از دست داده ایم و در آینده نیز نخواهیم توانست این اشتباه را جبران کنیم. فردا دیر است. همین امروز باید دست به کار شد. باید با جا بجا کردن الفبای تازی با الفبایی که آشنا، آسان و قابل دسترسی باشد، پلی میان این جوانان و مادر میهن برقرار نمود.

البته جای شگفتی هم نیست و نباید بیش از این هم انتظار داشت. چون این الفبا، الفبای تازی است و برای زبان تازی پدید آمده است. دست روزگار آن را به ما تحمیل کرد و سهل انگاری و تنبلی نیاکانمان، آن را جا انداخت و کار را به جایی رساند که امروز می بینیم.

این الفبا دارای نارساییهای بسیاری است که برخی از آنها در زیر می آیند :

- یکی از بزرگترین نارساییهای این الفبا، نداشتن حروف آوادر (صدا دار) است. این کمبود، کار یادگیری و خواندن واژه ها را بسیار دشوار می کند. البته این مشکل به چند هزار سال پیش بر میگردد. آن گونه که دانشمندان و پژوهشگران می گویند، الفبای فنیقی، نخستین الفبایی که نزدیک به سه هزار سال پیش پدید آمد، مادر بسیاری از الفباهای کنونی می باشد و الفبای تازی، یونانی، عبری و چندین الفبای دیگر از آن پدید آمده اند. زمانی که تازی ها این الفبا را به کار گرفتند، ایراد بزرگ آن، که همین نداشتن حروف آوادر است را، یادیدند و یا دیدند و نتوانستند چاره ای برای آن بیابند. زمانی بس دراز گذشت تا آنها به فکر افتادند با بکارگیری زبر، زیر و پیش (فحقه، کسره و ضمه) این مشکل را برطرف سازند. ولی این هم تلاش بیهوده ای بیش نبود و نه تنها مشکل را چاره نشد، بلکه این الفبا و نگارش را زشت و پیچیده تر هم کرد. هنوز پس از سه هزار سال این ایراد و کمبود برطرف نشده است.

درست بر عکس آن، یونانی ها در همان آغاز بکارگیری الفبای فنیقی، به کمبود بزرگ آن پی برده و بسیار زود برای آن چاره ای یافتند. آنها با افزودن حروف آوادر، ایراد و کمبود الفبای فنیقی را برطرف کرده و بدین گونه یادگیری و خواندن واژه ها را آسان نمودند.

این الفبا با تغییراتی که در یونان یافت، بوسیله بازرگانان و مهاجران به ایتالیا راه پیدا کرد. در آنجا نیز بنا بر نیاز زمان، تغییراتی در آن داده شد و سرانجام الفبای لاتین را پدید آورد. پیروزی امپراتوری روم سبب گسترش هر چه بیشتر الفبای لاتین در اروپا گردید و چنانکه امروز می بینیم الفبای لاتین به شکل های گوناگون در اروپا و امریکا به کار می رود و وسیله نوشتن این ملت ها شده است. الفبای لاتین به مانند الفبای یونانی دارای حروف آوادر بوده و حتا از آن پیشرفته تر است. به همین سبب، گسترش بسیار یافته و از اروپا تا امریکا را زیر پوشش خود گرفته است.

زمانی که برای خواندن واژه "سر" تردید داشتید که آیا منظور سر به معنی بالا است، یا سر به معنی راز، یا سر به معنی لیز، و از نارسایی این واژه کلافه شدید، نه به فنیقی ها ناسزا بگویید و نه حتا به تازی ها. به جای آن باید نشست و خرد را به کار گرفت و دید چگونه این درد را می توان درمان کرد. گناه، گناه فنیقی ها نیست که این الفبا را پدید آوردند. حتا گناه تازی ها هم نیست که این الفبا را برای زبان خودشان به کار گرفتند و به ما هم چپاندند. گناه، گناه خود ماست که بدون خرد، زبان شیوای پارسی را در زندان این الفبا انداخته ایم و هنوز هم بر آن پافشاری می کنیم.

- الفبای تازی برای یک حرف، دو یا چند نشانه گوناگون دارد که به هنگام بر زبان راندن، هیچ تفاوتی با هم ندارند. این الفبا آنجا که باید حرف آوادر داشته باشد، ندارد ولی جایی که باید برای آسانی تنها یک حرف داشته باشد، نشانه های گوناگونی دارد که تنها، کار یادگیری را دشوارتر می کند و هیچ خاصیت دیگری ندارد.

این الفبا چهار حرف ز، سه حرف س، دو حرف ت و غیره دارد. البته این لیست به همین جا پایان نمی یابد ولی اگر به همین نمونه کوچک هم نگاه کنیم به ژرفای نارسایی این الفبا پی خواهیم برد. اینکه میان چهار ز و سه س و نمونه هایی از این دست، در زبان تازی تفاوت هست چه ربطی به زبان پارسی دارد؟ چرا کودک ایرانی باید تاوان آن را بپردازد که برای یادگیری دیکته درست واژه ها، سالها باید تلاش کند؟ آنهم تلاشی برای هیچ! بز را بظ بنویسید یا بض، فرقی نمی کند و به هر حال بز خوانده میشود. در باره همزه و های گویا و گنگ (ملفوظ و نا ملفوظ) که خود داستان خنده دار دیگری است، سرتان را درد نمی آورم.

- این الفبا با فناوری های پیشرفته مانند رایانه و اینترنت همخوانی ندارد. به کار بردن این الفبا در اینترنت و رایانه، بسیار دشوارتر از الفبای لاتین است و در دسر بسیاری به همراه دارد. تازه آن هم بدون کم و کاستی نیست. دلیل آن هم این است که پایه زبان برنامه نویسی در رایانه، بر الفبای لاتین گذاشته شده است. در اینجا نیز الفبای نارسای تازی سخنی برای گفتن ندارد. این الفبای نارسا، جلوی پیشرفت جوانان باهوش ایرانی و پارسی زبان را، در زمینه برنامه نویسی و دیگر کارهای کامپیوتری گرفته است. هر چند برای

پیشگفتار

هم میهنان و همزبانان گرامی،

دنیا دارد با شتاب به پیش می رود. دنیای کنونی با دنیای صد سال پیش که دگرگونی ها در آن به آرامی انجام می گرفت، تفاوت های بنیادین دارد. دگرگونی های چند دهه اخیر پیامد پیشرفت های بزرگی است که روش پیوند و ارتباط آدمها با یکدیگر را به گونه ای شگفت انگیز تغییر داده و در آینده نیز تغییر خواهد داد. این دگرگونی ها به سبب پیشرفت های بزرگی است که در دانش الکترونیک و به پیروی از آن در دنیای ارتباطات رخ داده است. اینترنت کار دسترسی به اطلاعات را بسیار آسانتر کرده است. شبکه های گروهی در اینترنت، این امکان را به کاربران می دهند تا دیدگاه های خود را به گونه گسترده ای پخش کرده و به آگاهی دیگران برسانند. در کتابخانه های اینترنتی، نایاب ترین کتابها را نیز می توانید پیدا کنید. کنترل و سانسور شهروندان آن گونه که در گذشته دیده می شد، دیگر امکان ندارد. روزنامه های اینترنتی بازار را از دست روزنامه های چاپی گرفته اند. این روزنامه ها در مقایسه با روزنامه های چاپی نه تنها ارزانترند، بلکه به آسانی نیز به روز میشوند و همه جا در دسترس هستند. کار به رادیو نیز کشیده شده و تلویزیون هم در امان نمانده است. تلویزیون های اینترنتی دارند کم کم جای کانالهای سنتی را میگیرند. البته بازار نیز بیکار ننشسته و خرید و فروش کالا از راه اینترنت، روز به روز گسترش می یابد. حتا دولتها هم پی برده اند که کنار کشیدن از اینترنت نه آسان است و نه شدنی. به همین دلیل دست به کار شده و دادن خدمات اینترنتی به شهروندان را آغاز کرده اند.

اینها همه نشانه هایی هستند از اینکه دنیا با شتاب به سوی الکترونیکی شدن گام برمی دارد و ایستادن در برابر این پیشرفت و دگرگونی ها بی فایده است. دگرگونی هایی که چه بخواهیم و چه نخواهیم بر زندگی ما تاثیر بزرگی خواهند داشت. باید با این جنبش همراه شد. کشورهایی که بدون برنامه در کناری ایستاده و به تماشای دیگران سرگرمند، در آینده با مشکلات بزرگی روبرو خواهند شد و توان این سهل انگاری را دو چندان خواهند پرداخت.

شوربختانه جایگاه کشورمان در این دگرگونی و پیشرفت ها، چندان رضایتبخش نیست. کشوری به این بزرگی و دارای اینهمه نیروی جوان، سزاوار جایگاهی بهتر از این است. البته نقش جوانان ایران در این زمینه نه تنها منفی نیست، که اندک پیشرفتی که در کشورمان در این زمینه می بینیم را مدیون آنها هستیم. باید به آنها افتخار کرد. ولی در این که چه عواملی سبب شده است تا ما در جایگاه شایسته امان نباشیم می توان از مواردی مانند شرایط سیاسی کشور و بی برنامهگی را نام برد. در کنار اینها، عوامل دیگری نیز هستند که نقش بزرگی را در این زمینه بازی می کنند ولی کمتر به چشم می آیند. یکی از این عوامل، الفبای ناقص و نارسایی است که ما به کار میبریم. زمان آن رسیده است که نقش بازدارنده این الفبا و مشکلات بزرگی که این نگارش نارسا برای ما به ارمغان آورده است را رو کرده و برای این درد دارویی بیابیم. الفبایی که هیچ پیوند و هم خوانی با زبان شیرین و پر بار پارسی ندارد. الفبایی که زبان پارسی را در نارسایی خود زندانی کرده است و از شکوفایی و گسترش آن جلوگیری می کند.

واژه نامه پارسی
نگارش نو

زاگرس آریان

چاپ اول: ۱۳۸۹ خورشیدی، ۲۰۱۰ میلادی

واژه نامه
پارسی

نگارش نو
(لاتین)

زاگرس آریان

